2

BIBLIOTHECA BENEDICTINO CASINENSIS

SIVE

SCRIPTORUM CASINENSIS CONGREGATIONIS

ALIAS

S. JUSTINÆ PATAVINÆ

Qui in ea ad hæc uſque tempora floruerunt Operum, ac Geſtorum notitiæ.

AUCTORE

D. MARIANO ARMELLINI

Ejuſdem Congregationis S. Petri de Aſsiſio Abbate.

PARS ALTERA

CUM TRIPLICI INDICE.

Assisii Anno MDCCXXXII.

Typis Andreæ Sgariglia Impreſſoris Epiſcopalis, & Publici.
SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

Sapientiam omnium Antiquorum exquiret Sapiens. *Eccl.* 39. *a.* 1.

Digitized by Google

ÆTERNÆ MEMORIÆ

Emi, & Rmi Principis

S. R. Eccleſiæ Cardinalis Ampliſſimi, ac

M. Pœnitentiarii

D. BERNADI MARIÆ

DE COMITIBUS

E CONGREG. CASINENSI ORD. D. BENEDICTI ASSUMPTI,

Et ejuſdem Congregationis Protectoris Amantiſſimi.

D. MARIANUS ARMELLINI

Ipſiuſmet Ordinis, & Congregationis Sancti Petri de Aſſiſio Abbas ſempiternam felicitatem.

NON eſt equidem, Eme Princeps, cur immaturum Lethum, quod Te nuper inopinato ictu humanis rebus exemit, faceſſere mihi debeat negotium, quominus alterã hujuſce Operis partem (quod jamdiù ego ſtatueram) præclariſſimo Nomini tuo conſecrarem. Sudabat ſub prelo volumen, jamque pro nuncupatoria Epiſtola exaranda calamum ſtrinxeram, cum invida Mors aſſueta illudere Mortalium votis, in ipſo communis ſpei flore, veluti ex inſidiis crudeli Te falce diſſecuit. Flere libuit ſublimem Eccleſiæ Cardinem impetu adeò violento diſjectum, ſplendidiſſimum Ordinis noſtri Lumen, denſiſſima, & exitiali caligine obrutum, eo prorſus tempore, quo in editiſſimo Eccleſiæ Candelabro collocandum omnes augurabantur; Nos verò haud temerè arbitrabamur, in Te uno, & nobiliſſimæ proſapiæ tuæ decora, & antiquiſſimam Ordinis noſtri gloriam æquis paſſibus proceſſura. Ejus inquam proſapiæ, quæ tot eximius Signiæ, Anagniæque Comites protulit, Trasimundos, Camillos, Fridericos &c. qui veterum Romanorum, a quibus originem ducunt, geſta, ac virtutes ſtrenuè ſemper ſunt emulati; Tot invictos bello Du-

ces, TORQUATOS; APPIOS; FRANCISCOS &c., qui Rempublicam; Religionemque proprio ſanguine purpurantes, contra perduelles ſartam, tectam ſervaverunt. Tot Sanctiſſimos Pontifices, ALEXANDROS, INNOCENTIOS, GREGORIOS &c. [ut minores Infulas, ac Purpuras taceam] qui non ſecus ac primæ magnitudinis Sydera, ſapientia, fortitudine, ſanctimonia, Petri Solium, & Eccleſiaſticum Firmamentum illuſtrarunt; quorum omnium Compendium, ac Summa INNOCENTIUS XIII. Frater tuus aureum Sæculum, (nec ſanè fabuloſum) prudentia, benignitate, magnificentia, charitate, cæteriſque virtutibus Principe Romano dignis Chriſtiano Orbi pollicebatur, cujus Nos quidem ſpecimen dumtaxat vidimus, nam ille Cœlo maturus, oſtenſus tantum Terris fuit, ut diutiſſimum ſui deſiderium futuris ætatibus relinqueret. Te autem noſter Ordo, imò Urbs tota, totuſque Orbis in amiſſi Fratris locum aſſumendum, ſpeſque omnes de re præconceptas reſtituturum ominabatur, jamque Te GREGORIIS, URBANIS, ALEXANDRIS, VICTORIBUS, GELASIIS, aliiſque ex Benedectino Cœtu illuſtrioribus Pontificibus æquiparabat. Deo aliter viſum. At ego tot titulis Tibi obſtrictus, in Monaſtico Tyrocinio condiſcipulus, ejuſdem Cœnobii ſodalis, ingentibus beneficiis affectus, conſtanti amicitia, ac intima familiaritate, ab adoleſcentia ad ſenium uſque dignatus, hanc ſaltem amoris, gratique animi ſignificationem, vel poſt fata Tibi exhibendam cenſui, ut hunc lucubrationum mearum fœtum Tibi nuncuparem, pro certo habens Te licèt vita functum nil minus ſplendoris, & gloriæ, quam ſi adhùc in terris degeres, ei allaturum.

Doluit quidem vehementiſſime Congregatio noſtra univerſa Te ſibi Protectorem beneficentiſſimum adeò intempeſtivè præreptum, cum nimirum majora in dies emolumenta jure optimo è tuo patrocinio preſtolabatur; Sed jacturam hanc ea potiſſimum ratione SS. D. N. Clemens XII. compenſandam putavit, ſi Emum Principem PETRUM MARCELLINUM CORRADINUM, doctrina, integritate, animi robore, pro juſtitia tuenda, ubique ſpectatiſſimum, Tibi Succeſſorem, Nobis Protectorem tribueret. Reliquum eſt, ut omnes enixis Deum precibus aſſiduè rogemus, (quod ipſe jugiter facio) ut Tibi in Cœlis ſedem inter Beatorum agmina, Huic verò in terris vitæ longevitatem, honorumque celſiſſimum culmen largiatur, quo votis noſtris obſecundans Omnipotens, & unius conſulat proſperitati, & alterius gloriæ.

AP-

APPROBATIONES

LEgi Tomum alterum Bibliothecæ Scriptorum Congregationis Caſinenſis ; alias S. Juſtinæ de Padua, a Rmo P. D. Mariano Armellini Monaſterii S. Eugenii Senarum Abbate conſcriptæ ; ac cum nihil in eo reperierim, quod aut Chriſtianæ Fidei integritati, aut honeſtati morum adverſetur : imò verò totum ipſum Opus videam, tum Eccleſiaſticæ poſtremorum trium Sæculorum Hiſtoriæ lucis, tum ſacræ noſtræ Caſinenſi Familiæ, pro eorundem Scriptorum inſigni numero, & pręſtantia, ſplendoris plurimum eſſe allaturum, quam maximè dignum illud cenſeo quod typis mandetur, Piſis Kal. Martii Ann. Jubil. MDCCXXV.

D. Virginius a Brixia Decanus Caſin., & in Acad. Piſana Sacrarum Literarum Profeſſor.

EGo D. Franciſcus Rota a Venetiis in Abbatia Florentina Sacræ Theologiæ Lector, ex mandato Rmi P. D. Stephani a Venetiis Abbatis, & Præſidentis Congregationis Caſinenſis, ſumma attentione, atque diligentia, perlegi ſecundam partem Bibliothecæ Benedictino-Caſinenſis conſcriptā a Rmo P. D. Mariano ab Urbe Abbate Cœnobii S. Eugenii Senarum, & cum illam invenerim non ſolum immunem ab omni erroris labe, verum etiam ornatam plurima eruditione, atque refertam reconditiſſimis monimentis ad celebranda doctiſſimorum Virorum nomina, quæ temporum injuria, & longinquitate in tenebris jacebant, perutilem fore magnopere confido omnibus, qui Hiſtoriæ, ac eruditioni operam dant, ſi typis mandetur.

Datum Florentiæ v. Idus Aprilis Anno Jubil. MDCCXXV.

NOS D. STEPHANUS A VENETIIS ABBAS,

Et Congregationis Caſinenſis Præſidens.

CUm ſecundam partem Bibliothecæ Scriptorum Congregationis Caſinenſis, aliàs S. Juſtinæ de Padua a Rmo P. D. Mariano Romano Monaſterii S. Eugenii Senarum Abbate exaratam, duo noſtræ Congregationis Theologi ad id a Nobis deſtinati, recognoverint, & in lucem edi poſſe probaverint, ut typis mandetur (ſi cęteris, quorum intereſt videbitur) licentiam concedimus, & facultatem impartimur. In quorum fidem præſentes noſtra manu ſubſcriptas, noſtroque ſigillo munitas dedimus. Ferrariæ ex noſtro Monaſterio S. Benedicti Kal. Novembris 1725.

D. Stephanus a Venetiis Abbas, & Præſidens.

D. Liborius a Bergomo Pro-Cancell.

JUDICIA
CLARISSIMORUM VIRORUM.

Cl. Franciſci Valeſii.

MAgna cum animi jucunditate, ac diligentèr perlegi juſſu Reverendiſſimi Patris F. Gregorii Selleri Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri, ſecundam partem Bibliothecæ Benedictino-Caſinenſis Rmi P. D. Mariani Armellini Abbatis S. Eugenii Senarum, ac in ea nihil reperi, quod Chriſtianæ Fidei dogmatibus, aut bonis moribus adverſetur, imò cum omnia ibi acri judicio, exacto criterio, multiplici eruditione, ac innumeris propemodum Scriptorum teſtimoniis a doctiſſimo Authore exponantur, dignìſſimum Opus cenſeo, quod typis vulgetur. Romæ hac die 6. Martii 1727.

Franciſcus Valeſius.

Reverendiſſimo Padre, Padrone Collendiſſimo.

Cl. P. Magiſtri Ioſephi Antonii Marcheſelli M. Conv.

RImando alla P. V. Rm̃a il favoritomi Libro della Biblioteca &c. Se non temeſſi di far arroſſire la di lei modeſtia, direi di non aver prima nepure udita la metà di quel, che ho poſcia veduto col leggere. Quello ſtile così chiaro, così andante, unito con una Latinità tanto caſtigata, che ben ſi vede con ſomma fatica eſſer ſtata cavata, qual aqua limpida, immediatamente dalle ſue fonti, mi ha dato gran contento in ſcorrerne l'Opra; donde ne prendo motivo giuſtiſſimo di rallegrarmi con lei, che n'è l'Autore. Quanto poi quel, che contiene, toccherà all'inclita ſua Congregazione il congratularſi, non sò ben dire, ſe con ſe medeſima, o con V. P. Rm̃a, mentreche avendo Ella poſti in chiaro tanti Uomini dottiſſimi, molti de quali ſarebbero reſtati ſepolti tra perpetue tenebre dell'oblìo, accreſce un grande nuovo luſtro agli antichi ſplendori di quella Religione, che fu ſempre Madre feconda d'Uomini ſegnalati in dottrina, e ſantità. Supplico V. P. Rm̃a ricevere queſto mio umiliſſimo foglio per ſincero atteſtato della verità, con che pieno di ſtima, mi dò l'onore di proteſtarmi per ſempre.

Di V. P. Rm̃a — Aſſiſi; Dal Sagro Convento 25. Novembre 1731.

Umiliſſimo Servo. — Fr. Giuſeppe Antonio Marcheſelli de' Min. di S. F. C.

Reverendiſſimo Padre, Padrone Collendiſſimo.

Cl. Doctoris Juſtiniani Paſtarini.

NEl rimandare a V. P. Rm̃a i fogli, ch'erano reſtati in mie mani, della ſua Biblioteca Caſinenſe, le ne rendo le grazie più oſſequioſe, che sò, e poſſo, per l'onore ſingolariſſimo, col quale ſi è degnata darmi nuove riprove della ſoprafina ſua gentilezza, anticipandomi il godimento, che è ſtato ben grande, della lettura di un Opera per tutti i numeri degniſſima, ricca d'infinite rare notizie, diſeppellite per la maggior parte con immenſa fatica dalle tenebre

della

della dimenticanza, e diſpoſte tutte in buon ordine con iſcelta locutione di purità latina, che illuſtrano inſieme tanti ragguardevoli Soggetti per dottrina, per ſantità, e per opere inſigni della chiariſſima ſua Congregazione Caſinenſe, e mettono in proſpetto di chiara luce la profonda dottrina, la ſceltà erudizione, il buon guſto, e il ſano giudicio di V. P. R̃ma. Io non mi diffondo nelle dovute lodi, che dovrà Ella aſpettare a laudatis Viris, e da chiunque ha fior di ſenno, ed amore per Opere ſimili utiliſſime alla Repubblica Letteraria, ma reſtringo le vive eſpreſſioni di queſto riverente ufficio ad una ſinceriſſima congratulazione, che avanzo a V. P. R̃ma per l' immortalità, ch' Ella ha ſaputo lavorare al ſuo chiariſſimo nome; e a proteſtarle ancora le vere, e eterne obbligazioni, non meno che quelle di tutta queſta Città, che le ſe dichiara ſommamente tenuta per il decoroſo riſalto, che ha dato alle virtù del già dottiſſimo, e piiſſimo Monſig. Iſidorio Clario, gran lume della ſua Congregazione, e gloria di queſta Chieſa, che fu da lui retta con ammirabile paſtorale zelo per lo ſpazio di anni ſette, accertandola, che ſiccome reſterà quì eterna la memoria di quell' inſigne Prelato, così vi durerà ſempre viva l' obligata gratitudine alle grazie di V. P. R̃ma, alla quale con pienezza di ſtima, e di oſſequio faccio umiliſſima riverenza.

Di V. P. R̃ma Foligno 18. Gennaro 1732.

Divotiſſimo, e Obbligatiſſimo Serv. Vero
Giuſtiniano Pagliarini.

Reverendiſſimo Padre, Padrone Collendiſſimo.

Non ſo, ſe ſia ſtata in me maggiore, o l' ammirazione, o il diletto nel leggere l' Opera eruditiſſima della Biblioteca Caſinenſe &c., che V. P. R̃ma con tanta ſua gloria ſtà per dare alla luce; perche, ſe nel mirarne l' induſtrioſo compoſto, la purità, e fluidezza del dire, ſempre uguale, ſempre maeſtoſo, e chiaro, e quelche è più, ſe nel ponderare in eſſa il grand' impiego di fatica, e di tempo, quella ſeppe tutto ſorprendermi; queſto, oltre alli medeſimi motivi, nel rivedere ancora tanti atteſtati d' Uomini dottiſſimi, ch' ebbi la ſorte di conoſcere, o trattare in Roma, crebbe nel mio cuore all' ultimo ſegno. So ben però, che sì l' uno, che l' altro effetto m' obliga non meno a congratularmi, come riverentemente faccio, con V. P. R̃ma, e direi quaſi più colla Congregazione medeſima, i Soggetti più inſigni della quale Ella à ritolti all' oblivione per ridonarli a miglior vita: che a rendere alla P. V. R̃ma le più oſſequioſe grazie per quelle ſi è degnata farmi con tal permiſſione. E reſto facendole umiliſſima riverenza. Cl. Abbatis Joan. Octavii Stampeggi.

Di V. P. R̃ma

Caſa li 30. Gennaro 1732.

Umiliſſ. Divotiſſ. Serv. Obbligatiſſ.
Gio. Ottavio Stampeggi.

IN-

INDEX
NOMINUM SCRIPTORUM
SECUNDÆ PARTIS

Jacobus Aſtenſis	Pag. 1.
Jacobus Carrara	pag. 1.
Jacobus Cavaccius	pag. 2.
Jacobus Gaddi	pag. 3.
Jacobus Graſſius	pag. 4.
Jacobus Majorica	pag. 7.
Jacobus Tramontana	pag. 8.
Jacobus Maria Raimondi	pag. 9.
Ignatius Galeanus	pag. 9.
Ignatius Squarcialupi	pag. 9.
Innocentius Ceſius	pag. 14.
Joannes Novatus	pag. 15.
Joannes Peruſinus	pag. 16.
Joannes Reſta	pag. 16.
Joannes Santo	pag. 16.
Joannes Serrati	pag. 17.
Joannes Andreas Aſtezati	pag. 17.
Joannes Andreas Ricci	pag. 18.
Joannes Antonius a Monte Rubro	pag. 19.
Joannes Antonius Urſati	pag. 19.
Joannes Baptiſta Hadrianus	pag. 20.
Joannes Baptiſta Beccius	pag. 20.
Joannes Baptiſta Ferrettus	pag. 22.
Joannes Baptiſta Folengus	pag. 23.
Joannes Baptiſta Lana	pag. 27.
Joannes Baptiſta de Miro	pag. 27.
Joannes Baptiſta a Neapoli	pag. 31.
Joannes Baptiſta Stella	pag. 31.
Joannes Benedictus Citelli	pag. 32.
Joannes Benedictus Rocca	pag. 33.
Joannes Evangeliſta ab Averſa	pag. 35.
Joannes Evangeliſta Florentia a Panormo	pag. 35.
Joannes Evangeliſta Mormile	pag. 36.
Joannes Evangeliſta a Neapoli	pag. 36.
Joannes Evangeliſta Federici	pag. 37.
Joannes Franciſcus Albercombrius	pag. 37.
Joannes Franciſcus a Brixia	pag. 38.
Joannes Gaſpar Beretta	pag. 38.
Joannes Hieronymus Textorius	pag. 42.
Joannes Maria Cardariva	pag. 44.
Joannes Stephanus Marencus	pag. 44.
Joannes Stephanus Senarega	pag. 45.
Joſeph a Placentia	pag. 45.
Joſeph Coſtalta	pag. 45.
Joſeph Bonzanelli	pag. 46.
Joſeph Guſſantus	pag. 47.
Joſeph de Leonibus	pag. 47.
Joſeph Peruſinus	pag. 47.
Joſeph Porta	pag. 47.
Jovita a Caſtiono	pag. 48.
Jovita de Rubeis	pag. 48.
Iſidorus Clarius	pag. 49.
Iſidorus Comitinus	pag. 58.
Iſidorus Cremenſis	pag. 58.
Iſidorus Lanfredini	pag. 58.
Iſidorus Montauti	pag. 59.
Iſidorus de Sù	pag. 62.
Julianus Majalis	pag. 62.
Julianus Vernatia	pag. 62.
Julius Maria Odeſcalchi	pag. 62.
Juſtinianus Bergomenſis	pag. 63.
Lactantius Stella	pag. 64.
Laurentius Borgianni	pag. 66.
Laurentius Ferrarus	pag. 67.
Laurentius a Graniano	pag. 67.
Laurentius Lucalberti	pag. 67.
Laurentius Martinozzi	pag. 70.
Laurentius Maſſolus	pag. 70.
Laurentius Moreſchi	pag. 71.
Laurentius a Vicentia	pag. 72.
Leo Matina	pag. 73.
Leo Pavonius	pag. 75.
Leonardus de Borgiannis	pag. 76.
Leonardus Peruſinus	pag. 76.
Leonellus Crocecalle	pag. 76.
Lucas Bernardus	pag. 77.
Lucas a Brixia	pag. 77.

Lu-

Lucas Gulielmus pag. 77.
Lucianus Mantuanus pag. 78.
Lucillus Martinengus pag. 79.
Ludovicus Barbo pag. 81.
Ludovicus de Ferrariis pag. 87.
Ludovicus Malumbra pag. 88.
Ludovicus Meynerius pag. 88.
Ludovicus Morini, in adjunctis in fine ſecundæ partis.
Marcus a Brixia pag. 89.
Marcus a Brixia pag. 90.
Marcus a Cremona pag. 90.
Marcus Antonius Scipio pag. 91.
Marcus Antonius Sublacenſis pag. 92.
Marcus Valle pag. 93.
Maria Catharina Calegari pag. 93.
Maria Stella Scutellari pag. 94.
Marinus Albritius pag. 94.
Martinus Anaſtaſi pag. 95.
Matthæus Lauretus pag. 95.
Matthias Matalea pag. 97.
Matthias Venuſinus pag. 97.
Mauritius Monachus S. Severini Neapolis pag. 97.
Mauritius Zapata pag. 97.
Maurus Alexander Lazarelli pag. 98.
Maurus de Cambiis pag. 99.
Maurus Chiaula pag. 99.
Maurus Marcheſius pag. 100.
Maurus a Mutina pag. 103.
Maurus Orbini pag. 103.
Maurus Pandolphinus pag. 104.
Maurus Sellori pag. 105.
Maurus Spinazzi pag. 105.
Maurus Tantuccius pag. 105.
Maximus ab Aretio pag. 106.
Maximus Maſi pag. 106.
Maximus Seregno pag. 107.
Michael Brixianus pag. 107.
Michael de Judice pag. 107.
Modeſtus Cicottus pag. 111.
Modeſtus Vendermini pag. 111.
Nicolaus de Albiciis pag. 112.
Nicolaus a Bononia pag. 112.
Nicolaus Donati pag. 113.
Nicolaus Mini pag. 113.
Nicolaus Riccioli pag. 114.
Nicolaus a Salodio pag. 114.
Nicolaus Maria de Tedeſchis pag. 115.
Oderiſius Pierius pag. 117.
Odoardus Biſſonus pag. 117.
Odoardus de Tonſis pag. 118.
Paulus Andreas Gualterius pag. 119.
Paulus Auguſtinus de Ferrariis pag. 119.
Paulus Baccius pag. 119.
Paulus Baptiſta Uſodemare pag. 120.
Paulus Belga pag. 120.
Paulus Catania pag. 120.
Paulus Gravina pag.
Paulus Iſuardus pag.
Paulus Racchi pag.
Paulus Riveglia pag. 122.
Petrus Aloyſius a Turre pag. 123.
Petrus Antonius Tornamira pag. 123.
Petrus Maria Juſtinianus pag. 126.
Petrus Paulus Benalli pag. 127.
Petrus Paulus della Gatta pag. 131.
Petrus Paulus Ginanni pag. 131.
Petrus de Alcamo pag. 133.
Petrus de Bellentanis pag. 133.
Petrus Clavarinus pag. 133.
Petrus Diſcordanus pag. 136.
Petrus Muti pag. 136.
Petrus Ordelaphus pag. 146.
Petrus Ricordatus pag. 136.
Petrus Vecchia pag. 138.
Petrus Urſinus pag. 140.
Philippus Allegret pag. 141.
Philippus Tanus pag. 141.
Philippus Vibius pag. 142.
Philippus Maria de Pace pag.
Pius Coſta pag. 143.
Pius de Marra pag. 144.
Pius Mutius pag. 145.
Placidus Capparelli pag. 151.
Placidus Cicada pag. 151.
Placidus Falconius pag. 151.
Placidus de Judice pag. 151.
Placidus Petruccius pag. 151.
Placidus Puccinellus pag. 152.
Placidus a Salerno pag. 156.
Placidus Turchi pag. 156.
Proſdocimus Pignolatus pag. 157.

Proſper

Proſper Martinengus	pag.	157.
Proſper Mazzi	pag.	161.
Proſper Quaragna	pag.	162.
Proſper Phanellus	pag.	162.
Proſper Valiſnieri	pag.	162.
Raphael Caſtruccius	pag.	164.
Raphael Placentinus	pag.	164.
Rodulphus Cavenſis	pag.	166.
Romanus Sincerus	pag.	166.
Romualdus Ribera	pag.	166.
Romualdus Riccobaldi	pag.	166.
Romualdus Serra	pag.	167.
Rutilius Vignola	pag.	167.
Salvator Cremonenſis	pag.	168.
Salvator Cremenſis	pag.	168.
Sebaſtianus a Placentia	pag.	168.
Seraphinus Cantonus	pag.	168.
Seraphinus Caſulanus	pag.	169.
Seraphinus Ceraſoli	pag.	170.
Seraphinus a Florentia	pag.	171.
Seraphinus de Quintiano	pag.	171.
Seraphinus Tanſi	pag.	171.
Severinus Boccius	pag.	173.
Sigiſmundus Zannettus	pag.	173.
Simeon Baſchiera	pag.	176.
Simplicius Caffarelli	pag.	177.
Simplicius Paruta	pag.	178.
Stephanus de Amico	pag.	178.
Stephanus de Amore	pag.	179.
Stephanus Cataneus	pag.	180.
Stephanus Lenzius	pag.	182.
Stephanus Perozzi	pag.	182.
Stephanus Porrus	pag.	182.
Sylvius Stella	pag.	183.
Teophilus Bona	pag.	184.
Teophilus Folengus	pag.	185.
Teophilus Martius	pag.	
Teophilus Michaeli	pag.	
Teophilus a Patavio	pag.	
Teophilus Caſinenſis	pag.	
Teophilus a Brixia	pag.	
Thomas Cæſaranus	pag.	
Thomas ab Eoulo	pag.	
Thomas Manarinus	pag.	
Thomas a Neapoli	pag.	
Thomas Præſtonus	pag.	
Thimotheus Ricci	pag.	

In litera V

VAlerianus Caſtiglioni.	pag.	[illegible]
Valerianus Deganus	pag.	7.
Valerianus Franchi	pag.	7.
Venantius Galvagni	pag.	8.
Victorinus Aurellus	pag.	8.
Victorinus Manſo	pag.	9.
Victorinus a Meſſana	pag.	13.
Victorinus a Parma	pag.	13.
Victorius Siri	pag.	13.
Villielmus Capiſacchi	pag.	15.
Vincentius Barralis	pag.	16.
Vincentius Borghinus	pag.	17.
Vincentius Campanus	pag.	24.
Vincentius de Tucciis	pag.	24.
Vincentius a Mediolano	pag.	24.
Vincentius Squaldus	pag.	25.
Virginius Aluiſet	pag.	28.
Virginius Vaſſechi	pag.	28.
Vitalis Mattarellus	pag.	32.
Vitalis Terrarnora	pag.	32.
Vitus de Amico	pag.	34.
Urbanus a Mediolano	pag.	34.
Zacharias de Aloyſiis	pag.	35.
Zacharias de Baſtardis	pag.	35.
Zacharias Firmatura	pag.	35.
Zacharias Serſalius	pag.	35.
Zenobius Prologus	pag.	36.

INDEX

Monaſteriorum, & Virorum Illuſtrium, qui in eis floruerunt

SECVNDÆ PARTIS.

S. ALEXANDRI PARMÆ MONIALIUM.
Maria Stella Scutellari
S. BENEDICTI MANTUÆ.
Matthias Maralea
Nicolaus a Salodio
Petrus Ordelaphus
Proſper Mazzi
Raphael Placentinus
Simeon Baſchiera
S. BENEDICTI FERRARIÆ.
Paulus Iſuardus
CASINI.
Hercules Tambuſius
Mattheus Lauretus
Matthias Venuſinus
Oderiſius Pierius
Paulus Andreas Gualterius
Paulus Auguſtinus de Ferrariis
Petrus Maria Juſtiniani
Placidus Petruceius
Simplicius Caffarellus
Theophilus Martius
Thomas ab Æbulo
Thomas Prælionus
S. CATHARINÆ GENUÆ.
Maurus de Cambiis
Paulus Bapriſta Uſudemare
Placidus Cicada
S. EUGENII SENARUM.
Nicolaus Donati
S. EUPHEMIÆ BRIXIÆ.
Marcus à Brixia
Marcus alter à Brixia
Placidus Falconius
Proſper Martinengus
Sigiſmundus Zannettus
Sylvius Stella
Theophilus Bona
Theophilus Folengus
S. FELICIS, ET FORTUNATI VICENTIÆ.
Odoardus de Tonſis
S. FLAVIÆ DE CALATANIXETA.
Stephanus de Amore qui prius S. Placidi Meſſanæ
SS. FLORÆ ET LUCILLÆ ARETII.
Paulus Bellantini in Adjunctis
S. GEORGII M. VENETIARUM.
Marcus Valle
S. HONORATI LIRINI.
Vincentius Barralis Salerna
S. JOANNIS EVANGELISTÆ PARMENSIS.
Mauritius Zappata
Maurus Spinazzi
Odoardus biſsonus
Victorius Siri
Vitalis Terrarubra
S. JUSTINÆ PATAVINÆ.
Marcus à Cremona
Paulus Belga
Paulus Malaſsus
Petrus Vecchia
Proſdocimus Pignolarus
Salvator Cremenſis
Theophilus Michaelius
Theophilus Patavinus
S. LAURENTII AVERSÆ.
Paulus Riveglia
Proſper Quagragna
Zacharias Serſalius
S. MARIÆ DE CÆSENA.
Modeſtus Vendamini
Romualdus Serra
S. MARIÆ FARFÆ.
Seraphinus Ceraſoli
S. MARIÆ DE FLORETIA.
Maurus Pandulphinus
Maurus Tantuccius
Maximus Maſi
Nicolaus Mini
Petrus Aloyſius à Turre
Petrus Paulus Benalii
Petrus Ricordatus
Placidus Puccinellus
Raphael Caſtruccius
Seraphinus Caſulanus
Seraphinus à Florentia
Timotheus de Riccis
Vincentius Borghinus
Virginius Valſcchius
Zenobius Prologus
S. MARIÆ MONTIS REGALIS.
Paulus Carania
S. MARTINI PANORMI.
Martinus Anaſtaſi

Ma-

Hieronymus Filettus in Poem.
Horatius Lombardelli in Faſtis Etruſcis.
Honorius Dominicus Caramella in Carminibus Juvenil., & in Muſæo Illuſtrium Poetar.
Jacobus Hyacinthus Serri in Hiſt. Cong. de Auxiliis.
Ignatius Hyacinthus Amat de Graveſon in Hiſt. Eccleſiaſtica.
Joannes Andreas a Cruce, la Pace combattuta.
Joannes Andreas Maſſa de Civ. Siciliæ.
Joannes Antonius Summonte Hiſtoria Neapolitana.
Joannes Antonius Urſati Annotat. ad Marmora erudita Sertorii Urſati Patrui ſui.
Joannes Baptiſta Caruſius in Biblioth. Hiſtor. Regni Siciliæ.
Joannes Baptiſta Paccichellus, Memorie novelle de viaggi.
Joannes Albertus Fabritius in Fronte Operum S. Hippolyti Epiſc. & Mart.
Joannes Baptiſta de Grodiis in Decacordo Catanenſi.
Joannes Bona Card. in Carminibus.
Joannes Evangeliſta Florentia in Anagrammate.
Joannes Canale in Carminibus.
Joannes Maria Amatus in Not. ad Or. primam.
Joannes Matthæus Toſcanus in Peplo Italiæ.
Joannes Mollerus de Scriptoribus Homonymis.
Joſeph Coſtalta in Elogiis.
Iſidorus Ugurg. Pompe Seneſi.
Julius Cardinalis Mazarinus in Epiſtol.
Julius a Puteo de Geſtis, & Genealogia Com. Mathildis.
Julius Negri Hiſt. Script. Florent.
Julius Roſcius Hortinus in Carminib.
Lazarus Auguſtinus Cotta de Ameno in Muſæo Navar.
Leonellus Crocecalle in Hiſt. Ms. Abbatum S. Juſtinæ Pat.
Ludovicus Bulteau Hiſt. Mon. Orient.
Majolus Biſſaccionus in Judicio Hiſtorico.
Michael de Judice Caſin. Annot. ad Hiſt. Sicul. Appar. Auguſtini Inveges, & in Hiſt. Monaſt. Montis Regalis.
Necrologia Abbatiæ Florentinæ, & S. Juſtinæ Patavinæ.
Nicolaus Coleti in Ital. Sacra ampliata.
Octavius de Rubeis in Memoriis Brixien. & in Elogiis Hiſtoricis Illuſtrium Brixien.
Paulus Gagliardi in Præfat. Epiſtolæ Adelmanni Brix. Epiſc.
Petrus Baroccius Epiſcopus Patav. ad calcem Tomi quarti Operum Sancti Joannis Chriſoſtomi.
Petrus Victorius in variis Operibus.
Philippus Bonarota Senator Florent. Obſerv. in quædam fragm. veterum Vaſorum.
Philomati Muſæ, aliàs Alex. VII. Pont. Max. in Carminibus.
Præſidius Romanus in Italicæ Nobilitatis Corona.
Stephanus Parthi in Collectaneis.
Thomas Itigius in Bibliothecis, & Ceteris Patrum.
Venturinus Vaſollus in Viridario.
Vincentius Auria Hiſt. Chronol. Pro-Regum Siciliæ.
Vincentius Coppi, degl' Uomini Illuſtri nell' armi.
Vincentius Coronellus in Bibliotheca Univerſali.
Vincentius Placcius de Script. Pſeud

ER-

ERRATA SECUNDÆ PARTIS.

IN ſecundâ quoque parte, quamplures irrepſerunt errores Typographi tam incuria, tam ignorantia quos licet majori, qua potui diligentiâ emendare ſtuduerim, non nulli tamen oculorum aciem eluſerunt ex eo potiſſimum, quod Author ita verba putat ſe habere, ſicut reverâ deberent; poſtea vero à me aliiſque accuratius recognita, ſequentia ſphalmata abſcondere non potuerunt. Non ergo te pigeat, benigne Lector, quotieſcumque in Operis decurſu errorem aliquem graviorem offenderis, ad hanc eorumdem correctionem inſpiciendam recurrere, humanæque compatere conditioni, quæ vix, aut ne vix quidem Opus ullum ſine plurium errorum aſpergine poteſt abſolvere.

GRAVIORA ERRATA SIC CORRIGE

Pag. 2. lin. 5. illud	iſtud
Ibid. lin. 6. translatio	ſtranslationem
Pag. 10. lin. 9. 1514.	1524.
Pag. 21. lin. ult. Apoſtolis	Aprilis
Pag. 37. lin. 27. compoſiros	compoſitum
Pag. 38. lin. antepenul. profanique	profanâque
Pag. 56. lin. ult. Doctiſſimus	A doctiſſimo
Pag. 58. lin. ult. itinere	itinera
Pag. 69. lin. 18. 1547.	1543.
Pag. 61. lin. 15. Alpis	Alpium
Pag. 62. lin. 1. 1626.	1726.
Ibid. lin. 43. ſe ipſum	ſe ipſam
Pag. 64. lin. 43. (namque	ita namque
Pag. 70. lin. 40. linguls evaſit	linguis doctiſſimus evaſit
Pag. 71. lin. 20. Elogia	Elegia
Pag. 73. lin. 9. putuerit	potuerint
Ibid. lin. 35. incuſſam	Inconcuſſam
Pag. 75. lin. 6. exerſens	exercens
Pag. 77. lin. 31. Homilia	Homilias
Ibid. lin. 39. Lucas Brixia	Lucas à Brixia
Pag. 79. lin. 31. Præſtantia, Scientia, ac Viſio	præſtautiam, ſcientiam, ac Viſionem
Pag. 81. lin. 23. alterius	tertii
Pag. 82. lin. pen. 1427.	1437.
Pap. 84. lin. 38. inſtitutæ	inſtitutâ
Pag. 85. lin. 1. micaculoſius	mirabilius
Ibid. lin. 22. Baſileenſis	Baſileenſi
Pag. 89. lin. 16. Congregationi	Congregationis
Pag. 93. lin. 29. 1549.	1659.
Ibid. lin. 38. digegeſtum	digeſtum
Pag. 94. lin. 25. 2694.	1694.
Pag. 95. lin. 25. æternam	æternâ
Pag. 99. lin. 36. obiit è vivis	abiit è vivis
Pag. 105. lin. 47. dicitur	dicto
Pag. 106. lin. 8. egregiæ	egregiè
Ibid. lin. 14. excuſum	excuſus

Ibid. lin. 29. & ſeqq. Maximum hunc ab Aretio unum, eundemque exiſtimo cum *Marco Antonio* ab Aretio, de quo ſupra pag. 92. nam uterque Aretinus Patria, uterque Profeſſus fuit Sublacenſis, uterque D. P. Benedicti Vitam Octonis Rythmis Canticis XII. decantavit, qui Romæ in Bibliotheca S. Pauli extabant: Itaque vel ille *Maximus*, vel ille *Marcus Antonius*, vocari, & pro unico cenſeri debet.

GRAVIORA ERRATA SIC CORRIGE

Pag. 108. lin. 24. omittere	omitterem
Pap. 117. lin. 38. nomini	nominis
Ibid. lin. 47. hæc ſunt	hæ ſunt
Pag. 120. lin. 35. io	in
Pag. 123. lin. 9. Trattamenti	Trattenimenti
Ibid. lin. 41. Prioratum	in Prioratum
Pag. 125. lin. 17. relatus	relatum
Pag. 128. lin. 39. Conſcientiæ	Conſcientiâ
Ibid. lin. 46. 1494.	1594.
Pag. 132. lin. 37. Vita	Vitas
Pag. 133. lin. 44. fratrem	fratre
Pag. 138. lin. 11. pag. 38. lin. 7.	pag. 136. lin. 40.
Pag. 139. lin. 30. 1668.	1678.
Pag. 140. ante lineam primam deeſt hæc vox	MANUSCRIPTA
Pag. 141. lin. 33. Carolo	Cardinali
Pag. 142. lin. 3. 1699.	1669.
Ibid. lin. pen. animadvertiſſet	animadvertiſſe
Pag. 143. lin. 26. tempore	tempora
Pag. 147. lin. 12. Laurentii	Lactantii
Ibid. lin. 29. Diſcorſa.	Diſcorſo
Pag. 149. lin. 37. videns	videas
Pag. 153. lin. 22. in Galliasmandat	in Gallias ejus mandato
Pag. 164. lin. 20. pag. 80.	pag. 89.
Ibid. lin. 41. præſtiris	præſtitit
Ibidem ... teſtatur	teſtantur
Pag. 169. lin. 12. rogata	rogatu
Ibid. lin. 41. Hugoni Camertum	Hugoni Hetruriæ Camertum &c.
Pag. 171. lin. 47. illæ	ille
Pag. 173. lin. 12. ad anno	ad annum
Ibid. lin. 14. 1701	1721.
Pag. 174. lin. 10. devixit	devinxit
Pag. 180. lin. 8. 1381.	1580.
Pag. 183. lin. 36. ac	de
Pag. 189 lin. 47. Hymphos	Numphas
Pag. 191. lin. 14. in corporabilis	incomparabilis
Ibid. lin. 23. ſpiritum	ſpiritu
Pag. 195. lin. 23. doctiſſimos	doctiſſimus
Ibid. lin. 28. altre	oltre
Pag. 196. lin. 1. eximium	eximium zelatorem
Ibid. lin. 4. acceſſitam	acceſſitum
Ibid. lin. 13. annotionibus	annotationibus

Ibid. lin. pen. Cœnobis	Cænobii S. Benedicti
Ibid. lin. ult. agerer Parer Abbas	ageret ejus Abbas
Pag. 197. lin. 30. mori- ndi	moriendi
Pag. 201. lin. 32. nem'	men'

IN LITTERA V.

Pag. 7. lin. 8. diſtinguunt	diſtinguuntur
Pag. 24. lin. 35. pag. 413.	pag. 95.
Pag. 38. lin. 24. opera	operam

IN ADDENDIS.

Pag. 39. lin. 21. pag.	pag. 151. lin. 3.

IN APPENDICE

Pag. 3. lin. 15. Pont. Max.	Pont. Maxx.
Pag. 5. lin. 7. an . . . die.	an. 1541. die 5. Junii

Alia quæ ſuperſunt, præſertim ad Ortographiam, & Interpunctionem pertinentia, vel ipſe accuratius corriges, vel benigne præteries. Ego ſiquidem, omnia (ni fallor) errata, tum à me, tum ab aliis accuratiſſime deprehenſa, in uno ex impreſſis exemplaribus, quod apud me retineo, ne uno quidem omiſſo, mea manu diligenter correxi, ut ſi aliquando aliam hujuſce Operis edicionem adornari contigerit, ejuſdem correctiſſimi exemplaris ope, ac indicio, quam emendatiſſima prodire tandem poſſit (ſi tamen per Typographos liceat). Sed in aliis omnibus exemplaribus id ipſum præſtandi nec otium, nec vires fuerunt: Indicem tamen MS. omnium erratorum exaravimus, & eidem noſtro exemplari præfiximus, ut abſolutiſſimam correctionem agreſſuro adjumento eſſe poſſit. Vale

INDEX

COGNOMINUM SCRIPTORUM SECUNDÆ PARTIS.

De A'bicis	Nicolaus
De Aicamo	Petrus
Albercrombius	Jo: Franciſcus
Albritius	Marinus
Allegret	Philippus
De Aloyſiis	Zacharias
Aluiſet	Virginius
De Amico	Stephanus
De Amico	Vitus
De Amore	Stephanus
Aſtenſis	Jacobus
Ab Aretio	Maximus
Ab Averſa	Jo: Evangeliſta
Aurellus	Victorinus
Baccius	Paulus
Barbo	Ludovicus
Barralis Salerna	Vincentius
Baſchiera	Simeon
De Baſtardis	Zacharias
Beccius	Jo: Baptiſta
Belga	Paulus
De Bellentanis	Petrus
Benalli	Petrus Paulus
Beret[illegible]	Jo: Gaſpar
Bergomenſis	Juſtinianus
Bernardus	Lucas
Biſſonus	Odoardus
Boccius	Severinus
Bona	Theophilus
A Bononia	Nicolaus
Bonzanellus	Joſeph
Borghinus	Vincentius
Borgianni	Laurentius
Borgianni	Leonardus
A Brixia	Lucas
A Brixia	Jo: Franciſcus
A Brixia	Marcus
A Brixia	Michael
A Brixia	Theophilus
Cæſius	Innocentius
Cardativa	Jo: Maria
Carrara	Jacobus
A Caſtiono	Jovita
Caſtruccius	Raphael
Caſulanus	Seraphinus
A Catania	Paulus
Cathaneus	Stephanus
Cavaccius	Jacobus
Cavenſis	Rodulphus
Ceraſolus	Seraphinus
Chiaula	Maurus
Cicada	Modeſtus
Cicada	Placidus
Cicortus	Modeſtus
Citelli	Jo: Benedictus
Clarius	Iſidorus
Clavarinus	Petrus
Comitinus	Iſidorus
Coſta	Pius
Coſtalta	Joſeph
Cremenſis	Salvator
Cremonenſis	Marcus
Cremonenſis	Salvator
Crocecalle	Leonellus
Deganus	Valerianus
Diſcordanus	Petrus
Donati	Nicolaus
Ab Ebulo	Thomas
Falconius	Placidus
De Ferratiis	Laurentius
De Ferrariis	Ludovicus
De Ferrariis	Paulus Auguſtinus
Ferrettus	Jo: Baptiſta
Firmatura	Zacharias
Florentia	Io: Evangeliſta
A Florentia	Seraphinus
Folengus	Jo: Baptiſta
Folengus	Theophilus
De Franchis	Valerianus
Gaddi	Iacobus
Galeanus	Ignatius
Galvagni	Venantius
Della Gatta	Petrus Paulus
Ginanni	Petrus Paulus
Graſſius	Iacobus
A Graniano	Laurentius
Gravina	Paulus
Gualterius	Paulus Andreas
Guſtantus	Ioſeph
Gulielmus	Luca
Hadrianus	Io: Baptiſta
Iſnardus	Paulus
De Iudice	Michael
De Iudice	Placidus
Iuſtinianus	Petrus Maria
Lana	Io: Baptiſta
Lanfredini	Iſidorus
Lauretus	Matthæus
Lazarelli	Maurus Alexander
Lentius	Stephanus
De Leonibus	Ioſeph
Lucalberti	Laurentius
Majalis	Iulianus
Majorica	Iacobus
Malumbra	Ludovicus
Manarinus	Thomas
Manſo	Victorinus
Marcheſius	Maurus
Mareneus	Stephanus
De Marra	Pius
Martinengus	Lucillus
Martinengus	Proſper
Martinozzi	Laurentius
Martius	Theophilus
Maſi	Maximus
Maſſolus	Laurentius
Mathalea	Matthias
Matina	Leo
Mattarellus	Vitalis
Mazzi	Proſper

A Mediolano	Vincentius	Ricci	Timotheus
A Mediolano	Urbanus	Riccioli	Nicolaus
A Meliana	Victorinus	Riccobaldi	Rumualdus
Meyncrius	Ludovicus	Ricordatus	Petrus
Michaelius	Theophilus	Riveglia	Paulus
Mini	Nicolaus	Rocca	Jo: Benedictus
De Miro	Io: Baptiſta	De Rubeis	Jovita
De Miro	Laurentius	A' Salerno	Placidus
Monachus S. Seve-	Mauritius	A' Salodio	Nicolaus
rini Neapolis		Sanro	Joannes
Montauri	Iſidorus	Scipio	Marcus Antonius
A Monte Rubro	Io: Antonius	Scutellari	Maria Stella
Moreſchi	Laurentius	Sellori	Maurus
Morini	Ludovicus in adjunct	Scuarega	Jo: Stephanus
Mormile	Io; Evangeliſta	Seregno	Maximus
Muti	Petrus	Serra	Romualdus
A Mutina	Maurus	Serrati	Joannes
Mutius	Pius	Serſalius	Zacharias
A Neapoli	Io: Baptiſta	Siri	Victorius
A Neapoli	Io: Evangeliſta	Sincerus	Romanus
A Neapoli	Thomas	Spinazzi	Maurus
Novatus	Joannes	Squaldus	Vincentius
Odeſcalchi	Julius Maria	Squarcialupus	Ignatius
Orbini	Maurus	Stella	Io: Baptiſta
Ordelaphus	Petrus	Stella	Lactantius
De Ottonibus	Lucianus	De Sà	Iſidorus
De Pace	Philippus Maria	Sublacenſis	Marcus Antonius
Pandulphinus	Maurus	Tanti	Seraphinus
Papienſis	Maurus	Tantuccius	Maurus
Parmenſis	Victorinus	Tanus	Philippus
Paruta	Simplicius	Tedeſchi	Nicolaus Maria
Patavinus	Theophilus	Terra Rubra	Vitalis
Pavonius	Leo	Textorius	Io: Hieronymus
Perozzi	Stephanus	De Tonſis	Odoardus
Peruſinus	Joannes	Tornamira	Petrus Antonius
Peruſinus	Joſeph	Tramontana	Iacobus
Peruſinus	Leonardus	De Tucciis	Vincentius
Petruccius	Placidus	Turchi	Placidus
Phanellus	Proſper	De Turre	Petrus Aloyſius
Pierius	Oderiſius	Valle	Marcus
Pignolatus	Proſdocinus	Vallisnieri	Proſper
Placentinus	Joſeph	Valſechi	Virginius
Placentinus	Raphael	Udleſton	Thomas
Placentinus	Sebaſtianus	Vecchia	Petrus
Porrus	Stephanus	Vendamini	Modeſtus
Porta	Joſeph	Venuſiuus	Matthias
Præſtonus	Thomas	Vernacia	Ioannes
Prologus	Zenobius	Vibius	Philippus
Puccinellus	Placidus	A Vicentia	Laurentius
Quaragna	Proſper	Vignola	Attilius
A Quinriano	Seraphinus	Uſati	Io: Antonius
Rachi	Paulus	Urſinus	Petrus
Raimondi	Jacobus Maria	Uſodemare	Paulus Baptiſta
Reſta	Joannes	Zannettus	Sigiſmundus
Ribera	Romualdus	Zappata	Mauritius
Ricci	Jo: Andreas		

INDEX

Urbium, & Virorum Illuſtrium, qui ex eis prodierunt noſtræ Congregationis.

SECUNDÆ PARTIS.

ALCAMI IN SICILIA.
Petrus de Alcamo
ANGLI
Thomas Præſtonus
AQUIS SEXTIIS IN PROVINCIA.
Ludovicus Meynerius
ARETII IN TUSCIA.
Marcus Antonius ab Aretio
Maximus ab Aretio
ASCULI IN APULIA.
Severinus Boccius
ASULÆ IN AGRO BRIXIANO.
Placidus Falconius.
BERGOMI IN GALLIA CISALPINA.
Maria Catharina Callegari
BESONTIONE IN BURGUNDIA.
Virginius Aluiſet
BONONIÆ IN ÆMILIA.
Nicolaus Vignali
Placidus Bolzanus
BRIXIÆ IN CÆNOMANIS.
Marcus à Brixia
Marcus alter à Brixia
Michael Brixianus
Proſper Marrinengus
Sigiſmundus Zannettus
Sylvius Stella
Theophilus Bona
Theophilus Brixianus
Virginius Valſechius
BRUGIS IN BELGIO.
Paulus Malaſſus
BUGGIANI IN TUSCIA.
Petrus Ricordatus
BUCINÆ IN ETRURIA.
Maurus Tantuccius
CÆSENÆ IN FLAMINIA.
Modeſtus Vendemini
Romualdus Serra
Sebaſtianus Lancetta in Appendice
Tibertus de Tiberti in Appendice
CAMAJORI LUCENTIUM OPPIDO.
Nicolaus Donati
CAMERINI IN PICENO.
Stephanus Perozzi
S. CASSIANI IN ÆTRURIA.
Raphael Caſtruccius
CASTILIONE STIVERORUM IN AGRO MANTUANO.
Vitalis à Caſtilione
CASTRI S. STEPHANI IN HERNICIS.
Petrus Paulus Benalli
CATACII IN CALABRIA.
Paulus Andreas Gualterius
CATANÆ IN SICILIA.
Nicolaus Riccioli
Nicolaus Maria de Tedeſchis
Paulus Gravina
Valerianus de Franchis
Vitus de Amico
CERVARIÆ IN CATALAUNIA HISPANIÆ.
Matthæus Lauretus
CHII IN MARI ÆGEO.
Oderiſius Pierius
COLLIS MARTIJ IN PROVINCIA.
Maximus à Collemartio in Appendice
CREMÆ IN GALLIA CISALPINA.
Salvator Cremenſis
CREMONÆ IBIDEM.
Marcus à Cremona
Salvator Cremonenſis
Theophilus de Perſonellis, in Appendice
Theophilus Stanga, in Appendice
EBULI IN PICENTINIS.
Thomas ab Ebulo
FERRARIÆ IN GALLIA CISALPINA.
Paulus Iſuardus
FLORENTIÆ IN ETRURIA.
Maurus Pandulphinus
Maximus Maſi
Nicolaus de Albicis
Nicolaus Mini
Paulus Bellantinus, in Adjunctis
Seraphinus Florentinus
Timotheus de Riccis
Vincentius Borghinus
Zenobius Prologus
FLUMINI IN REGNO NEAPOLITANO.
Vincentius Campanus
GENUÆ IN LIGURIA.
Maurus de Cambiis
Paulus Auguſtinus de Ferrariis
Paulus Baptiſta Uſodemari
Petrus Aloyſius à Turre
Petrus Maria Juſtiniani
Placidus Cicada
S. JO: MARINIANI IN FLAMINIA.
Placidus Turchi

LI-

LIGNANI IN PEDEMONTIO.
Matthias Maralea
MANTUÆ IN GALLIA CISALPINA.
Petrus Ordelaphi
Simeon Baſchiera
Theophilus Folengus
MATERÆ IN APULIA.
Seraphinus Tanſi
MEDIOLANI IN INSUBRIA.
Paulus a Mediolano, in Appendice
Pius Mutius
Seraphinus Cantonus
Seraphinus Fontana, in Appendice
Valerianus Caſtiglionus
Valerianus Deganus
Vincentius à Mediolano
Urbanus à Mediolano
MESSANÆ IN SICILIA.
Petrus Cæleſtinus, in Adjunctis
Stephanus Porrus
Victorinus Aurelius
Victorinus à Meſſana
MONTIS OPULI IN SABINIS.
Seraphinus Ceraſoli
MONTIS REGALIS IN SICILIA.
Paulus Catania
MUTINÆ IN ÆMILIA.
Maurus Lazzarelli
Proſper Mazzi
Zacharias de Baſtardis
NARNIÆ IN UMBRIA.
Villielmus Capiſacchi
NEAPOLI IN CAMPANIA.
Marinus Albritius
Paulus Riveglia
Petrus Paulus della Gatta
Philippus Maria de Pace
Pius de Marra
Placidus Capparelli
Proſper Quaragna
Romualdus Ribera
Thomas Cæſaranus
Thomas à Neapoli
Thomas Criſpus, in Appendice
Timotheus Gargano, in Appendice
Victorinus à Neapoli in Appendice
NICEÆ IN PROVINCIA.
Vincentius Barralis Salerna
NOVARIÆ IN INSUBRIA.
Stephanus Cataneus
OPITERGII IN CARNIOLA.
Petrus Vadinus, in Appendice
PANORMI IN SICILIA.
Martinus Anaſtaſi
Maurus Chiaula
Maurus Marchetius.
Michael de Judice
Petrus Orlando, in Adjunctis
Petrus Antonius Tornamira
Pius Coſta
Placidus de Judice
Seraphinus Gonzalez, in Appendice
Simplicius Paruta
Stephanus de Amico
Thomas Mannarinus
Zacharias Firmatura
PARMÆ IN ÆMILIA.
Mauritius Zappata
Maurus Spinazzi
Victorinus à Parma
Victorius Siri
Vitalis Terra Rubra
PATAVII IN VENETIA.
Petrus Vecchia
Proſdocimus Pignolatus
Theophilus Patavinus
PISCIÆ IN ETRURIA.
Placidus Puccinellus
PLACENTIÆ IN GALLIA CISALPINA.
Marcus Antonius Scipio
Raphael à Placentia
Sebaſtianus à Placentia
Vincentius Squaldus
PLATEÆ IN SICILIA.
Stephanus de Amore
PERUSIÆ IN ETRURIA.
Philippus Vibius
Zacharias de Aloyſiis
PISIS IN TUSCIA.
Modeſtus de Beccanis, in Appendice
Modeſtus Cicottus
POLITII IN SICILIA.
Romanus Sincerus
POTENTIÆ IN LUCANIA.
Theophilus à Potentia, in Appendice
QUINTIANI IN AGRO BRIXIANO.
Seraphinus de Quintiano
Seraphinus Baſelius, in Appendice
RAGUSII IN ILLYRICO.
Maurus Orbini
Philippus Alleger
RAVENNÆ IN FLAMINIA.
Paulus Racchi
Petrus Paulus Ginanni

Vi-

Vitalis Mattarellus
REDONDESCI IN AGRO MANTUANO.
Theophilus à Redondeſco, in Appendice
REGII LEPIDI IN FLAMINIA.
Petrus Muti
Proſper Valliſnivi
ROCCHÆ BERTRANDÆ IN CALABRIA.
Proſper Phanellus
ROMÆ IN LATIO.
Marianus Armellinus
Maurus Selloti
Marcus Antonius Veſpignani
Paulus Baccius
Petrus Clavarinus
Philippus Tanus
Placidus Petruccius
Placidus ab Urbe
Simplicius Pariſius, in Appendice
Stephanus Lentius
SALERNI IN PICENTINIS.
Placidus Puglieſi
SALODII AD LACUM BENACUM.
Nicolaus à Salodio
SENIS IN TUSCIA.
Seraphinus Caſulanus
Theophilus Martius
SENISII IN LUCANIA.
Petrus Paulus Canuſius, in Appendice.
SONDRII IN VALLE TELLINA.
Simplicianus de Quadris
SURRENTI IN PICENTINIS.
Zacharias Serſalius
TITI IN LUCANIA.
Simplicius Caffarelli
VENUSIÆ IN APULIA.
Matthias Venuſinus
VENETIIS IN MARI ADRIATICO.
Marcus Valle
Theophilus Michaelius
VICENTIÆ IN VENETIA.
Odoardus Biſſonus
Odoardus de Tonſis

Digitized by Google

Monaſteriorum vero in quibus, qui in Appendice, & Adjunctis recenſentur, floruerunt nomina hæc ſunt.

S. BENEDICTI MANTUÆ.
Anaſtaſius Cazanicus
Theophilus de Perſonellis
Theophilus à Redondeſco
Theophilus Stanga
CASINI.
Deſiderius à Regali
Euſebius à Parma
S. CATHARINÆ GENUÆ.
Anſelmus Centurioni
S. COLUMBANI DE BOBIO IN ALPIBUS COTIIS.
Paulus à Mediolano
S. EUPHEMIÆ BRIXIÆ.
Gabriel à Brixia
SS. FAUSTINI ET JOVITÆ BRIXIÆ.
Floribertus à Gandavo
Jacobus à Mantua
Seraphinus Baſellus
SS. FELICIS, ET FORTUNATI VICENTIÆ.
Anaſtaſius Galdiolus
S. GEORGII MAJ: VENETIARUM.
Petrus Vadinus
Ludovicus Malumbra
S. HONORATI LIRINI.
Cæſarius de Laude
Hilarius ab Antipoli
Maximus à Collemartio
S. JACOBI MELITENSIS IN MARI ADRIATICO.
Ignatius Georgii in Adjunctis.
S. JO: EVANGELISTÆ PARMÆ.
Benedictus Trezzi
S. JUSTINÆ PATAVINÆ.
Innocentius à Venetiis
Io: Baptiſta à Verona
Laurentius Gazius
Ludovicus Barbo
S. MARTINI PANORMI.
Adrianus Miranda in Adjunctis.
Honorius à Panormo
Iſidorus à Panormo
Seraphinus Gonzalez in Appendice.
Victorinus Paternò, in Adjunctis.
S. MARIAE DE CAESENA.
Auguſtinus Randinus, in Adjunctis
Sebaſtianus Lancetti
Tibertus de Tibertis
S. MARIAE GANGII IN SICILIA.
Bernardus à Panormo, in Adjunctis
Petrus Orlando, in Adjunctis
S. MARIAE DE FLORENTIA.
Innocentius à Navarra
S. PLACIDI DE CALONERO MESSANAE.
Archangelus Zuccarato in Adjunctis
Petrus Cæleſtinus à Meſſana in Adjunctis
S. PETRI PERUSII.
Cyrilluſ à Montis Faſco
Marcus Antonius Veſpignani
Modeſtus de Becanis
S. PETRI IN GLASSIATE.
Iacobus à Mediolano
S. PROCULI BONONIAE.
Hilarius à Pulcitio
Protaſius Bolzanus
S. SALVATORIS PAPIAE.
Columbanus à Como
Simplicianus de Quadris
S. SCOLASTICE SUBLACII.
Placidus ab Vrbe
Sylvius Pariſius
S SEVERINI NEAPOLI.
Hieronymus de Iudice
Petrus Paulus Canuſius
Theophilus à Potentia
Timotheus Gargano
Thomas Griſpus
Victorinus à Neapoli.
S. SIMPLICIANI MEDIOLANI.
Seraphinus Fontana
S. SIXTI PLACENTIAE.
Honoratus Arcelli
Io: Baptiſta à Placentia
IN CETRAE PATRIÆ.
Marcus Antonius Monachus Sublacenſis
Maria Stella Scutellari Monialis Parmenſis
Maximus Seregno
Petrus de Bellentanis
Taddæus Graſſi in Adjunctis
Victorinus Paternò in Adjunctis
IN CERTI MONASTERII.
Hippolytus Ballarini in Adjunctis
Iſidorus à Panormo
Vitalis à Caſtillione

INDEX

Monaſteriorum in quibus Viri Sanctitate Illuſtres D. P. Benedicti Regulam profeſſi ſunt.

S. BENEDICTI DE MILITELLO.
Franciſcus à Militello
S. BENEDICTI DE PADOLYRONE.
Fr. Bonaventura à Mantua
Theophilus Beaqui
CASINI.
Angelus de Faggiis
Bernardus Præſtonus
Fr. Berthatius Piſcis
Fr. Gregorius à S. Helia
Hieronymus Petronius
Fr. Maurus Rainone
Martinus Orilia
Fr. Philippus à Monte Caveoſo
Thomas Euſebii
Thomas Præſtonus
Zacharias Petronius à Fratris
S. CATHARINÆ DE AMERIA MONIALIUM.
Margarita Contadi
SS. FAUSTINI, ET JOVITÆ BRIXIÆ.
Jo: Baptiſta Federici
S. GEORGII MAJORIS VENETIÆ.
Jo: Baptiſta Nani
S HIERONYMI DE SYLVARI GENUÆ.
Paulus Rocca
S. HONORATI LIRINI.
Ambroſius à Lucerna
S. JO: EVANGELISTÆ PARMÆ.
Iſidorus Clarius
S. JUSTINÆ PATAVII.
Juſtinianus à Bergomo
Ludovicus Barbo
Martinus à Papia
Maurus à Papia
Monachi S. Juſtinæ Patavinæ
B. Nicolaus de Pruſſia
Paulus Strata
B. Rolandus Caſalis
Theophilus Michaelius
S. MARIÆ MONTIS REGALIS.
Fr. Antoninus à Panormo
S. MARIÆ DE CÆSENA.
Fr. Joannes Genuenſis
S. MARGARITÆ DE MEDIOLANO MONIALIUM.
Maria Catharina Brugora
S. MARIÆ DE FLORENTIA.
Benedictus à Florentia
Chryſoſtomus Nicolini
Gometius Uliſſiponenſis
Innocentius à Navaria
Monachi Abbatia Florentinæ
Placidus de Leonibus
S. MARTINI DE SCALIS.
B. Angelus Seniſius
Hieronymus Arminius
Zacharias Cucurbici
S. NICOLAI DE ARENIS.
Auguſtinus à Platea
Ludovicus Batearus
S. NICOLAI DE BUSCHETTO GENUÆ.
Timotheus Carminati
S. PAULI DE URBE.
Bernardus Muti
Fr: Martinus ab Albania
S. SEVERINI NEAPOLIS.
Aloyſius Caraſa
Alphonſus de Roſellis
Archangelus à Neapoli
Archangelus Faſanus
Auguſtinus à Maratea
Conſtantinus Anſalone
Fr: Franciſcus à Lauro
Hieremias Marcheſius
Jacobus Graſſius
Fr. Iacobus ab Herculano
Iacobus Majorica
S. SIXTI PLACENTIÆ.
Clemens Arcelli
Gaſpar Felix de Tedeſchis
SACRI SPECUS SUBLACENSIS.
Monachi Sublacenſes
SS: TRINITATIS CAVÆ,
Auguſtinus Venerius
Jo: Benedictus Citelli
Zacharias Capograſſi

I N D E X

Urbium, ex quibus Viri Sanctitate Illuſtres Congregationis Noſtræ prodierunt.

IN ANGLIA.

Bernardus Praſtonus
Thomas Praſtonus
BERGOMI IN CENOMANIS.
Iuſtinianus à Bergomo
BRIXIÆ in CENOMANIS. *
Io: Baptiſta Federici
BUCINE IN ÆTRURIA.
Placidus de Leonibus
CATANÆ IN SICILIA.
B. Angelus Siniſius
Ludovicus Bateatus
E CASTRO SANGUINIS vulgo *CA*STEL DI SANGRO *IN* SAMNIO.
Angelus de Fagiis
CAVÆ IN CAMPANIA.
Io: Benedictus Cirelli
CAVEOSI IN APULIA.
Fr. Philippus à Monte Caveoſo *
CLARIS IN AGRO BRIXIANO.
Iſidorus Clarius
FLORENTIÆ.
Benedictus à Florentia
Chryſoſtomus Nicolini
FRACTIS IN CAMPANIA. *
Hieronymus Petronius
Zacharias Petronius
GENUÆ IN LIGURIA.
Fr. Ioannes Genuenſis
E CASTRO S. ELIÆ PROPE CASINUM.
Fr. Gregorius à S. Helia
LAURI IN CAMPANIA.
Fr. Bernardus Piſcis
Fr. Franciſcus à Lauro *
Fr. Maurus Rainone
LUCERNÆ IN HELVETIA.
Ambroſius a Lucerna
MARATEÆ IN REGNO NEAPOLITANO.
Auguſtinus à Maratea
MANTUÆ IN GALLIA TRANSPADANA.
Fr. Bonaventura à Mantua
NEAPOLI IN CAMPANIA.
Aloyſius Carafa
Archangelus à Neapoli
Archangelus Faſanus
Auguſtinus Venerius
Conſtantinus Anſalone
Hieremias Marcheſius
Hieronymus Arminius
Iacobas Graffius
Fr. Iacobus ab Herculano
Iacobus Mayorica
Martinus Orilia
NOVI IN LIGURIA.
Franciſcus à Novis
PANORMI IN SICILIA.
Maurus Angelus à Panormo
PATAVII IN VENETIA.
Rolandus Caſalis
PAPIÆ IN INSUBRIA.
Martinus à Papia
Maurus Salimbenius
Paulus Strata
PLACENTIÆ IN ÆMILIA.
Clemens Arcelli
Gaſpar Felix de Tedeſchis
PLATEÆ IN SICILIA.
Auguſtinus à Platea
EX PRUSSIA (BORUSSIA) AD MARE BALTICUM.
B. Nicolaus de Pruſſia
ROMÆ.
Bernardus Murus
Margarita Conradi
RUBIS IN APULIA.
Alphonſus de Roſellis
SALERNI IN PICENTINIS NUNC IN PRINCIPATU CITRA.
Zacharias Capograſſi
SCIACCÆ IN SICILIA.
Zacharias Cucurbici
IN CASTELLO *TAGLIA* DICTO PROPE GENUAM.
Fr. Antoninus à Panormo appellatus
VENETIIS *IN* MARI ADRIATICO.
Io: Baptiſta Nani
Ludovicus Barbo
Theophilus Michaelius
ULLISSIPONE *IN* LUSI*TANIA*.
Gometius à Luſitania

BIBLIOTHECÆ BENEDICTINO-CASINENSIS

ALIAS

CONGREGATIONIS S. IUSTINÆ PATAVINÆ

PARS ALTERA.

I

IACOBUS ASTENSIS Pedemontanus, Monaſterii S. Benedicti in agro Mantuano alumnus factus an. 1421. die 1. Auguſti, ac temporis progreſſu etiam Prior, & Abbas. Vir fuit, teſte Arn. Vvione, pietate, ac probitate conſpicuus, qui ut optimum decebat Monachum, Sanctorum Patrum opera aſſiduè præ' manibus habens, ac pervolutans, ex eiſdem operibus concinnavit

Auctoritatum SS. Patrum l. 1. qui MS. aſſervabatur in Bibliotheca parva præfati Monaſterii, ut aſſerit laudatus Arn. Lig. Vit. l. 2. c. 70. pag. 428. Eſt Liber in 4. haud parvæ molis, pagg. nimirum 377. qui extat adhuc in ead. Bibl. Padoliron. in quo Jacobus diligenter collegit ex Sanctis Patribus, quorum verba fusè affert, varios tractatus, de virtutibus, & vitiis; incipit. „ Beda. Omnes autem invicem humilitatem inſinuate: Omnes etenim debent, & Seniores, & Adoleſcentes, qui invicem jubentur humilitatis inſinuare virtutem; ut hi videlicet regendo, & illi obſequendo humiliter vivant &c. „ Ejus etiam meminerunt Anton. Poſs. Appar. Sac. tom. 2; Andreas Roſſottus in Syllabo Scriptorum Pedemontii pag. 294., Franc. della Chieſa in Catalog. Scriptor. Pedemont. p.80. Obiit Jacobus an. 1460., ut habetur in fronte ejuſdem libri ms. his verbis. „ Notandum quod hunc librum ſcripſit ac lectitando per diverſas auctoritates Sanctorum, compoſuit Venerab. Pater D. Jacobus de Aſti Prior Clauſtralis hujus Monaſterii S. Bened. de Padolirone, qui per quadraginta annos in ſpirituali militiâ Dño Chriſto militavit; Deinde confectus ſenio, & plenus bonis operibus migravit ad Dñum an. 1460. de menſe Decembri. „ Ex quibus apparet error Chronologicus, qui Typographi, utputo, incuriâ in laudato Arnoldo irrepſit, ubi liber hic à Jacobo ſcriptus dicitur an. 1520. cum profeſſionem ille emiſerit an. 1421., & obierit an. 1460. intra quos terminos librum fuiſſe ſcriptum neceſſe eſt. In noſtris regeſtis dicitur *Abbas pius, & doctus*.

JACOBUS CARRARA Bergomenſis S. Juſtinæ Patavinæ alumnus, ubi ſolemnem profeſſionem emiſit an. 1707. die 27. Decembris, Tranſtulit ex Gallico in Italicum Sermonem.

Vita di S. Benedetto ſcritta da S. Gregorio il Grande, con una ſpiegatione de' luoghi più importanti, e con un Compendio della Storia del di lui Ordine. Opera del Padre D. Giuſeppe Mege Religioſo della Congreg. di S. Mauro, tradotta dal Franceſe da un Monaco Caſinenſe: Venezia preſſo Criſtoforo Zane 1730. titulus quidem impreſſus eſt, ſed nondum opus; imò nec illud quidem adhuc completum accepi, id eſt tranſlatio e Gallico laudatæ Vitæ D. Benedicti.

JACOBUS CAVACCIUS, Patavii honeſtis Parentibus natus, in D. Juſtinæ Monaſterio an. 1584. die 1. Novemb. Sæculo renuncians, interque noſtros cooptatus, doctrinæ, ac ingenii famam percelebrem brevi admodum obtinuit. Inſtructus enim à natura acri Intellectus acumine, & rarâ memoriæ felicitate, in omnibus diſciplinis, quibus operam dedit, inſigniter profecit, vocatus propterea ab eruditis ejus temporis, *Ingeniorum Portentum*; Teſtantur id inter cætera Hiſtoriarum libri, quos de ampliſſimo S. Juſtinæ Cœnobio conſcripſit, eâ ſcilicet latini Sermonis elegantiâ, ac proprietate digeſti, ut ad Livianam dignitatem propiùs accedere videantur; at immatura mors, quæ illum, cum Prioris munere fungeretur anno 1612. ſuſtulit, ætatis ejus 45., majora, ac præclariora ingenii monumenta, quæ Cavaccius edere meditabatur, jamque literis tradere parabat, nobis invidit, duo tantùm, imò unicum ejus opus, ut extremam limam ſubirent, ægrè permittens: nempè

1 *Hiſtoriarum Cœnobii D. Juſtinæ Patavinæ* lib. 6. quibus Caſinen. Congreg. origo, & plurima ad Urbem Patavium, ac finitimos attinentia, opportunè interſeruntur, Venetiis an. 1606. per Andream Muſchium in 4., iterumque Patavii an. 1696. ex Typographia Seminarii in 4.; refertur etiam ab Authore Catalogi *des Principaux Hiſtoriens* &c. impreſs. Pariſiis an. 1713. Claſ. XI. pag. 44.

2 *Illuſtrium Anachoretarum Elogia*, ſive *religioſi Viri Muſæum*, opus poſthumum, nec correctum, nec completum; opera Laurentii Pignorii primùm in lucem editum Venetiis, ex Typographia Pinelliana an. 1625. in 4. deindè Romæ an. 1662. typis Jacobi Dragodelli in 4. operâ D. Jo: Baptiſtæ Beccĭ Abbatis Aretini. Sed in hac poſtrema editione deeſt, quæ in Pinelliana ad calcem legitur, ſcilicet. 3 *Oratio Encomiaſtica in laudem Serm̃i Leonardi Donati Ducis Venetiarum*, ſivè *Poſteritati, ex rebus ab ipſo hactenùs geſtis incitamentum*; item. 4 *Ad Tyrannum*, quem D. Laurentii Martyrio adſtantem picta tabella referebat. *Ode*. 5 *Ad Urbem Regiam* pro tranſlatione S. Proſperi. *Ode*.

De eo agit Phil. Labbè in Bibl. Bibl. pag. 151., & 275.; in qua hæc habet; „ Jacobus Cavaccius Patavinus M. C. Caſs. Illuſtrium Anachoretarum elogia &c. „ In iis quidam reperiuntur Scriptores Eccleſiaſtici, ut Antonius, Macarius, Hieronymus, quemadmodum, & in Sylva Anachoretica Egypti, & Paleſtinæ, figuris æneis, & brevibus vitarum Elogiis expreſſa, Abrahamo Blomaert Inventore, Boetio à Bolſuvert Sculptore, Antuerpiæ apud Henricum Aerſſium „ 1619. „ Angelus Portenarius libro, *Felicità di Padova* l. 1. c. 7. pag. 275., & lib. 9. c. 21. pag. 436. „ Giacomo Cavazza è ſtato Uomo dottiſſimo in molte „ ſcienze, ed in particolare verſatiſſimo nell' Iſtorie; Ha ſcritto in lingua Latina „ con purgatiſſimo ſtile, ſei libri dell' Iſtoria di S. Giuſtina, nelli quali ſono inſerite le Croniche di Padova. Fiorì nel 1606. „ citatque in margine Scardeonium l. 2. fol. 138. Ant. Teiſſer, in Catal. authorum, qui librorum Catal. ſcripſerunt parte 1. pag. 141. qui tamen cuncta ex Labbeo deſumpſit. Omnium tamen luculentiſſimo elogio in modum Epiſtolæ concinnato, frontique Muſæi Anachoretici præfixo, Laurentius Pignorius, Jacobum Cavaccium, cui tam ſtudiis, quam ingenio erat conjunctiſſimus, proſequitur his verbis „ Nemo „ fortè meliùs hac noſtrâ ætate monſtravit, quid valeat vivida, & felix ingenii à

„ natura

„ natura vis, quam Iacobus Cavaccius Condiſcipulus olim noſter, & amicus om-
„ nium horarum. Is enim tenui Patre natus in tenuiore cenſu, neque magno ad-
„ modùm profectu apud Præceptorem Grammaticum in ipſa pueritia inſtructus,
„ Caſin. familiæ in clariſſimo Cœnobio, cui apud nos D. Iuſtina Tutelaris eſt,
„ grandis jam natu nomen dedit. Ubi rara acerrimæ indolis felicitate, partim in
„ exacto Tyrocinio Monaſticæ inſtitutionis, partim in quotidiano, celebrique
„ precum horariarum penſo, literas didicit, eo genii plauſu, ut & proſâ, & ver-
„ ſu ſeria quæque, jocoſa etiam pangeret, luderetque ad miraculum uſque. Hi-
„ ſtoriarum libri 6. breviſſimo temporis intervallo abſoluti, eruditorum manibus
„ teruntur, quos Phœnix Literatorum Iſaacus Caſaubonus unicè mirabatur.
„ Eodem naturæ ferventis impetu delineantem, pennicillos tractantem, varias
„ literarum figuras artificis planè manu ducentem, acu pingentem, Icnographi-
„ cas, & Orthographicas ædificiorum formas deſcribentem, & explicantem vidi-
„ mus olim non ſemel, & quidèm ſtupentibus magni nominis Architectis: Ad
„ hæc, rei harmonicæ peritiam eo ſucceſſu ſibi comparaverat, ut & canere ad
„ moroſiorem illam Eccleſiaſticam normam, & modulari ad recentioris concen-
„ tus delicatas leges apprimè noſſet. Elogia hæc ſacra magni operis exiguam Se-
„ ctiunculam, unius anni ſpatio elaboravit, preſſus ingenti mole negotiorum,
„ quibus par omninò erat, ſeu facto, ſeu conſilio, ſeu eloquio eſſet opus. Ingens
„ omninò ornamentum futurus, & religioſæ familiæ, quæ alumnum ſuum certâ
„ ſpe ad maxima quæque deſtinaverat, & non ingratæ patriæ, quæ illum intèr
„ præcipua gloriæ ſuæ columina jam tum adnumerabat, ni mors ſueta illudere
„ mortalium votis, & optima quæque in ipſo plerumque florentis gloriæ exordio,
„ ſurdâ, & implacabili falce ſibi demetere, ſubitâ ingentis morbi veluti ruinâ op-
„ preſſiſſet Venetiis annos natum quinque, & quadraginta, anno ſalutis 1612.
In Epiſtola verò nuncupatoria ad Dominicum Molinum Senatorem, cui idem
Laurentius Pignorius prædictum Cavaccii Muſæum dedicavit, hæc de eo addit.
„ Et ò ſi nanciſci licuiſſet omnes amici Auctoris literarios labores, quos ma-
„ la, & ſacrilega manus plagiarii alicujus aliò avertit, haberent profectò eruditi
„ Lectores, *Epiſtolas*, *Carmina*, *&* *alia literaria monumenta*, quibus ſe cum
„ fructu perdiù oblectarent; Ex unica ſanè Ode, quam ego apud me, & quidèm
„ authographam, deliteſcere non ſum paſſus, admetientur ſtudioſi, veluti ex pede
„ Herculem hunc noſtrum, ſi non Muſagetem, * at Myſtam * Muſarum &c.„ In
noſtris quoq; Regeſtis dicitur *Prior*, *Vir doctiſſimus multa ſcripſit elegantiſſimè*.

* Ideſt Muſarum Præſidem.
* Sacerdotem, ſeu Sacris Muſarum initiatum.

IACOBUS GADDI (Arnoldus habet Gandus) Florentinus Patriâ, & mo-
naſticâ Profeſſione, quam apud inſigne Cœnobium S. Mariæ ejuſdem Urbis au-
ſpicatus eſt an. 1548. die 21 Martii; floruit Sac. humaniſq; literis, & regularis
diſciplinę ſervore; obiit an. 1585. ætatis ſuæ 78. piiſſ. ac religioſiſſ. ſcripſit Italicè,

Iſtoria dell' uno, e dell' altro Mondo, o ſia Iſtoria divina impreſs. an. 1571.
ad Magnum Etruriæ Ducem Coſmum lib. 5. in 4., ubi homo diligenter inſtrui-
tur in fide, Chriſtiana lege, ac bonis moribus.

Agunt de eo Arn. Vvion Lign. Vit. l. 2. c. 70. pag. 428., & ex eo Ant. Poſs.
Appar. Sac. tom. 1. pag. 787., qui pariter *Gandum*, ſivè *Gardum* appellat,
utpotè omnia de eo, aliiſque noſtris, ab eodem Arn. mutuatus. Michael Pocc.
in Catal. Script. Florent. pag. 86., quem ſacrarum literarum æmulatorem per-
petuum appellat. Plac. Pucc. App. hiſt. c. 9. pag. 51. ortum eum nobili familia
de *Gaddis* aſſerit, & multa alia mss. opera poſteris reliquiſſe, quæ tamen diſtin-
ctè non indicat, iterumque in Chron. Ab. Flor. pag. 144., ubi I. V. D., atque
ob ſcientiam valdè in patria commendatum ſcribit. Noviſſimè Iulius Negri è
Soc. I. in hiſtoria Scriptorum Florentinorum impreſſa Ferrariæ 1722. pag. 328.

Sed perperam ibi Monaſticam Religionem ingreſſus dicitur ſeculo XVII. cũ circa finem ſæculi XVI. obierit.

col. 1. à quo etiam Iacobus *Gardus* appellatur; In Necrologio verò Monachorum Abbatiæ Florentinæ vocatur cognomine *Gardius*, ejuſque opus dicitur poſteris minime pœnitendum, laudatur a charitate, & diligenti cura infirmorum, quam annis non minus viginti eis impendit, narraturque in Abbatia Bugianenſi, quæ Florentinæ eſt adnexa, in læthalem morbum incidiſſe, indeque Florentiam reportatum, cum ſex continuis diebus nullum prorſus alimentum ſumere quiviſſet, animam exhalaſſe nonis Novembris anno deſignato, Matre adhuc ſuperſtite.

IACOBVS GRAFFIVS in Sæculo Petrus, nobilis Capuanus, Neapoli in S. Severino Monaſtici Inſtituti aſſecla evaſit an. 1572. die 3. Apr. ætatis ſuæ 22. Vir quidem non minùs Vitæ Sanctimoniâ, quàm morali ſcientia ſatis ubique celebris, Iuris etiam utriuſque Doctor inſignis, & Neapolitanæ Vrbis, ac Diœceſeos, non ſolum librorum Cenſor, ſed etiam (quod in regulari Viro ibidem hactenùs inuſitatum) Major Pœnitentiarius. Eum Paulus V. Pont. Max. ob doctrinæ, ac virtutis præſtantiam, plurimi fecit, Abbatiſque titulo, cum regimen conſtanter recuſaret, motu proprio honeſtavit. Graffius enim rerum omnium caducarum abjectis curis, nihil antiquius habuit, quàm ſacræ doctrinæ ſtudiis, veræque pietatis cultui, quamdiu vixit, vacare. Cum itaque Chriſtianam Rempublicam, tùm libris aureis, tum præclaris virtutum exemplis locupletaſſet, non ſine Sanctitatis opinione mortalis vitæ curſum Neapoli feliciter complevit anno Æræ vulgaris 1620. die 19. Octob. ætatis ſuæ 72., cujus venerandam memoriam, & Neapolitani, & Capuani Cives uſque in præſens recolunt. En operum ejus, eorumque impreſſionum Catalogus, quoad fieri potuit, accuratè collectus.

1 *Deciſionum aurearum Caſuum Conſcientiæ pars* 1., in 4. libros diviſa; Venetiis apud Damianum Zenarium an. 1591., & iterum apud eumdem jam *locupletata, & aucta* an. 1593., & tertio ibidem apud eumdem an. Iubilæi 1600., & 4 pariter Venetiis apud hæredem ejuſdem Zenarii an. 1609., & iterum ibidem apud eumdem an. 1610., & Taurini apud hæredem Nicolai Bevilacqua an. 1592., & Lugduni apud Iuntas eodem anno 1592.

2 *Deciſionum aurearum pars* 2., tribus libris diſtincta, Venetiis apud Damianum Zenarium an. 1596. in 4., & iterum an. Iubilæi 1600., & tertiò an. 1611. *aucta, & purgata, & emendata*, & 4. an. 1626. apud hæredem ejuſdem Zenarii in 4.

3 *Appendix tùm primi, quàm ſecundi tomi Deciſionum aurearum*, in qua non ſolùm multa in prædictis tomis contenta exactiùs, & diligentiùs explicantur; ſed etiam alia plurima *de Pœnitentia, & Caſuum reſervatione, de Indulgentiis, de Excommunicatione, de Electione, & regimine animarum*, Confeſſariis, ac Pœnitentibus admodum utilia, & neceſſariâ adducuntur; Bononiæ 1603. apud Gaſparem Bindonum; & Venetiis an. 1610. apud hæredem Damiani Zenarii in 4.

4 *Additamenta ad primam, & ſecundam partem Deciſionum aurearum*; opus verè aureum, in quo præter ea, quæ aliàs & ventilata, & diſcuſſa fuere graviter, nonnulla etiam nunc recenter prioribus auctarii vice appoſita, & quædam pariter planè nova &c. pertractata acceſſerunt. Venetiis an. 1610. apud hæredem Zenarii, & iterum ibidem an. 1613. in 4.

5 *Conſiliorum*, ſive *Reſponſorum Caſuum Conſcientiæ* tom. 1., libris quinque juxta Decretalium numerum, & ordinem diſtributorum. Venetiis apud Io: Guerilium an. 1604. in 4., & iterum apud eumdem an. 1610.

6 *Eorumdem Conſiliorum &c.* tom. 2. lib. 5. Venetiis apud eumdem anno 1610. & anno 1612. in 4.

7 *Practica quinque Caſuum Summo Pontifici reſervatorum juxta decretum Clementis*

155 I

mentis VIII., *& etiam reſervatorum Epiſcopis*, *& Archiepiſcopis Italiæ*, *& etiam Interpretatio undecim Caſuum Prælatis Regularibus reſervatorum*. Neapoli, ex Typographia Tarquinii Longi an. 1609. in 4. iterumque ibidem apud Scorrigium an. 1613., & Mediolani apud Io. Bapt. Bidellum an. 1610., & Venetiis apud Georgium Valentinum anno 1619.

8 *De Arbitrariis Confeſſariorum, quæ attinent ad Caſus Conſcientiæ* l. 2. Neapoli, ex Typographia Lazari Scorrigii anno 1613., & Venetiis apud Georgium Valentinum anno 1619.

9 *Sermones Spirituales totius anni* in duas partes diviſi, quarum una continet *Conciones* à Dominica prima Adventus uſque ad feſtum SS. Trinitatis. Secunda *Conciones* à feſto Corporis Chriſti uſque ad Dominicam XXIV. poſt Pentecoſten, nec non *ſermones 5. de omnibus Sanctis*; alium de *Horto deliciarum Mariæ*: alium de *ſingulari dormitione ejuſdem*. Item *contemplationes*, ſeù *conſiderationes* plurimas ſuper Orationem Dominicalem. Venetiis apud M. Ant. Zalterium an. 1595., & iterum an. 1610. ibidem apud eumdem 4., & tertiò Colon. anno 1605. in 8. apud Io: Honthemium; ex his Hipp. Marr. in Bibl. Mariana hæc recenſet, *De ſalutatione Angelica* ſerm. 3. *De Reſponſione* M. 1. *De Ortu Mariæ* 1. & *De ſingulari dormitione* M. Serm. 1. Scripſit etiam

10. *Sermonem Panegyricum* egregium de S. Patre Benedicto, cujus meminit Benedictus Hæphtenus Prolegom. 1. in vitam S. Patris Benedicti claſſe 5. reliquit etiam hæc mss.

1 *Summam Caſuum Conſcientiæ* copioſiſs. ac utiliſs. in quatuor partes diviſam, in quarum prima agitur *de Sacramento Pœnitentiæ*, in ſecunda *de Præceptis Decalogi*, in tertia *de modo interrogandi Pœnitentem*, in 4. *de Cenſuris*; præmittuntur approbationes duorum Theologorum ex noſtris à Reviño Patre Præſide Deputatorum, & etiam Cenſorum Synodalium ab Archiepiſcopo Neapolitano prò impreſſione facienda an. 1588. quæ tamen haſtenùs facta non fuit, ſed opus hoc aſſervatur ms. in Bibl. S. Severini. Extant etiam ibidem

2 *Plures Sermones Spirituales autographi*, veram Sapientiam, & Sanctitatem redolentes. Item ſcripſit,

3 *De Poteſtate Papæ*, qui liber juſſu Pauli V. Summi Pontificis allatus fuit in Vatic. Bibl., ſicuti legitur in Epigraphe ſuppoſitâ effigiei ejuſdem Graffii, quæ viſitur in Sacrario S. Severini. Venetiis in Bibliotheca S. Georgii M. extat ejuſdem Graffii opus ms.

4 *Tractatus Sacerdotalis prò Confeſſionibus audiendis*, lectus, ſeù dictatus ab eodem ibidem, ſcribente, & audiente Conſtantino Cajetano in eodem Monaſterio Monacho.

Graffium celebrant Arn. Vvion Lig. Vit. l. 2 cap. 70. pag. 428. quocum in S. Georgio ſe degiſſe an. 1595. affirmat : Gabr. Buc. in Benedicto Rediv. ad annum 1588. Georgius Draudius in Bibl. Claſ. fol. 593., ubi meminit Sermonum ſpiritualium, Nicolaus Toppius in Bibl. Neap. pag. 109., ſed nimis parce, & jejunè. Ant. Poſs. in App. Sac. tom. 2. pag. 787. juxta editionem Colonienſem anni 1608. Hipp. Marr. Bibl. Marian. part. 1. pag. 628., qui eum vocat *Virum non vulgari doctrina inſtructum*, *& raris virtutum ornamentis inſignitum*. Hier. Ghil. vol. 2. Theat. Vir. lit. ill. pag. 108. & ſeq. qui inter omnes Caſuum Conſcientiæ Profeſſores, neminem tàm Recentiorum, quàm Antiquorum clariùs, ac puriùs Graffio neceſſariam illam, ac ſalubrem doctrinam expoſuiſſe affirmat : neminem faciliùs, & efficaciùs graviora dubia his de rebus diſſolviſſe, ejuſque opera *pulcherrimos ingenii fructus* appellat, Confeſſariis, ac Pœnitentibus, moralique Theologiæ ſtudioſis ſummè utilia, ac plurimâ laude digniſſima.

Ludov.

Ludov, Moreri Grand; dict; hiſt. tom. 3. pag. 70. col. 2.; qui tamen, cum eum Abbatem *du Mont Caſin* nuncupat, ità intelligendus eſt, ut Graſſius Abbas (tituli tantùm) Congr. Caſin. fuerit, non verò Caſin. Monaſterii: Galli autem Abbates omnes Congr. Caſin. *Abbez du Mont Caſin* vocant, ut etiam ſuprà in Gregorio Corteſio monuimus. Georgius Matthias Conig. Bibl. vet., & nov. pag. 357. ubi unicum ejus opus, *Deciſionum aurearum* recenſet. Noviſſimè Bern. Pez Epiſt. VIII. Apol. pag. 164. meminit Iacobi Graſſii ſermonum in Dominicis, & Feſtis in 4. Coloniæ 1627.; at Epiſtola X. pag. 234. in Catal. Scriptor. Ord. noſtri, qui ab an. 1600., uſque ad an. 1717. inclaruerunt, tria alia ejuſdem opera enumerat, Itemque Felix Egger Idea Ord. Hierar. Bened. lib. 2. pag. 3. diſſert. 3. n. 3. pag. 497. eum Virum undique doctiſs. vocat, doctrinæque toto Orbe compertæ; laudat inſuper ejus angelicam puritatem, morum ſummam integritatem, ſuaviſſimam in omnes comitatem, ac in primis teneriſſimam in Deiparam devotionem, & fiduciam, refertque ejus dictum in ejuſdem fiduciæ comprobationem, *Cælum* ſcilicèt, *Terraſque priùs peritura, quam eum, qui feriò devotus Deiparæ extiterit*; & etiam eadem part. 3. diſſert. 8. pag. 522. ubi quædam ejus opera enumerat. Denique in quibuſdam Regeſtis noſtrorum Monachorum dicitur Graſſius, *Vir I. V. D. Caſiſta inſignis, Abbas Titularis.*

Vitam porrò ejus duo pietate, ac doctrinâ inſignes Monachi S. Severini Neapolis literis conſignarunt, *Aloyſius* nempè *Carrafa* ejus olim Confeſſionum Auditor, cujus autographum Latino Idiomate exaratum in Tabulario prædicti S. Severini aſſervatur; exemplar verò in brevi Chronico ejuſdem Monaſterii à Benedicto Laudati compoſito, legitur; In qua vita quoties Aloyſio Graſſium nominare contingit, *Beati Patris* titulo eum honorare non dubitat; alter ejus vitæ Scriptor, fuit Iacobus Majorica ejuſdem Graſſii diſcipulus (de quo mox) qui tom. 1. rerum memorabilium ad annum 1620., breviùs quidèm, ſed æquè fideliter ejus geſta, virtuteſque deſcribit, Italico tamen ſermone. Ex quibus, quæ præcipua, & admiratione digniora ſunt viſa, Latinè reddita delibavimus. A puero nempè eximiæ pietatis, ac perniciſſimi ingenii, mirique in ſcientiis profectus ſpecimen dedit; ſed in primis amore, & cultu ergà Deiparam accenſus, Virginei candoris lilium jejuniorum, ac verberum ſpinis circumdatum, ideòquè pulchriùs, & fragrantius efflореſcens, eidem obtulit. Doctoris Lauream aſſequutus, trecentos aureos, quos in conviviis, aliiſque inutilibus pompis, mos erat inſumi, ipſe honeſtis Puellis locandis conſecravit. Advocati verò munere nullius prorſus lucri, aut commodi gratia, ſed unicè pro Dei amore, pauperumque utilitate, ſummâ omnium laude perſungebatur. Monachus deindè, orationi, ac pœnitentiæ adeò deditus, ut in extaſim quandoque raptus, cœleſtis Patriæ dulcedinem prægustaret. Præter Pſalmodiæ penſum, ac quotidianum Miſſæ Sacrificium, quamvis librorum Scriptioni, ac Spiritualibus Vrbis, ac Diœceſis innumero populo refertæ, negotiis eſſet implicatiſs., incredibile videri poſſet tot etiam vocales preces, Roſaria, Coronaſque, ut dicimus, parva item Officia, integrum inſuper Pſalterium, cunctaſque Dominicales orationes per annum, quotidiè eum recitaſſe, niſi creberrimâ experientiâ conſtaret, eos, qui Deo familiariùs adhærent, nihil non ex voto conficere, nihil non facilè operari. Nigro pane, purâque lymphâ plures annos victitans, reliquos cibos, ſi quando ſumeret, cinere aſpergebat. Saccum tantummodo pilea infartum annis triginta prò cubili habuit. Somnus illi breviſſimus, nam ad Sacram Synaxim noctu ſurgens, duas etiam integras horas, ſpretis capitis, quibus afflictabatur doloribus, aliiſque morbis, rerum cœleſtium contemplationi dabat, cilicium inſuper aſperrimum à ſcapulis ad genua uſque in modum induſii

produ-

Digitized by Google

productum, alternis diebus geſtans, ne ſcilicet dolor conſuetudine leniretur, ſed potius identidem recrudeſceret. Paupertatis rigidiſſimus Cuſtos, nihil unquam pretioſi, aut pulchri in Cella admiſit, neque ullum pecuniæ uſum; Ut erat autem humillimus, à quacumque dignitate alienum ſemper ſe præbuit, nec niſi admodum invitus, & prò viribus reluctans, à Paolo V., cui librum ſuum *de Caſibus reſervatis*, obtulerat, Abbas Titularis creatus fuit; nec enim fluxos honores curare poterat, qui cœleſtia unicè deſiderabat. Erga Proximos charitate fervens, non ſolùm infirmis diligentiſſimè inſerviebat, ſed etiam lucrandis Deo animis, maximè autem ſceleroſis, ſcripto, ac verbo aſſiduè vacabat. Nemo illum torpentem otio, nemo adverſus quempiam iratum vidit. Venetiis in S. Georgii M. percelebri Monaſterio Magiſter Tyronum conſtitutus, illos in monaſticis diſciplinis diligentiſſimè erudivit. Sacros etiam Canones plures annos doctiſſimè explicavit. Denique magnis laboribus prò Eccleſia Dei, tàm ſcribendo, quàm Confeſſiones audiendo, regularique obſervantiæ, ac jugi pœnitentiæ ſatis auſterè operam dando, confectus, graviſſimis etiam, tribus ante obitum annis, Podagræ doloribus, aliiſque morbis, patientiſſimè, & cum gratiarum actione toleratis, morti jam proximus, adduci tamen non potuit, ut vel lineam interulam, vel lineum pileolum ſumeret, laneâ ſubuculâ dimiſſâ, quamvis febrili æſtu graviter ureretur, hoc tantum enixè efflagitans, ut Euchariſtico quotidiè pabulo reficeretur. Die demùm obitus ſui, aliiſque rebus futuris prænunciatis (nam prophetiæ etiam Spiritu donatus fuit) feliciſſimè in Domino obdormivit anno 1620. die 19. Octob.; De quo duo præclariſſima tradit ſupra laudatus Ven. Aloyſius Carrafa eidem a confeſſionibus, teſtis utique omni exceptione major, nempè toto vitæ decurſu nunquam læthale crimen, plena ſaltem voluntate, admiſiſſe, ac virginalem integritatem ad obitum uſque illibatam ſervaſſe. Corpus peculiari loculo repoſitum in veteri Eccleſia S. Severini quieſcit. Multis prætereà in vitâ, & poſt obitum miraculis, præſertim in Dæmonibus effugandis, Graffius effulſit; interque ea, puero etiam luminibus orbato lucem reſtituiſſe, aliaque mirabilia edidiſſe narratur, quæ debitis probationibus literis conſignata ad Dei, ſervique ſui gloriam, ac poſterorum, qui illa ſciverint, utilitatem, & exemplum, extant in Archivio S. Severini. Pauca hæc, ex Graffii geſtis, atque virtutibus a laudatis Scriptoribus, relatis, excerpſimus, ut qui jam ſcientiâ, & eruditione toto erat Orbe notiſſimus, Sanctimoniæ quoquè veneratione refulgeat.

JACOBUS MAJORICA, Patria Neapolitanus, Origine tamen Hiſpanus in eodem S. Severini Cœnobio Monaſtica emiſit vota anno 1605. die 16. Iulii, ac deinde Prior Titularis declaratus, Religioſi viri partes omnes egregiè admodum adimplevit; nam ſub Graffii Mag. nomen ejuſdem non minùs, quàm Virtutes fortitus, magnis greſſibus, Magiſtri exemplo præeunte, iter perfectionis arripuit. Columbæ enim ſimplicitatem, Serpentis prudentiâ munitam, ad ultimam uſq; ætatem retinuit. Otii, ac torporis perpetuus, ac juratus hoſtis, vel in oratione, vel in lectione, vel in ſcriptione tempus omne vitæ ſapienter inſumpſit. Sed duæ præcipuè, inter virtutes reliquas, in eo eminebant, precationum videlicet frequentia; ac regularis paupertatis cuſtodia, quas in eo veluti in ſpeculo cæteri ſodales intuentes, acribus ſtimulis ad imitandum jugiter perurgebantur; ſenio tandèm confectus, cum artuum doloribus, toto ante obitum triennio, graviter torqueretur, Domino gratias referens, illud frequenter alacris repetebat, *Sit Nomen Domini benedictum*; Itaque Chriſti bonus odor factus, heroicis virtutibus redolentem animam Deo ſuaviſſimè reddidit anno 1669. die 2. Februar. Egregius hic Vir, quæcumque tàm in Monaſterio S. Severini, quam in Urbe

Neapo-

Neapoli, ac propinquis, diſſitiſque regionibus ſuis temporibus acciderunt, quæque digna memoratu videbantur, ſimplici quidem, ſed veridico, fideliqne ſtylo Italice deſcripſit plurimis voluminibus, quæ diligenter aſſervantur in Bibl. S. Severini; quorum titulus in hæc verba conceptus ad me Neap. tranſmiſſus eſt.

1 *Varie coſe notabili concernenti a varie materie, come di Morale, Politica, Erudizione, Iſtoria, curioſe, ed utili a ſaperſi, come ſcritte con ſomma fedeltà, e ſincerità Monaſtica, ſiccome di varj uſi concernenti l' Oſſervanza Regolare-Benedittino-Caſinenſe; opera maravaglioſa compreſa in 40. Volumi, fra quali uno contiene, I Bandi, Ordini, e Succeſſi accaduti nelle revoluzioni della Città di Napoli del 1647. coll' origine, progreſſo, e fine delle medeſime. Il che da niuno Autore è ſtato con tal ſincerità deſcritto.* In his voluminibus continentur etiam

2 *Vitæ Ven: Servorum Dei Jacobi Graſſii, & Fr. Jacobi ab Herculano Converſi*, ſeù, ut nos dicimus, *Commiſſi S. Severini*. Item

3 *Ex SS. Patrum, ac Philoſophorum operibus*, quorum lectio illi frequentiſſima, varias *ſententias*, ac *documenta* collegit ad rectam vitæ rationem inſtituendam.

Ejus honorificam mentionem facit Abbas D. Benedictus Laudati ab Altamura in brevi Chronico S. Severini ms., ex quo fere omnia deſumpſimus.

JACOBVS TRAMONTANA, nobili Stemmate Meſſanæ in Sicilia ortus, in Monaſterio S. Placidi extra eam Vrbem noſtris adſcriptus anno 1574. die 2. Maii, ad Prioris poſteà gradum evectus, eoque munere in Caſinenſi Archiſterio, ac in Monte-regali in Sicilia, & alibi egregiè adminiſtrato, ubique ſingularis pietatis, ac eruditionis famâ reſplenduit. Hic à gravioribus diſciplinis, quas profunde admodum hauſerat, ad amœniores literas, & eloquentiæ ſtudia converſus, Palladem æquè, ac Muſas propitias expertus eſt. Quinimo cum eximia prudentiâ, ac in rebus agendis maximâ dexteritate præditus, ab omnibus ſuſpiceretur, eum Meſſanenſis Senatus ad Philippum III. Hiſpaniarum Regem Oratorem miſit anno 1603. ut ſacras D. Placidi, & Socior. MM. Reliquias pretioſâ, pulcherrimâque thecâ incluſas, quam Meſſanenſis Vrbis leon, auro, argentoque affabre efformata manibus geſtabat, eidem regi deferret. Quam verò ipſi Regi jucunda, cunctiſque Magnatibus grata fuerit, nedum Sacrarum Reliquiarum oblatio, ſed etiam Iacobi Religioſa urbanitas, ac eloquentia (cultiſſimâ enim oratione legationem obivit), Regia munificentia declaravit, quæ non ſolum in Patriæ commodum a Iacobo poſtulata benignè conceſſit, verùm ipſum quoque Oratorem annuâ ſeptingentorum aureorum penſione donavit. Obtinuit etiam Iacobus, ac in Italiam detulit partem haud modicam Sacrarum Reliquiarum 200. SS. Monachorum Martyrum, ſub Zafa Arabum Rege apud Burgos in Monaſterio S. Petri de Caradiña coronatorum, quorum unius Brachium Caſinenſi Monaſterio, ad quod in reddità devotionis, ac priſtini amoris gratiâ, divertit, dono dedit. Tanto igitur honore, ac beneficiis auctus, cum Patriam repetiviſſet, majore in dies veneratione, ac virtutis laude apud omnes vixit uſque ad annum 1605., his editis, ac evulgatis ingenii ſui fœtibus.

1 *Feralis Pompa Sereniſſimæ Margaritæ Auſtriacæ Caroli V. Imperatoris Filiæ, Parmæ, ac Placentiæ Duciſſæ per RR. DD. Monachos Caſinenſes in Monaſterio S. Sixti Placentiæ commorantes anno 1586. deſcripta &c.* Ibidem impreſs. apud Antæum Comitem eodem anno in 4.

2 *In redditione Placentinæ arcis ad Illuſtriſſ., & Excellentiſſ. Octavium Farneſium Placentiæ, & Parmæ Ducem, Carmen Encomiaſticon*. Placentiæ apud Joannem Bazzachium anno 1585. in 4.

3 *De Familia Farneſia lib. unus* carmine exaratus.

4 *De Sanctis Placido, & Sociis MM. ad Philippum III. Hiſpaniarum Regem Oratio*

Oratio, quam Italicè verſam edidit *Joſeph Bonfilius* in Hiſt. Sicil. parte 5. lib. 1. à pag. 8. uſque ad pag. 23.

5 *Brevis, & dilucida narratio ad Senatum Nobilis Urbis Meſſanæ de Adventione, & Oblatione Sacri Reliquiarii SS. Placidi, & Sociorum MM. Philippo III. Regi Catholico, & inviƈtiſſimo* Valliſoleti* per Io: Godinez de Millis an. 1605. * Vagliadolid.

Multi, nobileſque Authores Iacobum Tramontanam laudibus extollunt, nempe Arn. Vvion Lign. Vit. l. 2. cap. 70. pag. 419. ubi inter cætera, *supereſt*, inquit (anno ſcilicet 1595., quo Vvion opus ſuum evulgavit) *& ſcribere non ceſſat*. Cum autem duo tantùm ejus opuſcula recenſeat ibidem, videlicet *Feralem Pompam, & de Familia Farneſiorum*, addatque eum ſcripſiſſe alia nonnulla, quæ nondum viderat, ea putandum eſt eſſe alia hæc tria à nobis hic indicata. Ioſeph Bonfilius Hiſt: Sicil. parte 3. l. 1. p. 5. Plac. Sampierius in Iconologia M. V. l. 2. cap. 23. pag. 288. Rocchus Pyrrus Sicil. Sacr. l. 4. pag. 280. Plac. Reina in Hiſt. Meſſan. p. 1. pag. 525. Ioſeph Ambroſius in Relatione Solemnitatis Epiſtolæ Marianæ pag. 383. Benedictus Chiarellus in monumentis Sacris Meſſanæ pag. 173. Julius Ambroſius Lucenti Ital. Sacr. reſtrict. auct. pag. 1023. Denique Anton. Mongitore in Bibl. Sicula parte prima pag. 304.

IACOBVS MARIA RAIMONDI, Patria Venetus, Profeſſus Monaſticam Regulam in S. Georgio M. Venetiarum die 13. Dec. anni 1664., & ibidem Cellerarius, ac deindè Prior, demumque Abbatis titulo decoratus anno 1720. ſcripſit ſimplici ſtylo,

Pie conſiderazioni, ed eccitamenti al Criſtiano alla fuga delle vanità del Mondo. Bergomi anno 1681. apud Fratres Roſſi, & alia quædam opuſcula ſpiritualia; vivebat anno 1722.

IGNATIVS GALEANVS à Panormo, Ioſephi Galeani Medici celeberrimi filius, in Monaſterio S. Martini de Scalis profanas veſtes ſacro cucullo commutavit an. 1644. die 14. Septemb., qui cum eſſet à natura amœno præditus ingenio, humaniores literas, quà metrò, quà proſa feliciter excoluit, ubi quædam poetica, quæ patria lingua compoſuit, per typos commendata poſteritati, teſtantur; nec minùs tamen literis, quàm pietate, ac religione floruit. Decanus enim cum eſſet, ac Tyronum præceptor, Regularis Diſciplinæ zelum, quo æſtuabat, ſatis luculenter oſtendit, eoſdem Tyrones ad Monaſtici inſtituti normam diligentiſſimè inſtruens, quo in munere, vitæ ſtadium complevit Panormi anno 1681. die 9. Decembris, ejus lucubrationes ſic prænotantur,

Canzoni Siciliane, impreſſæ in Muſis Siculis; Panormi typis Ioſephi Biſagni anno 1653. in 4. parte 4., pag. 226.

De eo cum laude agunt Io: Evang. à Panormo in Anagramm. pag. 164. Joſephus Galeanus in prædictis Muſis Siculis. Ant. Mongitore in Bibl. Sicula part. 1. pag. 309.

IGNATIVS SQVARCIALVPI Florentiæ, nobili familiâ natus Patre Manfredo, in Cœnobio S. Mariæ ejuſdem Vrbis Monaſticæ Regulæ jugum ſubivit an. 1475. die 9. Apr.. Floruit Leonis X., & Clementis VII. Maximorum Pontificum temporibus, quorum etiam propinquus fuiſſe dicitur. Vir quidem & probus, & doctus, ſingulariſque prudentiæ in Monaſteriorum regimine; nam Abbas electus, Caſinenſe Archicœnobium, quod eo tempore Congregationi S. Juſtinæ unitum fuit, annos octo triuâ adminiſtratione, Congreg. verò univerſam quinquies Præſidis authoritate ſumma cum laude moderatus eſt; adeò ut laudatus Leo X. diploma emiſerit, quo Caſinenſis Congreg. Generalis Præfectura Ignatio perpetuò demandabatur; quod nihilominus effectu caruit, nam D. Gregorius* Alvarottus Patavinus S. Laurentii de Averſa Abbas violento ſane,

* Non Georgius ut aliqui perperam habent.

to ſanè, ac ſacrilego auſu, Pontificium Diploma, antequam in Comitiis Generalibus an. 1521. legeretur, utrâque manu diſcerpſit, ut fuſius Cavaccius narrat Hiſt. S. Iuſtinæ lib. 6. pag. 272. Zelo quidem ductus, ſed nimis audaci, nè ſcilicet Congreg. Inſtituta in re adeo gravi, quæ certè in exemplum tranſitura erat, infringerentur, diris ob id Pontificis devotus, & Congreg. noſtræ decreto, quæ facinus maximè improbavit, Præſulatu in perpetuum exutus. Nec Leo dumtaxat adeo benevolum, ac pronum erga Ignatium animum geſſit; idem præſtitit Clemens VII. qui tanti illum fecit, deque ejus virtutibus egregiã adeò opinionem concepit, ut alio per honorifico Diplomate Romę dato an. 1524. die 30. Martii Apoſtolicum Nuncium, ac Reformatorem totius Cleri ſummâ cum poteſtate per univerſam Italiam eum conſtituerit. Cæterùm Ignatius ſingulis ab eo rectis Monaſteriis, (nam plura alia præter Caſinenſe, eaque ex totius Congregationis præcipuis adminiſtravit, nempè S. Iuſtinæ Patavinæ, S. Pauli extra Urbem, S. Mariæ Florentiæ, S. Georgii Majoris Venetiarum, S. Benedicti Mantuani, S. Petri Peruſiæ, S. Martini Panormi, Sanctarum Floræ, & Lucillæ Aretii) ingentia commoda, ac præclariſſima beneficia comparavit. Nam Caſinenſe Monaſterium eo Præſule, atque Authore plurima prædia, oppida, aliaque olim amiſſa poſtliminio recepit; ampliſſima privilegia a Leone X. Pont. Max., & Ferdinando Rege Catholico obtinuit, multis deoique elegantibus ædificiis, pulcherrimiſque codicibus vaſtæ molis, quorum ad Sacram Synaxim uſus eſt (minio, auroque intra majorum literarum ſpatia plurium SS. Figuris affabrè expreſſis, ac nitidiſſimo charactere conſpicuis), quodque præcipuum eſt, ſaluberrimis inſtitutionibus ornatum fuit, San-Germanenſium quoque ſuperbia, ac temeritas fracta, & identidem rebellantes ſpiritus coerciti. At verò Patavii S. Iuſtinæ Sacrarium pretioſiſſima ditavit ſupellectile, ejuſdemque S. Virginis, & M. argenteam Statuam triginta quinque pondo excitavit. Florentiæ denique celebrem Bibliothecam (quæ hactenus magno in pretio Eruditis eſt) picturis haud ignobilibus decoratam, libriſque ſelectiſſimis, præſertim Græcis refertam, ſedulo inſtruxit. Multis denique honoribus non minùs quam laboribus egregiè perfunctus, geſto etiam quinta vice, poſt Alvarotti auſum, ſupremo Præſidis Magiſtratu anno 1524., & Caſinenſis Cœnobii regimine anno 1526. editis ubique religionis, pietatis, ac ſapientiæ documentis, Florentiæ, quò aliquo antè obitum tempore, ut providus Nauclerus vela contrahens, ſe receperat, divinis tantùm contemplationibus, ac piis operibus vacans, ſeque omnium virtutum exemplar exhibens, ad beatam æternitatem, tutum, ac expeditum iter ſibi ſternere pro viribus ſtuduit, quod feliciter ibidem ingreſſus fuit eodem an. 1526. ætatis ſuæ 78., in Capitulo, ut dicimus, ubi Monachorum Conditorium eſt, ſepultus; Ingenii verò ejus inſignes dotes, doctrinæque præſtantiam, tum ſacræ, tum humanæ, plures utrâque linguâ, Latinâ, ſcilicet, & Etruſcâ, tàm metro, quam proſa exaratæ lucubrationes clarè teſtantur, quarum aliquot, quæ in Caſinenſi Bibl., alibique huc uſque periſſant, hic eſt elenchus.

1 *Oratio*, ſeù *Sermo in honorem Sanctiſſimi Patris Benedicti* habitus coram Magno Monachorum*, & populi cœtu, quando ſolemniter capta eſt poſſeſſio Monaſterii Caſinenſis à Monachis S. Iuſtinæ de Padua anno 1505., incipit; *Introibimus in Tabernaculum ejus &c.* quem ſermonem pulcherrimum vocat Placidus Romanus in ſupplemento de Viris Illuſtribus Caſinenſibus; incipit

* Num. 100.

Traditum accepimus à Sapientibus, cuilibet principio vim, & perfectionem ineſſe totius &c. terminatur; *Hic igitur finis dicendi, ſed non pro tanto munere gratias agendi ſit*: eſt pagg. integrar. n. 14. cujus exemplar apud me eſt ex dono D. Hippolyti Pugnetti. Erat autem tunc temporis Ignatius Generalis Procurator

Congre.

157 I

Congregationis in Romana Curia, ut conſtat ex hac ipſa ejus Oratione, ubi circa finem ſic habet. „ Et quidem, fratres, vobis, qui manſuri eſtis, abiturus
„ invideo, in portu Vos, & fida ſtatione relinquens: Ad rediviva rurſus Roma-
„ norum fluctuum revocor diſcrimina, & naufragia gemebundus ingredior: „ *Et
poſt pauca*. „ Sancti hujus Collegii obire ſervitia ſatius foret, quam Romana
„ frequentare quotidie, atque obſervare palatia. „ *Denique paulò poſt*. „ Me,
„ inquam, Curialium commerciorum curis implicito, proteget vos Deus in Ta-
„ bernaculo ſuo à contradictione linguarum &c.

2 *Sermo alter de Aprehenſione poſſeſſionis Monaſterii Caſinenſis*, incipit: *Operæ pretium duxi &c.* Erant mss. apud Conſtantinum Cajetanum.

3 *De aggregatione Monaſteriorum Siciliæ ad Congregationem Caſinenſem*, *ſermo*; incipit: *Superat vires moles*; Ad Monachos Panormitanos.

4 *De viſione Fernandi Conſalvi liber unus*; incipit: *Illuſtris Fernandi &c.* Qui liber, unàcum prædicto ſermone de Sicula aggregatione, extabat apud eumdem Cajetanum, teſte Ioanne Baptiſta Maro.

5 *Hiſtoria Abbatiæ Florentinæ* nondum tamen completa. 6 *De reformatione Caſinenſis Cœnobii*. 7 *Epiſtolarum liber*. 8 *In SSmam Trinitatem Carmen Sapphicum*, ſeù *hymnus*, qui extat ms. in Bibl. Caſin. teſte eodem Maro, quem etiam hymnum Poccian. in Catal. Script. Florent. dicit, concini ſolitum fuiſſe à Caſinenſibus in ſuis Eccleſiis. 9 Plures *hymni* in honorem *S. Bertharii Abbatis Caſinenſis, & Martyris*, Sancti quoque *Mauri Abbatis*, *& S. Placidi Abbatis*, *& M.* in Bibl. Caſin. mss., quos hymnos cum prædicto de Sanctiſſima Trinitate Petr. Ricord. ſuo adhuc tempore in Abbatia Florentina cantatos à Monachis teſtatur; Sunt autem ſapphico carmine. 10. *Mons orationis cum tractatu de Scala Cœli S. Auguſtini* impreſſus Florentiæ anno 1524. 11 *De Virginitate hymnus, carminibus hexametris*. 12 *De Laudibus Virginis Mariæ liber verſibus hexametris*. 13. *Epiſtola S. P. Benedicti ad S. Scholaſticam Sororem, & hujus ad prædictum S. Benedictum, verſibus hetruſcis tertio Rhytmo.* Item Italicè 14 *Ventinove Sonetti ſopra gli elementi*. 15 *Orationum* diverſis in locis Congregationis habitarum *lib.* 1. 16 *Orationum* coram Republica Florentina, aliiſque tum Principibus, tum privatis viris habitarum *lib.* 1. Pleraque ex his Conſtantinus Cajetanus invenit Venetiis in Monaſterio S. Georgii Majoris, & in ſuam Anicianam Bibliothecam tranſtulit.

Laudibus exornatur eximiis a Mich. Pocc. ſupra laudato, à quo vocatur *Vir Sanctitate, ac bonarum literarum ſcientia clarus, atque illuſtris Poeta, ingeniique cunctis admirandi*, qui tamen perperam ejus obitum an. 1520. contigiſſe ſcribit; quod ſphalma habet etiam ex eodem Pocciantio deſumptum, Iulius Negri in Hiſtor. Scriptor. Florentinor. pag. 236. col. 1. Ab Arn. Vvione Lign. Vit. l. 1. c. 16. pag. 29. ad an. 1527. lib. 5. c. 8. pag. 592., & ad an. 1515. In divinis, ac humanis literis apprimè eruditus *pulcherrimorum ſermonum* Scriptor nuncupatur. A.M. Ant. Scip. in Elogiis Abb. Caſin. 2. edit. pag. 215. & ſeq. tali encomio memoratur: „ Graviſſimis moribus venerationem ab omnibus ſummam pro-
„ meritus; Sermone, & ſcripto eloquentiſſimus, mirificus Religioſæ diſciplinæ
„ cultor, & exactor, Caſin. Cœnobii reſtaurator, ejuſque bonorum recuperator,
„ per totam Congreg. religionis, ac ſolertiæ famâ, ingeniique, ac multiplicis do-
„ ctrinæ monumentis clariſſimus „ A Plac. Rom. in ſupplem. de Viris Illuſt. Caſinen. c. 3. pag. 111. & à Io: Bapt. Maro in Notis ad eumdem; & rurſus ab eodem Plac. Rom. in Annal. mss. ſeu Hiſt. Monaſt. Caſin. his verbis „ Præſes
„ noſtræ Congreg. Conventum Kal. Oct: indixit. Convenientes itaque Patres ad
„ indictam diem, poſt humilem invocationem gratiæ Spiritus S., Ignatium unum

,, ex noſtræ Congr. Venerabilem, & ſapientiſs. Abbatem in Prælatum Caſinenſem
* Secundum ,, nonageſimum tertium * elegerunt, qui ex humilitate mentis ſuæ diu reluctatus
,, eſt (ipſe enim in Comitiis tanquam unus ex Patribus Congr. aderat) clamans ſe
,, indignum, & penitus inſufficientem ad tale gerendum, & ſuſtinendum onus, in
,, quo plùs periculi metuendum ſemper aſſumenti, quàm honoris. Aquieſcens
,, tandem precibus Patrum, iniunctum ſibi munus cum omni humilitate aſſum-
,, pſit, moxque decimo quinto dehinc die Romam profectus, indèque paulò poſt
,, egrediens, San-Germanum (pluribus Civibus, necnon Monachis quibuſdam
,, noſtris, atque Clericis ei obviam prodeuntibus) cum maximo honore, omni-
,, umque lætitiâ pervenit, ubi paucis commoratus diebus, ad hoc Monaſterium
,, aſcendens, à Monachis cunctis lætantibus exceptus eſt. Hic Abbas non ſine di-
,, vina providentia, & ordinatione, à Patribus huic Cœnobio præfectus eſt, cum
,, ob ejus ſingularem Religionem, devotionemque erga S. P. Benedictum, tùm ob
,, amorem, quo ſacrum hoc Cœnobium proſequebatur, ab ea die, qua Monaſterii
,, poſſeſſio capta fuit à Patribus noſtris, quorum unus extitit, concionemque co-
1511. 1520. 1524. ,, ram Populo habuit; Undè huic Cœnobio nouem ferè annis, interpolatis licèt
,, temporibus, præeſſe promeruit ,, A Plac. Pucc. in Chron. Abbatiæ Florent.
pag. 65., & 70., & ſeqq. ubi plurimi eum factum dicit tùm à Florentina Nobili-
tate, tùm à Romana Curia, ejuſque amicitiam ſancte coluiſſe Marſilium Fici-
num, Picum Mirandulanum, & Angelum Politianum: Iterumque in App. hiſt.
de Vir Ill. Abbat. Florent. pag. 21. eum vocat virum doctiſs., mitem, ac divini
cultus maximè Zelatorem. Multa ſcripſiſſe utiliſſima, multis præfuiſſe Cœno-
biis, quinquies Præſidem egiſſe, quorum omnium adminiſtratione dimiſſa, die,
noctuque in Sacris literis ſe exercuiſſe, citatque inter alios de eo agentes, For-
tunatum Scholam, & Conſtantinum Cajetanum. Diploma quoque Leonis X.
datum Romæ anno 1514. Pontificatus ſui II.; à Julio Ambr. Lucenti in Italia
Sac. Reſtr., aucta &c. pag. 962. & 966., & à Petr. Ricor. hiſt. Monaſ. Dial. 4.
pag. 457. à tergo, qui eum nobili familia ortum ſcribit, quę Urbis Senenſis, &
plurium nobilium Oppidorum Dominium olim obtinuerit; Vultus quidem cor-
poriſque majeſtate, ac pulchritudine inclytum, ſed intellectus ſublimitate, in-
geniique in divinis, humaniſque ſcientiis excellentiâ, quâ nemini ſuo ævo tum
verſu, tum ſoluta oratione conceſſit, multò illuſtriorem. Leoni X. valde fami-
liarem, quem etiam non parùm impulit ad Monaſterium Caſinen., cujus quam-
vis Pontifex creatus, Commendæ, ut ſequioris ævi vocabulo utar, tamen titu-
lum retinebat, Congregationi noſtræ uniendum; quæ Ricordati aſſertio ita ex-
plicanda eſt, ut non quidem Leo X. ſed Julius II. anno 1505. Caſinen. Archiſte-
rium noſtrę Congr. coniunxerit: Leo enim per id temporis Cardinalis tantum-
modo erat, Jo: Medicæus nuncupatus, ejuſdemque Caſin. Cœnobii Commenda-
* Barletta M. Anton. Scipio pag. 205. tarius, quod tamen laudati Julii Pontificis rogatu, urgente in primis magno
Conſalvo Neapolis Prorege, ob inſignem Victoriam de Gallis apud Barulum in
Appulia D. P. Benedicti ope, ac prædictione reportatam, ſtatim dimiſit, reſer-
vatâ ſibi nihilominus quatuor millium aureorum penſione, quam electus poſtea
Pontifex Leo, Ignatii precibus, ac perſuaſione Monaſterio Caſinenſi benignè
indulſit. Jacobus Cavaccius Hiſtor. S. Juſtinæ l. 6. pag. 262., & 272. ſecundæ
edititionis Patavinæ an. 1696. multis de Ignatio agit; ſed Typographi incuriâ
annus 1541., pro 1521., ibidem ſcribitur, quo Alvarottus Leonis X. Diploma
ab Ignatio prolatum temerè ſatis diſcerpſit. Petr. Ant. Torn. (de quo infra)
in libro *Origine, e progreſſo della Congregazione Caſinenſe tom. 2. l. 3. pag.* 433.
ubi à ſacrâ Doctrinâ, Religionis Zelo, prudentiâ, aliiſque virtutibus eum pluri-
mùm commendans, Perrexiſſe eum narrat in Siciliam, ut poſſeſſionem illorum

Mona.

Monaſteriorum anno 1506. nomine Congreg. Caſin. caperet, & Panormi in Senatu recitaſſe celebrem, & elegantiſs. orationem in laudem Siculæ Nationis, quam una cum alia Caſini habitâ aſſervari mss. in Bibl S. Martini de Scalis aſſerit. Conſtan. Cajet. de *Religioſa S. Ignatii per Patres Benedictinos Inſtitutione* lib. 1. pag. 57. de Ignatio Squarcialupo ſic loquitur „ Vir ille doctiſſimus, æquè,
„ ac religioſiſs. Ignatius Squarcialupus Leonis X. Pontif. Max. Conſobrinus, Ca-
„ ſinas Abbas, extructâ apud Albanetam Cappellâ, Altare poſuit Purificanti Vir-
„ gini, ibidemque felici omine S. Ignatium M., veluti in proximo venturi hoſpitis
„ præſagium, Sanctamque Scholaſticam hinc, & inde patientem Chriſtum depin-
„ xit„. Marcus Ant. Maltempi *Vomini Illuſtri di varie Religioni degni di memoria, e in prima di S. Benedetto C. C. l. 2. c. 2.* impreſſionis per quam raræ Urbevetanæ ejus meminit. In Necrologio omnium Monachorum Abbatiæ Florentinæ, quod in Cella Prioris pro tempore aſſervatur in fol. pag. 16. de Ignatio Squarcialupi ſic ſcriptum reperitur. „ Anno Domini MDXXVI.

„ Domnus Ignatius Squarcialupus Monachorum decus, cum eſſet Abbas Ca-
„ ſinenſis, gutturis ulcere, ſuum ad octavo Kalendas Decemb. diem, non ſibi qui-
„ dèm, ſed nobis dolentiſſime obiit. In quo non qualis eſſe ſolet unius hominis
„ probitas, ſed omnes ſimul ingenii mores, omnes virtutes, omnis ſanctimonia,
„ omne fulgoris Monaſtici ſpecimen concidere. Cujus tanta prudentia, ingeni-
„ umque fuit, ut nulla res, tam ardua, nullum negocium tam ineſtricabile fuerit,
„ quod ſuo callenti conſilio, providentiâ, dexteritateque celeritèr non explica-
„ verit. Tanta memoriæ ubertas, ut oblivifci nil poſſe videretur. Tanta erudi-
„ tio, ut unus ſaperet, quidquid reliqui fermè ſapiunt, nec unâ tantùm, vel alte-
„ râ, ſed omnibus æque liberalibus diſciplinis vel excellentiſſimè videretur excul-
„ tus. Tanta in eo humilitas, & ſui contemptus, ut dictu incredibile ſit, tantam
„ tanto viro ineſſe potuiſſe. Si devotio quæritur, ſenſuſque divinorum, & guſtus,
„ unus omnium devotiſſimus, ac ferventiſſimus fuit. Pudicitiam, & ſenſuum con-
„ tinentiam in ipſo laudare ocioſum eſt, qui nullis unquam voluptatibus deditus,
„ virgineo, illibatôque corpore tamquam Angelus ſemper uſus fuerit. Heù quan-
„ tum in uno homine omnium jactura facta eſt! merito lugemus: ſed lugendus in
„ terris non eſt, qui in Cœlo regnat: nec obierit, qui Deo vivens & nobis, &
„ omnibus vivit. Vixit annos 78. menſ. 3. die: 12. Monachus circiter 54. „ Denique Felix Egger Idea Ord. S. Benedicti l. 2. parte 3. Diſſert. 8. pag. 524. vocat Ignatium in divinis, ac profanis literis magnum. Placet autem Pontificii Diplomatis ſuperius indicati pag. 253. (cujus exemplar impreſſum in Bullario Caſinenſi tom. 2. pag. 450., & ſeqq.) quo à Clemente VII. Ignatius Apoſtolicus Nuncius, & per univerſam Italiam Cleri totius Reformator conſtitutus fuit, particulas quaſdam notatu dignas ſubiicere, quæ ipſius-met Ignatii Perſonam, mores, ac merita propiùs attingunt, quo magis, magiſque innoteſcat, quantâ eum Clemens, imò omnes eo tempore exiſtimatione proſequebantur, quibuſque virtutibus fulgens omnium animos Ignatius devinciebat; Longè igitur poſt initium, his Pontifex eum alloquitur verbis. „ Habitâ ſuper his cum Fratribus
„ noſtris S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus maturâ deliberatione, te cujus vita
„ exemplaris, doctrina, & virtus cum omnibus, tum nobis præcipue nota eſt, &
„ quem ſcimus nihil magis optare, quam ut fides, & Chriſtiana Religio augeatur,
„ & defendatur, tollanturque hæreſes, vinea Domini Sabaoth à bonis agricolis
„ colatur, bonique mores ubique vigeant, & vitia de cordibus, & operibus ho-
„ minum extirpentur, extollantur boni, mali autem caſtigentur, & ad viam Do-
„ mini reducantur, *Nuncium, & Commiſſarium noſtrum* per univerſæ Italiæ par-
„ tes ad inquirendum, & inveſtigandum ſuper præmiſſis per Te, & deputandos à

Te,

„ Te, ac infraſcripta peragendum, de eorumdem Fratrum conſilio, duximus de-
„ putandum, prout tenore præſentium auctoritate Apoſtolica deputamus, Tibique
„ ſingulas Eccleſias, tam Metropolitanas, quam Cathedrales, ac Monaſteria,
„ tam virorum, ac mulierum, necnon Prioratus, Præpoſituras, Dignitates Ec-
„ cleſiaſticas, Beneficia quæcumque, & Hoſpitalia in tota Italia conſiſtentia, tam
„ Sæcularia, quam Regularia, etiam Ordinum Mendicantium, exempta, & non
„ exempta quæcumque, & Perſonas in illis degentes, tam in capite (exceptis Ar-
„ chiepiſcopis, & Epiſcopis) quam in membris auctoritate præfata viſitandi, &
„ errores eorum, quibus ipſos illaqueatos eſſe depræhenderis, Eccleſiaſque, &
„ Beneficia reparatione indigentia annotandi, eoſque ad ſe emendandos, & Ec-
„ cleſias ipſas reſtaurandas, & reparandas, vitamque honeſtam, & laudabiles mo-
„ res juxta Sacros Canones ſervandos, necnon Horas Canonicas, & alia Divina
„ Officia de more celebranda, monendi &c.„ Et poſt pauca „ Hæreſes verò, &
„ Hæreticos quoſcumque puniendi, ſeu illos, quos in Italiæ partibus hujuſmodi
„ inveneris ad locorum Inquiſitores hereticæ pravitatis per eos puniendos, prout
„ tibi magis placuerit, remittendi &c.„

INNOCENTIUS CÆSIUS Mantuanus in Magno S. Benedicti de Padolyrone Monaſterio Cœnobiticam Regulam Profeſſus anno 1669., die 10. Auguſti Vir plurium ſcientiarum ornamentis conſpicuus, præſertim Philoſophiæ, ac Theologiæ, quas Mantuæ, Venetiis, alibique celebri fama diù docuit. Hiſtoriarum quoque, antiquæ eruditionis, & Latinæ linguæ elegantiarum ſtudioſiſſimus; Doctor Theologus in Collegio Patavino, Sereniſſimi Ferdinandi Caroli Mantuæ Ducis Theologus, ac Sancti Officii ibidem Conſultor floruit paucis ab hinc annis. Virtutum merito Prior Clauſtralis, deinde Abbas creatus, paulo poſt, non admodum provecta ætate diem ſuum obiit anno 1704. die 5. Auguſti. At diutiſſimè apud poſteros ejus memoriam victuram, varia, eaque valde erudita opuſcula, quæ edidit, nobis promittunt, nempe,

1. *Univerſalis Harmonia Mundi*. Venetiis anno 1681. opus Philoſophicum. 2. *Vita della Beata Beatrice Eſtenſe*. Venetiis 1683. 3. *Eglogæ Scientiarum*. Venetiis anno 1684. 4. *Meteorologia artificialis, & naturalis*. Parmæ, anno 1687. typis Galeatii Roſatii, Opuſculum ſane eruditum, & curioſum, in quo breviter, ac perſpicuè modus, quo natura gignat meteora, primùm explicatur, deinde artificialis modus eadẽ meteora, proportione ſervata, efformãdi, docetur. 5. *Tractatus de antiquis Romanorum Ritibus*. Bononiæ 1698. Typis Petri Mariæ de Montibus in 8. pagg. 117. 6. *De qualitatibus: diſſertatio phyſico experimentalis*. Mantuæ anno 1700. ex Typographia S. Benedicti per Albertum Pazzonum 8. pagg. 82. 7. *De meteoris diſſertatio phiſico-experimentalis*, ibidem apud eumdem eodem anno in 8., quod opuſculum idem omnino eſt cum *Meteorologia artificiali, & naturali* edita Parmæ ann. 1687. niſi quod in hac Editione Mantuana tria capita prioribus addantur, nempe IX. *de fluxu, & refluxu Maris*, X. *de Maris ſalſedine, & XI. de Fontium, & Fluminum origine*. Omnia tamen juxta nuperæ Philoſophiæ principia, quàm intellectui, & ſenſuum captui magis congruam, & accommodatam ipſi quidèm recentiores Philoſophi arbitrantur. Item

8. *Giuoco Geografico, nel quale ſi viaggia per tutti i principali Regni del Mondo, oſſervandoſi il dominio, la religione, la proprietà de medemi, & i coſtumi di tutte le Nazioni*; *in Mantova nella Stamperia di S. Benedetto, per Livio Antonio Menti*; annus tamen impreſſionis deeſt. Opuſculum ingenioſum, & utile. item reliquit hęc mss. 9. *Narrazione filoſofica della creazione, del Mondo, e della cõpoſizione, e proprietà de' corpi, che lo coſtituiſcono ſecondo un nuovo metodo di filoſofia*, in 4. pag. 180. 10. *Panegirico di S. Benedetto* ſub hoc Themate, *Tam-*

quam

quam prodigium factus ſum multis, *Pſal.* 70., eſt pagg. 13. in 4. 11. *Dell' uſo lecito dell' opinione probabile in concorſo della più probabile* in fol. pag. 32. extant hæc tria opuſcula apud D. Simeonem a Mantua, ibidem Parochum. Apud vero D. Petrum Paulum Freddi item Mantuanum, Priorem Titularem extabant paucis ab hinc annis, ab eodem Innocentio conſcripti. *Quatuor parvi tomi in* 12., *Geographici*, de quatuor Mundi partibus, earumque Regionibus, Provinciis, Proprietatibus, Incolarumque moribus, Religione, uſibus &c. agentes, quos ſupra recenſiti Ludi Geographici *Adverſaria* fuiſſe arbitror.

Ejus effigies ad vivum cernitur in prænobili Scala Mantuani Cœnobii variis ſtatuis opere plaſtico effictis, exornata; In Necrologio autem ejuſdem Monaſterii laudatur Innocentius Cœſius à morum integritate, & Doctrinæ præſtantia, item à prudenti affabilitate, & eloquii ſuavitate, qua devincti tam Germanicæ, quam Gallicæ Nationis Copiarum Duces, ab incendiis, rapinis, cæteriſque militaribus injuriis, Monaſterium, ejuſque Prædia ſarta tecta quoad fieri eo tempore potuit, ſervaverunt.

JOANNES NOVATUS, patria Bergomenſis, nobili familia ortus, in Cœnobio S. Pauli de Argono prope Bergomum Monaſticam Profeſſionem emiſit anno 1672. die 13. Novemb., cuius poſtea Monaſterii extitit Prior anno 1725., an. verò ſequenti 1726. Abbas Pontidæ in eodem Agro Bergomenſi creatus eſt. Vir egregius, & eruditus, invicto & diuturno labore Chronicon Monaſterii ſui à prima ejuſdem erectione ad hæc uſque tempora magna diligentia, ac eleganti ſermone, latinâ linguâ, perduxit, cui talem præfixit titulum

Rerum Monaſterii S. Pauli de Argon Ord. S. Benedicti Congreg. Caſin. Diœc. Bergomen. Notitiæ, quæ plures haberi potuerunt, in tres libros diſtributæ. Eorum hæc ſunt argumenta.

In primo, *de origine Monachatus, deque ejus in Occidentem migratione*, ac per SS. noſtrum Patriarcham inſtauratione, & per Italiam diffuſione agitur; Monaſterium verò S. Pauli de Argono à mille, & amplius annis ante hæc noſtra tempora extitiſſe multis, ac pererudite probatur, ditiſſimum illud, & penitus immune, Sedi Apoſtol. dumtaxat ſubjectum. Intermiſcentur eorumdem Sæculorum* hiſtoriæ, mores, doctrina, aliaque valde curioſa, maxime verò, quæ ad idem Argonenſe Monaſterium pertinere quomodocunque poſſunt, qualis eſt tranſitus ejuſdem à Cluniacenſibus ad Caſin. Congreg. In ſecundo libro *ſeries Abbatum* texitur, eorumque geſta, domi, foriſque narrantur ab anno 1496. uſque ad an. 1627., præcipue verò multiplices ædificationes, tam Cœnobii, quod veteri demolito, ex integro excitatum eſt, quàm ruſticarum caſarum, inſigni utique Cœnobii ipſius, & agri Bergomenſis utilitate. Lites deinde, negotiorum tractationes, infortunia, proſperitates ejuſdem Monaſterii, obiter verò Bergomenſis, aliarumque Civitatum deſcribuntur. In tertio demum Inſtitutio propriorum Alumnorum (nos Profeſſos dicimus) exponitur, quæ an. 1628. contigit; prius enim Cœnobium illud eis caruerat, ſed indiſcriminatim à Monachis aliorum noſtræ Cong. Monaſteriorum incolebatur, & regebatur. Difficultates, & oppoſita, quæ eam ob cauſam ſuperare oportuit, explicantur; Continuatur ſeries Abbatum, unàque memorabilium geſtorum eorumdem, uſque ad annum 1700. Viri demum tum literis, tum œconomica cura illuſtres, qui idem Cœnobium inhabitarunt, vel gubernarunt, referuntur. Inter eos præcipui ſunt Pius Mutius, Fortunatus Ulmus, Maximus Maſi, Angelus Gryllus, & Sigiſmundus Zannettus, de quibus ſingulis ſuis locis nos etiam agimus.

* X., & XI.

Scripſit etiam aliud opuſculum hujuſce tituli.

Iconographia ſeu deſcriptio picturarum aliorumque ornatuum tum ex opere plaſtico, tum ex auro Fornicis Templi S. Pauli de Argon &c.

JO-

JOANNES PERUSIÆ natus, ibidemque in S. Petri Cœnobio Monaſticum profeſſus inſtitutum anno 1459. die 8. Sept., pietate, ac doctrinâ claruit circa finem ejuſdem ſæculi XV. quo tempore Paleſtinam luſtravit an. 1500. de eaque Opuſculum compoſuit, cui titulum fecit

Itinerarium Terræ Sanctæ.

De eo Gerardus Joannes Voſſius de Hiſt. Latin. lib. 3. pag. 109. edit. Lugd. Bat. anno 1651. „ Joannes Peruſinus Monachus deſcripſit Terram Sanctam, „ omniumque locorum ejus Indicem condidit, qui liber ms. extitit in Bibliothecâ „ Grattaroli. „ Auguſtinus Oldoinus in Atheneo Peruſino pag. 186. ubi ejus Terræ Sanctæ deſcriptionẽ aſſervatam ait in Bibliotheca non Grattaroli, ut Voſſius, ſed Guttaroli, cui concinit Ludovicus Iacobilli de ſcriptoribus Umbriæ pag. 149. at eorum nemo, ubi nam Gentium illa Grattaroli vel Guttaroli Bibliotheca extiterit, ullatenus indicat, aut profert. Fuit ſanè Guglielmus Grattarolus Bergomas Medicus, & Chymicus celebris, qui Medicinam Baſileæ docuit, ibique deceſſit anno 1568., ut Ludovicus Moreri, aliique narrant. Fieri itaque potuit, ut prædictus liber, vel in ejus Baſileenſi Bibliotheca, vel Bergomi in Bibliotheca ejus Domus, aſſervaretur.

JOANNES, Patria Mediolanenſis, familia RESTA ibi quidèm Patricia, Venetiis verò olim procerum albo adſcripta, Mediolani apud S. Petrum de Glaſſiate vitæ rationem ſecundum D. Benedicti regulam inſtituit anno 1615. die 8. Junii, deinde ejuſdem Monaſterii infulâ donatus anno 1644., illud regulari diſciplina munire, ſacrâ, pretioſâque ſuppellectili exornare, jura vindicare nunquam deſtitit. Anno ejus Regiminis quarto, Congr. Viſitator, ad aliquot Italiæ Principes negotiorum cauſa miſſus, inde ad Regem Catholicum, ab Urbe Medinlanenſi deſtinatus, ubique prudentiæ, integritatis, cæterarumque Virtutum, quæ Religioſum Præſulem maximè commendant, ſpecimen præbuit. At illum invida mors ad virtutum, ac gloriæ faſtigium properantem medio in curſu (morbo nimirum ex itinere contracto) magno Cœnobii ſui, ac totius Congreg. detrimento, abſtulit anno 1653., reliquit doctrinæ, ac ingenii ſui fœtum

Lectiones in Cantica Canticorum.

Meminit ejus cum laude Plac. Pucc. in Chronico Glaſſiat. pag. 179. D. Primus Aloyſius de Tattis Congreg. Somaſchæ in obitum Joannis Reſta, hoc Diſticon ſcripſit *Fundite perpetuos mœſtiſſima lumina rivos*
Extincta heu Virtus, ſic jacet in Tumulo.

JOANNES, cognomine SANTO, patria Neapolitanus, profeſſus Monaſticam regulam in Cœnobio S. Laurentii de Averſa, ſcripſit librum piiſſimum, ac valde eruditum, cui titulum dedit

Il Prelato Religioſo, in Napoli à ſpeſe di Franceſco Balſamo Libraro, per Onofrio Savio 1645. in 4. in quo ſolidis rationibus, ſuavi eloquio, ſacris, profaniſque exemplis, Sanctorumque Patrum Sententiis Religioſi Prælati ideam nobili Magiſterio efformat. Cujus operis autographum extare accepi in Bibl. ejuſdem S. Laurentii de Averſa.

Meminit ejus Nicolaus Toppius in Bibl. Neap. pag. 121., & Bern. Pez Epiſt. X. Apol. in Catalogo Scriptorum Ord. noſtri pag. 152. At quod attinet ad locum emiſſæ profeſſionis à Joanne Santo, quamvis in Cœnobio Sancti Laurentii de Averſa eam contigiſſe acceperim, quià tamen in nullo ex veteribus Regeſtis, quæ inſpicere mihi datum fuit, inter S. Laurentii Averſani Profeſſos Joannis nomen apparet ab anno 1561. uſque ad annum 1670., quo Regeſta illa pertingunt; in Regeſto verò Profeſſorum S. Severini Neapolis D. Joannes à Neapoli anno 1597. die 14. Martii reperitur deſcriptus; idcirco, aut Joannes *Sancto*

Divi

Divi Severini potius, quàm S. Laurentii Profeſſis eſt aſcribendus, vel ejus nomen ex Profeſſorum S. Laurentii albo excidiſſe fatendum eſt. Mihi quidèm ad hujuſce rei veritatem aſſequendam diligentia non defuit, ſed nihil certi hactenus aſſequi potui.

JOANNES SERRATI à Caſtilione, quod eſt in Tuſcia Oppidum, Aretii apud SS. Floræ, & Lucillæ Monaſterium Deo ſeſe peculiariter mancipavit anno 1593. die 4. Iunii, ubi etiam poſtea Abbatis Titularis honorem obtinuit, diemque ultimam complevit anno 1647. Compoſuit

Chronicon Monaſterii Aretini, quod poſtea proſequutus eſt Gregorius Ricciardettus, ut ſupra in eodem dictum eſt.

JOANNES ANDREAS ASTEZATI, patria Brixianus, Placentiæ apud D. Siſtum Monaſticis inſtitutis nomen dedit anno 1691. die 10. Martii. Floret noſtris hiſce temporibus, dumque hæc ſcribimus anno 1731., mathematicæ facultatis eruditione minimè vulgari, quàm ſcientiam Brixiæ complures annos publicè in Errantium Academia docuit. Edidit Idylium impreſſum Brixiæ anno 1709. apud Policretum Turlinum cum hoc titulo

Riſpoſta del Lettore delle Matematiche nell' Illuſtriſſima Accademia degli Erranti di Breſcia al Sonetto ſtampato (ibidem apud eumdem, eodem anno) *di un' Accademico, in cui ſi ſcuſa di non venire alle ſue lezzioni &c.* eſt pagg. numero 10. in 4. Anno autem 1728. longe majus, & præſtantius opus adornavit, lucique tradidit, in fol. cujus titulum accipe.

Evangeliſtæ Manelmi Vicentini Commentariolum de quibuſdam geſtis in Bello Gallico * Illuſtriſs. V. Franciſci Barbari Præfecti Præſidii Brixiæ, ſeu de Obſidione Brixiæ An. 1439. nunc primum e MS. Codice Monaſterii S. Euphemiæ Urbis eiuſdem edidit, recenſuit, ac Notis illuſtravit D. Ioannes Andreas Aſtezatus Brixianus Monachus Benedectino-Caſinenſis, olim in Brixianâ Academiâ Matheſeos Publicus Profeſſor, præmiſſis gratiâ opportunitatis *Diplomate quodam Henrici Imperatoris, ac Franciſci Barbari* Actione gratiarum habitâ *Brixiano Populo* cum Adnotationibus; adjectis ad calcem operis diſertatiunculis

* Ideſt Inſubrico.

I. De Anno *Coronationis Caroli Graſſi Imperatoris*.

II. De Anno Primo Regni *Deſiderii Regis ult. Longobardorum*.

III. De *Nova Epocha Ludovici II. Imperatoris*, Brixiæ 1728. Typis Joannis Mariæ Ricciardi Superiorum auctoritate.

Quæ Aſtezati lucubratio Brixiæ, alibique eruditorum approbatione, ac plauſu excepta eſt; quamobrem Ludovicus Antonius Muratorius tom. 14. rerum Italicar. ſcriptor. Col. 775. Præfat. ad Chronicum Brixianum Jacobi Malvetii ita de Aſtezato loquitur „ Anno quoque proximè præterito Commentariolum
„ de Obſidione Brixiæ ab Evangeliſta Manelmo elucubratum publici juris fecit,
„ atque eruditis Notis illuſtravit ſupra laudatus *P. Aſtezatus*; ſupra autem hæc de
„ eodem dixerat „ Certè ſciſcitatus eruditos Brixianos, inter quos præcipuè
„ nunc fulgent Paulus Galeardus &c. & doctiſſimus Vir *P. D. Ioannes Andreas*
„ *Aſtezatus* Monachus Benedictinus &c. qui quotquot potuit ejuſdem Hiſtoriæ
„ manuſcriptos accuratiſſimè fuit perſcrutatus. „.

Fuit autem *Franciſcus Barbarus* Senator Venetus, Literis non minus, quam armis clarus, auuſque doctiſſimi, ac celeberrimi Viri *Hermolai Barbari*, in Brixiana Urbe militum Tribunus, eo prorſus tempore, quo eam *Philippus Maria Viceçomes* Mediolani Dux, à quo Brixienſes nuper defecerant, ſeque ſponte Venetæ Reipublicæ dediderant, per *Nicolaum Piccininum*, inſignem ea tempeſtate Copiarum Ductorem, arctiſſima obſidione cinxerat, quam tamen *Barbarus*, ſtrenue Urbem defendens, magnâ nominis ſui gloriâ, Piccininum ſoluere coegit,

Manelmus verò nobili familiâ (modo extinctâ) Brixiæ ortus, Brixiæ tunc degens, *Barbaro* à ſecretis erat: Itaque Bellum illud, teſtis oculatus admodum eleganter deſcripſit, *Barbarumque*, ut par erat, impenſe laudavit, & *Commentariolum* ſuum *Flavio Blondo* Hiſtoriam *Italiæ Illuſtratæ* ſcribenti miſit, præmiſſa ad eundem Epiſtolâ, qui opportune, ac ſcite *Manelmi* lucubratione uſus eſt; Hanc Aſtezatus, dum Tabularii S. Euphemiæ documenta ordinaret, fortè inventam, additionibus, ac notis hiſtoricis illuſtratam, publicæ utilitati dono dedit. Item ſcripſit

Diſeſa di tre Documenti antichi dell' Archivio del Real Moniſtero di S. Giulia di Breſcia accuſati di falſo dall' *Anonimo Milaneſe* nella ſua Diſſertazione Corografica, *De Italia medii ævi*, inſerita nel X. tomo degli Scrittori dell' Italiane coſe, eſpoſta da chi ha pubblicato il Breve Commentario dell' aſſedio di Breſcia dell' anno 1438. di Vangeliſta Manelmo Vicentino. In Breſcia 1728. preſſo Gian-Maria Rizzardi; Con licenza de' Superiori. Nunc autem alii præſtantiori operi, Emi Quirini ſuaſione, & conſilio, conficiendo incumbit. Anno 1731. die 15. Aprilis Brixiæ in Comitiis Minoribus effectus eſt Prior.

JOANNES ANDREAS RICCI, natione Hiſpanus, Profeſſus quidèm Monaſterii Montis Serrati Congr. Valliſoletanæ, ſed quod plurimos annos Caſini ad obitum uſque Monachi vitam tranſegerit, jure inter Caſinenſes recenſeri meretur. Hic tàm Scholaſticis Scientiis, quàm liberalibus artibus eruditus, & Theologum, & Concionatorem, & Pictorem, & Architectum, prout ingenium, aut occaſio tulit, æqualiter ſe præbuit. Sacellum Smi Sacramenti, quod in Caſinenſi Eccleſia ad ſiniſtrum latus juxta Chorum ſitum erat, ipſe Picturis ornavit; quodque majus eſt, pietatem, & monaſticam obſervantiam propenſiſſimè excoluit. Nocturnis enim, diurniſque horis Canonicis aſſiduus, quotidie Sacrum devotiſſimè celebrabat; quidquid autem ab oratione ſupererat temporis, ſacrarum literarum ſtudiis, & ſcriptioni, vel egregio cuipiam manuum labori impendebat. Longè à cibis abſtinentiæ, & antiquæ auſteritatis ſtrenuus Sectator, interiori indumento ex laneo, candidoque craſſiori panno, vulgò *Raſcia*, abſque cujuſque generis interula, utebatur. Somnum omninò veſtitus, ad regulæ præſcriptum, brevem admodum capiebat, cellæ feneſt à (res quidèm mira!) die, noctuque minime clauſâ, quamvis hyemalis bruma ſæviret, ac nix, ſi quando caderet, per feneſtram ipſam in cellam intraret. Singulari erga Virginem Beatiſſimam Religione præditus, ſcripſit librum, quem & Paulo V. Summo Pontifici obtulit.

De Conceptione Beatæ Mariæ Virginis. Itèm compoſuit

Plures alias lucubrationes ſacras nonnihil tamen confuſas, nec ſatis ordinatas, quæ mss. aſſervantur Caſini, ubi valde ſenex obiit circa annum 1685. Anno autem 1723. requiſitus a me D. Eraſmus Gattola, ut elogium Joannis Andreæ Riccii à D. Cornelio Ceraſo (de quo ſupra) ut arbitrabar, conſcriptum ad me tranſmitteret, tale dedit reſponſum, quod erudito Lectori, ob peculiares quaſdam notitias, haud injucundum futurum reor.

» Il Padre D. Cornelio non ſe l' elogio del P. Priore * D. Gio: Andrea Ricci
» Spagnolo, per ragione, che non era profeſſo di Monte Caſino, benche foſſe ſta-
» to quì per molti anni, ma era Profeſſo del celebre Monaſtero di Monſerrato, nel
» quale li Monaci devono eſſere la metà Catalani, e la metà Caſtigliani; e perche
» egli era Caſtigliano, perciò ne fu ſcacciato nel tempo delle rivoluzioni di Cata-
» logna, e ſe ne venne in Roma, dove dimorò per alcuni anni, e poi ſe ne venne
» in queſto Sagro Monaſtero, nel quale viſſe con gran rigore, ed eſemplarità di vi-
» ta, come è ben noto à V. P. e compoſe li libri avviſatili altre volte &c.

* Titularis videlicet.

10.

JOANNES ANTONIUS à Monte * Rubro, Monachus Caſinenſis, ab Auguſtino Oldoino in Athenæo Liguſtico collegiſſe dicitur *Hiſtoriam Abbatiæ S. Benigni Genuenſis, quam Federicus Federici, & Auguſtinus Schiaſſinus allegant ex Raphaele Soprano*: ita Oldoinus, ſed quo tempore Io: Antonius vixerit, non indicat. Raphael autem Sopranus, in libro, cui titulus *Scrittori della Liguria* pag: 144. „Gio: Antonio (inquit) di Monte Roſſo „ Monaco Caſinenſe raccolſe in carte alcune antiche memorie, concernenti la „ Chieſa, ed Abbazia di S. Benigno di Genova, qual' opera ms. è citata dal Fede„ rici, e dal P. Schiaffino, ma ſi crede ſmarrita nel paſſato contaggio del 1657. „ hæc ille: haud ergo mirum, nullam in S. Benigno, neque libri, neque Authoris memoriam extare.

* *Monte Roſſo*, oppidū eſt in Orientali ora Liguriæ; *Riviera di Levante*.

JOANNES ANTONIUS ORSATI Nobilis Patavinus in D. Iuſtinæ Cœnobio profeſſus eſt Monaſticum Inſtitutum anno 1699. die 19. Martii. Vir doctus, & eruditus, *Lector* Philoſophiæ, & Sacrorum Canonum in eodem Monaſterio, mox Romam accerſitus, ut in Collegio noſtro Anſelmo-Benedictino Theologiam doceret, cum egregiè admodùm Provinciam inchoaſſet, à Veneto Senatu anno 1719. Sacr. Scripturæ publicus Interpres in Patavino Gymnaſio electus, inſigni adeò cum honore in Patriam remeavit, ubi haud vulgaris doctrinæ famâ literarium munus adimplet. Hic Avi ſui Sertorii Orſati Equitis Epiſtolas *de veteribus quibuſdam marmoreis inſcriptionibus*, correxit, auxit, notiſque illuſtravit, & in lucem emiſit cum hoc titulo

Marmi eruditi, ovvero lettere ſopra alcune antiche Inſcrizzioni, opera poſtuma del Conte Sertorio Orſato Cavaliere del Sereniſſimo Senato Veneto, colle annotazioni del P. D. Gio: Antonio Orſato Monaco Benedettino Caſinenſe, Nipote dell' Autore. In Padova 1719. preſſo Giuſeppe Comino in fol. parvo. Liber conſtat pagg. 361. abſque Indicibus, nitido charactere, ac optimâ formâ impreſſus. Epiſtolæ Sertorii ſunt numero 13., quarum ſingulis valdè eruditas annotationes addidit Io: Antonius. Adnectitur pag. 241. uſque ad pag. 361. aliud ejuſdem Sertorii opuſculum, hâc epigraphe prænotatum.

Diſcorſo del Conte Sertorio Orſato ſopra una ſtanza Sepolcrale aperta a caſo l'anno 1674. in vicinanza di Roma, nella Via Flaminia, & huic etiam operi copioſas *annotationes* addidit *Io: Antonius*, qui in præfatione ad Lectorem promittit (ſi Eruditis præſens labor arriſerit) novam editionem libri ab eodem Sertorio olim conſcripti *de Notis Romanorum*, correcti tamen, & aucti. Hujus libri, quem eruditiſſimum vocant Ephemerides Literatorum Italiæ, Venetiis impreſs. anno 1718. tom. 30. art. 13. pag. 432. titulum tantùm narrant (nondum enim erat impreſſus); tomo autem 31. art. 13. pag. 427. ejus etiam impreſſionem referunt, quod itèm præſtiterunt tom. 32. art. 16. pag. 552., ubi Epiſtolam nuncupatoriam, & præfationem Joannis Antonii doctam appellant.

Anno 1726. in Generalibus Comitiis noſtræ Congregationis celebratis in Monaſterio S. Benedicti de Padolyrone agri Mantuani, orationem habuit Iſagogicam elegantiſſimam juxta, & utiliſſimam, qua dilucidè, ac ſolide probavit duo. 1 Scientiarum, bonarumque Artium ſtudia, quibus ingenia apud nos excoli ſolent, ad unum cultum dumtaxat animorum, ſeu virtutum inſtrumenta eſſe referenda. *Alterum*; Chriſtianæ, atque Monaſticæ Sanctitatis à nobis officia proſequenda eſſe, quæ ſi rectè inſtituantur, ipſa invicem ſtudia alunt, atque perficiunt. Eſt ms. apud Authorem in fol. pag. num. 7. Incipit; *Cum Sanctiſſimè apud nos lege ſancitum eſt; Ut tertio quoque anno ad deliberandum de Republica conveniatis &c.* explicit. *Unam omnium veſtrum imaginem, ſtudio, officio, opera, atque labore, non exprimant modò, ſed referant*; omnibus plurimùm placuit.

C 2

cuit. In iiſdem Comitiis Prioris dignitatem obtinuit; anno verò 1728. in minoribus Comitiis Mediolani habitis creatus fuit Abbas S. Pauli de Vrbe, cui uno dumtaxat anno præfuit, ad Patavinum S. Juſtinę Cœnobium moderandum ſequenti anno translatus, in cuius regimine hactenus perſeverat.

De eo Nicolaus Comnenus Papadopoli in hiſt. Gymnaſii Patavini tom. 1. l. 2. cap. 23. num. 6. „ 1719. 20. Sept. Tonto* ſuffectus eſt Io. Antonius Vrſatus Monachus Caſinenſis S. Iuſtinæ, Sertorii Equitis Nepos, nobilis Patavinus, „ cui decreti flor. 200. Prælufit muneri facundiſſimâ oratione, ſummo auditus cum „ plauſu, cui reſpondet affatim eruditis Prælectionibus hiſtoriam Sacram exponens. Laudatur in Ephemeridibus * Literatorum Italiæ ob Præfationem, & „ Notas operi poſthumo avi ſui additas.

* Hyacintho.

* Tom 32. P. 1. à p. 198.

JOANNEM BAPTISTAM HADRIANUM, ac ſi à Civitate Aprutii, quæ vulgò Atri dicitur (olim Hadria, vel Adria, Patria, ut exiſtimaut aliqui, Hadriani Imperatoris) ortum duceret, affert Nicolaus Toppius in ſuâ Bibliothecâ Neapolitanâ pag. 129. & Monachum Caſinenſem aſſerit, laudatque ut Theologum eruditum, ac humanis literis celebrem, quippè qui ſcripſerit orationes impreſſas cum hoc titulo.

Joannis Baptiſtæ Hadriani Orationes editæ Florentiæ, cum Petri Victorii, & P. Perondini orationibus 1562. in 4., ut etiam habet Geſnerus in Bibliothecâ emendatâ fol. 405. col. 1.

Refert etiam Toppius, ex Engen, hanc inſcriptionem olim exiſtentem Neapoli in Eccleſia Montis-Serrati.

Hic jacet R. P. Fr. Jo: Baptiſta Hadrian. Prior hujus Eccleſiæ, qui obiit an. Dom. 1575. die 29. Maii; Et Fr. Andreas de Penna Prædicator, obiit an. Dom. 1584. Sed præter ea, quæ de Cognomine *Hadriani* rectè animadvertit in notis marginalibus in eumdem Toppii locum ſua manu ibidem ſcriptis doctiſſimus Proſper Eques Mandoſius, tota illa inſcriptio clarè evincit hunc Jo: Bapt. nullo pacto fuiſſe Monachum Caſin. ſiquidem Monachorum noſtrorum nominibus ab ipſis Caſin. Congr. incunabulis *Domni*, & non *Fratris* nota præponi conſuevit; Deindè non *Prior Eccleſiæ*, ſed Monaſterii dici debuerat, neque uſitatum umquam apud nos fuit hujuſmodi inſcriptionibus, Priorum, vel Monachorum Tumulos inſigniri, niſi fortè aliquorum Sanctitate, vel doctrina ſummè illuſtrium, idque etiam parciſſimè. Denique ſi Caſinenſis fuit, cur humatur in Eccleſia Montis Serrati, & quommodo ejuſdem Eccleſiæ Prior, & non potiùs S. Severini, quod celeberrimum, ac eo tempore unicum Caſinenſium Monachorum Neapoli Cœnobium fuit? nam aliud Monaſterium, quod nunc Neapoli habemus *Plagæ* vocatum, vulgò *Chiaja* Congr. Caſin. unitum fuit anno 1609. Conſtat igitur Toppium nullâ habitâ, patriæ, cognominis, loci, temporiſve ratione authorem hunc inter Caſin. Monachos conjeciſſe; Sanè Eccleſia Montis-Serrati Neapoli eſt Patrum Benedictinorum Congregationis Hiſpanicæ Valliſoletanæ; quare hic Joannes Baptiſta Hadrian. fuit Monachus Congregationis Valliſoletanæ, non Caſinenſis. Illę autem orationes, ſicut, & plures aliæ ſunt Io: Baptiſtę Adriani Florentini celebris ſcriptoris, filii eruditiſſimi Viri Marcelli Virgilii Adriani, à quo ipſe Jo: Baptiſta *Marcellinus* vocitabatur, ut clariſſimè narratur in lib. de Viris Ill. Academiæ Florentinæ, cui erat adſcriptus, pag. 44. & ſeq. Id ipſum affirmat Jo: Cinellus Bibl. Vol. Pluteo 7. pag. 79., ubi nimis inſulſi, ac palmaris erroris arguit Toppium tribuentem has Orationes Jo: Bapt. ab Hadria.

JOANNES BAPTISTA BECCIUS à Caſtilione, quod Tuſciæ Oppidum eſt inſigne, ab Aretio decem ferè paſſum millibus diſtans, in propinquæ Urbis Aretinæ Aſceterio inter noſtros cooptatus anno 1629. die 16. Decembris, Latinis literis,

teris, ſcholaſticis, ac moralibus ſcientiis, hiſtoricæ etiam, ac omnigenæ eruditioni ſedulam navavit operam, cumque ingenio præſtanti polleret, incredibiles labores in concinnandis Anagrammatibus exantlavit, eo enim tempore Italorum pluribus, præſertim Academicis, opificium anagrammaticum haud parùm arridebat. Beccius verò egregiam laudem indè etiam promeruit, quod Anagrammata ſua Divorum, ut plurimùm, geſtis, ac virorum Illuſtrium virtutibus celebrandis unicè conſecravit. Quamobrem plures Viri inſignes, atque doctiſſimi, ut Jo: Caramuel, Joſephus Maraviglia Moralis Philoſophiæ Patavii Profeſſor, Joannes Paulus Oliva, ille Clericorum Regularium, hic Soc. Jeſu Præpoſitus Generalis, Octavius Ferrarius Patavii itèm Eloquentiæ Doctor percelebris in hâc laborioſâ arte Ixioneæ Rotæ comparandâ, raram ejus felicitatem, pluribus ingenii acuminibus fultam eximie commendarunt; opus autem quod edidit ſic inſcribitur.

Veritas Anagrammate explorata ad varia texenda Encomia. Patavii typis Paſquati anno 1668. in 4. In his plurium Sanctorum, præcipuè S. P. Benedicti geſta, aliorumque Heroum egregia facta laudantur.

Ipſius etiam cura, ac diligentia Illuſtrium Anachoretarum Elogia à Iacobo Cavaccio conſcripta, denùo recuſa ſunt, ut ſuperiùs diximus in eodem Cavaccio. Obiit Beccius anno 1687. Abbas Aretii. In Academiâ Romanâ vulgo *degl' Intrecciati*, quæ præcedenti ſæculo decimo ſeptimo ibidèm floruit, cuique Beccius erat adſcriptus, recitavit duo Anagrammata, cum duobus Epigrammatibus in laudem S. Thomæ à Villanova anno 1662., ut narratur in libro, cui titulus eſt, *Faſti dell' Accademia degl' Intrecciati* &c. in Roma 1673. pag. 65. fuit etiam aggregatus inter Academicos *Concordes Ravennates*, ut ex eorum Catal. De eo Io: Cin. Plut. 7. Bibl. Vol. pag. 52., & 54. ubi ſic; „ In templo D. Felicitatis
„ Sanctimonialium Ord. S. Benedicti Inclytæ Urbis Florentiæ, felici dicendi arte,
„ feliciſſimi Oratoris Implente partes Admodum R. P. D. *Antonio Maria del Co-*
„ *tone* Senenſi Benedictino-Caſinenſi, plauſus numero anagrammaticus; Pro-
„ gramma *Antonius Maria del Cotone Caſinenſis* 1305. Anagrammata. Senis
„ Typis Publici 1683. in 4.

„ E ſommamente da bramarſi, che 'l Dottiſſimo P. Abbate D. Gio: Battiſta
„ Becci, che è l' Autore di queſti ingegnoſiſſimi Anagrammi, benche non vi ſi ve-
„ da il ſuo nome, ſi riſolva una volta di dare in luce l' altre ſue belle fatiche, del-
„ le quali ho veduta ms. *Benedictus Anagrammate expenſus*, ed alcune altre „.
Hæc Cinellus.

Octavii Ferrarii ad Beccium Epiſtola

„ Pater Optimè. Anagrammata tua non ſine voluptate perlegi: nam licèt plus
„ habeant dignitatis in receſſu quàm fronte præferant, labor tamen vix credibilis
„ in oculos incurrit, teque in levi opificio operoſiſſimè ludentem reddit admirabi-
„ lem. Quippe ingenioſus artifex, & Literarum Formator Literatiſſimus, dum
„ nigellas Cadmi filias furvæ ſepiæ ductibus fingis, ac refingis, variiſque nodis in-
„ flexas, contorques, & implicas, nexaſque reſolvis, hinc inde transfers, novaque
„ ſenſa nominibus daturas, in aliam ſedem migrare jubes non invitas, admirando
„ opere procerum laudes concinnas, eximiam tibi laudem ſine æmulo comparas.
„ Me quoque principibus permixtum Achivis non ſine rubore cognovi; dum quæ
„ tua humanitas eſt, aureas notas ex rudi ferro procudis; itaque te mihi parciùs
„ commendandum video, ne laudem fœneraſſe videaris; quocumque modo no-
„ men meum, vocum arbiter, finxeris, conſtantèr ſonabit, ac referet, Patavii 6.
„ Decembris 1666. Tui obſervantiſſimum Octavium Ferrarium.

Hælena quoque Lucretia Cornelia Piſcopia (de qua ſupra) in Epiſtolâ ad Beccium data Patavii idibus Apoſtolis 1682., qua ad aliam ab eodem Beccio

Hele-

Helenæ ſcriptam Senis 6. Kalendas ejuſdem menſis, ejuſdemque anni, reſpondet, his, inter cætera, eum affatur.

„ Qui Sapientiſſimus cum ſis, potes inſipienti etiam 'umbram Sapientiæ, ſi minus ſapientiam ipſam, communicare, in quo uno præter generis nobilitatem, generoſi Spiritus excellentiam, acerrimum ingenium, & quidquid ad honeſtum, & Religioſum Hominem exornandum requiritur, natura enixa eſt: ea ſcilicet virtutis tuæ conditio eſſe videtur, ut inter anguſtias proprii pectoris contineri impatiens, pompam ſui per univerſum ampliſſimam fecerit. Nihil eſt in te porrò vulgare, nihil non ſummum, atque excelſum, quod ad Præſulem muneris omnibus abſolutum ſpectet &c. (& poſt pauca) adeò ut, & tuæ Religionis decus, auxeris, & ſplendorem uberiùs illuſtraris &c.

Jo: Pauli Oliva Soc. Ieſu Vic. Generalis ad eundem Epiſtola.

„ Un numero sì copioſo d' impareggiabili Anagrammi, con cui la P. V. M. R. ha voluto coronare la virtù del N. S. P. Ignazio, ha ſomminiſtrata a me ampliſſima materia d' ammirare così la fecondità del ſuo grande ingegno, come la pietà del ſuo religioſiſſimo animo. Poiche per una parte in un genere di componimento è sì arduo, e sì ſtentato, che maneggia la penna con una felicità così grande, che dalla cauſale combinazione di quei primi Caratteri del Santo, come da informi elementi, fà, che ſorgano tanti nobiliſſimi miſti, quanti furono i fatti del Santo. Dall' altra parte ſono tutti gl' Anagrammi sì divoti, e sì pieni d' ottimi documenti, che come hò detto, in ciaſcuno di eſſi ben ſi vede, che alla fertilità della ſua mente corriſponde la religioſità del ſuo cuore. Ne le rendo per tanto le maggiori grazie, che poſſo, proteſtandomi, che tra le ſomme obligazioni, che la Compagnia noſtra profeſſa alla incomparabile Religione di San Benedetto, queſta non ſarà la minore; e veramente pare, che non ſenza grande ragione il famoſiſſimo Ordine Benedettino ſia intereſſato in propagare le glorie di S. Ignazio, mentre egli ebbe tanta parte in accreſcere le ſue virtù. I Figliuoli del Gran Benedetto diedero al noſtro S. Padre la prima idea della Santità in Monſerrato, e parimente li Figliuoli del Gran Benedetto vi aggiunſero il colorito d' ogni perfezzione nel Santuario di Monte Caſino. Onde mirandolo come coſa loro propria, ſe tutto l' Ordine concorſe ad ergere ſplendidiſſime memorie ſopra quel famoſiſſimo Colle, ella ha voluto con intrecci di erudite ghirlande, e freggiare, ed immortalare maggiormente il ſuo nome. Onde di nuovo rendendole affetuoſiſſime grazie, ed atteſtandole viviſſime le obligazioni, umiliſſimamente la riveriſco. Roma 22. Decembre 1663.

JOANNES BAPTISTA FERRETTUS Civis Vicentinus, in Monaſterio SS. Felicis, & Fortunati apud Urbem Vicentiam Monachatum Profeſſus anno 1656. die 26. Decembris, ſtrenuam Philologiæ comparandæ navavit operam, ut ſapientis Antiquitatis celebrioribus monumentis illuſtrandis illam impenderet, atque poeticos omnes flores (quotquot legere licuit) ab eâdem antiquitate poſteris relictos, marmoribuſque, ut perennarent, conſignatos, eruditis notis exornans, in priſtinum virorem, venuſtatemque prò virili reſtitueret, hac donatos inſcriptione.

Muſæ lapidariæ, antiquorum in marmoribus Carmina, ſeu Deorum donaria, hominumque illuſtrium obliterata monumenta, & deperdita Epitaphia, cum rerum perpetratarum publicis inciſis lapidibus, quibus Templorum Aræ, Votiva in tabellis, Iconum ſtylobatæ, Mortuorum Sepulchra, facinorumque Diaglyphica notata inſunt, viſa in Urnis, Vaſculis, Loculis, Lucernis, Columnis, Obeliſcis, Plumbeis laminis, Tabuliſque æneis ſigno Carminum; Quæ omnia Latiali ſculpta ſtylo, & variis locis repoſita, atque inventa, inſcriptiones antiquiſſimas explanant, expendun-

pendentque; memoriæ excerptæ notis hiſtoricis, in quibus reconditarum omninò rerum Gentilium, tam Sacrarum, quam Profanarum publico, privatoque jure perhibetur mentio; triplicique cognitæ Indice; Opus libris 5. in fol. diſtinctum, ac Sereniſſimo Ludovico Borbonio Galliarum Delphino, Ludovici XIV. filio, dicatum, impreſſumque Veronæ Typis Antonii de Rubeis an. 1672.

Hoc in opere Ferrettus diffuſis, ac eruditis notis lapidarias omnes inſcriptiones carminibus ſignatas enucleat, quas non ſolum Grutterus, & Appianus, aliique collegerunt, ſed quamplurimas etiam alias, nec hactenùs viſas. Rex autem Chriſtianiſſimus una cum libro acceptâ famâ ejus eruditionis per Victorium * Siri illius potentiſſimi Regis Hiſtoricum ordinarium, haud exigua pecuniæ vi Ferrettum donavit, ſuumque Hiſtoriographum renuntiatum in Gallias invitavit; Sed cum Gallicam profectionem Jo: Baptiſta meditaretur, ac pararet, morte interceptus in ipſo juventutis flore, fruſtratis omnium votis, qui majora in dies ab ejus ingenio expectabant, nimis immaturè ex hac mortali vita diſceſſit anno 1682. ætatis ſuæ 36. Promittebat autem Ferrettus in Epiſtola ad Lectorem, ſequentia opera, quibus parùm deerat, ut ad coronidem perducerentur.

* De quo 2. par. L. V.

1 *Bibliothecarum deperditorum opus*; ideſt Perditorum operum, quorumcumque, tam Græcorum, quam Latinorum ſeries, in qua concenturiantur tot voluminum tituli cum notis, ut aſcendant, fere ad centum millia, ubi videtur quantum detrimenti acceperit Literaria Reſpublica. 2. *Antiquorum ſubterranea*: eſt de rebus antiquorum celebrioribus inventio, ut puta multa, & diſſimilia, quæ effodiuntur, & apud Priſcos æſtimatiſſimi fuere pretii; 3. *De antiquorum Genio*: ubi de Gentilium ſuperſtitionibus variis per Deos manes, Lares, Lemures, Larvas, Spectra, Viſiones, Umbrarumque terriculamenta, nonnulla expenduntur. 4. *De antiquis Collegiis, & Sodalitiis, vel Corporibus. tàm publicis, quàm privatis, & de Jure, ac Privilegiis eorumdem.* 5. *Hymnodia Veterum, Precationes, Supplicationes, Imprecationeſque tam publicæ, quam privatæ ad Deorum pulvinaria, & in Larariis.* 6. *De Summano Deo, ſeu deteſtabili Dæmonum adoratione per Gentiles.* 7. *De Theatro, ſive de priſcarum Tragœdiarum, Comœdiarum, Fabularumue repræſentationibus variis.* 8. *De veterum Triumpho, ſeù Jure triumphandi, forma, honore, atque præmio.* 9. *De Senatu ſeù de Senatus Principe, Senatorum dignitate, ornatu, Senatus Conſultis, Decretis, quæ Romanorum antiquorum jam in majeſtatem, & in Rempublicam erant, recentioribus nunc ſunt in prototypon ad perfectiſſimam Politiâ conſtituendam.* 10. *Muſæi Genii ad varia Muſæa conſtituenda ſpecimen, tàm apud Principem, quàm apud eruditum Virum.* 11. *Epiſtolica ad eruditos Viros, ſeu petitiones, conſultationeſque literariæ.* 12. *Vicentinæ memoriæ. Antiqua marmora expenſa*; ubi plura habentur de noſtra Patria.

Quæ ſolùm ſunt incœpta.

1. *De Latinis familiis, tam in Urbe, quam in Provinciis*; necnon 2. *Antiquariæ totius Corpus abſolutiſſimum, in ſex tomos digeſtum.*

Utinam autem tot ejus lucubrationes, præſertim quas ipſe jam ferè ſe abſolviſſe affirmat, reperiantur; diligenti enim quamvis per Amicos inveſtigatione adhibitâ, ubinam extent ſcire minimè potui; Fortaſſe dum ſe Ferrettus itineri erat commiſſurus, ab eo in unum congeſtæ, vel ſecum in Gallias deferendæ, vel per Vectores mittendæ, ejus morte inſequuta, miſerè periere, aut ignoto aliquo in loco inutiliter latent. Ejus, librique ab eo editi meminit Georgius Matthias Conigius Bibl. Vet. & Nov. pag. 302. col. 1.

JOANNES BAPTISTA FOLENGUS Theophili Folengii, alias Merlini Coccai frater, patriâ Mantuanus, nobili valdè familiâ ortus, in percelebri S. Bene-

Benedicti Cœnobio, ad decimum ab Vrbe Mantua lapidem ſito, Monachus fieri voluit anno 1512. die 18. Aprilis, cujus poſtea Monaſterii *Prior* evaſit, demumque Abbas S. Mariæ de Pyro in Marchia Tarviſina. Floruit humanis, ac divinis literis, quibus fretus aliquot Sacræ Scripturæ libros egregiè admodum eſt interpretatus: præcipuis ob id eorumdem Sacrorum Codicum Commentatoribus jure, meritoque par habitus. Cum verò non doctrinæ modo præſtantiâ, ſed morum quoque probitate, ac religioſæ prudentiæ laude excelleret, à Paulo IV. Pontifice Maximo, cui erat familiaris, ad viſitanda, & reformanda Monaſteria noſtri Ordinis in Hiſpaniam miſſus fuit, perhonorifico ejuſdem Pontificis diplomate munitus, dato Romæ anno 1555. die 8. Novemb., ut refert Conſtantinus Cajetanus Commentar. in vitam Gelaſii II. Papæ pag. 119. Romę impreſſ. 1638. quam Provinciam cum ſtrenuè, ac diligenter adminiſtraſſet, in Italiam reverſus, Mantuæ demum feliciter obiit anno 1559. die 5. Octobris ætatis ſuæ circiter ſexageſimo. Ejus opera ſic prænotantur

1 *In omnes Pſalmos Davidis Commentaria*. Patavii anno 1542., & Baſileæ anno 1557., & iterum Romæ apud Bartholomæum Bonfandinum, & Titum Dianum anno 1585. in fol. cum hac epigraphe. „ Jo: Bapt. Folengii Mantuani Mona-
„ chi Caſinatis Ord. S. Benedicti in omnes Davidicos pſalmos doctiſſima, ac planè
„ divina Commentaria, nunc recens ſtudio, atque opera Monachorum ejuſdem
„ Congreg. ab erroribus, ac mendis, quibus olim jam inde à prima impreſſione,
„ cum Typographorum incuriâ, tum Hereticorum vitio, undique redundabant,
„ ex manuſcripti cum impreſſo exemplari collatione, quam diligentiſſimè expur-
„ gata, & nutu, ac voluntate Bmi Gregorii XIII. Pont. Max. nuperrimè typis ex-
„ cuſa; & poſtea etiam Coloniæ Agrippinæ anno 1594. apud Greyenburkium.

2 *In omnes Canonicas Epiſtolas Apoſtolorum, & in primam Joannis Commentaria* Antuerpiæ in 8., & Venetiis apud Aldum anno 1546.; & tertio Lugduni apud Sebaſtianum Gryphum in 4. anno 1555. Ex his autem Commentariis tria, in Epiſtolas nempè Canonicas S. Petri, & S. Jacobi, & in primam Joannis, in Indicem lib. prohibitorum, *donec tamen expurgarentur*, fuerunt olim relata, ut in Indice Matriti impreſſo anno 1667.; At in Indice Romano juſſu Ven. Ser. Dei Innocentii. XI. edito, ſine illa clauſula (*donec expurgentur*) prohibita ſunt.

3 *Dialogi, quos Pomiliones vocant*, ad celeberrimos ſui temporis Viros, impreſſi unàcum vario Poemate Theophili Folengii fratris an. 1533. in Promontorio Minervæ ardente Syrio, in 8., ex quibus Dialogis conſtat eum vocatum fuiſſe etiam Chryſogonum: Sic enim habet titulus Dialogorum; *Jo: Baptiſtæ Chryſogoni Folengii Mantuani Anachoritæ Dialogi, quos Pomiliones vocant*.

4 Redegit etiam in Compendium *Vitam S. Simeonis Monachi*, quæ typis excuſa eſt ſimul cum Officio, & Hymnis ejuſdem Sancti, ut teſtatur Arn. Wion Lig. Vit. lib. 3. pag. 235.

De eo agunt ingenti cum laude idem Wion Lig. Vit. l. 2. c. 70. pag. 429. ubi Commentaria in Pſalmos ab eo elegantiſſ. Sermone conſcripta eſſe affirmat. Fabianus Juſtinianus in Elencho auct. in Sac. Bibl. Ant. Yepes in Hiſtoria Monaſt. Gabr. Buc. in Bened. Rediv. anno 1540. pag. 71. Conſalvus Illeſcas Hiſt. Pont. parte 2. lib. 6. c. 30. in Paulo IV. Sixtus Senenſis in Bibl. Sancta lib. 4. hæc de eo habet „ Joannes Baptiſta Folengus Mantuanus Monachus Caſinas S. Benedi-
„ cti, Commentaria in omnes Pſalmos ſumma fide, mira luce, grata libertate, ex
„ ipſa Hebraica veritate confecit, & abſolvit, in quibus rarâ eruditione, & Spiri-
„ tus ardore flagrans, & ſenſuum candor, & acumen, & latini Sermonis elegan-
„ tia inſimul inſunt. Horum initium eſt *Totius voluminis argumentum &c.* Scri-
„ pſit etiam in omnes Epiſtolas Catholicas nitidas explanationes. Floruit anno

Dñi

„ Dñi 1550. „ Ant. Poſs. Appar. Sac. tom. 2. pag. 118. Edit. Venetæ an. 1606.
„ Joan: Baptiſta Folengus Mantuanus Ordinis Divi Benedicti Monachus,
„ quique Sanctæ Iuſtinæ * Monaſterio celebri præfuit, cum varia ſcripſiſſet,
„ atque adeo emiſiſſet, non tamen ita potuit omnia ſive limare, ſive præcave-
„ re, quin in eadem aliqui errores irrepſerint, aut aſtu Hereticorum pleraque de-
„ pravarentur. Quæ res fecit, ut S. Romana Eccleſia, quæ habet oculos Colum-
„ bæ, nec virum eximium laboribus ſuis omninò fraudare voluerit, nec aliis ve-
„ nenum per ejus ſcripta ſparſum ab Hæreticis propinari permiſerit. Prohibuit
„ igitur, quæ ſub ejus nomine prodierant Commentaria in Epiſtolas SS. Petri, &
„ Iacobi, atque in primam D. Ioannis Canonicas, quæ verò in Davidicos Pſalmos
„ iiſdem labibus aſperſa circumferebantur collata cum mss. Codicibus, & ipſius
„ Authoris exemplari, voluit, ut ſedulò recognita, & emendata Romæ recude-
„ rentur, Gregorio XIII. Pont. Max. anno 1585., quæ deinceps Coloniæ Agrip-
„ pinæ edita fuerunt apud Gerardum Grevenbuikium anno 1594. Haud igitur
„ inutiliter laborem poſiturus eſt, qui Folengii in Pſalmos Commentaria perlege-
„ rit, quoniam in eis, & eruditio, & pietas maximè cernuntur: Quod ſi Pſalmos
„ aptare neceſſitatibus ſivè Eccleſiæ, ſivè privatis quis voluerit, habebit, unde id
„ facilè aſſequatur. Eas enim ita in Communes locos præfixa tabula digeſſit, ut
„ unico fermè aſpectu incurrant in oculos „ Ipſas deinde tabulas cum Pſalmorum
numeris unicuique tabulæ appoſitis ex ipſo Folengo proponit, ibi, vel in noſtris
Analectis, ſi cui placet videndas; quod idem noſtra ætate iterum præſtiterunt, &
quidem egregie tum *Card. Thomaſius* Præfat. in Pſalterium &c. Latinè, tum
Paulus Segneri Soc. J. ad calcem Comm. in Pſal. 50. *Miſerere* Italice.

* Quod tamẽ præterquam in Poſſevino, nullibi legi, nec ab aliquo alio audivi.

Agunt præterea de eo Jacobus Philippus Thomaſinus in Elogiis. Georgius Draudius Bibl. Claſſ. pag. 206. Georgius Matthias Conigius Bibl. Vet., & Nov. pag. 310. col. 2. Felix Egger Idea Ord. Hierarch. Bened. lib. 2. parte 3. diſſert. 8. n. 2. pag. 523. Folengum nomen ſuum æternitati commendaſſe doctiſſimis Commentariis elegantiſſimo ſermone conſcriptis cenſuit. Et hi tres quidem Germani. Ex Gallis autem Aug. Thuan. Hiſt. l. 23. ubi ejus probitatem, pietatem, charitatem, & tam morum, quam lucubrationum elegantiam, adeò commendat, ut lectionem ejus operum nemini pœnitendam affirmet. Ludovic. Moreri *Grand. Dictionaire hiſtorique* tom. 2. pag. 532. col. 2. edit. qua utor idem fere, quod Thuanus de eo habet, citatq. de eodem agentes Aubertum Miræum *de Script.* ſæculi XVI., & Ricciolium in Chron. Ludovicus Ellies Dupinius *In Nov. Bibliotheca de Auctorib. Eccleſiaſticis* tom. 16. an 1710. pag. 9. ac ſeq., ubi inter cætera notatu digna „ Folengio (inquit) à joint dans cet' ouvrage
„ deux choſes, qui ſe trovent rarement enſemble, ſur tout dans un Commentaire
„ ſur l' Ecriture Sainte, l' erudition, & la piete, il explique le ſens litteral des ter-
„ mes à recours à l' original, & aux verſions; & fait voir la liaiſon, & la ſuite du
„ Pſeaume comme un critique, & donne auſſi les ſens ſpirituels, & moraux com-
„ me myſtique. Il ecrit purement, & noblement, & Monſieur de Thou à eu rai-
„ ſon de dire, que Perſonne ne ſe repentira jamais d'havoir lù ces Commentaires.

Noviſſimè Auguſtinus Calmet in Bibl. Sac. præfixa dictionario hiſtorico &c. ex Gallico Latinè edito Lucæ an. 1725. de Folengo hoc judicium tulit pag. 46.
„ Io: Baptiſtæ Folengii ſtylus excultus eſt, eruditus, & modeſtus; author pietate
„ erat inſigni, ejuſque Commentarium non aridum quidèm, & grammaticale,
„ neque Græcis, & Hebraicis vocibus barbarum eſt, ſed auctione plurima morali,
„ & Eccleſiaſtica ſcientia refertum. „

Notanda etiam ſunt, quæ continentur in Epiſtola nuncupatoria Alexandro Card. Farneſio à Præſide, & Diffinitoribus noſtræ Congr. præfixa Romanæ im-

preſſioni Commentariorum Folengii in Davidicos Pſalmos. Nam primò ex eadem Epiſtola apparet, Monachos aliquot noſtræ Congregationis doctiſſimos, inter quos præcipuus fuit Proſper Martinengus, (de quo 2. par.) accuratam Sanctorum Hieronymi, & Chryſoſtomi, ac Theophilacti editionem concinnaſſe; dicunt enim ibi „ Dedimus negocium ſelectis aliquot Monachis, quos inter cæ-
„ teros liberalibus diſciplinis, ac ſacrarum literarum cognitione inſtructiſſimos
„ egregie item Hebraicè, Græcè, ac Latinè eruditos animadvertebamus, ut pri-
„ mò D. Hieronymum, deindè Chryſoſtomum, & Theophilactum jam anteà ab
„ hujus noſtri temporis Hæreticis, atque aliis id genus nefariis hominibus paſſim
„ corruptos, ac depravatos, vel etiam pluribus in locis imperitè, aut malitiosè
„ interpretatos, recognoſcerent, caſtigarent, ac priſtino candori, & ſinceritati
„ reſtituerent, quàm rem pluribus hinc inde vetuſtiſſimis, hiſque tum Græcis, tum
„ Latinis (ut res ferebat) exẽplaribus adjuti pro virili parte præſtiterunt. Hęc illi.

Quæ ſanè ſtudia eos in D. Hieronymi Opera præſtitiſſe, teſtatur etiam Marianus Victorinus, qui illa diligentiſſime curavit imprimenda, in Epiſtola nuncupatoria Pio IV. Summo Pontifici loquiens „ Adjuti autem ſumus hac in re exem-
„ plaribus mss. viginti, & antea impreſſis aliquot, quæ Florentiæ, Brixiæque Mo-
„ nachi Caſinenſes, & Neapoli, Bononiæque Dominicani invicem multò labore
„ cum Eraſmianis codicibus contulerunt . . .

Præterea ex ſupradicta Superiorum Caſinenſium Epiſtola conſtat, Monachos noſtræ Congregationis juſſu Gregorii XIII. Græcos veteris, ac novi Teſtamenti libros ab iis erroribus, qui Typographorum incuria irrepſerant, expurgaſſe; Tum enim additur „ Paucis deindè interjectis annis juſſu Beatiſſimi Gregorii
„ XIII. Pontificis Maximi Græcos veteris, & novi Teſtamenti libros ab iis erro-
„ ribus, ac mendis, quorum maxima pars ob ejus linguæ imperitiam, Typogra-
„ phiæ vitio inoleverant, expurgavimus, ut potuimus. Cum in cæteris etiam ſi-
„ cubi aliter, ac textus ſe haberet, viſum eſſet, nec noſtri inſtituti, neque arbitrii,
„ ne apicem quidem addere, aut demere, aut immutare, ſed ſi quandoque inter
„ ſe exemplaria diſcreparent, lectiones varias, & ſi quid aliud obſervatione di-
„ gnum videretur, in margine dumtaxat adnotare, eos verò ita expurgatos Ro-
„ mam ad Sapientiſſimum, & uſquequaque Doctiſſimum Antonium Cardinalem
„ Carafam, incomparabili prudentiâ, ac religione virum, tranſmiſimus, cujus
„ ſtudio, atque opera, collatis aliorum caſtigationibus, poſtremâ per ipſum ma-
„ nu impoſitâ propediem in lucem exituros ſperamus.

Denique patet ex eadem Epiſtola, prælaudatum Gregorium XIII. in emendatione à ſe curatâ Sacræ Scripturæ Græcè olim ſcriptæ juxta editionem Septuaginta, noſtrorum etiam Monachorum operâ, atque induſtriâ uſum fuiſſe, dicitur enim ibi „ Græca Biblia juxta editionem Septuaginta tùm noſtrâ, tùm
„ maximè aliorum doctiſſimorum Virorum induſtriâ uſus (Gregorius) quàm di-
„ ligentiſſimè emendari mandavit.

Hæc omnia occaſione novæ illius editionis Commentariorum Folengii in Davidicos Pſalmos, ideò recenſere voluimus, ut quâ noſtræ Congregationis Monachi Sacrarum Literarum ſcientiâ, & Linguarum præſertim Græcæ, & Hebraicæ peritiâ, optimiſque ſtudiis jam indè à decimo ſexto ſeculo floruerint, magis innoteſcat, quò recentiores Monachi ad eadem ferventius proſequenda, imo, & augenda, majorum exemplis incitentur, & ſtimulentur.

Ad Jo: Baptiſtam Folengum leguntur duæ pulcherrimæ Eclogæ Dionyſii Faucherii (de quo ſupra) impreſſæ in Chronologia Lirinenſi Vincentii Barralis p. 2. pag. 453. & ſeq. prima eſt; *De Lapſu Ord. Monaſtici Interloquutoribus: Candido, & Simplicio; Incipit.*

Bruma

Bruma riget ſummis, & pendent ſtiria tectis &c.

Secundæ titulus eſt. *Religio Interloq. Fortunato, & Secunda*; Incipit;

Unde rogo Jucunde venis? ad ovilia tandem,
Quis te traxit amor! quorum te oblivia dudum
Cœperat &c.

Theophilus Folengus ejus frater germanus vir doctiſſimus, de quo 2. parte lit. T. in Poemate Italico *Panormita* nuncupato, quod ms. extat apud D. Petrum Mariam Juſtinianum Monachum olim Caſinenſis Cœnobii, nunc vero Epiſcopum Sagonenſem in Corſica Inſula lib. 1. cant. 17. pag. 65. loquens de Davide, ita etiam de Folengo, & ejus in Pſalmos Commentariis canit.

Però diſſe di lui, poiche ebbe a ſchivo
Saul l' ingrato, ch' huomo avea ſecondo
Suo cuor trovato di malizia privo.
Ben l' hai tu ricercato fin al fondo,
O del mio Ceppo onor gentil Folengo;
Che in ſcriver a null' altro vai ſecondo.
Il ver ciò mi fa dir, non ti luſengo
Che ſovra i Salmi a noi quant' hai prodotto
Tenuto è l' eccellente; io ſi lo tengo.

JOANNES BAPTISTA LANA, patria Brixienſis apud S. Euphemiam in Urbe Brixia Monaſticum inſtitutum anno 1657. die 12. Martii profeſſus, poſtea etiam Abbas, demumque totius Congreg. Præſes, & Abbas S. Sixti Placentiæ, Vir amœnioribus literis, & morum humanitate conſpicuus, Cenſor Academiæ Brixienſis, *Errantium* nuncupatæ, ſcripſit

L' Innocenza difeſa nel caſtigo dell' Empio; Tragicomœdiam, Brixiæ excudente Ricciardo 1667. editam, Davidis hiſtoriam repræſentantem. Obiit Placentiæ Abbas anno 1702.

Leonardus Cozzandus Bibl. Brixien. par. 2. pag. 249. editionis 2. anni 1694 hoc idem opuſculum *L' Innocenza difeſa &c.* Flaminio Terzo-Lanæ tribuit, (quem nobilem natalibus, & ſcientiis vocat, interque Academicos Bellunenſes *Elevatum*) impreſſumque Brixiæ anno 1665., ſcribit (forte illa fuit prima editio) ſed nihil omnino dicit de ejus Religioſa apud noſtros profeſſione, niſi Jo. Baptiſta, in Sæculo *Flaminius* vocaretur, ac proindè ſuum opuſculum ſub ſæculari nomine voluerit evulgari, ut ſæpè ab aliis fieri contingit.

JOANNES BAPTISTA DE MIRO frater Vincentii de Miro, Viri prudentiâ, integritate, ac primariis in Neapolitano Regno, & Mediolanenſi ditione Dignitatibus, tam ſub Philippo V. Rege Borbonio, quam ſub Carolo VI. Auſtriaco Cęſare celeberrimi, natus in Oppido Graviano propè Neapolim, hacque in Urbe apud S. Severinum noſtris adſcriptus anno 1672. die 27. Nov. hoc etiam, quo ſcribimus tempore, anno videlicet 1731., omni ſcientiarum genere ornatiſſimus floret, magnamque apud omnes eruditos, qui eum noverunt, reconditæ, ac ſelectioris doctrinæ opinionem jure, ac merito obtinet: Nam in evolvendis veterum omnis generis Auctorum libris ſtrenuam admodum navavit operam, eorumque placita pro ingenii ſublimitate intimiùs penetravit, linguæ præſertim Grecæ Subſidio, in cujus intelligentia nemini habetur ſecundus. Sacram, profanamque Hiſtoriam, res Theologicas, Eccleſiaſticam diſciplinam, Jus Pontificium, ut cætera omittam, abſolutiſſime callet: quidquid autem legit, vel audit (legit autem plurimum) indelebili memoriæ firmitate cuſtodit, ac veluti ingenitum potius eſſet, quam ſtudio aquiſitum, non minus, quam quod ipſe aſſiduis meditationibus proprio marte noviter inveſtigavit, tamquam de-

domeſtico cenſu, ubi ſeſe offert occaſio, quantumvis difficillimum, mira claritate, ac facilitate in medium adducit. Itaque ejus familiaris conſuetudo jucunda in primis, tum æque utilis ob inexhauſtam doctrinar. copiam, quam jugiter effundit, ab omnibus, qui ea frui potuerunt, experimento comprobatur. Apud nos cum adhuc Juvenis eſſet, ſcholaſticas ſcientias complures annos Neapoli, ac Venetiis cum plauſu docuit; tum Romam accerſitus, in D. Anſelmi Collegio Sacros Canones eruditiſſimè explicavit, eodemque tempore diſcipulos in Græcis literis apprimè inſtruxit, ut hujuſce præclariſſimæ linguæ ſtudia, quæ olim in noſtra Congregatione floruerant, poſtliminio revocaſſe videatur, inter quos inſignis eſt Cœleſtinus Pezzancheri S. Sixti Placentiæ primùm, deinde, ſub nomine *D. Placidi*, Ciſtercienſis Monachus noviſſimæ Reformationis Trappenſis, nec ita multo poſt Caſæ-marii Abbas, demumque Epiſcopus Himerienſis, mox Tiburtinus à Sm̃o D. N. Benedictò XIII. creatus. Imò Benedictus etiam Bacchinus, loco infra allegando, *Mirum* Præceptorem in Græcis literis Parmæ ſe obtinuiſſe diſerte gloriatur. Quamdiu vero Mirus Romæ degit, maximam ubique laudem, & doctiſſimorum Virorum amicitiam, atque exiſtimationem, Summorum quoque Præſulum, magnorumque Principum gratiam, & benevolentiam, ob ſingularem, quam in eo ſuſpiciebant ſapientiam, promeruit, neque enim Cardinales tantum de Aguirre, Caſanata, Carpineus, aliique eum plurimi fecerunt, ſed etiam ſupremus Pontifex Innocentius XII., qui ejus doctrinam, & eruditionem perſpectam habebat, illum Sac. Indicis Congr. Conſultorem, Sacræque Inquiſitionis Qualificatorem, ac poſtremò Vaticanæ Bibliothecæ Subcuſtodem elegit. Munus iſtud, quod pluribus annis præclarè impleverat, aliis prò Congr. noſtrâ negotiis procurandis diſtractus ultrò dimiſit; ex Priore enim Abbas, ac demum Congr. noſtræ Generalis Procurator renunciatus, operam omnem contulit, ut delatam ſibi Præfecturam egregiè adminiſtraret. Quod ſane eximiâ adeo integritatis, prudentiæ, ac ſolertis induſtriæ fama, ingentique totius Congr. plurimo ære alieno ab eo liberatæ, commodo, & emolumento perfecit, ut poſt elapſum adminiſtrationis ſexennium Clementis XI. voluntate, hæc Provincia ad ejuſdem Pontificis libitum, quod nunquam alteri, ei fuerit prorogata. Verum triennio poſt libenter Procuratorio munere abſolutus, in Neapolitanum Cœnobium S. Severini ſeceſſit anno 1717., cujus etiam Cœnobii regimen, defuncto ejuſdem Abbate an. 1719. ei obvenit, demumque an. 1720. in Comitiis Generalibus Peruſiæ celebratis, ſuprema Congr. dignitate, Præſidis videlicet, communibus omnium Abbatum ſuffragiis cohoneſtatus fuit. Nec interim gravis adeo negotiorum moles, ſive in Romana Curia, ſive in ampliſſimi Cœnobii, totiuſque Congr. moderamine impedimento fuit, quin ſubciſivis horis optimorum Codicum lectioni aſſiduè vacaret; nam ſelectiſſimam Bibliothecam ſibi comparavit, ex quo nimirum tot Inſignium Authorum veterum, & recentiorum cumulatiſſimo theſauro, doctrinæ ejus divitias conjicere fas eſſet, niſi aliunde clariùs adhuc illæ omnibus elucerent: Ipſe profectò haud æquus virtutis ſuæ æſtimator, doctiſſimorum hominum, & amicorum conſilium, & preces irritas faciens, nullum ferè ingenii ſui fœtum edere in publcam lucem umquam voluit, literiſque conſignatum ad poſteros tranſmittere, quod videlicet ſcientiis ipſis contentus, ab iiſdem oſtentandis maximè ſemper abhorruerit. At verò tot egregiæ Conſultationes, ſeu ut dicunt, *Vota*, variis de rebus Theologicis, eiſque difficillimis in prædictis Indicis, ac S. Inquiſitionis Congreg. identidem exhibitæ, quæ in earumdem Congregationum Archivis aſſervantur, ejus eruditionem ſelectiſſimam perpetuò teſtabuntur; ſcripſit nihilominus, & prælo ſubjici ægrè permiſit

Odas

Odas aliquot Græcas, eaſdemque in Latina carmina tranſlatas, nempè *Odem* unam in laudem Joſephi Card. de Aguirre, cum idem typis mandaret Hiſpanicæ Eccleſię, & novi Orbis, ſeu Americę Concilia, prçfixam tom.2. eorumdem Conciliorum impreſſo Romę an. 1696. Typis Iacobi Komarek Boemi in fol. incipit. *Solis à cunctis jubar expetendum*; conſtat Strophis decem, & novem. Item *Carmen Heroicum* præfixum tomo 2. Commentariorum ejuſdem Card. in Theologiam S. Anſelmi, qui denuò impreſſus eſt Romæ anno 1689. apud Dominicum Antonium Herculem, incipit:

Quis mea nunc ſubito replevit pectora cantu

Ante mihi ignoto? &c. conſtat verſibus 85.

Scripſit etiam Eclogam unam Græcam in laudem *Alnani Mellei* Academici Arcadis, ideſt *Joannis Franciſci Cardinalis Albani* (qui poſteà Clemens XI.) & duas *Odas* pariter Gręcas, unam ſcilicet in laudem *Ermetis Aliani*, ideſt Cardinalis Gaſparis de Carpineo, alteram verò in laudem *Nicandri Tueboatii*, ideſt Franciſci Marię Carafa Principis Blandæ * in Brutiis, quas Eclogam, & Odas Alpheſibæus Carius, ideſt Jo: Marius Creſcimbenius Maceratenſis, perpetuus Arcadię Cuſtos, in Italicum ſermonem, & carmen tranſtulit, & inter ſua carmina imprimendas curavit Romę an. 1695. in libro, cui titulus. *Rime di Alfeſibeo Cario* Cuſtode di Arcadia par. 1. à pag. 65. uſque ad pag. 69., ac par. 2. à pag. 167. uſque ad pag. 169., in 2. verò edit. pariter Romæ facta anno 1704. pag. 135. lib. 4. & pag. 149. & 157. lib. 5. In qua nimirum Arcadum Academia, cui Io: Baptiſta erat adſcriptus, *Meonis Laſionii*, nomine cenſebatur. Ipſe etiam compoſuit ſequentem Inſcriptionem, quę marmori inſculpta viſitur in porticu Baſilicæ S. Marię Tranſtyberim ſupra lapideum ſepulchrum.

* Di Belvedere. Oppidum eſt Calabriæ Citerioris &c.

Antiquum hunc Sarcophagum, utriuſque Fœderis Hiſtoriis Anaglyptum, Gaſpar S. R. Eccleſiæ Cardinalis de Carpineo Epiſcopus Sabinenſis, plurium Summorum Pontificum Vicarius, ne in ſuis privatis ædibus, quibus diu fuerat ornamento, cum ſacræ Antiquitatis neglectu Pios, atque eruditos Viros lateret, In Propilæum vetuſtiſſimæ hujus Baſilicæ, Tituli olim ſui, tranſferendum curavit. Anno ſalutis 1707.

Reddidit etiam Latinis carminibus Græcum Epigramma Gothifredi Nerrichen in laudem Sereniſſimi Coſmi III. M. Ætruriæ Ducis, ab eo ſcriptum occaſione, quâ Florentiam advenerat Jacobus Tollius: quod utrumque Epigramma Græcum ſcilicet, & Latinum legeſis in Ephemeride Liter. Bacchiniana anni 1688. pag. 11. & ſeq. incipit

Ad te Tolliadem venientem ſuſcipe Princeps &c.

Laudatur Joannes Baptiſta à Franciſco Bianchini Veronenſi, Clementis XI. olim Cubiculario honorario, Sacelli Pontificii Hippodiacono, & Romanæ Curiæ Prælato, Viro doctiſſimo, in Vita Cardinalis de Noris, & inter Vitas Ill. Arcadum impreſsâ Romæ anno 1708. apud Antonium de Roſſi par. 1. pag. 214. circa finem. Item à Ludovico Ant. Muratorio Viro Clariſs. Bibliothecæ Ambroſianæ quondam Præfecto, poſtea Sereniſſimi Ducis Mutinenſis Bibliothecario, in Anecdotis Græcis, quæ ex mſs. Codicibus eruit &c. impreſſis Patavii an. 1709. qui multa ex prædictis Anecdotis Græcis à Miro ſe accepiſſe ex Vaticana Bibliotheca teſtatur pag. 211., & 213., & in Præfat. Qui Muratorius talem ad Joannem Baptiſtam ſcripſit Epiſtolam:

„ Eruditiſſimo, Clariſſimoque Viro P. D. Joanni Baptiſtæ de Miro.

„ Ludovicus Antonius Muratorius. Felicitatem.

„ Literis illis, quas ad me præterito menſe dediſti, eruditionis, ac humanitatis „ tuæ famam apud me non parùm auxiſti, Illam in te antea ſuſpiciebam, ac vene- „ rabar, iſtam amabam, nunc verò utramque expertus commendare non deſino, mihi-

„ mihique gaudere, quod in tanti Viri familiaritatem concedere mihi contigerit; „ Queìs enim ſortem meam non intelligam, dum Virum gravioribus, ac amœnioribus diſciplinis excultum patronis meis, homo nullius momenti, nulliuſque nominis adnumerare poſſum? „ & poſt alia plura: „ Equidem video ſecundam aliquam de me opinionem tibi injectam fuiſſe, verùm, quin eam poſueris minimè dubito, ubi redditæ tibi fuerunt ineptiæ illæ, quibus Paulini elegantiſſima carmina parùm cautè inſeci. Utcumque id ſe habuerit, nihil moror, quum de tua benignitate certus, & ſi tuæ de me exiſtimationi periculum immineat, benevolentiam tamen perpetuò velim ſperare. Plurimas igitur gratias tibi nunc habeo, Vir ſapientiſſimè, teque dimiſsè rogo, ut his me in poſterum cumulare muneribus velis, & ignorantiam meam, tum in Latinis, tum in Græcis literis reparare. Nam quæ tua ſit in huiuſmodi ſtudiis peritia, non ex aliis tantùm didici, ſed apertiſſimè ex Epiſtola tua cognovi. Videris autem mihi digito tetigiſſe carminum tibi propoſitorum ſenſum, atque animum Nazianzeni expreſſiſſe; ſi hoc opus maturare mihi licebit, tuum clariſſimum nomen ubique proferam, quum te in ambiguis Præceptorem habere conſtituerim. Tu verò ſi me quandoque reſponſione dignaberis, fac ut me tibi moleſtum nequaquam futurum cognoſcam, aut paucis pro minori incommodo Epiſtolam reſcribendo claude. „ Hæc properantèr ſcribo, teque, ut amorem tuum mihi ſartum, tectumque diù „ ſerves, exoro. Vale. Mediolani 3. Id. Decembris 1697.*

De eo etiam, (occaſione, qua Jani Vincentii Gravinæ opera recenſent) perhonorificè loquuntur Authores Ephem. Liter. Ital. tom. 31. impreſs. an. 1719. Venetiis art. 12. pag. 325. & ſeq. ſic „ Baſti per tutte le altre lodi, le ſole che „ dà alla ſteſſa opera (*de Originibus Juris Civilis &c.*) il celebre Padre D. Gio: „ Battiſta del Miro già Procurat. Generale della Congreg. Caſin. nella fede di re„ viſione, che ne fece per commiſſione del P. Maeſtro del Sac. Palazzo Apoſtolico „ &c. „ Poſtea vero hanc de eodem Miro notationem ſubjungunt (a) „, del P. „ Gio: Batiſta del Miro ſiaci quì lecito traſcrivere l'elogio, che ne teſſe il P. D. „ Angelo Maria Quirini nella ſua Diſſertazione *de Monaſtica Italiæ hiſtoria conſcribenda* pag. 59. di cui non so per quale noſtra inavertenza s'è omeſſo il fare men„ zione cola, dove nel paſſato Giornale pag. 84. ſi ſono annoverati alquanti inſi„ gni Letterati viventi della Congregazione Caſinenſe „ Jo: Baptiſta de Miro vir „ egregius, & interioris literaturæ, nemini in Græcæ linguæ peritiâ ſecundus, tam„ que acri præditus ingeniò, ut ad perveſtiganda abdita quæque ſcientiarum ap„ prime factus videatur.

* Idem V. C. Epiſtolarem de IV. Temp. Iejun. Diſquiſitionem To: II. Anecdot: edit. pagin. 246. & ſeqq. eidem P. Abb. de Miro inſcripſit, nùcupavitq; an. 1698.

Ioannes item Maria Lanciſius, percelebris Pontificum Inn. XI., & Clem. XI. Archiater, in teſtamento, quod aliquot ante obitum annis, non minùs piè, quam ſapienter condidit, inter inſignes, ac præclariſſimos Viros, ſibique amiciſſimos, quibus varia legavit munera, Ioannis etiam Baptiſtæ de Miro meminit, his prorſus verbis „ Laſcio al P. Revmo Abate di Miro de Caſinenſi, ſoggetto dot„ tiſſimo, e di coſtumi ottimi, il mio Orologio a cordicella, di cui nel corſo di 35 „ anni mi ſono ſempre ſervito per guida de' miei ſtudj matutini „ Extat autem hoc Lanciſianum teſtamentum ad calcem ejus vitæ ſcriptæ à Jo: Mario Creſcimbenio Arcadum Generali Cuſtode, ac Romæ impreſſæ in 4. anno 1720. ubi pag. 131. circa finem prædicta verba Lanciſii in ejus teſtamento leguntur. Benedictus denique Bacchinius in Vita ſua à ſemetipſo conſcriptâ impreſſâ poſt ejus obitum Venetiis an. 1723. in 34. tomo Ephemeridum Liter. Ital. pag. 305. hæc de Miro narrat: „ Cum accerſitus ad Parmenſe Monaſterium fuiſſet P. D. Io: Baptiſta de Miro, nunc Abbas Caſin. & Vaticanæ Bibliothecæ Subcuſtos, ea occaſione „ ejuſdem linguæ (Græcæ) illum celeberrimum Monachum Magiſtrum habuit.

Obiit

Obiit Io: Baptiſta Neapoli in S. Severino anno 1731. die 27. Ian. ætatis ſuæ 75. apoplexiâ correptus, cum jam decem annorum ſpatio genuum, & crurium, aliarumque Corporis partium debilitatem admirabili patientiâ toleraſſet; de quo illud peculiare, & perquam honorificum, in Epiſtola Encyclica, quæ de obitu cujuſque Monachi ad ſingula Monaſteria noſtræ Congregationis mitti ſolet, diſertè narratur, eum ſcilicet ab Auguſtiſſimo Rom. Imp. Carolo VI. Præceptorem Leopoldi Archiducis Auſtriæ Filii ſui delectum, & deſignatum fuiſſe, quod tamen ob immaturam, nimiſque acerbam ejuſdem Archiducis mortem, tanto Chriſtiani Orbis detrimento, optabili effectu caruit, *Mire* etenim Magiſtro doctiſſimum non minus, quam potentiſs. Principem, ut olim M. Aurelium, Flavium Juſtinianum, Carolum M. alioſque ſimiles, Romanum Imperium ſe obtinere gloriari merito potuiſſet.

JOANNES BAPTISTA à Neapoli, Profeſſus Monaſterii S. Michaelis Archangeli Montis Caveoſi in Lucania factus 1610. 4. Julii, claruit pietate, ac ſacris literis Sæculo XVII. Ejus ſuperſunt in Bibliotheca ejuſdem Monaſterii

1 *Tractatus* plures Aſcetici ex doctrinis SS. Patrum, & aliorum Piorum libris extracti; mss. Item Italicè

2 *Affettuoſe Meditazioni dell' eccellenti, e ſovrane bellezze dell' Anima, e del Corpo della Reina de' Cieli Madre di Dio; MSS.*

Plura alia ſcripſit, quæ poſterorum incuriâ perierunt. In noſtris Regeſtis dicitur, *Abbas Caſtrovillarum morum probitate conſpicuus*.

JOANNES BAPTISTA STELLA, nobili familiâ, Brixiæ natus, ibidemque Monachus effectus in SS. Fauſtini, & Jovitæ Cœnobio anno 1560., floruit doctrinâ æquè, ac rarâ prudentiâ; à Clemente idcirco VIII. P. M., qui eum plurimi faciebat, ad Ferdinandum I. M. Etruriæ Ducem Orator miſſus, cum ſe in eâ provinciâ præclarè geſſiſſet, eam omnibus virtutis ſuæ opinionem injecit, ut Romæ, ubi D. Pauli Abbas, & Congr. noſtræ Generalis Procurator fuit, omnibus fere tùm Cardinalium, tùm majorum Italiæ Prælatorum conſultationibus adhiberetur. Geſtis deinde magna cum laude Viſitatoris, ac Præſidentis muneribus, Romæ diem clauſit extremum an. 1597. die 25. Septemb. in Quirinali Monte, ubi eo tempore Hoſpitium æſtivum, S. Saturnini nuncupatum, Monachi D. Pauli poſſidebant, quod mox nutu, & auſpicio Pauli V. Pont. Max., qui ad Quirinale Palatium excitandum eo loco indigebat, cum Transtyberinis D. Caliſti ædibus commutatum eſt. Plurima quidem ſcripſiſſe fertur, pulcherrima, ac utiliſſima, quæ tamen, cum in Principum tabulariis cautè ſerventur, ut Authores infra citandi aſſeverant, diſtinctam ſui notitiam, nec nobis tribuunt, nec ut aliis tribuamus, permittunt.

De eo agunt Arn. Wion Lign. Vit. par. 2. l. 5. cap. 8. pag. 597. in Præſidentibus Annalibus n. 64. ad anno 1594. Octavius de Rubeis * in Elogiis hiſtoricis Illuſtrium Brixien. editis Brixiæ 1620. p. 419. & ſeq., ubi alia quædam particularia de eo narrat. „ Succeſſe a queſti l'Abate Gio: Battiſta, che ho conoſciu-
„ to, e dal quale nella mia prima gioventù, eſſendo in Roma, ricevei molti cari,
„ ed onorati favori. Era egli allora ſtato Preſidente della Congr. di Monte Caſi-
„ no, e viveva in così grande ſtima appreſſo a Papa Clemente VIII., che ſi teneva
„ per fermo, che non doveſſe morire ſenza il Cappello Cardinalizio. Nel qual
„ concetto, io molte volte fra me ſteſſo mi confondo, poſciache, è pare quaſi una
„ favola, che quaſi tutti li Breſciani, come ſono aſceſi al merito, mai poſſono for-
„ tir il poſſeſſo del merito, ma ò morono eſſi, ò more l'eſſecutore della loro buo-
„ na fortuna. Tuttavia ſtimarono alcuni, che non ſegreta forza del Cielo gli to-
„ glieſſe quella meritata grandezza, ma ſibene gliela vietaſſero certi riſpetti po-

* De Roſſi.

„ litici,

„ litici, che ſono maſſime importanti, ed idee artificiali de' Principi moderni. Fu
„ grande d' animo, di lettere, e di negozio, e tutti i Cardinali, ed altri de' mag-
„ giori Prelati d' Italia tenevano gran conto del ſuo giudizio, così fattamente, che
„ ò con la preſenza, ò con le lettere interveniva nelle loro più importanti conſul-
„ te. Fu uno di quelli, che conſigliò al Papa la ribenedizione d' Arrigo IV. Rè di
„ Francia, provando in una ſua longhiſſima ſcrittura la neceſſità importante di co-
„ sì fatta riſoluzione, dicendo fra l' altre coſe, ch' egli la cavava dalle più ſegrete
„ viſcere della preteſa Monarchia di Spagna, e perciò Monſignor di Perona, che
„ fu poi Cardinale, e gli altri primi Ambaſciatori di quel Rè, ſollecitavano la vi-
„ ſita dell' Abate Stella più che d' ogn' altro fautore della Nazione Franceſe. E'
„ maraviglioſo lo ſtile de' ſuoi diſcorſi, ne' quali ſi ſente la pienezza prudente di
„ Tacito, e la dolcezza di Svetonio. Ma le coſe ſue ſtanno negl' Archivi de' Prin-
„ cipi, ed appreſſo d' alcuni pochi particolari, a' quali è lecito il conſiderarle,
„ ma non il publicarle, perche oggi ſi cimentano inſieme gl' intereſſi di due gran-
„ diſſime politiche, che ſono le deità famigliari di tutti i Principi. Se aveſſe avuto
„ luogo tra la Porpora, il mondo averebbe veduto aperto l' ampio giardino delle
„ ſue virtù, e godereſſimo la fama incoronata co' fiori, e co' frutti del ſuo valore.
„ Quell' anno, che ſi aſpettava di udire la ſua promozione, ſi pianſe la ſua morte,
„ che ſeguì a Monte Cavallo *. Tuttavia morì felice, perche ſe ben chiuſe gli oc-
„ chi del corpo, non chiuſe quelli dell' animo, laſciando vive dopo di ſe due chia-
„ riſſime luci del ſuo ſangue rinchiuſe nell' abito ſuo medeſimo; Queſti ſono i due
„ Fratelli Lattanzio, e Silvio, l' uno Priore, e l' altro Abate, ambidue chiari di
„ dottrina, di pietà, e di gioventù &c. „ (de quibus ſingulis nos etiam ſuis locis). Hæc ille; Sed ubinam gentium, & apud quos Principes tam laudatæ Stellæ lucubrationes reperiantur, quibuſve de rebus ſpeciatim agant, nullatenus indicat; nec ego aliundè eadem ejus ſcripta hactenus potui expiſcari. Idem habet Leonardus Cozzandus Biblioth. Brix. par. 1. pag. 117. Item de eo, ejuſque ad M. Ducem legatione mentionem faciunt noſtra Reg. mss., & Plac. Pucc. in Nomencl. Abb. pag. 24. Uſus eſt etiam Jo: Baptiſta intima familiaritate, & amicitiâ Cardinalium *Gonzagæ*, *Peronæ*, *&* *de Florentia*, ac inſuper *Torquati Taſſi*, quem ſemper in rebus omnibus adjuvit, præcipue apud laudatum Cardinalem Gonzagam; Sylvius Stella ejus Fratris Filius in Epiſtola ad Lactantium Stellam fratrem ſuum, qui tunc Monachi ſub eodem Jo: Baptiſta merebant, ſic de eo ſcribit 1591. „ Del Reverendiſſimo Padre Abate noſtro, che veramente
„ ci ama da Figli, potremo trarre eſempi di vera virtù, e di deſterità, e prudenza
„ in lui ſingolare &c. „ Quæ Epiſtola una cum aliis pluribus ejuſdem Lactantii, aliorumque ad eum, extat mss. in Bibl. S. Euphemiæ Brixiæ. Idem autem Lactantius anno eodem 1591. in Epiſtola, quam Jo: Baptiſtæ ad Comitia Generalia profecto Romà ſcripſit die 30. Iunii ſic dicit „ Queſti Illmi Signori (Cardi-
„ nali) ſuoi Amici, e Padroni, l' aſpettano con deſiderio, e ſoprà tutti l' Illmo Si-
„ gnor Cardinal di *Perona*, e quello di Fiorenza „; Cardinalis namque Gonzaga tunc ægrotabat.

* In Quirinali Hoſpitio, ut paulò ante diximus.

JOANNES BENEDICTUS ZITELLI à Cavâ, Monachorum noſtrorum Albo in percelebri Cavenſi Cœnobio adſcriptus fuit anno 1602. die 26. Octob. Ubi in ſuſcepto vitæ inſtituto, tàm moralium Virtutum exercitationi, quàm ſacrarum literarum ſtudio, jugem operam dando, laudabiliter ad obitum uſque perſeveravit; nonnulla, quæ edidit opuſcula ejus pietatem, ac devotionem ſatis, ſuperque teſtantur. Sed conſtans de ejus vitæ ſanctitate opinio, quæ ab illius exceſſu uſque in præſens apud Cavenſes manet, utramque magis, magiſque confirmat. Ad ſuperos evolavit anno 1648., ejuſque Corpus ob eamdem cau-

ſam

ſam in in Cavenſis Cœmeterii loco ab aliis defunctis ſecreto, repoſitum fuit. Ejus verò lucubrationes ſic prænotantur.

1. *Manuale di varie Orazioni per le anime deſideroſe di piacere a Dio.* 2. *Breve eſortazione alla Perfezzione Criſtiana, ed alla frequenza del Santiſſimo Sagramento.* 3. *Sette Meditazioni utiliſſime per li ſette giorni della ſettimana.* Omnia impreſſa unico libello Neapoli apud Camillum Cavalli an. 1642.

De eo Nicolaus Toppius in Bibl. Neap. pag. 141. Bernard. Pez Epiſtola IX. Apologetica pag. 202. Felix Egger Idea Ord. S. Bened. lib. 2. parte 3. differt. 3. pag. 425. Marinus autem Albritius Decanus, nunc autem Prior, & Cavenſis Archivi Præfectus, Vir gravis, & fide digniſſimus, literis ad me datis die 22. Nov. 1720. de eo hæc refert „ Morì il P. D. Gio: Benedetto Citelli in queſto Mo-
„ naſtero della Cava nell' anno 1648., e di ſua età 65., Uomo di ſantiſſima vita,
„ al di cui Cadavere concorſe all'avviſo di ſua morte moltitudine di Popolo, ed è
„ publica fama, che al tocco delle parti della di lui Tonicella, e de' panni intinti
„ nel di lui Sangue foſſero ſtate ſanate molte infermità, e queſto ſtà regiſtrato nell'
„ Archivio di detto Sagro Monaſtero della Cava &c.

JOANNES BENEDICTUS ROCCA, nobili genere Cathacii, quæ eſt * ulterioris Calabriæ primaria Vrbs, prodiit, atque admodum Juvenis Soc. Jeſu in Neapolitana provincia nomen dedit, in eaque ad quindecim fermè annos perſeveravit, quo tempore acris ingenii, pronique ad omnem ſcientiam, præſertim ad Latinam poeſim, quo à natura donatus fuerat, excolendi, exornandique occaſiones adeo frequentes, quæ in illa occurrunt, minimè neglexit. Sed poſtea facultate ſibi facta, juſtis de cauſis, ab illa egrediendi, ad Congr. noſtram tranſivit, & inter Farfenſis Monaſterii ſodales admiſſus fuit an. 1665. die 8. Februar. quamvis in præcipuarum Italiæ Vrbium Monaſteriis, Venetiarum ſcilicet, Genuæ, Mediolani, Neapolis, poſtremò Romæ vitæ ferè totum ſpatium ad ultimum uſque ſenium traduxerit. Neque hoc ſatis habens, magnam etiam Europę partem, Hiſpaniam nempe, Galliam, Germaniam, Belgium, & Angliam peragravit, doctiſſimorum Virorum amicitia, ac conſuetudine fruens. In aliquibus autem ex prædictis Monaſteriis, pariterque Mantuæ Philoſophiam, & Scholaſticam, Moralemque Theologiam complures annos docuit, Sacræ etiam Scripturæ libros aliquot moralitèr explanavit. Scripſit quidem plurima, tùm ſolutâ, tùm ligatâ oratione in utrâque linguâ Latinâ, atque Etruſcâ, ſed Latinæ Muſæ illi ſemper in deliciis fuere, inque omni poematum genere, elegantèr varia cecinit. Romam demùm accerſitus anno Iubilæi 1700., ibidem *Pœnitentiarium* prò Hiſpanica natione, cujus linguam optimè callebat, in Baſilica S. Pauli toto anni decurſu egit. Poſtea Tudertum, deindè Ameriam, ſuperiorum noſtrorum juſſu, profectus, Monialium Ord. noſtri iis in locis exiſtentium, confeſſiones excepit, curamque geſſit. In Urbem reverſus nonnullis, quibus ſuperſtes fuit, annis, carminibus componendis jugiter vacans, ad extremam ſenectutem pervenit, tertium ſcilicet ſupra octogeſimum annum attingens, quo tempore incurrentis morbo correptus, eoque ad aliquot menſes conflictatus, fato tandem ceſſit anno 1712. die 7. Novembris. Lucubrationes, quas Latino idiomate in lucem emiſit, hæ ſunt

* Catanzaro

1 *Naturæ, & artis certamen in exornanda S. Georgii Majoris inſula fortunata: Carmen heroicum*, quò prædictum S. Georgii Monaſterium deſcribitur. Venetiis anno 1679. apud Valvaſenſem. 2. *Genialis Montium pompa, qua triumphantes in Caſinum excepti ſunt Illuſtriſſimi, atque Excellentiſſimi Domini Joannes Sagredus, Nicolaus Venerius, Sylveſter Valerius, D. Marci Procuratores, ac S. Georgii Majoris Protectores merentiſſimi.* Venetiis in Comitiis Generalibus anno

Digitized by Google

1679. die 22. Aprilis apud Jo: Franciſcum Valvaſenſem. 3. *Carmen Funebre in parentalibus Defunctorum Abbatum*. Venetiis. 4. *Oratio funebris in idem argumentum*, impreſſa Peruſiæ; itèmque in ſolutione Capituli Generalis *Poema*. 5. Multa *Epigrammata*, atque *Odes*, impreſſæ Neapoli, Venetiis, & Mediolani. 6. *Equus maximus* ad Leopoldum Imperatorem; Viennæ. 7. *Anagrammata arithmetica* in Revmos Præſules ad Comitia Generalia Patavii congregatos; Patavii typis Gattellæ an. 1671. in 4. In quo opuſculo Rocca ex cujuslibet Præſulis nomine lepidum *Carmen* elicit, quo mores, geſtaque illius clare, ac nitidè exprimuntur.

Hæc Latine; Etruſco verò carmine edidit

8. *Epitalamio nelle Nozze della Regina di Polonia con Carlo V. Duca di Lorena. In Vienna*. 9. *Ode al Sig. Filippo Archinto Principe dell' Academia. In Milano*. 10. *Due Epitalamii nelle Nozze di due nobili Veneti. In Venezia*. 11. *Molti Sonetti, e Madrigali ſtampati in Milano, ed altrove*.

Præterea multa mss. nobis reliquit, inter quæ

1 *Epigrammatum librum* in fol., in quo leguntur ad minus 1500. Epigrammata ſatis elegantia, tùm ſacra, tùm moralia, tùm ludicra, omnia Latinò ſermone compoſita, ex quibus pauca hæc, quæ inter ſacra leguntur, tamquam ejus ſtyli ſpecimen hic exhibemus.

D. Magdalena ex Succino

Quæ propè tota dolens, dum viveret, ivit in undas,
Debuit à lacryma poſt quoque fata tegi.
Quin ego crediderim, flendo quod Magdalis ipſam
Hanc gemmam ex oculis fuderit ante ſuis.
Non Phaetonta gemens, veri ſed funera ſolis,
Qui priore ſuos uſſerat igne ſinus.

Pag. 51. Chriſti pendentis Imago ex Corallo.

Ex rubro miſit Doris, quem Sarda Lapillo
Symbola pendentis, quam bene facta Dei!
Par fuerat totum te fingere Chriſte cruentum
Unum ſi vulnus, cum morereris, erat.

Pag. 65. D. Benedictus ſe ſe in Spinis volutat.

Vepre ſuper rigido ſe Nurſius uſque volutat
Damna pudicitiæ ne ferat ulla nitor.
Fabula jam taceat; Spinæ ſi pura cruentæ
Lilia dant, Cypriam non peperere roſam.

2. *Arſinda*: Drama Tragicomicum continens pag. integras 64. Opus moralibus, ac politicis ſententiis, undique aſperſum; incipit:

Aurelianus. Regina, nomen, nam decere Regium, Ultrò fatemur &c.

Reliquit præterea

3. Plurima omnis generis Carmina, & varia poemata, inter quæ *Oronta Vindex*, in quo nobiliſſimæ, ac fortiſſimæ Puellæ à Turcis in Cypri expugnatione captæ, & ad Sultani libidinem deſtinatæ generoſum facinus, quo ſe, navemque, qua vehebatur, incendit, admoto ſcilicet igne pyrio pulveri, ut pudori conſuleret, luculenter deſcribit; incipit:

Poſtquam Regna Cypri ferus impulit ire Gelonus
In præceps, doluitque ſuo captiva Gradivo,
Colla dediſſe Venus &c. & aliud de Bello Ungarico, & Obſidione Viennenſi, cui nomen dedit: *Aquila Triceps*. Item:

4. *Orationes*, *Elogia*, *Conciones*, *Prælectiones*, tùm *morales*, tùm *in Sacram* *Scri-*

Scripturam, & alia id genus metro, & proſa, Latinè, & Etruſcè; omnia quatuor voluminibus in fol. comprehenſa, in Bibl. S. Pauli de Vrbe aſſervantur mss.

JOANNES EVANGELISTA ab Averſa, profeſſus Monaſticum inſtitutum in Cœnobio S. Severini Neapolis anno 1505. die 1. Januarii, & poſteà ibidem Abbas, ſcripſit

Della neceſſità dell' opere buone contro li moderni Eretici, alla Signora D. Giovanna d' Aragona Ducheſſa di Tagliacozzo; eſt liber ms. in fol., diviſus in cap. 25. abſolutus anno 1545., menſe Sept. die 11. extat. ms. Romæ in Bibl. Sapientiæ tom. 2. Miſcellan. Conſt. Cajet. Agitur ibi de vera Doctrinâ Catholica, deque ejus articulis, de Sacramentis &c. extabat etiam apud Patrem D. Claudium Stephanotium Procuratorem Generalem Monachorum S. Mauri Romæ, ſcriptus valdè conciunè, & optimo charactere; identidem tamen apparebant correctiones, & lituræ, additioneſque manu forſan ipſius authoris. Opus ſolidæ Theologiæ innixum, linguâ etiam Italicâ non ineleganti, ſtyloque dilucido exaratum, ac plura valdè peculiaria ejuſmodi argumenti diligenter pertractans. Obiit Abbas Mantuæ.

JOANNES EVANGELISTA à Panormo, familia *Florentia*, natus anno 1617. Monachus verò factus eſt anno 1632. die 30. Sept. in S. Martino de Scalis. Hic regularis diſciplinæ perfectum exemplar, morum honeſtate, virginali verecundia, ſacrorum ſtudiorum aſſiduitate, aliiſque religioſis virtutibus ab ipſa juventute ad extremum uſque vitæ ſpiritum ſe ipſum conſtanter exhibuit. Philoſophiam, & Theologiam plures annos docuit non ſine magna doctrinæ laude, ſed in morali diſciplina ſupra conſuetum modum excelluit, multoſque inſignes diſcipulos in illa facultate inſtituit; Quæ quidem ſeveriorum ſtudiorum ratio nil obſtitit, quin eodem tempore Latinas etiam Muſas impensè coleret, ac laborioſum Anagrammatum opificium concinnaret. Ad hæc Congreg. munia ſibi demandata egregiè, ac laudabiliter ſemper exercuit; nam Tyronum Magiſter quinquennio, Prior deindè Clauſtralis variis in locis, poſtremò Abbas S. Martini ſexennio, Sanctorum verò Benedicti, & Aloyſii in Vrbe Panormo quadriennio conſtitutus, perfectam S. Regulæ, cujus zelo flagrabat, cuſtodiam, & obſervantiam ubique redintegrare, ac promovere pro viribus laboravit; tandem ſoli Deo, ſibique vacaturus, Præſulatu ſeſe abdicavit, & inter eximia virtutum exempla, & ſpiritualia exercitia aliquot poſt annos exceſſit è caduca vita, immortalem inchoaturus an. 1694. die 5. Januarii. Vidi illum Romæ anno 1677. dum ego ibidem Tyrocinium agerem, ille Prior Clauſtralis eſſet, (quo eodem anno Abbas electus fuit) ubi ob Doctrinæ, ac Probitatis præſtantiam tùm Innocentii XI. Summi Pontificis, tùm aliorum inſignium Virorum, ſicut etiam Cardinalis Eſtenſis exiſtimationem, amoremque promeruit, erat enim verbô, & exemplò admodum venerabilis, & vel ipſo aſpectu ſanctimoniam ſpirans. Lucubrationes verò ejus hunc titulum præferunt:

1 *Anagrammata Sacra ad Spiritualis Animæ deſuaviationem, veluti in bolos conſtructa*. Panormi apud Dominicum de Anſelmo 1662. in 8., & iterum Meſſanæ an. 1671. & tertio Mutinæ eodem an. 1671. ex Typographia Andreæ Caſſiani; additis *Anagrammatibus non ſacris*; & alibi, præſertim Ticini, ac Regii Lepidi.

2 *Muſæ Recentiores Sacræ-Morales jucundum animi oblectamentum*. Panormi apud Petrum de Inſula anno 1677. in 8.

3 *Muſæ Regulares, Memoriales Tyrunculorum Inſtructiones*; ibidem apud Iacobum Epirum 1686. in 8. ſub nomine anagrammatico *Angeli Santavie*. Sunt plurima diſticha exprimentia Regulæ noſtræ capita omnia.

Plures etiam *tractatus morales* compoſuit, qui mss. apud ejus diſcipulos extabant.

bant, *Introductionis* verò ejus ad moralem ſcientiam, quæ utilis non minus, quam perſpicua eſt, exemplar ms. apud me cuſtoditur.

Laudatur a Jo: Baptiſta de Judice in Carminibus par. 2. pag. 388. A Io: Andrea à Cruce in libro cui titulus, *La Pace combattuta* pag. 77. Ab Ant. Mong. in Bibliotheca Sicula par. 1.

JOANNES EVANGELISTA, patria Neapolitanus, nobili familia de Mormiliis, Caſini Monaſtica vota nuncupavit anno 1565. die 24. Iunii. Cumque humanâ, divinâque eruditione apprimè floreret, præcipuè verò Sacrâ Poeſi, inter coævos eminuit, quodque majus eſt, ardenti in Beatiſſimam Deiparam amore, ac devotione, cœlo, terraque celebris evaſit, qua impulſus ſcripſit:

1 *De laudibus Cœli Imperatricis* l. 1., ad cujus calcem eſt. 2. *Pſalterium ejuſdem, elegiacè.* 3. *De laudibus Glorioſæ Virginis Mariæ* quamplura pia carmina, materna lingua. 4. *De præcipuis Domini feſtivitatibus* vario metri genere illuſtratis lib. 1. 5. *Vitas nonnullorum Sanctorum*, eorumque *Hymnos* lib. 1. vario metro. 6. *Odarum* librum unum, & *Eclogas* plures. 7. *Triſtium* l. 1., ubi ſuas, & amicorum calamitates elegiacè deplorat. 8. *Epigrammatum* lib. 1. 9. *Declamationum, & Sermonum* l. 1., & *Homilias duas* proſaica oratione. 10. *De laudibus Caſinenſis Juventutis.* 11. *De inſigni Chriſtianorum Victoria contra Turcas temporibus Maximiliani Cæſaris, & Pii V. Pontificis Maximi.* 12. *Expoſitiones in Epiſtolam ad Romanos*, quod opus Georgius Draudius in Bibl. Claſſica fol. 239., & Nicolaus Toppius in Bibliotheca Neap. pag. 118. referunt. 13. *Commentaria in Perihermenias Ariſtotelis.* 14. *In laudem D. Febroniæ Monialis, & Martyris* lib. 1. impreſs. Romæ in 3. tomo operum *Proſperi Martinengii* anno 1594.; cujus etiam Sanctæ Martyrium ſcripſit idem Martinengus, & alia plura ſcripſit *Jo: Evangeliſta*, quorum notitia deſideratur.

De eo agunt Ant. Poſs. in App. Sac. Arn. Wion Lig. Vit. lib. 2. cap. 7. qui eum in vivis fuiſſe anno 1595. ſcribit. Plac. Rom. in Supplem. Petri Diaconi de Vir. Ill. Caſin. cap. 26. pag. mihi 129. a quo vir ingenio perſpicax, divinâ, & humanâ eruditione valde inſtructus, & in re poetica antiquis per omnia comparandus dicitur. Io: Bapt. Marus in Annot. ad idem Suppl., & D. Eraſmus Gattola apud Iul. Ambr. Lucenti in Italia Sac. reſtrict. aucta &c. pag. 993. Hipp. Maracc. Bibliotheca Mariana par. 1. pag. 721. In noſtris Regeſtis de eo dicitur, *Vir doctus multa ſcripſit.*

JOANNES EVANGELISTA alius, patria itèm Neapolitanus, ejuſdemque Caſin. Aſceterii Alumnus, ſed altero, de quo antea, multò poſterior, nam anno 1609. die 13. Octobris Monachus effectus eſt. Qui Divinæ Scripturæ ſtudium, ejuſque genuinum ſenſum totis viribus proſequutus, ad intima ejus arcana penetranda magnis greſſibus contendit, ut indicat ejus Opuſculum ms. quod extat in noſtrâ S. Pauli de Urbe Bibl. cum hoc titulo

De Voto Jephte Galaaditæ Quæſtio ex cap. XI. libri Judicum deſumpta.

In qua prius refert Sententiã eorũ, qui volunt Jephte non reapſe, ſed ſolũ myſticè filiam ſuam immolaviſſe, ideſt eam Domino per mortem civilem in perpetua Virginitate, ut olim Nazaræni, & nunc Regulares Monachi, ac Latinæ Eccleſiæ Sacerdotes, conſecraſſe. Deinde allatis quibuſdam Regulis ex SS. Patribus ad dignoſcendum, quis locus Sac. Scripturæ ſit ad literam intelligendus, quis verò juxta myſticum ſenſum, definit Filiam Jephte non myſticè, ſed revera à Patre immolatam fuiſſe, probatque copioſis Sanctorum Patrum, præcipuè Hieronymi, Auguſtini, Chryſoſtomi, ac D. Thomæ auctoritatibus. Votum autem Jephte ſtultum, ac temerarium, & illicitum non ſolùm quando emiſſum, ſed

multo

multò etiam magis quando impletum fuit; neque illud à S.Spiritus impulſu proceſſiſſe, quamvis in eo cap. dicatur, *factus eſt ſuper eum Spiritus Domini, & circumiens Galaad, & inde tranſiens ad filios Ammon, votum vovit Domino &c.*, ex quo textu animadvertit, Spiritum Sanctum irruiſſe ſuper eum, non quidem ad vovendum, ſed ſolùm ad comparanda, & diſponenda ea omnia, quæ ad bellum, & pugnam erant neceſſaria, ut vinceret; votum autem ſicut multò poſt illapſum Spiritus Sancti factum eſt, ſic à proprio, & quidem erroneo ſpiritu Iephte emiſſum. Pœnituiſſe autem poſtea Iephte ſui ipſius voti, eòque amplius, quod illud exequutioni mandaſſet, propter quam pœnitentiam potuit ab Apoſtolo in Catalogo SS. recenſeri, ad Hebr. c. 11. ut aſſerit D. Thomas 2. 2. q. 88. art. 2. ad 2.

JOANNES EVANGELISTA, Romanus patriâ, familia FEDERICI Alumnus verò Monaſterii S. Io: Evangeliſtæ Parmenſis Urbis anno 1648., die 31. Decembris, claruit ſacri Oratoris haud exiguâ famâ. In eo namque Cœnobio, ubi per id tempus ſtudium, & ars Concionandi plurimùm florebat, Ioannes Evangeliſta Apoſtolico Miniſterio addiſcendo totis ingenii viribus incubuit; & quidèm res optime ejus votis ceſſit, omnibus enim animi, corporiſque dotibus, quę ad eam provinciam laudabiliter obeundam maxime conducunt, affatim à natura cumulatus fuerat. Itaque in nobilioribùs Italiæ Urbibus magnâ cum nominis celebritate Conciones habuit, quibus quamvis illæ quidem doctæ forent, & eruditæ, energia tamen in dicendo vim, & venuſtatem haud modicam addebat. Denique cum Genuæ apud S. Mariam ad Vineas quadrageſimalem curſum complevìſſet, Romam reverſus (erat enim tunc Mònachorum D. Pauli familiæ adſcriptus) in morbum incidit, quo urgente in ipſo ſtudiorum, ac ætatis flore, (vix quippe quadrageſimum annum ſuperaverat) commune naturæ tributum exolvere coactus fuit circa annum 1670. Reliquit Italicâ lingua compoſitos,

1 *Concionum Quadrageſimalium* lib. 1. ms.

2 *Panegyricarum orationum* lib. 1. continentem non ſolùm eas, quæ Quadrageſimali tempore haberi ſolent, videlicet *S. Joſephi* Beatiſs. Virginis Sponſi; Ejuſdemque *SS. Deiparæ ab Angelo ſalutatæ, & S. P. Benedicti*, ſed etiam plures alias in laudem aliorum SS., *S. Joannis* nempè *Evangeliſtæ*, *S. Thomæ à Villanova*, *Sacrorum Stigmatum S. Franciſci*, *Beatiſſimæ Virginis ſine labe conceptæ*, 2. *de Expectatione Partus* ejuſdem. Item *Sermones* aliquot, ſcilicet *De Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento* Sermones quinque, *Sermones Academicos* 2. Vnum nimirum *Parodoxum; ex vitio virtutem oriri*; alterum *Problematicum; an meliùs ſit perfecta ſemper valetudine gaudere, an verò morbis identidem attentari*; Ad Clauſtrales Virgines *Panæneſim*; *Sermones duos* habitos in Comitiis Gener. noſtræ Congr. unum nempè, qui præfert titulum, *Mundus feſtum agens in SS. Martyrum morte, & Martyres triumphantes in ſuppliciis perſecutorum*, recitatum Peruſiæ anno 1656., alterum prænotatum, *Spiritus S. aſſiſtens*, pariter pro Comitiis Gener. ſed nec locus, nec annus eorumdem Comitiorum indicatur. Omnia hęc extant Romę in noſtro Monaſt. inter varia mss. quæ ibidem reliqui, & ea ſanè, gravia, pia, & Eccleſiaſticę, profanæq; hiſtoriæ monumentis undique referta. Sunt etiam inter ea mss. aliquot *folia*, in quibus deſcribuntur *plurima exempla* charitatis, & eleemoſynarum ex probatiſs. Script. Eccleſiaſt. deſumpta.

JOANNES FRANCISCVS, natione Anglus, patria Londinenſis, cognomine Albercrombius, Monachus primùm Congregationis Anglicano-Benedictinæ in Germania, ubi aliquot Anglorum Monachorum extant Cœnobia, nam in Patria ob perſecutiones Hæreticorum nequeunt palam conſiſtere; poſtea verò ad noſtram Congr. tranſiens Superiorum permiſſu, inter S. Io: Evangel. *Profeſſos*

in

in Vrbe Parmenſi cooptatus fuit anno 1652. die 9. Maii. Erat autem ſcientiâ, & pietate inſignis, Sacr. Theologiæ Doctor, & Catholicæ veritatis zelo inflammatus, quo impellente, nonnullos Heterodoxos nationis ſuæ ad Romanæ Eccleſiæ, veritatis Magiſtræ, communionem adduxit; nam eloquio, ac vultu valdè affabilis, & decorus, Sactimoniam, atque Innocentiam verbis, & operibus, undique ſpirabat, quapropter à Magno Etruriæ Duce Coſmo III., cui ob ſingulares virtutes, & doctrinam admodum erat charus, & probatus, publicus Philoſophiæ Profeſſor in Piſano Gymnaſio conſtitutus, plures annos demandato ſibi muneri egregie ſatisfecit, magna ſemper Auditorum frequentiâ, & plauſu e Cathedrâ auditus. Interim in bonorum operum exercitio magis, magiſque proficiens, eleemoſinarum ſubſidia eò largius pauperibus erogabat, quò ſibi à beniginiſſimo Principe annuum ſtipendium identidem augebatur, cujus proinde haud exiguam partem in hunc piiſſimum uſum inſumebat, præſertim in eorum ſolamen, qui ab hæretica pravitate ad Catholicam fidem convertebantur. Florentiæ, ubi per æſtatem ob Piſani aeris eo tempore gravitatem, in noſtro Monaſterio degebat, ejus amicitiâ, & doctrinâ aliquot annos frui mihi licuit, dum ibidem Monachis noſtris Philoſophiam explicarem, ejuſdemque examen, pro obtinenda facultate concionandi, libentiſſimè ſubii, cum ex decreto Comitiorum Generalium ad ejuſmodi examina peragenda in Etruriæ Provincia unus ipſe ex deputatis fuiſſet; ſed dum ſcientiis, ac pietati quotidiè impenſiùs vacaret, ad Virtutum præmia in Cœlis percipienda, ut ſperare fas eſt, vocatus fuit Florentiæ in eodem noſtro Monaſterio anno 1693. die 9. Iulii ætatis ſuæ 64. ſcripſit

Lectiones Philoſophicas eruditiſſimas, quas Piſis habuerat.

In noſtris Regeſtis de eo ſic habetur; *Fuit S. Th. D. & publicus Philoſophiæ Lector in Univerſitate Piſana. Obiit Florentiæ Vir pius, & doctus.*

JOANNES FRANCISCUS, Brixianus patria, D. Benedicti inſtitutis nomen dedit in noſtra Congr. eo tempore, quo adhuc S. Iuſtinæ vocabatur, nondum unito Caſinenſi Archiſterio (quæ unio contigit anno 1505. ut alibi notavimus), ipſe verò floruit anno 1500., quo eodem anno typis vulgavit

Quatuor approbatas Regulas Religioſorum, ſcilicet *S. Benedicti*, *S. Auguſtini*, *S. Baſilii*, *S. Franciſci*, unacum eorumdem Sanctorum Vitis, atque *Cardinalis de Turrecremata Commentario*, *& Clementinis*, necnon 2. *libro Dialogorum S. Gregorii Papæ de Vita S. Benedicti*. Adjecit etiam quædam perpulchra, *De laude Religionis*, *& Voti*; omnia impreſſa Venetiis anno 1500., cura, & impenſis Nobilis Viri Lucæ Antonii de Iunta Florentini, arte, & ſolerti ingenio Magiſtri Io: de Spira. 4., & denuò Pariſiis, & Rothomagi anno 1510. in 4.

De eo agit Arn. Wion Lign. Vit. par. 2. in adjunctis pag. 887., & 888. Leonardus autem Cozzandus in Bibl. Brix. eum prætermiſit; ſed non eum præteriit Ant. Poſs. in Appar. Sac. p. 1. pag. 872. edit. Colon. anno 1608. Nec Michael Maittere in Annal. Typograph. noviſſimè editis tom. 1. pag. 364. Bened. Hæpht. Prolegom. 18. in Vita S. P. Benedicti §. 1. eum allegat, ut aſſertorem Sacerdotii ejuſdem S. Benedicti, hoc ipſo opere quatuor Regularum.

JOANNES GASPAR BERETTA, Gaſparis Berettæ Architecti militaris celeberrimi, ac Magiſtri Caſtrorum Filius, Mediolani natus, ibidem in Monaſterio S. Petri in Glaſſiate Deo ſe per Monaſtica vota conſecravit anno 1676. die 17. Iunii. Hic acri præditus ingenio, in qualibet ſcientiâ, cui operam dedit, inſigniter profecit, præſertim in Scholaſticis facultatibus, Eccleſiaſticâ Eruditione, ſacra, profanique Hiſtoria. Apud Cœnobium S. Benedicti Agri Mantuani Philoſophiam, ac Theologiam docuit; deinde cognitâ jam, vulgatâque ejus doctrinâ, publicus Philoſophiæ Profeſſor in percelebri Ticinenſi Gymnaſio

monaſio electus fuit, quo literario munere uſq; adhuc laudabiliter fungitur. Cum autem anno 1695. fama percrebuiſſet, in Vrbe Ticinenſi Corpus SS. Eccleſiæ Doctoris Auguſtini repertum fuiſſe in perantiqua S. Petri in *Cœlo-aureo* Baſilicâ, ubi olim à Luitprando Longobardorum Rege, ex Sardinia redemptum, collocatum fuerat; Ipſeque Io: Gaſpar unâcum aliis Theologis, & eruditis Viris ad idem corpus examinandum, recognoſcendumque deputatis ab Illuſtriſs. Epiſcopo Laurentio Troito, verùm id eſſe, ipſumque corpus D. Auguſtini pronunciaſſet, inſurrexerunt ſtatim ex Canonicis Regularibus Lateranenſibus nonnulli voce, ac ſcripto multa contra objicientes, ac corpus S. Doctoris illud eſſe inficiantes. Eos inter, cum Ioſeph Maria Bellini Canonicus Regularis *Dubia quædam* ſuper reliquiis repertis propoſuiſſet, typis conſignata, in quibus Monachi Benedictini, qui eamdem D. Petri in Cœlo-aureo Eccleſiam antiquitus incoluerant, totuſque adeo ordo Monaſticus acriter à Bellino perſtringebantur, Io: Gaſpar ad ſe potiſſimum eorumdem dubiorum ſolutionem pertinere arbitratus eſt, quod ea Monachi Benedictini vindicem calamum poſtulare omnino viderentur; Præſtitit ſanè id copiosè, eruditè, nervosè, numeriſque omnibus, qui argumenti gravitatem, ac ſeveritatem decebant, libroq; à ſe hac de re edito ſequentem præfixit titulum,

D. Jo: Gaſparis Berettæ Benedictino-Caſinenſis Monachi Lychnus Chronologico-Juridicus ad diſcutiendas tenebras, ſive dubia, quibus rationes pro tumulo, & reliquiis nuper compertis die 1. Octobris anno 1695. in Confeſſione S. Petri in Cœlo aureo Papiæ, ventilantur; expreſſa, à P. D. Joſepho Maria Bellini Patavino in Congreg. Lateranenſi Canonico, & S. Theologiæ Lectore, eiſdem iterum editis, ac ex integro hic ad Antigraphi fidem, pro Sacrorum Oſſium M. D. Aurelii Auguſtini Ep. & Doct. ac Regii Ticini Protectoris identitate vindicandà, atque illuſtrandà, Idibus Auguſti, anno 1700.; deeſt locus impreſſionis. Sed impreſſus fuit Mediolani in Ducalis Palatii Typographia. In quo opere multa etiam de præcedendi jure Benedictinorum ſupra Canonicos Regulares, deque utroque Ordine ſcitè diſcutiuntur lectu haud indigna.

Contra hunc librum denuo ſatis acriter inſurrexit idem Bellinus; ſed Gaſpar minimè reſpondendum putavit, quamvis ad calcem libri ſui antea ſcripſiſſet *Nondum finis*, ſatiùs habens librum, & ſilentium ſuum eruditorum, ac prudentum judicio relinquere, quàm Adverſarii novas objectiones pari, vel majori (quod haud facilè ſine bilis motu, adeoque ſine charitatis diſpendio, quæ maximè inter Regulares Ordines vigere debet) acrimoniâ refellere.

De ejus tamen libro, Authores Ephem. Liter. Italiæ anni 1701. tom. 3. art. 8. pag. 350. & ſubſequen., ubi eumdem librum referunt, ſic loquuntur „ Il Padre „ Abate Bellini fu più gagliardamente attaccato dal P. D. Gio: Gaſparo Beretta „ Monaco Benedittino con un groſſo libro &c. non può negarſi, che di quanti „ hanno ſcritto in confutazione de' Dubj ſoprallegati, il P. Beretta non ſia il più „ erudito, e il più riguardevole, e perciò il P. Abate Bellini tralaſciando di ributtare le oppoſizioni degli altri, prende queſto unicamente di mira „. At veram fuiſſe Jo: Gaſparis, ſociorumque ſententiam rei eventus comprobavit. nam an. 1728. die 16. menſis Julii Illmus Franciſcus Pertuſatus Epiſcopus Ticinenſis, Delegatus Apoſtolicus, Juris ordine, cæteriſque Solemnitatibus ſervatis, definivit, ac declaravit = *Satis conſtare Corpus inventum in Confeſſione S. Petri in Cœlo-aureo hujus Civitatis (Papiæ) die prima Octobris anni 1695., & nuper per Nos recognitum, ac Sigillo noſtro munitum, eſſe Corpus* Sancti Auguſtini Eccleſiæ Doctoris; *ideoque pro tali eſſe colendum, & publicæ Fidelium venerationi exponendum.* Signat. Don Franciſcus Epiſcopus Papien. Quam definitionem, ut veritati conformem ipſi etiam Canonici Regulares publicâ ſignificatione unanimi conſenſu amplexati ſunt.

Papiæ

Papiæ anno 1709. ubi in Cathedrali Eccleſia Quadrageſimales Conciones habui, Jo: Gaſparem vidi, ab eoque didici, illum inſuper ſcripſiſſe, ac recitaſſe.

2 *Plures Orationes Panegyricas* in laudem aliquot Sanctorum &c. vidi etiam ab eo compoſitum

3 *Librum Philoſophicarum Lectionum*, quas in Ticinenſi Licæo ſtatutis anni temporibus habet. Multa inſuper alia ſcribere meditabatur, tunc autem habebat præ manibus opus inſigne hujuſce tituli; *Athenæum Ticinenſe*, ubi de omnibus illius Gymnaſii Profeſſoribus, eorumque Operibus agebatur. Item agreſſus fuerat ſcribere, *De Authoribus, Viriſque doctis Congregationis noſtræ Caſinenſis*, quod tamen opus imperfectum dimiſit, minimè iteratis ſuaſionibus meis, ut illud ad umbilicum deduceret, adquieſcens. Erecta deinde Mediolani celeberrima Societate Palatina, cujus ſtudio, ac virtute Italorum Scriptorum hiſtorica monumenta, præſertim Anecdota, pulcherrimis typis in publicam lucem proferuntur, Jo: Gaſpar unacum aliis eruditiſſimis Viris, eorumdem operum impreſſioni adornandæ, ac illuſtrandæ plurimum inſudavit, varias, eaſque doctas *Præfationes*, & eruditas *Notas* adjiciens, proprio tamen ſuppreſſo nomine, inter quas ſunt

4 *In Arnulphi Mediolanenſis Hiſtoriographi, rerum ſui temporis libros V., Notæ hiſtoricæ*: quæ leguntur à pag. 7. uſque ad pag. 45. tomi 4. ab eadem Societate Palatina prælo conſignati anno 1723., Mediolani in Regia Curia. Has notas olim mihi ſignificatum fuerat, Berettam noſtrum ſaltem ex parte elucubraſſe. Verum is à me interpellatus, obſirmato animo negavit, harum ſe Auctorem fuiſſe; Eas vero Excellmi Comitis Caroli Archinti Hiſpaniæ Magnatis, & aurei Velleris Equitis Sanguinis nobilitate juxta, ac doctrinæ fama clariſſimi genuinum fœtum eſſe, affirmavit.

5 *In Hiſtoriam rerum Laudenſium Othonis Morenæ, & Acerbi Morenæ ejus filii*, ex duobus mss. Bibl. Ambroſ. unacum *Felicis Oſii Codice* nunc primum editam (anno 1725. ibidem) a Viris Clariſſimis Joſepho Antonio Saxio, eidem Bibliothecæ Præfecto, nec non *Anonymo Monacho Ord S. Benedicti*, *Notæ* à pag. 956 uſque ad pag. 1164. tomi 6., de qua Berettæ lucubratione, idem Saxius in Epiſtola ad Lectorem eidem tomo 6. præfixâ prope finem, ſic loquitur „ Huic quoque beneficio procurando (Notarum ſcilicet ad Morenam) non defuere Palatini Socii, rogatus ſiquidem ab ipſis eſt Vir Cl. è Congr. Caſin. Monachus, ac publicus in Ticinenſi Univerſitate Profeſſor (eruditione ſua omnibus notus, præterquam ſibi) ut operi calamum admoveret; quod etiam præſtitit alacri eo animo, quo Literatis omnibus operam ſuam libenter commodat, ubi de ſtudiorum proventu ſedulò promovendo agitur. Quid ab eo actum ſit, Lector in decurſu perſpicies, ut inde veluti ex ungue Leonem dignoſcas „ Et Ludovicus Antonius Muratorius Præfat. in eandem Morenæ Hiſtoriam circa finem „ Ut hoc etiam adminiculi, atque ornamenti ad editionem noſtram accederet, operam dedit, cum ipſe Saxius, tum alter doctiſſimus Vir, cujus nomen publicè efferri minime paſſa eſt modeſtia illius ſingularis „ Item concinnavit Beretta [illegible]

6 *De Italia Medii Ævi, diſſertationem Chorographicam, pro uſu Tabulæ Italiæ (ab eo pariter adornatæ) Græco-Langobardico-Francicæ*, ut à Græcis, & Langobardis ad Carolum M. translatæ; Medii Ævi nominibus Regionum, Urbium, Fluminum, & Montium opportune appoſitis, atque illuſtratis; Iſagogem ad Geographiam Univerſalem ejuſdem Ævi, antiquioribus originibus intermixtis. Auctore Anonymo Mediolanenſi, Regio Ticini Lectore, *Societate Palatina curante*, cum duplici Indice Locorum, & Materiarum ad calcem. Eſt pagg. 325. Prodiit hæc diſſertatio tomo 12. Rerum Italicarum Soc. Palatinæ Mediolani anno

ni anno 1728. in ipſo principio Libri, de qua Diſſertatione, paulo ante laudatus
Muratorius in fronte ejuſdem tale monitum profert * „ Et quidem hanc eam- * Poſt medium.
„ dem Tabulam illuſtrare mihi votum, & propoſitum fuiſſet; Sed quum præter
„ alias meas curas præſentis Operis moles, non tempus tantum, ſed memet inter-
„ dum mihi eripiat: ſatius viſum eſt ejuſmodi onus in alterius humeros rejicere,
„ qui neque labore deterreretur, neque opportuno careret otio. En ergo quid in
„ ſubſequenti Diſſertatione præſtiterit unus è præcipuis amicis meis, Vir non minus
„ antiqua eruditione, quam judicio critico ſumme commendandus, ſummè accura-
„ tus, & cui bene ſanguis calet in venis. Vix me compeſcere poſſum, quin ejus no-
„ men prodam; ſed mihi timeo, & præſtat obtemperare homini famam ſpernen-
„ ti, unumque in iſta lucubratione quærenti, hoc eſt, ut argumento ſibi tradito
„ ſatisfaciat, & Literariæ Reipublicæ proſit „ Cl. atque Illmi Franciſci Blanchinii
Epiſtola ad Cl. Joſephum Ant. Saxium, Bibl. Ambroſ. Mediolan. Præfectum.

„ Con le pregiatiſſime Lettere di V. S. Illma ricevo il Regalo veramente pre-
„ zioſiſſimo della Diſſertazione del P. Lettore Beretta, di cui da gran tempo in
„ qua non ho veduta opera più dotta, più ordinata, e più utile per l' Iſtoria de'
„ Secoli, a quali appartiene: Accreſce il preggio di queſto favore il vedermi dal-
„ la bontà di due dottiſſimi Padroni, cioè di V. S. Illma, e dell' iſteſſo Padre anti-
„ cipato a me il contento, e il frutto di godere di tante nobili cognizioni prima
„ del terminarſi la Stampa. Non ho eſpreſſioni ſufficienti a ſpiegare interamente
„ il ſentimento di venerazione, che queſt' Opera, e queſta benignità m' iſpirano
„ verſo l'Autore della medeſima, e verſo il Promotore del dono, come lo provo
„ in me ſteſſo; E ſupplico V.S. Illma d' eſſerne interprete con lo ſteſſo Padre, gia-
„ che veggo, che rieſce ſopra ogni mia aſpettazione vantaggioſa la incomparabile
„ generoſità dell'uno, e dell'altro in favorirmi. Attenderò a ſuo tempo li pochi
„ fogli di ſtampa, che mancano per non eſſere ancora impreſſi, ritrovando in que-
„ ſti materia d'applicazione per molto tempo. Il metodo ancora dell'opera dà oc-
„ caſione di molto imparare: Quelle medeſime, che pare a V.S. Illma, e all'Auto-
„ re di volere iſcuſare come digreſſioni, eſaminate, ed ordinate al fine, e alla cor-
„ riſpondenza dell' opera iſteſſa, ſi ritrovano neceſſarie, non che profittevoli al
„ maggior ſegno. Io mi rallegro, che ſi poſſa dire delle di lui ſcoperte, ciò che
„ Cicerone dice delle ſue, nell'avere ritrovato, e dimoſtrato a que' di Sicilia il
„ Sepolcro d'Archimede, avendo ancora egli moſtrata la Italia agl' Italiani, e
„ ſgombratala da quelli denſi ingombri di ſterpi, e ſpini, che tutta la ricoprivano
„ ſotto de Longobardi. Applaudendo a così nobil' opera, che baſtarebbe ad'illu-
„ ſtrare tutto il gran corpo dell'Iſtoria Italiana, lo raſſegno a V.S. Illma la fortu-
„ nata mia ſervitù, che ho avuto la ſorte di dedicarle in queſt' occaſione, profeſ-
„ ſandomi all' onore de di Lei commandi &c.

Denique doctiſſimus Vbertus Benvoglienti Epiſtola ad me data *, de hoc eo- * Anno 1728. die 31. Maii Senis.
dem Berettæ opere ſic loquitur; „ L' opra più bella di queſto Padre è il Ragio-
„ namento della Corografia de tempi baſſi, opera ripiena d'infinita lettura, e cor-
„ redata d'ottime congetture appoggiate per lo più a fatti certi, e non a coſe to-
„ talmente incerte, com'altri ne noſtri tempi più ingegnoſamente, che con verità
„ hanno praticato di fare; Il tutto egli dimoſtra con ſomma chiarezza nella ſua
„ bella opera, e particolarmente la dove ragiona degli antichi Etruſchi: Ne pà-
„ rimente ha egli ſtudiato ſolo per gl'Indici, come altri ha uſato fare. Con tutto
„ ciò non poſſo negare, che non vi ſia qualche piccola bagatella, che non mi finiſ-
„ ce di piacere, ma quando anco a ciò mi apponeſſi, egli n' è certamente iſcuſabi-
„ le, maneggiando una materia sì rara, e nella quale la maggior parte degli Scrit-
„ tori non v' è dato d' occhio. „

Non fuit itaque hæc Berettæ Diſſertatio ab aliquot Cenſuris immunis, quibus tamen Beretta ipſe expedite reſpondit, edito ſtatim ſequenti opere

7 *In Diſſertationem Italiæ Medii Ævi Cenſuræ III.*, Viterbienſis, Veneta, & Brixiana, cum Reſponſis III. pro Anonymo Mediolanenſi. Belli Diplomatici Hiſtoriâ tertio præmiſſâ, parvâque Mantiſſâ Emendationum, & Additionum ad calcem ſubjectâ. Palatinis Sociis cuncta accurantibus. Mediolani 1729. ex Ædibus Societatis Palatinæ, Superiorum permiſſu. Cum Indice Rerum Latino-Italicarum pro commodiori uſu promiſcuo; & Epiſtola Philippi Argelati ad Lectorem. Eſt Volumen in 4. pagg. 314.

8. Aggreſſus etiam fuerat ingens opus in tres partes diſtribuendum, ut contra ejus voluntatem aſtu quodam, & arte nuper cognovi, ſed ob mortem inclyti Mæcenatis ſui, ex ordine Senatorio, cujus nutu ſcribere cæperat, opus minime abſolvit; quamvis pro illo abſolvendo opportunam materiam, ſeu (ut dicunt) Sylvam, collegerit; Operis autem Idea hæc eſt.

I. *Metropoleon Civilium Univerſi Orbis* antiqui Barbari, Judaici, Græci, geminique Romani Penegeſis plenissima cum perpetuis Vindiciis in Novatores. Prodromus, ad Inſubrum Sacri Senatus Hiſtoriam Politico-Literariam.

II. *Mediolanum Metropolis Civilis*. Hoc eſt Summi Magiſtratus perpetua Sedes. Sive Inſubrum Sacri Senatus Hiſtoria Politica.

III. *Inſubrum Sacri Senatus Hiſtoria Literaria*. Hoc eſt Scriptorum ex Ordine Senatorio Acta, & Scripta edita, vel anecdota: Cæterorumque hactenus cognitorum a I. Duce noſtro ad hoc tempus eruditio, plerumque per teſtes oſtenſa.

Scribere etiam cæperat ſequens opus, ſed vereor, ne non illud adhuc abſoluerit, vel umquam abſoluturus ſit, ob provectam ejus ætatem, & multiplices alias occupationes.

I. *Prodromo Ticinenſe* agli Anni memorabili della Regia Città di Pavia, e del ſuo antico Principato: Dove in XII. Diſcorſi trattaſi

1. *De' Primi Abitatori delle noſtre Contrade* Traſpadane avanti i Toſchi. 2. *Da chi fu data al Vico Ticino la forma* di Città Barbara. 3. *Se Colonia Romana*: Quando Municipio; e di quale Tribù. 4. *Dell' età del ſuo Protoveſcovo S. Siro*, controverſa ne' tempi preſenti. 5. *Quando, e perche detta Pavia*. 6. *Cronologia riformata* de ſuoi Re Langobardi. 7. *Apologia del legittimo loro Regno* contra G. V. 8. *Se la Sede del Langobardico Regno* foſſe da quì altrove trasferita da Ottone III. 9. *Se per queſta Città ſiaſi fatto l' Epigramma* Leonino ora al Ponte del Fiume Ticino. 10. *Quando, e da chi fabricoſſi* queſto Ponte. 11. *Reliquie di ſue antichità*: Bronzi, Marmi Romani, Greco-Barbari, Gotici, Langobardici, e de tempi poſteriori. Torri &c. illuſtrati &c. 12. *Suoi Cittadini illuſtri* per dignità Eccleſiaſtiche, e per Magiſtrati Civili fuori della Patria, per Vfficj Militari, e per eccellenza nelle Arti.

II. *Anni Memorabili* della Regia Città di Pavia, e del antico ſuo Principato, tratti dagli Annaliſti, e Storici più Claſſici delle coſe d' Italia. III. *Pavia erudita*, ovvero Raccolta de ſuoi Scrittori, del ſuo antico Principato giunti ſin' ora alla notitia d'un ſuo Cittadino. IV. *Scriptorum Academiæ Ticinenſis Collectanea* binis Diſſertationibus.

I. De Scholis Papiæ. *II. De hujus Academiæ præmiſſis.*

Plura alia opuſcula, vel ſub alienis, vel ſub confictis nominibus evulgavit Beretta, in quibus nomen ſuum æque, ac in prænarratis operibus abſcondit, obſtinato nimirum, ſed tamen irrito latendi propoſito, ubique ſervato.

JOANNES HIERONYMUS TEXTORIUS, natus eſt Niceæ in * Provincia nobili genere anno 1639. Adoleſcens inter Ephebos Principis Mauritii à Sabaudia

* Nizza di Provenza.

dia admiſſus, Equiti Emanueli Theſauro, ob libros editos ſatis noto, politioribus literis erudiendus traditus fuit; ſed cum hujuſmodi vitæ genus illi minimè arrideret, relictâ aulâ, profaniſque abjectis veſtibus, Monaſticum cucullum aſſumpſit, Alumniſque S. Petri de Saviliano (Oppidum eſt Pedemontii) adſcribi voluit anno 1656. die 20. Januarii; mox Ravennam miſſus, gravioribus Philoſophiæ ſtudiis ſeriò, ac ſedulò incubuit ſub Magiſterio Hieronymi Bendandi eo tempore doctrinæ famâ percelebris. Poſtea apud Caſinum in Theologicâ diſciplinâ Angelum à Nuce, Virum omnigena eruditione clariſſimum, ac deinde Caſini Abbatem, demumque Archiepiſcopum Roſſanenſem, Præceptorem habuit. Ex horum igitur Licæo Textorius prodiens, alios docere juſſus, quæ ipſe longo tempore didicerat, annos fermè viginti ſcholaſticas ſcientias variis in Cœnobiis, Ferrariæ videlicet, Patavii, & Venetiis tradidit, ea doctrinæ, & virtutis opinione, tùm in arte oratoria, tùm in Theologica facultate, ut anno 1677. Venetus Senatus Sacrarū literarū Cathedræ in Patavino Gymnaſio, quæ ab obitu Leonis Matina (de quo infra) vacabat, eum præfecerit libentiſs. quam toto deinde vitæ decurſu egregiè admodū eſt moderatus. Multiplici enim, ac variâ eruditione pollens, vivaci,promptoq. ingenio præditus, Latini ſermonis proprietatē, & elegantiam cum doctrinæ profunditate, ac morum ſuavi gravitate conjungens, omniū tùm dignitate, tùm ſapientia inſigniū Virorum, qui eum familiariùs noverunt,amorem non minùs, quàm admirationē ſibi conciliavit. Eos inter, Cardinalis Gregorius Barbadicus Epiſcopus Patavinus venerandæ recordationis, Jo: Baptiſta Nani D. Marci Procurator, & Octavius Ferrarius Eloquentiæ ibidem Profeſſor laudatiſſimus, aliique, plurimi eum faciebant, quorum etiam primus Epiſcopales infulas Summi Pontificis nutu, ac voluntate non ſemel illi obtulit, quamvis invicta ſemper conſtantia à Textorio recuſatas. At in noſtra Congreg. Abbatis dignitatem laudati Monaſterii Savilianenſis, quam illi ultrò Patres detulerunt, admiſit, ita nihilominus, ut Patavinam etiam Cathedram retineret, quam partitis inter utramque curam anni temporibus, aſcendebat. Annô tandem 1710. ætatis ſuæ ſupra ſeptuageſimum, cum in villam vulgò *Biſciola*, in agro Tarviſino prope Meſtracum *, Monaſterii S. Nicolai de Litiore-Venetiarum, animi relaxandi gratiâ ſeceſſiſſet, apoplexia iterùm correptus, quam, iteratis infra annum ictibus, perpeſſus fuerat, repentina, heu! morte extinctus eſt, menſe Septembri, cujus corpus Venetias delatum in Eccleſia S. Georgii M. debito honore tumulatum fuit. Reliquit

* Meſtre.

Prælectiones, ſeu potius *Diſſertationes* valdè luculentas, & eruditas *in Sacram Scripturam* tot annis Patavii habitas, quæ ipſius manu exaratæ aſſervantur in Bibliotheca S. Juſtinæ.

Orationem Funebrem pro interiis Serm̄i Ducis Franciſci Mauroceni, quam coram Veneto Senatu recitavit ms. Alias etiam *Orationes* habuit in Comitiis Generalibus noſtræ Congr. Venetiis autem in veſtibulo celeberrimi Navalis Armamentarii, ubi extant duo marmorei Leones mole, & arte conſpicui, ſub utroque *Inſcriptiones* hæ à Textorio compoſitæ leguntur. Sub dextero

Franciſcus Maurocenus Peloponeſiacus, expugnatis Athenis, marmorea Leonum Simulacra triumphali manu è Piræo direpta in Patriam tranſtulit, futura Veneti Leonis, quæ fuerant Minervæ Atticæ ornamenta. Sub ſiniſtro

Athenienſia Venetæ Claſſis Trophea Veneti Senatus Decreto in Navalis veſtibulo conſtituta Anno Salutis MDCLXXXVII. In Bibliotheca S. Petri de Saviliano ſuperſunt tomi duo in fol.magno, cum hoc titulo, *Corpo Geografico* raccolto da varj Autori, e varie Stampe per ſuo uſo dal R̃mo P. Abbate D.Gio: Girolamo Teſtoris Caſineuſe, e Lettor publico di Sagra Scrittura nell' Univerſità,

di

di Padova . Ibidem etiam extat alius tomus pariter in fol.magno, hunc præferens titulum *Geographia vetus Sacra , Eccleſiaſtica , & Profana* , edita in Seminario Patavino , juſſu , & ſumptu Emi Cardinalis Gregorii Barbadici Epiſcopi Patavini , & ab eodem dono data Rmo Patri D. Jo: Hieronymo Textorio Nicienſi , Abbati Caſin. in Gymnaſio Patavino Sacræ Scripturæ publico Profeſſori anno 1697. quod poſtremum ideo retulimus , ut vel ex hoc , quanti Textorius à Smo illo Cardinali fieret , dignoſcatur .

Aguni de Textorio perhonorificè Carolus Patinus in Licæo Patavino pag. 105. & ſeq. , ubi ejus imaginem exhibet , deque oblatis , recuſatiſque dignitatibus in
,, fine Elogii ita ſcribit ,, Deus faxit , ut quemadmodum Veneti Cœli clementiæ
,, aſſuetus , externos , neque ſemel oblatos , reſpuit honores , ita diù perfruatur
,, adeptis ; Authores Ephem. Liter. Ital. tom. 4. art. 18. pag. 435. plura de eo magna cum laude referunt . Nicolaus Comnenus Papadopoli in Hiſtoria Gymnaſii Patavini impreſſa Venetiis anno 1726. tom. 1. l. 2. Sec. 2. c. 25. n. 4.
,, 1678. 5. Aprilis , Matinæ ſuffectus eſt cum Flor. 250. ſtipendio D. Jo: Hierony-
,, mus Textoris Nicienſis Sabaudus * Monachus Caſinenſis , ac deinde Abbas , Vir
,, eruditus , & eloquens , qui ſacras paginas ingenuis , doctis , ac ſolidis interpræ-
,, tationibus illuſtravit . Confirmato auctum honorarium ad flor. 300. & 50. anno
,, 1684. 13. Decemb. mox ad 400. & 50. 3. Julii 1692. deinde ad 600. an. 1698.
,, 23. Augusti ; denique ad 750. an. 1708. 20. Decemb. Poſt eum annum ter apo-
,, plexi ictus , tertiæ ſuccubuit , extinctus 11. Sept. anno 1710. , ætatis 82. in Vi-
,, co Biſciolæ apud Meſtricum Tarviſinæ Diœceſis .

* Ideſt Subditus Sabaudię Duci , cum ipſe natione Provincialis eſſet .

JOANNES MARIA , Genuenſis patriâ , cognomine *Cardarinus* , noſtram Congr. ingreſſus eſt anno 1526. die 13. Dec. interque Sodales Monaſterii S. Catharinæ in eâdem patriâ cooptatus , ac deinde Abbas electus , Vir fuit , teſte Auguſtino Monacho Florentino in Regeſto ms. *Doctor in lingua Græca , & Caldæa* . Scripſit Trimetris Jambicis

Opuſculum Senariis conſtans in laudem S. Catharinæ V. & M. , quod impreſſum fuit in 3. volum. *Poematum Titi Proſperi Martinengii* , Romæ anno 1589. apud Zannettum pag. 213. , & ſeq.

Ejus meminerunt Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 70. pag. 431. & Aug. Old. in Ath. Liguſt. pag. 358. qui eum cognomine *Carderinum* appellat , & celebrari ab Ant. Poſs. Auguſt. Schiaff. Raphaele Soprano Michaele Iuſtiniano &c. tradit .

JOANNES STEPHANUS MARENCUS , patriâ itèm Genuenſis , D. Benedicti Regulam anno 1640. die 11. Nov. profeſſus eſt in Cœnobio S. Hieronymi de Sylvaria * , quod aliquot milliaribus Genuâ in Ortum diſtat , Abbas poſtea plura Monaſteria gubernavit , atque uſque ad decrepitam ætatem provectus , optimis ſemper ſtudiis intentus , recondita idcirco eruditione , præſertim ex ſelectis hiſtoriis , inſtructus , Latini , & Gallici ſermonis , præter Etruſcum , ſatis peritus evaſit ; traſtulit in Italicam linguam

* Cervara.

Elogia duodecim Cæſarum , ab Emmanuele Theſauro Latinè olim compoſita ; Genuæ impreſs. anno .... Ex Gallico autem vertit *Librum Domini della Serre* , cujus argumentum eſt *De Morte* . Impreſs. itèm Genuæ , & Societati Mortis in eadem Urbe florenti , dicatum . Obiit Genuæ anno 1705. menſe Martio .

De eo Auguſt. Old. in Athenæo Liguſtico pag. 367. quem Ligurem tantum vocat , & tamquam eloquentiâ non minùs , quàm pietate inſignem celebrat ; ejuſque libro ex Gallico translato titulum facit , *Delicias Mortis Serræ Reguli* ; cum inſuper ſcripſiſſe ex Raphaele Soprano aſſerit

Faſtos Caſinenſes , quos videre hactenus mihi non licuit . Ejus pariter fœtus eſt ſequens *Inſcriptio* , Gregorii XI. adventum in Sylvarienſe Cœnobium exprimens , quę lapidi inſculpta in eodem Cœnobio legitur . *T. A. D.*

T. A. D.

***Gregorio XI.** Pont. Max. Quod fauſto ſydere Romam, Avenione transferens* * *ſedem; è propinquo mari ad hoc Cervarienſe* * *Cœnobium diverterit, humileque non dedignatus hoſpitium Pontificia Majeſtate illuſtraverit* *. Tantæ dignationis inſignem memoriam Abbas, & Monachi nunc etiam poſt annos CCCXVIII. Redivivam excitarunt Anno Domini MDCXCIII.*

* Reſtituens.
* Sylvarienſe.
* Anno 1375

JOANNES STEPHANUS SENAREGA nobilis Genuenſis S. Benigni Monachus Congr. Caſin. factus anno 1659. die 8. Martii, ab Aug. Old. in Athenæo Liguſt. pag. 367., & ſeq. dicitur (ex Soprano) compoſuiſſe

Elogia, & Carmina ad Patriæ felicitatem explicandam. An autem Elogia illa, & Carmina fuerint impreſſa, vel mss. remanſerint, & ubi reperiantur minime indicat. Vide noſtrum Catalogum Epiſcoporum Congr. Caſin. quem Deo dante in Operis calce exhibebimus. Fuit enim Cuperſanen. Epiſcopus (Urbs eſt in Apulia, vul. Converſano)

JOSEPH à PLACENTIA Profeſſus S. Sixti ejuſdem Vrbis effectus anno 1556. die 1. Maii; Decanus, Tyronumque ibidem Magiſter, & Confeſſarius Monialium. Vir valdè pius, ac devotus, ſcripſit:

1. *Ragionamenti Spirituali recitati in diverſi tempi a Monaci, e Monache, ſecondo le Solennità, ed Occaſioni di giovamento Spirituale a i Sudditi l'anno di noſtra Salute* 1571. Eſt liber ms. in fol. 2. *Iſtruzzione per imparare a fare l'Orazione Mentale, & Vocale fatta dall'iſteſſo l'anno* 1590. 3. *Iſtruzzione Spirituale per incitare a divozione i Novizj, nella quale ſi tratta del pellegrinaggio ſpirituale all'Inferno, ſecondo il detto del Salmiſta*. Deſcendant in Infernum viventes. 4. *Iſtruzzione Spirituale per incaminarſi nella ſtrada del Cielo fatta ad alcuni ſuoi Figliuoli ſpirituali a loro iſtanza*. 5. *Eſpoſizione della Regola del noſtro Santiſſimo P. Benedetto, fatta dal medeſimo per profitto de' ſuoi Novizj*. 6. *Altra Iſtruzzione breve, e facile, ed utile, e neceſſaria a tutti li Criſtiani per fare l'Orazione mentale*. Omnia unico volumine ms. in fol. comprehenſa, quod eſt apud me, ex dono D. Hyppoliti Pugnetti, de quo ſupra.

JOSEPH COSTALTA, Patriâ ipſe quoque Placentinus, ibidemque in Cœnobio S. Sixti Monachi veſte donatus anno 1621. die 29. Apr. floruit ſacris humaniſque literis, aliiſque ſcientiis, quibus haud leviter imbutus erat. Nam Præceptorem in Philoſophicis habuit celeberrimum Petrum Giliolum, qui Joſephi indolem plurimi faciebat, eumque omnium Diſcipulorum optimum deprædicabat. Tali ex Gymnaſio prodiens Coſtalta, Scholaſticas diſciplinas quindecim annorum ſpatiò variis in Monaſteriis cum plauſu tradidit, interque Placentini Collegii Doctores Theologos numeratus fuit. Creatus Prior Aretini Cœnobii an. 1647., mox Abbas S. Pauli de Vrbe, S. Scholaſticæ Sublacenſis, S. Sixti Placentiæ, aliorumque Monaſteriorum, prudentiæ ubique, ac regularis diſciplinæ ſervatæ laudem obtinuit. Quem doctiſſimus Io: Caramuel Magiſtrum ſuum (in arte, ut arbitror Anagrammaticâ) vocitabat, hoc enim ſcribendi genus, ut & Elogia componendi, utpotè ad illius temporis ingenium, & uſum, maximè eſt ſequutus, magno certè ipſe dignus Elogio, quod Elogia omnia, & Anagrammata, quæ ſcripſit, ſacra ſemper, vel moralia eſſe voluit, nempè

1 *In D. Benedictum, Elogia ſexaginta tria, Romæ apud Fabium de Falco*, anno 1665. in 4., & denuò Pariſiis anno 1666. in 12. ex Officina Iacobi Billaine in Palatio Regio juxtà exemplar Romæ impreſſum; Eratque tunc Coſtalta Abbas S. Sixti Placentiæ.

2 *Anagrammata* centum in ejuſdem *Sanctiſſimi Patris geſta*, ibidem ad calcem Elogiorum. Item ſcripſit opuſculum, cui titulum dedit

3 *Præla-*

3 *Prælatus Caſinenſis*, ſivè *Vita D. Vincentii Squaldi Abbatis* (de quo infra 2. par.) duodecim *Elogiis* deſcripta, in funere eidem decreto ab Abbate, & Monachis D. Sixti Placentiæ: extat ms. in Bibliotheca ejuſdem Placentini Monaſterii a me ibidem viſa anno 1709.

Dum autem Ioſeph Romæ Abbas Sancti Pauli eſſet, approbavit libellum in Epiſtolæ formam compoſitum ab Euſtachio Divini editum mox Romæ an. 1666. in quo agitur de maculis noviter in Iove repertis ſuis tubis opticis, aliiſque de rebus Mathematicis, & Aſtronomicis, quarum utique oportuit Coſtaltam fuiſſe non imperitum.

Laudatur, pluribus in ejus commendationem editis Carminibus, ab Iſidoro Moratino (de quo paulo infra) in *Muſis Miſcellaneis* pag. 104. A Jo: Baptiſt. Beccio (de quo ſupra) in Paræneſi ad Lectorem ſuis Anagrammatibus in D. P. Benedicti vitam præmiſſâ, in qua ſic de eo „ S. Patris noſtri geſta aureo calamo „ deſignavit, centumque Anagrammatibus ingenioſiſſimis concluſit „ vocatque eum virtutum Ideam, & Doctorem ſuum in Sacra Sapientia. A prælaudato Jo: Caramuele in Metametrica. A Petro Maria Campi in Hiſt. Eccl. Placentina par. 2. pag. 301. & ſeq., ubi exhibet ejus nobile Elogium, & quædam Epigrammata in laudem Sſñi Pont. Gregorii X. Placentini Civis, & denuò par. 3. pag. 183. ubi ſic, Queſto Monaſtero di S. Siſto ancora ſi conſerva in grande ſtima appreſ- „ ſo la Città a cagione della ſingolare vigilanza, e prudenza de' ſuoi Abbati, ed in „ particolare dell' Abbate preſente D. Giuſeppe Coſtalta noſtro Piacentino, le cui „ ſingolari virtù, e rara dottrina accompagnata da una vita molto eſemplare, lo „ fanno riſplendere nella ſua Religione, come Stella di prima grandezza. Queſto „ ſogetto avendo per 15. anni continui in diverſi Monaſterj della ſua Congrega- „ zione eſercitata con molta lode la lettura di Filoſofia, e Teologia, come perſona „ inſigne, fu gli anni addietro aggregato al Collegio de' Teologi di Piacenza, e „ come benemerito della ſua Congr. onorato della Badia &c. Noviſſimè ejus meminit Bern. Pez Epiſt. X. Apol. in Catal. Script. Ord. noſtri ab an. 1600. pag. 252.

JOSEPH BONZANELLUS a Cæſena D. Benedicti Monachus, Vir in vetuſtis monumentis perveſtigandis accuratiſſimus

Miſcellanea antiquitatum Patriæ poſt ſe reliquit mss. Ita prorſus F. Bernardinus Manzonius Inquiſitor Piſanus in Chronologia Cæſenæ, impreſſâ Piſis anno 1645. typis Amatoris Maſſæ, & Laurentii de Landis pag. 145. Qui Manzonius variis in locis, ubi eum citat, in margine Monachum Caſinenſem Joſephum diſertè appellat. Cæſenates autem eruditiores, floruiſſe eum circa annum 1500. exiſtimant. Cæterùm ejus opus a Manzonio memoratum, nec Cæſenæ, nec alibi hactenus inveniri potuit, quamvis nullo labori pepercerim, quo illud aſſequerer. Floruit vero Ioſeph eodem tempore, quo Aldus Manutius, cui amicitia conjunctiſſimus erat: ad quem veterem Inſcriptionem Romanam miſit, quam idem Aldus refert in ſua Orthographia impreſsâ Venetiis apud ipſum Aldum anno 1591. pag. 178. ubi ſubdit „ Hanc Inſcriptionem una cum aliis habui „ à Joſepho Bonzianello Cæſenate Monacho Ord. S. Benedicti, amiciſſimo meo, „ & in Antiquitate perveſtiganda admodum diligenti „ Crediderim quoque, laudatum Aldum de eodem Bonzanello loquutum fuiſſe in prælaudato Orthographiæ opere, pag. 127., dum loquens de alio lapide Poetæ Lucretio dicato in Monte Cæſenate olim reperto, nunc autem deperdito, inquit „ Quem lapidem, „ diſertè ſcriptum, hactenus habui ab amiciſſimo meo, antiquarum Inſcriptio- „ num ad literam obſervantiſſimo.

In Regeſto MS. Congregationis, inter Sodales S. Mariæ de Cæſena invenitur Joſeph à Cæſena Profeſſus anno 1553. die 20. Februarii, unde ratione temporis prædi-

prædictarum lucubrationum Authorem ibi deſignari credere nihil vetat, eòque magis, quia nullus alius Ioſeph Cæſenatenſis in laudato Regeſto poſt eum legitur.

JOSEPH GUFFANTUS Mediolanenſis, Monaſterii S. Simpliciani ibidem Alumnus factus eſt anno 1651. die 7. Februarii, & poſtea Decanus (prima eſt in noſtra Cong. dignitas, quæ ante Prioratum, & Abbatiam confertur) eratque morum honeſtate, & ſuavitate laudabilis, ac rerum mathematicarum haud mediocriter peritus; edoctus enim fuerat à D. Cyrino de Sanctis Senenſi, & in Piſano Gymaſio Doctore (de quo ſupra), Scripſit volumen hac Epigraphe notatum:

1. *Geometria, & Architettura militare* in fol. in duas partes diviſum, addiditque
2. *Arithmeticam*. Vidi hoc volumen apud ipſum Auctorem Mediolani an. 1688. qui tunc erat ætatis annorum ferè 50. Obiit Arimini circa annum 1693.

JOSEPH DE LEONIBUS, nobili familia, Placentiæ ortus, S. Sixti in eadem Urbe Monachus evaſit anno 1677. die 21. Martii, fuitque ipſe etiam Decanus, & plures annos Philoſophiæ, & Theologiæ ſingulari cum plauſu Magiſter, ſeù, ut dicimus *Lector*, deinde virtutis meritò Prior creatus, quod munus variis in Monaſteriis, & anno 1709. in eodem S. Sixti Cœnobio exercuit, demumque anno 1716. Abbas Regiminis renunciatus eſt. Vir ſanè egregius, & non ſolùm Scholaſticis Scientiis, ſed etiam Eccleſiaſticâ Hiſtoriâ, & quavis eruditione apprime ornatus; Coſmographicâ etiam, & Aſtronomicâ doctrinâ inſignis. Ejus vidi in Bibliotheca S. Sixti mſs.

1 *Univerſi Juris Canonici Compendium* juxtà ordinem Decretalium Gregorii Papæ IX. in duos tomos diſtributum in 4., accedit
2 *Brevis Tractatus de Privilegiis, & Juribus Monaſteriorum ex Jure communi deductus*. Scripſit etiam
3 *Spicilegium de doctrina temporum*, in quo de diviſionibus temporis, Cyclis, Epactis, & Noviluniis, Æra Græca, ſeù Olimpiadibus, Latina, ſeù Urbis conditæ, Chriſtiana, ſeù Dionyſiana, & Periodo Juliana agitur mſ. in 8.
4 *Orationem* in ingreſſu Capituli Generalis Patavii celebrati anno 1699. impreſſam Venetiis eodem anno 1699. in fol. & Excell. Sebaſtiano Foſcareno dicatam.

Obiit Placentiæ Abbas anno 1727. Reliquit ingens volumen, in quod redigendas curavit, ſummâ diligentiâ, nec minori impendio plurimas parvas tabulas Topographicas, admodum ſelectas, Vrbium, Oppidorum, Arcium, Regionum, Provinciarum &c., ſequutus exemplum Joannis Hieronymi Textoris Abbatis (de quo paulò ante) qui plures tomos id genus de rebus, & quidem rariſſimis incredibili labore confecerat.

JOSEPH PERVSINVS, profeſſione Monachus Caſinenſis, in Comitiis Generalibus ſui Ordinis habitis Peruſiæ anno ſalutis humanæ 1646.

Italicum *Sermonem* ad Patres habuit, publici Iuris typis Peruſinis à D. Zacharia de Aloyſiis Abbate Cœnobii S. Petri Peruſini factum. Ità Aug. Old. in Ath. Peruſino, ſeù Auguſto pag. 195.

In aliquibus autem noſtris Regeſtis inveniuntur duo Ioſephi Peruſini S. Petri in eadem Vrbe Profeſſi, primus anno 1610., alter verò (qui fuit familiâ de Euſebiis) anno 1639. die 6. Ianuarii, quique ejuſdem S. Petri poſteà fuit Abbas, ibique obiit circa annum 1680. Quis autem horum prædictæ Orationis Auctor fuerit (quippè qui ambo ſuppares) definire non licet, quamvis ſeniori Ioſepho tribuendam eſſe, ea ductus conjectura, crediderim, quod Old., qui Athenæum Peruſinum, ſive Auguſtum anno 1678. prælo commiſit, Junioris Joſephi Abbatis dignitatem, aliaque magis peculiaria non ſiluiſſet.

JOSEPH PORTA, Aſtæ (quæ eſt Liguriæ Vrbs ſub Duce Sabaudiæ, & Sardiniæ Rege) natus, ibidem apud S. Bartholomæum Monachi vitam vovit an-

no 1668. die 5. Octobris. Theologica Scientia, ſacra eruditione, & morum integritate floruit. Matheſim egregiè calluit, & Mathematica quędam inſtrumenta affabre compoſuit. Anno 1687. Romam accerſitus in noſtro D. Anſelmi Collegio Theologiam magna nominis celebritate explicavit, eamdemque Theologiam univerſam, prout a recentioribus in tractatus dividitur, ad mentem ejuſdem Doctoris ipſis illius textibus, ac verbis undique conſtabilitam, typis vulgavit. Poſtea Caſinum tranſiit, ubi aliquot annis regularis diſciplinæ, ac pietatis exercitationibus impenſiùs ſeſe tradidit, tempus omne, quod ab eiſdem ſupererat, mathematico præſertim ſtudio attribuens. Dum his mentis, ac ſpiritus deliciis, beatâque frueretur quiete, à noſtra Congr. Prior Clauſtralis, nil minus cogitans, electus fuit: quo munere Cæſenæ primùm, ac deinde variis in Monaſteriis aliquot annis perfunctus, fatis tandem conceſſit, his relictis ingenii ſui monimentis, quorum iſti ſunt tituli:

1 *Univerſa Scholaſtica Theologia ad mentem S. Doctoris Anſelmi Pedemontani, ex Abbate Benedictino Archiepiſcopi Cantuarienſis*. Romæ ex Typographia Angeli Bernabò anno 1690. in 4. Eſt liber parvæ molis, Theſes potius Theologicas teſtimoniis D. Anſelmi confirmatas continens, ut paulò ante diximus

2 *Tractatus de Studiis Monaſticis* in tres partes diſtributus, cum quadam præcipuarum facultatum ſerie, quę in Autographorum operum lectione ſingulis quibuſque Sæculis occurrunt, ſelectiorumque voluminum addito Catalogo ad Bibl. in Eccleſiaſticis materiis comparandam, Auctore P. D. Jo: Mabillon Monacho Benedictino è Congr. S. Mauri, ex Gallico Latinè verſus a P. D. Joſepho Porta Aſtenſi Monacho Caſin. in Colleg. Anſelmo-Benedictino Romæ olim Sac. Theologiæ Lect. & Doct. Venetiis typis Andreæ Poleti in 4. Item ejus opus ſunt

3 *Noviſſima Pſalmorum expoſitio*, extat ms. in Bibl. præfati Monaſterii S. Bartholomæi Authoris manu exarata: præmittitur breviſſima præfatio, in qua de Authore, & Ethymologia Pſalterii, & Pſalmi diſſeritur; procedit opuſculum methodo ſatis compendioſa, ſed valdè perſpicua, & venuſta. Et

4 *Brevis Tractatus de Paupertate Religioſa*. Opuſculum quò breviùs, eò clariùs, ex Sacris Canonibus, D. Thomæ Aquinatis doctrinâ, ac præcipuis moralis ſcientiæ Doctoribus collectum: ms. in eadem S. Bartholomæi Bibliotheca.

JOVITÆ à CASTIONO extat Venetiis ms. in Bibliotheca S. Georgii Maj: *Hiſtoria Inſtitutionis Congr. S. Juſtinæ*, ejuſque *progreſſus &c.* tom. 1. in 4. ſign. n. 326., quam anno 1718. ibidem conſpexi.

JOVITA DE RUBEIS Romanus, nobili familia, ſed modò extinctâ, ortus, D. Pauli de Urbe Profeſſus anno 1615. die 22. Febr. evaſit. Vir, tàm Monaſterii ſui, quàm totius Congr. amantiſſimus, ac in eorum utilitatem, & decus mirè propenſus. Abbas enim ejuſdem S. Pauli cum eſſet, Monaſterium pluribus ornamentis, Sacrarium verò argenteis vaſis, multâque ſupellectili inſtruxit, ac ditavit, inter quæ inſigne Chriſtianæ Antiquitatis monumentum, codicem nempè Bibliorum Sacrorum deſcriptum in pergamena temporibus, & juſſu Caroli Magni, ut Angelus de Nuce, Nicolaus Alamannus, & Cornelius Margarinus exiſtimant; ut autem putat Io: Mabillonius Itin. Ital. tom. 1. pag. 7. juſſu Caroli Calvi, uti etiam indicare ait effigiem Codici præmiſſam, quam non Carolum Magnum, ſed Carolum Calvum exhibere autumat. Hunc, inquam, pretioſum Theſaurum, optimi characteris, Iovita decenter ornatum, & contra temporis edacitatem probè munitum, in Sacrarium intulit, una cum duobus aliis minoribus codicibus pariter in pergamena pulcherrimè exaratis, multiſque veteris, novique teſtamenti Hiſtoriis minio verſicolori ad margines affabre, ac diligenter expreſſis, tegumento phrigii operis, undique inſignitis, quorum unus B. M. Virgi-

Virginis, alterum Defunctorum officium continet; modò verò hi tres Codices tranſlati ſunt in novam S. Calliſti Bibl. Hoſpitii noſtri Tranſtyberini. Præterea Privilegia noſtræ Congr. conceſſa, hinc inde collecta duobus libris concluſit egregiè pariter ſcriptis cum hoc titulo

1 *Tranſumptum Privilegiorum Congregationis Caſinenſis &c. Opera D. Jovitæ ab Urbe Abbatis Caſinenſis, & ejuſdem S. Cœnobii Profeſſi, in præſens volumen redactum anno Domini* 1642., quod opus recognitum, & approbatum fuit, manuque publici Notarii ſubſcriptum. 2. *Selectæ Bullæ Pontificiæ pro Congr. Caſinenſis*; qui libri ms. cuſtodiebantur in eodem Sacrario S. Pauli. Scripſit etiam, dum Caſtri Nazzani, quod ditionis Eccleſiæ, & Monaſterii S. Pauli in præſens Caput eſt (exigua ſanè antiquæ ditionis portio) adminiſtrationem gereret, ſequens opuſculum Italicè 3. *Libro di Avvertimenti amorevoli fatto a modo di Dialogo tra l'Anteceſſore, e il Succeſſore, di quanto principalmente può occorrere circa l'Amminiſtrazione del luogo, fatto da D. Giovita Romano Profeſſo di S. Paolo, eſſendo Caſtellano in Nazzano nel* 1630.; *coll' Indice delle coſe più notabili.* Aſſervatur ms. in Archivo S. Calliſti in fol. eſtque pagg. integr. num. 90., incipit „ Avanti, che io avviſi la P. V. di coſa alcuna, è conveniente, che l'eſorti „ prima, come a principaliſſimo affare, intorno al culto Divino &c.

Fuit autem Iovita Lector Sac. Theologiæ in Monaſterio Cavenſi, & Cavenſis Synodi ab Angelo a Fundis Abbate, & ejuſdem Cavenſis Diœceſis, & Iuriſdictionis Ordinario celebratæ Examinator Synodalis, & Cancellarius anno 1628., ut conſtat ex eadem Synodo Cavenſi impreſſâ Neapoli apud Dominicum Maccaranum anno 1629. pag. 6., & pag. 175.

ISIDORUS CLARIUS clariſſimum Congr. noſtræ lumen, Clarii, quod Oppidum eſt Agri Brixiani, modicis, humilibuſque Parentibus natus anno 1495., Parmæ in Monaſterio S. Jo: Evang. inter noſtros admiſſus anno 1517., die 24. Junii, ſapientiâ, ac virtute non modò Patriam, & Parentes, ſed etiam Italiam, imò Catholicam Eccleſiam illuſtravit, ut enim erat mirabili, celerique ingenio præditus, adeo profecit in literis; ut præter cæteras ſeveriores diſciplinas, Hebraicè, Græcèque doctus, ſub Paulo III. toti Romanæ aulæ admirationi eſſet, ut de eo Ferdinandus Ughellus Ital. Sac. tom. 1. pag. 770. Evectus quidem jam fuerat à noſtra Congr. ad Abbatis dignitatem (ejus enim merita tum in ſcientiis nobilioribus, tum in morum inſigni ſanctimonia perpenderat) jamque Monaſterium S. Jacobi de Pontida in Diœceſi Bergomenſi adminiſtraverat; quo tempore Concilio Tridentino tamquam Abbas, & Theologus unacum Luciano Mantuano item Abbate Pompoſiano interfuerat; regebatque tunc magnâ cum integritatis, ac regularis obſervantiæ laude, Cœnobium S. Mariæ Ceſen. cum à modò laudato Pontifice Paulo III. Epiſcopus Fulginei creatus fuit, qui, ut lucerna ſupra candelabrum poſita; populo ſibi commiſſo, totique Eccleſiæ doctrinâ, ac ſanctitate præluxit. Gregem namque adeò accuratè verbò, & exemplò pavit, eximiâ in pauperes charitate, ac in omnes manſuetudine, atque patientia, ut Paſtorem planè Apoſtolicum ſibi à Deo donatum Fulginates venerarentur, ac ſibi ipſis de eo gratularentur, nunquam mirari, ac laudare deſinentes eleemoſynarum copiam, quibus pingues Epiſcopatus redditus ferè omnes in egenos impendebat, minima eorum parte ſuis, familiæque (exigua illa quidèm) neceſſariis uſibus attributâ; nec his contentus piiſſimus Antiſtes, duodecim etiam nobiles Viros Fulginei inſtituit, quibus curæ eſſet, vel ex proprio cenſu, vel ex alienis eleemoſynis, pauperum neceſſitatibus ſubvenire, quæ ſodalitas ſub invocatione D. Martini, etiam num ibidem perſeverat, ac floret, cum interim carni, & ſanguini minimè aquieſcens, propinquis, & affinibus nihil omninò

nino elargiri vellet, nec eorum quemquam apud ſe ſubſtentari pateretur; nam Fratris filium, qui Fulgineum adveuerat eum rogatum penſionem aliquam in exiguæ ſortis levamen, vacuum dimiſit, tenui tantùm ad redeundum in patriam viatico donatum, auream illam Sententiam ſubinde proferens, *Non Affinibus ditandis, ſed Pauperibus alendis Eccleſiaſticos cenſus ſibi fuiſſe concreditos*. Haud minori diligentiâ Ovium ſuarum animas Chriſtianis virtutibus inſtruendas, quàm infirma eorum corpora miſericordiæ officiis fovenda aſſiduè curabat. Totam idcircò perluſtrans Diœceſim, celebratâque Synodo, ſapientiſſimis eam reformavit inſtitutis, ac ſaluberrimis, quæ inſtituerat, corroboravit decretis; concionabatur quàm frequentiſſimè, & Chriſtianæ, Catholicæque doctrinæ capita adverſus ejus temporis Novatores, ut ab eorum peſtilentiâ populum ſuum præſervaret, facundiſſimè explicabat, confirmabatque. In vitia acerrime invehebatur, ad virtutum, ac perfectioris vitæ amorem ferventiſſimè excitabat. Nihil denique prætermittebat, ut optimi Paſtoris, tum Divini verbi prædicatione, tum Sanctiſs. Operum exemplo, numeros omnes impleret. Inſignis, atque heroicæ ejus patientiæ hoc referunt exemplum plures Authores de eo agentes, quòd cum improbus quidam, quem ad pacem, & concordiam cum proximo ineundam exortabatur, eum alapâ percuſſiſſet, Vir Dei, ne verbum quidèm rependit, ſed corde, ac vultu omninò immotus, quâ cœperat viâ, ire perrexit. Quantum autem doctrinâ, ac omnigena eruditione præſtiterit, & quàm meritò Sapientiſſimi Viri famam apud doctos omnes obtinuerit, ex librorum ejus lectione faciIlimè cognoſci poteſt. Orationes utique, quibus populum in Chriſtianâ inſtituit Philoſophiâ, quo animarum zelo, quo ſpiritus ardore, qua ſermonis eloquentia, elegantia, & candore, qua denique Sacræ Scripturæ profunda admodum intelligentia præditus fuerit, perſpicue indicant, magna utique cum legentium utilitate. Hebraicæ namque, Græcæque linguæ ſubſidio, Divinas Scripturas in ipſo fonte altiùs potavit, puriuſque hauſit, adeòut antiquis illis ſanctiſs., doctiſſimiſque Eccleſiæ Patribus, ob ſtyli ſimilitudinem, ſermonis gravitatem, majeſtatem denique Sententiarum, merito conferri poſſit. ,, Quapropter miſſus a Paulo III. Tridentum. (inquit prælaudatus Ughellus) ut ,, Concilium ſuo interventu juvaret, tanta plerùmque linguæ facunditate, flumi- ,, neque ſcientiarum, fidei cauſas peroravit, ut quidquid dixiſſet, a Patribus Con- ,, cilii pro oraculo haberetur ,, His addendum, Iſidorum non ſolùm proſâ, verum etiam ſacrâ poeſi plurimùm valuiſſe, Græcoſque, ac Latinos Poetas diligenter verſaſſe, quod cum antea haud paſſim omnibus notum eſſet, ex nupera Epiſtolarum ejus editione operâ Benedicti Bacchini, Mutinæ celebratâ, in quibus identidem egregia quædam ejus Poeſeos ſpecimina proferuntur; liquidò cunctis apparuit. Cæterum Iſidorus ſapientia, ac meritis plenus, geſtis quoque præclariſſimis ubique celeberrimus, laborum, ac virtutum præmia in Cœlo recepturus, terras reliquit anno 1555. 5. Kal. Junii, ætatis ſuæ 60. ſub Marcello II. Pont. Max., & Carolo V. Cæſare, *Cujus Sanctitatis odorem*, (ut cum Ughello concludam) *nulla ætas, nulla vis unquam extinguet*. Ei Fulginates inſcriptionem ſepulchralem hujuſcemodi poſuere.

Secunda, nempe vice, poſtquam Epiſcopus creatus fuerat.

,, Iſidorus Clarius Brixienſis, Fulgineæ jam ſeptem annis Epiſcopus, vitâ, &
,, moribus integerrimus, exemplo, & verbis admirabilis, doctrina clariſſimus,
,, Chriſtiana, Græcaque, Hebraica, Latina; mira in pauperes charitate ignitus,
,, annum ſuæ ætatis circiter ſexageſimum agens, acutiſſima correptus febre, patientiſſimè, placideque obdormivit, ac quadraginta poſt mortem horis poſt aſ-
,, ſiduam populi deoſculationem, maximis cum lachrymis ejuſdem, non fœtens,
,, certè proh mirum! ſed redolens hic ſitus eſt die XXVIII. Maii MDLV.

Extat

Extat hæc Sepulchralis inſcriptio adhuc in præſens, tabulæ marmoreæ inſculpta in eadem Cathedrali Eccleſia prope Sacellum Sñi Sacramenti, à me ibidem viſa anno 1729. menſe Novembri. Operum autem ejus, quæ quidem nobis perſpecta eſſe potuerunt, Catalogum modò exhibemus.

1 *Ad eos, qui à Communi Eccleſiæ ſententia diſceſſerunt, adhortatio ad concordiam*. Mediolani apud Calvum 1540. in 4. ut refert Geſnerus in Bibliotheca Univerſali pag. 467. à tergo, tum Lutetiæ Pariſiorum per Nicolaum Divitem, Via Sacerdotum ad Divæ Geneveſæ ad Inſigne Geminæ Anchoræ; nuper tandem Mutinæ typis Antonii Capponi Impreſſoris Epiſcopal. anno. 1705. opera, & ſtudio Benedicti Bacchini, quamvis Bacchinus nomine ſuo ſuppreſſo, D. Mauro Piazzi Abbati Parmenſi, & ejus Monachis id honoris tribuerit, ut eorum cura hoc Iſidori opus unacum Epiſtolis, & alio opuſculo mox recenſendo, tertia editione frui videretur.

De hoc eodem opuſculo, ſicut etiam de ſubſequenti ita loquitur Bacchinus in præfatione noviſſimæ hujus editionis: „ Rem tibi pergratam nos effecturos exiſtimamus, ſi duo opuſcula his (Epiſtolis) adjicienda juberemus, auro ſanè, gemmiſque pretioſiora, quæ licet Authore ſuperſtite typis tradita fuiſſent, nuſquam tamen inveniebantur apud Bibliopolas. Prius opuſculum (nempè iſtud de quo nobis ſupra ſermo fuit) gliſcentibus Hæterodoxorum conatibus conſcriptum, Iſidorum Romæ ſub Pauli III. Pontificatus initiis degentem exhibet, quo Socius Gregorii Corteſii, ſummi illius viri, de indicendo Concilio cum Summo Pontifice deliberaturi accitus fuerat (qua de re ſupra in eodem Corteſio) id ille indicat in Epiſtola ad Gaſparem Contarenum S. R. E. Cardinalem, opuſculo præfixa „ In qua Epiſtola Iſidorus eumdem Gregorium Corteſium Preceptorem ſuum appellat, aſſeritque eum cum eodem Contareno Cardinali (cui opuſculum ſuum caſtigandum, & expoliendum tradit) cæteriſque à Paulo Pont. Max. accerſitis, quotidiè in rebus ad Chriſtianę Reip. utilitatẽ pertinentibus verſatum, ſe autem interim, unius menſis ſpatio, diverſo quodam, atque inuſitato hactenus modo, ab Hæterodoxis controverſa tractaſſe, eo ſanè dicendi genere, quod *ab optimo quoque, & amari intelligebat, & profectò eſſe amandum* exiſtimabat, ut ſcilicet Adverſarii redarguantur quidem, *ſed ita, ut ſemper de reconciliatione, & pace cogitetur*.

2 *De modo divitiis adhibendo homini Chriſtiano ad* Concives ſuos Brixianos, ſalutaris *Oratio*. Mediolani apud F. Minicium Calvum anno 1540. in 4., & iterum Mutinæ apud Antonium Capponum anno 1705. unà cum Epiſtolis, & ſuprarecenſito opuſculo pariter in 4., opera ejuſdem Bacchini, quod quidem opuſculum in Pariſien. Edit. deeſt. Bacchinus verò de hoc eodem opuſculo in præfatione ad Lectorem ſecundæ editioni præmiſſa ſic loquitur. „ Secundum opuſculum ad Brixienſes conterraneos conſcriptum incerti eſt temporis; at putamus antè profectionem Romanam elaboratum: diverſum prædicta planè argumentum tractant, verùm utrobique Iſidori eruditionem, & prudentiam, ac pietatem teſtantur, ſtylus perſpicuus, & latinè purus, candor ſententiarum, vis rationum, non modò ex cauſæ viſceribus petitarum, ſed ſacrarum literarum oraculis, methodo ſanè facili, ſuffultarum.

3 *Vulgata editio Novi, ac Veteris Teſtamenti, quorum alterum ad Hebraicam, alterum ad Græcam veritatem emendatum eſt diligentiſſimè, ut nova editio non facilè deſideretur, & vetus tamen hic agnoſcatur, adjunctis ex eruditis Scriptoribus Scholiis &c. Auctore Iſidoro Clario Brixiano Monacho Caſinate*. Veneriis apud Petrum Scheffer Moguntinum Germanum anno 1542. in fol. & iterum cum hoc titulo.

4 *Biblia Sacroſancta Veteris, ac Novi Teſtamenti, adjectis ex eruditis Scriptoribus, Scholiis, ita, ubi eſt, locupletibus, ut pro Commentariis ſint; multis enim certè locorũ millibus præſertim difficilioribus lucē afferunt, ex ſecunda Authoris recognitione, Deputatorũ Conc. Trid. ſervata Cenſura* (ideſt præciſis Proœmio, ac Prolegomenis) Venetiis an. 1564. apud Juntas in fol. De hoc opere ſic Ughellus loco ſupracitato
„ Bibliam Sacram tranſtulit (nempè ex Hebraico, & Græco) additis doctiſſimis
„ Scholiis, quæ tametſi per aliquot annos Eccleſiaſticam Cenſuram ſenſerint gra-
„ viorem, authoritate tamen deindè Trid. Concilii, demptis Proœmio, ac Prole-
„ gomenis, ſtudioſorum deſiderio reſtituta ſunt, ut ſcribit Sixtus Senenſis in Bibl.
„ Sancta „ Exemplar autem primæ editionis hujuſce tranſlationis Bibliorum per Petrum Scheffer Moguntinum factæ extat modò Romæ in Bibl. Clericorum Regularium S. Andreæ de Valle. In cujus fronte, ubi in impreſſo dicitur *Monacho Caſinate*, additur manu exaratum: *Epiſcopo Fulginate*, nam antequam Epiſcopus crearetur, opus hoc in lucem emiſerat; itemque in eodem libri proſpectu leguntur pariter calamo ſcripta hæc verba. *Hic liber fuit ipſiuſmet Iſidori Clarii, qui & ſua manu multa addidit ad ſua Scholia, quæ leguntur ad marginem.* Immeritò igitur Iſidorus apud nonnullos, plagii reus audit, quaſi Munſteri Scholia, & Notas ſibi adjudicaverit, cum ipſe apertè, ac ingenuè in fronte primæ editionis 1542. dixerit, ſe Notas, & Scholia ex eruditis Scriptoribus adjeciſſe; at verò Munſterum tunc recens ab Eccleſia damnatum expreſsè nominare æquum non judicavit: Quod ipſum animadvertit etiam doctiſſimus Calmet Ord. S. Benedicti in Dictionario Hiſtorico-Critico &c. Sac. Scripturæ, ex Gallico in Latinum poſtea ab eruditis viris Lucenſibus tranſlato, Lucæque impreſſo anno 1725. tom. 1. pag. 20. ſub tit. *Biblia Latina* „ Biblia Latina Authore
„ Iſidoro Clario Benedictino cum Scholiis &c. in fol. Venet. 1542. Editio caſtiga-
„ ta, in qua Vetus Teſtamentum ad fidem Hebraici textus, Novum verò ad fi-
„ dem Græci expenſa ſunt. Plereque Annotationes ex Sebaſtiano Munſtero tran-
„ ſcriptæ; idemque de ſe Author ex alienis lucubrationibus non exigua ſe derivaſſe
„ profitetur, Munſterum tamen virum hæreticum ſilentio premit, cujus nomen
„ ingentibus omnium Catholicorum odiis conflagrabat. Biblia Munſteri edita
„ fuerat anno 1535. & 1546., ut nos ſupra notavimus de Bibliis Hebraicis diffe-
„ rentes. Prologus, & Prolegomena Clarii in Indicem adſcripta ſunt; editio an.
„ 1564. expurgata eſt „ & pag. 28 ſubdit Titulo. *Commentaria Univerſalia in totum Vetus Teſtam.* „ Iſidorus Clarius Benedictinus Epiſcopus Fulginas in
„ Umbria, Annotationes in totum Vetus, ac Novum Teſtamentum, Venetiis ex-
„ cuſas in fol. 1542. edidit. Ejus Annotationes in Vetus Teſtamentum eædem,
„ ac Sebaſtiani Munſteri ſunt, ſed emendatæ, ac in compendium,ælioremque
„ formam redactæ. Prologus, & Prolegomena Clarii in prohibitorum indicem
„ rejecta ſunt. Editio anni 1564. ad Cenſorum Romanorum mentem caſtigata
„ eſt. Clarius occubuit 1555.

At Riccardus Simonius Gallus Presbyter Oratorii, multiplicibus libris, viciſſitudinibuſque valde notus, in libro *Hiſtoire Critique du Vieux Teſtament à Rotterdam chez Reinier Leers* 1685. lib. 2. cap. 21. pag. 320. col. 2., & fuſius in lib. *Hiſtoire Critique de Verſions du nouveau Teſtament*, ibidem apud eumdem anno 1690. cap. 15. pag. 144. col. 1. & pagg. ſeq., & denique *in Hiſtoire Critique de principaux Commentateurs du nouveau Teſtament* ibidem apud eumdem 1693. cap. 39. pag. 572. col. 2. de Iſidoro Clario, ejuſque Bibliorum verſione, ac notis, licèt quædam laudet, acri tamen criterio utitur, ſed, an æque verè, ac ad Critices canones, æquiores, peritioreſque Critici viderint. Illud ſolummodo non prætercam, quod idem Simonius refert, exemplar nempè verſionis editæ

anno

anno 1542. juſſu unius ex Italicis Inquiſitoribus recognitum, quod Pariſiis in Regia extat Bibliotheca, hæc in fronte voluminis manu Cenſoris formata verba continere „ Ego F. Jo: Baptiſta Anſaldus Lector Dominicus (fortè Dominica-
„ nus) de commiſſione R. P. Inquiſitoris Aſtenſis, vidi hanc Bibliam in omnibus
„ locis ſuſpectis, & à Supremo Senatu Illmæ Inquiſitionis taxatis, & eam nequa-
„ quam depravatam inveni, præterquam in ultimo Scholio ſuper Zachariam, &
„ eam emendavi. Quarè me ſubſcripſi: Fr. Jo: Baptiſta „ Subdit verò Simonius, Scholion, quod cenſuram ſuſtinuit, eſſe in ea Zachariæ verba cap. 14., *quod ſuper frænum equi eſt*; in quæ verba Iſidorus hæc adnotavit „ Per ornamenta
„ equorum, & ollas intelliguntur hic varii ſtatus Chriſtianorum hominum, qui
„ omnes Sancti eſſe debent in Eccleſia, ſicut olim Pelves; cenſura (proſequitur
„ Simonius) cadit in hæc verba, *qui omnes Sancti eſſe debent*, quod dictum mini-
„ mè forſan alio tempore cenſuræ ſubjacuiſſet, ſed quià illud intelligi poterat, &
„ explicari in ſenſu Proteſtantium, ideò illud ex Iſidori verſione ablatum, & dele-
„ tum voluere, cujus verſionis lectionem in Italia permittendam cenſuerunt,
„ præſertim Monachis, ſeu Regularibus, qui illam magni faciunt „ Hæc, aliaque Simonius de Iſidori verſione &c.

Cum verò de hac Iſidori Clarii Bibliorum verſione fusè adeò hic agitur, addamus etiam, quæ de eo, eademque ejus verſione refert Vir eruditiſſimus Ignatius Hiacynthus Amat de Graveſon Hiſt. Eccl. tom. 7. * colloq. 5. pag. 399. & ſeq. „ Iſidorus Clarius, Italus, patriâ Brixienſis, & Fulginas Epiſcopus, Con-
„ cilio Tridentino interfuit, ubi, cum eſſet trium linguarum peritus, perdoctas,
„ & elegantes orationes habuit. Præter Scholia in Cantica Canticorum, multa-
„ que Orationum in utriuſque Teſtamenti inſigniora quæque loca, quæ edidit, vo-
„ lumina; Verſionem etiam Bibliorum adornavit, quæ tamen cum ab editione
„ vulgata multis in locis recedat, ab Eccleſia fuit improbata, ut videre eſt in Re-
„ gula IV. Indicis Librorum prohibitorum, quæ ſic habet. *Ex Bibliis verò Iſidori*
„ *Clarii Brixiani Prologus, & Prolegomena præcidantur. Ejus verò Textum nemo*
„ *Textum Vulgatæ editionis eſſe exiſtimet*. Hinc noſter Melchior Canus lib. 2. de
„ locis Theologicis cap. 13. aſſerit Iſidorum Clarium multa in ſua Scripturæ ver-
„ ſione inſerviſſe, adjieciſſe quædam, nonnulla mutaſſe, ut *Lector non aliud poſſit*
„ *in locis mutatis intelligere, quàm aut veteris Interpretis errorem, aut veterum Co-*
„ *dicum depravationem* „ Benigniùs tamen *de Iſidoro Clario* judicium profert Daniel Huetius Epiſcopus Abrincenſis in libro *de Claris Interpretibus*, in quo num. 16. hæc ſcribit: *Iſidorus Clarius non tàm novæ Auctor editionis, quàm veteris, uti in operis ſui fronte prænunciat, ipſe Emendator, & Corrector dicendus: cujus tituli modeſtiam, & veritatem, adeoque laudabilem, immeritò caſtigat Melchior Canus*, hæc ille. Denique *in Criticis Sacris*, ſive *in Annotationibus, & Tractatibus* doctiſs. Virorum in Sacra Biblia, Londini impreſſis anno 1660. opera, & ſtudio clariſs. Joannis, & Richardi Pearſon, Antonii Scatergood, & Franciſci Gouldman inſeruntur Annotationes in vetus, ac novum Teſtamentum Iſidori Clarii, deque eo, aliiſque celeberrimis Annotatoribus in Præfatione legitur.
„ Sed non opus eſt, ut hæderam hic noſtram prætexamus. Inſpice Catalogum,
„ & invenies nomina omni lauro, omni laude majora „ Sed ad alia Iſidori opera tranſeamus.

* Qui etiam de eo per honorifice loquitur tom. 9. in tabulis Chronol. pag. 454.

Idem ferè habet Natalis Alexander Hiſt. Eccleſiaſt. Sæculi XV. & XVI. c. 5. art. 1., n. 28.

5 *In Cantica Canticorum Scholia ex Arcanis Hebræorum eruta*. Venetiis apud Ziletum, ſive Jolitos anno 1544.

6 Orationes quatuor habitæ in Concilio Tridentino, nempe. Prima *de Juſtificatione hominis*. Secunda *de Imputatione Juſtitiæ, & Certitudine Gratiæ*. & duæ *de Gloria*. Venetiis anno 1548. in 8., & Lovanii in folio.

* Hoc eſt in cap. 1. Lucæ.

7 Super *Miſſus eſt* *, & ſuper *Canticum Magnificat*, *Orationes* variæ de Beatâ Virgine, verborum elegantiâ, & ſententiarum gravitate, undique refertæ, Venetiis apud Franciſcum Franciſcium 1565.

8 *In Evangelium Lucæ Orationes quinquaginta quatuor*, in quibus præter verborum elegantiam, & ſententiarum gravitatem, innumeros ferè, tùm Novi, tùm Veteris Teſtamenti obſtruſiores locos illuſtratos (quod maximum, & præcipuum eſt) Pietas Chriſtiana in primis eluceſcit; in publicum prodiere, Venetiis apud Dominicum Nicolinum operâ Benedicti Guidii, & item apud Franciſcum Franciſcium anno 1565. in 4.

9 *In Sermonem Domini in Monte habitum ſecundum Matthæum*, *Orationes ſexaginta novem ad Populum*, quibus cuncta Chriſtianæ vitæ præcepta traduntur, Dominica oratio uberrimè explicatur, Clerus accuratè admodum inſtituitur, ac perverſæ Prædeſtinantium opiniones redarguuntur. Eas, ſicut & alia pleraque

L. B. Iſidori opera laudatus Benedictus Guidius Monachus Caſin. (de quo ſupra) imprimendas curavit poſt Iſidori obitum Venetiis apud Dominicum Nicolinum anno 1566. in 4. Quo eodem anno ibidem impreſſæ iterum ſunt per Franciſcum Franciſcium Seneuſem, & denuò ibidem 1567. At verò Dupinius impreſſas eas antea etiam Venetiis fuiſſe tradit an. 1556., imò Poſs. infra citandus duas alias earumdem editiones pariter Venetiis celebratas affert, nempe an. 1546. & 1565.

10 *Orationum extraordinariarum Volumen primum ad S. Pium V. Pont. Max.*, in quibus utriuſque Sacri Teſtamenti inſigniores quique loci eruditâ facundiâ ſcite, ac luculenter illuſtrantur, omnibus, qui Chriſtiana Philoſophia delectantur, ſed Concionatoribus præſertim opus ſummoperè neceſſarium; Venetiis apud Dominicum Nicolinum anno 1567. in 4. Dupin., & Poſs. hoc ejus opus, Venetiis anno 1569., & 1577. publica luce donatum teſtantur.

11 Earumdem *Orationum extraordinariarum Volumen ſecundum*, Venetiis apud eumdem eodem anno, & iterùm uterquè Tomus excuſus fuit Venetiis anno 1577., teſte Arnold. Wione.

12 *In Caput IX. Epiſtolæ ad Romanos Orationes duæ ad Chryſoſtomum noſtræ Congregationis Præſidem*, quarum præfatio ſic incipit „ Et ſi perſuaſum mihi ſem-
„ per fuit „ *Oratio prima* „ Qui locus jam diu „ &c. *Oratio ſecunda* „ Quam-
„ quam ego oratione heſterna. His *Orationes* Arn. Wion, & ex eo Poſs. teſtantur mss. extitiſſe apud D. Archangelum Fantoni Monachum S. Nicolai de Littore Venetiarum. Itèm ſcripſit

13 *In Caput XV. primæ Epiſtolæ Divi Pauli ad Corinthios libros tres ad Baſilium Fratrem ſuum*, qui ubinam reperirentur, Arn. Wionem, & Poſs. latuerunt; ego autem illos mss. in Bibl. Sapientiæ Romanæ in ſecundo tomo Miſcell. Sacr. Conſtan. Cajet. pag. 140. optimo charactere exaratos, inſpexi, in quorum fine hæc obſervavi „ Has ego Baſili frater Turclarenſes triduanas Commentationes ad te ſcripſi, ut &c. Item in Catalogo ms. Bibliothecæ Collegii Gregoriani de Vrbe in ſerie Interpretum S. Scripturæ hæc adnotantur: *In Epiſtolam ad Corinthios Iſidorii Clarii*; ſignat. R. 1. 40. & etiam in eodem Catal. legitur alia Iſidorii Clarii lucubratio cum hoc titulo. *Carmina Iſidori Clarii*. Sign. R. 4. 61., qui Catal. extat ms. Romæ apud S. Caliſtum in Archivo Procuratoris Generalis Caſin. Scripſit etiam Iſidorus, & publicavit anno 1548.

14 *Conſtitutiones Synodales* pro ſua Vrbe, & Diœceſi, ut aſſerit Ludovicus Moreri in Magn. Diction. hiſt. tom. 2. pag. 533. col. 1. editionis Amſtelod. anno 1692. verbo *Foligno*. Itèm.

15 *Epiſtolas ad Amicos*; Opus poſthumum per Benedictum Bacchinum, ut ſupra dictum eſt, publica luce donatum, Mutinæ anno 1705. apud Capponum, conſtat

conſtat pagg. 146., de quibus Epiſtolis Bacchinus in prællegata Præfatione 2. editionis duorum opuſculorum ſic loquitur. „ Epiſtolæ Latino ſermone nitidiſſimo conſcriptæ ſunt, & Auctorem ſuum ſummâ eruditione, moribuſque amœnis æquè, ac piiſſimis præditum exhibent, efficiuntque, ut ejuſdem acta pleniùs aliquanto innoteſcant ad id temporis pertinentia, quo nondum è carceribus, ut ita dicamus, ſtudium illud egreſſum fuerat, quod difficiliſſimis Eccleſiæ temporibus ſubſidio affuit, & rectè factis ad Fulginates inſulas vocatus, eruditione, ac pietate inſigni, nominis ſibi immortalitatem paravit „ Hæc eruditiſs. Bacchinus, qui etiam poſt aliqua, rem notatu dignam ſubjungit inquiens „ Sacra igitur in primis ſtudia per ea Iſidori tempora Monachorum noſtrorum erant, quorum plures laudat in his Epiſtolis Auctor (ſcilicet Iſidorus) Sacris reliqua famulabantur, Latini videlicet, Græci, & Hebraici ſermonis notitiâ, & univerſæ Philologiæ Encyclopedia, Scholaſtica ſobriùs, ac nunc fit, colebantur, quantum videlicet ſatis eſſet utilioribus dignoſcendis, & mentis aciei exercendæ: In his porrò, non modò Monaſterii Parmenſis Monachos (ubi Iſidorus adolevit, pietatiſque, & literarum graviorum tyrocinium poſuit, adeptuſque eſt, ut ſummorum in Eccleſia Virorum judicio aptiſſimus exiſtimaretur rebus graviſſimis gerendis) vitam triviſſe palam eſt, ſed & reliquorũ, per Italiam Cœnobiorum Alumnos, quod præfiſcine dictum ſit, ut appareat iniquioris in Monachos animi Heterodoxos fuiſſe, qui ut novitatis, quam inducebant, prætexerent cauſas, Monachos uti barbaros, inficetoſque calumniabantur „ Hæc Bacchinius.

Præterea ex Epiſtolis apparet Iſidorum alias etiam lucubrationes exaraſſe, nam pag. 3. Ep. 5. ad Julium Mantuanum hæc habet „ Fueram ego tibi pollicitus, cum iſtic eſſem, me Commentariunculam illam noſtram de *Libertate hominum*, *& Prædeſtinatione* Vincentio noſtro daturum, cum ad vos proficiſceretur. Duos præterea additurum etiam *Dialogos*, quos ſuperioribus diebus luſeramus, ſed nunc prohibeor, quò minùs utraque ſimul præſtare poſſim, nam Dialogorum alterum Jo: Baptiſta noſter Mantuam profectus ſecum abſtulit, neque ſatis tibi fuiſſe futurum exiſtimo, ſi alterum tantùm miſiſſem. Quare cum rectiùs me eſſe facturum ſim arbitratus, ſi utrumque ſimul alio tempore ad te dedero, unum illud Commentariolum accipies in præſentia *de Libertate noſtra* „ Pag. 107. Epiſtola ad Dionyſium Gallum (Faucherium) de quo ſupra, data anno 1529., hæc fatur. Verùm illud interea certò ſcias, me non propterea ad te *Luſus* illos, quos in tuas veniſſe manus, ſcripſiſti, non miſiſſe, quod eos te latere vellem, ſed quia parùm digni erant eruditorum, tuique ſimilium lectione, habenda fuit ratio verecundiæ. Ego verò poſtea quàm longo tibi jam tempore notus ſum, ut & inſanire pergam, & te pluribus ſcriptis laceſſam, mitto adhuc neſcio quæ præcipitata potiùs, quam edita, quæ decem circiter abhinc menſes in mediis pænè moleſtiarum fluctibus luſi. In iis, non tam ſcrupuloſam tibi legem præfigo, quàm tu feciſti in tuis, quin, ſi ita viſum fuerit, Abbati Gregorio tuo Mutinenſi, imò etiam meo, oſtendas licet, quando ipſius mentio facta eſt in tertio opinor libro „ Pag. 110., & ſeqq. Euſebius Mutinenſis (de quo ſupra) Epiſtola ad Clarium (nam ipſe Euſebius Author fuit hujuſce nominis Clarii ab Iſidoro uſurpandi, cum ante ſeipſum Clarenſem ſcriberet) laudat librum eumdem Iſidori de *Libertate noſtra, & Prædeſtinatione*, cum duobus illis Dialogis, dicitque hunc librum viciſſe maximam, quam ſemper de illo habuerat opinionem. Certe Iſidorus, præter Biblia tranſlata, viginti duo volumina reliquit in Sacr. Scripturam, quorum pars tantum ſunt ſermones typis jam evulgati, & reliquæ lucubrationes ſupra recenſitæ, nam plura alia ejus opera Fulginei adhuc aſſervantur mss. originalia, luce digniſſima, penes nobiles Viros Cæſarem, & Joſephum

L. D.

L. E.

phum *Gigli* Equites Hieroſolymitanos, eorumque Fratres, nempe duodecim volumina in 4. quæ infraſcriptas res continent.

1 *Orationum in Epiſcopatu habitarum Volumen Secundum*. Tertium. Quartum. Quintum: nam primum deeſt: quia nimirum impreſſum fuit: eſtque illud, quod nos ſupra retulimus num. 9.

2 *Orationum, quas extraordinarias* vocant, volumen tertium, (nam primum, & ſecundum typis traditum fuit, ut paulo ante diximus num. 10. & 11.) Volumen quartum. Quintum. Sextum: Sunt autem omnes, tum impreſſæ, tum mss. Orationes 86.

3 *Orationum in Evangelium ſecundum Lucam*, Volumen ſecundum (nam primum deeſt) Tertium, Quartum. Suntque omnes Orationes num. 50., quas omnes exiſtimo impreſſis eſſe, eaſdemque, quas ſupra retulimus num. 8.

4 *Orationes Synodales* num. 5., quarum prima habita fuit Fulginei in Synodo anno 1549. pridie Idus Octobris.

Celebratur Iſidorus ſummis laudibus ab omnibus ferè Authoribus, qui de Divinis paginis, Rebus ſacris, ac Viris Illuſt. ſcripſerunt, præcipuè ab Arn. Wione Lign. Vit. lib. 2. cap. 42. pag. 315. A laudato Dionyſio Faucherio Monacho Lirinenſi (de quo ſupra Litt. D.) in Epiſtola ad eum data, quę inter ejus Epiſtolas legitur in Chronico Lirinenſi Vincentii Barralis, ubi ſic Clarium alloquitur: " Quantò autem gaudiò me affici credas, ſi quando Eccleſiæ Chriſti Corteſii noſtri, " ac tui ſimiles Rectores multos præfici videam; quorum doctrina, & caſtiſſimis " moribus vita inſtituta majorem in populos auctoritatem ſit habitura " & infra " Sed jam gaudeo, quod ſpes mihi melior arridere videtur, tantis malis tandem " finem impoſitum iri, Chriſti populis præfici, qui Subditos non minùs exemplo, " quàm doctrina norunt inſtruere: Eccleſiæ tuæ gratulor, quæ te nacta ſit Antiſti- " tem, Apoſtolici Spiritus vigore, & Divinæ Sapientiæ ſplendore radiantem, " tamquam lucernam ſupra Candelabrum lumen proferentem omnibus, qui in " Domo Dei ſunt profecturum &c. A Leonardo Cozzando Bibliothecæ Brixianæ " par. 1. pag. 149.; & ſubſequenti ſecundæ editionis Brixiæ 1694.

Sed cum inter ejus opera Cozzandus enumerat *Commentaria in S. Iſidori Hiſpalenſis Epiſcopi opera omnia*, quæ extant, nunc primùm caſtigata per Margarinum de la Bignè, Pariſiis anno 1580. in fol. & *De Officiis Eccleſiaſticis*. Pariſiis 1564. in 8., hallucinatum eum eſſe clarè cognoſcitur ex ipſamet operum S. Iſidori Pariſienſi editione anni 1580. à Cozzando laudata, in qua, diligenter à me evoluta, nec vola quidem reperitur de *Iſidori Clarii*, vel alterius cujuſpiam Commentariis, Notis, aut Scholiis. In aliis quidèm S. Iſidori operum editionibus ſtudiò Jacobi Breul Monachi Benedictini S. Germani à Pratis, qui eorum emendationem à Margarino cœptam abſolvit, Pariſiis factis an. 1610. & 1618. & Col. 1617. reperiuntur ad calcem. *Notæ Virorum doctorum in quoſdam D. Iſidori libros collectæ per Joannem Grialum Hiſpanum*; At ibi nullus ex prædictis viris doctis ſingillatim nominatur: Imò nec Benedictus Guidius, qui Iſidori Clarii opera collegit, typiſque conſignavit, nec Nicolaus Antonius Bibl. Hiſp. Vet. tom. 1. l. 5. c. 4. n. 12. ubi S. Iſidori operum Editores, & Illuſtratores recenſet, nec Poſſevinus in Appar. Sac., nec Gulielmus Cave in Script. Eccl. ubi de S. Iſidoro fuſiſſimè agunt, nec denique alius quiſpiam ex tot Authoribus, quos vidi, de ipſo Iſidoro Clario ex inſtituto loquentibus, de Clarii Commentariis in Iſidori opera aliquid innuunt. Corrigendus quoque eſt, ubi Orationes 54. in Evangelium Lucæ, in Evangelium Joannis habitas ſcribit, editas Venetiis apud Juntas anno 1565. in 4.

Doctiſs. Jo: Mabill: in Catal. ſelectiorum operum, meliorumque editionum

ad

ad Bibliothecam ex materiis Eccleſiaſticis comparandam, quem texuit ad calcem Tractatus *de Studiis Monaſticis*, ubi recenſet Iſidori Clarii Biblia cum Scholiis bis excuſa, ſcilicet, anno 1542., & 1557. cum Præfatione, quæ in editione 1564.detracta eſt juſſu Concilii Tridentini. Et in Itinere Italico tom.1. Et iterùm in eodem tomo 1. Itin.Ital. pag. 123., ubi de Codicibus exiſtentibus in Caſin. Bibl. verba faciens, interque eos, de Codice S. Nili *de Chriſtiana Philoſophia* &c. „ Quò Codice, inquit, uſus eſt Iſidorus Clarius ad hunc librum è
„ Græco transferendum in Latinum, ut inferiùs videbimus, (ideſt pag. 171., ubi
„ hæc adjecit). Inſigne verò eſt illius loci Monachorum (ideſt S. Mariæ Floren-
„ tiæ) Elogium in Epiſtola Iſidori Clarii ad Ambroſium ejuſdem Cœnobii Abba-
„ tem, quâ verſionem Tractatus Nili Monachi *de Chriſtiana Philoſophia* ab ſe fa-
„ ctam eidem mittit emendandam, quæ Authoris illuſtris Epiſtola, quoniam ine-
„ dita eſt, atque ad commendanda iſtius loci Monachorum ſtudia pertinet, huc
„ referenda nobis eſt „ Hæc ille, ſed utraque Viri Cl. conjectura eum fefellit, nam neque illa verſio, neque Epiſtola eſt Iſidori Clarii, ſed Iſidori Montauti Monachi Florentini, ſicut inferiùs ſuo loco oſtendetur in eodem Iſidoro Montauto. Ab Henrico Spondano Annal. Eccl. to. 2. ad ann. 1555. pag. 561. n. 23. A Petr. Soave Polano, ideſt, Fr. Paulo Servita hiſt. Conc. Trid. l. 2. pag. 161. editionis anni 1629., ubi vocans eum valde verſatum in ſtudio Sacrorum Bibliorùm, refert quoque ejus hiſtoricam narrationem plurimùm eruditam, ut probaret editionem vulgatam Bibliorum approbandam, & omnibus anteponèndam, ſolamque retinendam, priùs tamen ad textus originalis Græci, atque Hebraici correctam, & emendatam, omnibus aliis translationibus penitus interdictis, eliminatis, ac prorſus extinctis, quo ſanè omnia abſurda, & incommoda tollerentur ex novis interpretationibus in dies prodeuntia. Ab Andrea Raynerio (de quo ſupra lit. A.) Abbate Parmenſi Hiſt. Paneg. S. Anſelmi tom. 1. in præfatione „ Di lui parlano tutte le memorie del Sagroſanto Concilio di Trento, tutti
„ i monumenti della Dioceſi di Foligno, le ſtampe di Venezia, di Milano, e di Pa-
„ rigi, per molti volumi delle ſue Apoſtoliche Orazioni, per la ſua Bibbia ornata di
„ profondiſſime oſſervazioni (che che ſi dicano l'Almoveen, il Saldeno, ed il Simo-
„ ne) e per gli altri trattati ſcritturali, e morali, pieni di Cattoliche erudizioni,
„ ed inſegnamenti Evangelici, de' quali ancora alcuni, che non han veduto la publica luce vanno per le Librarie ſcritti a mano. Refert autem Raynerius ibidem, anno Domini 1690. inventam fuiſſe arcam in Eccleſia Cathedrali Fulginei, dum paries Sacelli, in quo Tabernaculum SS. Euchariſtiæ aſſervatur, foderetur; ut Sacra Sanctorum Lypſana decentiùs ibi collocarentur, in eaque arca Corpus ejuſdem Ven. Servi Dei Iſidorii Clarii, ſupraque ipſum folium his verbis exaratum.
„ Adì 11. Gen. 1601. Io Gio: Debar Franceſe Agente di Monſignor Rm̃o Marco
„ Bizzoni Veſcovo di Foligno, feci aprire queſta Sepoltura di Monſignor Iſidoro
„ Clario ſanta memoria con la preſenza di M. Antonio Maria Patriane Sagreſtano
„ di S. Feliciano, M. Gio: di Bartolomeo da Colmani muratore, e Gio: Pietro
„ Arculano d'Aſſiſi Fornaro, e trovaſſimo, che il corpo di detto Monſignore era
„ intiero, e buttava un odore ſoaviſſimo, coſa degna di tener memoria, e con-
„ pregarlo ſi degni pregare il Signore per tutti noi. Amen.
„ Io Gio: Debar mano propria.

Iſidorum præterea eximiè commendant Ludov. Moreri *Grand Dictionaire hiſtorique* pag. 187. col. 1. edit. Amſtelodam: 1692. qui eum ob eloquentiam, & vividam ſpiritus * claritatem mirabilem ſe præſtitiſſe affirmat &c. Gabr. Bucc. in Bened. Rediv. ad an. 1545., ubi *Beati* eum nomine proſequitur. Jo: Caramuel Logic. Moral. l. 1. c. 2. notat. 7. in margine. *Clarius ſacram paginam*

* Brillant d'eſprit.

Scholiis eruditiſſimis elucidavit. Octavius de Rubeis in Elogiis hiſtoricis Illuſtriū Brixienſium pag. 288. Marcus Ant. Maltempi lib. 2. cap. 2. Jacobus Aug. Thuanus in Elogiis Hiſtoricis, Anton. Teiſſer in Additionibus ad eadem Thuani Elogia. Ludovicus Ellies Dupinius ſuæ Bibl. tom. 16. pag. 18. ubi rectè animadvertit bis eum Trid. Conc. interfuiſſe, primo Abbatem, & deinde Epiſcopum, quod etiam videre eſt apud Phil. Lab. tom. 14. col. 751. ſeſs. 5. Bernardinus Fainus in *Theſauro Cæleſtis Gloriæ Brixiæ*, ſive in *Cælo Brixiano* Catal. 2. n. 35. pag. 111., Sixtus Senen. Bibl. Sanct. l. 4. pag. mihi 270., Fabianus Juſtin. in *Elencho Authorum, qui in Sacra Biblia ſcripſerunt*. Ant. Poſs. Appar. Sac. tom. 2. pag. 291. edit. Venet. 1606., Aubertus Miræus in Opere poſthumo de Scriptor. Eccleſiaſticis, ab Auberto Vander Fede edito Antuerpiæ 1649., & ab Alberto Fabritio in ſuam Bibl. Eccleſiaſticam ex integro tranſlato pag 164., Jo: Molanus Bibl. Sac. ms. teſte eodem Fabritio. Georgius Matthias Conigius Bibl. Vet. & Nov. pag. 436. col. 1. Hieronymus Ghilinus Theatr. Viror. Illuſt. vol. 1. pag. 142., l–: Andreas Queuſtedt *de Patriis Vir. Illuſt.* pag. 301. Plac. Pucc. Appar. Sacr. *d: Illuſtr. Abbat. Florent. Viris* cap. 10. pag. 80., Ludovicus Jacobilli in *Vitis Epiſcopor. Fulginei*, ibidem impreſs. an. 1626. pag. 152. & ſeqq. Iulius Ambr. Lucenti in libro, cui titulus: *Fulgor Fulginei* pag. 106. & ſeq. Denique Felix Egger *Idea Ord. Hierachico-Benedict.* impreſſ. Conſtantiæ 1717. lib. 1. par. 3. diſſert. 2. n. 2. pag. 49. & fuſiùs l. 2. par. 2. diſſert. 4. Decade 2. pag. 263. & ſeq. & denuò par. 3. diſſert. 8. pag. 520. & ſeq. In noſtris item Regeſtis Iſidorus Clarius paſſim audit: *Vir doctiſſimus, & ſanctæ Vitæ. Vir inculpatæ Vitæ, & clarus in omnibus ſcientiis.*

ISIDORUS Panormitanus, ex familia Comitina, in Cœnobio S. Martini de Scalis, ad ſeptimum à Panormo lapidem, Monachorum Caſin. albo adſcribi voluit, anno 1557., die 12. Apr. Poſtea in Italiam veniens, Scholaſticas diſciplinas in Aſceterio S. Bened. Agri Mantuani aliquot annis docuit. Demum Abbas creatus, Monaſterium ipſum S. Martini, quod bina adminiſtratione laudabiliter annis octo rexit, uſque nempe ad annum 1593., novis ædificiis ampliavit, Templique ſtructuram ad culmen tandem perduxit, prudentia in ſubditos, charitate in pauperes, humanitate in hoſpites, plurimùm commendatus. Scripſit

Aliqua, quæ mss. aſſervantur in Cœnobio S. Martini, ut teſtatur Rocchus Abbas Pyrrhus de Abb. Sic: pag. 190. Pet. Ant. Torn. *in Origine Congreg. Caſinen.* tom. 2. l. 3. pag 453. Sed quid illa mss. contineant, nemo illorum indicat, nec ego, quamvis ad ea opera cognoſcenda diligentiam adhibuerim, aſſequi hactenus potui. Illum inſuper laudant Pet. Ricord. hiſtor. Monaſt. pag. 466., Ant. Mong. Bibl. Sicul. par. 1., ubi eum Virum doctrinâ, ac multiplici ſcientiarum ornamento inſignem vocat, morumque ſuavitate, ac honeſtate conſpicuum, in negociis pertractandis magnâ dexteritate præditum, liberalitate, magnificentia, benignitate, aliiſque virtutibus eximiè illuſtrem deprædicat.

ISIDORI Cremenſis Monachi Caſinenſis legitur

Carmen Elegiacum in laudem Inſulæ Lirinenſis, præfixum Chronologiæ Lirin. Vincentii Barralis Salernæ impreſſ. Lugduni 1613., breve quidèm, quippe quod viginti tantùm duobus verſibus conſtat, perpulchrum tamen, & lepidiſſimum, quod ſic incipit: *Inſula laudanda eſt, latum qua proſpicit æquor.*

ISIDORUS LANFREDINI, patriâ Florentinus, ibidemque apud. S. Mariæ inſigne Cœnobium noſtris adnumeratus, an. 1642, die 21. Martii, floruit nedum Etruſcæ, ſed Gallicæ etiam linguæ peritiâ, quam Pariſiis, ubi olim, dum in Germaniam pergeret ad Fratrem ſuum Serſmi Ducis Neoburgenſis intimum aulicum, bellis itinere obſtruentibus, aliquandiù ſubſtitit, in Academia à Cardinali

Riche

Richelio inſtitutâ, interpretatus eſt, pro qua itèm linguâ faciliùs addiſcendâ novam methodum, & regulas compoſuit, tum Gallicò, tum Italico ſermone, quo fit, ut eodem tempore utrumque Idioma commodè intelligi poſſit; quem librum ſub hoc titulo poſtea evulgavit

1 *Nouvelle methode, courte, & facile pour apprendre la langue Françoiſe, composè, & donè au jour par le R. P. D. Iſidore Lanfredini Florentin Moine, & Dojen Benedictin, Interprete de la langue Françoiſe dans l'Academie de Paris*; a Florence Chez les heritiers de François Onofrii 1684., & antea Pariſiis quater impreſſ. Itèm tranſtulit in Italicum ſermonem ſequens opuſculum à Silveſtro du Tour Gallice compoſitum.

2 *Iſtruzzione Morale d'un Padre al Figliuolo, che deve fare un lungo Viaggio, tradotta dal Franceſe, dedicata all'Altezza Sereñ.a del Principe Franceſco Maria di Toſcana, in Firenze nel Garbo all'Inſegna dello Stello l'anno 1688.*, & alia quædam à ſe tranſlata, atque correcta edenda parabat.

Erat etiam valdè aptus ad quaslibet figuras graphicas efformandas, exactâ ſervatâ undique proportione, quarum aliquas planè mirabiles ego ipſe Florentiæ vidi anno 1689.; anno autem 1691. in ſuburbano *Comporearum* Cœnobio, quò in ſenectutis ſolatium placido otio fruiturus ſeceſſerat, contracto morbo, & Florentiam deportatus, poſt paucos dies ex hac vita migravit 8. Maii, ætatis ſuæ an. 66. in quem ſtatim à funere Elogium ſcripſi, nam eo tempore ego Florentiæ degebam Philoſophiæ Lector, quod etiam literis conſignavi in Necrologio ms. Monachorum Abbatiæ Florentinæ, quod *Ortus, & Interitus* inſcribitur.

ISIDORUS MONTACUTI *, nobili genere Florentiæ natus, ibidem Monaſticam profeſſionem in Cœnobio S. Mariæ auſpicatus eſt, anno 1514., die 15. Oct.; enituit non minùs ſacrâ doctrinâ, Græcis, Latiniſque literis, quàm inſigni in Deum pietate, & in rebus agendis rara prudentia. Quamobrem ad ſanciendas, & ſtatuendas Congregat. noſtræ Conſtitutiones, quæ duodeviginti annorum ſpatio diligenter expenſæ, & ſæpius ad trutinam revocatæ ſunt, unà cum aliis Sapientiâ, ac Religione conſpicuis Patribus, deputatus fuit, juſſuque Patrum Generalium Comitiorum, earumdem Conſtitutionum correctioni, ac editioni præfuit Florentiæ anno 1520. apud Juntas adornatæ: Generalis deindè in Romana Curia Procurator electus, morum ſuavitate, ac in negotiis pertractandis mira dexteritate, Summ. Pontificum, Cardinalium, aliorumque Magnatum animos ſibi devinxit. Mox creatus Abbas Monaſterium Aretinum an. 1540., an. verò 1543. Florentinum, aliaque poſtea Cœnobia laudabiliter gubernavit. Anno verò 1570. Coſmus I. Magn. Etruriæ Dux ejus virtutum famâ permotus majoris Noſocomii S. Mariæ Novæ Vrbis Florentinæ Præfectum, & Gubernatorem, & Abbatem S. Ægidii illum conſtituit, quod munus Florentiæ perhonorificum eſt, ac præcipuum, quam provinciam annos omninò tres egregiè, ac utiliter adminiſtravit, nam æs alienum, quo domus illa tenebatur, diſſolvit, abuſus plures ſuſtulit, ægrotos eximia charitate, ac liberalitate fovit, leges, & ſtatuta pro bono regimine ejuſdem Noſocomii, eidemque inſervientium directione, condidit, dum interim ſibi parcus, ſuperfluis omnibus impendiis excluſis, publica menſâ, communique cibo, ſacra ſemper lectione condito, perpetuo uteretur. An. tandem 1573. ad laborum præmia in cęlos evolavit, in tertio Sarchophago intra Chorum Eccl. ejuſdem Noſocomii ſepultus. Multa reliquit mss. inter quæ * Montacuti.

1 *Philoſophiam Nili Monachi antiquiſſimi è Græco in Latinum ſermonem* convertit, quæ optimo charactere conſcripta, extat Florentiæ in Bibliotheca. Præterea teſte Placido Pucc. ſcripſit

2 *Regeſtum*, ſeu, *Matriculam* omnium Monachorum Florentiæ Profeſſorum

ab anno 1420. uſque ad annum 1530., & 3. *Necrologium*, ſeu librum *Monachorum Defunctorum* ejuſdem Monaſterii ab an. 1425., uſque ad an. 1531., cum ſingulorum Defunctorum Elogiis, quæ duo Opuſcula unico volumine in fol. comprehenſa, quod titulum, *Ortus, & Interitus* præfert, ut paulò ante diximus, exaravit Florentiæ, eo prorſus tempore, quo Tyrones in Monaſtica Regula inſtituebat.

De eo laudatus Plac. Pucc. in Chron. Abbat. Floren. pag. 82. & ſeqq. ubi inter cætera aſſerit Iſidorum, dum Cœnobii Florentini eſſet Economus, 12. prædia ad poſſeſſionem Thedaldæ pertinentia, occupata olim à Comitibus Montis Dolii, eidem Cœnobio vindicaſſe. Anno 1528. Scientiâ verò, & regularis diſciplinæ obſervantiâ, cæteriſque virtutibus inter præſtantiores ejus ætatis Viros annumeratum, adeout Clemens VII., & Paulus III. Pontt. Maxx., qui ejus prudentiam, aliaſque egregias animi dotes perſpectas habebant, Miniſtrum in gravibus aliquot Romanæ Eccleſiæ negotiis eum adhibuerint, quæ, cum feliciter abſolviſſet, oblatos ab eiſdem Epiſcopatus, etiam primarios, conſtantiſſimè recuſaſſe, ajentem, in ſuſcepto vitæ inſtituto ad mortē uſque permanere ſe velle. Narrat deinde Pucc. occaſione quâ Iſidori res geſtas refert, item memoratu haud indignam an. ſcilicet 1547., eum Paulus III. Roma digreſſus, per Urbem Mantuam tranſiret, ut Carolum V. Imperatorem apud Buxetum alloqueretur, Iſidorum à Patribus noſtris ad Gener. Comitia in magno Padolyronenſi Cœnobio congregatis, Oratorem ad eumdem Pontific. miſſum fuiſſe, qui eorumdem Patrum nomine illum ſuppliciter rogaret, ut Monaſticas actiones ibidem celebrandas, ſua præſentia decorare dignaretur, eorumq; votis benignè annuentem Pontif. illuc ab Iſidoro, cæteriſque Abbatibus adequitantibus deductū, & magnificè, ac reverenter exceptum, Cœnobii amplitudinem, Patrum gravitatem, functionum ſplendorem demiratum, Congregationē noſtram magnis laudibus extuliſſe, & apud ipſum Cæſarem commendaſſe. At ſi Puccinello fides hac in re præſtanda eſt (nam in Regeſto Congr. in quo acta Capituli General. fuse deſcribuntur, nec verbum quidem de hoc Paulo III. ad illud adventu habetur) mirandum, imò dolendum, nullam rei adeò celebris memoriam in Mantuano Monaſterio nunc reperiri, vel marmori, vel parieti inſculptam, cum Pii II. illuc adventus * inſcriptione, & marmorea ejus ſtatua cingulo tenus, poſteritati ſit traditus. Cæterùm Iſidori funus (pergit poſt multa Puccinellus) Doctoribus omnibus, ac nobilibus Florentinis proſequentibus ſolemniter curatum fuit, ejuſque effigies apud Eccleſiam SS. Virginis Annuntiatæ in Sacello Montacutorum depicta viſebatur, itemque marmori inſculpta in proſpectu Domus nobilis familiæ de Valoribus in via Albitiorum, inter quindecim alias effigies anaglyptas illuſtrium Florentinorum. Hæc aliaque Puccinellus, qui iterum de Iſidoro agit in App. hiſtor. de Vitis Ill. Abbatiæ Florentinæ pag. 25. Itèm de eo agunt Arn. Wion Lign. l. 2. cap. 70. pag. 431., Ant. Poſs. Appar. Sac. tom. 2. pag. 296. editionis Venetæ ann. 1606. Michael Poec. in Catal. Scriptorum Floren. pag. 103. Noviſſimè Julius Negri Soc. Jeſu in Hiſtoria Scriptorum Florent. impreſſa Ferrariæ 1722. pag. 342. col. 1.

* Qui multo ante contigit.

Omnes autem iſti Scriptores concorditer aſſerunt, Iſidorum Montacuti tranſtuliſſe ex Græco: *Tractatum Chriſtiano-Philoſophicum Nili Monachi*; quare monere denuo ſubit, eruditiſs. cæteroquin, ac ſapientiſs. Mabill. in Itin. Ital. tom. 1. pag. 123. nominis ſimilitudine deceptum, Iſidoro Clario hanc tranſlationem, & etiam Epiſtolam ad Ambroſium Abbatem Florentinum tribuiſſe, quam Epiſtolam quoniam ab eodem Mabillonio exhibita eſt Itin. Ital. tom. 1. par. 1. pag. 173. hic denuo integram referre ſuperſedemus, ſed aliqua tantùm ex eadem, ad oſtendenda Iſidori hujus, & Monachorum Florentinorum, per ea tempora, optima ſtudia, delibamus.

Iſido-

Iſidorus Monachus, Ambroſio Abbatiæ Florentinæ Abbati S. P. D.

„ Anno præterito, cum in Caſinenſi illo Monte, vel potiùs Paradiſo, conſiſte- „ rem, nihil mihi adeò cordi fuit, quàm ut iis potiſſimum intenderem, quæ me ad „ hujus Mundi contemptum maximè provocarent, ac ſacri illius loci ſolitudinem „ ſuaviſſimam, ſuaviorem redderent &c. Inter cætera fortè mihi obvius fuit tra- „ ctatus quidam *Nili Monachi*, doctrinâ, & vitæ Sanctitate conſpicui, de *Chri-* „ *ſtiana Philoſophia &c.*, è Græco Latinum feci &c. At, ubi audivi filios tuos in „ Philoſophiæ ſtudia ſummis viribus incumbere, dandum mihi vitio duxi, ſi „ non, & ipſe, eo modo, quo poſſem illis auxilio eſſem &c. Vale Pater cum „ filiis, Romæ 18. Kalend. Septemb. 1534.

In laudato Necrologio omnium Monachorum Abbatiæ Florentinæ in fol. pag. 34. de Iſidoro Montacuto pluribus agitur, ex quibus ferè omnia de eo ſuperiùs dicta confirmantur, ac præterea hoc etiam additur, dum ibidem eſſet Abbas, extruxiſſe à fundamentis Domum, ſeu Palatium juxta Eccleſiam S. Mariæ de Moſchetto, quæ ſita eſt in fundo Alpis Appennini in Territorio Abbatiæ S. Angeli, Abbatiæ Florentinæ adnexi.

ISIDORUS MORATINUS, patriâ Forolivienſis, Monachus S. Mariæ de Cæſena profeſſus anno 1632., die 1. Nov., & deinde juſto elapſo intervallo, ejuſdem Monaſterii etiam Abbas. Hic, licèt ſeveriores diſciplinas aliquandiu edocuerit, poeticâ dulcedine nihilominus captus, haud parvam operam, nec pauca opera Muſis dicavit, propoſitis ſibi argumentis religioſo viro, eoquè Monacho in primis dignis, qualia profectò ſunt ſequentia.

1 *Divini Amoris Triumphus*, vario Carmine, continens Vitam *Venerabilis*, miræque virtutis fœminæ *D. Laviniæ de Alicorniis Monialis Ord. S. Benedicti*, Romæ typis Vitalis Maſcardi anno 1658.

2 *Paraphraſis in librum ſecundum Dialogorum S. Gregorii Papæ de Vità S. Patris Benedicti. Carmine heroico.* Venetiis apud Heredem Franciſci Babà an. 1662.

3 *Le Glorie della S. Spina della Corona di Noſtro Signore Gieſù Criſto, conſervata in Ceſena. Diſcorſo. In Ceſena per il Neri*, anno 1664. in 4.

4 *Muſæ Miſcellaneæ*; Placentiæ in Ducali Typographia Jo: Baptiſtæ Bazzachii anno 1667. In quo libro continentur, tum antedicta Paraphraſis, denuò ibi impreſſa, tum *Protomartyr Benedictinus*, Poema in lib. 4. diviſum, in quibus S. Placidi ortus, miracula, & martyrium poeticis luminibus exornantur, carmine paritèr heroico; tum denique Tryumphus Chiſius in Aſſumptione Alexandri VII. decantatus.

5 *Muſæ Geniales*, Eminentiſs. Principis Volumnii Cardinalis Bandinelli laudes, & Triumphum decantantes, additis Coronis ejuſdem Principis, Cæſenæ ex Typographia Nerii anno 1667.

6 *Oratio* habita Venetiis in Comitiis Generalib. S. Georgii M. impreſſa Placentiæ an. 1667. ad calcem libri (*Muſæ Miſcellaneæ* nimirum) recenſiti numero 5.

7 Ejus pariter leguntur in fronte Vitæ B. Pii V. conſcriptæ à Ludovico Jacobilli, *quinque Epigrammata* in Franciſcum Mariam Ghiſlerium, qui liber Jacobilli impreſſ. fuit Tuderti apud Vincentium Galaſſum anno 1661. Ipſe etiam vertit in Latinum Carmen *Argenidem Barclay*, quæ ms. extat in Bibl. Monaſterii S. Mariæ Cæſenatis. Item ſcripſit

8 *Eridani plauſus* in Nuptiis D. Lucretiæ Piæ de Sabaudia, & D. Hippolyti Marchionis Bentivoli, Ferrariæ apud Mareſtas anno 1668. in 4.

Obit die 7. Sept. an. Dñi 1680. Cæſenæ repentina quidèm morte, ſed tamen pia, nam, cum media nocte ad matutinas preces ſurrexiſſet, inventus eſt exanimis in ſuo Cubiculo genibus flexis, coronam orariam manibus ſtringens.

De eo

De eo Georgius Viviani Marcheſius in Vit. Vir. Illuſt. Foriliv. an. 1626. Forolivii impreſs. in 4. apud Paulum Sylvam lib. 2. c. 8. pag. 306. „ Iſidorus Mo-
„ ratinus Caſin. familiæ Abbas Latinas Muſas, quas à primordio adoleſcentiæ no-
„ verat, indiſſolubili veluti amicitiæ nexu uſque ad obitum amavit &c. In Cæſe-
„ nate autem Monaſterio S. Mariæ Montis *Argenis* Jo: Barclay in Epicum car-
„ men verſa deliteſcit.

ISIDORVS DE SV' Parmenſis in S. Jo: Evangeliſta Profeſſus eſt noſtrum inſtitutum an. 1688. die 10. Apr. ubi etiam nunc Decani officio fungitur; ſcripſit

Breve Notitia dell' ammirabiliſſima Vita di S. Gertrude Vergine Badeſſa dell' Ordine di S. Benedetto, detta la Magna.

JVLIANVS MAYALIS, nobili familiâ, Panormi natus, in Cœnobio S. Martini Monachus, Vir egregius, Regi Alphonſo, & Pontificibus Eugenio IV. Nicolao V., & Calliſto III. acceptiſſimus, à quibus, ſicut etiam à Panormitano Senatu maximi momenti negotiis peragendis adhibitus, omnia ex eorum voto feliciter confecit, Pater Patriæ ob id à Civibus paſſim vocitatus. Ab Eugenio vero IV. *Viſitator* Monaſteriorum Siciliæ conſtitutus, eximiarum *Virtutum exemplis*, Antonino Mongitore teſte, *ſanctimoniæ fama, ac miraculorum gloria Beati* nomen ſibi comparavit. Scripſit

1 *Inſtructiones, & Capitula* prò Economico Regimine magni Noſocomii Panormitani, & 2. *De Conformatione Vitæ ſpiritualis ad primum exemplar Jeſu Chriſti*, quæ extat in Monaſterio S. Martini.

Hic inquam Julianus ab eodem Ant. Mongit. Bibl. Siculæ par. 1. inter Monachos Congr. Caſin. perperam recenſetur, cum Congr. Siculæ prò Caſinen. ex eo ſcribere debuiſſet, quod Sicula Congregatio Congregationi Caſinenſi an. 1506. unita fuit, Julianus verò obierat anno 1470.

JVLIANVS VERNATIA, patriâ Genuenſis, Monachus factus eſt in Cœnobio S. Nicolai de Buſchetto propè Vrbem Genuam ann. 1439., die 11. Iunii, cujus etiam Monaſterii poſteà fuit Abbas; vixit anno 1463., quò ſcripſit

Vitam B. Nicolai de Pruſſia ejuſdem Congr. Monachi, & Magiſtri olim ſui, quã an. 1709. vidi mſ. in Bibl. Romanæ Sapientiæ tom 2. Actorum, ſeù Vitarum plurium Sanctorum à Conſtan. Cajet. collectarum, quæ Acta, ſeù Vitas SS. ejuſdem Bibliothecæ eo tempore Præfectus ordinandas, & per menſes, dieſque diſtribuendas, inque ſex tomos colligandas paulò ante curaverat, legiturq; in fine menſis Februarii. Aliud exemplar mſ. hujus Vitæ ex dono D. Hippolyti * Pugnetti ad manus meas pervenit. Sed hæc eadem Vita nuperrimè, an. ſcilicet 1721. typis tradita eſt Auguſtæ Vindelicorum apud Fratres Veithios Bibliopolas opera doctiſſimi Viri D. Bernardi Pez Monachi, ac Bibliothecarii Mellicenſis in Auſtria, in 2. tom. ſui Theſauri noviſſimi Anecdotorum par. 3. n. 11.

* De eo ſupra.

JULIVS MARIA ODESCALCVS, Ven. Ser. Dei Innocentii XI. Summi Pontificis frater Germanus, patriâ Novocomenſis, Mediolani apud S. Petrum in Glaſſiate D. P. Benedicto nomen dedit an. 1633. die 19. Iulii. Quandiù autem inter noſtros vixit, omnium virtutum exemplar, præcipuè humilitatis, & caſtimoniæ ſe ipſam exhibuit. At ad Novarienſem Epiſcopatum, quem Emus frater dimiſerat, an. 1655. promotus, animarum Paſtor numeris omnibus abſolutus, cœleſtique Sapientiâ præditus cunctis apparuit; copioſiſſimas eleemoſynas tum publicè, cum privatim ab eo erogatas adhuc enarrant Novarienſes, verus enim egenorum Pater, omnibus, qui ad ipſum, tanquam beneficentiæ fontem confluebant, in primiſque Clericis pauperibus, alimenta, veſtes, aliaque ſubſidia abundè ſuppeditabat, in re divina faciendâ, cæteriſque Eccleſiaſticis officiis, ritibuſque peragendis ſingularem animi pietatem, & majeſtatem prorſus

Sacram

Sacram oſtendebat. Quamvis autem juſtitiam miſericordiæ ſemper conjungeret, impudicitiam tamen in Eccleſiaſticis præſertim viris, acerrimè inſectabatur. Diœceſim totam maxima diligentiâ bis luſtravit, eamque ſaluberrimis Conſtitutionibus Synodalibus adversùs irrepentes abuſus validè præmunivit; tandem cum annos 11. Novarienſi Eccleſiæ ſanctè, ac mira ſollicitudine præfuiſſet, an. 1666. ipſa D. Auguſtino Hipponenſi Epiſcopo ſacra die, quem ille imitari ſemper ſummopere ſtuduerat, ad Cœlos, ut ſperare fas eſt, evolavit. Synodica verò Diœceſana Acta, ſub hoc titulo promulgari curavit

Decreta Synodalia Eccleſiæ Novarienſis in exortu pacis ab Illmo, & Rmo D. D. Julio Maria edita, Epiſcopatus ſui anno 4., Novariæ impreſſ. an. 1660.

Ejus integram Vitam ſcripſit Carolus Franciſcus Rovelli Novocomenſis Cler. Reg. e Cong. Somaſcha, quam Innocentio XI., tunc in Petri Cathedra ſedenti, & Principi Livio Odeſcalco ejus fratris filio obtulit ms.

De eo fusè, & maxima cum laude Lazarus Auguſtinus Cotta in Muſæo Novarienſi, edito anno 1701. Cella * 2. pag. 193., & ſeqq., qui plures Authores de eo agentes refert, Jo: ſcilicet Ciampinum V. C., diſſert. hiſt. Abbreviatorum de Parco majori, ſive Aſſiſtentium S. R. E. Vice-Cancellario &c. Romæ 1691. pag. 24., Cæſarem Graſſi *Popolo pentito*, Jo: Ant. Beldi in Sermonibus, Alexandrum Perlaſcam in Orationibus pag. 402. Franciſcum Julianum, *Splendori Odeſchalchi*. Io: Mabillon. Itiner. Ital. pag. 7., & 10., Io: Palacium in Innocen. XI., alioſque ibi videndos. Itèm de eo Felix Egger in Idea Ord. Hier. Bened. l. 2. par. 2. diſſ. 4. pag. 283. noſque ipſi copioſiùs in noſtro Catalogo Epiſcoporum Congr. Caſinenſis. • Stanza

JUSTINIANUS, patriâ Bergomenſis, nobili genere natus, Patavii humanis, ſacriſque literis operam dedit, ibidemque admodum Iuvenis in Cœnobio S. Iuſtinæ regulam noſtram profeſſus eſt, anno 1515., die 11. Ianuarii ſub nomine *D. Innocentii*. Anno autem ætatis 22., majoris perfectionis, arctioriſque ſolitudinis deſiderio, ex Monacho, Eremita fieri voluit in Sacra Eremo Camaldulenſi, aſſumpto nomine D. Iuſtiniani; ubi annis 8. ſanctiſſimè vixit. Sed, cum eo tempore nova Congregatio Eremitarum Camaldulenſium Montis Coronæ nuncupata emerſiſſet, Iuſtinianus de virtute in virtutem magis, magiſque ire exoptans, ad illos declinavit, apud quos quadraginta annorum ſpatio, mirabili vitæ auſteritate, & ſanctimoniâ ad obitum uſque permanſit, Sacrarum literarum ſtudio, ac SS. Patrum Lectioni addictiſſimus, divinarumque rerum meditationi aſſiduè intentus. Pluries electus fuit *Prior*, & aliquoties *Major*, ſeu Generalis Superior ejuſdem Congreg. Vtque erat Philoſophiæ, ac Sac. Theologiæ peritiſſimus, plura ſcripſit opuſcula doctiſſima æquè, ac piiſſima, ſed quorum potior, majorque pars, deplorabili ejus Cellæ nocturno incendio, dum ipſe in Eccleſia divinis laudibus intereſſet, igne conſumpta, interiit, ingenti quidèm Catholicæ Eccleſiæ detrimento, nam pleraque ſcripta erant.

1 *Contrà recentiores Hæreticos*, quorum fallacias ſummo doctrinæ robore confutabat. Evaſerunt tamen flammarum rabiem ſequentia opuſcula: 2. *De vera, & falſa Amicitia, Dialogus*. 3. *De Contemptu Mundi, Dialogus*; ambo aureis characteribus digni, ab eo conſcripti, dum adhuc Caſinenſis Monachus eſſet; itèm inventi fuerunt alii duo tractatus 4. *De differentiis peccatorum, & 5. De ſcandalo*: ad fidelium Conſcientiæ dirigendas aptiſſimi; item 6. *De Oratione, ejuſque faciendæ modo, libellus* perutilis. Hæc opuſcula erant mss. in Eremo Montis Coronæ tempore Lucæ Hiſpani ejuſdem Congr. Eremitæ. Sed inter ejus lucubrationes igne conſumptas præcipua erat 7. *Elucidatio locorum difficilium Sacræ Scripturæ*, in qua Authoris doctrina, & ingenium potiſſimum elucebat. Obiit Iuſtinianus Bergomas piiſſimè an. 1563. die 2. Aug. Agunt

Agunt de eo maxima cum laude, & veneratione Petrus Delphinus Eremita Camaldulenſis in Epiſtolis, lib. 12., ſæpiùs. Auguſtinus Fortunius Florentinus Monachus Camaldulenſis in Hiſtoria Camaldulenſi, impreſſa Florentiæ, apud Sermartellium, 1575. l. 3. c. 17., & 18., ubi aliud ejus opuſculum refert igne pariter conſumptum nempe. 8. *Vitam Ven: Pauli Juſtiniani Eremitarum Montis Coronæ Inſtitutoris*: Lucas Hiſpanus pra laudatus in Hiſtoria Romualdina, ſeù Eremitica &c. impreſſa in Eremo Ruhenſi, in agro Patavino, anno 1581. lib. 4. c. 7., quod eſt *De Vita Juſtiniani Bergomenſis*, & alibi ſæpè. Gabriel Buc. in Menol. pag. 556. ad diem 2. Auguſti, ubi ei titulum *Beati* tribuit, adeoque orationi, & contemplationi eum deditum fuiſſe ſcribit, ut frequentiſſime cibi per diem, ſomni per noctem obliviſceretur.

L

LACTANTIUS STELLA, nobilis Brixianus, frater Jo: Baptiſtæ Stellæ (de quo ſupra), Profeſſus SS. Fauſtini, & Iovitæ factus an. 1582. die 28. Febr. ac deinde ejuſdem Monaſterii Abbas, cui tamen dignitati nuntium remiſit, Abbatis tantum titulo ad obitum uſque retento; Vir fuit in literarum ſtudiis egregius, celebriſque Academiæ *Errantium* in Brixiana Urbe Inſtitutor; multa proſâ, ac verſu compoſuit, teſte Octavio de Rubeis in Elogiis hiſtoricis Viror. Illuſt. Brixien., quamvis ejus lucubrationes ſingillatim ibi non exprimat. Leguntur tamen ejus

1 *Rime Spirituali*, inter quas eſt *Parafraſi della Croce di Breſcia d'Oro, e di Fiamma*; quæ eſt Ode in laudem S. Crucis, ſatis quidem docta, pluribus Ingenii acuminibus, ac intimis Chriſtianæ Pietatis ſenſibus, undique referta, impreſſa Brixiæ, apud Bartholomæum Fontanam an. 1629. in 8., in libro ejuſdem Octavii de Rubeis, cui titulus *Hiſtoria delle Croci Breſciane*, ubi ejus etiam legitur 2. *Italicum Epigramma, in laudem Elogiorum hiſtoricorum ejuſdem Octavii*, quæ edita ſunt Brixiæ, an. 1602., eiſdemque præfixum. Incipit

Ecco i lucidi ſpecchi, ecco le chiare

Immagini d'antica alma Virtute &c. Item *duo alia Italica Epigrammata* in laudem alterius libri ejuſdem Octavii, quo deſcribit *Vitas* SS. Fauſtini, & Iovitæ Brixiæ Protectorum: impreſſ. ibidem apud Bartholomæum Fontanam 1624. in 8. 3. *Inſcriptio ſepulchralis Alexandro Luciago* *, viro præſtantiſſimo, ac pientiſſimo poſita, quam affert idem Octavius ibidem poſt Elogium ejuſdem Luciaghi, pag. 477. & ſeq. Scripſit etiam Comœdias quaſdam Italicâ linguâ, quarum una prænotatur 4. *Il Giuſto ſdegno &c.* alia 5. *La Clarella* opera paſtorale dell' Academico *Fiſſo* (namque in laudatâ Errantium Academiâ vocabatur) diviſa in v. Atti, ravvivata l'anno 1628. ad iſtanza della Ser.ma Madama Margherita Ducheſſa di Parma, e Piacenza. Item, 6. *Odem Pindaricam Italica Lingua* in laudē Io: Nani Patritii Veneti impreſſ. inter alias ſuas lucubrationes, quam una cum Epiſtola, & Elogio Latino ad eum miſit: aliamque Italicam Odem in laudem Io: Baſadonnæ dum è Brixiana Armorum Præfectura recedens Venetias rediret, qui nobiles Veneti Epiſtolas amoris, & gratiarum actionis pleniſſimas ei remiſerunt: 7. *Breve Ragionamento* ſovra l'Impreſa degli *Erranti*, che è una *Luna creſcente*, col motto, *non errat errando*, cui inſeruit Ita-

* Luzzago:

Italicum Epigramma. 8. *Ragionamento dell' Unione delle Lettere, e dell'Armi*; qui nexus ſ. opus, ac finis eſt Academiæ Errantium, in qua hanc Orationem recitavit an. 1620. 9. *Raccolta di Lettere miſſive, e reſponſive a varj Sogetti, come pure di Canzoni, e Sonetti*, (tra quali molti di propoſte, e riſpoſte a Torquato Taſſo, Otavio Roſſi, Luca Aſſarino, ed altri celebri Autori) *Canzoni, ed altre Poeſie Miſcellanee*. 10. *L' Armi, e gli Amori Boemi, Attione militare del Fiſſo Accademico Errante diviſa* in fatti; di cui però ſi conſerva ſolamente il primo Fatto diviſo in tredici comparſe. Hujus tamen operis argumentum eſt omnino fabuloſum: Incipit

Voi ſaprete, che 'l Sol ha di già ſette
Volte girato i gran Celeſti ſegni,
Da che ſiamo attorniati, anzi rinchiuſi
Da queſte fere Donne. Il primo ſeme
D'un tanto male, è ſtato Amore, e Sdegno
Ah quanto puon ne i petti de mortali
Queſti ardenti Tiranni, ſe ragione
Non dà legge a gli affetti, e non gli frena:

Tres hæ Lactantii lucubrationes extant in Bibl. Monaſterii S. Euphemiæ Brixiæ mss. 11. *Divoti Eccitamenti*, in quorum laudem ſcripſit Italicum Epigramma Eques Proſper Proſperi Neapolitanus: ſicuti aliud Epigramma Italicum ſcripſit Auguſt. Paggius in laudem ejus Comędiæ, cui titulus, *Il Giuſto Sdegno*. 12. *Vaſo di Verità*; in cujus operis laudem Anonymus, ſcripſit pariter aliud Epigramma Italicum: hæc tñ duo ejus opera, ſicut etiam Comędia prænotata, *Il Giuſto Sdegno*, ubi nam reperiantur, hactenus neſcitur, ſed ad calcem alior. ejus operum mss. quæ paulo ante extare diximus in Bibl. S.Euphemiæ legitur eor. approbatio pro impreſſione = *Fr.Angelus Franciſcus à Genua Ord. Min. de Obſer. Sac. Theol. Gener. Lector vidit, & approbavit*. = Imprimatur *Inquiſitor Generalis Genuæ* 1631. 16. *Febr.* Imprimatur: quatenus Dñis Illñis Gubernatoribus Reip. Genuen. reſervatur. *Fantonus*.

De eo magna cum laude loquitur prædictus Octavius de Rubeis in memoratis Elogiis pag. 418. & ſeq. „ Queſti ſono due Fratelli *Lattanzio*, *e Silvio*, l'uno „ Priore, l'altro Abbate, ambidue chiari di dottrina, di pietà, e di governi: Ri- „ ſplende nel primo una dolciſſima delicatezza di lettere gravi, e piacevoli; nell' „ altro un' intiera cognizione delle Matematiche, in ambidue una ſoda maniera „ di vita, non men accommodata a i negozj di ſtato, che agli antichi, e moderni „ decreti Religioſi: *Lattanzio ha ſcritto molto nella proſa, e nel verſo, e tuttavia „ ſcrive componimenti, che ſaranno di eterna perpetuità o ſe ſteſſo, alla ſua Religione, „ ed alla Patria*. Fù un tempo le delizie di tutti i virtuoſi Principi Romani, or' è „ la delizia in Breſcia di chiunque ama la virtù. Per iſtimolo della quale, tratto „ dalla ſua benigna natura, *và iſtituendo l' Accademia degl' Erranti*, procurando „ che Breſcia armata, ritorni Breſcia incoronata di quei meriti, e di quei lauri fe- „ lici, che diſpenſano l'intiera tranquillita dell'animo nobile, ed honorato „ Leonardus Cozzandus Bibl. Brixianæ par. 1. pag. 151., omnia ex Octavio mutuatus, eum floruiſſe anno 1590. teſtatur. Jo: Marius Creſcimb. in hiſt. vulg. Poeſ. l. 5. pag. 418. num. 38. 2. edit. an. 1714. Bern. Pez Epiſt. X. Apologet. in Catal. Scriptor. Ord. noſtri ab an. 1600. pag. 252. Plac. Puccinell. in Nomencl. Abb. edita an. 1641. pag. 27. Angelus Gryllus in ſuis Epiſtolis Venetiis impreſſis an. 1612. quanti Lactantium faceret pluries demonſtrat. Primo quidem pag. 176. Epiſtola ad eumdem data, qua illum, ut Genuam ad ſe videndum adiret, peramanter hortatur, & invitat. & pag. 347. & pag. 193. Epiſtola ad Angelum Petrum, quâ Lactantii obitum amare deplorat. Uſus eſt etiam Lactantius arctiſſimâ Torquati Taſſi amicitiâ, qui ad eundem Lactantium plures Epiſtolas, & Epigrammata Italica ſcripſit, cui pariter miſit, & commendavit libros ſuos omnes, & ſcripta chariora, interquę alterum ſuum Poema *Hieroſolymæ Liberatæ*, ipſi-

que Dialogum ſuum *de Charitate* ſe nuncupaturum promittit, eo quia Lactantius eximiâ ſemper erga Taſſum charitatem oſtendiſſet. Obtinuit quoque familiaritatem plurium nobilium Virorum, & Literis Illuſtrium tam Romæ, quam Venetiis, & Brixiæ, inter quos præcipui fuerunt laudati Jo; Baſadonna, & Joannes Nani cum ſuo Fratre Baptiſta, Jacobus, & Donatus Mauroceni, ut apparet ex eorum Epiſtolis ultrò, citròque miſſis, aſſervatis hodieque in memorata Euphemianâ Bibliothecâ, quibus, & quanti ejus doctrinam, ac virtutem facerent, & quo illum honore proſequerentur, ſatis declarant.

Equ. Fontana in Orationem Nexus *Armorum*, & *Literarum*.

E Penne, e Spade quì, Libri, & Usberghi
Trattanſi ognor; Quì Pallade, e Bellona
Combatte, e poſa: e Fama alta riſuona,
Che il Valor quì, che quì Virtute alberga,
Più degna man, che dotte carte verghi,
Più ſcelto piè, che poggi in Elicona,
Trovar non ſi potra: ecco chi ſprona
Il Cuor, ond' ozio vil ſprezzi, e poſtergbi.
Uſciran' nuovi Tullj, e nuovi Achilli
Da queſto ſeno, e ſian le Toghe, e l' Armi
Illuſtri fregi a queſta Patria amata.
A prò di molti ſia, che quì sfavilli
STELLA d' onor, che illuſtri bronzi, e marmi,
*E porti al ſin * felicità bramata.*

* Suol ?

Anonymi in laudem Operis, cui titulus, *Vaſo di Verità*.

Qual' aſciutto Terren per lunghi ardori
Reſo infecondo, e de ſuoi frutti privo
L' onda ſentendo del bramato rivo
Toſto rinverde, e ſpira grati odori.
Talora il gran deſio de noſtri cori
Arſo, e bramoſo d' un bel Fonte vivo
Qual ſparge nobil VASO, al caro arrivo
Spegne la ſete, e avvien, che s' avvalori.
Ma tu ſublime Spirto, onde prendeſti
Coſe tante, e sì nuove, a far paleſe.
Di ria malvagità l' iniquo Figlio?
Certo del Santo Nume amici, e preſti
Gli Oracoli ti furo; e'l Cor t' acceſe
Di penetrar il VERO alto Conſiglio.

Extant mss. in prælaudata Bibliotheca S. Euphemiæ, una cum aliis hujus generis Carminibus, & Elogiis plurimorum aliorum Poetarum, tum in commendationem ejuſdem Lactantii, inter quos præcipui, ac nobiliores ſunt Torquatus Taſſus, Octavius de Rubeis, Ludovicus Malombra, Petrus Ordelaphus, & Lucas Aſſarinus &c:, tum in laudem aliarum quarundam lucubrationum ipſius Lactantii, qui eiſdem Rythmis ad eadem reſpondet; quæ Carmina ſi legere quis cupit, adeat noſtra Analecta in eodem Lactantio, ubi etiam plura alia de eo.

LAURENTIUS BORGIANNI Florentinus, tum patriâ, tum monaſticâ Profeſſione, quàm in Cœnobio S. Mariæ, an. 1673., die 25. Aprilis auſpicatus eſt, fuitque inſignis Poeta, Orator, & Sacrorum Canonum Profeſſor, variis etiam linguis, & idiomatibus eruditus, qui inter multas, quas edidit lucubrationes, poſteris reliquit

De laudibus Virginis Mariæ Dominæ Noſtræ.

De

De eo agit Plac. Puec. in Chron. Abb. Floren. pag. 142., in quo eum nonagenarium obiiſſe aſſerit.

LAURENTIUS FERRARUS, nobilis Panormitanus, alumnus, ac perpetuus Abbas Gregoriani Cœnobii S. Martini à Monachis electus anno 1452. Vir multarum ſcientiarum, ac illuſtrium virtutum ornamentis conſpicuus, qui ab Alphonſo Rege, & Calliſto III. Pont. Max. nonnulla privilegia impetravit, In Pauperes, ac Peregrinos liberaliſſimus, Monaſticæ diſciplinæ tenaciſſimus, Concionator eximius, quiq. à Roccho Pyrrho de Abbatiis Sicil. pag. 180., & 181. ſcripſiſſe traditur:

2 Non parva volumina *de re Concionatoria*, quæ mss. in Archivo ejuſdem Cœnobii aſſervari teſtatur, ſicut etiam *Sermonum* volumina varia, & *Sermones aſceticos*. 2. *De vero Monachorum profectu*, libros tres; ibidem.

Hic inquam perperam, ut plures alii, ab Ant. Mong. Bibliothecæ Siculæ par. 2. pag. 5. inter Caſin. Congr. Monachos recenſetur, cum ipſe obierit an. 1458. ut ibidem dicitur; Monaſteria verò Siciliæ unita fuerint Congr. Caſin. an. 1506. ut ſæpè dictum eſt, ſæpiuſque adnotabitur, cum occaſio ſe nobis obtulerit. Unde dici debuerat Benedictinus Congr. Siculæ, non Caſinenſis.

LAVRENTIVS A' GRANIANO, qui eſt pagus Terræ Laboris, ſeu Campaniæ Felicis, familiâ de Miro, Profeſſus S. Severini Neapolis factus an. 1623., die 22. Junii, ac deindè Abbas, ut dicimus, *Titularis*, ſcripſit

Quodlibeto di varie coſe naturali, e neceſſarie tanto per la vita Civile, quanto Monaſtica, quod ms. aſſervatur Neapoli in S. Severino.

Hic fuit Patruus Jo: Bapt. de Miro Congr. noſtræ olim Generalis Procurato- De quo ſuprà
ris, ac deinde Præſidis, cujus ut & reliquorum Fratrum ipſe natu major, de- L. I.
mortuo eorum Patre, curam ſuſcepit, eoſque optimis literis, & bonis moribus diligentèr imbuendos curavit, nec irrito quidem labore, ſicuti eorum præclara virtus ſatis oſtendit.

LAVRENTIVS LVCALBERTI, patriâ Florentinus, in Cœnobio S. Mariæ, quod ibidem per antonomaſiam *la Badia* dicitur, Monaſticam Vitam profeſſus, anno 1573., die 25. Apr. tum Sac. Theologiæ, tum Græci, Hebraici, Latinique ſermonis peritiâ celebris fuit; quod utique præter alia, hodièque optimæ notæ libri Græci quamplurimi, ejus nomine inſigniti, *Ad uſum*, ſcilicet, *D. Laurentii à Florentia*, demoſtrant, qui modò in prædicti Cœnobii Bibl., non parvum ejuſdem ornamentum, extant; quamobrem haud difficulter crediderim fieri potuiſſe, quod olim Florentiæ à Senioribus Monachis audivi, interrogatum eum aliquando à Summo Pontifice (Paulo V.) quàm potiſſimùm facultatem profiteretur, earumdem linguarum Profeſſorem ſe nuncupaſſe. Cum itaque doctrinæ non ſolùm famâ, ſed Monaſticæ etiam diſciplinæ obſervantiâ apprimè floreret, à prælaudato Summo Pontifice Paulo V. miſſus fuit in Lotharingiam anno 1605., ſicuti ex ejuſdem Pontificis Epiſtola in forma Brevis, v. Kal. Oct. anno 1606. dat., ut una cum Cardinalis Caroli à Lotharingia Pontificii Legati Commiſſariis, Monaſteria Ordinis noſtri per eam regionem exiſtentia viſitaret, ac reformaret; quam provinciam naviter adeo, ac feliciter adimplevit, ut ejus Viſitationis fructum uberrimum, & Lotharingia ipſa, ubi Congregatio SS. Withoni, & Hydulphi, ad inſtar Congr. Caſin. fuit inſtituta; & Belgium quoque perceperit, ubi Congregatio S. Placidi, demumque Gallia univerſa, ubi celeberrima, ac Viris doctiſſimis ab exortu, uſque in præſens mira fœcunditate florentiſſima S. Mauri Congregatio coaluit. At Laurentius reverſus tandem Florentiam, in ruralem Eccleſiam ejuſdem Abbatiæ quietis, ac ſtudiorum causâ cum receſſiſſet, ibidem non multo poſt ab infido, ac ſceleſto famulo

mulo per inſidias neci traditus fuit, ut ego quidem Florentiæ à Senioribus Monachis ſemper audivi; vel ut Puccinellus, loco infra citando, autumat, à Latronibus, una cum eodem famulo occiſus, Vir ſane tali fato prorſus indignus. Scripſit autem in procintu reditus in Italiam

1 *Epiſtolam parænetieam*, ſive *hortatoriam ad Patres ſupralaudatæ Congregationis Lotharingicæ ad Generalia Comitia pergentes*, ſaluberrimis monitis prò bono ejuſdem regimine undique refertam. Item ejus legitur

2 *Epigramma in Hiſtoriam Monaſticam Petri Ricordati* in principio ejuſdem libri, quod ſic incipit

„ *Qui Benedicti ſunt veſtigia ſacra ſequuti*
Oſtendunt nobis inde iter ad ſuperos &c.

In Archivo Abbatiæ Florentinæ tom. 30. in fol. ms., titul. *Commiſſiones*, ubi omnia, quæ ad viſitationem, & reformationem Congregationis Lotharingicæ per Lucalbertum pera?am attinent, fuſiſſimè continentur, ejus hac de re ſequentes lucubrationes leguntur, nempè:

1. *Articuli prò bono regimine Congregationis Lotharingicæ propoſiti Illmo Legato*; ſunt num. 22., incipiunt: *Ad Capitulum Generale &c.* deſinunt: *Si utile judicaverint in illo Monaſterio*. 2. *De modo regiminis ejuſdem Congreg.* à pag. 526. uſque ad 534. Incipit: *Regimen Congr., & eſt univerſale, quod totam Congr. reſpicit, & particulare, quod uni tantùm Monaſterio præficitur*. Deeſt finis. 3. *Conſtitutiones prò ſalute Congregationis Lotharingiæ, & bono regimine ipſius*. Sunt num. 13., pag. 543. Incipiunt. *Nullus Prior ultra quinquennium in eo officio, ac dignitate perſeverabit*. Deſinunt: *Et hæc tandiù durent, quouſque Congregatio adeò creverit, ut noſtras in regimine Conſtitutiones exactè obſervare poſſint*. 4. *Declarationes præmiſſorum*, à pag. 544., uſque ad 548. Incipiunt: *Quanto damno fuerit Prælatorum perpetuitas, multo noſtro malo edocti ſumus*. Deſinit: *Prælatis, & Prioribus concedi, qui reformationem reciperent, & ſua Monaſteria reformata Congregationi unirent*. 5. *Declarationes articulorum*, qui ſupra ſunt politi, pag. 592. ad 553. Incipiunt: *Noſtra Congregatio prò iis, qui pluribus detinentur negotiis &c.* Deſinunt: *Quæ omnia ego D. Laurentius Lucalberti Florentinus prò bono reformationis Monaſteriorum D. Benedicti hujus Provinciæ Illmo Legato examinanda, corrigenda, probanda, & reprobanda proponebam*. 6. *Ritus, & Cæremoniæ Eccleſiæ ſervandi*, pag. 560., ad 565. 7. *Variæ Relationes*, ſeu ut in Indice ſcribitur, *Informationes*, prò eadem reformatione pag. 690. ad 766. 8. *Præcipua Congregationis, & Obſervantiæ Regularis Caſinenſis Capita Illmo, & Sermo D. Cardinali Lotharingiæ S. Sedis Apoſtolicæ à Latere Legato exhibita à D. Laurentio Lucalberti*, pag. 767., uſque ad 772. 9. *De eadem reformatione Tractatus*, pag. 714., ad 723. Incipit „ Illmo, ac Rmo Legato.
„ Quod maximè cupit Celſitudo veſtra, quod jubet SS. D. N. Paulus V., quod pii
„ omnes ſperant, & deſiderant, & in quo ego Celſitudinis veſtræ Miniſter ſum, li-
„ cèt minimus, & indignus, illud eſt, ut Ordo D. Benedicti &c.„ deſinit „ Cum
„ Sereniſſimis Principibus, Patre, & Fratribus perpetuò incolumes, & felices red-
„ dat „ Item Italicè 10. *Relazione dello Stato del Monaſtero Senonenſe in Lorena*, pag. 690. Incipit: „ Eſſendo Io D. Lorenzo Lucalberti Fiorentino Monaco
„ Caſinenſe per ordine di Sua Beatitudine deputato nella Provincia di Lorena &c. deſinit „ Queſto è quanto in parola di verità poſſo dire, e per fede ho ſcritta la
„ preſente, conforme alla relazione datane in ſcritto à N. Signore, quando tornai
„ di Lorena. Data nella Badia di Fiorenza. 11. *Relazione di detta riforma data alla Santità di N. Signore Papa Paulo V.*, pag. 594., uſque ad 701. Incipit
„ Eſſendo D. Lorenzo Fiorentino Monaco Caſinenſe Umil. Serv. di V. B. ſtato deputato

Digitized by Google

» putato per ordine ſuo nella Provincia di Lorena, per aſſiſtere alla riforma dell'
» Ordine di S. Benedetto in ſervizio dell' Illmo Cardinal di Lorena Legato ſuo in
» quelle parti, ed eſſendo per ubidire a V. B. ſtato per tale effetto in quei luoghi
» dieci meſi, cioè dal Novemb. 1605., ſino a tutto il meſe di Agoſto 1606., e ri-
» trovatomi in tutte le Viſite, Conſulte, e Decreti fatti per tal riforma, del tutto
» ſon qui per darne relazione a V. B., toccando ſolo le coſe più principali, e que-
» ſte anco ſuccintamente per non tediarla &c. » deſinit » Gli domando con ogni
» umiltà la ſua Santa, ed Apoſtolica Benedizione, per tornarmene alla mia ſolita
» ubidienza, ed abitazione della Badia di Fiorenza. 12. *Altra Relazione della medeſima Viſita, e riforma*; pag. 702., ad 711. Incipit: *Avendo N. S. &c.* deſinit: *A ridurre quei Monaci all' Oſſervanza degl' Inſtituti Monaſtici*. 14. *Epiſtolæ* diverſæ pro eadem reformatione, à pag. 776., uſque ad pag. 779. nempè
1 *Illmo, & Rmo D. Carolo Cardinali, & Legato Lotharingiæ*: 2. *Rmo D. Viardino Illmi Cardinalis Legati Lotharingiæ Vices-gerenti*. 3. *Rmo D. Abbati S. Agerici, D. Deſiderio Saryor*, pag. 779. 4. *Plures Epiſtolæ variorum* ad eumdem *Lucalbertum* de eadem reformatione, à pag. 726., uſq. ad pag. 792.

De eo, deque ejus in Lotharingiam miſſione agunt, Ant. Yepeſius * in Chron. Generali Ord. S. Benedicti Hiſpanicè exarato, & à Martino Retheolis Monacho Congr. SS. Withoni, & Hydulphi Gallicè reddito, Tullique impreſſo, an. 1648. tom. 4. pag. 18., & ſubſeq., ubi Laurentius noſter *Magnus* etiam *Theologus* vocatur, *Grand' Theologien &c.* Jacobina Bouetta de Blemur Monialis Benedictina Smæ Trinitatis Cadomenſis * in *Annèe Benedictin, où les Vies des Saint de l' Ordre de Saint Benoiſt pour tous les jours de l'annèe* pag. 291., & ſubſeqq. ad diem 14. Nov. in Elogio P. D. Deſiderii de la Court, qui eam reformationem inchoavit, & mirè promovit. Plac. Pucc. in App. hiſt. de Ill. Abb. Florent. Viris c. 9. pag. 73. Et iterum in Chronico Abbat. Florent. pag. 158. his verbis.

* Yepez

* De Caèn in Normannia.

» Queſti fu uno de' più celebri, e primarj Literati dell' Italia, il quale colla ſua
» dottrina, ed eloquenza ne riportò la palma in tutti li circoli publici con arguti,
» e ſottiliſſimi argomenti; tolſe la confuſione alla mente de' Mercanti, e Banchieri
» in cauſa de' Cambj, e Ricambj; con additargli la vera deciſione non più udita
» da loro nelle conſulte fatte da i più ſagaci, e periti Teologi; che ne meritò ſom-
» ma lode, e nelle ſue opinioni non ammeſſe coſa, che ſentiſſe d'audacia, nè d'adu-
» lazione, nè di fievolezza di ſervitù. Ebbe il dono della memoria, non leggendo
» libro, nè udendo Panegirico, o Predica, che non reſtaſſero impreſſe nella ſua
» memoria, quaſi eguale ad Anneo Seneca &c. Fatto ritorno in Italia (dalla Viſi-
» ta Apoſtolica, e riforma dell' Abbadie di Lorena) per ricompenſa di tanta fati-
» ga gli furono offerte dignità Eccleſiaſtiche, da eſſo con molta riverenza rifiuta-
» te, contentandoſi menar la ſua vita tra i libri &c. » Extat quidèm in Bibliotheca Abbat. Florent. liber ms. *de Cambiis, & Recambiis*, aliiſque materiis moralibus; ſed cum nullibi authoris nomen oſtendat, an is Laurentii Lucalberti ſit fœtus, quamvis id probabile videatur; pro certo tamen aſſerere non poſſumus. Ejus per id temporis adhuc juvenis optimæ ſpei, ac iodolis, ſtudiiſque humaniorum literarum, & variorum Idiomatum addictiſſimi, meminit Petrus Ricord. Hiſt. Monaſt. dial. 4. pag. 459. Denique Bern. Pez * in Bibliot. Benedictino-Mauriana edita anno 1716., in diſſert. hiſtorica (quam Bibliothecæ præmiſit) de Ortu, & Progreſſu Congr. S. Mauri cap. 4. ſic de eo » Literas Pauli V. 5.
» Kal. Octob. an. 1605. exaratas ſecum retulit Rodeius ex Italia redux cum D.
» Laurentio Lucalberto Decano Caſinenſi, quem Pontifex Virodunum * mittebat,
» ut novam Congregationem Lotharingicam Caſinenſi conformaret » In Necrologio Monachorum Abbatiæ Florent., pag. 65. dicitur Laurentius docuiſſe Philoſophiam,

* Mòlch in Auſtria.

* Verdun.

loſophiam, & Sac. Thelogiam, Florentiæ pluries, Parmæ, & Cavæ, Rethoricæ item artis optimus Profeſſor vocatur, quippè qui Præceptorem habuit Euphroſinum Lapinum hujuſce Facultatis, eo tempore, facilè Principem. Laudatur deinde à rara memoriæ felicitate, Hebraicæ, Grecæque linguæ peritia, & *in omnes diſciplinas* lucubrationes inchoatas reliquiſſe narratur.

LAURENTIUS MARTINOZZI, nobilis ſtemmate, Senis ortus, Florentiæ apud S. Mariæ Monaſterium noſtris adjunctus eſt, an. 1625., die 17. Aug., Peruſiæ verò Petrô Giliolo celeberrimo Profeſſore Magiſtro uſus, Philoſophiæ ſtudiis operam dedit, brevique ejuſdem Scientiæ Magiſter ipſe etiam evaſit, eamque, ſicut & Matheſim, Peruſiæ, alibique noſtris Monachis, aliiſque tradidit. Florentiam reverſus, in Theologum, & Examinatorem Synodalem, ut dicunt, à Laurentio della Robbia Epiſcopo Feſulano adſcitus, à Ferdinando verò II. Magno Etruriæ Duce ad Mantuanum Dynaſtam miſſus, ob quædam plurimi momenti negotia expedienda, ibidem prò eodem Magno Duce, *Reſidentis*, ut vocant, Titulo aliquandiu manſit, ubique Prudentiæ, ac Doctrinæ laudem conſequutus. Anno deindè Jubilæi 1650., ſub Innocentio X., inter Apoſtolicos Sacramenti Pœnitentiæ Miniſtros in Baſilica S. Pauli admiſſus fuit, quo munere egregie expleto, à noſtra Congr. Prior Ravennæ, deindè Abbatiæ Florentinæ adminiſtrator, & Abbas Raguſii renunciatus fuit. Demum ab Alexandro VII., anno 1656., die 10. Oct. juxtà Ughelli novam edit. Ven., at juxtà Lucenti, die 26. Octob. Eccleſiæ Ilicinenſi * in Senenſi Ditione præfectus fuit, ubi, poſtquam aliquot annos Paſtorali ſollecitudine commiſſis ovibus præfuiſſet, an. 1665., quinquagenario major in pace quievit, & in Eccleſia Cathedrali depoſitus fuit; ejus extat in Caſinenſi Bibl. Codex ms. ſign. 645. cum hac inſcriptione *Logica Ariſtotelis, Authore P. D. Laurentio à Senis in Monaſterio S. Petri de Peruſio Lectore, anno* 1633.

* Vulgo Monte Alcino.

Anni 54.

De eo Plac. Pucc. in Chron. Abbat. Florent. pag. 163., Dominicus Gallus Romanus in libello Sacr. Rituum, qui in reſeratione Portæ S. Baſilicæ S. Pauli obſervati ſunt anno 1650. Iterum nos etiam in Epiſcopis è Congr. Caſin. aſſumptis. Julius Ambr. Lucenti in Ital. Sac. Reſtr. aucta &c. pag. 1361. col. 1. n. 15., ubi vocat eum Philoſophum, & Theologum magni nominis, & Etruriæ Principibus in paucis charum. In Necrologio omnium Monachorum Abbatiæ Floren. pag. 93. laudatur tamquam plurium ſcientiarum claris inſignibus.

LAVRENTIVS MASSOLVS nobilis Venetus, familiâ in præſens extinctâ, Filius unicus Laurentii Maſſoli, & Eliſabettæ Quirinæ, in magno S. Benedicti propè Mantuam Cœnobio Monaſticàm Regulam profeſſus eſt an. 1538. die 24. Junii, quo tempore eidem Monaſterio Gregorius Corteſius magnus ille Vir, Abbatis munere defungebatur, qui raram Juvenis indolem conſpicatus, eum optimarum ſcientiarum ſtudiis diligentiſſimè inſtruendum curavit; quapropter inſignis Philoſophus, celebris Poeta, Latinâ, Græcâ, Etruſcâ, aliiſque linguis evaſit, unde annos non minùs quadraginta earumdem ſcientiarum, ac Idiomatum paleſtræ conſtanter impendit, teſte * Petro Ricordato. Virtutis proindè meritò Abbas creatus, ſtudiorum rationem nihil admodum immutavit: Monaſteriorum enim Regimini, Monachorum diſciplinæ, & Muſarum conſuetudini abundè fecit ſatis, Obiit Mantuæ an. 1590. menſe Febr., ea autem, quæ egregiè ſcripſit, ſic prænotantur.

De quo ſupra.

* Hiſt. Mondial.

1 *Concordia Platonis, & Ariſtotelis*, edita circa annum 1550. 2. *Sonetti* 400. *in Firenze per Lorenzo Torrettino, o ſia Porrettino Stampator Ducale an.* 1564., *diviſi in due Libri*. 3. *Rime morali di M. Pietro Maſſolo Gentiluomo Veneziano, ora D. Lorenzo Monaco Caſinenſe, diviſe in* 4. *Libri, col Commento di M.*

Fran-

Franceſco Sanſovino, e con 4. Tavole, sì dei Sonetti, come anche delle Materie in eſſi contenute, e delle Perſone, alle quali ſono ſcritti dal Poeta diverſi Sonetti: In Venezia appreſſo Gio: Antonio Rapazzetto l'anno 1583. *in* 4. 4. *Methodus Hiſtoriarum conſcribendarum*. 5. *De Victoria ad Echinadas Inſulas reportata*.

Agunt de Laurentio Maſſolo laudatus Pet. Ricord. Hiſt. Monaſt. Dial. 4. pag. 462. qui tanquam de vivente eodem tempore, an. nempe 1575., quo Hiſtoriam ſuam evulgavit, cum nova ſemper opera ſcribere teſtatur &c. Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. pag. 433., & ſeq. Supralaudatus Franciſcus Sanſovinus in Deſcriptione Venetiarum, a Jo: Stringa ampliata, pag. 272. à tergo, & pag. 61. Hieronymus Ghilinus vol. 2. Theat. Vir. Ill. pag. 184., ubi ejus ingenium, tam in amœnioribus, quam in gravioribus literis egregiè commendat, ejuſque opera à Viris doctis ob variam eruditionem, ſtylique præſtantiam plurimi fieri aſſerit; Sed quâ ratione ſubjungat, ſuis operibus publicam lucem dare Laurentium non potuiſſe ob ſupervenientem mortem, quâ inquam, ratione id dicat, non video, nam Concordia Platonis edita fuit an. 1550. quadraginta proindè ante ejus obitum annos, (anno enim 1590. Mantuæ deceſſit), tum Italica Epigrammata, anno 1564., Rithmi morales anno 1583., eo quidem vivente. Auguſtinus Superbi, in libro, cui Titulus, *Trionfo glorioſo d' Heroi Veneti illuſtri in lettere*, impreſs. Venetiis, anno 1629. per Evangeliſtam Deuchinum, pag. 25. In ejus laudem legitur Græca Elogia Titi Proſperi Martinengii, in lib. diverſ. Poemat. pag. 233. ubi in titulo vocatur *Poeta celeberrimus*. Jo: Cin. Bibl. Volant. pluteo ..... pag. 174. ejus meminit, & noviſſimè Jo: Marius Creſcimb. Comment. in ſuam de vulgari Poeſi Hiſtoriam, tom. 4. pag. 76., & tom. 5., pag. 80. In noſtris denique Regeſtis mss. ſic de eo dicitur: *Abbas; multa doctè ſcripſit*.

Juvat autem hic adnectere Epiſtolam amoris pleniſſimam, ad Maſſolum ſcriptam à Petro Cardinali Bembo, qui Laurentium ob arctam cum ejus Parentibus neceſſitudinem, bonamque optimæ frugis ſpem, quam de illo conceperat, uti Filium ſemper dilexit, ac eumdem Gregorio Corteſio, ab ipſo Tyrocinii tempore, enixè commendavit, ut videre eſt in aliis Bembi ad eumdem Gregorium Epiſtolis. Hæc autem ad Laurentium data Venetiis, anno 1543., dum ille in Mantuano Cœnobio Monachum ageret, quæ legitur ultimo loco in libro Epiſtolarum, quas Italica lingua Bembus conſcripſit, ſic de eo habet. „ Eſſendo
„ venuto qui il P. Preſidente, domandatolo io dello ſtato, e degli ſtudii voſtri, ho
„ inteſo tutto quello, che io deſideravo intendere, di che ho preſa molta conſola-
„ zione, e ſpero, che per la continua opera, e diligenza, che ponete nelle buone
„ lettere, & Latine, & Greche, ed nelle Diſcipline, vi ſiate per fare in breve gra-
„ to, e caro, non ſolamente alla Congregazione voſtra, che è così bella, e gran-
„ de, alla quale però già intendo, che ſete *in omnium oculis*, ma al Mondo Criſtia-
„ no tutto, che ha biſogno, piuchè giammai, come vedete, di buoni, e dotti di-
„ fenſori. Dunque ſarete contento di ſeguire conſtantemente in oprar quello, che
„ tuttavia oprate, ſperando, che & da noſtro Signore Iddio, il quale non abban-
„ dona i buoni, & dagli huomini, che amano la virtù, & la dottrina, ſarete abon-
„ devolmente guiderdonato delle fatiche voſtre, & della pazienza, che uſate
„ in eſſe &c.

LAURENTIUS MORESCHI Placentinus, Profeſſus S. Sixti Placentiæ factus, an. 1606., die 2. Julii, ac deinde ejuſdem Monaſterii Cellerarius, & Decanus, Vir fuit æque doctus, ac probus, & tam in Philoſophicis, quam in Œconomicis rebus excellens, in morali diſciplina non parum verſatus, Sacræ denique Theologiæ, & Canonum Doctor, qui, cum optimis ſtudiis ſimul, ac Cœnobii bonis adminiſtrandis ſedulo incumberet, (quarum occupationum ne-

xus

xus non adeò facilis cuique eſt) immaturo fato deceſſit, ætatis an. 35. eo prorſus tempore, quo haud inanis omnibus ſpes affulſerat, eum ſi diutius vixiſſet, ingenii ſui nobiliores fœtus, & illuſtriora virtutum exempla in dies editurum fuiſſe ; reliquit :

1. *De Confeſſore librum in* 4., in quo omnia, quæ Confeſſarius ſcire debet, ſolidè, & cum inſigni Theologiæ, & Sacrorum Canonum doctrinâ, validiſque fundamentis tractantur, 2. *De Pœnitentiæ virtute, Tractatum primum. De Pœnitentiæ Sacramento Tractatum* 2. 3. *Tractatum de Mari, & de Aqua*, valdè eruditum, & curioſum, ac ſelectis quæſtionibus adornatum ; extant omnia hæc mss. duobus libris comprehenſa in Bibliot. ejuſdem Mon: S. Sixti, ubi etiam ejus effigies in Tabula depicta, à me viſa anno 1709.

LAURENTIUS a Vincentia, in Cœnobio SS. Felicis, & Fortunati ejuſdem Vrbis Monachatum Profeſſus, anno 1502., die 13. Dec. primus omnium cdendum euravit

Chronicon Caſinenſe Leonis Oſtienſis, Venetiis per Lazzarum de Soardis, die 21. Martii, an. 1513., ad cujus calcem adjecit Pontificum, Cæſarumque varia Diplomata rem Caſinenſem concernentia.

Adverſus eum in Bibl. Critica Dñi de Sainjore edita Gallicè Pariſiis an. 1708. cap.7.pag.100. multa dicuntur, nomine tamen Gabrielis Naudæi Canonicorum Regularium Propugnatoris, qui plures Literarias de Hiſtoria, & rebus Monaſticis concertationes cum Monachis Benedictinis habuit, atque inter falſitates, quas Benedictinis affingit, recenſet Collectionem hanc Privilegiorum à Laurentio Vicentino adornatam, perindè, ac ſi nihil, niſi falſum, & ſuppoſititium contineret, quod utique Naudæus aſſerit, fretus auctoritate Antonii Gallonii è Congregatione Romani Oratorii, qui in Apologia Romæ editæ anno 1604. prò defendenda opinione Cardinalis Baronii contrà Monachatum Benedictinum S. Gregorii Magni, acritèr arguit, carpitque Laurentium, quod in Privilegio Donationis Tertulli Monaſterio Caſinenſi factæ pro *decem, & octo Curtes*, ut habet Leo Oſtienſis l. 1. c. 1., ipſe Leurentius ſcripſerit *decem, & octo Civitates*, ex quo infert Gallonius, unaque cum eo Naudæus, omnia in eo libro falſa, & ſuppoſititia eſſe * Sed animadvertendum eſt in donatione Tertulli à Laurentio exhibita pag. 196. à tergo, non *decem, & octo Civitates*, ſed *Curtes* tantummodo nominari his prorſus verbis „ Concedo tibi in perpetuum Patri Patrum Benedi-
„ cto, & tuis Succeſſoribus in Caſini Cœnobio Sancti Baptiſtæ Joannis degentibus,
„ omnes patrimonii mei *Curtes*, quæ eſſe videntur in Sicilia ; & deinde eædem Curtes juxta varias Siciliæ Civitates, & Loca conſtitutæ deſcribuntur. At verò in divali Sacra Flavii Juſtiniani Auguſti ab eodem allata pag. 205., ubi eadem Tertulli donatio confirmatur, Civitates non quidem XVIII., ſed XXXII. Caſinenſi Monaſt. in Italia oblatæ nominatim exprimuntur, quarum nomina à Laurentio addita minime crediderim, ab aliquo vero alio appoſita, vel ab ipſo Juſtiniano poſtea donatas, affirmare non auſim, cum inferius, pag. ſcilicet 206. preter alias Civitates, Curtes etiam à Tertullo conceſſæ nominentur, & confirmentur.

* Litem huic nō abſimilem excitavit hoc ineunte ſæculo in Galliis Germonius S. I., at è veſtigio Monachorum ſinceritatem, ejuſque criminationes luculenter demonſtrarūt Juſtus Fontanin. Vindic. Diplomat., Author. Epiſtol. Italic. *Lettera di un Cavalier Erudit. &c.*, & fuſiùs P. Conſtantius è Congreg. Sancti Mauri.

Neque in examen adducam (cum id non ſit hujus loci, nec mei inſtituti) Juſtinianæi diplomatis, aut ſinceritatem, aut intelligentiam ; an videlicet præfatæ Civitates ſupremo, vel tantum directo, vel etiam ſpirituali dumtaxat jure Caſin. Monaſt. aliquando ſubditæ fuerint ; Sane Zacharias, Vrbanus II. Calixtus II., & Innocentius III. Romani Pontifices in ſuis Diplomatibus à * Margarino allatis, plures Eccleſias, Curtes, & Poſſeſſiones in iiſdem Civitatibus ſitas, præter innumeras alias in tota Italia, Caſin. Archiſterio ſubjectas memorant ; Fundis nimirum, Neapoli, Cajetæ, Soræ, Venafri, Seſſæ, Theani, Iſerniæ, Aqui-

* Bullar. Caſin. tom. 1. Conſtit. 3. 11., & 23.

Aquini, in Tremiti; ideſt Inſulis Diomedis maris Adriatici, una cum ipſis Inſulis, & portu Trajectenſi, & Vulturnenſi, & tota Piſcaria Leſinenſi, ut nihil de Civitate Terracinenſi, in Latio ab Alexandro IV. Pontifice, & Oppido Citrario in Calabria (quod hactenus noſtrum eſt) à Sigelgaita, & Rogerio Ducibus, eidem Caſin. Cœnobio conceſſis, dicam.

At vero aliis Ordinis noſtri Monaſteriis, multiplicatis utique ſuper numerum, quot, & quanta, bone Deus! ubique terrar. in Italia præſertim, Germania, (1) & Anglia, à Principibus Viris olim donata ſunt? tot ſanè, ut Jo: Trithemius (2) jure, ac merito ſcribere potuerit, *Si omnes poſſeſſiones Ordini noſtro manerent, futurum ſine dubio, ut tertiam Orbis* (Chriſtiani) *partem poſſideret*; quamobrem Galliarum ille Rex ſolebat dicere, S. Maurum à D. P. Benedicto eò miſſum plura Breviario ſuo ibidem aquiſiviſſe, quam Regum quiſpiam gladio. Quinimo Cœnobiorum Ordinis noſtri occaſione, & Monachor. induſtriâ nobiliores, amplioreſq; nedum totius Germaniæ, (3) ſed Norvegiæ etiam, Poloniæ, ac Ruſſiæ Urbes, originem, & incrementum habuiſſe graviſſimi referunt Scriptores, (4) Argentoratum, Salisburgum, Wormatiam, Spiram, Moguntiacum, Monaſterium, Eſcatuſam, Sanctum Gallum, Wiſimburgum, Sechingam, Fuldam, Amerbachium, Campedonam, Blambeurenium, torque alias, ut Thomas Bozius (5) Urbes non minus biſcentū in ſola Germaniâ a Monachis fundatas enumeret.

Conſtat etiam Ordinis Benedictini majeſtas, ac temporalis etiam potentiæ amplitudo ex ipſis reliquiis, quæ etiam num apud varia Monaſteria tum in Italia, tum potiſſimum in Germania ſuperſunt, maximi videlicet Corporis, licet diſciſſi, ac diſperſi, magna adhuc membra, ex quibus ejus, penè dixerim, immenſitatem, veluti ex ungue Leonem metiri queas: Etſi autem bonorū, ac ſplendoris haud parum, ob rerum viciſſitudines, ipſis etiam Regnis, ac Imperiis communes, aliiſque de cauſis cuilibet in Hiſtoriis mediocriter verſato ſatis notis, Ordo noſter amiſerit, ſi tamen ea omnia, quæ hodieque à Commendatariis, Epiſcopis, Seminariis, Collegiis, Ordinibus Militaribus, ipſis etiam Hæreticis, poſſidentur; præter ea, quæ omnino peſſum ierunt, quæ olim Benedictini juris fuerant, animo quis perpendat, ſupra fidem, Tertulli, Juſtiniani, aliorumque Principum donationes, ei minime videbuntur: At vero etſi donationes illę apocriphæ, vel corruptæ, vel interpolatæ fuiſſent, vel etiam illa editio à mss. genuinis Codicibus in multis diſcreparet, non ideo tamen rectè inde inferretur, omnia in eo libro contenta falſa eſſe, multòque minus veram, & incuſſam eruditiſſimi alioquin Eccleſiaſticę Hiſtorię parentis eam aſſertionem, ut tot (6) viri doctiſſimi invictis planè rationibus demonſtrarunt; Vide ſupra, quæ de eodem Laurentio diximus part. 1. pag. 225. lin. 12. in Hilarione Veronenſi.

LEO, cognomine MATINA, patria Neapolitanus, in Monaſterio SS. Trinitatis Cavenſis Monaſticæ militiæ rudimenta poſuit, an. 1628., die 30. Nov. Sacris, humaniſque literis valdè excelluit, præſertim in Elogiis conſcribendis, quæ ſtudia illius temporis genio, ac uſui plurimum arridebant. Electus à Veneta Republica in Patavino Gymnaſio Sacræ Scripturæ primarius Interpres, ut erat facundiſſimo eloquio, pluribuſque naturæ, & artis leporibus mirè ornato, prompto, argutoque ingenio, ac multiplici eruditione conſpicuus, plures annos celebris doctrinæ famâ, & Venetæ nobilitatis benevolentiâ, ac amore potitus fuit, à qua etſi Advena, Venetæ nihilominus Civitatis jure dignatus eſt, à noſtra etiam Congr. Abbatis titulo cohoneſtatus; in magna omnium exiſtimatione vixit uſque ad an. 1678., quo Patavii in S. Juſtinæ Monaſterio, mortales exuvias depoſuit, die 11. Febr., variis relictis literariis monumentis, hiſce titulis diſtinctis.

(1) Vid. Monaſt. Anglic. M. Ant. Scip. *Vera Ragion' di Stato*, Placentiæ 1650. apud Io: Bazachium.

(2) De Vir. Illuſt. Ord. S. Ben. l. 1. c. 1.

(3) Beatus Rhenanus de Pietate Fràcor. lib. 2.

(4) Sebaſtian. Munſterius Geographo lib. 3.

(5) De ſignis Eccl. cap. 5. & 26.

(6) Vide-ſis Doctiſs. Mabillon. diſſer. in calc. Tom. 1. Añal. Ord. S. Benedict.

1 *Unguis Elegiorum D. Leonis Matinæ Parthenopæi, Monachi Caſinatis, Academici Otioſi, & Aſſidati*; Ticini Regii apud Andream Magrium an. 1645. in 4. Quem librum in lucem emittendum curavit, inſcio auctore, *Comes Andreæ Cambarana*, Vir optimè de literis meritus, & auctoris amicus intimus.

2 *L' Angelo: Orazione detta nei publici applauſi fatti dagli Accademici Erranti di Breſcia, nella venuta dell' Illuſtr., ed Eccell. Sig. Cav. Angelo Cornaro Podeſtà di Breſcia, in Breſcia l' an. 1649. preſſo Policreto Turlini.*

3 *Ducalis Regiæ Lararium*, ſive, *Seren. Reip. Venetæ Principum omnium Icones, & Elogia* Patavii 1659. typis Hertzianis in fol. quod opus Octavius Boldonus, tanquam Elogiographorum Archetypon proponit in ſua *Epigraphica, ſive Elegiaca, Inſcriptioneſque pangendi ratione*, Peruſiæ 1660., in Indice 4. memoriali, pag. 797. his verbis „ Matina (Leo) Elogiaſtes, imitandus in genere lau-
„ dativo, materiâ gravì, ad finem ſerium, Elogiis maxime in Duces Venetos. „ Ad calcem, *octo* alia ſubjecit *Elogia* in laudem ejuſdem Reipublicæ, operumque publicorum, ac Victoriarum; ex his primum, quod in laudem Reipublicæ, Urbiſque Venetæ ſcripſit, eruditi ejus temporis, qui id genus ſcriptionibus plurimùm delectabantur, marmore, aureiſque literis dignum exiſtimarunt.

4 *Declamationes* habitæ *in Patavino Licæo ſub auſpiciis ſtudiorum*, Venetiis typis Combi, e la Noù an. 1669., & Patavii apud Paſquatum.

5 *Elogia Heroum*, ideſt, *Sanctorum Pontificum, Cæſarum, Regum, Principum, Cardinalium, Divam, Heroumque Muſæum &c.* Patavii, anno 1674., Typis Petri Mariæ Frambotti, in fol.

6 *Diſſertationes in libros Regum habitæ in Patavino Gymnaſio*, Oratoribus, Concionatoribus, & Urbanioris Literaturæ ſtudioſis fortaſſe non pœnitendæ, Celſiſs. Sereniſque Principi Jo: Friderico Brunſvvici, & Luneburgi Duci nuncupatæ: *Tomus primus* Patavii, anno 1675., Typis Jo: Bapt. Paſquati, in 4. Quæ duo opera, tanquam valdè erudita, ac utilia referuntur, & laudantur ab Auctoribus Ephemer. Liter. Ital. anni ..... fol. 186. n. 12.

7 *Il Ballo: Diſcorſo Accademico*; Venetiis impreſſus, in 16., an. 1669., Typis Ceſtare. 8. Reliquiſſe etiam quædam inedita, inter quæ *Panegyricorum librum*, literis ad me datis 22. Nov. 1720. teſtatus eſt P. D. Marinus Albritius Cavenſi Archivo Præfectus. Ejus etiam eſt ſubſequens *Elogium*, Patavii poſitum ſub ſigno Lucretiæ de Dondis Heroinæ, ob pudicitiam ſervandam, ab nefario Caſtitatis Prædone noctù interfectæ, ut refert Leonellus Crocecalle in Hiſt. Abbatum S. Juſtinæ mſ. apud me pag. 315. à tergo.

D. O. M.

Hoſpes Venerare pudicitiæ Simulacrum, & Victimam Lucretiam de Dondis ab Horologio, Pii Æneæ de Obicibus Orciani Marchionis Uxorem: Hæc inter noctis tenebras Maritales aſſerens Tædas, Furiales recentis Tarquinii faces Caſto cruore extinxit. Tantæ ſuæ Heroinæ generoſis Manibus Civitas Patavina poſuit Decreto diei. Meminerunt Leonis Matinæ Phil. Labbè, Bibl. Bibl., pag. 244., ubi Lararium, & Unguem Elogiorum refert. Ant. Theiſſer in Catal. Auctorum, qui libr. Catal. ſcripſerunt part. 1., pag. 217., Nicol. Toppius in Bibl. Neap. pag. 181., & 364., & pag. 188., & in additionibus pag. 342. col. 2. Bern. Pez in Catal. Scriptor. Ord. noſtri ab an. 1600., quem Epiſtola X. Apolog. texit, pag. 239. In noſtris Regeſtis pag. 229. in margine dicitur: *Abbas Titularis ex Decano: Sac. Script. Celeberrimus Lector in Gymnaſio Patavino.*

Noviſſime Nicol. Comnenus Papad. in Hiſt. Gymnaſii Patav. edita Venetiis anno 1726. tom. 1. l. 2. c. 23. n. 3. ubi Elogiorum ejus Ducum Venetorum *unum pretium eſſe*, ait ex *appictis Principum imaginibus*: iterumque pag. 373.

cap.

cap. 23. n. 149. ubi Sac. Scripturæ ſedem acutiſſimis interpretationibus, & præfationibus eloquentiſs. illuſtraſſe eum fatetur, ejuſque opus notiſſimum, eſſe *Principum Venetorum Elogia* aſſerit, & *Declamationes*, ſed ejus ſtylum, ubiquè *aſperum*, *retorridum*, & ſubobſcurum vocat: Ita nimirum in demortuum Leonem cenſoriam virgam excerſens. At prælaudatus Comes Andreas Gambarana in præfatione *Unguis* Elogiorum, ſic de Leone Matina loquitur: „ Pervaſit ne-
„ dum florentiſs. Italiæ Vrbes nomen P. D. Leonis Matinæ, verùm, & ad transma-
„ rinas Regiones pereruditi atramenti mare navigavit. Humaniſſimus Vir, inter
„ cætera amoris erga me ſui argumenta, plurimas, tùm Etruſco, tùm Latino ſer-
„ mone lucubrationes meæ fidei commiſit, quas, cum famelico perlegiſſem oculo,
„ pœne in amicum excandui, quod florentiſs. bonarum literarum ætati, tàm ele-
„ gantia, tàm peracuta argumenta ſubduceret. Statui igitur typis tradere per-
„ pauca Elogia, ex quibus quaſi ex ungue Leo appareret, daturus fortaſſe dulcio-
„ ra, ſi tui Intellectus palatui hæc non erunt injucunda &c.

Marchio quoque Sforzia de Brippio in Lararium Leonis Matina perelegantem ſcripſit Oden, impreſſam in fronte ejuſdem Lararii, ex qua tantùm paucas ſtrophas hic exhibendas duxi.

Tranſcripta terris Sydera ſplendidè
Crinita flammis mirer, an orbibus
Inſerta Sphærarum hoſpitantur
Sydereo juga verna mundo?
Viden beato, ut vertice fulgeret
Illuſtre Sydus? quis juga candidus
Matina ſplendor, & ſuperbæ
Ambitio radioſa flammæ.
Accendit? & longè infra;

Quid mirer oris delicias tui
Suadæ medullæ, mellis cuntla
Fluenta linguæ, deque Forti
Nectareos memorem ſapores.
Vatum mamillam? Hac ſcilicet indole
Leo Matinus *non per amantia*
Spelæa Sylvarum, aſperoſſi
Sanguineos per & arma mores. &c.
quæ adhuc multa ſunt.

LEO PAVONIVS, Tuderti in Vmbria natus, Peruſiæ in Monaſterio S. Petri cucullum induit, anno 1603., die 11. Apr., cujus pariter Cœnobii poſteà Abbas fuit, ſicut etiam S. Eugenii Senarum, & S. Mariæ Farfenſis anno 1630., demumque S. Mariæ Miraculorum Andriæ in Appulia, quo in munere obiit Neapoli. Scripſit magna quædam volumina, quæ mss. extant in Bibl. ejuſdem Monaſterii Peruſini à me ibidem viſa, nempè Italicè

1 *Cronica del Monaſtero di Peruggia, dove ſi regiſtrano tutti gli Abbati di detto Monaſtero, e le coſe accadute*. In fol. Latinè autem.

2 *Bibliotheca Apparatus Catholicus, Hiſtoricus, Philoſophicus, ſcientiarum floribus, Apum ingenio melle refertus, ad publicum moralis Lecturæ munus accomodatus*, in quo ſtudioſorum labori in volutandis libris, per Auctorum Summulas è ſuis originalibus æquè proviſum, materiarum omnium Divinarum, Eccleſiaſticarum, Hiſtoricarum, Humanarum, Prophanarum, ad Theologos, Juriſconſultos, Hiſtoricos, Philoſophos, Medicos, Mathematicos, Ethicos, Rethores, Oratores, Grammaticos, Concionatores, & Academicos quoſque directum opus; ità ut omnium ſcientiarum Encyclopedia vocari poſſit, tom. 2. in fol. mss. in quorum primo agitur. *De Creatione, & Origine Mundi*, libris v. *De Origine naſcentis Eccleſiæ, & progreſſu*. *De Chriſti glorificatione, & Apoſtolorum prædicatione*. *De Antichriſto, & Innovatione Mundi* lib. IV. Additur *Auctarium* ejuſdem *primi tomi*, lib. I.

Secundus tomus habet: *Eccleſiæ militantis Acta*, ideſt *de Conciliis, & Summis Pontificibus*; *de Sacramento*, *de Schiſmate*, lib. I. *De Papali ſuprema dignitate*, *de Cardinalibus*, *Epiſcopis*, *de Conclavi*, *Canonibus Pœnitentialibus*, *Indulgentiarum Theſauro &c.* lib. I. 3. *Miſcellaneorum*, lib. in fol. mss. Item

4 *Encyclopedia*, ſivè, *Bibliotheca Theatrum Catholicum &c. Reverendiſſimis Abbatibus Ordinis S. Benedicti Congregationis Caſinenſis* directum an. 1654., tomi duo in fol., in quorum primo *de Veteri*, in ſecundo *de Novo* agitur *Teſtamento*: Opera immenſi laboris, ſummæ eruditionis, utilitatis maximæ, ſi caſtigata (ut mens erat Authoris) in lucem emitterentur. Præterea, annò 1723., Senis cum eſſem Abbas, in Abbatis domicilio vidi Librum à Leone Pavonio compoſitum cum hoc titulo

5 *Cataſtro di tutte le Terre, Stabili, e Caſe ſpettanti alla proprietà del Monaſtero di S. Eugenio, Abbazia de' Monaci Caſinenſi della Città di Siena, con le figure delle Caſe de' Mezzajoli, e moderni Confini; formato dal Revmo P. D. Leone Pavonio di Todi, Abbate l'anno* 1649. *con tutta la proprietà della Badia all' Iſola, Chieſe, Canoni, e Cenſi. In Siena* 1649. *appreſſo il Bonetti nella Stamparia del Publico* in fol. majori pagg. 55.

LEONARDUS DE BORGIANNIS, nobili genere, Florentiæ ortus, ibidem apud S. Mariæ Cœnobium Monaſticæ Regulæ jugum ſubiis, an. 1537., die 17. Apr. Hic Græcis, Latinis, ac Hebraicis literis, nec non Poeticâ arte, & Sac. Canonum ſcientia, perquàm eruditus deſcribitur à Plac. Pucc. in App. Sac. de Viris Ill. Abbat. Florent. cap. 9. pag. 69., ut inquit *Præclara, quæ Poſteris reliquit ſcripta teſtantur*; ſed quænam ſint ea ſcripta, neque ipſe indicat, neque nos hactenus ſcire potuimus, quamvis idem Pucc. in Chron. Abbat. Florent. ubi iterum de eo loquitur pag. 143., unicam hanc ejus lucubrationem exprimat.

In Laudem, ſcilicet, *Beatiſſ. Virginis Mariæ*, additque pluries eum ab Antonio Altoviti Archiepiſcopo Florentino fuiſſe electum Viſitatorem, & Confeſſarium Monialium, denique obiiſſe plane nonagenarium, citatque de eo agentem Fortunatum Scholam.

Eum Petr. Ric. Interloquutorem inſtituit ſuę Monaſticę Hiſt. ùt patet ex ejuſdem Hiſt. par. 1. pag. 4. Nos verò ſupra pag. 306. recenſuimus Laurentium Borgianni pariter Florent. Leonardo juniorem, forſitan ejus fratris, vel Avi filium.

LEONARDUS A PERUSIA, in D. Petri Cœnobio Urbis ejuſdem, Monachis noſtris adſcriptus, anno 1536. die 13. Junii, poeticâ facultate, eâ tamen ſacrâ, celebris eſt habitus circa annum 1550., ferturque multa quidèm ſcripſiſſe metricè, tùm Latinâ, tùm Etruſcâ linguâ, inter quæ

1 *Elegiarum de Chriſto Domino, & Sanctiſſima Deipara*, lib. 3. 2. *De Renovatione Ordinis Monaſtici*, Eroico carmine, lib. 1., qui mss. extabant Romæ in Bibl. Abb. D. Conſtan. Cajet. teſte Arn. Wion, qui ejus mentionem facit Lig. Vit. l. 2. c. 17. pag. 474. Agunt etiam de eo Hipp. Marr. in Bibl. Mariana, par. 2., pag. 35., ubi eum vocat Virum in omnibus artium diſciplinis, ſed in poetica præſertim facultate in primis excellentem; quamvis error ibi, ut credi debet, Typographi, Arnoldi lib. 1. pro 2. citantis, irrepſerit. Ludov. Jacob. de Script. Umbriæ, par. 3., Auguſt. Oldoin. in Athen. Auguſto, pag. 209. In noſtris Regeſtis dicitur *Optimus Poeta, plura ſcripſit*.

LEONELLUS CROCECALLE, patriâ Bellunenſis, S. Juſtinæ Patavinæ Profeſſus factus, anno 1655., die 10. Apr., & poſtea Decanus, Sac. Theologiæ Doctor Collegiatus, Concionator egregius, ac in pronunciando miræ venuſtatis, ac leporis, ſcripſit

1 *La preda fortunata, ovvero la Vita di S. Theotiſta Vergine Greca*; *in Padova l'anno* 1676. Scripſit etiam aliud opus longè majoris momenti, ac molis, cui titulum dedit

2 *Gli Abbati di S. Giuſtina di Padova deſcritti dal P. D. Lionello Crocecalle Monaco Caſinenſe*. Eſt opus ms. in fol. pagg. integr. 368. (quod habeo apud me) dica-

dicatum ab eo *Aloyſio Silvatico S. Juſtinæ Abbati* an. 1702. In quo opere Leonellus, ut ipſemet explicat in Præfatione ad Lectorem, celeberrimi illius Cœnobii Hiſtorias, Italica lingua ſibi deſcribendas ſuſcepit, Jacobi quidem Cavaccii veſtigiis inſiſtens, ſed non ita tamen, ut eum de verbo ad verbum transferat, ſed alia multa quoque addat, & de ſuo inſerat. Imò centum, & eo amplius annorum Hiſtorias ab an. ſcilicet 1592., ubi Cavaccius deſiit, uſque ad an. 1702., Leonellus adjecit, pleraque etiam ipſe, ut olim Cavaccius, haud inutilia Parerga, & Epiſodia, & opportunas digreſſiones præcipuorum per Europam eventuum intermiſcens, prudenti judicio uſus, quæ utique nova Hiſtoria Cavaccianæ addita integris pagg. 110. à pag. nempè 258., uſque ad pag. 368., penitùs continetur, totumque opus libris 9. diſtinguitur. Fatetur tamen Leonellus, multa ſe in hoc opere mutuaſſe ex Adverſariis D. Maximi Gervaſii Bellunenſis Abbatis, qui eidem S. Juſtinæ Monaſterio duabus vicibus præfuit, anno videlicet 1679., uſque ad 1684., & an. 1690., uſque ad 1695.; qui, ut in eadem Præfat. dicitur, plurimas Notitias, oblivione prorſus indignas, in eumdem finem collegit, ſed quas ob decrepitam ætatem, & regiminis curas, nec ſatis ordinare, nec emendare, nec expolire potuerit. Scripſit autem Leonellus, meo judicio, optimo ſtylo, dilucido, veridico, & eleganti, de quo Leonellum ipſum audire juvat in fine ſuæ præfationis ad Lectorem „ Quanto allo ſtile egli ſarà ſemplice, e però
„ accommodato anche alla capacità de' più deboli. Non v' ha pericolo, che da
„ tutti non ſia inteſo, e compreſo. Tale ho ſempre ſtimato, che deggia eſſere lo
„ ſtile dell' Hiſtoria, i cui racconti hanno per fine l'ammaeſtrare, e non affaticare
„ la mente di chi legge. Non ſarà però tanto baſſo, che puzzi di viltà; ſe non ar-
„ riverà fino alle ſtelle, non ſi profonderà nemeno agl'abiſſi. Ma qualunque
„ egli ſia, ſe voi non potete approvarlo per giuſtizia, compatitelo per benigni-
„ tà, e vivete felice.

LVCAS BERNARDVS Brixienſis, in eodem Monaſterio S. Juſtinæ Patavii regularem profeſſionem emiſit, an. 1495., die 15. Aug., claruit Græcæ, Latinæque linguæ præſtanti doctrinâ, ac ferventiſſimo ſtudio; nam in Latinum ſermonem tranſtulit, & quidem egregiè

Homilia octoginta D. Jo: Chryſoſtomi, quæ impreſſæ ſunt Baſileæ Rauracorum, anno 1508., tomis duobus in fol.

Meminerunt ejus Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 71. pag. 434., Gabr. Bucel. Bened. Rediv., ad an. 1502. Leon. Cozz. Bibl. Brix. p. 2. pag. 278., qui tamen Monachum eum fuiſſe omnino ſilet. Petrus Baroccius Epiſcopus Patavinus ad calcem tomi quarti operum S. Jo: Chryſoſtomi editionis Frobenianæ, anni 1590. in fol., ubi laudat hanc Lucæ Bernardi tranſlationem. In noſtris Regeſtis dicitur *Græcæ Linguæ Peritiſſimus*.

LVCAS BRIXIA in S. Eugenii Senarum Cœnobio noſtris adſcriptus, Sæculo XVI. exeunte, Scripſit

Origine, & fondazione del Moniſtero di S. Eugenio, & ſua dotazione, & della Badia Iſola. Con la nota, & deſcrizione delli beni Stabili, che al preſente poſſiede, fatta dal Padre D. Luca di Breſcia, profeſſo di detto Moniſtero. L' anno 1606. Extat ms. in Archivo ejuſdem Monaſterii S. Eugenii.

LVCAS GVLIELMVS Patavinus, an. 1541. apud eamdem S. Juſtinam Benedictinæ familiæ ſociatùs, floruit Sacrarum Literarum haud mediocri peritiâ, qui, dum anno 1586. moraretur in Inſula, ac Monaſterio Lirinenſi, ſcripſit ſatis doctè

Brevem, facilem, & piam Hymnorum expoſitionem, juxta diſpoſitionem Brev. Monacho. Ord. S. P. Benedicti. Incip. Prologus *Quia optimo fine propoſito*, lib. in 4., extat in Bibl. S. Juſtinæ ms. LV-

LUCIANUS, MANTUANUS dictus, ſed reverà à Goito Oppido propè Mantuam, familia de Othonibus, inter D. Benedicti de Padolyrone Aſcetas admiſſus, an. 1507., die 5. Sept. & poſtea Abbas S. Mariæ Pomposiæ, quæ eſt pagus, & Abbatia in Æmilia, in ora maris Adriatici, & fin. Ravennatum, inter Comaclum, & Hadriam, in ditione Ferrarienſi, celebris fuit Græcæ linguæ ſingulari peritiâ, atque in Græcorum Patrum doctrinâ apprimè verſatus, quem impensè laudat Iſidorus Clarius in lib. Epiſtolarum nuper Mutinæ impreſſo pag. 79., eum *Tantum Virum, ac Magiſtrum ſuum* vocare non veritus. Interfuit Tridentino Concilio, nam in lib. cui titulus: *Generale Concilium Tridentinum continens omnia, quæ ab initio hucuſque ad finem in eo geſta ſunt*, impreſſo Venetiis *ad ſignum Spei*, anno 1552., in 4., In Serie Abbatum Congr. Caſin. Ord. S. Ben. primus collocatur: *Lucianus Mantuanus*, deinde *Iſidorus Brixienſis*, & *Chryſoſtomus Neapolitanus*, quod ipſum clariùs refert Philippus Labbe, tom. 14. in Conc. Trid. ſeſs. 6. anni 1547. col. 772. ſic; *Abbates, Rev. Dominus Lucianus de Othonibus Abbas Pompoſiæ Ferrarienſis, Mantuanus*, qui etiam interfuit ſeſs. 7. & 8. eodem anno celebratis, ut ibidem col. 775., & 786. Hic ergo Lucianus de Græco in Latinum ſermonem convertit

1 *Commentaria D. Jo: Chryſoſtomi in Epiſtolam D. Pauli Apoſtoli ad Romanos*, quibus adjecit 2. *Defenſionem contrà eos, qui Chryſoſtomum divinam extenuaſſe gratiam, arbitriique libertatem extuliſſe accuſant*, impreſs. Brixiæ, anno 1533. Cujus libri meminit Geſnerius in ſua Bibl., & Simlerius in compendio ejuſdem Bibl. Geſnerianæ à ſe abſoluto anno 1555. Hic tamen Luciani liber in Indicem librorum prohibitor. relatus fuit, ut etiam memorant Anton. Poſs. in App. Sac. tom. 2. pag. 34., & Syxtus Senenſis Bibl. Sanct. lib. 6. pag. 312, editionis Lugdunenſis, anni 1593., ubi ſatis acritèr contra Lucianum invehitur, uti Scholaſticæ Theologiæ prorsùs ignarum, ob idque Scholaſticorum Theologorum apertum, & declaratum hoſtem eum appellans.

Verum enim vero minime Luciano defuerunt cùm ejuſdem tùm etiam poſterioris ævi defenſores, magnique nominis Patroni, quos inter Cardinalis Sadoletus, qui quanti Lucianum faceret cumulatè oſtendit in Epiſtola ad Iſidorum Clarium an. 1545., in cujus calce ſic legitur. *Lucianum Sodalem, & Contubernalem tuum vidi Ferrariæ, ſumque cum eo bis collocutus, & quantum brevi illo tempore judicare potui, ejus excellens ingenium, ſingularemque doctrinam ſummopere probavi.* & in alia Epiſtola ad eumdem Iſidorum anno 1546. *De Prædeſtinatione quid ſentiam, & quam cum Luciano mea mens conſentiat, ex hoc quoque lib.* (de peccato originali) *poteris habere compertum*. Quem librum Sadoletus ad Iſidorum mittebat, ut ejus, nec non *Luciani*, & Chryſoſtomi Monachi (is eſt Chryſoſtomus à S. Gemiliano, de quo ſupra) ſententiam de eodem libro exquireret. Pro Luciano item ſtetero Cardinalis Contarenus, Matthæus Guibertus Epiſcopus Veronen., aliique benemulti ingenio, & eruditione præſtantes Itali, quor. Catalogum texit Richardus Simon Bibl. Crit. quę ſub nomine, Dñi de Sainjore Pariſiis prodiit an. 1700. cap. 24. pag. 311., ubi etiam totis viribus conatur Lucianum defendere, & ab impugnationibus Sixti Senenſis eum vindicare, ſed ejus, aliorumque omnium Luciani defenſorum judicium nihili omninò faciendum eſt, ex quo Romana Eccleſia veritatis magiſtra, Luciani librum Catholicis interdixit. Franciſcus Ariſius Cremon. Liter. t. 2. pag. 166. ad annum 1541. lin. 5. & ſeq. refert, M. Paulum Tarteſium Cremon. in Oratione Funebri Cremonæ habita, & ibi typis tradita anno 1558. pro Ioanne Bapt. Speciano, inter alia ſcribere „ Teſtis Bernardus Felicianus, Civis noſter, teſtis Lucianus „ Mantuanus Caſinus, quorum alter nonnullos Libros Latinitate donatos, alter „ Chryſoſtomi Commentarios in Epiſtolas Pauli &c. Speciano dicavit. LV-

LVCILLVS MARTINENGVS, nobili genere, Brixiæ ortus, ibidem apud Sanctam Euphemiam votis ſe noſtræ Religionis obſtrinxit, an. 1546., die 13. Dec. fuitque Prior Titularis noſtræ Congr. Vir ſane admodum pius, & in arte poetica eximiè præſtans, ut probant opuſcula, quæ edidit, non ſine plauſu ab eruditis excepta, nempè.

1 *Vita di S. Pelagia, detta Margherita, ridotta nell' Ottava Rima, Canti 5. Agl' Illmi, ed Eccmi Signori Conte Franceſco Martinenghi, e Signora Beatrice Langoſca Marcheſa di Pianezza. In Breſcia ad iſtanza di Gio: Battiſta Borelli appreſſo Pietro Maria Marchetti* 1590. *in* 8.

2 *Vita di S. Margherita, detta Pelagia, ridotta nell' Ottava Rima: Alla Seren. Signora, Madama di Mantoa, la Signora Leonora d'Auſtria Gonzaga, Arciducheſſa &c. In Breſcia an.* 1590., *appreſſo Policreto Turlini in* 8. *ad iſtanza di Gio: Battiſta Borelli*: conſtat canticis x. De quibus Vitis ipſe Lucillus cant. 1. oct. 2. mentionem fecit.

3 *Canzoni, Sonetti, & Seſtine in lode della Sagra Sindone, conſervata in Turino, Al Sermo Carlo Emanuelle Gran * Duca di Savoja, e Principe del Piemonte. In Breſcia, appreſſo Policreto Turlini, ad iſtanza di Gio: Battiſta Borelli*, an. 1590., in 8. Adduntur ſex Italica Epigrammata, *in morte della Signora Iſotta Albana Grumella*. In libro autem cui titulus, *Farrago Carminum Davidis Podavinii in SS. Sindonem Chriſti Dñi Taurini aſſervatam*, impreſs. Brixiæ apud Vincentium de Sabbio 1584. leguntur, *Una Canzone, e tre Sonetti di D. Lucillo Martinengo.* * Ita ibidem.

4 *Seſtine con la ſpoſizione &c. Al Signor Ricciardo Avogadri Condottier di Genti d'Arme della Sermā Republica di Venezia, in Breſcia appreſſo Policreto Turlini.* 1691., *ad iſtanza di Gio: Battiſta Borelli*, in 8.; eſt breve Poema ſex ſenariis conſtans allegoricè, & ænigmaticè humanæ vitæ caſus, erroreſque indicans, quod longo ſatis Commentario, 50. videlicèt paginarum, & morali expoſitione valdè doctâ, & eruditâ, ipſemet illuſtrat. In quâ expoſitione plures Græcos Authores, Græcis verbis, & Characteribus citat, tum Poetas, tum Oratores. Unde Græcæ quoque Linguæ eum peritum fuiſſe vel hinc intelligimus.

5 *Lettera Apologetica ſopra il Sonetto, in lode del Sermo Duca di feliciſſima memoria il Duca Aleſſandro Farneſe. In Breſcia, appreſſo Policreto Turlini*, 1594. in 8. Hæc etiam *Apologia* Græcis, Latiniſque Authorum ſententiis pariter illuſtratur, coſtatque pagg. 59.

6 *Quattro Canzoni con la ſpoſizione. In Breſcia appreſſo Pietro Maria Marchetti*, 1592., in 8. In his Canticis, Cœlorum Orbes, tum Divinæ Legis Sanctiones, & Præſtantia, Supremi quoque Numinis Scientia, ac Viſio, quæ omnia conſpicit, nihilque oculos ejus fugit, doctè, ac eruditè decantat, quæ omnia præclaro, ac planè Theologico, necnon diffuſo valdè Commentario illuſtrat.

7 *Della Vita di Noſtra S. Signora, la Glorioſa Vergine Maria, in Sagro Poema ridotta; dell' Illuſtre, e R. D. Lucillo Martinenghi, delli Molt' Illuſtri Signori Conti di Barco, nobili Veneti, Monaco Caſin. All' Illmo Signore, il Signor Cintio Aldrobandino, Cardinale di Santo Gregorio: Con Licenza de' Superiori. In Breſcia, appreſſo Policreto Turlini* 1595. in 4.: conſtat Canticis, ſeù Libris 25., ab Andrea Chiocchi in lucem edita. Et ad calcem operis in fine libri additur *Sonetto, e Canzone di S. Giacinto* ſatis longa, Strophis x 1. coaleſcens, in Epiſtola nuncupatoria, eodem Chiocchi Authore, hæc de Martinengo noſtro leguntur:

„ Poema veramente, che per la dignità del Soggetto, e per la imitazione, con cui ſi avvicina l' Autore, per ſangue di nobiltà, e per doti dell' animo molt' illuſtre, nello ſpiegare i Concetti molto allo ſtile del Taſſo, degno d' eſſer lietamente accolto „ Item:

8 *La Pſiche, Favola Paſtorale*, quam, an typis commiſerit affirmare haud poſſum, præſertim cum Leo Allatius, hujuſcemodi operum venator diligentiſſimus, in ſua *Dramaturgia* eam minime recenſeat; hoc tantum citra dubitationem teſtari valeo in Bibliotheca S. Simpliciani in Vrbe Mediolano extare ms., olim à me ibidem viſam tam hanc Paſtoralem Fabulam, quam Sermonem Apologeticum pro ejuſdem defenſione; quod quidem optime videtur concordare cum iis, quæ Angelus Gryllus Synchronus, & amicus ejuſdem Lucilli, in Epiſtola ad eum datâ, & mox referendâ, de ejus *Tragicomædia*, & reſponſionibus ad objectus, qui contra eam fieri poterant, clare admodum dicit: Item ſcripſit

9 *Il Trionfo della Fede, e Santi Martiri*, qui ms. aſſervabatur apud *Comitem Leopardum de Barco-Martinengum*; teſte Leon. Cozz. Bibl. Brixian. par. 1. pag. 165., qui Lucillum ex eadem Familia, quę præcipua eſt in Martinengorum proſapia, prodiiſſe affirmat, eumque multis virtutibus ornatum deprædicat.

De eo præterea cum laude agunt, Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 72. pag. 435. ubi dicit brevi ab eo in lucem emittendam Vitam B. M. V., *& Apologiam unam contra quemdam, qui alieno ſenſu ſcripta ejus interpetrabatur*; Anton. Poſs. App. Sac. tom. 2. pag. 34., Hipp. Marr. Bibl. Marianæ par. 2. cap. 74., qui Virum præclari ingenii, atque in poetica facultate perecelebrem eum appellat. Jo: Marius Creſcimb. Hiſt. vulg. Poeſ., lib. 5. pag. 418. & ſeq. 2. edit. an. 1714. Octavius Ferrarius in lib., cui titulus: *Origo, & ſtemma Gentis Martinenghæ*, Patavii 1671., Typis Frambotti, pag. 27., 1590. ,, Lucillus Aſcanii F., Mo- ,, nachus Caſinenſis, anteà Mutius appellatus, Divinarum, atque Humanarum re- ,, rum ſcientia præclarus, ad Italicæ Poeſis ſuavitatem fœcundum ingenium adje- ,, cit. Virginis Deiparæ vitam ſublimi Carmine complexus. Res quoque geſtas ,, Divæ Margaritæ, & Pelagiæ eâdem venâ condidit, aliis quoque editis operibus ,, ſolutâ, pedibuſque adſtrictâ oratione perinde poſteritati commendatus ,, In Regeſtis noſtræ Congr. dicitur, *Prior, Poeta inſignis, multa compoſuit*.

Angelus Gryllus plures perhonorificas Epiſtolas ad Lucillum ſcripſit, quæ leguntur in libro Epiſtolar. ejuſdem Grylli Venetiis impreſſo an. 1612. nempe pagg. 147. 258. 737. &c. in quibus inter cætera hæc habentur: ,, Mi rallegro, ,, che invecchiando lei, non invecchi quella ſua bella, e pronta vivacità d'inge- ,, gno, ma che ſempre più vigoroſa, ed ardente produca nuovi parti: e tentando ,, tutti i generi di Poeſia, niuno ne tenti in vano, ed in tutti ſi dimoſtri grande, ,, ſiccome ſpero di veder toſto *nella ſua Tragicomedia*, nella quale ſerbandoſi il ve- ,, riſimile, ed il coſtume, potran reſtar ſuperate molte oppoſizioni &c. Et in alia Epiſt. * ,, Con tanto ardore mi ſon poſto a traſcorrere il Sagro Poema di V. P., ,, che mi ſono quaſi ſcordato di riſpondere alla ſua lettera, e di ringraziarla dell' ,, onoratiſſimo dono, che me ne ha fatto, sò, che mi perdonerà queſta negligenza ,, nata per avventura da ſoverchia diligenza, e che conſiderando il merito della ,, ſua Poeſia, ſi ſcorderà dell' error mio. Onde intorno a queſto non le dirò, ſe non ,, che da sì vaga, e degna lezione, mi trovo aver guſtato molto, ed imparato aſſai.

* Inter impreſs. pag. 258.

Achillis Mutii In B. V. Vitam à Lucillo Martinengo Octonis Hetruſcis verſibus decantatam.

Lucille Aonidum Comes Sororum
Fontis Caſtalii ſatur liquore
Cui Virgo Genitrix favet Superne
Dum Vitam celebras metris Hetruſcis
Lunæ, quæ veluti renidet Orbis,
Sol quantum, & radiis ſuis ſatis ſit,
Nulliuſque egeant opis Lucernæ

Ante aram faculas tamen ſacramus
Ceræ, vel medio die micantes
Felix ò nimium, & beate, luci
Tantæ contigit eſſe quem Poetam
Divæ, quam Lemures timent profundi,
Cæli, quam Dominam vocant, honorant
Vaſto, & plurima in Orbe templa

Nec

Nec tantum emeritæ corona lauri,
Ponetur capiti tuo, ut Poetæ
Virgo ſed proprla manu Roſarum
Contextum ſtrophium parat, locumque
Inter Cœlicolas datura Vates.

Splendor Cenomanum, genuſque Cydni
Dives Brixia frugibus, metallis
Et Martis titulo domus vocata,
Clara Armis, Sophia, Viriſque Sacris,
Tali clarior eſt futura Vate. legitur in principio ejuſdem Vitæ B. M. V. ubi etiam plura alia carmina in Lucilli laudem.

LUDOVICUS, familia BARBO, inter Venetas nobili, ex qua prodiit pariter Paulus II. Pontifex Maximus Ludovici noſtri, ut opinatur Cavaccius l. v. pag. 228. vel patruelis, vel fratris filius, primùm Canonicus Sæcularis Congregationis *S. Georgii in Alga* Venetiis nuncupatæ, quæ à S. Laurentio Juſtiniano inchoata an. 1407., juſſu poſtea Bmi Pii V. Regulam D. Auguſtini fuit amplexa an. 1568., demumque à Clem. IX. penitus extincta. Hujus inquam, Congreg. Canonicus, imò Præfectus, ſeù Prior Commendatarius Ludovicus Barbo cum eſſet, atque percelebri Religionis, ac Virtutum omnium opinione floreret, a Gregorio XII. Abbas S. Juſtinæ, Deo inſpirante, creatus eſt, an. 1408., & Arimini ſub eodem Pontifice benedictionis munus accepit, anno ſeq. 1409., ætatis ſuæ XXVII., felici ſanè omine, ingentique Monaſtici Inſtituti emolumento: Nam, cum temporum calamitate, bellorum incommodis, & potiſſimùm Commendatariorum oſcitantiâ, Benedictini Ordinis per Italiam miſerabilis, & inculta tùnc eſſet facies, terraque imago, undè minùs ſperandum videbatur, priſtino decori Ordo ipſe reſtitutus eſt. Tres namque D. Juſtinæ Monachi divini afflati Numine, Rolandus, & Antonius, familia de Caſalibus, patriâ Patavini (alterius enim nomen, ac patria Hiſtoricis excidit) per vim indè exturbati, atque Olivetanis Monachis à Cardinali Antonio Corrario Bononienſi Archiepiſcopo, S. Juſtinæ Commendatario, ſupralaudati Pontificis fratris filio, nuper inductis, ſedes relinquere coacti, apud Cives, & Magiſtratus Patavinos vicem ſuam acritèr conqueſti ſunt, paratiſſimos alioquin ſeſe ad abſolutam Benedictinæ Regulæ obſervationem altiùs proteſtantes, modò in præclariſſimum omni ævo Cœnobium, tùm ipſis, tùm aliis, quibus Benedictina Inſtitutio cordi foret, ſub proprio Abbate, poſt-liminio reverti liceret, ut in hæreditate Patrum ſuorum ferventiùs Domino deſervirent. Res à Patavinis prò ſui gravitate ad Venetum Senatum delata. Patres Conſcripti, juſtitiâ Cauſæ permoti, eumdem Summum Pontificem Gregorium XII. rogarunt, ut veterum Monachorum rationem habere dignaretur, eoſque in proprium Cœnobium, novis incolis depulſis, revocari juberet. Pontifex æquiſſimis poſtulatis annuendum ratus, Ludovicum Barbo, Virum doctrina, ac Vitæ integritate ſpectatiſſimum, in Abbatem S. Juſtinæ promovit, ut is, reductis ſupradictis Monachis, omnia ſecundum Dei timorem, & D. Benedicti Regulam aptè diſponeret. Ludovicus ergo demandatam ſibi provinciam ſedulò aggrediens, in ſuſcepto Monaſterio collapſam diſciplinam, & probatiſſimam, noſtræque Regulę maximè conſentaneam vivendi normam pręclarè adeò reſtituit, pluribus egregiis Iuvenibus, interque eos non paucis nobilitate conſpicuis, cucullo indutis, ut ea non multò poſt per univerſam Italiam ſit propagata, jactis Caſin. Congr. ampliſſimis fundamentis. Sanctitate etenim morum, & optimis exemplis, tum Ludovici, tùm aſſeclarum allecti Summi Pontifices, aliiq. Principes, plura Monaſteria probè reformanda, & in priſtinā obſervantiā denuò reparanda eidem tradidere. Vocata hinc primùm fuit *Congregatio S. Juſtinæ de Padua, ſivè Unitatis de Obſervantia*, ſed poſteà an. 1504. eidem, nutu Julii II. Pontificis Maximi, Cardinale Jo: Medicæo, qui poſteà Leo X. fuit, Commendam relinquente, Archiſterio Caſinenſi unito, ob ejuſdem reverentiam, quam utique tot titulis, præſertim verò ob SS. Legiſlatoris

Vide Bull. Rom. impreſ 1617. tom. 2. pag. 273. SS. Pii V. Bull. 76.

Noſtri, Sanctæq; Scholaſticæ ejus Germanæ exuvias inibi quieſcentes, meretur maximam, CONGR. CASIN. aliàs S. Juſtinæ de Padua appellata eſt. Quamvis autē non quidem omnia, ſed pauca tantum Monaſteria (ſi cum antiquorum numero conferas) cedentibus Commendatariis reſtituta ſint, attamen ex hac eadem Benedictini Ordinis per Italiam reſtauratione (ſicuti Servo Dei Marco Patavino anteà revelatum fuerat) ſingularis Dei providentia, ac eximius in D. Benedicti Ordinem amor clariùs eluxit, quandoquidèm ex hac ipſa Juſtiniana, ſive Caſin. Congr. Viri uſquequaque probatiſſimi, ac omnium virtutum genere illuſtres, acciti fuerunt, ut alias quoq. per Europam Congregationes aut inſtituerent, aut reformarent, quæ, veluti ſurculi ex Caſinenſi Arbore excerpti, in magnas poſteà & ipſæ arbores latè excreverunt. Itaque, & *Burſfeldenſis* Congregatio in Germania, *& SS. Vvitoni, & Hydulphi* in Lotharingia, & *S. Mauri* florentiſſima in Gallia, & nupèr *Caſtro-Caſinenſis* in Polonia, aliæque aliis in Regnis, Caſinenſis Cong. Alumnos vel Reformatores, vel Inſtitutores agnoſcunt, uti ex earumdem Congregationum Hiſtoriis perſpicuè patet. Quinimò Summi Pontifices Gregorius XIII., Clemens VIII., Paulus IV., ac V., aliique, ex hac ipſa Caſin. Coog. Viros ſapientia, & probitate inſignes, ad reformandas omnes ferè alias Congr. tàm ſub D. Benedicti, quàm ſub S. Baſilii Regula militantes, delegerunt, quod ſanè perutile opus, Deo aſpirante, ac eorumdem Monachorum virtute, naviter perfectum eſt, uti nos variis in locis hujuſce Biblioth. indicamus, & in alio opuſculo, quod de hujuſmodi Reformatoribus delineavimus, apertè oſtendemus. Quæ ideò commemoramus, ut quanta commoda ex regulari diſciplina per Ludovicum Barbo in Cœnobio D. Juſtinæ reſtituta in Monaſticas Congr. alioſque Ordines, & ad Eccleſiam Univerſam emanaverint, clariùs perſpectum fiat.

Ipſe porrò Ludovicus ſapientiæ, religionis, ac omnium virtutum ſplendore conſpicuus, & miræ in agendo prudentiæ, ac in loquendo facundiæ famâ celebratus, à laudato Gregorio XII. ad Piſanum primùm, mox ad Conſtantienſe Concilium directus eſt, cum Abbas adhùc eſſet S. Juſtinæ, deinde juſſu Eugenii IV. profectus ad Concilium Baſileenſe, tanquàm unus ex Nunciis, & Oratoribus, ab eodem Eugenio IV. ad idem Baſileenſe Concilium miſſis, ut ex libris Epiſtolarum ejuſdem Eugenii IV. pag. 117. & 123., ubique pro eodem Eugenio, & pro Schiſmate extinguendo ſtrenue, ac feliciter laboravit. Monaſterium autem S. Juſtinæ, vigintinovem, quibus per quam prudenter, & ſanctè adminiſtravit, annis, quot bonis ſpiritualibus, ac temporalibus cumulaverit, paucis referri non poteſt, multis verò proſequi noſtri non eſt Inſtituti, jam antea à Cavaccio occupati, ad quem Lectorem remittimus *. Nobis in hac hiſtoricâ Ludovici Synopſi dicere ſatis ſit, illum, non ſolùm vetera ædificia collapſa, vel collabentia inſtauraſſe, ſed etiam nova erexiſſe, ſacrâ ſupellectili, ac veſtibus pretioſæ texturæ, vaſculis, & cubitali Calice argenteis affabre, multoque ſtudio elaboratis, Lituo, ac Libro Pontificali, aliiſque Eccleſiaſticis ornamentis Sacrarium ditaſſe, jureque optimo Patavini Cœnobii Rædificatorem dici meruiſſe. Præfuit etiam Monaſterio noſtro S. Pauli de Urbe, quod, concedente Martino V., & adjuvante Cardinali Gabriele Gondelmerio, ejus olim in S. Georgio in Alga ſodali, qui poſtea Eugenius IV., Congr. S. Juſtinæ unitum, deductâ Monachorum Colonia, à ruinis, in quibus jamdiù jacuerat, vindicavit, Sacramque Baſilicam, quæ majori ex parte tecto etiam diruto peſſum ierat, in antiquum ſplendorem, cultumque reſtituit. Quinquiès Præſidis munere univerſam rexit Congr. depoſitâque totidem vicibus ſupremâ dignitate, cæteris Præſidibus paruit. Denique, anno 1427., die 15. Aprilis ab eodem Eugenio IV., qui cum ſemper mirificè coluit, inſtitutamque ab eo Congr. ſummis favoribus,

Cavac. Hiſt. S. Iuſtin. l. 5. pag. 117.

* Libro V. Hiſt. S. Iuſtin.

bus, & gratiis exornavit, Epiſcopus Tarviſinus renunciatus fuit, invitus quidem, & quantum licuit reluctans. Conſtituerat enim Abbatis dignitate ſeſe abdicare, & privatum Monachum reliquo vitæ ſuæ ſpatio quietè agere, eo videlicet fine, ut per Supremum Congr. Magiſtratum Succeſſor eligeretur, eoque pacto jus Abbatem eligendi eidem Congregationi aquireretur, ac ſartum, tectumque remaneret; impetrato autem Pontificio hac de re Diplomate, Epiſcopatum admiſit, juſſu nihilominùs Pontificis ejuſdem compulſus, qui etiam Bullas, ut vocant, gratis Ludovico exarari juſſit, unàque facultatem, tertiam ferè partem redituum Paatavini Cœnobii retinendi, quo proventu Tarviſinam Sedem decenniùs gubernaret, quam tamen facultatem prædicto Monaſterio Ludovicus dono dedit, nihil prorsùs, quod ad illud pertineret, recipiens, aut ſecum retinens. Quamobrem tot, tantiſque beneficiis Ludovico, nedùm Patavinum Cœnobium, ſed tota etiam Iuſtiniana Congr. obſtricta, in Comitiis Generalibus eodem anno * habitis, Ludovicum totius Cong. Patrem appellandum, perpetuumque Deffinitorem, quamvis Epiſcopum, conſtituendum, ac inter Deffinitores, ſi quando ad generalia Comitia ei libuiſſet accedere, locum, votumque ei concedendum decrevit, ut non quidèm ſejunctus, aut ſeparatus, ſed magis, magiſque unitus Congreg. intelligeretur. Epiſcopatum autem, ſicùt invitus receperat, ita ſuſceptum ſummo ſtudio, ac vigilantia adminiſtravit, annis ſex, menſibus ſex, omnes optimi Paſtoris partes egregiè adimplens, ſibique commiſſum gregem verbo, & exemplo paſcens, quo etiam tempore, Concilio Florentino, anǹ 1439., ſub eodem Eugenio IV. celebrato, interfuit, ejuſque deffinitionibus ſubſcripſit, ut videre eſt in quarto tomo Conciliorum Generalium Eccleſiæ Catholicæ, Pauli V. Pont. Max. authoritate edito, Romæ ex Typographia Rev. Cam. Apoſtolicæ, an. 1612., pag. 586. ſeſſ. 25. ubi in ſubſcriptionibus legitur: *Ego Ludovicus Epiſcopus Tarviſinus me ſubſcripſi*. Tandem Venetiis, ob quædam negocia degens, in morbum incidit, quem læthalem eſſe cognoſcens, ad Monaſterium S. Georgii M. jampridèm Congr. S. Iuſtinæ unitum, deferri voluit, ubi SS. Eccleſiæ Sacramentis magna cum religione, ac pietate ſuſceptis, inter Monachorum manus, quos uti filios adhuc agnoſcebat, illique viciſſim Ludovicum, ut Patrem venerabantur, mortalem vitam cœleſti commutavit, anno 1443., die 19. Sept. ætatis ſuæ 63. Sanctitatis haud levì opinione in terris relicta; Ejus Corpus Patavium, ut ipſe præceperat, delatum, in Monachorum exhedra, quam *Capitulum* dicimus, reconditum, marmoreo Tumulo, & præclariſſimo Elogio decoratum fuit, ubi etiam num quieſcit. Vir ſanè incomparabilis, religionis ſummæ, conſtantiſſimæ in Deum fiduciæ, rectiſſimæ intentionis, SS. Monaſtici Ord. Reparatoribus meritò comparandus. Scripſit autem Ludovicus ſimplici quidèm, ſed veraci, ac piiſſimo ſtylo quædam Opuſcula, ac Epiſtolas, videlicèt:

Tractatum de forma Orationis, & Meditationis pro ipſa Congregatione S. Juſtinæ, in quo agitur: *De tribus modis orandi, & primo de Oratione vocali*, ſeù: *De primo gradu Orationis. De ſecundo gradu Orationis*, nempè meditatione, per hebdomadam diſpoſito. *De tertio gradu Orationis*, ideſt *de Contemplatione* quam tamen non doctrinæ humanæ, ſed gratiæ, & dignationis aſſerit eſſe divinę; quam nihilominùs Deus ipſe animæ fideliter, ac perſeveranter in meditationibus ſeſe exercenti, elargiri ſolet. Hunc *Tractatum* Typis edendum primò curavit, una cum *Directorio Horarum Canonicarum* Garziæ de *Ciſneros* Hiſpani, Monachi, & Monſerratenſis Abbatis Viri SS., ac Doctiſs. P. D. Io: Baptiſta Romanus Monachus Ravennas, & Novitiorum Magiſter, & poſtea in Romana Curia Procurator Generalis cum hoc titulo

Formula Orationis, & Meditationis, tradita per Reviũum bon: mem: Patrem

* 1437.

D. Ludovicum Barbo Venetum Congr. S. Juſtinæ de Padua Fundatorem, qua fertur ipſum uſum fuiſſe ſine intermiſſione, uſque ad mortem, tàm in Epiſcopali, quàm in Abbatiali dignitate, nunc primùm in lucem edita; Romæ apud Gulielmum Facciottum, anno 1605., Deindè eam recudendam curavit D. Pet. Torn. Siculus, Panormi apud Petrum de Inſula, an. 1676., appoſuitque ad calcem *Cæremonialis Benedictini* à ſe compoſiti. Scripſit etiam Ludovicus

2 *De Miraculoſa Reformatione Monaſterii S. Juſtinæ*, initio Congr. ejuſdem, & ejus progreſſibus, uſque ad aſſumptionem ſuam in Epiſcopum Tarviſinum *lib.* 1., in Capita viginti-quinque diviſum, quem complevit Tarviſii, anno 1440., Epiſcopatus ſui 3., pridie Kalendas Julii. Prologus ſic incipit; *Dilectis Deo, & hominibus*. Tractatus verò ſic: *Dilectiſſimi Fratres &c.* ſtylo quidem claro, & ſimplici, ſed ex quo ingens, ac profundus pietatis, & humilitatis ſpiritus deprehenditur. Hic liber ms. reperitur in omnibus ferè noſtræ Congr. Monaſteriis, & etiam Romæ, in Bibl. Romanæ Sapientiæ, in tertio tomo Miſcell. Sac. Conſtan. Cajet. mss. in fol. & Mediolani Bombic. in Bibliot. Ambroſiana Sign. n. 79. in 4 grandiori, à me viſus ibi an. 1687., ſed nuper anno ſcilicèt 1721. typis commiſſus eſt Auguſtæ Vindelicorum apud Fratres Veithios, in 2. Tomo Theſauri noviſſimi Anecdotorum D. Bernardi Pex part. 3. num. 10. Ad calcem libri hoc additur Epigramma:

Tarviſii Præſul nunc Ludovicus, & Abbas
Olim Cœnobii Paduani; Virginis almæ
Juſtinæ, primus Monachos per vana vagantes
Ad mandata Patris pro poſſe tenenda reducens.
Hunc librum ſcribens, operum fuit ipſe peractor,
Hic ſua geſta refert, alius velut eſſe putetur;
Lucrari cupiens animas, vult ſpernere pompas,
Excitet ut Monachos trepidos intrare novellam
Militiam, monſtrat divino numine cœptam
Hic celeber Venetus Civis, cognomine Barbus.

Ex verbis autem primis, *Tarviſii Præſul nunc*, intelligitur carmen ſcriptum fuiſſe, vivente eodem Ludovico, dum Epiſcopus eſſet. Scripſit etiam

Epiſtolas duas, quarum primam ad RR. PP. Annalis Capituli ex Baſileenſi Concilio miſit, cujus exordium eſt: *Dilectiſſimi, ac Chariſſimi Patres*. Alteram ad futurum ſuum Succeſſorem Abbatem S. Juſtinæ ab eodem Concilio direxit, quæ incipit: *Fili Chariſſime &c.* erant mss. apud Conſtantinum Cajetanum. Idem Ludovicus jam Epiſcopus, juſſu Eugenii IV., ſcripſit *Declarationes* nonnullas in regulam D. P. Benedicti *prò Congregatione Valliſoletana* in Hiſpania, ad inſtar Caſinenſis inſtitutæ, adnexas libro, cui titulus: *Privilegia præcipua Congr. S. Benedicti Valliſoletani à Summis Pontificibus conceſſa, & confirmata. Vallis Oleti excudebat Andreas Merchan*, anno 1595., à pag. integra 101., uſque ad pag. integram 104., quas explicationes, ſi quis legere cupit (cujuſquidem lectionis, eum minime pœnitebit) adeat noſtra *Analecta* in eodem Ludovico.

Ejus Vitam ſcripſit Ludovicus Malumbra, (de quo mox) quæ ms. extat in Bibliotheca Sancti Georgii Majoris Venetiarum in fol. ſign. num. 328. De eo etiam multis agunt Arn. Wion, Lign. Vit., lib. 2., cap. 54., pag. 359. in Epiſcopis Tarviſinis, in quorum numero eum ſexageſimum eſſe dicit, & lib. 5. cap. 6. pag. 581. & ſeqq., ubi ejus verba in arbore Monaſtica à ſe delineata (ut ſupra in eodem Arnoldo diximus) hæc eſſe ait; *Memor eſto Congregationis tuæ, quam poſſediſti ab initio* *, eum ſcientiſſimum, & nobiliſſimum ex Patritia familia, priſcæ virtutis æmulatorem egregium, Lucernam ardentem ſupra Candela-

* Pſ. 73. v.

brum

brum poſitam, electum à Deo eò miraculoſiùs, quò inexpectatiùs, nemine prorsùs de Reformatione per id temporis cogitante, quando D. Benedicti Arbor, non ſolùm incurvata, ſed decrepita, & annoſa videbatur, nuncupans. Accepiſſe Benedictionis munus Arimini, an. 1409., à Io: Epiſcopo Caſtellano, ad hoc opus à Gregorio XII. deputato, profeſſione tamen ſolemni juxta Regulam S. Patris Benedicti vivâ voce priùs emiſsâ. in hunc modum.

„ *Ego Fr. Ludovicus*, Prior S. Georgii in Alga, Caſtellanen. Diœceſis, ele-
„ ctus Abbas Monaſterii S. Iuſtinæ de Padua Ordinis S. Benedicti, promitto, &
„ confiteor ſtabilitatem meam, & converſionem morum meorum, ac obedien-
„ tiam, ſecundum Regulam Beati Benedicti Patris Monachorum, coram Deo, ac
„ Sanctis ejus, & in præſentia Rev. in Chriſto Patris D. Io: de Puteo, Dei, & Apo-
„ ſtolicæ Sedis Gratia Epiſcopi Civitatis * Caſtelli, per Sanctiſſimum D.N.D.
„ Gregorium Divina Providentia Papam XII. ad hoc oraculo vivæ vocis deputati,
„ & hoc in Eccleſia majorę Arimini, die 3. menſis Februarii, anno Domini 1409.,
„ *Et ego Ludovicus* pręfatus in horum teſtimonium, prędicta manu propria ſcripſi „
Quod publicum Profeſſionis Inſtrumentum extat adhuc in Archivo Monaſterii S. Iuſtinæ de Padua. Item Philippus Thomaſinus in Annalibus Canonicorum Sæcularium pag. 14., & alibi, ejus animi magnitudinem, candorem, atque virtutis ſtudium valde commendat.

* Ne Lector laboret in æquivoco, advertat, *Civitatem Caſtelli*, quæ olim Tiphernum, cujus Epiſc. erat Ioannes de Puteo, eſſe in Umbria: Caſtellanenſ. vero Diœceſ. vulgo *Caſtello*, in qua ſitus erat Sāct. Georgius in Alga, eſſe Venetiis.

Iacobus Cavaccius, Hiſt. Monaſt. S. Iuſtinæ, l. 5., à pag. 197., uſque ad pag. 222. noviſſimæ editionis anni 1696., & pag. 225. in quibus, præter cætera, ejus labores pro Schiſmate Baſileenſis tollendo, & Eugenio IV. propugnando commemorat ex ipſius Epitaphii, infra proferendi ea tempeſtate editi, duodecimo verſiculo *Eccleſiæ pacem tractando, Schiſma removit*, rem extra dubii aleam, atque vulgatam fuiſſe, optime arguens; marmoreum vero Cœnotaphium poſt aliquot annos à Mauro Papienſi D. Iuſtinæ Abbate ei poſitum narrat.

Ioi Bonifacius lib. 11. Hiſt. Tarviſin., qui tamen, ut animadvertit Arnoldus, perperam ejus obitum anno 1471. contigiſſe ſcribit, cum reverà obierit anno 1443. Ant. Poſs. App. Sacr. tom. 2. editionis Venetæ, an. 1603., pag. 357., qui omnia ex Arn. deſumpſit. Auguſtinus Fortunius Monachus Camaldul. in Hiſt. ſui Ordinis pag. 350. hæc habet „ *Geſſit Ambroſius* (*Camaldulenſis*) *jucundiſſi-*
„ *mos uſus cum Ven.* Ludovico Barbo *Abbate S. Juſtinæ*, de quo ad Bar. ep. 2. *opti-*
„ *mus, atque præſtantiſſimus in omni Religione Ludovicus Abbas S. Juſtinæ &c.*
„ *amavimus inſignem Virum, atque ſingulari quadam admiratione amplexati ſumus*,
„ & ep. 19. *S. Michaelis Murani in Cœnobio extat Chronicon Caſinenſis Cœno-*
„ *bii in Ludovici gratiam ab Ambroſio emendatum, una cum Dialogo Deſiderii*,
„ præter hunc., & prolixa Hiſt. Caſinatis Cœnobii „. Angelus Portenarius in opere, cui titulus *Felicità di Padova*, lib. 9., cap. 15., pag. 421., ubi poſt plura ab aliis narrata, hæc etiam peculiaria addit, recuperaſſe eum ſcilicet Monaſterio D. Iuſtinæ plura bona Prædeceſſorum in curiâ jam deperdita, pluraque prædia eorumdem negligentiâ partim in ſylvas, & nemora, partim, ex fluminum alluvionibus, in ſtagna, & paludes redacta, ad culturam, & uberem frugem revocaſſe: Extruxiſſe Monachorum Cœnaculum eo prorſus loci, ubi olim Templum *Concordiæ* erectum fuerat &c.

Leonellus Crocecalle in Hiſt. Abbat. S. Iuſtinæ ms. apud me, lib. 5., pag. 135. ubi tale ei texit Elogium „ Uomo illuſtre di naſcita, mirabile di talento, pro-
„ fondo di dottrina, angelico di coſtumi, la cui memoria viverà eterna ne' noſtri
„ annali. Fù di ſtatura eminente, ma di corporatura non piena, di carnagione
„ bianca, di colore ſanguigno, e d'aſpetto sì venerabile, che a' primi ſguardi ſi
„ conciliava la riverenza, e la divozione. Ma la dolcezza del ſuo tratto era mara-

„ viglioſa,

„ vigliosa, perche con certa sua naturale facondia, da motti, e geſti ben regolati „ accompagnata, ſi cattivava di tal maniera gli animi, e gli affetti, che rendeva „ egualmente care le ripulſe, e le grazie; Onde niſſuno mai partì dalla ſua pre- „ ſenza, ſe non edificato, e contento. Nell' oſſervanza de'noſtri Riti fu di sì eſat- „ ta puntualità, che non vi ha memoria aver egli commandata alcuna coſa, che „ primo di tutti non l'aveſſe eſſeguita. Havealo il grado di Abbate ſopra tutti gli „ altri elevato, ma la ſua umiltà lo depreſſe di tal maniera, che non iſdegnava gli „ eſercizj, anche più baſſi di Caſa, e ſegnatamente la ſervitù degl' Infermi, alli „ quali porgeva colle proprie ſue mani il cibo, e le medicine. Aſſunnto al Veſco- „ vado, col mutamento della condizione, non variò la dolcezza della ſua natura, „ nè il tenore della ſua vita. La ſteſſa aſſiduità al Coro, ed agli Vffizj divini, lo „ ſteſſo rigore di penitenza, e di digiuni, la ſteſſa liberalità verſo li poveri, la „ ſteſſa carità, e manſuetudine verſo tutti. Vigilante nella diſciplina del Clero, „ attento alla riforma degli abuſi, indefeſſo nelle funzioni Epiſcopali, moderato, „ e modeſto nel trattamento di ſe ſteſſo, e della ſua Corte, converita dal buon „ eſempio del Padrone in un Chioſtro d' oſſervanza Regolare. Mancò ſul più bel- „ lo non delle ſue, ma delle noſtre ſperanze, in tempo, che colla grana del Tebro „ gli ſi tingeva una veſte di più vivo, e nobil colore, e ne apparivano nel Pontefice „ così evidenti gl' indizj, che molti Prelati di Roma anche prima del fatto gliene „ portavano le congratulazioni, e gli applauſi „. Item de eo Ludovicus Moreri in magno Dictionar. Hiſt. tom. 1., pag. 496. col. 2., editionis anni 1707., Aubertus Miræus in Originibus Cœnobiorum Benedictinorum in Belgio, Antuerpiæ 1606., in Præfatione ad Lectorem paulò poſt initium. Sylveſter Maurolicus l. 1. *Mar. Ocean. omnium Relig.* pag. 89. & ſeq., Bern. Pez, in Epiſt. Apol. pag. 201., ubi ejus pulcherrimum dictum de Mentalis Orationis neceſſitate refert, & pag. 202., quo in loco ejus formulam Orationis inter utiliores meditationum libros enumerat, ejuſdemque alias duas editiones recenſet, primam nempe Salisburgi, an. 1634., in 16., Coloniæ alteram, an. 1644., in 12.

Operæ autem pretium puto Sepulchralem Epigraphem, ejus Tumulo, Patavii inſculptam à ſupralaudato Mauro Papienſi ei dicatam hic referre:

Mille quadringentis Domini currrentibus annis
Quadraginta tribus, Septembris menſe fluente,
Progenie Veneta Barbo Ludovicus in aſtris
Mente nitens, tumulo clauſus ſepelitur in iſto.
Splendidus ille fuit, lucens virtute per Orbem,
Quin etiam clemens, humilis ſuper omnia caſtus;
Almæ Juſtinæ Patavæ tunc extitit Abbas;
Quàm Sancti normam Benedicti conſolidavit.
Illic Italiæ celebres luſtrando per Urbes,
Ornavit Monachis Chriſto famulantibus alto.
Concilii Sancti Præſes, Præfectus, & Author;
Eccleſiæ pacem tractando, Schiſma removit.
Eugenii Quarti præcepto, Præſulis Orbis,
Antiſtes nolens eſt Tarviſinus inunctus.

Ut autem clarius intelligatur ratio illius verſus, *Concilii Sancti Præſes, Præfectus, & Author*, audiendus eſt Auguſtinus Patritius Senenſis in Appendice Conciliorum, Florentini, Baſileenſis, &c. juſſu Franciſci Cardinalis Senenſis, anno 1480. conſcriptâ, quæ legitur, tom. 9. Conciliorum Jo: Arduini Soc. Jeſu, impreſs., Pariſiis, anno 1714., col. 1114., ſeſs. 14. nu. 30. an. Chriſti 1433. qui hæc de Ludovico Barbo habet „ Et quoniam Cardinales ipſi non poterant ſtatim

„ ſtatim ad Concilium ſe conferre, ne res diutiùs differretur, ei * ſubrogavit pari „ poteſtate Archiepiſcopum Tarentinum, Epiſcopum Paduanum, Abbatem S. Juſtinæ, ſuos Oratores &c. Ingreſſi igitur Baſileam Tarentinus, Paduanus, Abbas „ S. Juſtinæ, 12. Kalendas Februarii, an. 1434., & benignè ſuſcepti &c. „ *& col.* 1115. *num.* 37. *ſeſſ.* 17. *an.* 1434. „ Ad 6. Kal. Majas, in publica ſeſſ. 17. ſtatuit Sancta Synodus Nicolaum S. Crucis Presbyterum, Iulianū S. Angeli Diaconum S. R. E. Cardinales, Ioannem Tarentinum, Petrum Paduanum Præſules, & „ *Ludovicum* Abbatem S. Iuſtinæ, Apoſtolicos Legatos tantùm ad Præſidentiam „ Concilii Apoſtolicæ Sedis nomine eſſe admittendos. Tomo autem 8. col. 1589. & 1590. n. 61. legitur Epiſtola Eugenii IV. ad prædictos Ioannem Archiepiſcopum Tarentinum, Petrum Epiſcopum Paduanum, & Ludovicum Abbatem Monaſterii S. Iuſtinæ Paduanæ, in qua inter cætera hæc leguntur „ Vos fide, bonitate, & prudentiâ præclaros, ac in magnis Nobis, & præfatæ Eccleſiæ negotiis, „ longâ experientiâ comprobatos, ad Præſidentiam dicti Concilii, Noſtro, & Apoſtolicæ Sedis nomine, loco dictorum Cardinalium, & in ipſorum abſentiâ, de „ Fratrum noſtrorum Conſilio deputamus, cum omnimoda poteſtate, dictum Concilium unà cum illis, qui prò tempore præſentes fuerint continuandi, nec-non „ omnia, & ſingola gerendi, agendi, & diſponendi, de quibus &c. „ Quæ ſanè laudes, quamvis omnibus tribus ſint communes, Ludovici tamen utpotè nondum Epiſc. ſed tantummodo Abbatis virtutes, & merita peculiariter declarant.

* Juliano ſcilicet Cardinali S. Angeli.

Ex quibus omnibus liquet, quàm temerè, quantâque injuriâ Poggius Florentinus * in Oratione, quam ſcripſit contra Hypocritas, quæ tanquàm hucuſque inedita, impreſſa non ità pridem fuit Parmæ, operâ Antonii Magliabechii, cujuſque duo mss. exemplaria in Vaticana Bibl. extant, Ludovicum Barbum Hypocriſis inſimulaverit, cum ejus in Abbatem S. Iuſtinæ electio Summi Pontificis proprio motu facta, noſtræque Congregationis Inſtitutio, & progreſſus adeò mirabilis, non niſi à Deo, Bonorum omnium Authore, proficiſci potuerit; & Ludovicus egregiis adeò virtutibus, quæ Monachum Sanctiſſimum decent, præditus ſemper fuerit, ut omnes modò allegati Authores, aliique teſtantur, inter quos laudatus Cavaccius pag 222. ambitus ſuſpicionem à Ludovico egregie amolitur „ Nova dignitas (Epiſcopatus) dirè admodum vexavit hominem *mi*- „ *nime ambitioſum*, qui etiam, ut onus illud effugeret, ſupplici libello Pontificem „ adiit, ut alium Eccleſiæ Tarviſinæ præficeret, ſibi quietam Vitam inter Mona- „ chos permitteret. Sed altero Eugenii reſcripto juſſus obedientiam Apoſtolicis „ mandatis exhibere, atque Epiſcopatum inire, mærens inauguratus eſt „ Si autem Hypocriſis Spiritu Ludovicus ductus fuiſſet, nec tam inſigne Opus ſancte adeò inchoare, nec illud tàm feliciter perficere potuiſſet, quin ejus Hypocriſis omnibus tandem fuiſſet manifeſta, ità namque Deus juſtiſſimè diſponit, ut Hypocritarum ſimulatio brevi quidem reveletur, eorumque gaudium fallaciis, ac deceptionibus partum, in dolorem, & luctum iis convertatur, teſte Sophar Naamathite apud Iobum cap. 20. *Hoc ſcio à principio, quod laus impiorum brevis ſit, & gaudium Hypocritæ ad inſtar puncti*. Imò ipſo Dei Filiò in Evangelio: *A fructibus eorum cognoſcetis eos* *. Vide noſtra Analecta in eodem.

* Jo: Franciſcus Brandolinus; l. Bracciolinus; ſed DialogusPoggii adversùs Hypocriſi impreſs: jam fuerat Lugduni, an. 1678. in 8 opera Hieronymi Sinceri Lotharingi, & iterum ibidem an. 1688. in fol., ut in Append. ad Hiſt. Literariā Scriptorum Eccleſiaſticorū GulielmiCave per HenricūVvartoii Genevæ, 1705. in fol. pag. 33 col. 1.

* Matth. 7. 16.

LUDOVICVS DE FERRARIIS, Genuenſis patriâ, in Monaſterio S. Hieronymi de Sylvaria *, quindecim millia paſſum à Genua diſtante in Ortum, votis ſolemnibus Deo ſeſe arctiùs obſtrinxit, an. 1665. Vir eſt (nam hactenus vivit) optimis præditus moribus, & admodum eruditus, ut indicat libellus ab eo editus cum hoc titulo

* Della Cervara.

Il Cavaliere iſtruito, o ſia Avvertimenti per vivere da Cavaliero, dell'Abbate D. Ludovico de Ferrari: All' Illmā, ed Eccmā Signora D. Iſabella Grilla Ducheſſa di

di Mondragone &c. In Genova 1709., *Per Antonio Scionico nel Vico del Filo* . in 8. Conſtat capitibus 18., pagg. vero 91., & iterùm Florentiæ in 12., licèt cum aliqua inſcriptionis varietate.

Ille autem Abbatis titulus additus eſt honoris gratiâ, cum reverà Ludovicus Decanatus tantùm munere uſque modò in noſtra Congr. fuerit perfunctus.

LUDOVICUS MALUMBRA, in Cœnobio S. Georgii M. Venetiarum, Regulæ noſtræ obſervantiam promiſit, anno 1585., die 13. Dec., quod, ut facilius præſtaret, Vitam Ludovici Barbo Monaſticæ Diſciplinæ per Italiam Reſtitutoris, veluti vivum exemplar, & acerrimum ſtimulum, ſcribendam, ſibique, aliiſque ad imitationem proponendam ſuſcepit, quæ extat ms. Venetiis in Bibl. ejuſdem S. Georgii M., tom. 1. in fol., ſign. num. 328., ut ſupra in eodem Ludovico Barbo dictum eſt; quam ego ipſe vidi ibidem anno 1718. Ipſius etiam eſt Epigramma in laudem Liga, Vitæ Arnoldi Wionis, eidem lib. præfixum, quod incipit; *Progenies Veterum Illuſtres effingere Pictor &c.*

Aix: LUDOVICUS MAYNERIUS Aquiſſextiis in Gallia Narbonenſi nobili familia natus eſt; & an. 1614. die 6. Jan. Monaſticum inſtitutum amplexus fuit in celeberrimo Lirinenſi Cœnobio, quod anno 1516. à Leone X. Pont. Max. noſtræ Caſin. Congr. unitum fuerat. Ibi Æconomi primum, ſeù, ut dicimus, Cellerarii, deinde Pro-Prioris, demumq. Abbatis munere functus eſt. Floruit inſigni doctrinâ, & eruditione, præſertim in mathematicis diſciplinis, quibus plures annos Pariſiis degens, Regios Galliarum Principes erudivit; edidit

Mathematicarum Inſtitutionum tomos duos, impreſſos Pariſiis, quorum tamen poſterior, ob Auctoris ex hac vita deceſſum, imperfectus remanſit; quædam etiam ejus opera pariter imperfecta extant mss. in Bibliotheca Monaſterii Lirinenſis, ex quo haſce de Maynerio notitias accepimus.

Eum *Nicolaus Angelus Cafferri in Syntemate Vetuſtatis* edito Romæ anno 1667. pag. 423. in Compendio Chronologico, inter Viros ingenii monimentis editis, & variæ eruditionis laude præſtantes, qui ab anno 1660. uſque ad an. 1666. floruerunt, recenſet.

MAR-

M

MARCUS à Brixia in S. Euphemiæ Vrbis ejuſdem Monaſterio, anno 1505., die 11. Nov. D. Benedicti Inſtitutum amplexus eſt; fuitque Abbas S. Vitalis Ravennæ; claruit an. 1551., quo ob inſignem doctrinam, ac ſacræ in primis Theológia peritiam, & SS. Patrum aſſiduum ſtudium, unâ-cum aliis noſtræ Congr. Theologis, Trident. Concilio interfuit ſeſs. 13. in quo habuit

1 *Orationem de Purgatorio*, excuſam Brixiæ, anno 1557. Item compoſuit

2 *Cœnas Amoris octo*, quarum prima excuſa eſt, Brixiæ anno 1556. in 8.

3 *Sermones tres de Paſſione Domini*, ibidem impreſſos anno 1557., in 8.

4 *Orationem in Translatione Sanctorum Corporum*, in Monaſterio Sanctæ Iuſtinæ quieſcentium. à Templo veteri ad novum, prodiit Patavii anno 1562. in 4. extat etiam ms. in Monaſterio S. Iuſtinæ.

5 *Pro Sancta Romana Eccleſia*, ad ampliſſimos Patres Concilii Tridentini in Dominicam Orationem Sermones quinque, quos mss. in fol. vidi Romæ anno 1697. apud P. D. Claudium Stephanotium Congregationi S. Mauri Generalem Procuratorem: Extant etiam mss. Venetiis in Bibliotheca S. Georgii M. cum hoc titulo *Marci à Brixia Abb.*, *Orationes ad Patres Tridentini Concilii*.

6 *Carmen in Matriculam Monachorum* Congreg. Caſinen., quod erat ms. apud Arnoldum Wionem, ut ipſe teſtatur.

De eo mentionem faciunt laudatus Arnol. Lign. Vit. lib. 2. cap. 27. pag. 436. ubi dicit, eum & alia ſcripſiſſe, quæ ad ejus notitiam non pervenerant, inter quæ certè fuerunt illi quinque Sermones in *Dominicam Orationem*, & l. 3. pag. 74. ad diem 14. Martii, ubi ejus Orationem de *SS. Translat. &c.* inſignem vocat, eamque Brixiæ etiam excuſam dicit. Hieronymus Fabri *Sagre memorie di Ravenna* pag. 380. Seraphinus Paſolinus, *Luſtri Ravennati* parte 6. Philippus Labbe Concilior. tom. 14. in Concil. Trident. col. 815. ſeſs. 13. an. 1551.; ubi tamen eum Marcum de *Brixida* pro de *Brixia* vocat, quod etiam facit Paſolinus, & Faber, errore forſitan Typographi, ex uno in alium Auctorem prolapſo, cum extra dubium Brixianus fuerit: Quamvis autem in quodam Regeſto noſtrorum Monachorum Marcus à Claris nuncupetur, cum id Oppidum ſit agri Brixiani, jure adhuc Brixianus dicitur. Ejus etiam meminit Petr. Ricord. Hiſt. Monaſt. par. 4. pag. 5. 73. At verò Leonard. Cozz. ejus nullam habuit notitiam in ſua Bibl. Brix., ideoque illum, ſicut pleroſque alios, prætermittit. Carmen autem in *Matriculam* Monachor. Caſinen. illud puto eſſe, quod quibuſdam Monachorum noſtrorum antiquioribus Regeſtis præfixum eſt. Ipſum quibuſdam expurgatum mendis, quæ Amanuenſium incuria irrepſerant, ſic exhibemus.

Alſimici cætus, ſi Fratrum ſcripta Caſini
Nomina cum Patriis tempore juncta ſuo
Scire cupis Lector, pandit tibi cuncta libellus
Ordine per proprias ſingula ſparſa domos.
En Benedictus hic eſt, quo Nurſia gaudet alumno.
Nurſia Legifero facta ſuperba Duce;
Paſtorum Paſtor toto cantatur in Orbe
Nam poſuit primus paſcua Sancta gregi.

* Eupropius.

Eu: *Geniter*-Propius * , *atque* Abundantia *Mater*,
Cyrilla *ac nutrix*, Iuſtinianus *avus*.
Ingenuas Romam diſcendas miſſus ad artes
Deſpexit vaſto quidquid in Orbe fuit.
Deſertum petiit, tribus annis vixit in antro
Romani, *Saxi è vertice, paſtus ope*;
Claruit innumeris mundi per climata ſignis
Oſſa Caſinati, cujus in arce latent. *

* Jacent;

Hoſte triumphato Propius, *poſt bella, cohortes*
Ducat ad æthereos, quos tenet ipſe lares.

Ejuſdem ſunt carmina præfixa Chronico Caſinenſi Leonis Oſtien. primitus impreſſo Venetiis anno 1513, opera Lavrentii Vicentini; quæ cum ſint haud contemnenda, & Liber ille admodum rarus, ne penitus intercidant, excribere, & hùc tranſferre, paucis minoris momenti, omiſſis minimè piguit.

Qui quondam noſtro fulſere ut ſydera mundo
Hoc datur in libro vivere poſt obitum,
Corpora mors potuit, famam delere vetuſtas;
Et quid non præſtat perdere longa dies?
Omnia reſtituit facundia culta Leonis,
Et reparat damnum temporis, atque necis.
Nam quibus in Cœlis dedit alta palatia Chriſtus,
Contulit in terris vivere poſſe Leo.
Et quia Mors etiam ſaxis venit improba, ſtruxit
Tecta per æternos non ruitura dies.
Hæc eſt illa Domus Montis veneranda Caſini,
Unde iter ad ſuperos lactea plaga capit.
Hæc eſt illa Domus: hæc eſt illa inclyta ſedes
Terra ingens, Cœlis proxima, grata Deo.
Hæc eſt illa Domus, qua Sanctior altera non eſt
Angelici reparans agmina lapſa chori.
Humanæ Speculum Vitæ, Virtutis alumna,
Hæc eſt, mortales, quæ facit eſſe Deos.

MARCVS alter item à Brixia, ejuſdemque S. Euphemiæ alumnus factus anno 1592. die 20. Auguſti, ſcripſit

Plurima Carmine, & ſoluta Oratione: uti nuper ab Amico docto Brixiâ accepi; qui tamen, quæ nam ſcripſerit ſingillatim non indicavit.

MARCUS Cremonam Patriam ſortitus, D. Juſtinæ Patavinæ Cœnobium, ubi ſeſe Deo conſecraret, elegit anno 1488. die 13. Apr.. Non humanis tantum literis, ſed Theologica inſuper ſcientia, divinæque paginæ doctrinâ inſignis eſt habitus; Cum Patavii D. Pauli Epiſtolas interpretaretur, frequentiſſimi ex Urbe Auditores ad eum audiendum confluebant ob eximiam nimirum in dicendo vim, & efficaciam, mirâ cum eloquentiâ, & eruditione conjunctam. An. 1506 (quoniam præter eruditionem, rerum etiam gerendarum prudentia, ac uſu, Monaſticæque diſciplinæ exemplis excellebat) à Supremis noſtris Patribus in Siciliam una cum D. Bartholomæo à Peruſio S. Petri ejuſdem Vrbis Abbate, directus fuit, ut ejus Regni Monaſteria, quæ Caſin. Congr. uniri exoptabant, & enixe deprecabantur, inviſerent, ac perluſtrarent, deque eorumdem ſtatu tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus Superiores eoſdem certiores facerent; quam provinciam cum naviter explevissent, Marcus ex eadem Sicilia

1 *Relationem* prolixam, & valde elegantem, tum eorumdem Monaſteriorum,

tum

tum Itineris, eorumq; omniũ, quæ obſervatione digna ſunt viſa, eiſdem Præſulibus tranſmiſit, cujus exemplar mſ. adhuc extare in Bibliot. Monaſt. S. Martini de Scalis prope Panormum, teſtis eſt Petrus Antonius *Tornamira* in libro, cui titulum dedit, *Origine, e Progreſſo della Congregazion' Caſinenſe*, pag. 425. & ſeqq. ubi ejuſdem Relationis fragmentum, quod propius res Siculas attingit, legendum exhibet, his verbis: „ R. in Chriſto Patri D. Joanni à Venetiis Congr. Ca-
„ ſinen. Generali Præſidenti meritiſſimo, cæteriſque RR. PP. D. Marcus Cremo-
„ nenſis indignus Servus, humillimam, immortalemque ſalutem „ Prætermiſſis autem iis, quæ à Monaſterio Cavenſi,ad Pharum uſque, in itinere illi evenerunt, utpote ad ſuum inſtitutum minime pertinentibus, ſic ſcribentem Marcum Tornamira introducit „ Solemni itaque die glorioſi S. Matthiæ Apoſtoli à littore
„ Rhegii navem ſolventes, unde Meſſanam Vrbem Siciliæ non parvum decus,Scyl-
„ lam, & Charibdim clare admirantes, perſpeximus, per id maris ſpatium,quod Ca-
„ labriam, Siciliamq; dividit, tranſfretavimus &c. lectu digniſſima „ Scripſit etiam
2 *Vitam B. Nicolai Pruteni Monachi S. Juſtinæ*; quæ mſ. extat in Archivo ejuſdem S. Juſtinæ in 4. incipit, poſt nuncupatoriam Epiſtolam: *Conſueverunt, qui alienos mores &c.*

De eo in libro Nig. Def. in eodem Archivo ſign. num. 480. ſic ſcribitur „ Cla-
„ riſſimis natalibus Cremonæ ortus, Monaſticum induit cucullum anno 1488. die
„ 13. Apr.; ſtatimque ſtudiis ſacrar. literar. toto niſu cæpit incumbere, in iiſque
„ tantum ſubinde profecit, ut omnes in ſui admirationem converteret, atque ad
„ eum audiendum, ob ſingularem in divinis ſcripturis explicandis efficaciam atra-
„ heret; anno 1539. die 20. Januarii migravit ad Dominum „ Jacobus item Cavaccius Hiſt. S. Juſtinæ l. 6. pag. mihi 271. ad an. 1540. vocat Marcum Cremonensẽ Theologum inſignem, clarumque inter eruditos; ex quo Franciſcus Ariſius, *Cremonæ Literat.* tom. 2. pag. 153. ad annum 1538. perhonorificè de eo loquitur, additque, illum fuiſſe Abbatem Pruſinenſem an. 1517., ut (inquit) *Puccinellus in Chronol. Abbatum*, qui tamen per errorem ipſum à Verona, pro Cremona vocavit. Illa autem Abbatia Proſinenſis erat quædam Abbatia *Titularis*, qua Marcus condecoratus fuit.

MARCUS ANTONIUS SCIPIO Placentinus patria, in Monaſterio S. Sixti, quod ibidem percelebre eſt D. Benedicti Regulæ ſeſe ſubdidit anno 1606., die 7. Martii, ubi poſt Decanatum, Prioris Titularis honorem obtinuit. Floruit multiplici eruditione, tum ſacra, tum profana, præſertim verò Latini Sermonis proprietate, facilitate, & elegantia, quas ingenii dotes laudabili, felicique conſilio illuſtrandis Sac. Monaſterii Caſinenſis Præſulum geſtis, aliorumque noſtri Ordinis Heroum memoriis reſtituendis potiſſimum impendit; Iis in lucubrationibus ſtyli candor, eloquentiæ copia, ſententiarum gravitas, elocutionis venuſtas, plurimum, nec immerito, commendantur: Earum tituli ſunt ſequentes.

1 *Elogia* omnium Abbatum S. Monaſterii Caſinen., Neapoli apud Octavium Beltramum an. 1630. in fol., & iterum ibidem caſtigata, & aucta an. 1643. apud Jacobum Gaffarum in 4. opus inſigne, non quidem puerilibus nugis refertum, ut plurimum ea tempeſtate Elogia ſolebant eſſe, ſed hiſtorica majeſtate, & pulcherrimo elocutionis ornatu contextum.

2 *Elogia Virorum Illuſtrium* Sacri Monaſterii Caſinenſis à S. Placido martyre, uſque ad Conſtantinum Afrum, & Olibanum Comitem. Neapoli apud Octavium Beltramum an. 1630., annexa libro Elogiorum Abbatum Caſinen.

3 *Elogia* in quinquaginta Heroas è D. Benedicti Religioſa familia Clariſſimos: Placentiæ an. 1636. in 4. ex Officina Jo: Antonii Ardinozai Impreſſ. Cameralis, opera perilluſtris D. Lazari Chinelli Eccleſiæ Cathedralis Canonici.

4 *Elogia* in centum Heroas è D. Benedicti religioſa familia clariſſimos ; eadem videlicet quinquaginta ſuperius recenſita, additis quinquaginta aliis. Placentiæ, & denuò Neapoli, ex Officina Camilli Cavalli, an. 1643. in 4.

5 *Inſcriptiones aliquot* (duæ nempe ſupra viginti) exornando Caſinati Cœnobio conſcriptæ. Placentiæ apud Ardinozzium an. 1636., opera prælaudati Chinelli, eidem libro quinquaginta Elogiorum adjunctæ ; Item Italicè

6 *Vera ragion' di Stato pratticata*. Placentiæ an. 1650. apud Joan: Bazacchium Impreſſorem Cameralem ; opus politicis regulis, exemplíſque ex Monaſtica præſertim Hiſtoria deſumptis refertiſſimum, ſcriptum contra quendam, qui Religioſos Viros Politiæ omnino expertes, aſſerere auſus fuerat.

Ejus etiam ſunt Inſcriptiones duæ hactenus ineditæ, ſatis quidē prolixæ, (dolor enim verba miniſtrat) quarum prima eſt, *De Peſtilentia* Placentiæ ſæviente an. 1630., altera, *De adventu Hiſpanor. militum in Placentinam ditionem*, quæ leguntur in Muſæo Rmi P. Abbatis S. Sixti Placentiæ. Ejus etiam legitur Elogium in Antonium Mariam Terzi ex Comitibus Siſſæ, & Belvederii Philoſophicas Theſes, XVII. ætatis an. egregie defendentem ; impreſſum in libro in 4. cui titulus *Diverſe Compoſizioni Latine, e Volgari nell' Heroiche diſeſe di Filoſofia dell' Illmo Sig. Co: Ant. Maria Terzi &c.* Parmæ typis Seth, & Eraſmi de Viothis, 1639. Multa inſuper mss. Elogia ejuſdem Scipionis extant hodieque in Biblioth. laudati Monaſterii S. Sixti. Ejus cum laude mentionem faciunt Gabriel Bucellinus in Ben. Rediv. ad an. 1504., ubi eum amiciſſimum ſibi, & ſtyli elegantiſſimi Scriptorem appellat. Leo Allatius in Apibus Urbanis pag. 188. Jo: Bapt. Marus in Notis ad ſupplementum Petri Diaconi de Vir. Ill. Caſin. Plac. Pucc. in Chron. Glaſſiat. cap. 145. pag. 278. Philippus Labbe Bibl. Bibliothecar. pagg. 258. 259. 375., ubi omnia ejus opera Eccleſiaſtica recenſet. Jo: Mabill. Bibl. Eccleſiaſt. c. 22. Ant. Teiſſer, Catalog. Auctor., qui libror. Catalos ſcripſerunt p. 1. pag. 229. Conſtantin. Cajetanus, De Religioſa S. Ignatii Inſtitutione lib. 1. pag. 56. & lib. 2. cap. 7. pag. 177. & ſeq. Jo: Rhò Soc. J. in Achate ad Conſtantinum Cajet. Lugduni 1644. in Epiſtola nuncupatoria ad eundem Conſtantinum, hæc de M. Ant. Scipione „ Quamquam plurimorum Sermonibus, literiſq;
„ probare poſſim, unius tamen Marci Antonii Scipionis, Viri eruditione, mori-
„ bus, ac religione nobiliſſimi, teſtimonio ex recentiſſima Elogiorum Caſinenſium
„ editione, demonſtraſſe ſufficiat. Is enim in Appendice, quam de Ignatii commo-
„ rat. Caſinenſi, Elogiis illis elegantiſſimis, quibuſque Caſinenſis antiquitas pluri-
„ mum debet, inſeruit &c. „ Petrus Maria Campi in Hiſt. Eccleſiaſt. Placent. p. 1. lib. 8. pag. 250., ubi etiam affert ejus Elogium Angelbergæ Auguſtæ poſitum. Bernardus Pez Mellicenſis Epiſtola X. Apologetica pag. 240.

D. Bernardini à Verulis Monachi Caſinen. in Elogia Abbatum Caſinenſium, Marci Antonii Scipionis.

Dum memoras titulos, & ſacri jura Caſini,
Et repetis docto carmine facta Patrum,
Antiquata Domus revocatur gloria noſtra
Et nova virtutum germina, Marce, *nitent.*
Scilicet impellunt Generis monumenta Nepotes
Atque animos urget calcar, avitus honos
Priſca, recenſque tibi debetur, Scipio, *Virtus*,
Naſcitur hæc calamo, redditur illa tuo.

Legitur in fronte eorumdem Elogiorum ſecundæ editionis.

MARCUS ANTONIUS alumnus Sacri Monaſterii Sublacenſis, ſcripſit heroico carmine Italica lingua

Vita

Vita di S. Benedetto in ottava riva, Canti 12.; qui mss. extabant Romæ in Bibliotheca Monaſterii noſtri S. Pauli, ibidem à me olim viſi.

MARCUS VALLE Venetus patria, in S. Georgio monaſticam Regulam profeſſus eſt anno 1649. die 24. Febr., Decanus poſtea, & Philoſophiæ, moraliſque Theologiæ *Lector*, Virum ſe honeſtis moribus, ac religioſis virtutibus ornatum, atque ab omni ambitionis morbo prorſus immunem ſemper exhibuit. Mediolani Confeſſiones Monialium Ordinis noſtri aliquandiù excepit, ac deinde in Paræcia S. Mariæ de Pyro, quæ Monaſterio S. Georgii M. ſubeſt, curam animarum magno illius populi gaudio, & profectu exercuit, demumq; anno 1697. aqua intercute extinctus, apud mortales eſſe deſiit die 17. Februarii, ætatis ſuæ 68., ſcripſit libellos duos, ſic prænotatos

1 *Scientia ſalutis pro parvulis, atque devotis* agiographica Rapſodia ex ſacris Scripturis, & Patribus excerpta, utroque ſermone Latino, nempe, & vernaculo ſcripta. Mediolani an. 1677. typis Hæredum Philippi Ghiſulphi, in 4.

2 *Penſieri morali eſpreſſi nelle Pitture della Libraria di S. Giorgio de Monaci Caſineſi*, fatte da Giovanni Coli, e Filippo Gherardi Luccheſi, ſpiegati dal P. D. Marco Veneto Decano Caſinen. In Venezia an. 1665. appreſſo Combi, e Lanoù, & iterum ibidem apud Jo: Jacobum Hertz an. 1668. in 4. Prima editio dicata eſt P. D. Cornelio Codanino S. Georgii M. Abbati, Secunda vero Equiti, ac D. Marci Procuratori Petro Baſadonna.

MARIA CATHARINA CALEGARI, in Sæculo Cornelia, nata eſt Bergomi an. 1644. patre Bartholomæo Calegari, matre Claudia Furietta; Deo autem ſe devovit Mediolani an. 1661. die 19. Apr. in Monaſt. S. Margaritæ, quod Monialium eſt noſtri Ord., noſtræque Congreg. ſubiectum. Excelluit plurimum muſica arte; non enim ſolum dulciſſimè canere, & peritiſſimè Organa pulſare, ſed etiam ſcitiſſimè, quæ canenda erant, componere jugiter conſuevit; cui proinde omnes, qui eam audiebant, veluti Cœleſtis Harmoniæ modulatrici, concorditer acclamabant; admodum juvencula typis tradidit

1 *Mottetti a Voce ſola*, anno 1549. poſtea in lucem exierunt

2 *Li Madrigali, e Canzonette a Voce ſola*.

3 *Li Madrigali a due Voci*.

4 *Le Meſſe a ſei Voci con Iſtromenti, ed un Veſpro*, & alia multa id genus.

Eam Donatus Calvi ad calcem ſecundæ partis *Scenæ Literariæ* Scriptor. Bergomenſium plurimum laudat. Ut autem uberiorem hujuſce Viraginis, ejuſque virtutis cognitionem nanciſcerer, Mediolanum ſcripſi ad Reviñum D. Joſephum Mariam Georgi S. Simpliciani Abbatem, qui pro ſua in me humanitate, ſtudioſâ adhibitâ apud Moniales S. Margaritæ inquiſitione, tale reſponſum tulit, & ad me tranſmiſit, quod quia admodum perſpicue, & optimo ſtylo a Moniali digeſtum, peculiares quaſdam ad rem noſtram notitias affert, ideo ipſis ejuſdem Monialis verbis, quæcumque illa demum fuerit, hic exibendum operæ pretium exiſtimo. Die 17. Ian. 1713. Per ſodisfare alla premura di chi tiene ſapere minuta notizia della fu D. Maria Calegari da Bergamo rappreſentata con tanto calore per mezzo del noſtro Padre Confeſſore, altro certamente non ſi può dire, ſe non che s'è bensì fatta ogni diligente ricerca qui nel noſtro Monaſtero di S. Margarita preſſo una di Lei Sorella minore aſſai cadente, eſſendo di età la più avvanzata di tutte Noi altre, ma non ſi è potuto ricavare coſa di gran rilievo, mentre appena queſta fu veſtita Religioſa, che paſsò all'altra vita la di Lei Sorella maggiore, eſſendo una doppo l'altra ſtate chiamate particolarmente a monacarſi quì in Milano da un loro Zio Prete, nè d'altro ſi ricorda, ſe non d'eſſer la medeſima Sorella Defonta ſtata in fatti brava muſica, e compoſitrice, ma

delle

delle ſue Stampe non conſervarſene però alcuna ne preſſo di ſe, nè in Monaſtero, e molto meno poterſi ſperare di trovarne in caſa col ſcrivere a Bergomo, ſtante che il di lor Padre era molt'alieno da tal guſto, con rincreſcerli al di più, che le Figlie ſpecialmente la maggiore ſi fuſſe applicata, *ex profeſſo* a queſto ſtudio, quale alla di Lei morte (che ſi ſappia) non laſciò in Monaſtero, ſe non carte manuſcritte raccolte allora dalla Sorella, che oggidì ſopravive, ed in progreſſo di tempo poi diſtribuite quaſi tutte a dilettanti di tal profeſſione, fuori d' alcune poche di compoſizioni ſagre per accidente trovate in queſt' occaſione di nuova ricerca, quali eſſendo ſtate fatte eſaminare adeſſo a bella poſta da un ben' accreditato Maeſtro di Capella, in tutta verità le ha ſtimate grãdemente in vedere, che una Donna a diſtinzione di tant'altre abbia avuto tanto fondo nel componère, e poi sù un guſto quaſi uniforme alla muſica de' noſtri tempi, Queſto è quanto mai ſi è potuto fare, per render ſervito quello, l' ubidire al quale è ſempre obbligo indiſpenſabile.

MARIA STELLA Scutellari Monialis Ordinis, & Congr. noſtræ in Monaſterio S. Alexandri Urbis Parmenſis, evaſit anno 1673. die 30. Sept. Exemplum ſequuta aliarũ Illuſtrium mulierum, quæ acu, vel colo tempus terere dedignantes, libros, ac literas haud infelici conatu tractare maluerunt, optimis ſtudiis, ſuoque Inſtituto digniſſimis, ſacris videlicet, ac piis operam ſuam dicavit, ſuarumque lucubrationum fructum in lucem emiſit, è Latino in Italicum Sermonem converſas

Le Meditazioni, e Soliloquii, e Manuale di S. Agoſtino Veſcovo, e Dottore. Le Meditazioni di S. Anſelmo Veſcovo Cantuarienſe. Le Meditazioni di S. Bernardo Abbate. Le Contemplazioni dell' Amor Divino dell' Idiota Sapiente: omnia unico libro comprehenſa, Mutinæ impreſſo apud Capponum, an. 1694. in 8.

Librum ipſum D. Auguſtino dicavit Epiſtola nuncupatoria admodum pia; Addidit aliam Epiſtolam ad Lectorem, in qua ſuſceptæ à ſe hujuſce tranſlationis rationem reddens, & cupiditatem ſciendi nobiliorem hominis appetitionem eſſe demonſtrans, acriter mox conqueritur de fæminei ſexus infortunio, qui ob durũ, ac improvidum virorũ in ipſum ſexum Imperium, in inſcitia, & cæcitate educatur, cum Mulieribus perinde, ac Viris rerum omniũ ſapientiſſimus conditor Deus liberaliter, & affluenter ad Scientias addiſcendas ingenium accomodatum, aptumque benigne tribuerit; Quod ergo mulieres, ut plurimum, vanitatibus, veſtiumque, ac vultus ornatui potius, quam virtutibus, ac ſtudiis vacent, parentum maxima eſt culpa, qui vix ablactatis, nihil aliud, quam ſpecula, & calamiſtra, aliaque pomparum inſtrumenta iiſdem offerunt pertractanda, nihilque aliud docent componendum, quam *Ceruſſam, & Minium, & mille venena colorum*, ac ad exteriorem corporis pulchritudinem oſtentandam, imò & fucandam, cogitationes omnes conferre jubent, nihil de interno animi ornatu per morales virtutes, ac nobiles ſcientias, quas facillime addiſcere utique poſſent, ſolliciti &c. Deinde modeſte profitetur, ſe literarium hunc laborem ſubiiſſe, eo tantum conſilio, ut honeſte, ac utiliter tempus inſumeret, non autem ut publici juris faceret, ſed ad ſummum, ut aliæ Cœnobii ſui Moniales eo uti, ac frui poſſent; at doctiſſimi * Viri, qui librum ipſum correxit, auctoritate ſe victam, tandem conſenſiſſe, ut typis committeretur, quamvis id ipſum proprio ſuppreſſo nomine (ſi licuiſſet) fieri poſtulaſſet &c. Obiit Maria Stella anno 1702 die 15. Septembris, ætatis ſuæ anno 55.

* Benedicti ſcilicet Bacchini;

MARINUS ALBITRIUS, patria Neapolitanus nobili genere natus, in Monaſterio SS. Trinitatis apud Cavam Congreg. noſtræ inſtitutum ſuſcepit an. 1692. die 21. Dec. cumque ad Antiquitatum ſtudia valde propenſus eſſet, in illiſque aſſidue

due ſeſe exerceret, celeberrimo Tabulario Cavenſi præfectus, eidem illuſtrando, ejúſque uſum commodiorem, utilioremque reddendo, toto conatu incubuit; viget enim florida adhuc ætate, cum hæc ſcribimus, anno videlicet 1730. vitæ ſuæ 54. annum nondum ſupergreſſus: ſcripſit igitur anno 1700.

1 *Chronologiam IX. Sæculorum* deſumptam ex Scripturis, & Privilegiis Originalibus Pontificum, Regum, Imperatorum, Principum, Comitum, Ducum, Cardinalium, Epiſcoporum, & Archiepiſcoporum, ſervatis in præclaro, & inſigni Archivo Sac. Monaſt. Caven. ab anno 875., uſque ad an. 1654., extat ms. in eodem Archivo, Arca 11. num. 56. anno autem 1717. ſcripſit

2 *Dictionarium*, ſive *Inventarium, ac Regiſtrationem Armarii* tertii, & magnarum Arcarum primæ, & ſecundæ, ubi Cavenſis Archivi monumenta aſſervantur ms., anno 1718. ſcripſit

3 *Inventarium* aliarum Arcarum ejuſdem Caven. Archivi ms. an. 1719. ſcripſit

4 *Indicem Contractuum pro, & contra Monaſterium Cavenſe* ſummatim extractorum ex *Schedulis*, *Protocollis*, *Libris*, *Faſciculis*, *Baſtardellis*, *Originalibus* plurium publicorum Notariorum, ſervatis in præclaro, & inſigni Archivo Cavenſi &c. quod opus, quia valde laborioſum, ac prolixum eſt, nondum abſolvit.

MARTINUS ANASTASI Panormi in Sicilia natus, S. Martini de Scalis alumnus an. 1596. die 22. Iulii evaſit, eoque loco, ac inſtituto digniſſimum ſe præbuit, multiplici eruditione factâ, profanaque, ac plurium ſcientiarum, poeticæ præſertim artis ornamentis; creatus Decanus, ac deinde Prior, id muneris in omnibus fere Siciliæ Monaſteriis laudabiliter exercuit; ſed pietatis, ac literarū acriori ſtudio impulſus, Prioratu depoſito, Abbatis titulo decoratus fuit, tandemque anno 1644. in prælaudato S. Martini Cœnobio caducam vitam æternam commutavit: multa reliquit ingenii ſui monumenta videlicet.

1 *De Monogamia B. Annæ Parentis Deiparæ*, ſeu *Veritas vindicata*; Sereniſſimæ Claudiæ Auſtriæ Archiduci dicata; Eniponti * apud Danielem Agricolam, an. 1639. in 4., item ſcripſit Latinè * Inſpruk

2 *Concordiam quatuor Evangeliſtarum*. 3. *De ſeptem Eccleſiæ Sacramentis*. 4. *De Cenſuris Eccleſiaſticis*, & 5. *Elegias*. Italice vero 6. *Vita di S. Roſalia Vergine Palermitana*. 7. *Flavia Criſpo Tragedia in verſo*. 8. *Sonetti*. 9. *Canzoni ſagre, e profane*. 10. *Rime*. 11. *Verſi Macaronici*. 12. *Note d'Iſtorie ſagre, e profane*. 13. *Iſtoria dell'antichità del Moniſtero di S. Martino de Scalis di Palermo*. 14. *Diſcorſi Iſtorici*; Quæ omnia mss. extabant in Cœnobio S. Martini. Item 15. *Epigrammata*, mss. in 4. quæ ſervantur apud J. V. D. Vincentium Auriam Panormitanum.

De eo cum laude agunt Rocchus Pyrrus in Sicil. Sacr. l. 4. de Abbatiis pag. 199. Anton. Ignatius Mancuſus in Vita S. Roſaliæ pag. 27., & 55. Petr. Ant. Tornam. in Reſponſionibus pro Vita S. Roſaliæ ab ipſo edita pag. 7. Antonin. Mongit. Biblioth. Sicul. part. 2. pag. 52.

MATTHÆUS LAURETUS natione Hiſpanus patria Cervarienſis *, Monachus primum fuit Monaſterii Montis Serrati in Catalaunia; deinde in Italiam veniens, inter Caſinenſis Monaſterii alumnos admiſſus, à Paulo V. Pont. Max. Abbas S. Salvatoris de Caſtellis Diœceſis Pennenſis in Aprutio creatur; Thelogus inſignis, & Verbi Dei Concionator eximius, quæ aliis prædicabat, proprio exemplo prius oſtendebat, optimis enim, ac religioſiſſimis erat præditus moribus; In Monaſticum ordinem, & Caſinenſe Cœnobium, zelo, & charitate fervens, eidem illuſtrando, & à malevolis defendendo, calamum ſuum acuit; demum, ut piis meditationibus, ſanctiſque operibus impenſius vacaret, in Monaſterium S. Liberatoris *Montis Majellæ*, apud Samnites ſitum, & Caſinenſi Archi- * Cervera in Catalaunia.

cœnobio ſubjectum, ſeſe recepit, ubi anno 1620. animam Deo reddidit, his relictis ingenii ſui monumentis.

1 *De vera exiſtentia Corporis S. Patris Benedicti in Caſinenſi Eccleſia*, deque ejuſdem Translatione, ad Philippum III. Hiſpaniarum Regem, Neapoli ex Typographia Jo: Baptiſtæ Subtilis, apud Scipionem Boninum an. 1607. in 4. Scripſit hunc librum Lauretus contra Jo: a Sacro Boſco Monachum Cœleſtinum, qui in ſua Bibl. Floriacenſi, impreſſa Lugduni an. 1605. tractatum ediderat *de Translatione S. Patris Benedicti*.

2 *Chronicon antiquum Sacri Monaſterii Caſinenſis*, olim à Leone Cardinali, & Epiſcopo Oſtienſi conſcriptum; nunc vero à R. P. D. Matthæo Laureto Hiſpano Caſinenſi Monacho, & Abbate S. Salvatoris de Caſtellis recognitum, & priſtinæ integritati reſtitutum, ac pluribus adnotationibus illuſtratum, & auctum, adjectâ inſuper ab eodem Authore brevi *De Monacatu S. Gregorii M. ſub Regula S. Benedicti* diſputatione: Neapoli ex Typographia Tarquinii Longhi an. 1615. SS. Pontifici Paulo V. à Caſinenſibus Monachis dicatum; præmittitur Vita SS. Patris Benedicti à S. Gregorio M. conſcripta, quibuſdam pariter adnotationibus à Laureto locupletata, ac inſuper Epitome Vitæ S. Placidi M. & S. Mauri Abbatis ejuſdem S. P. Benedicti diſcipulorum, demumque Vita ipſius Leonis Oſtienſis Chroniei hujus Authoris; quem laborem Lauretus ideo ſe ſuſcepiſſe aſſerit, ut impoſturas, & criminationes prædicti *Jo: à Sacro Boſco* confutaret, qui in Bibl. Floriacenſi, ex Chronico *Leonis Oſtienſis*, Venetiis impreſſo an. 1513., * multis quidem erroribus ſcatente, multumque ab antiquo ms. diſcrepante, Caſinen. Monachos acriter inſectatur, tamquam mendacii, falſitatiſque aſſertores, nec ſane ipſi *Leoni Oſtienſi*, veridico, ac integerrimo ſui Ævi Scriptori, parcens, ſed uti *glorianter*, *&* *mendaciter* loquutum traducens. Non prætereo tamen editionem hanc Caſinenſium Chronicorum à Laureto adornatam plurimum carpi ab Angelo de Nuce in Notis ad eadem Chronica a ſe iterum edita, præſertim in Præfatione, ex quo Nicolaus Antonius tom. 2. Bibl. Hiſp. primæ editionis ipſis ejuſdem Angeli de Nuce verbis, *abnormem* ejus in re licentiam, erroreſque accuſat, & reprehendit, quod ſcilicet cum potuiſſet per Caſinenſes mss. Codices proficere, Chronicum Leonis Oſtieſis ad eorum fidem, & genuinam Lectionem reſtituendo, maluerit editis (corruptis, ac depravatis) uti &c. Quamvis ipſe Lauretus in Præfatione ad idem Chronicon aſſeveret, illud ex antiquiſſimo ms. in Archivo Caſinen. extante fideliter tranſcriptum, & reſtitutum, à Patribus Caſinenſibus, ejuſdem Laureti Additionibus, & Annotationibus locupletatum, typis traditum fuiſſe, & Paulo V. Pont. Max. nuncupatum, qua in re, vel Caſinenſes Monachi decepti ſunt, mendoſum exemplar pro genuino exhibentes, vel Lauretus exemplar illud neglexit, aut variavit, & impreſſis potius, licet corruptis, in pluribus, ſtare maluit. Præterea Lauretus ſcripſit

* Opera Laurentii Vicentini.

Sacrarum Concionum librum, qui ms. aſſervatur Caſini in Archivo.

Laudatur à Vincentio Barrali in Chronogia Lirinenſi, ubi inter cętera hæc ait, „ Lauretus aperto marte, expanſiſque in altum vexillis, in arenam deſcendens, „ conſtanter probat contra Gallonium, alioſque, D. Gregorium M. Monachum „ Benedictinum fuiſſe, & D. P. Benedictum Caſini quieſcere &c. A Julio Ambroſio Lucenti, ex Eraſmo tamen Gattola, in Italia Sac. reſtricta aucta &c. pag. 1027. ubi eum Theologum, ac Verbi Dei Concionatorem nulli ſecundum appellat, & pag. 1033. ubi ſic habet „ Obiit Matthæus Lauretus, in cujus Codice ab „ eodem ſcripto & extante in Bibl. Caſinenſi, hæc ſua manu Bernardinus Tranen- „ ſis Abbas Caſinen. adnotavit, R. P. D. Matthæus Lauretus Hiſpanus Abbas S. „ Salvatoris de Caſtellis, & ex Monacho montis Serrati, poſtea Monachus Caſi- „ nenſis,

„ nenſis auctor, & ſcriptor hujus libri obiit in Monaſtero S. Liberatoris die 30.
„ Auguſti 1622. hora noctis ſeptima, die *Martis*, & ſepultus eſt in eadem Eccleſia
„ S. Liberatoris; Fuit Vir juſtus, ſimplex, & rectus, & in ſua converſatione ſem-
„ per pius, devotus, & religioſus, orationibus, meditationibus, & piis exercitiis
„ vacans, & ſicut vixit, ſic obiit, & nunc gaudet in Cœlis. Ora pro me peccato-
„ re, Serve Dei; D. Bernardinus Abbas Caſinenſis hæc adnotavit in Monaſterio S.
„ Liberatoris die 20. ſept. 1622. „ Allegatur à Bened. Hępht. in Diſquiſ. Monaſt. Prolegom. primo in Vitam S.P. Benedicti, & 18. à Bernardo Clavello in Hiſt. *Arpinate*, à Conſtant. Cajet. de relig. s. Ignatii Inſtit. lib. 1. c. 9. pag. 121.

MATTHIAS MATALEA de Lignaſco Pedemontanus, anno 1533. in Monaſterio S. Benedicti in agro *Mantuano* noſtrum amplexus eſt inſtitutum die 28. Febr., qui quamvis Sacris, humaniſque literis, Philoſophiâ, ac Thelogiâ, Græcâque lingua floruerit, Religione nihilominus, ac pietate in primis fuit egregius, quarum virtutum ſuffragiis in Abbatem electus nobiliora noſtræ Congreg. Cœnobia, Mantuanum, Glaſſiatenſe, Ticinenſe, Caſinenſe &c. magna cum laude adminiſtravit, totius denique Congr. Præſes bis renunciatus, anno ſcilicet 1572., & anno 1575. quolibet in munere optimi Præſulis partes implevit omnes cæteriſque adimplendi clarum reliquit exemplum; Obiit Papiæ ann. 1582. *Abbas* S. Salvatoris. Scripſit

Lucubrationes quaſdam Theologicas, quas Andrèas Roſottus in Syllabo Script. Pedem. pag. 437., & Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſia in Catal. Script. Pedem. pag. 166. *doctiſſimas* vocant, nec tamen eas diſtincte, ac ſingillatim indicant

Ex noſtris autem honorificam de eo mentionem faciunt Petr. Ricord. Hiſt. *Monaſt.* Diar. 4. pag. 465. à tergo, ubi *Magnum Legicum, Philoſophum, & Doctum in lingua Græca* eum appellat Arn. Wion Lig. Vit. l. 1. c. 16. pag. 31. M. Ant. Scipio in Elogiis Abb. Caſin. pag. 238., ubi *egregiè pium, ac ſolertem, & in omni munere magnam* Religionis, prudentiæ, atque induſtriæ laudem aſſequutum deſcribit. Plac. Pucc. in Nomencl. Abbatum, alibique. In noſtris Regeſtis pag. 36. vocatur *Vir doctiſſimus in lingua Græca*.

MATTHIAS VENUSINUS Monachus Caſinas, factus anno 1672. die 2. Julii, variis ejus Cœnobii muneribus, ac præcipue Vicarii General. Caſinen. Diœceſeos laudabiliter fuit perfunctus, ac tandem Abbas creatus, ſcripſit

In Logicam facultatem brevem, ac dilucidam Introductionem, & explicationem, quæ ms. extat in Caſinenſi Bibliotheca.

MAVRITIVM Monachum S. Severini Neapolis, Nicolaus Toppius in Bibliotheca Neapolit. pag. 212. confundit, ac unum, eundemque facit cum *Vincentio de Flumano*, de quo ipſe Toppius pag. 306. (& Nos infra in Vincentio Campano) unum omnino opus utrique attribuens, nempe

Collyrium mentis de nominibus Chriſti &c. Impreſſum Neapoli an. 1562. apud Jo: Mariam Scottum in 8. Sed ego ſicuti de Vincentio Campano vero hujus libelli auctore, noſtræque Congr. Monacho ſuo loco differo, ita de Mauritio S. Severini Neapolis Monacho nihil narrare poſſum, nihil afferere, cum nihil de eo hactenus ſciam.

MAVRITIVS ZAPATA à Parma, ibidem in S. Jo: Evang. *Monaſticam* vitam profeſſus an. 1657. die 4. Nov. Vir ſane gravis, & morum integritate laudabilis, religioſus, ac pius, aliiſque virtutibus ornatus, bonarum literarum, præcipuè Venerabilis *Antiquitatis* ſtudio addictiſſimus, & muſicæ artis maximè verò Organa ſua viſſime pulſandi, perquam peritus. Eum vidi Parmæ an. 1709 menſe Aprili optimum ſenem, quo eodem anno die 3. Septemb. ex hac vita migravit annos natus ſeptuaginta. Scripſit libellum prænotatum

1 *Riſtretto, ovvero breve Diſcorſo ſopra le Regole del Canto fermo.* In Parma per Giuſeppe dall' Oglio, e Ippolito Roſati 1682. in 4. Item

2 *Notabilia rerum Parmenſium*, in duas partes diviſa; In quarum prima agitur de Ædibus ſacris, de Eccleſiarum originibus, Tabulis, Picturis, Sculpturis, Architecturis, Donationibus, Epitaphiis &c. Cui accedit Appendix, de Epiſcopis Parmæ, & de Inſcriptionibus Romanis in territorio Parmenſi. In ſecunda parte agitur, de aliis Inſcriptionibus; De Monaſterio, & Abbatibus S. Jo. Ev. ab exordio &c. opus erat ms. apud Auctorem à me viſum eodem anno, ſed pars ſecunda nondum erat completa.

De eo Benedictus Bacchinus in ſua Vita à ſe ipſo breviter ſcripta, impreſſâque poſt ejus obitum Venetiis anno 1723. in tomo 34. Ephemeridum Literatorum Italiæ art. XI. pag. 297. n. 3. ſic „ Statim ac Monachum induit (Bacchinus)
„ Philoſophiæ Scholaſt. ſcientiâ inſtituendus D. Mauritio Zapatæ ejuſd. Ord. Philo-
„ ſopho doctiſſimo traditur cum cæteris ejuſdem Cœnobii adoleſcentibus „ Quæ ſane Mauritii ingens admodum gloria eſt, ſapientiſſimum hunc Virum, totâque literariâ Republicâ celeberrimum, inter Diſcipulos habuiſſe.

MAVRVS ALEXANDER LAZARELLI patria Mutinenſis apud S. Petrum ejuſdem Vrbis an. 1684. in D. Benedicti familiam cooptatus, ſacris, humaniſque literis, præſertim Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ operam dedit. Nec minus politicis rebus idoneus; nam à pluribus annis Sermi Ducis * Mutinenſis apud Mediolanenſem Gubernatorem * negotia procuravit, *Agentis*, ut dicunt, titulo decoratus, utriuſque Principis approbatione, & plauſu. Statio illi in noſtro S. Simpliciani Cœnobio, ubi negotiorū mole non adeo quidem gravabatur, quin Religioſi hominis partes omnes adimpleret; Itaque an. 1723. in majoribus Comitiis *M*antuę habitis die 29. Apr. *Comprocurator* noſtrę Congregationis renunciatus eſt quod munus apud Nos non ſolum Prioris dignitati reſpondet, ſed etiam expleto ejuſdem Officii tempore, imo aliquando antequam compleatur, in *Prioratum* deſinere ſolet Quamobrem anno 1725. die 22. Aprilis in Comitiis minoribus Ferrariæ celebratis Prior Cæſenæ electus fuit. Dum per otium licebat, minime fuit otioſus, ſed in floridiori ætate tum gravioribus, cum amenioribus Muſis litavit, his potiſſimum lucubrationibus.

* Rainaldi.

* Hieronym. Colloredo, & nunc Comitē de Dhaum.

1 *Vita di S. Ignatio Veſcovo di Antiochia* è *M*artire in Modona 1696. Per Antonio Capponi, e Pontiroli in 16. Quamvis autem in fronte libri *M*auri noſtri nomen non appareat, ſed tantummodo ibi dicatur, *Eſpoſta in publico dal Dottor Ignatio Paltrinieri Sacerdote Modaneſe*, hoc tamen ideo factum eſt, quia *M*aurus in ejuſdem Paltrinierii gratiam, ejuſque rogatu hunc librum edidit, quē Paltrinierius ſuis ſumptibus imprimendum curavit.

2 *Vita di S. Martio denominato il Solitario*, deſcritta in metodo panegirica. In *M*odona apud eundem 1699. De quo S. *M*artio ſcripſit etiam aliud opuſculum Latinè, cui titulum fecit.

3 *Acta S. Martii Solitarii Notis quibuſdam illuſtrata*, an. 1694 quinque capitibus diſtincta; in quorum 1. Vita S. Martii deſcribitur; In 2. Translatio ejus Corporis in majorem Eccleſiam Vrbis Caſenenſis refertur; In 3. Miracula ejuſdē narrantur. In 4. de ejus nomine diſſeritur In 5. Monachatus ejus ſub regula D. Benedicti aſſeritur. Subnectitur Appendix ad Vitam ejuſdem, in qua nonnulla de Normannorum Incurſionibus; ms. apud eundem Auctorem; ſcripſit etiam, Italice. 4 *Iddio Amante è Panegeriſta della V. S. Geltrude*, Tributo d' Ammirazione al merito della ſteſſa an. 1698. 5. *Annuale di Sonetti* per tutte le Solennità, è Santi dell' anno conforme il Breviario Romano an. 1699.

6. *Ode Morali*. 7. *Prediche Quareſimali, è dell' Avvento*, quas aliquoties

habuit

habuit variis in Vrbibus. 8. *Pancgiricorum librum lingua Italica*; omnia mſs. erant apud ipſum; Obiit Mediolani anno 1729. morte heu pene repentinâ, ſanguine ex dirupta pectoris vena diſfluente intra momentum ſuffocatus.& ibidem in Eccleſiâ S. Simpliciani Sepultus.

MAVRVS DE CAMBIIS patria Genuenſis in percelebri Montisſerrati apud Hiſpanos Cœnobio Congregationis Valliſoletanæ, Benedictino donatus cucullo, translatus deinde ad noſtros, creatuſque Abbas S. Catharinæ Genuæ, ac poſtmodum S. Pauli de Vrbe, libellum piiſſimum, ac utiliſſimum, ol im à religioſiſſimo Abbate Garzia de Ciſneros conſcriptum, ſecum delatum, in Italicum ſermonem converſum, nonnullis etiam à ſe additis monitionibus, ſub hoc titulo evulgavit.

1 *Eſercitatorio della vita Spirituale*, overo eſercizii della *V*ia purgativa, illuminativa, & unitiva, compoſto dal R. P. Garzia Ciſneros Abbate della Madonna di Monſerrato, e tradotto dalla lingua Spagnola dal Cavalier Fr. Giulio Zanchini &c. Con alcuni avvertimenti per maggior facilità di pratticarlo, aggionti di novo dal P. D. Mauro di Genova Abbate Caſinenſe in S. Paolo di Roma; In Roma per Franceſco Cavalli 1635. dicavitque eundem libellum Monialibus S. Ambroſii de Maxima Vrbis Romæ, quæ Abbati S. Pauli ſubjectæ ſunt; in Epiſtola nuncupatoria teſtatur, Cœnobium Monſerratenſe primum veluti portum, & confugium è mundi tempeſtatibus ſibi fuiſſe, atque Ciſnerianum libellum triginta, & octo annis à ſe præ manibus, & in uſu habitum; ſcripſit etiam

2 *Concionum Evangelicarum*, quæ in Quadrageſima haberi ſolent, volumen quod Manu exaratum extabat in Bibl. S. Pauli à me ibidem viſum. Deceſſit Romæ anno 1637. *Non ſine magna Sanctitatis opinione*, ut ait Gabriel Bucelinus in Benedicto Redivivo ad eundem annum 1637. ubi eum *Sanctioris Vitæ exemplar vocat*.

MAVRVS CHIAVLA natione Siculus, patriâ Panormitanus natus circa annū 1545. Profeſſus eſt regularem vitam in Cœnobio S. Martini de ſcalis anno 1560. die 28. Menſis Auguſti; Vir pietate non minus, quam liberalibus ſtudiis conſpicuus, Muſicâ vero facultate non ſolum Panormi, ſed etiam Romæ, & Venetiis ſua ætate plurimum celebris, ſummiſque Principibus ea de cauſâ valde acceptus, & gratus; in noſtrâ vero Congregatione Decanatus munere inſignitus, obiit è vivis in eodem S. Martini Cœnobio anno 1600. compoſuit.

1 *Sacrarum Cantionum*, quæ octo tum vocibus, tum variis Inſtrumentis, choriſque conjunctis, ac ſeparatis concini poſſunt l. 1. Venetiis anno. 1590. apud Ricciardum Amadinum in 4. & alia nonnulla eum ſcripſiſſe affirmat Arnold. Wion, quæ ad manus ejus non pervenerunt.

2 In libro, cui titulus, *Inſidi Lumi*, *Madrigali à cinque voci* di diverſi *A*utori Siciliani. Panormi apud Io: Baptiſtam Maringam an. 1603. in 4. extant nonnulla Mauri Chiaulæ, teſte Antonino *M*ongitore.

3 *M*ulta item volumina mſs. Sacrorum Concentuum muſicis modulis ornata, aſſervari in Bibliot. S. *M*artini, idem *M*ongitorius teſtatur in Bibl. Sicul. par. 2. pag. 25. & ſeq. ubi *in Muſicis cantionibus adeo excellentem* eum vocat, *ut in iis ad ſtuporem inclaruerit*, ſingulariter autem in ordinandis plurimarum vocum, & Inſtrumentorum pleno choro, ex proportione reſpondentium ſimphoniacis modulationibus, *eminentem* fuiſſe aſſerit, ſuamque aſſertionem ſequenti narratione confirmat. „ Anno 1581. cum Senatus Panormitanus „ in Eccleſia S. *M*ariæ dicata, cui nomen vulgò *della Pinta*, exponere ſta-

„ tuiſſet *Acta* Creationis mundi, Marcus Antonius Columna tunc Siciliæ Pro-
„ Rex, noſtrum Maurum ad cantus egregie modulandos vocavit. Periciſſimus
„ Armonicæ facultatis Magiſter ita excellenter munus ſibi injunctum explevit,
„ ut unus fuerit Proregis, & omnium Auditorum ſenſus, inter Angelorum
„ choros in Cœlis tantum audiri poſſe præſtantiorem, ſuavioremque harmo-
„ niam, Hinc quæ harmonicis numeris concinnavit, publicis typis tradenda
„ ſancitum eſt &c. Singularem Mauri peritiam teſtantur ad noſtra uſque tem-
„ pora, Muſices *Moderatores*, qui in Triſagio ſolemnium *Miſſarum*, *Sanctus*,
„ *Sanctus*, *Sanctus*, decantando, ſublimiorem concentus formam adinvenire
„ deſperantes, eodem utuntur, quod in prædicta celebri *Actione* Cæleſtium ſpi-
„ rituum chori, in eorumdem creatione, divinum proclamavere, pro gratia-
„ rum actione, Triſagium, & vulgò adhuc vocatur *Il Sanctus della Pinta*.
„ Non ſolum autem prælaudata *Actio della Pinta* mundi creationem amplexa
„ eſt, ſed etiam alia Cœleſtium, & Heroum tragica Poemata, interque ea S.
„ Chriſtinæ, S. Cæciliæ, & S. Catharinæ Tragœdias, nam quot annis Panormita-
„ nus Senatus harum aliquam magnificentiſſimo apparatu populo exhibebat; (quas
„ omnes, nempe mundi Creationem, & prædictas Tragœdias, *Theophilus Fo-*
„ *lengus* Mantuanus, Monacus Caſinenſis, qui per octennium in Monaſterio S.
„ Martini commoratus eſt, circa annum 1542. Italico, & Latino carmine concin-
„ navit,) à noſtro Mauro Chiaula muſicis notis conſignabatur „ Hæc ille.

De eo præterea cum laude agunt præcitatus Arnoldus Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 72. pag. 437. ubi eum vocat, *Muſices periti ſſimum, ſibique familiarem*. Auguſtinus Inveges in Panorm. ſacr. pag. 427. Vincentius Auria in Hiſtoria Chronol. Proregum Siciliæ pag. 61. & ſeq. Rocchus Pyrrus in Sicil. ſacr. l. 4. pag. 199. Antonius Poſſev; in Appar. ſacr. t. 2. pag. 424. Editionis quatuor, Petrus Ant. Torn: de ſcript. *Marian*; Ord. S. Ben. peg. 141. Jo: Cleſſus in Elencho Virorum Liter. pag. 403. Antonius Teiſſer in Catal. Scriptor, qui librorum Catal. ſcripſerunt; in Regeſtis denique noſtrorum Monachorum pag. 250. in marg. *Fuit Optimus Muſicus, compoſuit libros Sacr. Cant.*

MAURUS MARCHESIUS item Siculus, itemque Panormitanus, in lucem prodiit an. 1608. & an. 1623. in Cœnobio Montis Regalis Benedictinæ Regulæ ſeſe ſubdidit, in quo Cœnobio poſtea Decani munus obtinuit. Vacavit autem ſeverioribus æque diſciplinis, ac amænioribus literis, Scholaſticamque Theologiam aliquandiù docuit; mox Librorum Cenſor in Tribunali Sanctiſſimæ Inquiſitionis per Siciliæ Regnum, *& Synodalis Examinator* Archiepiſcopatus *Montis* Regalis conſtitutus, Muſas interim Latinas, Etruſcas, Siculas impensè coluit, in præcipuas ob id Italiæ Academias, Panormi. Romæ, Neapoli, Venetiis, aggregatus; Romam deinde veniens doctorum *Virorum*, in primiſque Conſtantini Cajetani in Collegio Gregoriano conſuetudine, ac familiaritate uſus, rebus *Monaſticis* illuſtrandis, quarum ipſe mirum in modum erat ſtudioſus, animum intendit; cujus rei gratiâ anno 1649. Venetias conceſſit, ut ibi una cum Gabriele Bucelino, ex Superiorum præſcripto, evulgandis per typos Sriptorum Ord. noſtri tum antiquis, tum recentioribus Operibus incumberet, Quod cum forte nimis inſtanter præſtaret, oculorum lumen primo amiſit, deinde, poſt annum nempe, læthali morbo ſuccedente, in Monaſterio S. Nicolai de Littore anno 1650. ætatis ſuæ 42. diem clauſit extremum, variis ingenii, ac Studiorum ſuorum monumentis relictis, interquæ primas obtinent

SANCTI BRUNONIS ASTENSIS ex Abbate Caſinenſe Epiſcopi Signini Opera omnia tom. 2. in fol. & Oddonis Benedictini Commentaria in Pſalmos, tom. 1. fol. in unum collecta, Auctori ſuo vindicata, Notiſque illuſtrata; Venetiis apud

Ber.

Bertanos anno 1651. cum prævia diſſertatione hiſtorica, qua libros *de Laudibus Eccleſiæ*, Brunoni Carthuſiano olim aſcripti, Brunoni Aſtenſi reſtituuntur; quam diſſertationem primum ediderat Romæ an. 1649. apud Franc. Caballum ſub hoc titulo, *De S. Brunone Aſtenſi, atque ab eo conſcriptis libris*, *Diſert. Hiſtorica P. D. Mauri Marcheſii Panorm. &c.* „ ejuſque hac de re momenta fuerunt approbata à
„ Theophilo Raynaudo, de libris malis, & bonis pag. 135. & 139. a Io: Gaſparo Ole-
„ ario in Abac. *P*atr. pag. 93. & ſeqq. à Gulhelmo Cavè Carthoph. pag. 232. & ſeq. &
„ Hiſt. Liter. pag. 436. A Vincen. Placcio de Script. Pſeud: pag. 168. a Jo: Molle-
„ ro de Script. homonymis c. 6. pag. 549. qua de re Ignat. Hyacinthus Amat de Gra-
veſon Hiſt. Eccl. tom. 4. par. 1. pag. 326. circa finem. „ Aliqua tamen Opera *S.*
„ *Brunoni Carthuſienſium* Ordinis Fundatori *Petræus* vindicat, quæ tamen *Mau-*
„ *rus Marcheſius* Panormitanus Cong. Caſinen. Monachus *S. Brunoni Aſtenſi* Si-
„ gnino Epiſcopo, tribuenda eſſe docet, in diſſertatione Hiſtorica de *S. Brunone*
„ *Aſtenſi, Librisque ab eo conſcriptis*. At Opera S. Brunonis Signini impreſſa etiam
„ fuerunt Romæ an. 1655. & Lugduni an. 1678. apud Aniſſonios in Bibliot. *M*axi-
„ ma Patrum tom. 20. pag. 294. ex recenſione nimirum noſtri *M*auri *M*archeſii.

Ad Venetam verò eorumdem Operum impreſſionem an. 1651. plurimum contulit Aloyſius Squadronus Abbas per id temporis S. Georgii *M*. Venetiarum, & Congr. Noſtræ Præſes, Vir literarum, Literatorumque amantiſſimus, qui in eodem S. Georgii *M*. Cœnobio inſignem illam, & copioſiſſimam Bibliothecam excitavit; Is univerſo Operi Epiſtolas duas præfixit, alteram ad Caſinenſes Abbates, alteram ad Lectorem ſatis eruditam, ubi aſſerit, ſe curaſſe, ut hæc D. Brunonis Opera Scholiorum faculis ad ſubobſcuros quoſdam locos illuſtrarentur, & opportunis Indicibus locupletarentur, quæ faculæ ſane clariſſimæ, ac eruditiſſimæ in calce eorundem Operum leguntur. De *M*auro verò narrat, dum hanc D. Brunonis Operum editionem moliretur, in legendis, ac Amanuenſibus dictandis exoleti characteris mss. codicibus, orbitatem oculorum incurriſſe, & cum nihilo ſecius fidentiori, quam par eſſet animo editionis onus ſuſcepiſſet, jamque extremam ejus partem urgeret, ad extrema deveniſſe.

Non omiſerim tamen D. Brunonis Opera à Conſtantino Cajetano primò fuiſſe collecta, recenſita, & digeſta, & Notis illuſtrata, ut ſupra in eodem diximus; Cum autem Conſtantinus Romæ in ſuo Gregoriano Collegio graviter ægrotaret, *M*aurus *M*archeſius, qui uti Amicus, & ex Provincia eadem, ejus curationi incumbebat, plurimos ei libros, & mssr: inſignem partem ſurripuit, interquæ ſatis probabiliter, etiam S. Brunonis Opera, & ſecum Venetias aſportavit, ut ea poſtea typis conſignaret; Id ego didici ex Epiſtola ejuſdem Cajetani manu exarata ad N. *V*. Senatorem Venetum, Divique *M*arci Procuratorē (quæ eſt apud me) qua eum vehementer rogabat, ut ſua authoritate libri & mss. ſibi à *M*archeſio ablata, reſtituenda curaret, inter quæ multa aſſerebat contineri ad Rempublicam Venetam pertinentia, quæ in lucem emittere animus ei fuerat.

At ego Marcheſium ea mente id feciſſe crediderem, ne, uti de reliquis evenit, illa Cajetani mss. & libri ex noſtris Bibliothecis, & Archivis, ut plurimum collecta, ſequuta Cajetani morte extra clauſtra Monaſtica, aut peſſum irent, aut ab extraneis occuparentur. Id innuere mihi quidem videtur ipſe Marcheſius in fine ſuę Diſſertationis Hiſtoricę Operibus S. Brunonis præfixę, ubi ſpondet ſe evulgaturum Doctores Ordinis *M*onaſtici, *ex locupletiſſimo penario Rm̄i Abbatis D. Conſtantini Cajetani, qui optimorum monumentorum Promocondus in Biblioth. ſua Aniciana, inſigniores quoſque Benedictinos Scriptores aſſervavit, à ſeſe multorum annorum longo ſpatio, ac diuturna induſtriâ comparatos*. Quæ igitur Conſtantini mss. quam plurima in Bibl. S. Georgii M. Venetiar. nunc extant, ut in eodem

Caje-

Cajetano jam diximus, hæc eadem puto eſſe à Marcheſio illi ſubducta. In lucem præterea emiſit Marcheſius libellum, cui titulus

2 *Mancipatus Deiparæ Authore Gerardo Belga Ord. S. Benedicti*. Patavii Typis Pauli Frambotti, an. 1649. in 24., & Venetiis eodem anno, ex Typographia Leniana, quem tamen libellum advexit Venetias Gabriel Bucelinus Weingartenſis monachus ſupra memoratus, qui illum additionibus aliquot piiſſimis auctum Marcheſio imprimendum dedit, ut ipſe Marcheſius teſtatur in perelegantí Epiſtola nuncupatoria ad Paulum *Quagliam* Generalem in Romana Curia Congreg. noſtræ Procuratorem, ex qua Epiſtola etiam conſtat, ea quæ Venetiis *M*archeſius evulgavit, ſumptibus noſtræ Congr. fuiſſe impreſſa, ita enim eum, inter cætera, alloquitur, *Aliis non minus de Cauſis, cum quod Sumptibus Congregationis, Te promovente adjutus, hæc ipſa aggredior. &c.* Item

3 *Petri Boerii Commentum in Regulam S. Benedicti*; Sed Mongitorius, qui hoc narrat, locum, & annum Impreſſionis, itemque Impreſſoris nomen non indicat; edidit præterea

4 *Accipitrem Panegyricum* in laudem Rmi Patris D. Ambroſii Magii Congr. Caſin. Præſidis Generalis, cum Patavii in S. Juſtinæ Cœnobio exciperetur. Patavii typis Pauli Frambotti an. 1646. ,opera Comitis Angeli Burgravii, qui in Epiſt. ad Lectorem lucubrationem illam *Feliciſſimi ingenii præclariſſimam ſobolem vocat, quam auctor modeſtiæ ſuæ nimium conſulens, in ſecretiore cellæ angulo celabat.* Erat tunc *M*aurus in Monaſt. S. Juſtinæ moralis Theologiæ Profeſſor.

5 *Panegyricum* Rmo Patri D. Andreæ *M*ancuſo Præſidi Generali dictum, impreſſum Romæ typis Manelphi an. 1647. Item compoſuit materna lingua

6 *Canzoni Siciliane*, quæ leguntur in Muſis Siculis par. 2. tom. 2. Panormi impreſſis apud Decium Cyrillum 1647. in 12., & iterum ibidem apud Joſephum Biſagnum 1662. in 12.

7 *Canzoni Siciliane* Burleſche, in eiſdem *M*uſis par. 3. ibidem apud eundem Biſagnum 1651. in 12. Scripſit etiam Italicè

8 *Vita di S. Gertrude, di S. Scholaſtica, ed altre Sante*, quas ſub prælo habebat, ſed morte præventus, earum impreſſionem abſoluere non potuit; prælo item paraverat tomos 12. in fol. quibus titulum appoſuerat

9 *Duodecim Cophini Fragmentorum*, quæ ſuperſunt è menſa Benedictina, in quos congeſſit opera omnia ſive integra, ſive manca Scriptorum Benedictinorum ex Archivis, ac Bibliothecis extracta, in quibus ob incuriam præcedentium deliteſcebant; reliquit pariter edenda

10 *Rime*. *Diſcorſi Academici*. Siculas Cantiones Latiis Carminibus expreſſas: præter alia plura carmina foliis volantibus evulgata.

Honorificè de *M*auro *M*archeſio agunt prælaudatus Anton. *M*ongit. Bibl. Siculæ par. 2. pag. 63. & ſeq., ubi infraſcriptos etiam Auctores eum laudantes adducit. Jo: ſcilicet Evang. à Panormo in Anagramm. pag. 168. Joſephum Galeanum Muſ. Sicul. tom. 2. par. 2. pag. 143. Honorium Dominicum Caramella Carm. Juvenil. pag. 62. Auguſtinum Oldoinum Athenæi Romani pag. 149., & 151. & Athenæi Liguſt. pag. 120., & 123. Jo: Molerum de Scriptor. Homonym. l. 5. n. 28. pag. 462. & c. 6. n. 25. pagin. 549. Phil. Labbè de Sript. Eccl. tom. 1. pag. 211. Guglielmum Cave Hiſt. Liter. Scriptor. Eccleſiaſt. pagin. 436. Carolum Joſephum *M*orotium in Theatri Chronol. * Carth. Ord. p. 4. n. 4. pag. 68. Ludovic. *M*orer. in magno Dictionar. tom. 1. pag. 637. noviſſime autem ejus meminerunt Bern. Pez Epiſtola X. Apol. pag. 240. & Felix Egger in Idea Ord. Hierarch. Benedict. lib. 2. par. 3. diſſert. 8. num. 3. pag. 542. inter Sanctorum Patrum Illuſtratores.

* Ciſter.

MAV-

Digitized by Google

MAURUS A' MUTINA Philoſophiæ Lector, in Monaſterio S. Juſtinæ Patavinæ Pii Mutii, de quo infra, Magiſter, floruit circa an. 1595. ejus extant Mediolani in Bibl. S. Simpliciani à me viſæ an. 1688,

Prælectiones in libros Poſteriorum Ariſtotelis, & in ejuſdem Prædicamenta, & in Porphirium libri 2. in 4. quos eodem dictante ſcripſit prænarratus Pius Mutius anno 1595.

MAURUS ORBINI Patria Raguſinus Abbas S. Mariæ de Backe Ordinis S. Benedicti Congregationis * Melitenſis, ſcripſit Italicè ſequentes libros. * Meleda in mari Adriatico.

1 *Hiſtoria del Regno de Slavi* (vulgò Schiavoni) impreſſam Piſauri an. 1601. in fol. in qua de Origine Slavorum; deque ab ipſis, eorumque Regibus rebus geſtis uſque ad annum 1370 fuſiſſime agitur. Liber autem non ſolum cuſus, ſed ſcriptus eſt etiam Piſauri, ubi Auctor aliquandiù moratus fuit, ut in celeberrima per id temporis Ducis Urbinatis Bibliotheca, ad idem opus conficiendum, hiſtoricis ſtudiis vacaret; cujus libri meminit Auctor Catalogi Præcipuorum Hiſtoricorum impreſſi Pariſiis anno 1713. tom. 2. Claſſ. 45. pag. 277. Illyricè autem

2 *Zarçalo Duhovno Iſtomacено* iz yezikka Italians coga u' Dubrovacki pò D. *Mauru* Orbinu Dubroncaninu Opattu od Sfete Mariç od Backe, od reda Sfetoga Benedicta. V. Rimu, Polak Bartolomea Zanetta 1614. Ideſt

Speculum Spirituale explicatum, ſeu tranſlatum ex lingua Italica in Raguſinam per D. Maurum Orbini Raguſinum Abbatem S. Mariæ de Backe Ordinis S. Benedicti. Romæ apud Bartholomæum Zanetium 1614. In fine autem Epiſtolæ nuncupatoriæ ſic dicitur V. Dubrovniku na 20. Aprila 1605. za Fluxitti Vaſce Goſpotuo. Dum Maur. Orbin Opat od ſfete Maria od Backe ideſt Raguſii die 20. Aprilis; ad ſervitia veſtrę Dominationis D. Maurus Orbini Abbas S. Mariç de Backe: ex quo cognoſcimus librum multo ante annum 1614. editioni paratum. Latinè

3 *Inſtitutio Monaſtica* tribus libris expedita, quorum primus 20. Secundus 16. Tertius 18. capitibus conſtat, iis qui in Vita Monaſtica proficere cupiunt, per quam utilis: extat ms. in Monaſterio Montis Caveoſi in Lucania noſtræ Congr. ubi etiam reperitur *Speculum Spirituale* Illyrica lingua impreſſum.

4 *Vita B. Nicolai de Pruſſia*, Caſinenſis Congr. Monachi extat ms. in Bibl. S. Georgii majoris Venetiarum ſignat. num. 216. itemque

5 *Opuſcula quinque Spiritualia* tom. 1. in fol. ms. in eadem Bibl. ſignat. nu. 118.

At mirabitur forte quiſpiam Maurum Orbini inter Caſinen. Monachos, Scriptoreſque à me recenſeri, cum Abbas S. Mariæ de Backe Congr. Melitenſis, tum in *Speculo Spirituali*, tum in *Hiſtoria Slavica* ſæpius legatur. Sed cum ejus Opera tam impreſſa, quam mss. in noſtris Bibliotecis reperiantur, quodque majus eſt, cum ad B. Nicolai Pruteni vitam ſcribendam animum adjecerit, hæc quidem indicia ſunt, illum aut noſtræ Cong. Monachis aliquando fuiſſe adſcriptum, aut ſaltem in noſtris Monaſteriis longo tempore degiſſe. Id enim frequens fuit fere omnibus Melitenſibus Monachis, qui celebre ſibi nomen comparaturi, in Italiam ad Caſinenſes migrare, vel ut apud eoſdem literatum ſtudiis operam darent, vel ſi ferret occaſio, ut inter Caſinenſes Monachos perpetuò admitterentur, conſueverunt. Ita prorſus contigit * Baſilio Gradi, qui primum Melitenſis Monachus fuit, deinde ad Caſinenſem Cong. tranſivit, ex eadem ad Stagnenſem Epiſcopatum aſſumptus. Anſelmus etiam Bandurius, de quo item prima parte, ex eadem Melitenſi Cong. in Italiam tranſiens, Averſę primum deinde Romæ ac demum Florentię in noſtris Monaſteriis, mox Pariſiis apud D. Mauri Monachos optimis ſtudiis eam operam dedit, quam doctiſſima, ac celeberrima volumina

* de quo ſupra par. 1.

Digitized by Google

mina ab eo hactenus edita Orbi Literario teſtantur; Fieri etiam potuit, Maurum Orbinum Caſinenſem primum *Monachum* fuiſſe S. *Mariæ* de Lacroma (noſtræ Congr. Cœnobium eſt apud Raguſium) alumnis adnumeratum, eoque magis, quo in antiquis noſtris Regeſtis inter Lacromenſes *Monachos* *D. Maurus à Raguſio* anno 1555. die 25. Iulii D. Benedicti Regulam Profeſſus invenitur, (quæ ſane Epocha optimè cum Mauri Orbini ætate congruere poteſt) ac deinde ad reformatam à noſtris Melitenſem Congr. tranſiſſe, ibidemque Abbatis dignitatem obtinuiſſe, qua ratione ipſe Maurus in Hiſt. Slavica pag. 200. inter Viros illuſtr. Congr. *Melitenſis* *Chryſoſtomum à S. Gemiliano* recenſet, & plurimum laudat, qui tamen indubitanter Caſin. Monachus fuit, & poſtea Gregorii XIII. Pont. Max. juſſu ejuſdem *Melitenſis* Congr. celebris Reformator, demumque Archiepiſcopus Raguſinus. Denique etiamſi Orbinus Melitenſis Monachus ſemper fuiſſet, quia tamen noſtris in *Monaſteriis*, more noſtro, tamquam unus ex noſtris diutius vixit, & pleraque ex ſuis operibus apud nos, vel compoſuit, vel reliquit, haud immeritò in hac Caſinenſium Scriptorum Bibl. honorificum ſibi vindicat locum.

* de quo ſupr. l. C. p. 1.

MAVRVS PANDVLPHINVS ingenuâ familia Florentiæ ortus, ibidem in *Monaſterio* S. *Mariæ** noſtris adſcriptus anno 1514. die 8. Octob., divinarum literarum, ac veræ ſanctimoniæ ferventiori ſtudio enituit. Fuitque ob inſignes virtutes, præcipue ob voluntariam animi demiſſionem toti Vrbi Florentinæ acceptiſſimus, magnâque habitus veneratione, cui proinde nobiles quique proprios liberos, pietate, ac ſcientiis inſtituendos certatim offerebant, quorum plures divinis meditationis, à ſæculi vanitate abſtractos, ad regularia clauſtra perduxit, plures annos Tyronum Magiſtrum egit, & in excipiendis Laicorum Confeſſionibus admodum laboravit. Jam Senior, religionis ergo, Sublacenſem ſpecum, Smi. Patris Benedicti adhuc pueri triennii incolatu percelebrem, adiit, ex quo ſpirituali gaudio geſtiens, Florentiam reverſus, haud ita multo poſt apud Buggianum, ubi Cœnobiolum S. Mariæ pariter nuncupatum Abbatiæ Florentinæ adnexum extat, in quo nonnullos annos permanſerat, non ſine ſanctitatis opinione deceſſit die 2. Apr. ibidem ſepultus in Cœmeterio an. 1574. ab emiſſa profeſſione Monaſtica 60. Scripſit

* vulgo Badia

1 *Harmoniam, & Convenientiam quatuor ſenſuum Sacræ Scripturæ*, libris quatuor diſtinctam, quos Florentiæ in prælaudato Monaſterio aſſervari teſtatur *Arn.* Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 72. pag. 437. nondum tamen excuſos.

2 *Variorum Sermonum* libros quatuor, teſte Eugenio Gamurini in Hiſt. Geneal. vol. 5. pag. 123. ubi à vitæ integritate, ſacriſque ſtudiis plurimum eum commendat. Item

3 *Exhortationem ad Sacram Communionem*: extat ms. Romæ in Bibl. Sapientiæ, tom. 2. Miſcell. Sacr. Conſtantini Cajetani pag. 116. in fol. paginar. 13.

Præter *Arn.* de eo agunt Michael Pocciantius in Catalogo Scriptor. Florent. pag. 127. ubi Monachi Venerabilis, & Obſervantiſſimi titulis eum proſequitur. Ant. Poſſ. Appar. Sacr. l. 2. pagin. 424. edit. Venetæ an. 1606. Gabr. Bucel. in Bened. Rediv. ad an. 1559. Plac. Pucc. in Appar. Hiſtor. de Vir. Ill. Abb. Florent. c. 9. pag. 62. (ubi meminit etiam Clementis Pandulphini ejus Germani fratris, ejuſdemque Florentini Cœnobii alumni ann. 1505. Viri ſcientiis omnibus eruditiſſimi, tantæque, præter alias virtutes, humilitatis, ut ipſe quoque exemplo ejuſdem Mauri Epiſcopatum Trojanum in Samnio à conſãguĩneo Epiſcopo Iacobo Pandulphino, ut eorum alteruter illum obtineret, dimiſſum, conſtanter reſpuerit) qui tandem Venetiis in S. Georgio M. an. 1550. magnum ſanctitatis odorem diffundens, Spiritum Deo reddidit. Iterumque in Chronico Abbat. Floren. pag. 137. de Mauro Pandulphino honorificè loquitur. Noviſſime Julius Negri S. J.

in

in Hiſt. Script. Florent. pag. 408. col. 2. edit. Ferrar. an. 1722. quorum omniū Auctorum laudes optime conſonant cum iis, quæ in Necrolog. Monachor. Abbat. Florent. de eodem Mauro habentur pag. 36.

MAVRVS SELLORI. Romæ natus, ſed ex Hetruria oriundus, inter D. Pauli de Vrbe alumnos receptus eſt anno 1684. Philoſophiam, ac Theologiam Panormi primum, mox Aretii in Tuſcia Monachos aliquandiù docuit. Romam reverſus *Pænitentiarii* munere anno Jubilæi 1700. in Patriarchali S. Pauli Baſilica fuit perfunctus; poſtmodum ad Sublacenſe Monaſterium miſſus fuit an. 1716. indeque Averſam diſcedens, ibidem in Monaſterio S. Laurentii apoplexia correptus vivere deſiit anno 1718. ætatis circiter 55. Scripſit quædam opuſcula; quorum hic titulus

1 *Series Sacrorum Rituum*, ac eorum ad hos ſpectantium, ſervata in aperitione *Portæ Sanctæ* Patriarchalis Baſilicæ S. Pauli, ab Emo, ac Rmo D. D. Bandino Tit. S. Pancratii S. R. E. Præsbitero Cardinali Panciatico Smi D. N. Papæ Prodatario, tamquam Congr. Caſin. Ord. S. Bened. Protectore Vigilantiſſimo ad hoc ſpecialiter Legato a Latere deſignato à Smo D. N. Innocentio XII. feliciter regnante, anno Jubilæi 1700. Romæ ex Typographia Horatii Campana 1701. in 4. Quamvis autem P. D. Proſper Tinti a Cremona Congr. noſtræ per id temporis Gener. Procurator, in Epiſtola nuncupatoriâ ad eundem Cardinalem eidem libello præfixâ, aſſerat, *ſe brevi calamq; eam ſeriem percurriſſe*, id tamen honoris gratia dictum conſtat, ut à digniori perſona, publicoque officio fungente libellus Cardinali nuncuparetur, cæterum ejuſdem Procuratoris juſſu a Mauro exaratus fuit.

2 *L' Anfitrione Comedia* tradotta dal Latino di Plauto nell' Idioma volgare da *Romolo Dalſeri* (quod nomen anagrammaticum eſt *Mauro Sellori*) In Roma l' anno 1702. nella Stamperia d' Orazio Campana in 8.

3 *Monumentorum omnium*, ſive ad hiſtoriam, ſive ad ornatum ſacri Sublacenſis Protomonaſterii ſpectantium, quæ in ejuſdem ambitu viſuntur, *Areola* ab injuriis temporum vindicata, juſſu & conſilio Rmi P. D. Flaminii Avanzi Romani, Abbatis Clauſtralis an. 1717. eſt ms. in eodem Monaſt. In quam videlicet Areolam Maurus non ſolum Inſcriptiones omnes, & Carmina tum antiqua, cum recentiora, ne temporis edacitate omnino delerentur, fideliter excripta, ſed multa etiam alia, quæ ad ea dilucidanda conferre poſſunt, partim ex Villelmi Narnien. Chronico, partim ex aliis libris deſumpta, abunde, ac diligenter congeſſit. Sed optandum, ut idem quoque de ſacri Specus, Eccleſiæ, ac Cœnobii quingentos fere paſſus in ſublimiori montis latere diſtantis, Inſcriptionibus, aliiſque Eccleſiaſticæ antiquitatis monumentis, quæ ibidem plurima exiſtunt, à quopiam erudito viro accurate præſtetur, nam ob diuturni temporis damna in dies evaneſcunt, atque adeo intellectu, ac viſu difficiliora redduntur.

MAVRVS SPINAZZI Regulam noſtram Profeſſus in Cœnobio S. Ioannis Evangeliſtæ Vrbis Parmenſis an. 1639. die 8. Decembris fuit Prior. ſcripſit

Quædam in Defenſionem Sanctæ Sedis occaſione Controverſiarum, quæ agitabantur elapſo Sæculo XVII. Ita prorſus refert * Andreas Raynerius in *Hiſtoria Panegirica S. Anſelmi* tom 1. in Præfat. ad Lectorem, ex Raynutio Pico in Appendice Variorum Virorum Illuſtrium Parmenſium. * Deca 1. par. lit. A. pag. 17.

MAVRVS TANTVCCIVS parvo quidem loco Territorii Aretini vulgo *Bucine* dicitur, natus eſt; ſed Florentiæ in Cœnobio S. Mariæ, quod *Badia* vocatur, Monaſticam profeſſionem edidit an. 1626. 15 Januarii. Patavii deinde, Cæſare Cremonino Magiſtro Philoſophiæ operam dedit, Doctoriſque lauream eſt conſequutus; jamque Doctrinæ fama ſatis notus, Salisburgum à Principe

O Archi-

Archiepiſcopo accerſitus, moralem Theologiam, Sacroſque Canones in Monaſticâ illâ Academiâ plures annos publice docuit. Reverſus Florentiam, dum Parochum ageret Sancti Simonis, quæ Eccleſia eſt Monaſterio noſtro ſubjecta, pluribus etiam literariis muneribus abunde faciebat ſatis, nam Doctorum Collegio adſcriptus, Sereniſſimi Caroli Cardinalis Medicei Theologus, Diæceſis Feſulanæ *Examinator*, *& Viſitator*, ſacræque Inquiſitionis *Conſultor* electus fuit, noſtra denique Congr. his virtutum, ac honorum titulis Prioris dignitatem adjunxit, qua variis in Monaſteriis plures annos egregiæ perfunctus, Mantuæ tandem in Monaſterio Padolyronenſi laborum, ac vitæ finem invenit, anno 1656. ſcripſit

1 *Moralis Theologiæ Tomos ſex*, quorum primus *De Sacramentis*, quamvis imprimi Genuæ incepiſſet, ob Auctoris tamen mortem, ac ſubinde peſtilentiam inſequutam, uſque ad impreſſionis finem progredi non potuit, itaque ſemi e xcuſum in Biblior. Abbatiæ Florentinæ adhuc viſitur; reliquis tomis eadem de cauſa deperditis; item

2 *Sermones, ſive Conciones Sacras*.

De eo agit Plac. Pucc. in Chronico Abbat. Floren. pag. 163. & Ber. Pez Epiſtola x. Apolog. in Catal. ſcriptorum Ord. noſtri ab anno 1600. pag. 253.

Placet autem hic referre, quod eidem Mauro Florentiæ accidiſſe Puccinellus refert. Cum enim Abbatis ſui juſſu, qui eum ad curam animarum prædictæ Eccleſiæ S. Simonis elegerat, Archiepiſcopo Florentino Nicolinio ſeſe approbandum obtuliſſet, ab eodem Archiepiſcopo repulſam tulit, quamvis ad interrogata optime reſpondiſſet, quia nimirum Archiepiſcopus nolebat hujuſmodi Eccleſias curam animarum habentes à regularibus adminiſtrari. Sed Romam appellantibus Monachis, examen ad Epiſcopum Feſulanum remiſſum eſt, qui perſpectâ Mauri doctrinâ, eum libentiſſime admiſit; eâ itaque occaſione Maurus Theologiæ Moralis ſtudiis impenſius incubuit, ſexque illos tomos in folio ſupra memoratos eâ de ſcientiâ conſcripſit publica quidem luce digniſſimos.

MAXIMVS AB ARETIO in Monaſterio Sublacenſi D. Benedicti aſſecla fieri voluit anno 1574. die 29. Sept. fuit Decanus, ac deinde Abbas *Titularis*, obiit anno 1622. die 26. Ianuarii hora 5. noctis; Conatus eſt autem, dum viveret, Legiſlatoris noſtri res geſtas Italicis Carminibus decantare, compoſito Poemate hujuſce tituli.

Vita, e Miracoli di S. Benedetto da Norcia Padre delli Monaci Occidentali in ottava rima, cavata dal ſecondo libro delli Dialogi di S. Gregorio Papa, compoſta dal R. P. D. M. A. (ideſt D. Maximo *Aretino*) Profeſſo del Sac. *Monaſtero* Sublacenſe; conſtat Canticis x11. incipit

Molti gia fur, che per fuggir l' eterno
Oblio, rivolto il cuore à grand' impreſe &c.

Extabat Superioribus annis ms. in 4. Romæ in noſtra D. Pauli Biblioteca à me viſa, atque lecta &c.

MAXIMVS MASI nobili genere Florentiæ ortus, ibidem in prælaudato *S.* Mariæ Cœnobio Monachus factus anno 1527. die 28. Octob. ac deinde Abbas an. 1557. Vir integritate vitæ, Literarum, & Linguarum præſertim Græcæ, & Hebraicæ peritia conſpicuus, in rebus item agendis ſingulari prudentia, ac dexteritate pollens, floruit temporibus Pii IV. & Pii V. Pontificum, quibus, aliiſque Principibus acceptiſſimus fuit. Abbas Sublacenſis cum eſſet, Summi Pontificis juſſu Parmam adiit, ut in tota illius Principis ditione majoris *Pœnitentiarii* munere fungeretur; An. vero 1587. dum Placentiæ in Monaſterio S. Sixti degeret, & regularis obſervantiæ, omniumque virtutum exempla ederet, mortalem

Digitized by Google

talem vitam piiſſime explevit ætatis anno 77. variis relictis doctrinæ ſuæ monimentis, inter quæ ſunt

1 *Aretæ Cæſarienſis Epiſcopi Commentaria in Apocalypſim*, de Græco in Latinum Sermonem translata, impreſſa Baſileæ anno 1553. in 8.

2 *O-Ecumenii Commentaria in omnes D. Pauli Epiſtolas*, ex eadem lingua in Latinum conversa; ibidem tomis duobus; de quibus ita Arn. Wion in eodem Maximo: *Cum quædam in fronte Capitulorum appoſuiſſet Fidei Catholicæ inconſona, ob id à Sac. Trident. Synodo damnati ejus labores fuerunt.*

3 *Epiſtolarum liber*, Latino quidem ſermone, ſed Græcis, atque Hebraicis ſententiis identidem conſperſus, qui ms. extat Romæ in Bibl. *Sapientiæ* in pr. tom. *Miſcell.* Conſtan. Cajet. quarum plures datæ ſunt anno 1544.; plures item ſcriptæ ad Dionyſium Faucherium * *Monachum* Lirinenſem, valde utiq; eruditæ, ac eloquentes, inter quas inſignis ea eſt, quam ad Epiſcopum * *Montispeſ*ſulani pro cauſa Lirinenſi dedit. Cum ſcilicet *Monachi* Caſinenſes Lirinum miſſi, malignorum quorundam opera in ſuſpicionem adducti fuerant conſpirationis cum Hiſpanis adverſus Gallos, quam calumniam ipſemet Faucherius ſcriptis ad eundem Epiſcopum, alioſque Principes Viros doctiſſimis Epiſtolis egregiè diluit, & denique Petrus * Paulus Benalli Superiorum Congr. noſtræ juſſu Pariſios profectus, eloquentiâ, ac prudentiâ ſua è Chriſtianiſſimi Regis Henrici IV. mente penitus abſterſit.

* De eo ſup. lit. D. pag. 50.
* Montpellier.
* De eo infr. lit. P.

De *Maximo* agunt idem Arn. in Additionibus Lign. Vit. pag. 888., & ſeq. Michael Poccian. in Catal. Scriptor. Florent. pag. 121. Ant. Poſſ. Appar. Sacr. tom. 2. pag. 428. juxta editionem Venetam an. 1606. Plac. Pucc. in Chronic. Abbat. Florent. pag. 86., ubi narrat eum fuiſſe præcipuum, ac intimum Conſiliarium Ducis Parmenſis, eâque de cauſâ a Sũo Pio v. Pont. Max. Parmam directum, ut nempe ejus conſiliis, ac opera in negotiis præſertim Eccleſiaſticis Dux ille uteretur. Sed ejus tranſlationes perperam cum translatis operibus confundit, aſſerens cum ſcripſiſſe *Commentaria in Concilium, & tranſtuliſſe ex Græco Apocalypſim, & Aretam Epiſcopum Cæſarienſem*; cum Maximus Commentaria ipſa Aretæ in Apocalypſim, & OEcumenii in Epiſtolas D. Pauli ex Gręco tranſtulerit. Iterumque de eo agit in Appar. hiſt. de Vir. Illuſt. Abbatiæ Florentinæ pag. 27. In Necrologio Monachorum Abbatiæ Florentinæ pag. 45. laudatur Maximus *Maſi* à Græcæ, Latinæque linguæ peritia, diciturque ejus Patruus, qui Parmenſis Ducis erat à ſecretis, dono dediſſe, eodem Maximo procurante, Bibliothecę Florent. ſacra Biblia, tomis octo, & quadruplici lingua diſtincta, Hebraica videlicet, Caldaica, Gręca, & Latina. Maximum vero undecim ante obitum annis paralyſi acriter vexatum, ſingulari patientiâ laborioſum adeo morbum ſuſtinuiſſe narratur, tandemque febri correptum ad extrema deveniſſe, Eccleſiæ Sacramentis devotiſſimè ſumptis, & in ſepulchro Patrum, & Fratrum ſuorum tumulatum.

MAXIMUS SEREGNO noſtræ Congregationis *Monachus* tranſtulit è latino in Italicum ſermonem

La Vita, e Miracoli di S. Colombano Abbate, già ſcritta in Latino dall'Abbate Giona &c. In Venezia anno 1630. per Evangeliſta Deuchino. * De eo infr. lit. P.

De eo ejuſque libro loquitur Petrus * Aloyſius à Turre in præfatione, Vitæ ejuſdem S. Columbani à ſe conſcriptę pag. 32. & pag. 37. ubi eum, ejuſque aſſeclam Petrum *Mariam* Campi, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Placentinæ Auctorem reprehendit, quod Baronii, ac Sigonii auctoritate poſthabita, qui D. Columbani obitum anno 614. vel 615. aſſignant, ipſe in annũ 604. illum rejecerit.

MICHAEL patria Brixianus Monachus Congr. S. Juſtinæ, poſtea Caſinenſis, ſcripſit Dialogum.

De excellentia Vitę purè Contemplativæ, una cum Epiſtola apologetica pro eodem libro ad Venerandum Fratrem Hieronymum * Ferrarienſem, qui aliqua adverſus eundem librum obiecerat; extat mſ. in Bibliothecâ Abbatiæ Florent. in 8. pagg. 105. Epiſt. vero eſt pagg. 10. Sic autem incipit Dialogus „ Quia nonnulli contra Salvatoris noſtri, ac Sanctorum pene omnium ſententiam meræ ac ſimplici contemplativæ vitam mixtam præferunt, non privatè ſolum, ſed, & publicè prædicando; Ut optimæ parti honor ſuus maneat, utq. nulli obeſſe poſſit vitæ ignoratio melioris, quod mihi Dominus de hac quæſtione donare dignabitur, ſcripturæ commendare diſpoſui. Licet quod grave onus ſit, & meis impar viribus, non ignoro: Si quidem, & multi ſunt, qui contrariam prædicant opinionem, & acuti nimium in diſputando, ut qui in talibus edocti, atque aſſueti &c. Epiſtola autem apologetica ſic incipit.

* Savonarola

*M*ichael Brixianus Monachus ex Congregation. S. Juſtinæ, Venerando „ Fr. Hieronymo Ferrarienſi Lectori in Conventu Sancti Marci ex ordine Prędicatorum Florentiæ. Vere religioſa charitas, & modeſtia tua P. V. ſummam mihi fiduciam præſtat ſcribendi ad te quæcumque occurrerint. Experimento namque ſatis diſcere potui, quod & ſi quę ſcripſero, quæ opinioni tuæ videantur eſſe contraria non ſolum ea æquo animo feres, ſed eiſdem etiam abſque paſſione aſſenties, ſi veritate ſubnixa videbuntur, ut unuſquiſque ſicut & ipſe dicis, & ſcribis, abundat inſenſu ſuo, unde quia & ipſe in meo vel abundo, vel magis abundare cupio, rationes pro opinione noſtra mihi in præſentiarum occurrentes Paternitati tuæ ſignificare diſpoſui, non contentionis gratia (quod abſit) aut pacis, vel charitatis ſcindendæ, de quo ſi vel paululum ſuſpicaretur, proculdubio ſcribere penitus omittere &c. & in fine ſic; ex quibus ſequitur, quod minus continua eſſe poſſit vita mixta, quam vita contemplativa; ſi obiciatur: & S. Bernardus in Epiſtola *Ad Fratres Montis Dei* operandum eſſe aliquid manibus admonet, non tantum quod animum delectando detineat ad horam, quam quod Spiritualibus ſtudiis delectationem conſervet, ac nutriat, in quo remittatur ad horam animus, non reſolvatur; Reſpondetur id dictum eſſe propter nondum perfectos; In vitis enim Patrum legitur, vidiſſe Sanctos Patres non eſſe corporale exercitium neceſſarium, ſed propter juniores, & minus ſufficientes ad inhærendum Deo jugiter, ne vacarent ocio, corporale exercitium illos inſtituiſſe. Cui ſententiæ Sulpitius etiam atteſtatur in vita Sancti Martini dicens: & ibi, idest in *M*artini Monaſterio *Ars nulla habebatur præter ſcriptorum, Cui tantum operi minor ætas deputabatur, nam majores orationi vacabant*; & ſi propter infirmitatem corporis omnino neceſſariam eſſe aliquam relaxationem quis aſſerat, reſpondebitur, longe majore opus habere mixtam, quam pure contemplativam, eo quod & laborioſior valde ſit, & minori delectatione reficiatur.

MICHAEL *M*onachus Congr. S. Juſtinæ, quem unum eundemque exiſtimo cum nuper laudato Michaele Brixiano, fuit alter ex Interlocutoribus Dialogi

An Beatus Benedictus Monachorum Pater almificus fuerit Sacerdos; qui dialogus legitur ad calcem Conſiliorum Card. Zabarellę à pag. 189. uſque ad pag. 194. Quæ Conſilia impreſſa ſunt Venetiis anno 1581. apud Joannem Baptiſtam à Porta.

MICHAEL DE JUDICE honeſta familia Panormi in Sicilia natus an. 1651. die x. Iunii, Monaſticum inſtitutum ibidem in Cœnobio S. Martini de Scalis an. 1668. die 24. Februarii amplexus eſt; *A* teneriori juventa Philologiæ, ac omnigenæ eruditioni, præſertim Eccleſiaſticæ Hiſt. ferventi ſtudio animum applicuit; ſed tamen ita ut ſeveriores diſciplinas amæniori literaturæ conjungeret; Selectiſſima ęque, ac locupletiſſima comparatâ Bibliotecâ, aſſiduâ librorũ opti-

me

mæ notæ lectione aureâ veluti clavi intima Scientiarum adyta ſibi reſeravit, doctrinæque aquiſitæ ſpecimen libris editis, Sacriſque Concionibus publice habitis, Reipublicæ Literariæ exhibuit; Tyronum Magiſterium annis octo dum exerceret, diſcipulos Monaſtica pietate ſimul, ac melioribus ſcientiis diligenter inſtruxit; Prioris quoque munus annis x. ſtrenue adimplevit, tum in S. Martino, tum in Cœnobio * Montis Regalis, ubi à Franciſco Cardinali de Iudice Archiepiſcopo, cui ob doctrinam, morumque probitatem acceptiſſimus erat, Cenſor, ſeu *Examinator Synodalis* conſtitutus fuit. Anno tandem 1710. in minoribus Comitiis noſtræ Congregationis Abbas electus, variis per Siciliam Monaſteriis præfuit. Obiit demum ſanguinis impetu ſuffocatus intra horam anno 1727 die 26. Nov. Abbas Ss. Benedicti, & Aloyſii in Vrbe Panormi ætatis ſuæ LXXVI. Opera autem, quæ edidit, ſic prænotantur.

* Monreale

1 *Deſcrizione del Real Tempio, e Monaſterio di Santa Marianuova di Monreale*, Vite de ſuoi Arciveſcovi, Abbati, e Signori, col Sommario de Privilegii della detta Santa Chieſa; di Gio: Luiggi Lello; * riſtampata d' ordine dell' Illuſtriſſimo, è Reverendiſſimo Monſignore Arciveſcovo Abbate D. Gio: Ruano, colle oſſervazioni ſopra le Fabriche, è Moſaici della Chieſa; La continuazione delle vite degli Arciveſcovi; Una Tavola Chronologica della medeſima Iſtoria, è la notizia dello ſtato preſente, e un' altra tavola Topografica dell' Arciveſcovado Opera del Padre D. Michele del Giudice Priore Caſinenſe, In Palermo nella Regia Stamperia di Agoſtino Epiro l' anno 1702. Eſt ingens volumen in fol. in quo Jo: Aloyſii Lelli Opus (ſeu verius Cardinalis Ludovici de' Torres Archiepiſcopi, cui Lellus erat à Secretis) paginis 44. abſolvitur; reliquum autem noſtri Michaelis eſt labor, multa undique ſcatens eruditione. ad calcem additur libellus *de Reedificatione Monaſterii* S. Martini de Scalis O. S. B. ante 200. annos à pio Auctore conſcriptus, & opera Ludovici Arce I. C. in lucem olim editus Romę apud Zanettū an. 1596. iterumq. opera noſtri Michael. in hoc volum. impreſſus.

* Romæ an. 1596. apud Zannettum in 4.

2 *Ad diſſertationem de dignitate Hiſtoriæ Siculæ extemporaneæ obſervationes, & auctarium* (ad opuſculum ſcilicet Auguſtini Inveges, cui titulus, *Ad annales Siculos præliminaris apparatus*) Panormi apud Io: Napoli an. 1709. cui opuſculo Michael primo addidit 1x. Auctores antiquos, quorum opera deperdita ſunt, qui de rebus Siculis olim ſcripſerant, ab Inveges prætermiſſos. 2. xx1. Auctores extantes, & impreſſos de Rebus Siculis pariter ab Inveges omiſſos. 3. xxx11 1. Auctores mss. de Rebus Siculis pariter prætermiſſos, denique addidit Lxxv. Auctores qui de rebus Siculis ſcripſerunt, & poſt annum 1654. quo Inveges ſcripſit, editi ſunt; In obſervationibus autem ad §. 12. fuſe defendit veram Cyclopum Hiſtoriam, ideſt Gigantum Siciliæ, Nepotum nempe Japhet, & Javan, filiorum Eliſæ, qui Gigantęa Corporis, & roboris mole fuerunt celebres. Numero 64. recenſet etiam opus ſuum Additionum ad Lellum, & pag. 97. dicit, ſe in animo habere, omnium qui extant ex antiquis, exterorum Scriptorum de rebus Siculis loca, iiſdemmet eorum verbis in unam Siculam antiquam Bibliotecam colligere, & magno emolumento Hiſtoriæ Siculæ, & Inſularum adjacentium Civilis, Naturalis, & Topographicæ ad publicam utilitatem in lucem proferre, vel ſaltem brevi libamento ſe proluſurum, innuendo ſolummodo loca antiquorum omnium Poetarum, & Hiſtoricorum, Philoſophorum, Oratorum, & *P*atrum, tum Græcorum, tum Latinorum, in quibus de rebus Siculis mentio habeatur; adverſaria, quæ proprio uſui colligere inceperat, aliorum commodo, aut curioſitati, ad patrii ſoli gloriam ſe perficere, & impertiri paratum eſſe. Deſcripſit etiam Michael plures, eaſque annuas D. Roſaliæ Feſtivitates, Panormi maximo apparatu celebratas; Machinarum inſuper formis, totiuſque

pom.

„ tuiſſet *Acta* Creationis mundi, Marcus Antonius Columna tunc Siciliæ Pro-
„ Rex, noſtrum Maurum ad cantus egregie modulandos vocavit. Peritiſſimus
„ Armonicæ facultatis Magiſter ita excellenter munus ſibi injunctum explevit,
„ ut unus fuerit Proregis, & omnium Auditorum ſenſus, inter Angelorùm
„ choros in Cœlis tantum audiri poſſe præſtantiorem, ſuavioremque harmo-
„ niam. Hinc quæ harmonicis numeris concinnavit, publicis typis tradenda
„ ſancitum eſt &c. Singularem Mauri peritiam teſtantur ad noſtra uſque tem-
„ pora, Muſices *Mo*deratores, qui in Triſagio ſolemnium *Mi*ſſarum, *Sanctus*,
„ *Sanctus*, *Sanctus*, decantando, ſublimiorem concentus formam adinvenire
„ deſperantes, eodem utuntur, quod in prædicta celebri *Ac*tione Cæleſtium ſpi-
„ rituum chori, in eorumdem creatione, divinum proclamavere, pro gratia-
„ rum actione, Triſagium, & vulgò adhuc vocatur *Il Sanctus della Pinta*.
„ Non ſolum autem prælaudata *Ac*tio *della Pinta* mundi creationem amplexa
„ eſt, ſed etiam alia Cœleſtium, & Heroum tragica Poemata, interque ea S.
„ Chriſtinæ, S. Cæciliæ, & S. Catharinæ Tragœdias, nam quot annis Panormita-
„ nus Senatus harum aliquam magnificentiſſimo apparatu populo exhibebat; (quas
„ omnes, nempe mundi Creationem, & prædictas Tragœdias, *Theophilus Fo-
„ lengus* Mantuanus, Monacus Caſinenſis, qui per octennium in Monaſterio S.
„ Martini commoratus eſt, circa annum 1542. Italico, & Latino carmine concin-
„ navit,) à noſtro Mauro Chiaula muſicis notis conſignabatur „ Hæc ille.

De eo præterea cum laude agunt præcitatus Arnoldus Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 72. pag. 437. ubi eum vocat, *Muſices peritiſſimum*, *ſibique familiorem*. Auguſtinus Inveges in Panorm. ſacr. pag. 427. Vincentius Auria in Hiſtoria Chronol. Proregum Siciliæ pag. 61. & ſeq. Rocchus Pyrrus in Sicil. ſacr. l. 4. pag. 199. Antonius Poſſev: in Appar. ſacr. t. 2. pag. 424. Editionis quatuor, Petrus Ant. Torn: de ſcript. *Ma*rian: Ord. S. Ben. peg. 141. Jo: Cleſſus in Elencho Virorum Liter. pag. 403. Antonius Teiſſer in Catal. Scriptor, qui librorum Catal. ſcripſerunt; in Regeſtis denique noſtrorum Monachorum pag. 250. in marg. *Fuit Optimus Muſicus*, *compoſuit libros Sacr. Cant.*

MAURUS MARCHESIUS item Siculus, itemque Panormitanus, in lucem prodiit an. 1608. & an. 1623. in Cœnobio Montis Regalis Benedictinæ Regulæ ſeſe ſubdidit, in quo Cœnobio poſtea Decani munus obtinuit. Vacavit autem ſeverioribus æque diſciplinis, ac amænioribus literis, Scholaſticamque Theologiam aliquandiù docuit; mox Librorum Cenſor in Tribunali Sanctiſſimæ Inquiſitionis per Siciliæ Regnum, & *Synodalis Examinator* Archiepiſcopatus *Mon*tis Regalis conſtitutus, Muſas interim Latinas, Etruſcas, Siculas impensè coluit, in præcipuas ob id Italiæ Academias, Panormi. Romæ, Neapoli, Venetiis, aggregatus; Romam deinde veniens doctorum *V*irorum, in primiſque Conſtantini Cajetani in Collegio Gregoriano conſuetudine, ac familiaritate uſus, rebus *Mo*naſticis illuſtrandis, quarum ipſe mirum in modum erat ſtudioſus, animum intendit; cujus rei gratiâ anno 1649. Venetias conceſſit, ut ibi una cum Gabriele Bucelino, ex Superiorum præſcripto, evulgandis per typos Sriptorum Ord. noſtri tum antiquis, tum recentioribus Operibus incumberet, Quod cum forte nimis inſtanter præſtaret, oculorum lumen primo amiſit, deinde, poſt annum nempe, læthali morbo ſuccedente, in Monaſterio S. Nicolai de Littore anno 1650. ætatis ſuæ 42. diem clauſit extremum, variis ingenii, ac Studiorum ſuorum monumentis relictis, interquæ primas obtinent

SANCTI BRUNONIS ASTENSIS ex Abbate Caſinenſe Epiſcopi Signini Opera omnia tom. 2. in fol. & Oddonis Benedictini Commentaria in Pſalmos, tom. 1. fol. in unum collecta, Auctori ſuo vindicata, Notiſque illuſtrata; Venetiis apud

Ber.

Bertanos anno 1651. cum prævia diſſertatione hiſtorica, qua libros *de Laudibus Eccleſiæ*, Brunoni Carthuſiano olim aſcripti, Brunoni Aſtenſi reſtituuntur; quam diſſertationem primum ediderat Romæ an. 1649. apud Franc. Caballum ſub hoc titulo, *De S. Brunone Aſtenſi, atque ab eo conſcriptis libris*, *Diſert. Hiſtorica P. D. Mauri Marcheſii Panorm. &c.* „ ejuſque hac de re momenta fuerunt approbata à
„ Theophilo Raynaudo, de libris malis, & bonis pag. 135. & 139. a Io: Gaſparo Ole-
„ ario in Abac. *Patr.* pag. 93. & ſeqq. à Gullielmo Cavè Carthoph. pag. 232. & ſeq. &
„ Hiſt. Liter. pag. 436. A Vincen. Placcio de Script. Pſeud: pag. 168. a Jo: Molle-
„ ro de Script. homonymis c. 6. pag. 549. qua de re Ignat. Hyacinthus Amat de Gra-
veſon Hiſt. Eccl. tom. 4. par. 1. pag. 326. circa finem. „ Aliqua tamen Opera *S.
„ Brunoni Carthuſienſium* Ordinis Fundatori *Petræus* vindicat, quæ tamen *Mau-
„ rus Marcheſius* Panormitanus Cong. Caſinen. Monachus *S. Brunoni Aſtenſi* Si-
„ gnino Epiſcopo, tribuenda eſſe docet, in diſſertatione Hiſtorica de *S. Brunone
„ Aſtenſi*, *Libriſque ab eo conſcriptis*. At Opera S. Brunonis Signini impreſſa etiam
„ fuerunt Romæ an. 1655. & Lugduni an. 1678. apud Aniſſonios in Bibliot. *M*axi-
„ ma Patrum tom. 20. pag. 294. ex recenſione nimirum noſtri *M*auri *M*archeſii.

AdVenetam verò eorumdem Operum impreſſionem an. 1651. plurimum contulit Aloyſius Squadronus Abbas per id temporis S. Georgii *M.* Venetiarum, & Congr. Noſtræ Præſes, Vir literarum, Literatorumque amantiſſimus, qui in eodem S. Georgii *M.* Cœnobio inſignem illam, & copioſiſſimam Bibliothecam excitavit; Is univerſo Operi Epiſtolas duas præfixit, alteram ad Caſinenſes Abbates, alteram ad Lectorem ſatis eruditam, ubi aſſerit, ſe curaſſe, ut hæc D. Brunonis Opera Scholiorum faculis ad ſubobſcuros quoſdam locos illuſtrarentur, & opportunis Indicibus locupletarentur, quæ faculæ ſane clariſſimæ, ac eruditiſſimæ in calce eorundem Operum leguntur. De *M*auro verò narrat, dum hanc D. Brunonis Operum editionem moliretur, in legendis, ac Amanuenſibus dictandis exoleti characteris mss. codicibus, orbitatem oculorum incurriſſe, & cum nihilo ſecius fidentiori, quam par eſſet animo editionis onus ſuſcepiſſet, jamque extremam ejus partem urgeret, ad extrema deveniſſe.

Non omiſerim tamen D. Brunonis Opera à Conſtantino Cajetano primò fuiſſe collecta, recenſita, & digeſta, & Notis illuſtrata, ut ſupra in eodem diximus; Cum autem Conſtantinus Romæ in ſuo Gregoriano Collegio graviter ægrotaret, *M*aurus *M*archeſius, qui uti Amicus, & ex Provincia eadem, ejus curationi incumbebat, plurimos ei libros, & mssr: inſignem partem ſurripuit, interquæ ſatis probabiliter, etiam S. Brunonis Opera, & ſecum Venetias aſportavit, ut ea poſtea typis conſignaret; Id ego didici ex Epiſtola ejuſdem Cajetani manu exarata ad N. *V.* Senatorem Venetum, Divique *M*arci Procuratorē (quæ eſt apud me) qua eum vehementer rogabat, ut ſua authoritate libri & mss. ſibi à *M*archeſio ablata, reſtituenda curaret, inter quæ multa aſſerebat contineri ad Rempublicam Venetam pertinentia, quæ in lucem emittere animus ei fuerat.

At ego Marcheſium ea mente id feciſſe crediderem, ne, uti de reliquis evenit, illa Cajetani mss. & libri ex noſtris Bibliothecis, & Archivis, ut plurimum collecta, ſequuta Cajetani morte extra clauſtra Monaſtica, aut peſſum irent, aut ab extraneis occuparentur. Id innuere mihi quidem videtur ipſe Marcheſius in fine ſuę Diſſertationis Hiſtoricę Operibus S. Brunonis præfixę, ubi ſpondet ſe evulgaturum Doctores Ordinis *M*onaſtici, *ex locupletiſſimo penario Rmi Abbatis D. Conſtantini Cajetani, qui optimorum monumentorum Promocondus in Biblioth. ſua Aniciana, inſigniores quoſque Benedictinos Scriptores aſſervavit, à ſeſe multorum annorum longo ſpatio, ac diuturna induſtriâ comparatos*. Quæ igitur Conſtantini mss. quam plurima in Bibl. S. Georgii M. Venetiar. nunc extant, ut in eodem

Caje-

Cajetano jam diximus, hæc eadem puto eſſe à Marcheſio illi ſubducta. In lucem præterea emiſit Marcheſius libellum, cui titulus

2 *Mancipatus Deiparæ Authore Gerardo Belga Ord. S. Benedicti*. Patavii Typis Pauli Frambotti, an. 1649. in 24., & Venetiis eodem anno, ex Typographia Leniana, quem tamen libellum advexit Venetias Gabriel Bucelinus Weingartenſis monachus ſupra memoratus; qui illum additionibus aliquot piiſſimis auctum Marcheſio imprimendum dedit, ut ipſe Marcheſius teſtatur in perelegantí Epiſtola nuncupatoria ad Paulum *Quagliam* Generalem in Romana Curia Congreg. noſtræ Procuratorem, ex qua Epiſtola etiam conſtat, ea quæ Venetiis *M*archeſius evulgavit, ſumptibus noſtræ Congr. fuiſſe impreſſa, ita enim eum, inter cætera, alloquitur, *Aliis non minus de Cauſis, cum quod Sumptibus Congregationis, Te promovente adjutus, hæc ipſa aggrediar. &c.* Item

3 *Petri Boerii Commentum in Regulam S. Benedicti*; Sed Mongitorius, qui hoc narrat, locum, & annum Impreſſionis, itemque Impreſſoris nomen non indicat; edidit præterea

4 *Accipitrem Panegyricum* in laudem R̃mi Patris D. Ambroſii Magii Congr. Caſin. Præſidis Generalis, cum Patavii in S. Juſtinæ Cœnobio exciperetur. Patavii typis Pauli Frambotti an. 1646., opera Comitis Angeli Burgravii, qui in Epiſt. ad Lectorem lucubrationem illam *Feliciſſimi ingenii præclariſſimam ſobolem vocat, quam auctor modeſtiæ ſuæ nimium conſulens, in ſecretiore cellæ angulo celabat*. Erat tunc *M*aurus in Monaſt. S. Juſtinæ moralis Theologiæ Profeſſor.

5 *Panegyricum* R̃mo Patri D. Andreæ *M*ancuſo Præſidi Generali dictum, impreſſum Romæ typis Manelphi an. 1647. Item compoſuit materna lingua

6 *Canzoni Siciliane*, quæ leguntur in Muſis Siculis par. 2. tom. 2. Panormi impreſſis apud Decium Cyrillum 1647. in 12., & iterum ibidem apud Joſephum Biſagnum 1662. in 12.

7 *Canzoni Siciliane* Burleſche, in eiſdem *M*uſis par. 3. ibidem apud eundem Biſagnum 1651. in 12. Scripſit etiam Italicè

8 *Vita di S. Gertrude, di S. Scholaſtica, ed altre Sante*, quas ſub prælo habebat, ſed morte præventus, earum impreſſionem abſoluere non potuit; prælo item paraverat tomos 12. in fol. quibus titulum appoſuerat

9 *Duodecim Cophini Fragmentorum*, quæ ſuperſunt è menſa Benedictina, in quos congeſſit opera omnia ſive integra, ſive manca Scriptorum Benedictinorum ex Archivis, ac Bibliothecis extracta, in quibus ob incuriam præcedentium deliteſcebant; reliquit pariter edenda

10 *Rime. Diſcorſi Academici*. Siculas Cantiones Latiis Carminibus expreſſas: præter alia plura carmina foliis volantibus evulgata.

Honorificè de *M*auro *M*archeſio agunt prælaudatus Anton. *M*ongit. Bibl. Siculæ par. 2. pag. 63. & ſeq., ubi infraſcriptos etiam Auctores eum laudantes adducit. Jo: ſcilicet Evang. à Panormo in Anagramm. pag. 168. Joſephum Galeanum Muſ. Sicul. tom. 2. par. 2. pag. 143. Honorium Dominicum Caramella Carm. Juvenil. pag. 62. Auguſtinum Oldoinum Athenæi Romani pag. 149., & 151. & Athenæi Liguſt. pag. 120., & 123. Jo: Molerum de Scriptor. Homonym. l. 5. n. 28. pag. 462. & c. 6. n. 25. pagin. 549. Phil. Labbè de Sript. Eccl. tom. 1. pag. 211. Guglielmum Cave Hiſt. Liter. Scriptor. Eccleſiaſt. pagin. 436. Carolum Joſephum *M*orotium in Theatri Chronol.* Carth. Ord. p. 4. a. 4. pag. 68. Ludovic. *M*orer. in magno Dictionar. tom. 1. pag. 637. noviſſime autem ejus meminerunt Bern. Pez Epiſtola X. Apol. pag. 240. & Felix Egger in Idea Ord. Hierarch. Benedict. lib. 2. par. 3. diſſert. 8. num. 3. pag. 542. inter Sanctorum Patrum Illuſtratores.

*Ciſter.

*M*AV-

MAURUS A' MUTINA Philoſophiæ Lector, in Monaſterio S. Juſtinæ Patavinæ Pii Mutii, de quo infra, Magiſter, floruit circa an. 1595. ejus extant Mediolani in Bibl. S. Simpliciani à me viſæ an. 1688.

Prælectiones in libros Poſteriorum Ariſtotelis, & in ejuſdem Prædicamenta, & in Porphirium libri 2. in 4. quos eodem dictante ſcripſit prænarratus Pius Mutius anno 1595.

MAURUS ORBINI Patria Raguſinus Abbas S. Mariæ de Backe Ordinis S. Benedicti Congregationis * Melitenſis, ſcripſit Italicè ſequentes libros. * Meleda in mari Adriatico.

1 *Hiſtoria del Regno de Slavi* (vulgo Schiavoni) impreſſam Piſauri an. 1601. in fol. in qua de Origine Slavorum, deque ab ipſis, eorumque Regibus rebus geſtis uſque ad annum 1370 fuſiſſime agitur. Liber autem non ſolum cuſus, ſed ſcriptus eſt etiam Piſauri, ubi Auctor aliquandiù moratus fuit, ut in celeberrima per id temporis Ducis Urbinatis Bibliotheca, ad idem opus conficiendum, hiſtoricis ſtudiis vacaret; cujus libri meminit Auctor Catalogi Præcipuorum Hiſtoricorum impreſſi Pariſiis anno 1713. tom. 2. Claſſ. 45. pag. 277. Illyricè autem

2 *Zarcalo Duhovno Iſtomaceno* iz yezikka Italians coga u' Dubrovachi pò D. Mauru Orbinu Dubroucaninu Opattu od Sfere Mariç od Backe, od reda Sfetoga Benedicta. V. Rimu, Polak Bartolomea Zanetta 1614. Ideſt

Speculum Spirituale explicatum, ſeu tranſlatum ex lingua Italica in Raguſinam per D. Maurum Orbini Raguſinum Abbatem S.Mariæ de Backe Ordinis S. Benedicti. Romæ apud Bartholomæum Zanettum 1614. In fine autem Epiſtolæ nuncupatoriæ ſic dicitur V. Dobrouniku na 20. Aprila 1605. za Fluxitti Vaſce Goſpotuo. Dum Maur. Orbin Opat od ſfete Marie od Backe ideſt Raguſii die 20. Aprilis; ad ſervitia veſtrę Dominationis D. Maurus Orbini Abbas S. Mariç de Backe: ex quò cognoſcimus librum multo ante annum 1614. editioni paratum. Latinè

3 *Inſtitutio Monaſtica* tribus libris expedita, quorum primus 20. Secundus 16. Tertius 18. capitibus conſtat, iis qui in Vita Monaſtica proficere cupiunt, per quam utilis: extat ms. in Monaſterio Montis Caveoſi in Lucania noſtræ Congr. ubi etiam reperitur *Speculum Spirituale* Illyrica lingua impreſſum.

4 *Vita B. Nicolai de Pruſſia*, Caſinenſis Congr. Monachi extat ms. in Bibl. S. Georgii majoris Venetiarum ſignat. num. 216. itemque

5 *Opuſcula quinque Spiritualia* tom. 1. in fol. ms. in eadem Bibl. ſignat. nu. 118.

At mirabitur forte quiſpiam Maurum Orbini inter Caſinen. Monachos, Scriptoreſque à me recenſeri, cum Abbas S. Mariæ de Backe Congr. Melitenſis, tum in *Speculo Spirituali*, tum in *Hiſtoria Slavica* ſæpius legatur. Sed cum ejus Opera tam impreſſa, quam mss. in noſtris Bibliotecis reperiantur, quodque majus eſt, cum ad B. Nicolai Pruteni vitam ſcribendam animum adjecerit, hæc quidem indicioſunt, illum aut noſtræ Cong. Monachis aliquando fuiſſe adſcriptum, aut ſaltem in noſtris Monaſteriis longo tempore degiſſe. Id enim frequens fuit fere omnibus Melitenſibus Monachis, qui celebre ſibi nomen comparaturi, in Italiam ad Caſinenſes migrare, vel ut apud eoſdem literatum ſtudiis operam darent, vel ſi ferret occaſio, ut inter Caſinenſes Monachos perpetuò admitterentur, conſueverunt. Ita prorſus contigit * Baſilio Gradi, qui primum Melitenſis Monachus fuit, deinde ad Caſinenſem Cong. tranſivit, ex eadem ad Stagnenſem Epiſcopatum aſſumptus. Anſelmus etiam Bandurius, de quo item prima parte, ex eadem Melitenſi Cong. in Italiam tranſiens, Averſę primum deinde Romæ ac demùm Florentię in noſtris Monaſteriis, mox Pariſiis apud D. Mauri Monachos optimis ſtudiis eam operam dedit, quam doctiſſima, ac celeberrima volu-

* de quo ſupra par. 1.

mina ab eo hactenus edita Orbi Literario teſtantur; Fieri etiam potuit, Maurum Orbinum Caſinenſem primum *Monachum* fuiſſe S. *Mariæ* de Lacroma (noſtræ Congr. Cœnobium eſt apud Raguſium) alumnis adnumeratum, eoque magis, quo in antiquis noſtris Regeſtis inter Lacromenſes *Monachos D. Maurus à Raguſio* anno 1555. die 25. Iulii D. Benedicti Regulam Profeſſus invenitur, (quæ ſane Epocha optimè cum Mauri Orbini ætate congruere poteſt) ac deinde ad reformatam à noſtris Melitenſem Congr. tranſiiſſe, ibidemque Abbatis dignitatem obtinuiſſe, qua ratione ipſe Maurus in Hiſt. Slavica pag. 200. inter Viros illuſtr. Congr. *Melitenſis Chryſoſtomum à S. Gemiliano* recenſet, & plurimum laudat, qui tamen indubitanter Caſin. Monachus fuit, & poſtea Gregorii XIII. Pont. Max. juſſu ejuſdem *Melitenſis* Congr. celebris Reformator, demumque Archiepiſcopus Raguſinus. Denique etiamſi Orbinus Melitenſis Monachus ſemper fuiſſet, quia tamen noſtris in *Monaſteriis*, more noſtro, tamquam unus ex noſtris diutius vixit, & pleraque ex ſuis operibus apud nos, vel compoſuit, vel reliquit, haud immeritò in hac Caſinenſium Scriptorum Bibl. honorificum ſibi vindicat locum.

* de quo ſupr. l. C. p. 1.

MAURUS PANDULPHINUS ingenuâ familia Florentiæ ortus, ibidem in *Monaſterio S. Mariæ** noſtris adſcriptus anno 1514. die 8. Octob., divinarum literarum, ac veræ ſanctimoniæ ferventiori ſtudio enituit. Fuitque ob inſignes virtutes, præcipue ob voluntariam animi demiſſionem toti Urbi Florentinæ acceptiſſimus, magnâque habitus veneratione, cui proinde nobiles quique proprios liberos, pietate, ac ſcientiis inſtituendos certatim offerebant, quorum plures divinis meditationis, à ſæculi vanitate abſtractos, ad regularia clauſtra perduxit, plures annos Tyronum Magiſtrum egit, & in excipiendis Laicorum Confeſſionibus admodum laboravit. Jam Senior, religionis ergo, Sublacenſem ſpecum, Smi. Patris Benedicti adhuc pueri triennii incolatu percelebrem, adiit, ex quo ſpirituali gaudio geſtiens, Florentiam reverſus, haud ita multo poſt apud Buggianum, ubi Cœnobiolum S. Mariæ pariter nuncupatum Abbatiæ Florentinæ adnexum extat, in quo nonnullos annos permanſerat, non ſine ſanctitatis opinione deceſſit die 2. Apr. ibidem ſepultus in Cœmeterio an. 1574. ab emiſſa profeſſione Monaſtica 60. Scripſit

* vulgo Badia

1 *Harmoniam, & Convenientiam quatuor ſenſuum Sacræ Scripturæ*, libris quatuor diſtinctam, quos Florentiæ in prælaudato Monaſterio aſſervari teſtatur *Arn.* Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 72. pag. 437. nondum tamen excuſos.

2 *Variorum Sermonum* libros quatuor, teſte Eugenio Gamurini in Hiſt. Geneal. vol. 5. pag. 123. ubi à vitæ integritate, ſacriſque ſtudiis plurimum eum commendat. Item

3 *Exhortationem ad Sacram Communionem*: extat ms. Romæ in Bibl. Sapientiæ, tom. 2. Miſcell. Sacr. Couſtantini Cajetani pag. 116. in fol. paginar. 13.

Præter *Arn.* de eo agunt Michael Pocciantius in Catalogo Scriptor. Florent. pag. 127. ubi Monachi Venerabilis, & Obſervantiſſimi titulis eum proſequitur. Ant. Poſs. Appar. Sacr. l. 2. pagin. 424. edit. Venetæ an. 1606. Gabr. Bucel. in Bened. Rediv. ad an. 1559. Plac. Pucc. in Appar. Hiſtor. de Vir. Ill. Abb. Florent. c. 9. pag. 62. (ubi meminit etiam Clementis Pandulphini ejus Germani fratris, ejuſdemque Florentini Cœnobii alumni ann. 1505. Viri ſcientiis omnibus eruditiſſimi, tanteque, præter alias virtutes, humilitatis, ut ipſe quoque exemplo ejuſdem Mauri Epiſcopatum Trojanum in Samnio à conſaguineo Epiſcopo Iacobo Pandulphino, ut eorum alteruter illum obtineret, dimiſſum, conſtanter reſpuerit) qui tandem Venetiis in S. Georgio M. an. 1550. magnum ſanctitatis odorem diffundens, Spiritum Deo reddidit. Iterumque in Chronico Abbat. Floren. pag. 137. de Mauro Pandulphino honorificè loquitur. Noviſſime Julius Negri S. J.

in Hiſt. Script. Florent. pag. 408. col. 2. edit. Ferrar. an. 1722. quorum omnium Auctorum laudes optime conſonant cum iis, quæ in Necrolog. Monachor. Abbat. Florent. de eodem Mauro habentur pag. 36.

MAVRVS SELLORI Romæ natus, ſed ex Hetruria oriundus, inter D. Pauli de Vrbe alumnos receptus eſt anno 1684. Philoſophiam, ac Theologiam Panormi primum, mox Aretii in Tuſcia Monachos aliquandiu docuit. Romam reverſus *Pœnitentiarii* munere anno Jubilæi 1700. in Patriarchali S. Pauli Baſilica fuit perfunctus; poſtmodum ad Sublacenſe Monaſterium miſſus fuit an. 1716. indeque Averſam diſcedens, ibidem in Monaſterio S. Laurentii apoplexia correptus vivere deſiit anno 1718. ætatis circiter 55. Scripſit quædam opuſcula; quorum hic titulus

1 *Series Sacrorum Rituum*, ac eorum ad hos ſpectantium, ſervata in aperitione *Portæ Sanctæ* Patriarchalis Baſilicæ S. Pauli, ab Emo, ac Rmo D. D. Bandino Tit. S. Pancratii S. R. E. Præsbitero Cardinali Panciatico Smi D. N. Papæ *Prodatario*, tamquam Congr. Caſin. Ord. S. Bened. Protectore Vigilantiſſimo ad hoc ſpecialiter Legato a Latere deſignato à Smo D. N. Innocentio XII. feliciter regnante, anno Jubilæi 1700. Romæ ex Typographia Horatii Campana 1701. in 4. Quamvis autem P. D. Proſper Tinti a Cremona Congr. noſtræ per id temporis Gener. Procurator, in Epiſtola nuncupatoriâ ad eundem Cardinalem eidem libello præfixâ, afferat, *ſe brevi calamo eam ſeriem percurriſſe*, id tamen honoris gratia dictum conſtat, ut à digniori perſona, publicoque officio fungente libellus Cardinali nuncuparetur, cæterum ejuſdem Procuratoris juſſu à Mauro exaratus fuit.

2 *L' Anfitruone Comedia* tradotta dal Latino di Plauto nell' Idioma volgare da *Romolo Dalſeri* (quod nomen anagrammaticum eſt *Mauro Sellori*) In Roma l' anno 1702. nella Stamperia d' Orazio Campana in 8.

3 *Monumentorum omnium*, ſive ad hiſtoriam, ſive ad ornatum ſacri Sublacenſis Protomonaſterii ſpectantium, quæ in ejuſdem ambitu viſuntur, *Areola* ab injuriis temporum vindicata, juſſu & conſilio Rmi P. D. Flaminii Avanzi Romani, Abbatis Clauſtralis an. 1717. eſt ms. in eodem Monaſt. In quam videlicet Areolam Maurus non ſolum Inſcriptiones omnes, & Carmina tum antiqua, cum recentiora, ne temporis edacitate omnino delerentur, fideliter excripta, ſed multa etiam alia, quæ ad ea dilucidanda conferre poſſunt, partim ex Villelmi Narnien. Chronico, partim ex aliis libris deſumpta, abunde, ac diligenter congeſſit. Sed optandum, ut idem quoque de ſacri Specus, Eccleſiæ, ac Cœnobii quingentos fere paſſus in ſublimiori montis latere diſtantis, Inſcriptionibus, aliiſque Eccleſiaſticæ antiquitatis monumentis, quæ ibidem plurima exiſtunt, à quopiam erudito viro accurate præſtetur, nam ob diuturni temporis damna in dies evaneſcunt, atque adeo intellectu, ac viſu difficiliora redduntur.

MAVRVS SPINAZZI Regulam noſtram Profeſſus in Cœnobio S. Ioannis Evangeliſtæ Vrbis Parmenſis an. 1639. die 8. Decembris fuit Prior. ſcripſit

Quædam in Defenſionem Sanctæ Sedis occaſione Controverſiarum, quæ agitabantur elapſo Sæculo XVII. Ita prorſus refert * Andreas Raynerius in *Hiſtoria Panegirica S. Anſelmi* tom I. in Præfat. ad Lectorem, ex Raynutio Pico in Appendice Variorum Virorum Illuſtrium Parmenſium.

* Deco I. par. lit. A. pag. 17.

MAVRVS TANTVCCIVS parvo quidem loco Territorii Aretini vulgo *Bucine* dicitur, natus eſt; ſed Florentiæ in Cœnobio S. Mariæ, quod *Badia* vocatur, Monaſticam profeſſionem edidit an. 1626. 15 Januarii. Patavii deinde, Cæſare Cremonino Magiſtro Philoſophiæ operam dedit, Doctoriſque lauream eſt conſequutus; jamque Doctrinæ fama ſatis notus, Salisburgum à Principe

O Archi-

Archiepiſcopo acceſſitus, moralem Theologiam, Sacroſque Canones in Monaſt. â illâ Academia plures annos publice docuit. Reverſus Florentiam, dum Parochum ageret Sancti Simonis, quæ Eccleſia eſt Monaſterio noſtro ſubjecta, pluribus etiam literariis muneribus abunde faciebat ſatis, nam Doctorum Collegio adſcriptus, Sereniſſimi Caroli Cardinalis Medicei Theologus, Diæceſis Feſulanæ *Examinator*, & *Viſitator*, ſacræque Inquiſitionis *Conſultor* electus fuit, noſtra denique Congr. his virtutum, ac honorum titulis Prioris dignitatem adjunxit, qua variis in Monaſteriis plures annos egregiæ perfunctus, Mantuæ tandem in Monaſterio Padolyronenſi laborum, ac vitæ finem invenit, anno 1656. ſcripſit

1 *Moralis Theologiæ Tomos ſex*, quorum primus *De Sacramentis*, quamvis imprimi Genuæ incepiſſet, ob Auctoris tamen mortem, ac ſubinde peſtilentiam inſequutam, uſque ad impreſſionis finem progredi non potuit, itaque ſemi excuſum in Bibliot. Abbatiæ Florentinæ adhuc viſitur; reliquis tomis eadem de causa deperditis; item

2 *Sermones, ſive Conciones Sacras*,

De eo agit Plac. Pucc. in Chronico Abbat. Floren. pag. 163. & Ber. Pez Epiſtola x. Apolog. in Catal. ſcriptorum Ord. noſtri ab anno 1600. pag. 253.

Placet autem hic referre, quod eidem Mauro Florentiæ accidiſſe Puccinellus refert. Quum enim Abbatis ſui juſſu, qui eum ad curam animarum prædictæ Eccleſiæ S. Simonis elegerat, Archiepiſcopo Florentino Nicolinio ſeſe approbandum obtuliſſet, ab eodem Archiepiſcopo repulſam tulit, quamvis ad interrogata optime reſpondiſſet, quia nimirum Archiepiſcopus nolebat hujuſmodi Eccleſias curam animarum habentes à regularibus adminiſtrari. Sed Romam appellantibus Monachis, examen ad Epiſcopum Feſulanum remiſſum eſt, qui perſpectâ Mauri doctrinâ, eum libentiſſime admiſit; eâ itaque occaſione Maurus Theologiæ Moralis ſtudiis impenſius incubuit, ſexque illos tomos in folio ſupra memoratos eâ de ſcientiâ conſcripſit publica quidem luce digniſſimos.

MAXIMVS AB ARETIO in Monaſterio Sublacenſi D. Benedicti aſſecla fieri voluit anno 1574. die 29. Sept. fuit Decanus. ac deinde Abbas *Titularis*, obiit anno 1622. die 26. Ianuarii hora 5. noctis; Conatus eſt autem, dum viveret, Legiſlatoris noſtri res geſtas Italicis Carminibus decantare, compoſito Poemate hujuſce tituli.

Vita, e Miracoli di S. Benedetto da Norcia Padre delli Monaci Occidentali in ottava rima, cavata dal ſecondo libro delli Dialogi di S. Gregorio Papa, compoſta dal R. P. D. M. A. (ideſt D. Maximo Aretino) Profeſſo del Sac. Monaſtero Sublacenſe; conſtat Canticis XII. incipit

Molti gia fur, che per fuggir l'eterno
Oblio, rivolto il cuore a grand' impreſe &c.

Extabat Superioribus annis ms. in 4. Romæ in noſtra D. Pauli Biblioteca à me viſa, atque lecta &c.

MAXIMVS MASI nobili genere Florentiæ ortus, ibidem in prælaudato S. Mariæ Cœnobio Monachus factus anno 1527. die 28. Octob. ac deinde Abbas an. 1557. Vir integritate vitæ, Literarum, & Linguarum præſertim Græcæ, & Hebraicæ peritia conſpicuus, in rebus item agendis ſingulari prudentia, ac dexteritate pollens, floruit temporibus Pii IV. & Pii V. Pontificum, quibus, aliiſque Principibus acceptiſſimus fuit, Abbas Sublacenſis cum eſſet, Summi Pontificis juſſu Parmam adiit, ut in tota illius Principis ditione majoris *Pœnitentiarii* munere fungeretur: An. vero 1587. dum Placentiæ in Monaſterio S. Sixti degeret, & regularis obſervantiæ, omniumque virtutum exempla ederet, mortalem

talem vitam piiſſime explevit ætatis anno 77. variis relictis doctrinæ ſuæ monimentis, inter quæ ſunt

1 *Aretæ Cæſarienſis Epiſcopi Commentaria in Apocalypſim*, de Græco in Latinum Sermónem translata, impreſſa Baſileæ anno 1553. in 8.

2 *O-Ecumenii Commentaria in omnes D. Pauli Epiſtolas*, ex eadem lingua in Latinum converſa; ibidem tomis duobus; de quibus ita Arn. Wion in eodem Maximo: *Cum quædam in fronte Capitulorum appoſuiſſet Fidei Catholicæ inconſona, ob id à Sac. Trident. Synodo damnati ejus labores fuerunt*.

3 *Epiſtolarum liber*, Latino quidem ſermone, ſed Græcis, atque Hebraicis ſententiis identidem conſperſus, qui ms. extat Romæ in Bibl. *Sapientiæ* in pr. tom. Miſcell. Conſtan. Cajet. quarum plures datæ ſunt anno 1544.; plures item ſcriptæ ad Dionyſium Faucherium * Monachum Lirinenſem, valde utiq; eruditæ, ac eloquentes, inter quas inſignis ea eſt, quam ad Epiſcopum * Montiſpeſſulani pro cauſa Lirinenſi dedit. Cum ſcilicet Monachi Caſinenſes Lirinum miſſi, malignorum quorundam opera in ſuſpicionem adducti fuerant conſpirationis cum Hiſpanis adverſus Gallos, quam calumniam ipſemet Faucherius ſcriptis ad eumdem Epiſcopum, alioſque Principes Viros doctiſſimis Epiſtolis egregiè diluit, & denique Petrus * Paulus Benalli Superiorum Congr. noſtræ juſſu Pariſios profectus, eloquentiâ, ac prudentiâ ſua è Chriſtianiſſimi Regis Henrici IV. mente penitus abſterſit.

* De eo ſup. lit. D. pag. 50.

* Montpellier.

* De eo infr. lit. P.

De Maximo agunt idem Arn. in Additionibus Lign. Vit. pag. 888., & ſeq. Michael Poccian. in Catal. Scriptor. Florent. pag. 121. Ant. Poſſ. Appar. Sacr. tom. 2. pag. 428. juxta editionem Venetam an. 1606. Plac. Pucc. in Chronic. Abbat. Florent. pag. 86., ubi narrat eum fuiſſe præcipuum, ac intimum Conſiliarium Ducis Parmenſis, eâque de cauſâ a Sũo Pio v. Pont. Max. Parmam directum, ut nempe ejus conſiliis, ac opera in negotiis præſertim Eccleſiaſticis Dux ille uteretur. Sed ejus translationes perperam cum translatis operibus confundit, aſſerens eum ſcripſiſſe *Commentaria in Concilium*, *& tranſtuliſſe ex Græco Apocalypſim*, *& Aretam Epiſcopum Cæſarienſem*; cum Maximus Commentaria ipſa Aretæ in Apocalypſim, & OEcumenii in Epiſtolas D. Pauli ex Græco tranſtulerit. Iterumque de eo agit in Appar. hiſt. de Vir. Illuſt. Abbatiæ Florentine pag. 27. In Necrologio Monachorum Abbatiæ Florentinæ pag. 45. laudatur Maximus Maſi à Græcæ, Latinæque linguæ peritia, diciturque ejus Patruus, qui Parmenſis Ducis erat à ſecretis, dono dediſſe, eodem Maximo procurante, Bibliothecę Florent. ſacra Biblia, tomis octo, & quadruplici lingua diſtincta, Hebraica videlicet, Caldaica, Gręca, & Latina: Maximum vero undecim ante obitum annis paralyſi acriter vexatum, ſingulari patientiâ laborioſum adeo morbum ſuſtinuiſſe narratur, tandemque febri correptum ad extrema deveniſſe, Eccleſiæ Sacramentis devotiſſimè ſumptis, & in ſepulchro Patrum, & Fratrum ſuorum tumulatum.

MAXIMUS SEREGNO noſtræ Congregationis Monachus tranſtulit è latino in Italicum ſermonem

La Vita, e Miracoli di S. Colombano Abbate, già ſcritta in Latino dall'Abbate Giona &c. In Venezia anno 1630. per Evangeliſta Deuchino. * De eo infr. lit. P.

De eo ejuſque libro loquitur Petrus * Aloyſius à Turre in præfatione, Vitæ ejuſdem S. Columbani à ſe conſcriptę pag. 32. & pag. 37. ubi eum, ejuſque aſſeclam Petrum Mariam Campi, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Placentinæ Auctorem repręhendit, quod Baronii, ac Sigonii auctoritate poſthabita, qui D. Columbani obitum anno 614. vel 615. aſſignant, ipſe in annũ 604. illum rejecerit.

MICHAEL patria Brixianus Monachus Congr. S. Juſtinæ, poſtea Caſinenſis, ſcripſit Dialogum.

mæ notæ lectione aureâ veluti clavi intima Scientiarum adyta ſibi reſeravit, doctrinæque aquiſitæ ſpecimen libris editis, Sacriſque Concionibus publice habitis, Reipublicæ Literariæ exhibuit; Tyronum Magiſterium annis octo dum exerceret, diſcipulos Monaſtica pietate ſimul, ac melioribus ſcientiis diligenter inſtruxit; Prioris quoque munus annis x. ſtrenue adimplevit, tum in S. Martino, tum in Cœnobio * Montis Regalis, ubi à Franciſco Cardinali de Iudice Archiepiſcopo, cui ob doctrinam, morumque probitatem acceptiſſimus erat, Cenſor, ſeu *Examinator Synodalis* conſtitutus fuit. Anno tandem 1710. in minoribus Comitiis noſtræ Congregationis Abbas electus, variis per Siciliam Monaſteriis præfuit. Obiit demum ſanguinis impetu ſuffocatus intra horam anno 1727 die 26. Nov. Abbas Ss. Benedicti, & Aloyſii in Urbe Panormi ætatis ſuæ LXXVI. Opera autem, quæ edidit, ſic prænotantur.

* Monreale

1 *Deſcrizione del Real Tempio, e Monaſterio di Santa Marianuova di Monreale*, Vite de ſuoi Arciveſcovi, Abbati, e Signori, col Sommario de Privilegii della detta Santa Chieſa; di Gio: Luiggi Lello; * riſtampata d' ordine dell' Illuſtriſſimo, è Reverendiſſimo Monſignore Arciveſcovo Abbate D. Gio: Ruano, colle oſſervazioni ſopra le Fabriche, è Moſaici della Chieſa; La continuazione delle vite degli Arciveſcovi; Una Tavola Chronologica della medeſima Iſtoria, è la notizia dello ſtato preſente, e un' altra tavola Topografica dell' Arciveſcovado Opera del Padre D. Michele del Giudice Priore Caſinenſe, In Palermo nella Regia Stamperia di Agoſtino Epiro l' anno 1702. Eſt ingens volumen in fol. in quo Jo: Aloyſii Lelli Opus (ſeu verius Cardinalis Ludovici de' Torres Archiepiſcopi, cui Lellus erat à Secretis) paginis 44. abſolvitur; reliquum autem noſtri Michaelis eſt labor, multa undique ſcatens eruditione. ad calcem additur libellus *de Reedificatione Monaſterii* S. Martini de Scalis O. S. B. ante 200. annos à pio Auctore conſcriptus, & opera Ludovici Arce I. C. in lucem olim editus Romę apud Zanettũ an. 1596. iterumq. opera noſtri Michael. in hoc volum. impreſſus.

* Romæ an. 1596. apud Zannettum in 4.

2 *Ad diſſertationem de dignitate Hiſtoriæ Siculæ extemporaneæ obſervationes, & auctarium* (ad opuſculum ſcilicet Auguſtini Inveges, cui titulus, *Ad annales Siculos præliminaris apparatus*) Panormi apud Io: Napoli an. 1703. cui opuſculo Michael primo addidit 1x. Auctores antiquos, quorum opera deperdita ſunt, qui de rebus Siculis olim ſcripſerant, ab Inveges prætermiſſos. 2. xxi. Auctores extantes, & impreſſos de Rebus Siculis pariter ab Inveges omiſſos. 3. xxxiii. Auctores mss. de Rebus Siculis pariter prætermiſſos, denique addidit Lxxv. Auctores qui de rebus Siculis ſcripſerunt, & poſt annum 1654. quo Inveges ſcripſit, editi ſunt; In obſervationibus autem ad §. 12. fuſe defendit veram Cyclopum Hiſtoriam, ideſt Gigantum Siciliæ, Nepotum nempe Japhet, & Javan, filiorum Eliſæ, qui Giganteą Corporis, & roboris mole fuerunt celebres. Numero 64. recenſet etiam opus ſuum Additionum ad Lellum, & pag. 97. dicit, ſe in animo habere, omnium qui extant ex antiquis, exterorum Scriptorum de rebus Siculis loca, iiſdemmet eorum verbis in unam Siculam antiquam Bibliotecam colligere, & magno emolumento Hiſtoriæ Siculæ. & Inſularum adjacentium Civilis, Naturalis, & Topographicæ ad publicam utilitatem in lucem proferre, vel ſaltem brevi libamento ſe proluſurum, innuendo ſolummodo loca antiquorum omnium Poetarum, & Hiſtoricorum, Philoſophorum, Oratorum, & Patrum, tum Græcorum, tum Latinorum, in quibus de rebus Siculis mentio habeatur; adverſaria, quæ proprio uſui colligere inceperat, aliorum commodo, aut curioſitati, ad patrii ſoli gloriam ſe perficere, & impertiri paratum eſſe. Deſcripſit etiam Michael plures, eaſque annuas D. Roſaliæ Feſtivitates, Panormi maximo apparatu celebratas; Machinarum inſuper formis, totiuſque

pom.

Digitized by Google

pompæ ordine a ſe adinventis, atque diſpoſitis; deque ea re lucubrationes, hiſce titulis diſtinxit.

3 *Palermo Magnifico nel trionfo dell' anno 1686*, rinovando le Feſte dell' Invenzione della glorioſa ſua Cittadina S. Roſalia, oſſervato, e deſcritto dal P. D. Michele del Giudice Caſinenſe. In Palermo per Tommaſo Rummulo l'anno 1686. in fol. pagg. 190. præter præfationes.

4 *Compendioria notizia della Feſta di S. Roſalia Vergine Palermitana*, fatta nell' anno 1695. In Palermo per Agoſtino Epiro 1695. in 4.

5 *Breve notizia dell' Applauſo feſtivo nella Solennità di S. Roſalia Verg. Palermitana*, fatta celebrare nell'anno 1696. In Palermo per Agoſtino Epiro 1696. in 4

6 *L'Applauſo delle Corone nel ſolenne trionfo di S. Roſalia Vergine Palermitana* dell'anno 1697. In Palermo per Agoſtino Epiro 1697. in 4.

7 *La Spoſa de' Sagri Cantici*, figurata nella ſolennità di S. Roſalia V. Palermitana dell'anno 1699. ibidem apud eumdem, eodem an. 1699. in 4.

8 *Le Guerriere Conquiſte* di merito, e di gloria della Palermitana Heroina S. Roſalia, dichiarate valevoli à perpetuare la Pace, ed eſpoſte nel trionfo ſolennizzato dell'anno 1701. per 4. giorni; ibidem apud eumdem an. prædicto 1701 in 4. Hæc autem opuſcula in D. Roſaliæ Feſtivitates, ſi primum excipias, ſine Michaelis nomine prodierunt.

Multa inſuper alia Michael conſcripſit, inter quæ hæc prælo jam deſtinata

9 *De Re Literaria Elocubrationes* eruditas, in quinque libros diſtinctas.

10 *Panegirici, Diſcorſi, e Componimenti Accademici*.

11 *Diſcorſi Morali ſopra i Simboli di Pitagora*. molitur demum *Siciliā Illuſtratā*. Item alia hæc ejus mss. poſt ejus obitum inventa ſunt.

1 *Piante di tutte le Città, Terre, e Borghi della Sicilia*, con una breve deſcritione di alcune delle dette Città, Opera incominciata, e non terminata. 2. *Regum Siciliæ Imagines, & Elogia* à Comite Rogerio ad inviċtiſſimum Imperatorem Auguſtum Carolum VI. inter Siciliæ Reges III. fauſte Regnantem. 3. *Notizie, e conghietture ſopra un Antico Sepolcro* novamente ritrovato in una caverna in Portella a mare ſette miglia diſtante da Palermo verſo l' Oriente nell' anno 4. *Diſſertatione Iſtorica* ſopra del Titolo di Re di Geruſalemme, che conviene a gli Re di Sicilia, e con eguale raggione alli Duchi di Savoja, come Regj di Cipro, per l'ereditario diritto, che li primi, ed i ſecondi vi hanno; conſegrata alla Maeſtà di Vittorio Amadeo invittiſſimo, e glorioſo Re di Sicilia, di Geruſalemme, e di Cipro. Con due Alberi di Genealogia. *Il primo della Succeſſione* delli Re di Sicilia, e delli Re di Cipro alle raggioni per il Regno di Geruſalemme, più valide, che di qualunque altro Potentato, che vi pretende Il ſecondo della ſucceſſione delli Re di Sicilia a tutte le raggioni al Regno di Geruſalemme tanto nella linea degli Re Aragoneſi, quanto in quella di Caſtiglia, e poi degli Auſtriaci; con una *Riſtretta Notitia di tutte le raggioni*, che hanno li Re di Sicilia, e li Re di Cipro nel diritto, e titolo di Re di Geruſalemme. 5. *Notizie Iſtoriche di tutti li Monaſterj Benedittini* della Sicilia così di Vomini, come di Donne, così del primo iſtituto, che delle Congregazioni, o di Ciſtercienſi, o di Monte Vergine, o di Monte Oliveto, o di altre. Opera non terminata. 6. *Sagre Notizie, cioè una Diſquiſizione Monaſtica Canonico-Iſtorica* nell' occaſione, che i RR. PP. Baſiliani di Sicilia, ed Italia non diſtinguendoſi dalli RR. PP. Benedittini nell' Abito, e nella Tonſura totalmente ſi confondono dopo, che quelli ſi hanno in queſti ultimi tempi tolta la barba. Diſtinta in tre Articoli. Il primo della prima diviſione in diverſi nomi, ed iſtituti degli Ordini Regolari. Il ſecondo dell'uſo coſtante ſempre tenuto nella Chieſa, che tutti gli Or-

dini

dini Regolari ſi diſtingueſſero fra loro nella diverſa forma dell'Abbit o, e della Tonſura. Il terzo dell'Inconvenienza contro le Leggi, e Conſuetudini Eccleſiaſtiche, che li PP. Baſiliani di Sicilia, e d'Italia non ſi diſtinguono nell' Abbito, e nella Tonſura dalli PP. Benedettini della Congregazione Caſinenſe. Juſtum volumen in 4. licet non omnino completum, ſumma, & admirabili eruditione undique refertum, poſtremus, dignuſque tanti Viri fœtus, qui ad ultimum uſque vitæ ſpiritum, in ipſâque, quâ deceſſit nocte, in eo conciñando ſtrenue laboravit.

De eo honorificam mentionem faciunt, Ant. Mong. Biblioth. Siculæ tom. 2. pag. 76. & ipſo teſte etiam Balthaſſar Piſanus in Harmoniis Ferialibus pag. 100. Vincentius Auria in Hiſt. Chronolog. Proreg. Siciliç pag. 208. Io: Baptiſta Pacich. *Memorie novelle de viaggi* par. 1. pag. 117. Io: Maria Amatus *in Notis ad Orat. prim.* num. 37. pag. 56. Io: Andreas Maſſa *in Civitatibus Siciliæ non exiſtentibus* pag. 37. & *in exiſtentibus* pag. 209. aliique. Auctores item Ephemeridum Literatorum Italiæ an. 1710. tom. 2. art. 17. pag. 504. & ſeq. ubi aſſerunt ejus operâ prodiiſſe Apparatum Auguſtini Inveges ad Annales Siculos cum ſuis Annot. & Addit. an. 1709. ipſumque laudant, quod notabiliter auxerit opus Inveges, adeout copioſa Scriptorum Siciliæ Bibliotheca nunç dici poſſit; Io: Bapt. Caruſius *In Bibliotheca Hiſtorica Regni Siciliæ*, Panormi 1723. in Præfatione ad Lectorem ,, Dein vero cum erudıtiſſimus Abbas *Michael de Judice* Auctoribus Italorum Literatorum Ephemeridis * proponeret, colligendi, ac in unum *Tom. 6. art. 14 pag. 510.
,, accurate conferendi Scriptores non paucos ad Siculam Hiſtoriam pertinentes.
,, (& poſt quædam) Ampliſſima denique monumenta, quæ à pag. 905. ad finem
,, Operis leguntur, ex variis Auctoribus Græcis, & Latinis excerpſit ſupralaudatus Abbas Michael de Iudice.

MODESTUS CICCOTTUS, alias de Brunis, Patria Piſanus Monachus factus eſt Peruſiæ in Monaſterio D. Petri an. 1585. die 10. Nov. Vir pius, & humanis, ſacriſque literis eruditus; qui Prioris munere ſibi demandato laudabiliter perfunctus, tranquillioris, ſanctioriſque vitç ſtudio Prioratu dimiſſo, Abbatis Titulo honeſtatus fuit; ſcripſit

1. *Orationem in morte D. Deſiderii à Brixia* Abbatis S. Petri; quæ fuit impreſſa Aſtæ * apud Virgilium de Zangrandis an. 1592. item 2. *Orationum librum*, * In Liguria.
quem in lucem edendum curavit D. Fabritius Geminianus * Cathedralis Eccleſiæ Capellanus, & Rector S. Felicis Piſarum; Piſis apud Io: Fontanam an. 1617. * Primatialis.
in 4. 3. *Ammaeſtramento Criſtiano* del M.R.P.D. Modeſto Ceccòtti da Piſa Monacho Caſinenſe e Priore in S. Pietro d'Aſſiſi, trodotto dalla Latina nella lingua Italiana da Pietro Salvi in Aſſiſii 1617. Per Giacomo Salvi in 16.

De eo *Arn.* Wion lign. Vit. l. 2. cap. 72. pag. 438. ubi eum in vivis fuiſſe an. 1595. teſtatur, & Plac. Pucc. in Appar. Hiſt. de Vir Illuſtribus Abb. Floren. cap. x. pag. 85. ubi vitæ integerrimæ Virum illum appellat.

MODESTVS VENDEMINI nobili Stemmate Cæſenæ ortus, in Cœnobio S. Mariæ de Monte extra eandem Urbem Monaſticis Votis ſe obſtrinxit anno 16 . . die . . . . cujus poſtea Aſceterii Abbas fuit, & Noſtræ Congr. Viſitator; Utque erat Scholaſticis diſciplinis, Sacrorumque Canonum ſtudiis apprime excultus, librum compoſuit, divinç Paginç, Sanctorum Patruum, Juris Eccleſiaſtici auctoritatibus, celebriorum Theologorum rationibus, aliorumque etiam profanor. Scriptor. ſententiis omni ex parte vallatum, in quo Propoſitiones XXVIII. ab Alexandro VII. proſcriptas ſolide, ac nervoſe confutat, ſcholaſticâ ubique methodo ſervata, hoc præfixo titulo

Propoſitiones confutandæ juxta mentem SSmi D. N. Alexandri divina providentia Papæ VII. Eſt pag. 116. in fol. Incipit, ,, poſt enunciatam primam propoſitio-

tionem. ,, Fides eſt virtus ſupernaturalis inclinans intellectum ad credendas ,, veritates a Deo revelatas, propter ejus authoritatem; Finit. interim hic confu- ,, tationis harum xxvIII. *Propoſitionum ſit finis*, in quo omnia Sacroſanctæ Ec- ,, cleſiæ Romanæ, quæ omnis Veritatis Columna, & Magiſtra eſt, judicio, cen- ,, ſuræ, Fideique Cenſorum correctioni, omni, qua par eſt, reverentiâ, & hu- militate ſubmitto ,, eſt apud me unâ cum aliquot ejuſdem familiaribus Concionibus ad Monachos habitis, ex dono D. Hippolyti *P*ugnetti Decani &c. Obiit Modeſtus extra Cæſenam in prædio Monaſterii ſeptem paſſuum millibus ab ea Urbe diſtante vulgo dicto, *La Bagnarola* anno 1698.

N

NICOLAUS DE ALBICIS nobili genere Florentiæ natus, noſtræ Congr. Monachus, ac S. Benedicti de Padolyrone alumnus an. 1443. die 30. Maii, & deinde Prior Cœnobii Ss. Pauli Ap. & Benigni Martyris *de Capite Phari* in Vrbe Genua an. 1471. demumque Abbas S. Angeli Cajetæ, ſcripſit ſimplici ſtylo, Latinaque lingua

Compendiariam Hiſtoriam ejuſdem Monaſterii S. Benigni ab anno 1101., quo ab Othone Abbate olim S. Victoris Maſſilien. & poſtea Epiſcopo Genuenſi erectum fuit, uſque ad annum 1460., quo ſub Pio II. Pont. Max. ad Congr. S. Juſtinæ, mox Caſinenſem, tranſivit; extat ms. in 4. pagg. 40. in Tabulario prædicti Cœnobii, quam Auctor nobili viro Marco de * Auria patritio Genuenſi dedicavit, Epiſtolam nuncupatoriam ſic exordiens.

* Doria.

,, In nomine Dñi noſtri Jeſu Chriſti, Amen: Animadvertens, Vir nobilis ,, Marce de Auria animi veſtri deſiderium, quod circa hoc Monaſterium Ss. Pauli ,, Apoſt. & Benigni Martyris laudabiliter concepiſtis, prout inſigni opere manifeſte ,, dare, Noſq; reciprocâ erga *V*os amoris vice affecti &c. ex præfato Monaſt. 1471. ,, X. Martii Nicolaus de Albicis de Florentia Monachor. minimus ,, Hiſt. vero ſic

,, Primo notandum eſt, quod anno Dñi 270. vel circa, ſub Aureliano ſæviſſi- ,, mo Imperatore Seruus Dñi Sacerdos, & Chriſti Martyr Benignus &c.

Plac. Pucc. in Chron. Abb. Floren. pag. 54. in Bernardo *P*lacentino Abbate xxxxIII. anno 1460., qui etiam fuit Abbas S. Juſtinæ, meminit *Nicolai Albici* eodem anno ibidem Monachi. ,, Spedì alla Corte Romana D. Nicolao Albi- ,, zi ſuo Monaco per ſollecitare la ſentenza contro li Minoriti di S. Rocco di Ve- ,, nezia, li quali pretendeano poſſedere il corpo di S. Luca, che verdidieramente ,, era in Santa Giuſtina, e ne fece con pompa ſolenne la Tranſlazione ,, & iterum ibidem pag. 56. ubi aſſerit ad Hieronymum Alliottum Aretinum Abbat. * ſcripſiſſe Nicolaum Epiſtolam Latina lingua, quæ in Archivo Aretino inter cæteras Doctorum Virorum Epiſtolas ad eundem Alliottum aſſervatur.

* De quo ſup. lit. H.

NICOLAVS VIGNALI à Bononia in S. Proculo ejuſdem Vrbis D. Benedicti Regulam profeſſus eſt anno 1640. die 1. Nov., pervenitque uſque ad Decanatus officium, quod apud nos eſt aliarum dignitatum veluti janua, nam haud multum provecta ætate anno 1667. die 25. Julii, vitæ 49. fatis conceſſit. At dum vixit vehementi ſtudio flagravit rem Monaſticam tum Cœnobii ſui, tum aliorum in Urbe Bononienſi Monaſteriorum pro viribus illuſtrandi, quod ut aſſequeretur, nec laboribus, nec vigiliis umquam pepercit, laborumq; ac vigilarum fructum ingens, ac perutile Opus protulit, cui titulum dedit

Chro-

Cronologia del Monaſterio di S. Procolo di Bologna, è degli altri Monaſterii Benedettini dell' iſteſſa Città, con altre coſe, che hanno conneſſione, e relazione col *Monaſterio di S. Procolo*, e cogli altri Monaſterii; ſunt Tomi tres in fol. addito quarto pro Indice aliorum trium, qui mss. extant in Tabulario prædicti Monaſterii, pluries ibidem à me viſi; Primus tomus conſtat pag. integris 493. Secundus paginis 492. Tertius paginis 53. non enim eſt completus. Opus incipit ab anno Æræ Chriſtianæ 270. & pervenit uſque ad an. 1667. In quos Notitias omnes præteritarum rerum ad Monaſterium illud pertinentium, noſtrorum inſuper Privilegiorum, ac Sententiarum favorabilium congeſſit, luſtratis ſumma diligentiâ Scripturis, Rationum Libris, aliiſque mss. ejuſdem Monaſterii monumentis, ex quibus, quoad fieri potuit, ea omnia deſumpſit, & in Opere ordinavit, quæ ad proſperum, ac expeditum ejuſdem Cœnobii regimen quomodolibet conferre poſſunt.

NICOLAUS DONATI à Camajori Lucenſium appido, apud S. Eugenium Urbis Senarum Monachus factus an. 1514. die 21. Martii, vir in bonis literis apprime verſatus, ſcripſit Latino ſermone Hiſtorias, quibus Acta *Senenſium*, bellumque Hetruſcum non minori veritate, quam diligentia narrantur; eas hiſce titulis diſtinxit.

1. *Rerum à Senenſibus geſtarum* lib. 1. 2. *Belli Etruſci* inter Carolum V. Cæſarem, & Henricum II. Gallorum Regem libri duo.

De eo agunt Arn. Wion Lign. Vit. par. 1. l. 2. c. 75. pag. 443. ubi ejus libros mss. ſuo tempore extitiſſe teſtatur. Petr. Ric. Hiſt. Monaſt. Dial. 4. pag. 463. plurimum eum laudans an. 1575. adhuc ſuperſtitem „ il quale eſſendo molto eſer-
„ citato nelle buone lettere, ha ſino à hoggi fatti tre libri d' Hiſtorie latine &c. le
„ quali à giudizio di chi ne ſa raggionare, ſono ſtate da lui con non minor verità,
„ che dottrina teſſute, è con bell' ordine „ Gabr. Bucel. in Nucl. Hiſt. tom. 2.
„ ubi tamen erratur in Chronologia, cum ſub annum 1124. floruiſſe dicatur.
„ Plac. Puc. in App. Hiſt. de Viris Illuſt. Abb. Floren. c. x. pag. 79. ubi eum vo-
„ cat, Virum vitæ integerrimæ, ac Doctrinâ clarum. Ipſe etiam Nicolaus circa an. 1591. inſtituit Societatem *Confratrum* Laicorum ſub invocatione, & titulo Sacratiſſimi Corporis Chriſti prope Eccleſiam *Sanctorum Salvatoris*, & Cyrini Abbatiæ noſtræ ad *Inſulam* nuncupatæ in ditione *Senenſi*, & Diœceſi tunc *Volaterrana*, nunc vero Collenſi; non dum enim Collenſis Civitas ab Epiſcopatu Volaterrano disjuncta, & in Epiſcopatum erecta fuerat, eamque Societatem Nicolaus optimis, ac piiſſimis *Capitulis*. ſeu Regulis inſtruxit, quas Epiſcopi Volaterrani, mox Collenſes unanimiter approbarunt, ac mirifice commendarunt, utpote ad divini cultus augmentum, & animarum ſalutem collimantes. Extant illæ mss. & libello in 4. contentæ, in Eccleſia ejuſdem Soc. cautè cuſtoditæ; in cujus libelli fronte ſic legitur.

Al nome del Onnipotente, ſommo, & vero vivente Dio, & del Sig. noſtro
„ Salvatore Jeſu Criſto, ad honore del quale queſta Venerabile Fraternità, o
„ vero Compagnia, e eretta, inſtituita, ordinata, & fatta primieramente dal
„ Servo di Criſto Jeſù D. Nicolò da Lucca, con licentia, e volontà del R. D. Ago-
„ ſtino da Milano digniſſimo Abbate di queſta *Venerabile* Abbadia di S. Salvato-
„ re, & Cirino dell' Iſola, & per l' auttorità di eſſo Rmo P. Abbate confirmata,
„ ſotto il titolo, & invocatione del Smo Sacramento, vero Corpo di Jeſù Cri-
„ ſto noſtro Salvatore benedetto, ſi ſcriveranno tutte le Ordinazioni, Regola,
„ Forma, & Modo, che oſſervare, fare, è tenere devino tutti li Confrati, che
„ in eſſa ſaranno ſcritti.

NICOLAUS MINI Abbatiæ Florentinæ Monachus, id eſt in ejus Cœnobii fa-

miliam pro tempore cooptatus; cæterum cujus Monaſterii Alumnus, ſeu, ut dicimus, *Profeſſus* fuerit, mihi hactenus incompertum, ſcripſit Latino ſermone

* De eo par. 1. lit. B.

Vitam Benedicti * *Bonſignorii* Florentini Abbatis S. Mariæ de Florentiâ, teſte Plac. Puc. in Chron. ejuſdem Abbatiæ pag. 87. quæ fuit Typis tradita Florentiæ, an. 1586. in 8. apud Georgium Marcſcottum in principio Operum ipſius Bonſignorii, eſtque pag. 14.

NICOLAUS RICCIOLI, & Aſmundo natione Siculus Patria Catanenſis, S. Nicolai de Arenis ibidem aſceta, ubi Monaſticam profeſſionem ſolemniter auſpicatus eſt anno 1561. die 1. Nov. Vir fuit Scolaſticis diſciplinis apprime excultus, quas non ſolum Monachis tradidit, ſed etiam in Catanenſi Gymnaſio, Doctoris laurea inſignitus, publice docuit. At cum Poloniæ * Palatinus à Congreg. Noſtra Monachos aliquot efflagitaſſet, ut eorum operâ, ac exemplo novam Congregationem Benedictinam, quæ *Caſtro Caſinenſis* vocanda erat, in Lithuania erigeret, Nicolaus è Caſinenſi monte, ubi tunc degebat, Superiorum noſtrorum permiſſu, una cum aliis Monachis, quorum ipſe erat veluti Dux, & Antesignanus, illuc ſtrenue perrexit, ac præter Caſtro-Caſinenſe, novellæ Congr. caput, Monaſterium etiam S. Crucis excitavit, impenſas omnes pro hoc ſubminiſtrante Caſimiro Radzovio Principe, ac Duce in Olika Procancellario, & Campi-ductore Lithuaniæ, quæ & alia Monaſteria Nicolaus ad exactam, arctamque Benedictinæ Regulæ obſervationem ordinavit; Quamobrem à Clemente X. Pont. Max. annum agens ætatis 36. *Inſtitutor, & Abbas Perpetuus* Cœnobii Caſtro-Caſinenſis renunciatus fuit. Anno vero 1679. è Lithuania redux, Siciliam reviſit, ſoe quidem reliquum vitæ, ubi Monaſticæ Religionis initium hauſerat, conficiendi, ſed Monachorum Caſtro Caſinenſium iteratis precibus in Lithuaniam revocatus, ibidem anno 1693. ex hac vita migravit, magno eorumdem Monachorum, bonorumque omnium, qui eum noverant, mærore. Ut autem Sacra Doctrina æque, ac zelo Catholicæ fidei pollebat, non ei ſatis fuit voce, & prædicatione plures Heterodoxos, ac Schiſmaticos ad Romanæ Eccleſiæ gremium reducere, niſi etiam pertinacium errores validis ſcriptis confutaret, compoſito volumine ſequentis tituli.

* Carolus Kopec Senator, & Caſtellanus Trocenſis. Trocki)

1 *Præcipuæ Hæreticorum Fallaciæ* cum ſuis perſpicacibus reſponſionibus; quod Opus, cum Catanam rediiſſet, typis Siculis conſignare, ac publici juris facere ſtatuerat, ſed revertere coactus, unaque ſecum Opus ſuum in Lithvaniam reportans, ibidem, inſequuta morte, illud ms. reliquit. Redegit quoque in compendium breviſſimum, Regulam S. P. Benedicti, eam in unicum folium expanſum coarctans, ut primo veluti intuitu tota oculis conſpiceretur, ac facilius memoria retineretur: titulo appoſito

2 *Summa Monaſticæ diſciplinæ* ex Regula Smi Patris Benedicti; Quæ ms. æque, ac impreſſa plurium Monachorum manibus teritur, ejuſque aliquot exemplaria in Catanenſi Monaſterio aſſervantur, teſte Bartholomæo de Alexandro à Paternione, in Chronico ms. Monaſterii Catanenſis, ubi de eo agit. In Reg. ms. pag. 209. ſic de eo: *Abbas in Lithvania, ubi quatuor Monaſteria ædificavit, & Caſtro-Caſini* nomen impoſuit.

NICOLAUS à SALODIO Monachus Cœnobii S. Benedicti de Padolyrone in agro Mantuano, ab Arn. Wione Lign. Vit. l. 2. cap. 78. 464. refertur, una cum Columbano à Brixia, tamquam Auctor

Carminum, & Elogiorum, quæ tam Græca, & Hebraica, quam Latina, Italica, & Hiſpanica lingua compoſita, affixa ſunt tumulo Theophili Folengii, alias Merlini Coccai apud Campeſium, ex quo illa idem Arn. exſcripſit, quorum aliqua Noſquoq. ex eodē Arn. in prænemorato Theophilo referemus. Vocat autem Arn.

Arn. Nicolaum, & Columbanum prædictos *Poetas ſui temporis non contemnendos*

NICOLAVS MARIA DE TEDESCHIS Catanæ in Sicilia nobili genere ortus eſt anno 1672. ex ea nimirum familia, ad quam genus ſuum referre aſſerunt Abbatem illum celeberrimum S. Mariæ de Maniace, mox Archiepiſcopum Panormitanum S. R. E. Cardinalem Nicolaum de Tedeſchis Ord. quidem noſtri Monachum, ſed haud noſtræ Congreg., quamvis Congr. noſtræ tempore floruerit, quod ex eodem omnino ſtemmate, ex ſigillo, imagine ejuſdem Cardinalis, quam Catanen. Tedeſchi hodieque apud ſe retinent, ſatis probatum videtur, licet aliqui aliter exiſtiment. * Noſter autem Nicolaus Maria adhuc adoleſcens Hieroſolymitanis Equitibus, nunc Melitenſibus, adſcriptus, Monaſtici inſtituti deſiderio, invitis licet Parentibus ſub D. Benedicti vexillo Deo militare decrevit, in Monaſterio S. Nicolai de Arenis, an. 1686. die 8. Oct. Ibi humaniores literas, ac ſeveriores diſciplinas, Theologiã præſertim Poſitivã, ut dicũt, æque, ac Dogmaticam, D. Felice * Roma præceptore, egregie didicit; itaque admodum juvenis vigeſimo nempe ætatis anno Philoſophiam ex D. Anſelmi doctrina in Patria docuit, Catanenſis Univerſitatis Theologica laurea donatus; an. vero 24. Conciones ſacras publice habuit; Romæ deinde in noſtro D. Anſelmi Collegio opera ejuſdem D. Felicis Roma, qui totius Congr. negotia tunc procurabat, ſcholaſticam, ac dogmaticam Theologiam magno diſcipulorum profectu, nec minori nominis celebritate plures annos tradidit; Quamobrem Clemens XI. Pont. *Max.* ejus doctrinæ, ac probitatis accepta fama, eum inter ſacri Indicis Conſultores, ſanctæque Romanæ, ac Univerſalis Inquiſitionis Qualificatores admiſit, nec multo poſt ad Liparitanum Epiſcopatum evexit, anno 1710., cum jam a noſtra Congr. Prior electus fuiſſet, & brevi admodum Abbas eligendus foret. Sed parvo ſane tempore apud Liparam manſit, gravibus enim Eccleſiæ ſuæ exigentibus cauſis, Romam paulo poſt rediit, ubi prælaudatus Pontifex ſacrar. Congregationum Rituum, & Examinis Epiſcoporum *Secretarium*, ſanctæque Inquiſitionis *Conſultorem*, ac eorumdem Epiſcoporum *Examinatorem* illum conſtituit, quibus provinciis omnium Ordinum plauſu ſtrenuè ſatisfacit; nec dubium eſt, imo pluribus in Romanâ aulâ notiſſimum ſtatuiſſe Pontificem ampliſſimâ illum S. R. E. Cardinalis dignitate inſignire, niſi ejuſdem Pontificis Inſperata mors maximum hunc honorem Nicolao eripuiſſet; Poſt cujus deceſſum Nicolaus Epiſcopatu Liparitano dimiſſo, & ab Innocentio XIII. Archiepiſcopus Apamienſis declaratus, prædictis in Urbe muneribus obeundis ſtrenue incumbit. Cæterum cum Romæ *Lector* exiſteret in publicam lucem ſequentes libros emiſit, his titulis prænotatos.

* Mong. Bibl. Sic. p. 2.

* De eo ſup. 1. par. lit. F.

1 *Scholæ D. Anſelmi Doctrina* ad Logicam, Phiſicam, Metaphiſicam, Ethicam, Theologiam Scholaſticam, & Dogmaticam accommodata, mille, & octoginta Theſibus ad mentem D. Anſelmi Ordinis S. Benedicti Abbatis Beccenſis, & Archiepiſcopi Cantuarienſis. Romæ apud Joſephum de Martiis, Typis Joannis Franciſci Chracas anno 1705. in 4.

2 *Sacræ Doctrinæ Synopſis*, in quâ univerſa Theologia tum Scholaſtica, tum Dogmatica, ad ſacræ Scripturæ *Auctoritatem*, Pontificum ſanctiones, Decreta Conciliorum, præcipue vero D. Anſelmi Ord. S. Benedicti Abbatis Beccenſis, & Archiepiſcopi Cantuarienſis collimata, proponitur; Nec non ex Eccleſiaſtica hiſtoria ſelectæ Controverſiæ ad illam ſpectantes, juxta veterum Scriptorum fidem, *Chronologiæ* rationem, & criticæ ſcientiæ leges excitantur, & dirimuntur. Romæ an. 1708. in 4. typis Nicolai de Martiis.

Jam vero Epiſcopus, & Romæ degens, ſcripſit Italice, ſupreſſo tamen proprio nomine, & veluti ex perſona domeſtici alicujus, & familiaris ſui, libellum pagg. 99. tali donatum titulo

3 *Diſeſa della Verità* a favore di Monſig. Nicolò Maria Tedeſchi Veſcovo di Lipari, e della libertà, ed eſenzione della ſua Chieſa, contro le calunnie, e gli errori dell' Autore d' una Scrittura Spagnuola intitolata *Propugnaculo della Real Juriſdicion &c.* Romæ in fol. per Lucam Antonium Chracas; quamquam ejus nomen, & locus impreſſionis omittatur: dividitur in tres partes, in quarum tertia diffuſe exponitur origo, & progreſſus Epiſcopatus Liparitani anterior ipſis Nortmannis, qui Siciliam ab Agarenorum tirannide ſubſtraxere. Item

4 *Iſtoria della preteſa Monarchia di Sicilia* diviſa in due parti dal Pontificato di Vrbano II. ſino a quello di N. S. Papa Clemente XI. parte prima &c. Si aggiungono tre Indici, il primo de' capi (ſunt num 35.) il ſecondo Gronologico de' documenti. Il terzo delle materie. In Roma l' anno 1715. in fol. pagg. 446. quod opus prius Latine compoſuerat; ſed juſſu prælaudati Pontificis in Italicum ſermonem verſum, typis tradidit.

De Nicolao Maria multis, magnâque cum laude agit Aut. Mong. Biblior. Sicul. parte 2. pag. 93. Item Auctores Ephemeridum Literator. Italic. Venetiis impreſſ. anno 1713. tom. 12. art. 16. pag. 47. In noſtris Regeſtis ſcribitur pag. 245. in margine de eo, *Lector Sac. Theolog. Romæ, Prior, Epiſcopus Liparit. à Clem. XI. Secretar. Sacr. Rituum, Conſultor Indicis, & Qualificator S. Officii*; & nunc etiam ejuſdem S. Officii Conſultor &c. ut ſupr. dictum eſt. Ignatius Hyacinthus Amat de Graveſon Ord. Prædicat. Hiſtor. Eccleſiaſticæ tom. 4. parte prima Colloq. 2. pag. 107. circa finem „ Hic
„ breviter tantum annotabo, paucis ab hinc annis gravem de hoc Vrbani II.
„ privilegio (*Monarchiæ nempe Siculæ*) exarſiſſe contentionem, & hinc inde
„ hoc de argumento libros fuiſſe conſcriptos, quos inter, potiſſimum à Viris
„ eruditis commendatur liber Italico idiomate editus, cui titulus eſt, *Iſtoria della preteſa Monarchia di Sicilia*, Romæ anno 1715.

ODE-

O

ODERISIUS PIERIUS natione Græcus, ex inſula, & Vrbe Chio, * nobilibus, & Catholicis parentibus natus, adoleſcens Romam in Græcorum Collegium miſſus, ibidem Latinas, Græcaſque literas apprime didicit, ita ut deinde aliorum Juvenum in utraque lingua Præceptor conſtitueretur; Mutato poſtea Ritu ex Pontificia diſpenſatioone, Franciſci Cardinalis Barberini opera, apud Caſinum inter Monachos admiſſus eſt an. 1671. die 21. Novembris, ubi humaniores literas ſacrarum præſidio fulciens, dignum ſe præſtitit, quem aliquot poſt annos Sacra Congregatio de Propaganda Fide *Viſitatorem* Apoſtolicum in Tuſciæ primum maritimas oras, deinde in Corſicam Inſulam miſerit, ut Græcos illos, qui ex Peloponenſi tractu, olim Laconia, nunc *Braccio di Maina*, ab Italis dicto, Turcarum Tyrannidem declinantes, eo aufugerant, ad Catholicæ Eccleſiæ gremium (erant quippe fere omnes Schiſmatici) reducendos curaret; Quod quidem magnis exantlatis laboribus, ac periculis, Deo favente, feliciter aſſequutus eſt Oderiſius; demum cum ejus Gentis Græcus Epiſcopus Paomiæ in eadem inſula Corſica fatis conceſſiſſet, Oderiſius ab Innocentio XI. Pontifice maximo Vicarii Apoſtolici authoritate inſignitus, eidem Genti præfectus fuit anno 1685. quo munere ſatis laudabiliter plures annos perfunctus, tandem ſe iterum Caſinum recepit, Deo, ac ſibi unice vacaturus, erat enim vir admodum pius; ibique anno 1704. diem ſuum obiit haud multum provecta ætate. Eum ego Caſini e Romano Tyrocinio illuc miſſus aliquot annis vidi, ab eoque prima Græcæ linguæ elementa percepi; ſcripſit

* Scio-

1 *Summam Conciliorum*. & 2. *Elogiorum Sacrorum* librum eruditum, variiſque ingenii acuminibus undique conſperſum; quæ opera morte præventus, publici juris, uti deſtinaverat, facere non potuit; Aſſervantur Caſini mss. in Bibliotheca.

ODOARDUS BISSONI patria Vicentinus, in S. Joanne Evangeliſta Vrbis Parmæ in Monachum attonſus eſt, anno 1682. die 8. Decembris; Vir Latina, Græca, Gallica, aliiſque linguis doctus, ac multiplici eruditione, variiſque Scientiis ornatus, haud vulgares in re literaria progreſſus fecit, majores nihilominus facturus, ſi optimis ſtudiis, quibus ſeſe devoverat, pro valetudine impenſius operam dare potuiſſet. Ingenii certe ſui dotes, ac vim, præcipue in arte oratoria pluribus Concionibus, tum *Adventualibus*, *tum Panegyricis*, quas Mutinæ, Genuæ, alibique magno ſemper Auditorum plauſu, habuit, luculentiſſime patefecit. Illarum poſtrema ea fuit, qua Genuæ in Eccleſia Monialium D. Marthæ, quo Parmâ ad id muneris accitus fuerat, ejuſdem Sanctæ laudes adeo concinne, eruditè, ac appoſitè recitavit, ut Auditores omnes in admirationem adduceret, totamque Urbem nomini ſui fama repleret; Sed paulo poſt læthali Hæmorroide invaſus in Monaſterio S. Catharinæ, pie, ac religioſe vitam relinquere coactus fuit anno 1717. die 13. Auguſti, ætatis ſuæ anno 52. omnium mærore, ac lachrimis comitatus. Ejus lucubrationes quas quidem ſcire potui, hæc ſunt

1 *Orazione* detta nella Chieſa di S. Gio: Vangeliſta di Parma de Monaci Caſineuſi, nelle ſolenni Eſſequie fatte al Revmo P. Abbate D. Vitale Terraroſ-

ſa di Parma, già pubblico Lettore nell' Univerſità di Bologna, e di Padova, dedicata al Revmo P. D. Giuſeppe Maria de Conti Barbieri di Vicenza Abbate di S. Maria di Praglia. In Parma preſſo Alberto Pazzoni, e Paolo Monti 1690. in 4. eſt plurimum erudita. Eam refert Jo: Cinel. Bibl. Vol. pluteo xi. pag. 134. licet ſuppreſſo Odoardi nomine in lucem prodierit, item ſcripſit, recitavitque

2 *Orationem funebrem* in obitu Revmi Patris D. Angeli Mariæ Arcioni Parmenſis Abbatis S. Sixti. Placentiæ anno 1688.

3 *Orationem funebrem* in obitu Marchionis Lelii Boſcoli Sereniſſimi Parmæ Ducis à ſecretis Status.

Cæperat etiam ſcribere hortatu Antonii Magliabechii Elogia hiſtorica Literatorum ſui temporis, ſed crebreſcentibus morbis, aliiſque occupationibus prohibitus, medio in curſu ſubſiſtere adactus fuit; Ejus leguntur aliquot Italicæ Epiſtolæ valde doctæ, ac eruditæ ad Equitem Proſperum Mandoſium Romanæ Bibl. auctorem vol. 4. 5., & 6. Epiſtolarum Variorum ad eundem Mandoſium.

• Toſſ. ODOARDUS DE TONSIS • patria item Vicentinus Monaſterii SS. Felicis, & Fortunati, quod prope Vicentiam ſitum eſt, alumnus effectus anno 1626. die 6. Januarii, deinde ejuſdem, aliorumque Cœnobiorum Abbas; Vir fuit in Aſtronomia, Geometria, Arithmetica, aliiſque Mathematicis diſciplinis plurimum verſatus, ac celebris, de quibus quamplurima reliquit mss. quorum tamen major, ac potior pars ablata poſt ejus obitum fuit, illa vero, quæ plagiarii effugerunt manus, vel quibus illæ pepercerunt, extant nunc in Bibliotheca ejuſdem Monaſterii in hos libros diſtributa.

1 *Aſtronomicorum* l. 1. in 4.

2 *Scripturæ Mathematicæ* tom. 1. in 4.

3 *Opus Arithmeticum, & Geometricum* tom. 1. in 4.

4 *Dialogo della Laguna di Venezia* con lettere diverſe ſopra l'isteſſa materia.

De eo in noſtris Regeſtis mss. pag. 172. à tergo, ubi in margine ſic; *Abbas Mathesis Profeſſor*.

P

PAVLUS ANDREAS GVALTERIVS à * Catacio ulterioris Calabriæ Vrbe, in Caſinenſi Cœnobio Monaſticum inſtitutum ſuſcepit, anno 1650. die 13. Nov. & cum prompto admodum, facilique eſſet ingenio, in liberalibus Artibus, & præſertim Mathematicis diſciplinis plurimum profecit, ut oſtendunt plures Tractatus Mathematici, quos ſcripſit, hodieque extant mss. in Caſinenſi Bibliot. quorum unus Italice hunc titulum præfert

* Catanzaro in Calabria

1 *Delle Progreſſioni Geometriche*, & uſo mirabile di eſſe ne Problemi concernenti il guadagno, che divien' capitale; dedicato al Sig. Conſigliero D. Trajano Miroballo Mathematico. Alter Latinè ſic prænotatur.

2 *De Formatione Idearum*, quibus Trigonometria rectilinea Triangula reſoluit. Protheoria, D. Joſepho Majorana Cathedralis Eccleſiæ Averſanæ Canonico dicatus.

PAVLVS AVGVSTINVS De FERRARIIS honeſtâ admodum familiâ Genuæ natus, Monaſterii S. Benigni in eadem Vrbe primum, deinde, obtentâ translatione, Caſinenſis Archiſterii alumnus evaſit anno 1649. die 22. Octob. ut autem erat optimis ſtudiis deditus, & religioſis moribus ornatus, per omnium inferiorum munerum gradus, in quibus integritatis, prudentiæ, ac induſtriæ, laudem eſt conſequutus, ad Abbatis dignitatem pervenit, qua cum in patria fungeretur, morte præoccupatus, ad immortalitatem tranſivit; Florenti adhuc ætate, imprimendam curavit.

Smi Patriarchæ Benedicti Regulam, ex vetuſtiſſimis membranis Sac. Monaſterii Caſinenſis, ſumma fide, ac diligentia exemplatam, cui varias Lectiones, & Notas addidit ipſemet Paulus Auguſtinus. Neapoli typis Novelli de Bonis an. 1659. Opus ſane perutile, ac valde eruditum, ſed quod Paulus Auguſtinus magna ex parte deſumpſit ex Collectionibus Angeli * de Nuce, qui Notas eruditiſſimas in Vitam ejuſdem Smi Protoparentis, & in Chronicon Caſin. concinnavit; quod quidem Paulus ipſe Auguſtinus conceptis verbis oſtendit in fine ſuæ præfationis; „ Sed quoniam (inquiens) ingenui eſt fateri per quos profeceris, illud „ vos tandem latere non patiar, me non pauca, quæ in Notas congeſſi ex Adverſa„ riis excerpſiſſe Rmi Patris D. Angeli a Neapoli Abbatis hujus Sacri Caſin. Mona„ ſterii, cui à ſecretis aſſiſto. „

* De quo ſup. p. 1. lit. A.

Ejus cum laude meminerunt Aug. Oldoin. Soc. J. in Athenæo Liguſtico pag. 453. his verbis „ Paulus Auguſtinus de Ferrariis Genuenſis patriâ, profeſſione „ Monachus Caſinenſis, Antiquitatis perveſtigator ſtudioſiſſimus, quem ſive miram „ ejus vitæ innocentiam, ſive religioſæ perfectionis flagrantiſſimum ſtudium quiſ„ que attente perpendat, Virum plane admirabilem prædicabit &c. „ citatque Raphaelem Sopranum de eo loquentem. Nicolaus Toppius in Bibl. Neapolit. pag. 232. ubi eum in Neapolitano Regno natum vult, quamvis Genuâ oriundum. Jul. Ambr. Lucenti in Ital. Sac. reſtricta, aucta &c. pag. 1059. Bernard. Pez Epiſtola X. Apologetica pag. 250. ubi eum *Auguſtinum tantum de Ferrariis*, omiſſo Paulo, nominat.

PAVLVS BACCIVS ab Vrbe profeſſus noſtrum inſtitutum Romæ in Monaſterio D. Pauli anno 1605. die 6. Nov. in Regeſt. ms. pag. 55. *aliqua dicitur ſcripſiſſe*. Sed quæ, non indicantur.

PA-

PAULUS BAPTISTA item Genuæ nobili genere Vſodemare prodiit, & in Cœnobio S. Catharinæ ejuſdem Vrbis Monaſticam vitam auſpicatus eſt anno 1636. die 3. Maii. Scholaſticis, ſacriſque literis imbutus, in patriâ Theologus Collegialis, Conciones ſacras pluribus in locis magna populorum utilitate, nec minori plauſu frequenter habuit; Gallici item ſermonis peritiſſimus, ex eo ad animarum ſalutem, divinæque gloriæ incrementum in Italicam linguam tranſtulit, ſermones S. Franciſci de Sales, eoſque ſub hoc titulo typis excuſos, evulgavit.

I Veri Trattenimenti, o Diſcorſi Spirituali di Monſig. Franceſco di Sales Veſcovo, e Principe di Geneva, anno 1652., & iterum anno 1701. Venetiis per Jo. Baptiſtam Indrich. „ Alia prælo parabat, ſed morte præventus per-
„ ficere minime potuit, aſſervantur autem apud ſuos in Cœnobio Genuenſi„ Ita Auguſtinus Oldoinus in Athenæo Liguſt. pag. 453. ex Raphaele Soprano.

Ipſe Paulus Baptiſta in præf. prænarrati Operis promittebat, ſe quamprimum in lucem editurum alia ejuſdem Sancti Opuſcula à ſe pariter in Italicum idioma tranſlata, nempe 1. *Le lettere Spirituali*. 2. *Le Sagre Reliquie*. 3. *Lo Stendardo della Croce*: cum epitome Vitæ ipſius S. Franciſci; & alia omnia ejuſdem Sancti Opera in eandem linguam ſe tranſlaturum ſi diutius vixiſſet. In Regeſt. mſ. pag. 275. à tergo, dicitur in margine; *Concionator optimus*.

PAULUS BELGA Brugenſis cognomine Malaſſus honeſtis ortus Parentibus, fere ab incunabilis meliorum literarum ſtudiis addictus, Monaſticum inſtitutum in Belgio primum, deinde ad noſtram Congr. tranſiens, in Monaſterio *S. Juſtinæ* Patavinæ profeſſus eſt an. 1582. die 27. Nov. Proſpero quidem eventu, nam, ut de eo ſcribitur in libro Defunctorum, qui extat in Archivo ejuſdem S. Juſtinæ ſign. num. 480. in fol. „ Ad idem Monaſterium divinitus
„ fuit vocatus, ibiq; adeo laudabiliter vixit, ut pietatis, modeſtiæ, continen-
„ tiæ, charitatis, ac incredibilis patientiæ egregia ſemper exempla omnibus præ-
„ buerit; Quas animi virtutes eo pulchriores reddebat, quo eas ingenii acumen,
„ memoriæ felicitas, liberalium diſciplinarum peritia, linguarumque diverſitas
„ plurimum adornabant, Sciebat enim optime non ſolum Græcè, & Latinè ſed
„ etiam Hebraicè, Gallicè, Germanicè, & Hiſpanicè conſtanter, ac perpolite
„ loqui, Artem Oratoriam excellenter callebat: Poeſim autem cum Græcam,
„ tum Latinam celebri cum fama tractabat, quem admodum ejus

„ *Ingenioſiſſima Carmina* adhuc teſtantur, & alia ejus Opera, quæ extant
„ mſs. ſatis oſtendunt, quibus laudibus dignus ſit. Obdormivit autem in Domi-
„ no an. 1598. Kalendis Ianuarii „ hæc ibi, ſed quo nam in loco aſſerventur prædicta hujus tam egregii Viri Opera, modo in S. Iuſtina prorſus neſcitur, niſi forte injuria temporum intercciderint. Ejus tamen legitur Carmen in Aniciam familiam præfixum Ligno Vitæ Arnoldi Wionis, quod incipit.

Telluris medium late complexa virebat
Arbor, & ingentes tollebat ad æthera ramos,
Hæc rutilis diffuſa comis, diffuſa venuſtis
Fructibus &c.

* Monreale. *PAULUS* cognomine *CATANIA* natione Siculus è Monte * Regali, Monaſterii S. Mariæ in eadem Civitate alumnis adſcriptus fuit anno 1610. die 21. Julii; ibidemque ſcholaſticis, humaniſque literis excultus, Conciones ſacras aliquandiù habuit, vindicandiſque ab interitu Cœnobii ſui memoriis impigre laboravit. Nec interim Siculas Muſas, morales tamen, præteriit, imo impenſam iiſdem, nec improſperam navavit operam, pluribus, iiſque bonæ notæ, cantionibus patria lingua compoſitis; Honorum autem gradus,

quos

quos noſtra Congregatio virtute præditis, ac morum integritate conſpicuis impartiri ſolet, directo tramite aſcendit omnes, Decani videlicet, Prioris, Abbatis denique (*Titularis tamen*) S. Petri de Maſſa; Scriptioni itaque, ac pietati tempus omne vitæ cum impendiſſet, feliciter tandem obiit Panormi in Cœnobio S. Petri de Eremitis, quod hoſpitium eſt Monachorum Montis Regalis an. 1670. his relictis ſtudiorum ſuorum fructibus nempe.

1 *Canzoni Morali*, tom. 9. In 16. præter duos poſtremos, qui ſunt in 8. quorum 1. impreſſus fuit Panormi an. 1660. apud Andream Colicchiam. 2. ibidem eodem an. apud Joſephum Biſagnum. 3. ibidem eodem an. apud Colicchiam. 5. ibidem an. 1661. apud eundem Colicchiam. 5. ibidem an. 1662, apud eundem. 6. ibidem eodem an. apud eundem. 7. ibidem anno 1663. apud eundem. 8. qui ſic prænotatur *Tavola Alfabetica* di tutti li Motti cavati dalli Libri di Canzoni coll' aggiunta di trecento altre Poſte, impreſſus eſt ibidem an. eodem 1663. apud eundem Colicchiam, in 8. 9. qui ſic inſcribitur, *Teatro*, ove ſi rappreſentano le miſerie humane, e le mentite apparenze di queſto fallace mondo in Canzoni Siciliane in ſeſta Rima, impreſſus eſt ibidem an. 1665. apud eundem Colicchiam in 8. Cæterum ſeptem priores tomi ita diſpoſiti ſunt, ut unaquæque Cantio habeat pro themate adagium aliquod Siculum; item ſcripſit Italicè

2 *La Cronica della Chieſa di Monreale*, e ſuo Real Monaſterio; quod Chronicum ms. aſſervatur in prædicto Monaſterio in plures libros diſtributum; allegaturque ſæpiſſime ipſis ejuſdem verbis à Petro Antonio Tornamira variis in locis ſuorum Operum; præcipue in *Origine, è progreſſo della Congregation' Caſſineſe*, impreſſo Panormi an. 1675. habebat quoque editioni paratas

3 *Conciones Sacras* Italica lingua compoſitas, quæ tamen in lucem non prodierunt. Eum laudant Jo: Evangeliſta à Panormo in Anagrammate pag. 158. & Ant. Mong. Bibliothecæ Siciliæ par. 2. pag. 121.

PAULUS GRAVINA etiam ipſe natione Siculus, Patria Catanenſis, nobili genere ortus, Monaſticam profeſſionem emiſit apud S. Nicolaum de Arenis in eadem ſua Patria anno 1579. die 10. Februarii. Hic novo, inuſitatoque argumento Sacram Theologiam poeticis floribus exornandam ſuſcepit, *Summam Theologicam*, *& Primam Secundæ* D. Thomæ Aquinatis Hetruſco carmine tertio Rhytmo decantans, quod quidem quanti laboris, ac vigiliarum plenum opus fuerit, nemo non intelligit: Huic ſimile poſtea breviori libello, diverſoque carminis genere ſatis feliciter præſtitit *Franciſcus Lemene*, egregiam proinde laudem ab omnibus conſequutus. At noſter Paulus Abbatis dignitatem, qua inſignitus Catanenſe Monaſterium adminiſtravit, ſponte dimiſit, quo privatus, Deo, ac ſibi tranquillius viveret, ac tandem an. 1626. Catanæ mortales exuvias depoſuit, in Cælum, uti ſperandum eſt, migraturus, Operibus quæ compoſuit, hiſce titulis appoſitis.

1 *Prima parte della Somma di S. Tomaſo d' Aquino* Dottore Angelico dell' Ordine de Predicatori, ridotta in Somma in lingua Toſcana, in terza Rima, diviſa in tre parti principali, & otto Canti à beneficio di Santa Chieſa, e de fedeli ſtudioſi l' anno 1595. All' Illmo, è Revmo Signore il Sig. Cardinale Aleſſandrino; Cui valde eruditam, gravemque Epiſtolam nuncupatoriam ſcribit, ex Monaſterio S. Benedicti in Agro Mantuano die 15. maji an. 1595. Quibus adduntur duæ Cantiones Italicæ, tertio Rhytmo.

2 *La Prima ſeconda di S. Tomaſo d' Aquino* ridotta in Somma in Rima ſciolta Toſcana in Dialogo ſotto il nome di Paolo, è Tomaſo, diviſa in ſette Canti ad honor di Dio, ed honeſto eſercizio de' fedeli Criſtiani.

Q   Item

Item ſcripſit Latinè, nec iovenuſtè ad calcem *Primæ Secundæ* brevem,
3 *Tractatum de Viro bono*, complectentem quæ ad viri boni complementum neceſſario ſpectant, in cujus fine ſic legitur, *Compilatus Caſini, cum ibidem Studiis vacaremus, anno à partu Virginis* 1589.

Hæc omnia manu exarata in fol. aſſervantur Bononiæ in Bibliotheca Monaſterii S. Proculi à me viſa an. 1709. dum Ticino Romam regrederer.

Fuit alius Paulus Gravina pariter Siculus, ejuſdemque Catanenſis Monaſterii alumnus, ſed noſtro Paulo ſenior, & fortaſſe ejus Patruus, qui Monaſticam regulam profeſſus eſt an. 1557. die 22. Februarii, fuitque Romæ D. Pauli Prior anno 1575. ac deinde Abbas Caſtrovillarum in Calabria, qui à Gregorio XIII. electus fuit *Præſidens*, ac Reformator Monachorum S. Baſilii in eadem Calabria, & Sicilia; quique poſtea Monaſterium Catanenſe adminiſtravit ab ao. 1581. uſque ad annum 1585. obiitque an. 1592. ut narrat Bartholomæus de Alexandro * à Pateroione in Chron: Monaſterii Catanenſis; de quo Petrus Ricor. Hiſt. Monaſticæ dial. 4. pag. 466. hæc habet „ Paolo della nobil famiglia di Gravina di Catania Città famoſiſſima „ della Sicilia, è coſtui hoggi Priore * del noſtro S. Paolo di Roma, per„ ſona molto eſercitata nella Teologia, & altre ſcienze; & anco è molto „ gratioſo, & humano, è non vale poco ne maneggi delle coſe, & è buon Muſico „; quod ideo commemorare voluimus, ne quis majorem hunc Paulum cum juniore noſtro confundat.

*De eo ſupra lit. B.

*Anno 1575.

PAULUS ISVARDUS Ferrariæ natus, D. Benedicti in eadem Urbe cætui admuneratus eſt ao. 1569. die 29. Junii, ac deinde ejuſdem Ferrarienſis Monaſterii Abbas, ſacra Poeſi, ac Muſica facultate floruit an. 1578. quo in lucem emiſit ſequentium titulorum lucubrationes,

1 *Altus, Paſſiones*, Lamentationes, Benedictus, Miſerere, multaque alia devotiſſima Cantica ad Officium Hebdomadæ Sanctæ pertinentia, nunc recens collecta, emendata, & Typis tradita Venetiis apud Hieronymum Scottum an. 1565. in 4. item

2 *Pſalmi per totum annum*, Ad Veſperas canendi cum tribus Magnificat, quorum unum tum pari, tum plena voce uti libet, cani poteſt, quatuor vocum. Venetiis an. 1578. in 4. & iterum Mediolani an. 1590. in 4.

3 *Hymni plures* diverſo carminis genere, de Sanctis Apoſtolis Petro, & Paulo, qui conceſſione Capituli Generalis decantabantur in eorum ſolemnitatibus in Monaſterio Sancti Benedicti de Mantua, ubi etiam mss. aſſervabantur, teſte Aro. Wion. Lign. vit. lib. 2.

PAULUS RACCHI Ravennæ ortus inter S. Vitalis; (quod celebre ibidem Cœnobium eſt) ſodales cooptatus fuit, anno 1639. die 1. Aprilis, & poſtea Abbas *Titularis* creatus, eminuit Matheſis, Aſtronomiæ, & Aſtrologiæ, eruditione minime vulgari, ac inſtrumentorum, quibus eorundem facultatum Profeſſores utuntur, ſingulari artificio; qui cum vitam, uſque ad an. 1671. inter nobiliora ſtudia produxiſſet, eam ex caduca in immortalem commutavit, ætatis ſuæ an. 67. relictis pluribus.

Tractatibus Aſtrologicis Italica idiomate compoſitis, qui manu ipſius Auctoris exarati, Ravennæ in prælaudato Monaſterio aſſervantur.

De eo Seraph. Paſol. de Vir. Illuſtribus Raven. l. 3. cap. 2. pag. 61. In Regeſto ms. pag. 190. à tergo, ubi in margine *Optimus Aſtrologus*.

PAULUS RIVEGLIA Patria Neapolitanus, ex Hiſpania tamen oriundus, in Monaſterio S. Laurentii de Averſa Monachum profeſſus eſt an. 1646. die 21. Martii, Qui cum à prima juventâ humanis, divinisque literis plurimam

ope-

 P

operam dediſſet, Concionator, ac Poeta ſuo tempore celebris evaſit; ac Parmæ, ubi aliquandiù moratus eſt, haud exiguam laudem obtinuit ab Orationibus fere extemporaneis, quas in funere Ser. Duciſſæ, coram Parmenſibus Principibus, habuit. In noſtra vero Congregatione Decani primum munere, ac deinde Prioris *Titulo* decoratus fuit: Obiit Mediolani in Sancto Simpliciano; poſtque obitum Scriptorum ejus fragmenta à diligenti viro accurate collecta in lucem ſub hac epigraphe emiſſa ſunt

1 *Trattamenti Accademici*, e Poeſie poſtume del P. D. Paulo Riveglia, raccolte da Mario Angelo Dori; In Pavia 1576. per Carlo Franceſco Magri Stampator della Città. 2. *Conciones vero* Sacræ mss. in Parmenſi Cœnobio remanſerunt. In regeſto pag. 280. in margine; *Prædicator egregius*.

PETRVS ALOYSIVS à Turre Patria Genuenſis, Florentiæ apud S. Mariæ inſigne Cœnobium vota ſua ſecundum D. Benedicti inſtituta Domino nuncupavit an. 1706. die 26. Junii; ibidemque optimis ſtudiis Valſechio, & Quirino Magiſtris eruditus, adeo profecit, ut admodum brevi Philoſophiæ, ac Theologiæ Præceptor ſit conſtitutus; docuit eas facultates Ceſenæ, Parmæ, Mantuæ in noſtris Monaſteriis cum ingenii, ac doctrinæ fama; Poſtremo an. 1723. Romam accerſitus, in noſtro D. Anſelmi Collegio Sacros Canones eſt interpretatus, ſpem haud dubiam omnibus ingerens, non ſolum in Scholaſticis diſciplinis, verum etiam in quolibet alio eruditionis genere uberes ſapientiæ fructus ſe prolaturum, præſertim cum fermè adoleſcens ediderit Italicè.

Vita di S. Colombano ſcritta per li divoti del medeſimo Santo &c. In Modona per Bartolomeo Solani Stampator Ducale 1711. in 12. pagg. 172. una cum præfatione, quam ſatis prolixam, uti res exigebat, eidem Vitæ præmiſit, in qua ſeriò, & erudite plura Chronologica dubia, & difficultates minime leves, quæ in eadem D. Columbani Vita a Jona olim conſcripta, paſſim occurrunt, præcipue circa ejus in Galliam itionem, tempore *Sigeberti Regis* anno 574 duplicéque ejuſdem in Italiam adventum, facillime enodantur, & explanantur, longe utique aliter quam Mabillonius, & Pagius eaſdem explicant, qui duobus Ionæ attributis, & correctis parachroniſmis, omnia facile componi poſſe arbitrantur, quod tamen negat Turrius, qui proinde Ionæ fidem circa res à D. Columbano in Gallia, & Germania geſtas integram aſſerens, in eo tantum Jonam erraſſe autumat, quod duo S. Columbani in Italiam itinera, unum nempe D. Gregorii *M.* alterum Bonifacii IV. tempore, utpote res Italicas parum edoctus, prorſus ignoraverit; quo animadverſo, difficultates omnes, omneſque contradictiones ſtatim tolli demonſtrat. Hæc D. Columbani Vita iterum fuit impreſſa Mediolani an. 1728. in Regia Curia per Joſephum Richinum Malateſtam, opera cujuſdam perſonæ Sancto Mauro devotæ. Anno 1725. unus fuit ex Theologis Concilii Romani, & anno ſequenti in Comitiis majoribus Mantuæ celebratis creatus eſt *Comprocurator*, qui gradus elapſo congruo tempore Prioratum deſinit; quamobrem an. 1728. electus fuit *Prior* Sancti Pauli de Vrbe.

PETRVS ANTONIVS TORNAMIRA, & GOTHO natione Siculus, Patria Alcamenſis, nobilique familia ortus, ſed à diuturno incolatu, & monaſtica profeſſione, quam in Monaſterio S. Martini de Scalis an. 1641. die 27. Decembris iniit, Panormitanus dictus, natus eſt an. 1618. die 7. Feb. A puero ſcientiis humanis, præcipue Juriſprudentiæ ſtrenuam operam dedit, & admodum Juvenis I. V. lauream conſequutus eſt, an. vero ætatis XXI. Iudex *Primarum Appellationum* pro Panormitana Vrbe in Regia Curia conſtitutus

 fuit,

fuit, quo tempore Sæculo valedicens, Monaſticæ diſciplinæ paleſtram ingreſſus, ſacrarum literarum ſtudiis, ac regularium virtutum exercitationi ſe penitus devovit; *M*orum igitur innocentia, ac doctrinæ fama conſpicuus a Iacobo de *Pi*laſ x Archiepiſc. Panorm. Cenſor, ſeu, ut dicimus, *Examin. Synod.* à Fidei Inquiſitoribus *Sancti Officii Conſultor*, à Senatu denique Panormitano, pro Eccleſiaſtico Ordine, Deputatus, fuit electus, quæ videlicet munia, quanti ab omnibus fieret, quantaque veneratione apud omnes frueretur, ſatis oſtendunt. *H*æc extra; intra vero Monaſterium, Procurator ejuſdem, Æconomus, ſeu ut vocant, *Cellerarius*, Decanus, Tyronum Magiſter, Archivo, ac Bibliotecæ Præfectus, Prior denique Titularis, Monaſterium ipſum, totamque adeo Congregationem, qua induſtria, qua ſcripto pluribus, magniſque beneficiis affecit; Pecuniarum enim, quæ ex paternâ domo, vel aliunde illi obvenerant, in duo præclara Opera, *P*ietatis unum, Sapientiæ alterum, maximam partem cum Superiorum facultate impendendam curavit; Primum fuit D. Gregorii Magni, Eccleſiæ, & Cœnobii Sancti Martini Conditoris, & Sanctæ Sylviæ ejuſdem Matris Sacellum fere à fundamentis à ſe conſtructum, locupletatum, annuoque cenſu dotatum, quo in ejus feſto duodecim pauperes, quorum pedes Monachi abluunt, ad menſam excipiantur, aureoque nummo donentur, in memoriam, ut arbitror, & ob exemplum ejuſdem D. Gregorii, qui Peregrinos XII. quotidie ad menſam adhibebat, in quibus & Angelum, & Angelorum Dominum Peregrini ſpecie ſuſcipere meruit: Alterum eſt Bibliotheca tribus millibus, eoque amplius librorum conſtans, inter quos plurimi Ordinis noſtri Scriptores continentur, maxima diligentia, nec minori ſumptu undique collecta, quam *Gregorianam* appellatam voluit, quæ poſt ejus obitum Bibliothecam S. Martini, cæteroqui voluminibus refertiſſimam, tanta acceſſione ditavit; Ex eorum igitur codicum, aliorumque haud intermiſſo ſtudio, multam quidem eruditionem, rerum præſertim Benedictinarum, aquiſivit, eamque in plures libros à ſe compoſitos fuſe diſtribuit, eo ſane voto, ut antiquam Benedictini Ordinis, ac *M*onaſterii ſui gloriam, cujus ferventiſſimo amore flagrabat, pro viribus, ſin minus penitus inſtaurare poſſet, omnibus ſaltem, quanta olim fuerit, ſcriptis ſuis patefaceret; quod illi utique omni ex parte feliciter ceſſiſſet, ſi ea omnia, quæ in publicam emiſit lucem, prius ad exactiorem trutinam, ſeverioremque cenſuram ſedulo revocaſſet, neque enim omnia Criticis ſatis probantur, cum alioquin valde ſint pia, & rerum Monaſticarum Studioſis non inutilia; Ipſe autem ex aſſidua librorum, ac veterum monumentorum lectione orbitate oculorum contracta, ſingularis patientiæ, reliquarumque virtutum exemplum aliquot annis, quibus infortunium hoc pertulit, omnibus præbuit, ac demum *P*anormi in hoſpitio *Spiritus Sancti*, quod eſt Martiniani Cœnobii proprium, fluxam, caducamque vitam æterna commutavit an. 1681. die 8. Auguſti, & ad S. Martinum delatus in ſuo Gregoriano Sacello, ut optaverat, humatus fuit; cujus Opera juxta annorum ſeriem, quo edita fuerunt, hæc ſunt.

1 *L' Albero della Reale, e Imperial proſapia di Santa Roſalia*; In Palermo anno 1652. in fol. expanſo, & iterum ibidem apud Campanam anno 1672. & tertio ibidem apud Carolum Adamum anno 1674. in 4.

2 *Iſtoria dell' origine, e progreſſi delle Monache Oblate del Padre S. Benedetto*. In Palermo per Antonium Biſagno 1664. in 4.

3 *Idea congetturale della Vita di S. Roſalia Vergine Palermitana*. In Palermo preſſo Diego Bua, e Pietro Camagna 1668. in 4.

4 *Riſpoſte ad otto domande* fatte ſopra l' Idea congetturale della Vita di S. Roſalia Verg. Palermitana; ibidem apud eoſdem anno 1670. in 4. Hic liber relatus eſt in Indicem librorum prohibitorum.

5 *La*

La Giuditta Palermitana, ovvero la Vergine S. Roſalia, trionfatrice di Oloferne, cioè della Peſte con un' Iſtoria Monaſtica, nella quale ſi dimoſtra, che il dono conceſſo da Dio al P. S. Benedetto di guarire le Città dalla Peſte, e d'ogn' altra infermità ſi abbia fatto ereditario in moltiſſimi de ſuoi Figli. Ibidem apud eòſdem anno 1671. in 4.

6 *Il Ceremoniale Benedettino*, nel quale ſi contengono le Sacre Cerimonie nel dar dell' Abbito, e nel ricevere alla Profeſſione ogni ſorte di Monaci, e Monache Oblate, e Confrati, e Conſuore; Li Bambini, e Fanciulli offerti alla Religione per voto; e li Cavalieri delle ſagre milizie dell' Ordine Benedettino, coll' aggiunta della Corona in onore di eſſo Santo Patriarca, e di nove diſcorſi ſpirituali nel dare, e ricevere l' Abbito. In Palermo per il Camagna 1671. in 4.

7 *Il Patriarcato del P. S. Benedetto* Abbate, e Legiſlatore de Monaci, Riedificatore della Chieſa Romana; *Iſtoria Monaſtica*: ibidem apud Carolum Adamum an. 1673. in fol. Hoc etiam Opus ſuſpenſum fuit, & in Indicem relatus, donec corrigeretur.

8 *Vita, e Beata Morte del Ven. Padre D. Girolamo Arminio di Napoli* Monaco del Gregoriano Monaſtero di S. Martino delle Scale di Palermo; ibidem apud eundem anno 1674. in 4. Iſte pariter liber relatus fuit in Indicem ex Decreto S. Officii Romæ anno 1682. die 14. Aprilis.

9 *Relazione della preſa fatta* da Corſali di due Galere della Squadra di Sicilia, colla cattività tra gli altri Criſtiani di quattro Monaci Caſinenſi, e di quanto occorſe loro fra i Barbari, fino che furono liberati. Ibidem apud eundem anno 1674. in 4.

10 *Gli Eſercitj Spirituali, e le Conſtituzioni, e Regole delle Monache Oblate*, ibidem apud eundem, anno 1675. in 12.

11 *Vita, e felice Morte di Suor Eliſabetta Tripedi* della Terra di Ciminna Monaca Oblata dell' Ordine del Padre S. Benedetto. Panormi apud Carolum Adamum anno 1674. in 4. & 1675. in 12.

12 *Iſtoria dell' Origine, e Progreſſo della Congregazione Caſinenſe*, detta dell' Oſſervanza, e dell' Unità di S. Giuſtina di Padova, ovvero de Monaſterj dell' Italia del Patriarca S. Benedetto tomi 2. (unico tamen volumine comprehenſi) ibidem apud Petrum de Inſula, anno 1675. in 4.

13 *Il Ceremoniale Benedettino*, nel quale ſi contengono le ſagre Cerimonie nel dar dell' Abbito, e nel ricevere alla Profeſſione ſolenne le Monache, e Sorelle Converſe Clauſtrate dell' Ord. del P. S. Benedetto, coll'aggiunta degli Oblighi, che loro corrono intorno alla loro Monaſtica profeſſione, e li loro eſercizj ſpirituali. In Palermo apud eundem 1676. in 4.

14 *Le Conſtituzioni Benedettine* per le RR. Monache del Ven. Monaſtero di S. Roſalia di Palermo dell' Ord. del P. S. Benedetto, ordinato, ed eretto per Bolla di N. S. Urbano VIII. nell' anno 1634. Ibidem apud eundem 1676. in 4.

15 *Diſcorſi Iſtorici della proſapia* paterna, e materna, e di Palermo patria della Glorioſa Vergine S. Roſalia; ibidem anno 1674. per Carolum Adamum; & iterum ibidem anno 1677.

16 *Le Condizioni del Prelato Regolare*, ovvero le maſſime della politica Criſtiana, che ſi ricchiedono in un buon Prelato Regolare per ſaper ben governare i ſuoi ſudditi. Ibidem apud Petrum de Inſula 1677. in 4.

17 *Riſpoſta alla domanda fatta dal Sig. Giuſeppe Gentile* ſopra la *Chiarezza riſchiarata* del Padre Fra Paolo di Termine Min. Oſſer. Rifor. Genuæ apud Jo. Baptiſtam Triboldum, & Joſephum Bottarum anno 1679. in 4.

18 *Gli*

18 *Gli Scrittori Mariani dell' Ord. di S. Benedetto*, ovvero de Benedettini Dottori, e Cancellieri di Maria Verg. In Palermo preſſo Pietro dell'Iſola 1679. in 4.

19 *Vita di Sant' Eligio*, volgarmente detto *Aloi* Veſcovo dell' Ordine di S. Benedetto; ibidem apud eundem 1682. in 12. opus poſthumum.

Manu ſcripta typis parata.

1 *Vita del Patriarca S. Benedetto*. 2. *Hiſtoria dell' Origine, e Progreſſi di ſette Monaſterj Benedettini*, che all' età di S. Roſalia fiorivano nella Città di Palermo. 3. *Hiſtoria della Vita, e beata Morte* di S. Roſalia V. Palermitana in fol. 4. *Gli Annali del Sſmo Roſario*, ovvero l' Origine, e Progreſſi del Sſmo Roſario nell' Ordine Benedettino. 5. *L' Iſtoria, l' Origine, e Progreſſi* dell' Ord. Benedettino in Sicilia tom. 2. in fol. 6. *Cronica del Sagro Monaſtero Gregoriano* di S. Martino delle Scale della Città di Palermo in fol. 7. *Il Galateo Monaſtico*, ovvero le maſſime delle buone creanze cavate dalla Regola del P. S. Benedetto; aliaque tum Aſcetica, tum Moralia, quæ mss. extant apud S. Martinum.

De eo cum laude agunt Ant. Mong. Bibl. Sicul. par. 2. pag. 128., & ſeq. qui etiam prima par. Tornamiræ Opera ſæpiſſime allegat; & ab eo citati Rocchus Pyhrrus Sicil. Sac. l. 4. de Abbatiis pag. 196. Alphonſus Salvius in *Profit* pag. 148. Franciſcus Maria Maggius, *Le Sagre Ceremonie* parte 1. opuſc. 2. diſquiſit. 16. pag. 163., & par. 2. opuſc. 3. diſquiſ. 23. pag. 458., & in libro, *Luogo di ritiramento* c. 10. pag. 175. Jo: Evang. à Panormo in Anagram. editis Mutinæ pag. 150., & in aliis editis Panormi anno 1677. pag. 107. Michael * de Judice in Annotation. ad Hiſt. Sicul. Apparatum Auguſtini Inveges, ubi Tornamiram inter Siculæ Hiſtoriæ Scriptores recenſet. Jo: Mabill. in Catal. Selectiorum Operum ad Bibl. ex materiis Eccleſiaſticis comparandam, (qui eſt ad calcem Tractatus de *Studiis Monaſticis* c. 22.) *Patriarchatum D. Benedicti* Petri Antonii Tornamira pro Monaſticâ hiſtoria inter alia opera enumerat. Bern. Pez Epiſtola X. Apolog. in Catal. Script. ab anno 1600. pag. 222., ubi eum Antonium tantum vocat, eumq; exiſtimat Caſin. certe enim id tunc minime ſciebat. In Reg. ms. pag. 252. in margine *Vir doctus multa ſcripſit*.

* De eo ſupr. lit. M.

PETRUS MARIA IUSTINIANUS nobilis Genuenſis ex Chii olim Dynaſtis, in Sacro Caſinenſi Cœnobio Monachum induit an. 1705. die 12. Martii unde exacto Tyrocinio, ac Philoſophico curriculo expleto, Romam miſſus in noſtro D. Anſelmi Collegio Sacr. Teologiæ, & Iuris Pontificii ſtudia, ſub Leandro de Portia, & Bonaventura Finardi celeberrimis Magiſtris ab anno 1711., uſque ad an. 1714. inſigni profectu confecit; ex hac paleſtra egreſſus, Scholaſticum ſtadium, & ipſe aliis percurrendum, Cæſenæ, Ravennæ, Caſini aperuit: quibus in locis qua S. Officii Conſultor, qua *Examinator* Synodalis, qua demum Viſitator, & *Pœnitentiarius* totius Diœceſis conſtituitur. Coacta autem à Benedicto XIII. Pont. Max. Romanâ Synodo anno 1725. Petrus Maria uti Procurator D. Archangeli Brancaccii Abbatis Sacr. Monaſterii Caſin., abſentis, moxq; eo Ferrariæ, quò ad minora Comitia perrexerat, defuncto, ejuſdem Caſinenſis Abbatiæ nomine illi interfuit; anno demum inſequenti 1726. ab eodem Pontifice Maximo, cui nota jam, & perſpecta erat ejus virtus, ac doctrina, Epiſcopus Sagonenſis, in Inſula Corſica, renunciatur die 9. Decemb. die autem 22. ejuſdem menſis Conſecrationis munus, manu ipſius Summi Præſulis conſequitur. Plura ſcripſit, quorum tamen aliqua nondum abſoluere, nec ad rigidiorem limam revocare adhuc potuit; interim eorum elenchum accipe ab ipſomet Petro Maria mihi communicatum.

1 *Hiſtoria Sac. Monaſt. Caſin.* ab ejus origine uſq; ad decimum ſæculum Latinè concinnata tom. 2. in fol. mss. apud Authorem. 2. *Diſ.*

2 *Diſſertatio de Exiſtentia Corporum SS. Benedicti, & Scholaſticæ* apud Caſinum contra Io. Mabillonium in Annalibus. ms.

3 *Diſſertatio de variis Gentilium Ritibus*, quos Chriſtiana Eccleſia ſanctificavit, atque in ſuum uſum convertit; Ms.

4 *Philoſophicum Siſtema* juxta recentiorum placita ms.

5 *Plures Tractatus Theologici*, tam Dogmatici, quam Scholaſtici mss.

6 *Compendium Juris Canonici*, ubi antiqua cum præſenti Eccleſiaſtica diſciplina comparatur ms.

7 *Index* mss. Bibliothecæ Caſinenſis ad inſtar illius, quem texit Bernardus de Montfaucon. ms. imperfectus.

8 *Notæ* aliquot in Codicem Caſinenſem ſingularem, Epiſtolas Conciliorum Epheſini, & Calcedonenſis continentem, quem cogitabat integrum exhibere, in Chriſtiani Lupi ſupplementum. ms.

9 *Oratio* in laudem recentioris Philoſophiæ. ms., & hæc quidem Latinè. Italice autem

10 *Diſſertazione interno all'Origine, e Progreſſo delle Prefiche*, dedicata a Monſignor Biagio Terzi Veſcovo d'Iſernia.

11 *Diſſertatione ſopra il Sogno di Alberico Diacono inedito*, da cui con varie congetture ſi ſoſpetta, che abbia preſa L'Idea della ſua divina Comedia il Dante.

12 *Orazione Funebre* detta in Ceſena nella morte del P. Abbate D. Benedetto Vittorio Roſſetti.

13 *Tre Tomi in foglio* di lettere Italiane, e Latine ſcritte per la maggior parte a nome del R.P.D. Arcangelo Brancacci Abbate di Monte Caſino, che ſi conſervano ivi nell'Archivio.

14 Pluresque aliæ lucubrationes Latinæ, Græcæ, Italicæ; nempe, Orationes, *Præfationes*, Odæ, Elegiæ, Epigrammata &c.

PETRUS PAULUS BENALLI * e Caſtro Sancti Stephani, quod oppidum eſt Hernicorũ, Ferentinæ Diœceſis, Florentiæ in Cœnobio S. Mariæ Monachorum vota emiſit an. 1560. die 6. Junii. Hic egregio præditus ingenio, illud humanis, diviniſque ſcientiis, Theologia nimirum, Juris utriuſque prudentia, poetica facultate, & Mathematicis diſciplinis cumulare inſtruxit. Acceſſit Idiomatum tam veterum, quam recentiorum, Græci, Hebraici, Caldaici, Gallici, Hiſpanici, ac Theutonici, præter Latinum, & Hetruſcum abſoluta notitia, & expedita loquutio; quas dotes morum honeſtas, atque ſuavitas pulchriores omnibus, gratioreſque reddebat; Quamobrem à maximis etiam Principibus plurimi factus, eorum benevolentiam, optimamque de ſe opinionem non ſemel expertus eſt; Eum namque Clemens VIII. ad reformanda utriuſque Germaniæ Monaſteria, Nuntii, ac Viſitatoris Apoſtolici authoritate, & inſuper Abbatis titulo inſignitum direxit an. 1593. ut ex ejuſdem Pontificis Bullis liquido apparet; quam provinciam arduam licet, multiſque obnoxiam periculis, ſingulari prudentia, ac invicta fortitudine obivit, abuſus, ac vitia, magna Principum, ac populorum admiratione, & gaudio ubique convellens, ac diſſipans, & omnia in primævum ſtatum, fervoremque reſtituens; Miſſus deinde à Congregatione noſtra Orator ad Henricum IV. Galliæ Regem pro cauſa Abbatiæ Lirinenſis, mirum eſt, qua dexteritate, ac ſolertia perplexum negotium feliciter confecerit; Rex namque non minus religioſâ modeſtiâ, quam doctâ facundiâ Oratoris allectus, illum & magnis laudibus extulit, pretioſiſque donis ornavit, & honorificentiſſimo diplomate, quod hodieque in Tabulario Lirinenſi exiſtit, Abbatem perpetuum ejuſdem Lirinenſis Cœnobii conſtituit. Quinque igitur annis, quibus ibidem præfuit, regularem obſervantiam redintegravit, Cœ-

* Caſtel di S. Stefano in Campania Romana.

Cœnobii jura, bona, & dominia, quoad ejus fieri potuit, recuperavit, expletoque quinquennio in Italiam reverſus ad Generalia Comitia, *Definitorio*, ut dicimus, qui ſummus Magiſtratus apud nos eſt, regium diploma, & Lirinenſem *A*bbatiam libere tradidit, ac dimiſit; ab eodem *Deffinitorio* Abbas Farfenſis creatus, ubi haud ita multo poſt, fatali hora adveniente, animam Deo piiſſime reddidit an. 1608. optimi Præſulis famarelicta; ut autem divinarum Scripturarum cognitione, ac Hebraicâ eruditione excellebat, plures Rabbinos, alioſque Hebræos, Venetiis præcipuè, publicis diſputationibus convicit, & ad veram fidem perduxit. Doctrinam verò ſuam ad poſterorum utilitatem literis conſignavit, & in quinque Tomos, qui in Bibliotheca *A*bbatiæ Florentinæ extant, dialogi methodo diſtribuit, quorum primus continet

Dialogos ſex, quinque contra Iudæos, in quibus interlocutoribus Chriſtiano, Iudæo, & Turca, agitur de Arcanis Sacræ Scripturæ ſenſis, & de Scientia Caballiſtica. Sextum de Virginibus Evangelicis partim proſa, partim verſu ſimul colloquentibus. Secundum continet

Dialogos ſex, quatuor de Filio prodigo, quinque de Nuptiis, ſextum de Aſtrologia. Tertius continet

Dialogos ſex, 1. de Miraculis Mahometi, & ejus Alcorano. 2. Dialogum inter Judæum, & Chriſtianum, ubi de morte D. Simeonis, 3. de Itinere Authoris Viſitatoris ad Monaſteria Germaniæ. 4. de Officio Abbatis ſecundum Regulam. 5. de Veneficiis. 6. Dialogum inter Benedictinum, & Franciſcanum, & inſuper Orationem Authoris in reditu à viſitatione *M*onaſteriorum utriuſque Germaniæ, habitam à Fr. Benedicto in Monaſterio Wiblighenſi die 8. *M*artii 1594. quartus continet

Dialogos ſex, in quibus agitur de expoſitionibus Rabbinorum in Talmud. Quintus tomus continet

Conſtitutiones de Reformatione Monaſteriorum Germaniæ anno 1594. & Dialogum, in quo nonnullæ quæſtiones in Regula D. Benedicti abſolvuntur. Singuli tomi conſtant paginis circiter 160.

Hi Dialogorum libri typis jam deſtinati, ac parati erant, niſi mors interceſſiſſet Authoris, ut liquet ex approbationibus Theologorum noſtræ Congr. eiſdem Dialogis præfixis, quarum primam dumtaxat hic apponere libet.

„ Ego D. Honoratus Volaterranus Decanus, & Lector Philoſophiæ de mandato Rmi *P*. D. Lucæ * Bovianenſis Abbatis S. *M*ariæ de Florentia, ac totius Caſinenſis Cætus Generalis *P*ræſidis, legi tomum hunc primum Dialogorum R. P. D. Petri Pauli Benallii Abbatis, & cum in eo nihil nactus ſim, quod S. R. E. repugnet, aut bonis moribus, quin imo opus non minus Catholicum, quam ob elocutionis elegantiam perutile, dignum duxi, qui ab omnibus perlegatur, & tuta conſcientiæ teneatur; in cujus rei fidem &c. „ ejuſdemque ſenſus ſunt aliæ tum hujus primi, tum reliquorum tomorum approbationes.

* Di Buggiano,

In Bibliotheca S. Simpliciani Mediolani extat liber ms. in 4. cum hoc titulo: *Doctiſſimi Viri P. D. Petri Pauli Stephanenſis* * Tractatus aliquot de Sacramentis, & in Jure Canonico, & de aliis materiis moralibus. Inter mss. vero Bibl. Anicianæ Collegii Gregoriani à Conſtantino Cajetano collecta extabat lib. ſign. R. 2. 7. R. 5. 56. cum hoc titulo: *Germaniæ Monaſteriorum Reformatio, & Viſitatio* 1494. Item alius ſign. R. 2. 44. Weingartenſis, & Muſterlingenſis Monaſteriorum Viſitatio. In Archivo Abbatiæ Florentinæ extat aliud volumen ms. in fol. ſign. n. 3. tit. *Commiſſiones*, ubi à pag. 199. uſq. ad pag. 237. leguntur.

* Idest à Castro S. Stephani.

Conſtitutiones pro Reformatione Monaſteriorum Germaniæ Rmo P. D. Petro Paulo Benallii de Caſtro S. Stephani Ferentinæ Diœceſis Reformatore, & Commiſſario

ſario Apoſtolico, & Abbate S. Baronti Authore. Incipiunt „ Monachorum
„ Vitæ ratio unum tantum propoſitum habere debet, nempe animæ ſalutem „
expliciunt „ Hæ ſunt bene vivendi Conſtitutiones ſecundum mentem Clemen-
„ tis VIII. Summi Pontificis, quas ſi Monachi non obſervaverint, ſpiritu ſunt
„ inopes, & ſine charitate laborant, & teſte S. Auguſtino, ſicut non ſunt melio-
„ res, quam qui in Monaſterio proficiunt, ita non ſunt deteriores, quam qui in
„ Monaſterio deficiunt. Vota Deo facta non cuſtodientes, non Monachi ſunt,
„ ſed perſonæ larvatæ, quæ per habitum, & tonſuram Deo mentiri noſcuntur;
Dividitur in cap. 46. Sequitur à pag. 24. uſq. ad 26.

2 *Inſtruzzione (data juſſu ejuſdem Pontificis) al P. Viſitatore* de Monaci di S. Benedetto, che la Santità di N. S. manda a viſitare i Monaſterii di Germania del medeſimo Ordine: Sequuntur duæ Bullæ ejuſdem Clementis VIII. quibus Benallio ampliſſimam facultatem tribuit ad viſitationem obeundam, quarum prima data eſt Romæ apud S. Marcum die 14. Julii an. 1595. Pont. ſui anno 2. Alia data ibidem die ſequenti ejuſdē menſis, & anni * ſequuntur deinde plures *Epiſtolæ Cardinalium, Nuntii Apoſtolici*, Abbatum, Priorum, Præſidentium ad Benallium; à pag. 322. uſq. ad pag. 486. *Vota, ſeu Suffragia* Abbatum Germaniæ ad eundem Benallium pro electione Præſidentis dictorum Monaſteriorum à pag. 280. uſque ad pag. 312.

*Quas Bullas legere poteris in noſtr. Analectis, ubi etiā plura alia de eodē Benallio lectu digniſſima invenies.

Quomodo vero legatio iſta Germanica Benallio ceſſerit, nemo melius ipſo Bennallio narraverit; en ejus verba, poſt reditum, in Generalibus Comitiis recitata, quæ Puccinellus in Chron. Abb. Florent. pag. 161. refert ex Conſt. Cajet.

„ Quot ſubierim vitæ diſcrimina, quot labores, quot infortunia, quot in-
„ credulorum de progreſſu modico ſubſannationes, longi eſſet ſermonis enarrare;
„ ubique mihi pavor, & plurima mortis imago; omnia tamen æquo, fortique
„ animo pertuli, ut Fratribus noſtris D. Benedicti alumnis communis Patris prodeſſem, eoſque ad Regulæ integritatem reducerem. Nihil mihi jucundius, ni-
„ hilque utilius accidere poſſe cenſebam, quam in Dei obſequio, & felici Mona-
„ chorum progreſſu omnes hujus viæ, ac vitæ ſufferre calamitates, etiam ſi vi-
„ tam ipſam profunderem „ hæc ille: Sed ad laudem Monachorum S. Emmerami Ratiſponenſium, teſtimonium ejuſdem Benallii hic ſubnectere non pigebit.

Nos D. Petrus Paulus de Benalliis Abbas S. Barontii Diœceſis Piſtorienſis,
„ Viſitator, & Delegatus Apoſtolicus, viſitavimus Monaſterium S. Emmerami
„ Ratiſponenſis Diœceſis, & invenimus prædictum Monaſterium liberum, & ex-
„ emptum ab omni juriſdictione Ordinariorum, ut ejus nonnulla privilegia teſtan-
„ tur à Pontificibus, & Imperatoribus obtenta, & ſæpius confirmata; teſtatur
„ hanc etiam exemptionem annua ad altare D. Petri Apoſtoli cenſus ſolutio, & in-
„ venimus in viſitatione noſtra dictum Monaſterium bene diſpoſitum, & ordina-
„ tum ſecundum timorem Dei, & decentiam Monaſtici ſtatus: & primo viſitavi-
„ mus Sſmum Sacramentum, deinde Altaria, ac Sacras Reliquias plurimorum
„ Sanctorum, & omnia proſpeximus decenter ordinata, atque ornata: poſtea
„ vero viſitavimus Monachos omnes, & cognovimus eos in Dei obſequio ſedulos,
„ & unanimes, in obſervatione vero regulari concordes, atque ferventes, eorumque Prælato ad nutum, & ſine mora obedientes. R. Abbatem prudenter
„ regere familiam ſuam, ac ſufficienter prout Monaſterii facultates ſuppetunt, &
„ ſpiritualia, atque temporalia ſubminiſtrare; nec vidimus Monaſterium ære
„ alieno gravatum, ſive debitis oppreſſum, ſed propter ipſius Abbatis pruden-
„ tiam, commodum, & opulentum, cum bono totius populi Civitatis Ratiſpo-
„ nenſis odore, & exemplo; Quare committimus R. Abbati in virtute Sanctæ
„ Obedientiæ, non alium Viſitatorem admittat in Monaſterium ſuum ſub præ-

R „ textu

„ textu cujuſcumque Brevis Apoſtolici, antequam de ſtatu hujus Monaſterii Se-
„ di Apoſtolicæ fuerit ſignificatum, & ut hæ præſentes literæ viribus ſubſiſtant,
„ noſtra ſubſcriptione eas muniendas curavimus. Datum in Monaſterio S. Emme-
„ rami xiv. die Novemb. 1593. D. Petrus Paulus de Benallijs Viſitator Apoſtolicus.

Hæc de legatione Germaniæ, de Gallica vero gratum Lectori me facturum exiſtimo, ſi quænam fuerit cauſa illa Lirinenſis Abbatiæ pro qua ad Henricum IV. Benallius miſſus fuit, hic indicavero; id autem facile intelligi poteſt ex præfatione ad Lectorem Dionyſii * Faucherii Monachi Lirinenſis doctiſſimi, in Epiſtolam B. Eucherii ad Hilarium Monachum pariter Lirinenſem, & poſtea Epiſcopum Arelatenſem, quæ legitur inter opera Eucherii in Chronologia Lirinenſi Vincentii * Barralis pag. 79.

* De eo ſup. lit. D.

* De quo inf. lit. V.

„ Ante annos autem triginta, & quinque Auguſtinus Grimaldus Graſſæ Pontifex, cum ipſum Lirinenſe Monaſterium haberet commendatum, Zelo Dei, & amore Religionis incitatus, in ipſo divinum cultum, & corruptam longa deſidia, & luxu diſciplinam, evocatis ab Italia Caſinenſibus noſtri Ordinis Patribus inſtaurandam curavit; Quæ res quandiu ille vixit, proſpere utcumq; pro temporum captu, & conditione eſt viſa ſuccedere; demum vero temporum iniquitate factum eſt, ut res ad Dei laudem bene inſtituta, falſis neſcio quibus ſuſpicionibus, & malorum hominum calumniis impetita ſit. Unde niſi affuiſſet Deus qui inſontes ubique tueri ſolet, in priſtinum illum ſtatum, corruptum ſcilicet, revoluta laberetur; Nunc autem cœleſti favente auxilio, Chriſtianiſſimus Rex Henricus, cauſam Innocentium apud eum agente Magiſtro Equitum (quem vulgo Coneſtabilem vocant) homine magnæ prudentiæ, magnæ in Deum religionis, eoſdem Patres noſtros, quos vanæ ſuſpicionis, & paregrinitatis inane nomen abegerat benigne, ut videlicet cœpto dudum operi inſiſterent, revocari juſſit „ Hæc Dionyſius ibi, ex quo colligimus Coneſtabilem illum magno apud Regem Henricum Benallio adjumento fuiſſe, ut Lirinenſe Monaſterium Monachis noſtris redderetur, ipſo Benallio Præſule conſtituto.

* Fuit, niſi fallor, Dominus de Landighiere.

Idem Dionyſius in Epiſtola ad Guilhelmum Epiſcopum Montiſpeſulani, quæ legitur in eadem Chronologia inter Epiſtolas ejuſdem Dionyſii pag. 289. de prænarrata cauſa hæc iterum habet, ex quibus Monachorum noſtræ Congregationis per id temporis, & vitæ Sanctitas, & doctrinæ præſtantia clarius elucet. Paulo poſt initium,

„ In ſpem optimam adducor, ut te authore, ac vindice inſontes Monachi, & à quibus nulli umqam orta injuria eſt, ab injuriis, & injuſtis calumniis vindicentur; Nam cum ſint ipſi vitæ integritate, & optimis moribus non minus, quam doctrina inſignes, non dubito, quin tu eos favore tuo digniſſimos judices; Quorum auſpiciis ſimul, atque labore, addo etiam ſumptu, factum eſt, ut Monaſtici Ordinis longa dudum deſidia, veternoque corrupta, & collapſa funditus diſciplina; in antiquum decus reſtituta floreſceret; ſed hæc quæ dico vera ſint nec ne, tute melius à circumjectis accolis, ſi quando tibi eò venire contigerit, audies, qui nunc eorum abſentiam eo ferunt moleſtius, quod eorum honeſta converſatio propoſita erat omnibus in exemplum, unde etiam factum eſt, ut iis abſentibus Monaſterium nunc quaſi navis reflantibus ventis agitata fluctuet, & rei Monaſticæ tam bene conſtitutus ordo ſenſim corruat, nam ii, quibus authoribus factum ſuſpicamur, ut domo ſua boni homines ſub peregrinitatis titulo extruderentur, in id operam dediſſe videntur, ut abjecto obedientiæ jugo, in priſtinam, qua omnes deteriores ſolemus fieri, licentiam relaberentur. Sed vide, obſecro, quam grave inſontibus crimen affixum eſt; Quia non erat illis cauſa idonea, qua

„ inno-

„ innocentes expellerent. Italos eos eſſe cauſati ſunt, quaſi Gallorum inimi-
„ ci Lerinam hoſtibus proderent, quod ſi quando metuendum id fuerat, tunc
„ maxime conſiderandum erat, cum bellis conflagrabant omnia, & noſtrorum
„ exercitu diſſipato, Proceres cum Rege una capti ſunt, rebusque noſtris de-
„ bilitatis, atque jacentibus, adverſarii proſperis ſucceſibus ſtare viderentur,
„ Ita ne tandem poſt annos circiter triginta, poſt tam multos exantlatos ſu-
„ dores, juſta ſcilicet cauſa inventa eſt, ut bonis exturbatis, malis liceat rem
„ tam bene omnium bonorum teſtimonio ad Dei laudem inſtitutam perver-
re? hæc Dionyſius.

De Petro Paulo Benalli pluribus agit Plac. Puc. in Chron. Abbatiæ Florent. pag. 151. & ſeqq; ubi eum dicit reliquiſſe plura mss. referta ſubtiliſſimis quæſtionibus Philoſophicis, ac Theologicis, & etiam aliquot libros Græcâ linguâ conſcriptos, quos tamen ego non vidi, citatque in margine de eo agentes Arn. Wion. l. 3. c. 10. Conſtant. Cajetanum, & Fortunatum Scholam; Sed quod ad Arnoldum pertinet, vel Puccinelli incuria, vel Typographi ignorantia erratur in citato libro, & capite, nam liber tertius Ligni Vitæ capita nulla habet, cum in 12. tantum menſes diſtinguatur, in quibus Sancti Monaſtici Ordinis recenſentur; nec alibi in toto Arnoldi opere aliquid de Petro Paulo Benallio invenire potui.

In Hecrologio Monachorum Abbatiæ Florentinæ pag. 55. & ſeqq. dicitur Benallius liberalibus diſciplinis Romæ operam dediſſe, ſelectæ doctrinæ, eximiam in Deum pietatem, ferventem charitatem in proximos, ſingularem prudentiam, illibatam caſtimoniam, invictam patientiam, juſtitiæ zelum, ceteraſque virtutes ſemper junxiſſe; ac deinde ejus geſta in Germania, & Gallia mirrantur, obitus denique annus 1608.

PETRVS PAVLVS DELLA GATTA Neapolitanus Patria, S. Severini Monachus effectus an. 1594. *Vir clariſſimi ingenii in Scholaſticis ſcientiis, & in Eccleſiaſtica Hiſtoria ſatis verſatus* dicitur a Benedicto Laudati in Brevi Chronico S. Severini par. 2. pag. 335. tantæque in morali Theologia peritiæ, ut *Conſcientiorum Magiſter* paſſim appellaretur. Humilitatis eximius cultor, numquam adduci potuit, ut Epiſcopales infulas vellet admittere, quas Carolus Frater ſtrenuus Hiſpanarum Copiarum Dux, facili negotio obtinendas ei pollicebatur, ſed in ſuſcepto Monaſticæ vitæ inſtituto conſtanter perſeverans, in laudato Cœnobio diem clauſit extremum an. 1644. die 27. Febr. Ejus legitur *Epigramma* in Alphonſi Villaguti opera impreſſa. Q od Nos etiam prima Parte hujuſce Bibliot. ubi de Alphonſo Villagut, afferimus pag. 13. circa finem.

PETRVS PAVLVS GINANNI Nobili Familia Ravennę ortus, ibidem apud S. Vitalem in D. Benedicti verba juravit an. 1714. die 28. Octob. abſolutoque Tyrocinio, & Scholaſticis ſtudiis auſpicatis, Romam miſſus, in noſtro D. Anſelmi Collegio Sacræ Theologiæ, & J: Pont. ſerio operam dedit ſub Leandri de Porzia, & Bonaventuræ Finardi, aliorumque inſignium Magiſtrorum diſciplina: Cumque præconceptæ de eo ſpei egregie reſp diſſet, eaſdem facultates Florentiæ primum, mox Ravennæ alios edocendi onus illi impoſitum fuit, quod jam ab anno 1720 ad hunc ipſum annum 1732. naviter ſuſtinet. Variam eruditionem ſectatus, de Muſis æque, ac de Hiſtoriis bene mereri ſatagit, adſcriptus proinde in Patria Academicis *Concordibus*, *Informibus*, & * *Excitatis*, Sed primum Ingenii ſpecimen Philoſophicis Theſibus methodi, ac materiæ admodum ſingularis Orbi Literario palam fecit; earum titulus hic eſt. * Svegliati.

Theſes ex univerſa Philoſophia ſub fauſtiſſimis auſpiciis Emi, ac Revmi Principis D. Angeli M. Quirini Patritii Veneti S. R. E. Cardin. Ampliſſimi Brixiæ

Epiſcopi ex Abbate Caſinenſi, publicè propugnandæ à D. Cypriano Veneto Monacho Caſinenſi. P. D. Petri Pauli Ginanni a Ravenna Philoſophiæ, ac Geometriæ Profeſſoris Auditore. Ravennæ ex Typographia Ant. Mariæ Landi 1728. in fol. pagg. 64. abſque Epiſtolâ Nuncupatoria. Hic titulus hujuſce argumenti lucubrationibus communis videri poteſt, ſed res ſub eo contentæ uſitatas PhiloſophicarumTheſium metas longe tranſiliunt, & in latiſſimos totius Philoſophicæ Hiſtoriæ campos liberrimè pervagantur. Ibi enim Philoſophiæ origo ab ipſo mundi exordio, & progreſſus ad hæc uſque tempora breviter texitur; Philoſophorum ſectæ omnes paucis deſcribuntur; Anni ab Orbe condito Periodi Julianæ, & Æ. ę. vulgaris, quibus illi floruerunt, vel obierunt, indicantur, Authoribus, qui hiſce de rebus loquuntur, allegatis. Philoſophorum tum veterum, tum recentiorum celebriores ſententiæ afferuntur; quidquid hactenus eorum ſinguli tum in Phiſicâ facultate, tum in Aſtronomicâ, Geograficâ, & Anatomicâ noviter detexerunt enarratur; adeout totius Philoſophiæ antiquę pariter, & neotericæ conſpectus, & Synopſis hę Theſes jure appellari poſſint, merito propterea ab omnibus, qui eas legerunt, plurimum laudatæ. Scripſit etiam Italica lingua

2 *Iſtoria della Canonica Portuenſe* di Ravenna, è del culto, che in eſſa ſi è preſtato alla Sacra Imagine di Maria Vergine detta la *Greca*; quæ ex Conſtantinopoli mirabiliter per Adriaticum Mare Ravennam appulit, exceptaque fuit à D. Petro de Honeſtis ejuſdem Canonicæ Fundatore in ulnas ſuas an. M C. In qua Hiſtoria etiam agitur de electione per Spiritum Sanctum in in ſpecie Columbæ priorum Ravennæ Epiſcoporum; & de Geſtis laudati *Petri de Honeſtis*, ejuſque Succeſſorum, uſque ad reformationem *Friſionariæ* *, nuncupatam an. 1420. perducitque Hiſtoriam ejus Cœnobii uſque ad an. 1566. omnia authenticis documentis tum impreſſis, tum ineditis, ad calcem exhibendis, confirmata. incipit. „ Se il principal pregio, per lo quale
„ una Città illuſtre ſi rende, in altro non conſiſte, che nelle Virtudi, e nella
„ Santità de' ſuoi Cittadini &c.

* Eſt locus prope Lucam in Aetruriâ.

3 Colligit etiam *Poemata*, (titulos videlicet) numero fere 250. Poetarum Ravennatum, qui ab anno 1540. uſque ad annum 1730. floruerunt, ſpecimen uniuſcujuſque exhibens, una cum notitiis Hiſtoricis Vitæ, & Geſtorum eorundem quam collectionem, ubi ad hæc uſque tempora perducta fuerit, Cives Ravennates typis tradere decreverunt, *Sed hæc Collectio* eſt veluti prodromus longe majoris Operis, cui adornando plures jam annos deſudat, Collectionis nimirum omnium Literatorum Ravennatum, numero ſupra 300. quorum hactenus nonnullas vita (nempe 80.) deſcripſit, ex quo apparebit Ravennates, & numero, & præſtantiâ DoctorumVirorũ nulli per Italiam Urbi concedere. Item

4 *Notis Hiſtoricis* illuſtravit Palinodiam *Fr. Michaelis de Ceſena*, ibidem à ſe inventam in Mss. Biblioth. Malateſtæ apud FFr. Min. S. Franciſci, cum hoc
„ titulo „ *Dilucidatio ſuper Pſalm. Miſerere &c*, Expoſitio *Fr. Michaelis de*
„ *Ceſena*, olim Ord. Min. Miniſtri Generalis, quam an. 1343. Menſe No-
„ vembri luctans cum morte, pænitentiâ perfidiæ in Jo: Pont. Max. ſubiit Mo-
„ nachii in Bavariâ ſerò, ſed ſerio. (incipit,) Deus abſconditus, qui videri
„ non potes oculis corporeis, nec linguis hominum explicari &c. ex qua, Michaelis pœnitentia, adeo hoc uſque diſputata, extra omne dubium ponitur: Hanc una cum ſuis Notis Ludovico Antonio Muratorio Ginannius miſit, in Collectaneis Hiſtoricorum Italiæ cum primum ſe ſe occaſio offeret, imprimendam. Cum autem Cæſenæ an. 1731. die 20. Martii Nobilis Fæmina Cornelia de Bandis Langari Comitiſſa, in medio proprii Cubiculi undecum-

que

Digitized by Google

que clauſi fere totâ combuſta inventa nocturno tempore fuiſſet, quæ res terrorem non minus omnibus, quam admirationem, ac ſtuporem ingeſſit, & compluresViri docti varias lucubrationes ea de re confeciſſent, ut veram ejuſdem cauſam inveſtigarent, eos inter Ginannius Academicam Orationem compoſuit, in qua arbitratur id eveniſſe ob ſubjacentem Sulphuris, ac Nitri fodinam, cujus afflatus ingenti copiâ per hiantium contignationum, vel fornicum rimulas in Matronæ Conclave furtim irrepentes, atque ex lychni igniculo repente accenſi halitum illi ſtatim intercluſerunt, moxque ejus corpus in fruſta, ac cinerem maxima ex parte redegerunt. Hæc Oratio, (quę ſic incipit „ Paſſati gia ſono que tempi infelici, ne quali le principali premure degli Vo„ mini Saggi erano indrizzate &c. pagg. 24. in 4.) cum ad plurium Eruditorum manus perveniſſet, haud modicam laudem, & approbationem obtinuit, præcipue a Cl. Joſepho Blanchinio Veronenſi Canonico, celeberr. Franciſci Blanchinii Rom. Cur. Prælati Fratris Filio, qui in Epiſtola ea de re Veronæ edita per Antonium Bernum pag. 21. vocat ejus opinionem -- *Saggia, è riverita*, e nomine *Docti Ravennatis* cum appellat, non enim quisnam eſſet hactenus ſciebat; & pagg. 27. & 28. „ Conteſſo pero che mi ha tal pia„ cere arrecato il leggere l' eruditiſſimo diſcorſo Accademico fatto in Raven„ na ſopra di queſto ſiſtema, che te diligenze s' uſaſſero &c. denique pag. 59. leg„ gendo nell'erudito diſcorſo Accademico del degniſſimo Scrittore Ravennate &c. Eum laudat Cajetanus *Moniglia* Cantico illi nuncupato in Collectione Carminū *Pro ingreſſu Religionis* ejusSororis impreſ. Bon. 1724. apud *De Peris*. quod incipit

Spirito eccelſo che all' Oblio — *Di natura, ò pur di Dio*
Tante ogn' or Saette avventi — *Quanti ſciogli illuſtri accenti &c.*

Alludens nimirum ad Philoſophiæ, ac Theologiæ prælectiones ab eo habitas.

PETRUS DE ALCAMO Siculus S. Martini prope Panormum alumnus factus anno 1528. die 11. Nov. floruit circa an. 1550. Hebraicis, Græcis, Latiniſque literis, ac poetica facultate; ſcripſit

Nonnulla maxime verſu excuſa anno 1560 at de iis nihil hactenus vidi; Ita prorſus Arnol. Wion Lign. Vit. l. 2. c. 75. pag. 448., & ſeq. ubi vocat eum *Poetam non contemnendum* Ant. item Mong. Bibl. Sic. par. 2. pag. 127. aſſerit eum fuiſſe doctiſſimum in linguis Hebraica, Græca, & Latina, Poetam præſtantiſſimum, ac magnâ doctrinæ opinione florentem, ſed de ejus lucubrationibus nihilmagis diſtinctum, aut peculiare loquitur; ſicut nec Ant. Poſs. in App. Sacr. tom. 3. pag. 31., ubi ejus meminit, & Rocchus Pyrrus Sic. Sac. l. 4. de Abbat. pag. 199., ubi pariter de nonnullis ejus lucubrationibus impreſſis generaliter tantum teſtatur, additque ejus opera vel edita, vel mss. aſſervari in Bibliothecâ S. Martini. In Regeſt. ms. pag. 245. à tergo ſic de eo *Poeta Vir Doctus, multa ſcripſit*.

PETRUS DE BELLENTANIS noſtræ Congregationis Monachus, correxit, & in lucem iterum emittendum curavit librum, cui titulus

Sylvula creſcens Comitis Alexandri Bellentani de Pollenta in Wolmer &c. olim expoſita per Canonicum Jo. Albertum de Plano J. V. D. Bononienſem, noviſſime à P. D. Petro de Bellentanis Congr. Caſin. prædicti Comitis Alexandri fratrem, ab erroribus, qui in prima impreſſione irrepſerant, accurate expurgata. Mutinæ 1666. ex Typographia Bartholomæi Soliani in 4. In quo libro agitur de familia Bellentana, & de Nobilitate.

PETRUS CLAVARINUS Patria Romanus, in Protomonaſterio S. Scholaſticæ Sublacenſis ad D. Benedicti caſtra Deo militaturus tranſivit anno 1618. die 29. Junii; Sed poſtea dimiſſo primo Profeſſionis loco, inter alumnos S. Petri

tri Peruſini fuit cooptatus. Claruit adhuc in ſæculo degens, humanioribus literis, civilique Jure, & Curialibus cauſis ſatis excultus, & exercitatus, quippe qui Advocati etiam officium obivit. In Cœnobio autem regularis obſervantiæ zelo commendatus, Prior, ac deinde Abbas creatus, dignitatem ſponte depoſuit anno 1666. die 18. Maii, ad quam nihilominus inſveto prorſus exemplo, quod ſine Pontificiâ diſpenſatione fieri nequit, iterum fuit aſſumptus, in eaque conſtitutus varia Monaſteria adminiſtravit, ac tandem anno 16... diem clauſit extremum.... ætatis ſuæ; ſcripſit opuſculum, cui hunc titulum dedit

Muſarum plauſus Peruſii in Auguſto D. Petri Monaſterio Congr. Caſinen. ad anni 1643. Generalia Patrum Comitia excitatus. Auguſtæ Peruſiæ ex Typographia Epiſcopali apud Angelum Bartholum in 4. quo anno Petrus ejuſdem Peruſini Monaſterii erat Prior. In hoc autem libro hæc continentur 1. *Elogia* Anagrammata, & Epigrammata in laudem Sſmi Patris Benedicti, & Congreg. Caſin. 2. *Gemmea Corona*, id eſt Anagrammata, & Epigrammata in laudem omnium Abbatum Congr. Caſin. 3. *Elogia, & Epigrammata* in laudem Imaginis B. Mariæ de Lilio, quę ſolemniter fuit translata ex agro in Eccleſiam Monachorum S. Petri Peruſii, deque eadem translatione varia Anagrammata 4. *In laudem Auguſtæ Peruſiæ Anagrammata, & Epigrammata*, & alia quędam. Edidit etiam 5. *Problema*, primo ne, an poſtremo Genitus, Patris amorem magis promereatur; teſte Equite Proſpero Mandoſio Bibl. Romanæ p. 1. pag. 133. & ſeq. num. marg. 95. ubi de eo agit. 6. Inſuper adornovit Petrus Clavarinus duplicem Defenſionem P. D. Damiani Caccini Congreg. Vallis Umbroſæ olim Abbatis, qui in Dieta depoſitus fuerat ab Abbatia à ſuo Generali Abbate, impreſſam Venetiis Typis Lapi Franciſci Bodii an. 1658. in folio pag. 22. ad Carolum Cardinalem Medicæum ejuſdem Congreg. Protectorem; incipit prima Defenſio — *Seren. Cardinalis R. P. D. Damianus de Caccinis &c.* Secunda vero Defenſio — *Seren. Carole Cardinalis Protector. Leviora ſunt, quam ut operoſius diluere operę pretium ſit &c.* Item compoſuit 7. *Anagrammata, & Epigrammata* diverſa ab editis, promiſcui argumenti 8. *Reſponſia Legalia* ad diverſos caſus; Item Italicè 9. *Molti Sermoni Monaſtici*, è varii diſcorſi ſopra alcuni Evangelii Quareſimali

10. *Informazione de Privilegii* delle 12 Congregationi per l' eſenzioni. Omnia hæc extant mss. apud D. Hippolytum Pugnettum Decanum Noſtræ Congr.

In Sublacenſi vero S. Scholaſticæ Monaſterio videntur variis in locis plurimæ Inſcriptiones, & Carmina à Petro Clavarino compoſita, ac Parietibus Stylobatis, Paraſtratis, Epyſtiliis, Januis, Sacellis tum intra, tum extra Cœnobium, alibique affixa, in quibus ingenii, acuminis, & eruditionis haud parum elucet. Exemplo ſit Tetraſtichon poſitum in ſacra ædicula eo loci, ubi S. P. Benedictus Sublacenſe antrum petens, ſæculares veſtes depoſuit, à S. Romano Monaſtico indumento donatus.

Ut nudum nudus Benedicte ſequaris Jeſum,
Hic mundum, & veteres exuis ipſe togas,
Depoſita excepit ſubjectum tegmina marmor,
Marmor erat, poſito tegmine, Gemma fuit.

Item diſtichon in S. Scholaſticæ Monaſterio ſub antiqua pictura, in qua viſitur S. P. Benedictus ſpinam ex Leonis pede extrahens,

Dat Benedictus opem lacrymanti ex ungue Leoni,
Obiicis Hiſtorias? dant ſimulacra fidem.

De eo, præter Mandoſium, Bernard. Pez Epiſtola x. Apologetica in Catal. Scriptorum Ordinis Noſtri ab an. 1600. pag. 253. In noſtris Regeſtis pag. 282.

ſic

ſic de eo dicitur. *Abbas regiminis ex Titulari, & Poeta, aliqua ſcripſit*. Laudatur etiam à Jo: Baptiſta Canale in ſuis Carminibus noviſſimæ editionis Nepolitanæ an. 1694. pag. 377. ubi ejus *Coronam Gemmeam*, & alia ejus Carmina, & Anagrammata valde commendat.

PETRVS DISCORDANVS, ſive CALZOLARIVS, Catanenſis, Ord. S. Benedicti Congr. Caſin. dicitur ab Ant. Mongit. Bibl. Sicul. par. 2. ſcripſiſſe

Librum de Viris Illuſtribus Catanenſibus, citatque Rocchum Pyrrum in *Notis Eccleſiæ Catanenſis* pag. 95., ubi ſic habet, *Fr. Petrus Diſcordanus, ſive Calzolarius Benedictinus ſcripſit de Vir. Illuſtribus Catanenſibus*; & Jo. Bapt. de Groſſis Decacord. Catan. tom. 2. cord. 9. pag. 152., ubi aſſerit (ex aliorum tamen relatione) ſcripſiſſe Petrum Diſcordanum Monachum Benedictinum libellum de Viris Illuſtribus Catanenſibus, ſed (ni fallor) tres iſti Authores Petrum Diſcordanum, ſive Calzolarium Catanenſem accipiunt pro *Petro Ricordato, ſive Calzolario Bugianenſi Congreg. Caſin. Monacho, & Decano*, (de quo paulo poſt) qui Hiſt. Monaſt. Dialogo, ſive Dieta 4. pag. 448. à tergo de Vrbe Catanenſi, ejuſque Viris Illuſtribus paucas quidem lineas exarat; quamvis in antecedentibus, ac ſequentibus paginis de Sicilia, ejuſque primariis Vrbibus, præſertim de Syracuſis, earumque Illuſtribus Viris quamplurima ſcribat.

PETRVS familia MVTI patria Lepido-Regienſis * Monachus *Caſinenſis* vocatur à Jo. Guaſco, qui Hiſtoriam Academiæ *Mutorum* ejuſdem Urbis deſcripſit, ibidemque evulgavit anno 1711., diciturque continuaſſe initio ſæculi xv. * Reggio di Modena.

Hiſtoriam Regienſem Patrui ſui, qui vocabatur *Sagaccius Muti* cognomine *Gazadius*, qui floruit circa annum 1360., quorum, Petri ſcilicet, & Sagaccii authoritatem ſequuntur Guidus Panzirolus, & Petrus Azzarius in ſuis Hiſtoriis mss. ejuſdem Vrbis Regii Lepidi; quod etiam referunt Authores Ephemeridum Literatorum Italiæ Venetiis impreſs. an. 1713. tom. 13. pag. 285., & ſeq. Sed revera Petrus Muti, Benedictinus Monachus fuit, non vero Caſin. Congr. enim Caſin. alias S. Juſtinæ Patavinæ ortum habuit anno 1410. cui Monaſterium S. Petri Regienſis unitum fuit anno 1481. à Sixto IV.; non ergo Caſinenſis Monachus potuit eſſe Petrus, qui initio ſæculi xv. jam grandis natu, Regienſem Hiſtoriam continuabat. Niſi forte Petrus alterius Monaſt. Congr. noſtræ antea adnexi Monachus fuerit. Quam quidem locorum, ac temporum diſtinctionem, quibus Italica Benedictini Ordinis Monaſteria Caſin. Congreg. unita ſunt, adeo minute ſcire, & animadvertere non equidem cujuslibet Scriptoris, ſed Caſin. potiſſimum Monachi fuerit.

PETRUS ORDELAPHVS Mantuæ nobili genere natus, noſtræ Congr. Monachus fuit, ſed in quo Monaſterio profeſſionem emiſerit hactenus in compertum habeo, quamvis facile crediderim Mantuani D. Benedicti Cœnobii alumnum fuiſſe, nam in noſtris Regeſtis invenitur inter ejuſdem Cœnobii Sodales *D. Petrus* à Mantua anno 1617. die 24. Febr. quæ temporis ratio Petro Ordelapho optime congruit; Is enim anno 1626. ſcripſit carmine heroico

1 *De cæde Sanctorum Innocentium*, cui acceſſit. 2. *Magorum* ad ortus Dominici locum ſacratiſſimum adventus, ad Rmum Patrem D. Pium * Mutium Abbatem S. Simpliciani in Vrbe Mediolano; incipit * De eo paulo infra.

Inſontes animæ, queis non ſperaſſe triumphos &c.

Extat ms. in Bibl. ejuſdem S. Simpliciani a me ibidem viſum anno 1687.

PETRVS RICORDATVS, ſive CALZOLARIVS in Oppido Tuſciæ, *Bugiana* dicto, natale ſolum habuit, inſtitutionem vero Monaſticam in Cœnobio S. Mariæ Florentinæ Vrbis aſſequutus eſt anno 1536. die 11. Junii, & poſtea Decani munere inſignitus, floruit ſacris, humaniſque literis, morumque honeſta-

te, ac

te, ac ſuavitate, benevolentiam, & commendationem omnium, qui eum noverunt, promeruit; ſed præcipuam laudem ex Monaſtica Hiſtoria retulit, quam inſigni opere omnigena referto eruditione, ac quinque Dialogis diſtincto complexus eſt, in eoque dulcibus colloquiis, gratâque facundia totius Monaſtici Ordinis decora egregie illuſtrantur, antiquorum memoriæ, poſterorum documento provide conſulitur, Italicæ demum Nationis utilitati proſpicitur, Monaſtica Hiſtoria, quæ fere ab omnibus Latinè tradebatur, Hetruſcis vocibus luculenter expreſſa. Ad hoc autem opus conficiendum in nobilioribus Italiæ Urbibus, Romæ, Venetiis, Patavii, Mediolani, Florentiæ, haud parvo tempore, viginti nimirum annorum ſpatio, eſt commoratus, ut reconditarum rerum cognitiones nullis parcens laboribus, undique colligeret. Itaque ab exordio naſcentis Eccleſiæ repetita Monaſtici Ordinis inſtitutione, Græcos, Latinoſque celeberrimos Patres, ac Principes, qui ſeſe Monaſticæ Vitæ addixere, accurate recenſet, præcipue vero ex Ordine D. Benedicti Viros ſanctitate, ac literis illuſtres, Pontifices, Cæſares, Reges, alioſque Dynaſtas, qui noſtrum Cucullum induerunt, ſingulari diligentia enumerat, atq; lepidiſſimis digreſſionibus magna legentium voluptate deſcribit, Vrbium, Regionum, Populorum, Familiarum, Templorum, Monaſteriorum, Principum, Antiſtitum, Hiſtorias, Genealogias, Origines, aliaque tum ſacra, tum profana documenta addit, itaut quamvis hoc etiam Opus, ut cunctis fere hominum lucubrationibus evenit, ſuis erroribus minime careat, ſeverioris nimirum critici examinis defectu, quod utiq; *Ricordati* tempore non adeo rigidum erat, ſicut in præſens, attamen ſi argumenti nobilitatem, operis magnitudinem, & æconomiam, ſtyli candorem, ſermonis elegantiam, & eruditionis copiam ſpectemus, plurima ſine laude illud minime fraudabimus; Celebratum quidem fuit hoc Opus non ſolum a Tito Proſpero *Martinengo*, Laurentio Lucalberti, aliiſque ejus ævi nobilibus Poetis, ſedetiam à celeberrimis *Matronis*, ac Poetriis, Livia nempe Martia de Placidis Senenſi, & Laura Battiferra de Ammannatis Vrbinate, quod certe eo eſt præſtantius, quo rarius. At Ricordatus, cum ſe tandem Florentiam recepiſſet, ibidem haud multo poſt mortalitati jura piiſſime perſoluit anno 1580. die 11. Maii, ætatis ſuæ circiter 80., ab emiſſa Monaſtica profeſſione 43. Opus vero ipſius ſic inſcribitur.

1 *Hiſtoria Monaſtica* di D. Pietro Ricordati, già Calzolari da Buggiano di Toſcana, Monaco, e Decano di S. Paolo fuor di Roma della Congregatione di Monte Caſino, diſtinta in cinque Giornate; In Fiorenza appreſſo Lorenzo Torrentini l'an. 1561. in 4. e di nuovo in Roma appreſſo Vincenzo Accolti l'an. del Giubileo 1575. in 4. dall' Autore ſteſſo con ſomma diligenza riviſta, & accreſciuta di molte coſe notabili; Al Sereniſſimo, e Potentiſſimo Re di * Portogallo: Conſtat paginis integris 576. ſcripſit etiam

* Sebaſtiano.

2 *Dialoghi due* delle coſe della Citta di Padova, Interlocutoribus Joſepho Borromæo, & Sperone Speroni, in quibus, inter cætera, majus, picturiſque inſigne Clauſtrum D. Juſtinæ, in eoque depictas Imagines, Emblemata, Symbola &c. graphicè Lectoribus repreſentat; Quos Dialogos an. 1687. vidi mss. Mediolani in Bibliotheca Ambroſiana ſub nomine *Petri Florentini*, ſic enim pariter vocabatur, tum quia Buggianum ejus Patria parùm a Florentia diſtat, tum quia Florentiæ Monaſticam Profeſſionem emiſit. Ipſe autem *Ricordatus* de iiſdem ſuis rerum Patavinarum Dialogis initio Hiſt. Monaſt. Dieta 1. pag 5. ſic loquitur.

,, E ciò diſſi, perche pochi giorni avanti, ſotto ombroſa, è vaga pergoletta del
,, noſtro orto, havevo con M. Paolo Potachataro Gentilvomo di Nicoſia, Citta
,, Regia di Cipri, è M. Giuſeppe Buonromei, e con M. Sperone Speroni, ra-
,, gionato

„ gionato delle coſe di Padova, il qual ragionamento hò ſcritto in due altri miei Dialogi. Hos dialogos Jacobus Philippus Thomaſini Bibliothecæ *Patavinæ*, manuſcriptæ &c. pag. 51. aſſerit reperiri Patavii in Bibliotheca S. Auguſtini cum hoc titulo. -- *Cronica di Padova di D. Pietro Fiorentino Monaco di S. Giuſtina; Al Molto Magnifico Ms. Camillo Zabarella*. quod tamen Chronicon nuper diligenter ibidem requiſitum, invenire minime potuit.

De Petro Ricordaio honorificam mentionem faciunt Michael Poccìantius in Catal. Scriptor. Florent. pag. 144. ubi aſſerit, *eum ſibi gloriam, poſteris vero utilitatem contuliſſe, in lucem emiſſo variarum, diverſarumque rerum Chronico*, & iterum pag. 148. eum nuncupat *Patrem obſervantiſſimum, Sacrarum literarum non ignarum, humanis Scientiis inſtructiſſimum, & antiquarum rerum diligentiſſimum indagatorem, & exactiſſimum deſcriptorem &c.* Joſephus Silos Hiſt. Cleric. Regular. l. 1. pag. 15. ubi vocat Ricordatum, accuratum admodum Scriptorem. Plac. Pucc. Chron. Abbat. Florent. pag. 142. & ſeq. ubi affirmat eum in præcipuis Italiæ Urbibus, præſertim Romæ, ob doctrinam, & affabilitatem, cæteraſque virtutes magno in honore apud omnes fuiſſe, Opuſque ſuum admodum eruditum, invidis quibuſdam fruſtra obſiſtentibus, ibidem iterum typis evulgaſſe & in Appar. Hiſt. de Vir. Illuſt. Abb. Florent. c. 9. pag. 68. Virum optimæ famæ, ac in ſcientiis egregie verſatum appellat, boniſque operibus plenum tandem obiiſſe narrat an. 1580. Iſid. Vgurg. Pompe Seneſi tit. 21. pag. 669. Philip. Labbe Bibl. Biblioth. pag. 291. & 298. Bened. Haeph. Prolegom. in Vit. S. P. Benedicti initio 2. Claſſis. Conſtantin. Cajet. variis in locis. Ant. Teiſſer in Catal. Auth. qui librorum Catal. ſcripſerunt par. 1. pag. 259. & pag. 269. Ludovicus Bulteau Monachus Congreg. S. Mauri in Admonitione ad Lectorem præfixâ ſpecimini Hiſtoriæ Monaſticæ Orientalis, Gallica lingua impreſſ. Pariſiis an. 1680. Didacus de Franchis in Notis marginal. in Vitam S. Jo: Gualb. à ſe deſcriptam. Ant. Magliabecchius in ſuis Adnotationibus. Arnold. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 75. pag. 449. qui tamen variis in locis ejuſdem Ligni Vitæ Buggianum carpit, quamobrem Ant. Poſſ. in App. Sacr. tom. 1. pag. 242. editionis Col. an. 1608. ſic de utroque differit. „ Buggianus Monachus Benedictinus, qui Mona„ ſticam Hiſtoriam texuit, deſideratur ab Arnoldo Wione, (& ipſo Benedicti„ no) diligentior in ratione temporis, & cautior in veritate ſcribenda, in qua„ pleroſque illius lapſus obſervavit „

Felix quoque Contelorius in Memoriis hiſtoricis Oppidi Ceſii * pag. 8. & 9. Ricordatum reprehendit, quod in editione Romana Hiſtoriæ Monaſticæ fabuloſas Genealogias inſerverit, multaque alia addiderit deſumpta ex mss. Alphonſi Ceccarelli à * Mevania celeberrimi Falſifici, qui propterea falſitatum ſuarum pœnas Romæ capite luit. Sed Anonymus quidam in reſponſione ad prædictum Contelorii libellum cap. 21. 22. 23. multis commendans Ricordati diligentiam, & eruditionem, illum conatur à Contelorii accuſatione defendere; Nec multo poſt Jo: Maria Contelorii Fratris filius antireſponſionem apologeticam pro *Memoriis Hiſtoricis* Patrui ſui evulgavit, in qua pag. 13. nititur comprobare ejus aſſertionem, petito etiam teſtimonio ex Animadverſionibus Leonis Allatii fol. 296. deceptum videlicet Ricordatum à Ceccarello fuiſſe, quod ab Anonymo conſtanter negatur.

* Ceſi in Umbria.

* Bevagna.

Noviſſime Julius Negri Soc. J. Hiſt. Scriptorum Florentin. impreſſa Ferrariæ 1722. pag. 459. & ſeq. col. 1. „ Pietro Calzolai detto de Ricordati, e Buggia„ neſe, perchè oriondo da Buggiano, fù di Patria Fiorentino, e Monaco Caſi„ nenſe della Congregatione di S. Giuſtina di profeſſione. Allo ſtudio della Rego„ lare oſſervanza accoppiò quello delle Sagre lettere, e dell' umane, e ſodisfece

„ con indefeſſa applicatione al nobil genio d' inveſtigare gli antichi monumenti de-
„ gli Ordini Monaſtici, e rinuovarne le più vetuſte perdute memorie, aquiſtando
„ una gloria immortale al ſuo nome, e ſplendore non poco alla Monaſtica Profeſ-
„ ſione. Fioriva circa l' anno del Signore 1575. e diede alla luce con le Stampe
&c. Sed rem non illepidam hic notare oportet, Iulius pag. 460. jure corrigit Poccianium, qui pag. 144. & 148. ſui Catalogi per errorem ex unico Petro Ricordato duos Auctores faciat, Petrum ſcilicet Ricordatum, & Petrum Buggianenſem. At ipſe Iulius paulo poſt pag. 463. in eundem prorſus errorem impingit, Petrum Florentinum Monachum Caſinenſem Scriptorē *Chronici Patavini* diverſum a Petro Buggianenſi faciens; Cum Petrus Buggianenſis ille ſit, qui res Patavinas duobus Dialogis deſcripſit, ut ſupra pag. 83. lin. 7. narravimus; Quibus Dialogis neſcio quis nomen *Chronici Patavini* affinxit; excuſandus tamen eſt Iulius, quod ab Antonio Magliabecchio, Viro alioquin eruditiſſimo, id ſe accepiſſe teſtetur, adeo verum eſt *non omnia poſſumus omnes*.

In Necrologio omnium Monachorum Abbatiæ Florentinæ pag. 40. egregie laudatur Petrus Ricordatus; diciturque compoſuiſſe Monaſt. Hiſt. in Cœnobio S. Iuſtinæ Patavinę, quò anno 1549. ibidem aliquandiu permanſurus migravit, illamque abſolviſſe an. 1560. Propoſitum etiam habuiſſe, eandem tertiis curis ſubjectam denuo imprimere, quippe qui nonnullos ex Monaſtico Ordine illuſtres Viros ei addendos in promptu haberet, ſed dum jam in limine nova eſſet impreſſio, Auctoris morte inſequuta Additiones omnes ineditas remanſiſſe.

Laurę Battiferrę de Ammannatis ad Sylvanum Razziam
Monachum Camaldulenſem.

Silvan, che la più degna, è miglior parte,
Che in eterno giamai non vi fiè tolta
Uſcendo fuor della mondana, e ſtolta
Schiera, elegeſte con ingegno, & arte.
Quanto ammirar, quanto lodar le carte
Devem' di lui, che n' voce chiara, e colta
I coſtumi, e la Vita in Dio raccolta
De ſuoi Fedeli à noſtro eſempio ha ſparte?
E non pur noi, ma tutta l' alma, è grande
Religion di quei, che Benedetto
Di nome fù, ma più coll' opre ancora
Piero divin, mentre per Voi ſi ſpande
La fama altrui, Voi ſteſſo alzate ogn' hora
Dal mortal voſtro all' eterno ricetto.

Legitur in principio prælaudatæ Hiſtoriæ Monaſticæ, ubi etiam legi poſſunt carmina Liviæ Martiæ de Placidis, Titi Proſperi Martinenghi, Laurentii Lucalberti, aliorumque in laudem ejuſdem Petri Ricordati.

PETRVS VECCHIA Patavii natus nobili familia (inter Venetos Cives relata,) quam ob rem Venetum ſe in ſuis operibus paſſim indigitat, D. Juſtinæ ſodalibus adſcriptus, in Caſinenſi Monaſterio ſacræ militiæ Tyrocinium ponere voluit anno 1646. die 30. Nov. Religioſis virtutibus, æque, ac nobilioribus ſcientiis ornatus, Eccleſiaſticas Conciones in celebrioribus Italiæ ſuggeſtis magna nominis ſui celebritate annis pluribus habuit, quam ſane non tantum eruditio, & facundia, verum etiam ſingularis quædam in dicendo vis, & energia illi conciliavit; Creatus Abbas S. Juſtinæ, ac deinde aliorum Monaſteriorum. & Congr. noſtræ *Viſitator*, fervidum exactioris diſciplinæ zelum verbo, & exemplo ſemper oſtendit, & in proſperis, non minus, quam in adverſis invicte retinuit;

tinuit; Nec regulari modo obſervantia, ſed re etiam familiari, annuis redditibus, ſacrâ, communique ſupplectili, argenteis vaſis, aliiſque pretioſiſſimis ornamentis, Monaſteria, quibus præfuit, locupletavit; Cœnobio præſertim S. Iacobi de Pontida Diœceſis Bergomenſis, cujus proventus plurimum auxit, jus etiam *Profeſſos*, ſeù proprios alumnos, & filios inſtituendi, vel aquiſivit, vel reſtituit. Ab Innocentio XI. deſignatus quidem fuerat Epiſcopus Æmonienſis * in Iſtria, ſed ab Alexandro VIII. creatus poſtea fuit Epiſcopus Andriæ in Apulia, ac deinde ab Innocentio XII. ad Melphictenſem * Cathedram in eadem Apulia translatus, non adeo multo poſt Neapoli in Monaſterio S. Severini lethali morbo correptus, piiſſime mortem oppetiit anno 1694. die 7. Iun. hora 15. in ejuſdem S. Severini Templo tumulatus, ſequenti appoſito Epitaphio. * Città nova. * Molfetta.

„ Petro Vecchia Veneto S. Iuſtinæ alumno, & Abbati, ab Alexandro VIII.
„ ad Andrienſem, ab Innocentio XII. ad Melphictenſem infulam evecto: Seve-
„ riniani Monachi, & è regione Smi Crucifixi Syntaphium, & ob memoriam
„ lapidem, dederunt, poſuerunt; Obiit die VII. Iunii 1695. „

Multiplicis autem Doctrinæ præſertim in rebus ſacris, & moralibus, plura monumenta, quæ poſteris reliquit, per annorum ſeriem, qua typis edita ſunt, ſic exhibemus.

1 *Metodo di comporre, e parlar bene*; In Venezia 1662.
2 *Idea dell' eloquenza*. Venezia per Nicolò Pezzana 1663.
3 *Sagre Eſpoſizioni ſopra l' Epiſtola di S. Paolo à' Romani*, In Venezia preſſo il medeſimo 1664.
4 *Diſcorſi a' Religioſi ad uſo de Prelati con loro Sudditi*, prima parte, in Padova preſſo il Frambotti 1664. parte 2. in Udine preſſo lo Schiratti 1664.
5 *Della Providenza Divina* libri tre. In Padova preſſo il Cadorini 1670.
6 *Il Tempio della Pace* aperto al mondo, ove ſcoperti, e confutati diverſi errori, ſi moſtra brevemente, in che conſiſta la vera Pace dell' Uomo. In Breſcia preſſo il Ricciardi 1670., e di nuovo pur in Breſcia preſſo Policreto Turlini 1678.
7 *L' Angiolo della Probatica*, o ſia *S. Mauro Abbate*; Diſcorſo Panegirico. In Venezia preſſo Franceſco Nicolini 1668. in 4.
8 *L' Uomo di Compagnia*, e buon governo Civile Politico Criſtiano. In Breſcia preſſo il Viguadotti 1679. obquem librum, quod praxim quandam in materia Iudiciorum à Veneta Republica ſervatam, ibi reprehendat, ab ejuſdem Reipublicæ ditione Vecchia diſcedere coactus fuit.
9 *Della Chieſa militante, e trionfante* libri 2. In Bologna preſſo il Longhi 1680. e di nuovo in Roma preſſo il Dragondelli 1683.
10 *Manuale de Prelati* diretto a' Paſtori. In Venezia preſſo Gio: Battiſta Brigna 1684. in 4o.
11 *Il Sole nell' Ecclitica*, o ſia *Criſto mirabile ne ſuoi Servi, e prodigioſo ne ſuoi effetti*, Diſcorſi, e Panegirici libri 3. In Venezia preſſo l'isteſſo Brigna 1682. in 4.
12 *Le Sagre Faſcie*, o ſia *la Dottrina Criſtiana*. In Bologna preſſo il Longhi 1683.
13 *SS. D. N. Innocentio XI.* in Gratiarum actionem pro nova ſtudiorum Collegii erectione Romæ * ad majorem Monaſticæ Caſinatum Iuventutis eruditionem, Oratio ad ſacrarum ſtudium ſcientiarum hortatoria; Arimini typis Symbenii 1687. Tranſtulit etiam ex Latino in Italicum ſermonem. * In Monaſt. S. Pauli. Sub ejus ſcilicet Pont. auſpiciis, & approbatione.
1 *Regola di ben vivere* di S. Bernardo Abbate. In Bergamo per il Roſſi 1674.
2 *Niuno è offeſo, che da ſe ſteſſo*, di S. Gio: Criſoſtomo, in Breſcia per il Ricciardi 1677.
3 *Modello di Fabrica interiore* di S. Bernardo Abbate, in Breſcia preſſo il Turlini 1673.

S 2 manu-

1 *Dell' emiſſione del Sangue* Serm. 6. al Sig. D. Livio Odeſcalchi. 2. *Il Teologo Economo*. 3. *I Treni Cretenſi*; cioè Candia, che piange di eſſere fatta Turca. 4. *Il Sagro Pellicano*. 5. *Cenſura a' Libri del P. Segneri* Gieſuita, e di *Monſig.* Petrucci ſopra l' Orazione. 6. *Trattato ſopra l' Orazione*, e gli Eſercizj ſpirituali. 7. *Rationale Judicii*, quo ſacræ Doctrinæ neceſſitas in Eccleſiæ Catholicæ regimine, iiſque qui Chriſtianam profitentur libertatem, luculentiſſime demoſtratur. 8. *De Pœnalitatibus* lib. 2. 9. *De Natura, deque Authore naturæ*, ubi & de Providentia, Fato, Sorte, Caſu. 10. *Repertorium Eccleſiaſticum*, cujuſcumque Rei, à Prælato, & Paſtoribus Fidelibus populis tam in privatis, quam publicis ſermonibus exponendæ, authoritatibus Sacræ Scripturæ, Sanctorum Patrum, necnon Theologorum doctrinis, eruditionibus, & hiſtoriis confirmatum. 11. *Aſſunti Predicabili*. 12. *Avvertimenti Spirituali*. 13. *Epitome degli Annali del Baronio*. 14. *Traduzzione delle Meditazioni, e Soliloquii* di S. Agoſtino, Sant' Anſelmo, ed altri. 15. *Aurea Tavola di S. Tomaſo*, ridotta ad uſo manuale.

In Bibl. Monaſterii S. Sixti Placentiæ extat. *Oratio habita in funere Sermi Odoardi Parmæ, & Placentiæ Ducis* à D. Petro à Venetiis in Monaſterio Caſinenſi anno 164..

Ejus meminit Bern. Pez Epiſtola 8. Apologetica pag. 163., & Epiſtola X. pag. 253., & ſupra Epiſtola 9. pag. 192., ubi ejus *Allocutiones Italicas in uſum Superiorum ad Religioſos*, Patavii impreſſ. 1664., inter eos libros, qui regularium exhortationum exempla ſuppeditant à Benedictinis compoſitos, enumerat. In Regeſto ms. pag. 14. à tergo in marg. *Abbas, Prædicator eximius, multa ſcripſit, Epiſcopus ab Alexandro VIII.* Leonellus * Crocecalle in Hiſt. ms. Abbatum S. Juſtinæ l. 9. pag. 325. a tergo, & ſeqq. ,, Queſto Prelato, benche figliuolo del noſtro Monaſtero, avea menata una gran parte della ſua Vita negli
,, due celebri Conventi di Monte Caſino, e di Parma, ſempre applicato allo ſtudio, ed alla predicazione della parola di Dio, nella quale riuſcì di ſomma eccellenza, ed acquiſtò grandiſſima fama. Pareva dunque ſtrumento poco addattato a così difficile, ed inviluppato governo, come privo di molte cognizioni neceſſarie alla buona condotta, e direzzione di tanti affari. Ma i grandi ingegni ſono, ſe vogliono, in ogni coſa fecondi, e certi ſemi divini in anime innocenti, e generoſe ben coltivati, ponno creſcere a momenti, e ſtagionarſi ben preſto in copioſi, e maturi frutti di virtù, e di valore. Tale appunto fu il Vecchia &c. ,, ibi legenda, quorum tamen partem aliquam ſupra retulimus in ejus Elogio. In Muſæo Bibliothecæ Ambroſianæ Mediolani viſitur depicta in tabula effigies Petri Vecchia cum hac Inſcriptione; *Rmus Pater D. Petrus Vecchia Venetus Abbas S. Juſtinæ de Padua, & Viſitator Caſinenſis, deſignatus Epiſcopus Æmonienſis, ætatis annorum 43.*

* De eo ſupr. lit. C.

PETRUS URSINUS à Neapoli in Sacro Caſinenſi Monaſterio ſuave Benedictinæ Regulæ jugum ſubiit anno 1698. die 5. Octob. Studium vero ſuum Antiquitatis Monumentis perveſtigandis præcipuè impendit, plures idcirco ad eadem illuſtranda lucubrationes compoſuit, quarum primæ, quam adhuc in ſæculo degens in lucem emiſit, hunc titulum fecit, ſub nomine D. Nicolai de Albaſis.

1 *Memorie del Ramo Orſino* degl' Antichi Conti di Sarno; Neapoli anno 1696. in 8. apud Benſium; quod opus ipſe Urſinus in Epiſtola ad Lectorem teſtatur pignus eſſe, ac veluti arrabonem. 2. *Totius Genealogiæ Urſinæ*, quam poſtea texuit, ac perfecit, quam ms. apud ſe adhuc retinet, ſicut etiam.

3 *Hiſtoriam Urbis, ac Regni Neapolitani*, & 4 *Chronicon Cavenſe* Ughellianum.

lianum à ſe illuſtratum, & alia manuſcripta de Rerum antiquarum memoriis. In vivis agit dum hæc ſcribo an. ſcilicet 1732. ætatis ſuæ an. 61.

De eo mentionem facit Carolus Rao Cler. Reg. in *Peplo Neapolitano* impreſſo Neapoli apud Moſcam an. 1710. pag. 88. ubi dicit ab eodem Vrſino ſe acce-piſſe Familiæ Galluccia notitias. Eidem, dum eſſet Vicarius Juriſdictionis Sac. Monaſterii Cavenſis, fuit nuncupata tertia editio Operis Patris Maſuccii, cui titulus, *Teatro d'Amicitia*, & dum adhuc in Sæculo viveret, ei pariter dicatæ fuerunt Epiſtolæ Franciſci Burgheſii Ceſenatis. Vide Julium Ambroſium Lucenti in Additionibus ad Vghellum in Marino Vrſino Epiſcopo Cannenſi, ubi etiam de Petro Urſino.

PHILIPPVS ALLEGRET Raguſinus S. Nicolai de Littore Venetiarum Alumnus factus anno 1543. die 9. Decembris, floruit nec dum Platonicæ, & Peripateticæ Philoſophiæ haud vulgari notitia, ſed etiam divinæ Scripturæ aſſiduo, ac ferventi ſtudio, cujus ſuaves veluti fructus protulit.

1 *Explanationem in Epiſtolam D. Pauli Apoſtoli* ad Romanos; quæ ſic incipit, *Et ſi omnis Inſtitutio &c.*

2 *Epiſtolam unam* ad Reverendiſſimum Georgium Draſchovitium Epiſcopum Quinque * Eccleſienſem; quæ incipit, *Cum incredibili quodam &c.* Extabat ms. apud Conſtantinum Cajetanum teſte Arn. Wion. Lign. Vit. l. 2. cap. 75. pag. 452. ubi aſſerit, Philippum adhuc ſcripſiſſe

* Cinque Chieſe in Ungaria.

3 *De Nobilitate Raguſina* l. 1. & alia nonnulla. 4 *In Paulum Platonem, & Ariſtotelem* à ſe tamen non viſa; Deceſſit Venetiis in ſuo Monaſterio anno 1592. in Monachorum *Capitulo* tumulatus. In noſtris Regeſtis vocatur *Vir doctiſſimus, qui multa doctè ſcripſit; obiit Littoris* 1592.

* Th. Jul. pag. 149. à tergo.

PHILIPPVS TANVS patria Romanus, quamvis Albani 14. mill. paſſ. ab Vrbe, natus, profeſſus eſt Monaſticam Regulam in Cœnobio D. Pauli extra mœnia Urbis an. 1649. die 24. Jun. Fuitque Cornelii * Margarini propior affinis, cumque humanis, ſacriſque literis benè excultus eſſet, Scholaſticas diſciplinas, quindecim annorum ſpatio, variis in Monaſteriis, Ravennæ, Romæ, Florentiæ, alibique docuit, divinoſque Codices aliquandiu explicavit; Sacras item Conciones, Panegyricas, & Academicas Orationes, Romæ præſertim, frequentiſſimè habuit; In noſtra autem Congregatione Prioris munus obtinuit, quo abdicato, Abbas *Titularis* creatus eſt; A' Carolo Vincentio Maria Vrſino Archiepiſcopo Beneventano, poſtea Benedict. XIII. Theologus, Ab Innocentio XI. ob doctrinæ præſtantiam, morumquè integritatem, Sacri Indicis *Conſultor*, moxque Epiſcopus Civitatis Ducalis in Samnio renunciatus fuit anno 1686. die 1. Aprilis. Eam Eccleſiam annis 17. irreprehenſibiliter adminiſtravit, Cleri, & populi mores correxit, Diœceſim luſtravit, ad eoſque ſæpiſſime, & verba vitæ æternæ, & cœleſtia Sacramenta, ſuis ipſe ore, ac manibus, præbuit, Cathedralem Eccleſiam, Epiſcopium, aliaque pia loca inſtauravit, omnes denique boni Paſtoris partes explevit: Anno vero 1710. quo ipſe ætatis ſuæ octogeſimum agebat, morbis, & Apoplexiæ ictibus identidem pulſatus, Epiſcopatu dimiſſo, Romam in noſtrum D. Caliſti Hoſpitium iterum ſe recepit, ubi biennio poſt, anno 1712. die 2. Januarii magno pietatis ſenſu Spiritum Deo reddidit, eique ad S. Paulum delato ſolemniter à Monachis parentatum fuit, locuſque Sepulturæ in Abbatum Conditorio attributus, quo meis ipſis, & alterius Monachi manibus (erat hic noſtræ * Baſilicæ Parochus, ego Sacratio præfectus) non ſine lacrymis eum depoſuimus; varia ſcripſit, ex quibus hæc ſunt edita.

* De eo ſupra lit. C.

* D. Maurus Sellori, de quo ſup. Lit. M.

1 *Saggi Rettorici (preamboli abortivi)* dati in varii ſuccinti diſcorſi patetici, è morali par. 1 In Fuligno 1679. nella Stamperia d'Antonio Mariotti.

2 *Sag-*

2 *Saggi Rettorici patetici, è morali* parti due; in Todi preſſo Domenico Ruſtini 1681. 3 *Pe' Funerali dell Illumo Signore D. Domenico Spinelli* de Prencipi di Cariati tumultuario ragionamento impreſs. anno 1699. quam orationem affert Carolus Carthari in Libello, cui titulum dedit *Pallade Bambina* pagin. 60.

4 *Oratione ſopra la Paſſione di Gieſù Chriſto*, impreſſa Romæ anno 1673. in libro cui titulus *Diſcorſi Sagri, è Morali detti nell' Academia degl' Intrecciati* (cui Tanus erat adſcriptus) pag 103. Plura item ejus Carmina, plura Elogia ſoluta oratione ſparſim edita leguntur volantibus foliis, præcipue in laudem Leopoldi I. Cæſaris, Joannis III. Poloniæ Regis, Caroli V. Lotharingiæ Ducis, aliorumque Heroum, qui bello Turcico anno 1683 Viennæ Auſtriæ de immaniſſimo hoſte triumpharunt; impreſſa Romæ eodem anno 1683. Reliquit præterea hæc Manuſcripta

1 *Elogiorum Sacrorum* lib. 2. 2. *Poeſie Toſcane* 3. *Diſcorſi Panegirici*, Sagri, Academici, e *Morali*. 4. *Quareſimale Allegorico*, valde elegans, & ingenioſum. Extant Romæ in Monaſterio S. *Pauli*, in cujus Bibliothecâ vidi olim tomos duos mss. Theologiæ Scholaſticæ Tractatus continentes, manu *Philippi Tani exaratos*; ubi in fine primi tomi ſic dicitur *Die* 21. *Junii* 1662. *Lectore P. D. Philippo Tano Romano ad Doctoratus Lauream promovendorum in Provincia Romana Examinatore*. In fine ſecundi. *Die* 20. *Januarii* 1663. *Lectore P. D. Philippo Tano Romano in Monaſterio S. Pauli extra muros*.

Ejus Epiſtola Paſtoralis ſcripta Româ Clero Populoque Civitatis Ducalis ipſa conſecrationis die 15. ſcilicet Apr. 1686. ſic incipit, *E tranquilla religioſæ ſolitudinis ſtatione &c.* ibidem eodemque anno typis Pauli Monetæ impreſſa. Laudatur à Petro Ant. Torn. in variis operibus præcipue *In Origine è Progreſſu Congreg. Caſin. &c.* Ab Equite Proſpero Mandoſio in Bibl, Romanæ tom. 1. Centuria 2, pag. 128, num. marg. 85., & Cent. 8. pag. 152., ubi affert ejus Elogium Sepulchrale in laudem Cardinalis Sfortiæ Pallavicini, de quo ibi Mandoſius loquitur. A Jo: Paulo Oliva Præpoſito Gener. Soc. Ieſu tom. 2. Epiſtol. pag. 104., & pag. 321., & in editione Bononienſi pag. 126., & 379., ubi eum laudat ab integritate morum, profunditate Scientiarum, & Religionis ſanctitate. A Julio Ambroſio Lucenti in Ital. Sacr. reſtrict. aucta &c. tom. 1. pagin. 1141., ubi vocat eum, Oratorem eximiæ locutionis, tam in Sacris ſuggeſtis, quam in Academiis celebrem, candore vitæ, & morum gravitate præfulgentem, formam omnibus veræ virtutis. Meminit quoque ejus Bern. Pez. Epiſtola X. Apolog. in Catal. Script. Ord. noſtri ab anno 1600. pag. 263.

PHILIPPUS VIBIUS *Peruſinus* Abbas Monaſterii S. Petri, arciſque Caſalinæ Fundator, qui è vivis exceſſit anno 1382., ſcripſitque

Plena Volumina Philoſophica, & Mathematica, ut ait Auguſtinus Oldoinus in Atheneo Peruſino, & Pompejus Pellini in Hiſtoria Peruſina, hic inquam inter Caſinenſes Monachos ab eodem Oldoino enumeratur, ſed perperam cum annis octo ſupra viginti ante Congr. noſtræ unionem diem ſuum obierit; quæ unio anno 1410. contigit, ex quo tempore, *Congregatio Unitatis S. Juſtinæ de Padua* fuit appellata, uſque ad annum 1505., quo accedente per Julium II. Pont. Max. Caſinenſi Archiſterio, honoris, ac venerationis gratia erga Smi Parentis Supremum in terris domicilium, *Caſinenſis* eſt nuncupata; Dici ergo debuit Vibius Benedictinus Monachus, non Caſinenſis, cujus ego Congr. Scriptores, ab ejus exordio, referendos ſuſcepi; Sed haud mirum fuerit, Oldoinum, alioſque Authores, hoc temporum, ac vocabulorum diſcrimen minime animadvertiſſet. Id enim Scriptoris alicujus conſulto hiſce de rebus agentis, interfuerit.

PE-

Digitized by Google

PHILIPPVS MARIA de PACE patria Neapolitanus Sſmæ Trinitatis apud Cavam Monachus, regularem vitam ibidem profeſſus eſt an. 1689. die 15. Jun. Poſt emenſum ſtudiorum curriculum, Romæque in noſtro D. Anſelmi Collegio Theologiæ, ſacriſque Canonibus navatam operam, ac poſtea Decanatus officium laudabiliter geſtum, Prior creatus, in Cavenſi Cœnobio primum, mox Peruſiæ, deinde Averſæ eo munere perfunctus eſt, ac tandem Abbatis infulâ ornatus, eidem Cavenſi Cœnobio præfuit. Quam vero ab excultis ſcientiis eruditionem hauſit, Cavenſis Archivi monumentis illuſtrandis potiſſimum impendit, ſcribendo ſcilicet

1 *Notas Hiſtoricas, & Chronologicas* in privilegia Monaſterii Cavenſis ab ejus origine, anno videlicet 980. uſque ad annum 1110., quæ Authoris manu exaratæ aſſervantur in Archivo Cavenſi; Earum autem exemplar tranſmiſſum fuit in Gallias ad celeberrimum, doctiſſimumque Jo. Mabillonium, qui de iiſdem, tom. 4. Annal. Benedictinor. pag. 317. num. 83. ſic prorſus loquitur, ,, Cum
,, tere ad hunc locum perducta eſſet hujuſce voluminis editio, tranſmiſſa eſt ad me
,, per D. Eraſmuam * à Cajeta Priorem, & Archiviſtam Sacri Monaſterii Caſſi- * Gattola de
,, nenſis, Collectio multorum inſtrumentorum Cavenſis Monaſterii, cum Notis quo ſupra
,, Hiſtoricis, & Chronologicis D. Philippi de Pace Monachi Cavenſis, in quibus lit. G.
,, Cavenſes noſtri aſſerere pergunt Monaſterii ſui originem ad annum 980. eſſe
,, referendam &c. ,, Scripſit etiam

2 *Notas ad Agiomachiam*, ſeu de pugna Sanctorum Theophili * Folengii no- * De eo infr.
ſtri, carmine compoſitam. Item præmanibus nunc habet, Lit. T.

3 *Emendationem Chronici Cavenſis* ab Alexandro * Rodulpho concinnati, ut
ſi quando typis committatur, quam caſtigatiſſime prodire poſſit. & 4. *Vitas* * De eo ſupra
Compendiarias Abbatum omnium Cavenſium ab exordio ejuſdem Monaſterii, lit. A.
ad hæc uſque tempora.

De eo, ejuſque Notis Hiſtoricis, & Chronologicis mentionem cum laude facit Agnellus Pulverinus in *Deſcriptione Hiſtorica Civitatis Cavenſis*, impreſſa Neapoli anno 1717. par. 2. pag. 51. his plane verbis ,, Si è ben dovere pur' anco
,, co connumerare il M. R. P. D. Filippo Maria Pace Nobile Napolitano del Sig.
,, Dottor D. Franceſco, al preſente zelantiſſimo Priore di eſſo Sacro Monaſtero
,, Caveſe &c. che non contento delle inesplicabili continue fatiche nell' Archivio
,, vaſtiſſimo di cotante preggiate ſcritture, pur' anco ſiegue à perfezionare i ſuoi
,, eruditi Commentarii da darſi in breve glorioſi alla luce, oltre molte nobili rac-
,, colte di notizie di eſſo Archivio per uſo del Monaſterio, & pag. 71. ,, Queſte,
,, è maggiori conceſſioni furono fatte, è confermate da Leone IX. Gregorio VII.
,, Vrbano II. Sommi Pontefici &c. Si come chiaramente appare nel medeſimo
,, Archivio Cavenſe, anzi più diſtintamente ſi trovano ordinate, è ſcritte in uno
,, eruditiſſimo volume raccolte dal M. R. P. D. Filippo Maria de Pace digniſſimo
,, Priore di detto Monaſterio Caveſe, che in breve, come digia merita, uſcirà
,, alla luce del mondo per mezzo delle Stampe, con i luoghi pur anco fedelmente
,, notati nell' Archivio, ove conſervanſi detti Privilegii, e donazioni originali &c.

PIVS COSTA natione Siculus patria Panormitanus, in Monaſterio S. Martini de Scalis regularis obedientiæ jugo collum ſubdidit anno 1643. die 19. Junii; crevitque jugiter in eo virtutum omnium copia, eximia animi humilitas, domus Dei ferventiſſimus zelus, benigna in miſeros charitas, ſingularis in omnes humanitas, religioſa in Deum pietas; quæ virtutes magis, magiſque in eo eluxere, cum varia munia, ac dignitates, quibus cumulatus fuit, Procuratoris ſcilicet Cœnobii ſui, Decani, Prioris, laudatiſſime exercuit; præſertim vero cum anno 1687. creatus Abbas S. Martini, illud, aliaque Monaſteria ſumma

vigi-

vigilantia, egregiaque prudentiâ, forma ſactus gregis ex animo, adminiſtravit. Denique anno 1697. die 22. Septem. meritorum divitiis cumulatus ad Beatorum ſedes (ut pie ſperaudum eſt) migravit Panormi in Hoſpitio Spiritus Sancti, unde ad S. Martinum delatus, in ea Eccleſia terræ commendatus fuit. Ejus ſtudia ſacra potiſſimum fuere, ſuoque nomini congrua, nempe piiſſima, ut ſequentia opera, quæ reliquit, demonſtrant.

1 *Vita, e Miracoli di S. Chriſtoforo Martire* Apoſtolo della Licia, cavata da molti Scrittori Greci, Latini, Caldei, & Arabi, in Venetia preſſo il Pezzana 1680. in 8. Sub nomine *D. Prudentii Amaduſpi*.

2 *Vita, è Miracoli del Glorioſo S. Onofrio* Anacoreta Rè di Perſia potentiſſimo Prencipe tra gl' eletti appo Dio. In Palermo per Carlo Adamo 1681. ſub nomine *Petri Propono à Caſerta* in 4. lib. 4. in quibus Sancti Viri Geſta, & obitus, Reliquiarumque ejus translatio in Siciliam ad Urbem Soteram, ejuſdem que Vrbis ſitus, antiquitas, & alia accurate deſcribuntur.

3 *Le Vittorie delle Fenici*, overo le anime tormentate nel fuoco del Purgatorio, che à noſtro prò s' incaminano all' eterna Beatitudine, diviſe in 5. libri. In Palermo per Domenico di Anſelmo 1684. in 4., ſub nomine *Petri Corſari Patavini*.

4 *Il Caſto è Santo Imperio* deſcritto in un brieve raguaglio della Vita di Santa Conegonda; In Palermo preſſo Giacomo Epiro 1688. ſine auctoris nomine.

5 *Prælo paraverat* aliud volumen aſceticum de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento quod ms. remanſit.

De eo magnâ cum laude agit Ant. Mong. Bibl. Sic. par. 2. pag. 183. ubi eum vocat, Virum doctrinâ, & eruditione clarum, & Monaſticæ perfectionis ornamentum longe clariſſimum; pietate, ac virtutibus probatiſſimis inſigniter exornatum, ac præcipuâ ab omnibus veneratione cultum &c. Et Jo: Evang. à Panormo ejus in Monaſtica Inſtitutione diſcipulus, in Anagrammate pag. 166.

* Barletta. PIUS DE MARRA patria Neapolitanus, ſed è * Barulo in Apulia oriundus, nobili familia, in Cœnobio S. Severini Neapolis Monaſticæ militiæ nomen dedit an. 1595. Fuitque Theologiæ, ac utriuſque Iuris Profeſſor celebris, reique Medicæ inſigniter peritus; Naſcentis etenim per id temporis Neapoli Chymicæ artis, varia, & utilia pro hominum ſanitate conſervandâ, ac reſtituendâ, experimenta feliciter exhibuit, & alios facienda clariſſimè docuit, cujus ſtudium æmulatus Franciſcus Cardinalis Boncompagnus Archiepiſcopus Neapolitanus, ſæpiſſimè una cum Pio Chymicis operationibus ſtrenuè inſudabat. In Monaſterio S. Severini nobile Pharmacopolium ſua induſtriâ Pius erexit, copioſaque ſuppellectili, ac neceſſariis inſtrumentis ditavit. Nec minus animis Chriſti Fidelium, quam corporibus curandis intentus, quo illi ab omni errorum labe immunes ſervarentur, Catholicæ Fidei dogmata proprio calamo elucidata, ac propugnata, veluti æternitatis medicamentum eiſdem præbuit; quamobrem Vrbanus VIII. Pont. Max. ejus doctrinæ, ac probitatis meritis permotus, Abbatem *Titularem Magnæ Crucis in Cypro* eum renunciavit. Denique laboribus, ac ſenio confectus, Neapoli ad immortalem vitam migravit anno 1648. die 4. Iunii: ejus Opera ſic prænotantur.

1 *Opera Pia per la ſalute del Corpo humano*; all' Illmo, e Revmo Sig. D. Franceſco Boncompagni Cardinale, e Arciveſcovo di Napoli. In Napoli preſſo il Beltramo l'an. 1634. in 6. Quod Opus, ut pluribus prodeſſet, Latine reddidit, ampliatumque iterum ſub hoc titulo evulgavit. 2. *Praxis Methodica, & Univerſalis curandorum morborum omnium*, in qua præter remedia magis præcipua à Galeno, ab Hippocrate, & Avicenna deſumpta, multa arcana medica

conti-

Digitized by Google

contineantur; ad Illmum, & Revmum D. D. Federicum Columna Principem de Butera, & Paleano. Neapoli apud Lazarum Scorigium anno 1635. expenſis Dominici Vecchii Bibliopolæ in 4. In quo Opere agitur præcipue de origine, & cura morbi Gallici. De quocumque genere Febrium; de omnibus capitis, ſtomachi, ac ventris affectionibus, nec non omnium humani corporis partium morbis, & curationibus. In Epiſtola ad Lectorem auctor ſic loquitur „ Si vero
„ hoſce noſtros labores gratos ſentiemus, alterampartem Chimicam utiliſſimã,
„ ac curioſam, in lucem, Deo dante trademus „ quod an factum ſit nondum ſcio.

3 *Propugnaculum Fidei Catholicæ*, in quo agitur de Imperio Regiminis Eccleſiæ Romanæ Catholicæ contra Hæreticos, & Schiſmaticos. 1. *De Sinagoga Judæorum* contra ipſos. 2. *De veritate Fidei noſtræ* contra Atheiſtas, Mahometanos, Iudæos, Hæreticos, & Schiſmaticos. 3. *De immortalitate noſtræ animæ*. 4. *De mercede, vel pœna* in alia vita recipienda. 5. *De Peccato Originali*. 6. *De credibilitate Fidei Catholicæ*. 7. *De Veritate Sacramenti Altaris*. 8. *De Regno Chriſti contra Judæos*. 9. *De Sacris Imaginibus contra Hæreticos*. 10. *An poſſint Principes Sæculares* Judæos in ſuis terris permittere. 11. *De toleranția Hæreticorum, & aliorum Infidelium* in Territoriis Principis Catholici. 12. *De Invocatione Sanctorum*. 13. *De Sacris Reliquiis*. 14. *De Indulgentiis contra Hæreticos*. 15. *De poteſtate Papæ* reſervandi ſibi collationem Beneficiorum in certis menſibus vacantium. 16. *De neceſſitate Confeſſionis Sacramentalis*. 17. *De Jejunio*. 18. *De Votis Regularium &c.* Neapoli apud Camillum Cavallum anno 1642. in 4.

De eo Nicolaus Toppius in Bibl. Neapolit. pag. 253. col. 1. Ben. Laudati in Brevi Chron. S. Severini mſ. pag. 337. Bern. Pez Epiſtola X. Apol. pag. 241. In Catal. Viror. literis Illuſtr. Ord. D. Benedicti ab anno 1600.

PIUS MUTIUS natus eſt Mediolani anno 1574., oriundus tamen ex Oppido Pontis S. Petri in Territorio Bergomenſi, anno vero 1589., die 12. Martii Monachi vitam vovit in Cœnobio S. Simpliciani Urbis ejuſdem Mediolan. Mirum vero ad ſcientias addiſcendas amorem, egregio favente ingenio, ab ipſo, ut ita dicam, matris utero tulit; Puerili enim ætate præmaturam ſtudiis operam dedit, & vix quinquennis Grammaticam, ſeptennis autem Rhetoricam artem ita callebat, ut Orationes, Carmina, & alia id genus cunctis admirantibus, ac plaudentibus publicè recitaret. Mediolani, & Patavii Scholaſticis facultatibus operam dedit; Papiæ deinde in Academia *Affidatorum*, & in aliis Italiæ celebrioribus, quibus certatim adſcriptus fuit, doctis ingenii fœtibus omnium commendationem promeruit; præcipue tamen hiſtoricis, ac politicis literis incubuit, in quibus celebris admodum, & excellens evaſit, ac inſignes hiſce de rebus lucubrationes conſcripſit, interquas *Animadverſiones in Tacitum* nominis immortalitatem præcæteris ei pepererunt. Has autem doctrinæ gemmas, pietatis, ac moralium virtutum auro præclaro exornabat, inculpatis moribus, integritate Vitæ, regularis obſervantiæ zelo omnibus ubique prælucens; Eapropter à Patribus noſtræ Congr. qui ejus non minus prudentiam, quàm doctrinam optime perſpectam habebant, miſſus ad Chriſtianiſs. Regem Ludovicum XIII. Orator pro cauſa Abbatiæ Lirinenſis, de qua paulo ſuperius in Petro Paulo Benallio, quæ vel denuo agitabatur, vel nondum plane abſoluta erat, arduam legationem adeo feliciter obivit, ut adhuc in Gallia degens, in Generalibus Comitiis creatus fuerit Abbas, ac poſtea totius Congr. Definitor: Reverſus in Italiam negotium quoddam magni momenti cum Ducibus Sabaudiæ, Parmæ, & Mutinæ proſpere admodum confecit. Inde ad Monaſteria gubernanda animum adjiciens, Cœnobio S. Pauli de Urbe triennio præfuit, quo tem-

pore familiaritate jucundiſſima Quarengii, Maſcardi, aliorumque eruditiſſimorū Hominum eſt uſus. Eum ob doctrinam, ac probitatem intime amavit Cardinalis Fridericus Borromæus, Cardinalis vero Guido Bentivolus ſcientiam, judiciumque Mutii tanti fecit, ut ejus non ſolum conſiliis plurimum deferret, ſed Hiſtoriam etiam ſuam de *Bello, ac rebus Belgicis* ei luſtrandam, & corrigendam ſubjecerit. Fuit inſuper Abbas Sanctorum Spiritus, & Galli Papiæ, Sanctæ Scholaſticæ Sublaci, S. Juliani Genuæ, demumque S. Simpliciani Mediolani, ubi Clauſtri partem à Gratiano Trezzi (de quo ſupra) olim inchoatam perfecit, Hoſpitumque Cameras extruxit, aliaque commoda præſtitit cum ad ornatum, tum ad utilitatem Cœnobii; Sed cum æternitatis itineri diligentius, ac tutius capeſſendo ſeſe parare percuperet, Præſulatui ſponte nuncium remiſit, ac deinceps privatus Deo, ac ſtudiis unice vixit; denique anno 1659. Mediolani piiſſime diem ſuum obiit annos natus 85. Ejus Opera hæc ſunt

1 *Conſiderazioni ſopra Cornelio Tacito*, nelle quali ſi trattano le più curioſe materie della Politica. In Breſcia preſſo Bartolomeo Fontana l'anno 1634. in 4. & iterum Venetiis anno 1642. per Marcum Ginammi in 4. Sunt autem Animadverſiones in primum Taciti librum, quod Opus eruditiſſimum vocat Hieronymus Ghilinus, brevi temporis ſpatio abſolutum, ob aſſiduam petitionem prælaudati Cardinalis Borromæi, qui opus hoc anxiè ab eo expectabat.

2 *Conſiderazioni ſopra il ſecondo Libro di Cornelio Tacito*, quas brevi in lucem prodituras fuiſſe teſtatur idem Ghilinus. Philippus autem Piccinellus jam prodiiſſe affirmat, ſedubinam Gentium, & apud quem non indicat.

3 *Diſcorſi 30. politici* ſopra gli accidenti moderni.

4 *Diſcorſi Accademici varj.*

5 *Giudizj varj ſopra le Opere altrui*; & alia, ſed minoris momenti, ut inquit Leo Allatius in Apibus Vrbanis pag. 228., ubi de eo agit, & haſce ejus lucubrationes recenſet. At in Bibliotheca S. Simpliciani Mediolanenſis extant, quoque Pii Mutii ſequentia Opera mss. à me ibidem viſa anno 1688.

6 *Iſtoria della Famiglia a Trivultia*; magnum volumen in fol.

7 *Epiſtolarum familiarium Latina lingua*, lib. in fol. incipit. *Eleganter adeo mi Save ſuaviſſime &c.*

8 *Diverſi Diſcorſi politici*, in fol. quos eoſdem puto cum ſupra ab Allatio relatis.

9 *Miſcellaneorum*; volumen in fol. ubi hæc continentur. 1. *Negoziato alla Corte di Francia* per il Monaſtero di Lerino. 2. *Oraiſon Franſè au Roy Troi Cretien*. 3. *Orazione Italiana* al Re di Francia Luigi XIII. 4. *Giudizj ſopra le Relazioni, Lettere, ed Iſtoria* del Cardinal Bentivoglio. 5. *Apologia* in difeſa dell'Iſtoria del medeſimo Bentivoglio. 6. *Diſcorſo* s'era veriſimile, che Paolo V. dopo l'aſſoluzione moveſſe Guerra a' Veneziani. 7. *Diſcorſo* ſe doveaſi maritare la ſeconda Infanta di Spagna con Inghilterra. 8. *Diſcorſo* ſopra la Dieta da farſi l'anno della peſte. Item

10 *Deſcrizione del ſuo viaggio* fatto in Francia l'anno 1618., in cui dal Capitolo Generale fù mandato Ambaſciatore al Rè Chriſtianiſs. eſt liber ms. in fol. Item

11 *Rime di D. Pio Mutio*, lib. ms. in 4. hæc in Bibliot. S. Simpliciani. Apud me vero extat liber ms. in fol. ſubſequentes Pii Mutii Italicas lucubrationes complectens, nempe

1 *Diſcorſo* ſe il Sig. Duca di Savoja habbia fatto bene, ò male, zarando lo Stato, à non voler' diſarmare, come ne lo ricercavano gli Spagnuoli, ò ſe meglio fora ſtato l' obedire, è ſchivare gl' incommodi della Guerra. Incipit *Belliſſima materia di diſcorrere &c.* explicit; „ Doveva il Duca, & era conſtituito in neceſ-
„ ſità di zarare lo Stato, è di prender l' arme, come hà fatto, più toſto, che obedire,

,, dire, è metterſi in ſervitù 2. *Diſcorſo interno* alli preſenti motivi di Francia, Spagna, è Savoja; Incipit. ,, è tanto il deſiderio, che io tengo, di ſervire V. S. &c. ,, explicit; e à Dio piacendo noi goderemo una lieta, è tranquilla pace, che
,, piaccia à Dio benedetto di concederci &c. 3. *Riſpoſta di D. Pio Mutio* al diſcorſo del Sig. Mario Lanzi, che ributtava un' altro diſcorſo: Incipit. ,, Et così
,, avviene a chi va ſtuzzicando il veſpajo: Ma che dico io di veſpajo? m' accor-
,, go d' haver anzi deſta una dolciſſima, ò ſoaviſſima pecchia &c. explicit. ,, Mi
,, compiacerò almeno d' haver ſupplito con prontezza d' obedienza, è con im-
,, menſità di affetto, colla quale bacio le mani à V. S.

4 *Diſcorſo intorno alli preſenti nuovi diſguſti*, che ſi dicono paſſare tra la Santità di N. S. Papa Paolo V., è la Serña Republica Veneta: Eſt Sermo ſatis prolixus, ac valde eruditus; rogatu D. Laurentii Stella * conſcriptus, politicis æque rationibus, ac prudentibus documentis, veræque pietatis ſenſibus exornatus; incipit. ,, Accennommi V. P. M. V. li giorni paſſati &c. explicit, & così noi do-
,, vemo ſperare la continuatione di queſta longa pace, la quale concedaci Dio,
,, & le bacio le mani.

* De eo ſupra Lit. L.

5 *Orazione, colla* quale procura di perſuadere il Criſtianiſſimo Re di Francia Ludovico XIII. per fortiſſime ragioni, doverſi il Monaſterio di Lerino, unito gia da ſuoi glorioſi Predeceſſori Franceſco I. & Henrico IV. alla Congregatione Caſinenſe, governare indifferentemente dagli Abbati tanto Italiani, quanto Franceſi: Hæc oratio, quamvis in eodem volumine apud me ms. reperiatur, eſt nihilominus typis impreſſa, & conſtat paginis integris numero 6. Incipit. ,, Han-
,, no tanto à cuore, è tanto premono i Padri Caſinenſi nel buon governo del Sacro
,, Monaſterio di S. Honorato di Lerino &c. ,, explicit ,, Per la felicita de ſuoi Re-
,, gni, di ſua Caſa, è di ſua Criſtianiſſima Perſona, che piaccia a Sua D. Maeſtà
,, di conſervare lungo tempo per bene del ſuo Regno, e della Criſtianita tutta.

6 *Diſcorſi ſopra il Capitolo Biennale*, e perpetuita del Deffinitorio, incipit,
,, Commanda l' Eño Sig. Card. Padrone, e Protettore &c. ,, explicit; Eh che ſono ſpropoſiti. ,, 7. *Diſcorſo ſe ſia meglio*, che il Deffinitorio ſia perpetuo, ò temporaneo: incipit ,, Dovendoſi hora diſcorrere, ſe ſia bene il perpetuare, o nò il *Deffinitorio* ,, explicit. ,, Doveraſſi dunque procurare, che i Monaci ſi compongano à quell' honorata maniera di vita, & à quei Santi coſtumi, che ricerca una Republica Religioſa, & una Republica, che deve eſſere d' huomini perfettiſſimi, e nella Santita di vita, & nell' integrita de coſtumi; e nell' eſemplarità, che queſta farà la baſe, & il fondamento della conſervatione della noſtra Congregatione &c.

8 *Apologia in diſeſa dell' Hiſtoria del Sig. Cardinal Bentivoglio* contro un diſcorſo Franceſe: eſt valde prolixa, & erudita. incipit ,, Ho creduto, che la dica-
,, cita doveſſe perdonare alla coſe Sacre, tocco con mano il contrario, e con-
,, chiudo eſſer veriſſimo quel detto di Tacito, *Contrectatio, & livor pronis auri-*
,, *bus accipiuntur*. Se opera alcuna d' Ingegno, fra le moderne, merita d' eſſer
,, Sacra all' immortalità, certo che l' Hiſtoria dei Paeſi Baſſi dell' Eño Sig. Car-
,, dinal' Bentivoglio n' è meritevoliſſima, e per l' eleganza, e maeſta dello ſtile,
,, e per la politica prudenza, che vi ſi vede, e per la moltitudine delle ſentenze,
,, e per l' ordine ammirabile, e per l' incontaminata verità, e per l' eſquiſita de-
,, ſcritione delle coſe, da lui non meno con la penna, di quello, che ſarebbe ec-
,, cellente Pittore col pennello, dateci a divedere, e per tanti capi, che più fa-
,, cilmente ſi poſſono dal prudente Lettore avvertire, che con diſcorſo additare.
,, &c. -- explicit. -- Diciamo pure, che è molto megliore, e ſana la Dottrina del Sig. Cardinale (*potiorem videlicet habendum eſſe Religionem, quam ditionem, &*

ex religionis mutatione ditionis ruinam ſequi) che quella del Cenſore, & che l' eſſer
„ Cardinale non lo eſclude dall' aver ſcritto bene, e lodevolmente la ſua Hiſtoria,
„ & che le maſſime, che ſono buone in Roma, ſaranno ſempre buone, così a Ma-
„ drid, come a Parigi, ed a Cracovia, e che malgrado del Cenſore, e degl' invi-
„ dioſi ſara così ben viſta l' Hiſtoria del Sig. Cardinal Bentivoglio da i buoni Catto-
„ lici in Francia, & ed in Fiandra, come anco nell' Italia, e nella Spagna; Che
„ ſe poi i mal'intenzionati nella Fede non l' approveranno, eſſo Sig. Cardinale
„ ſe ne prendera poco penſiero.

9 *Diſcorſo con cui approva*, è conferma, con ragioni fortiſſime, il diſcorſo di un' altro ſopra gli Ordini, che ſi dicevano mandati da Spagna, perche gli Eccleſiaſtici egualmente, che i Laici de ſuoi Stati d' Italia foſſero ſogetti alle gravezze impoſte. Incipit „ Ho letto con molto guſto il ſenſato, ed erudito Diſ-
„ corſo di V. S. circa i muſitati ordini venuti, o che ſi fingono venuti di Spagna,
„ di aggravare gli Eccleſiaſtici a concorrere alle gravezze come i Laici, per ſolle-
„ vare il Rè, ed i popoli nelle preſenti calamità; nel quale non eſſendo certa la
„ legge, va V. S. diſcorrendo ſopra il veriſimile, e ſopra il poſſibile &c. „ expli-
cit „ Dalle coſe dette, credo, che ſi poſſa infallantemente concludere, che non
„ ſia veriſimile, che il Rè Cattolico habbi dato il ſuppoſto ordine; che le ragioni,
„ che ſi portano per la parte affermativa ſiano ſenza ragione, e fraudolente, come
„ per la negativa ſode, ed irrefragabili; & che quando anche foſſe vero, che ſi
„ ſia dato l' ordine, che non ſarà riuſcibile, e nelle preſenti congionture perico-
„ loſo altretanto, quanto vergognoſo „

10 *Orazione in Contradittorio* di un' altra di un * Conſigliero Spagnuolo, che procurava perſuadere al Rè Cattolico doverſi per varj motivi far la Guerra al Duca di Savoja. Oratio vero Pii Mutii ſic incipit „ Io non vorrei Potentiſſimo Rè &c. explicit „ Queſta Pace, vi farà benedire da tanti popoli, vi rendera
„ caro a tanti Principi, vi reſtituirà l'alienato Cognato, e vi levara finalmente da pericoli, e travagli graviſſimi.

* Is fuit Paganus de Turre.

11 *Panegyricus in laudem Marchionis Caracenæ* Mediolani Gubernatoris: impreſſus, pagg. 28. in 4. & Hieronymo Legnano apud Catholicam Majeſtatem pro Mediolanenſibus Oratori, dicatus.

12 *Lettera*, nella quale dice il ſuo parere intorno alle *Relazioni* dell' Emo Sig. Cardinal Bentivoglio, al Sig. Carlo Roſſo; ſcritta da Genova l' anno 1630. adi 22. Novemb. incipit „ Fra gli altri oblighi, che io conoſco, e confeſſo di
„ tenere con V. S. Illma, principaliſſimo reputo io queſto di avermi dato cognizio-
„ ne del libro delle Relazioni dell' Emo Sig. Cardinal Bentivoglio „ explicit
„ *E quel, ch' il bello, e 'l caro accreſce all' Opre*
L' arte, che tutto fa, nulla ſi ſcuopre &c.

13 *Giudizio* ſopra le Lettere dell' Emo Sig. Cardinale Bentivoglio. Incipit.
„ Per ubbidire a chi può commandare diſcorrerò, intorno a tre capi, e
„ moſtrarò il giudizio, che ne fo. I capi ſaranno circa lo ſtile, circa il coſtume,
„ e circa le materie &c. „ explicit. Perche poſſano ſervire per modello, e per
„ vera Idea di vera Amicizia, di buon Cavaliero, di gran Prelato, e Zelante di
„ S. Chieſa, e di perfetto Miniſtro di Principe. „

14 *Parere ſopra le Hiſtorie* di Fiandra dell' Emo Sig. Cardinal Bentivoglio: Incipit. „ Per dire quello, che io ſento dell' Hiſtorie di Fiandra dell' Emo Sig.
„ Cardinal Bentivoglio, mi ridurrò a quatro capi, allo ſtile, all' ordine, ò diſ-
„ pozione, al decoro, & alla verità, e quindi apparirà il giuditio, che ne fo.
„ explicit „ biſognerà conchiudere, queſta Opera dell' Emo Sig. Cardinal Benti-
„ voglio dover reſtar conſegrata all' immortalità, non meno che quelle de piu fa-

„ moſi

,, moſt Hiſtorici, che habbiano ſcritto avanti di lui; poiche è compoſta di ſtile
,, elegantiſſimo, e rappreſentata con ordine mirabile, e veſtita del dovuto decoro,
,, & accompagnata dalla candida, e pura verità, e ſoſtenuta dal vero fondamen-
,, to de' ſtati, che è la religione &c.

15 *Giudizio* ſopra la terza parte dell' Hiſtoria del Sig. Cardinal Bentivoglio.
Eſt in modum Epiſtolæ ad eundem Cardinalem Bentivolum. Incipit. ,, Sprez-
,, zato quel titolo di temerità, che potrei temere, ſe non foſſi protetto dallo ſcu-
,, do del commandamento di V. Emin.; vengo a dirle ſemplicemente, ciò che
,, ſento della terza parte della ſua memorabile Hiſtoria, acciochè dalla prontezza
,, dell' ubidienza, riconoſca V. E. la grandezza della riverenza mia. Dico dun-
,, que, che avendo l' Hiſtoria quattro parti principali, cioè la Narrazione, le De-
,, ſcrizioni, le Orazioni, e gli Elogi, ha V. E. con maniere tanto eccellenti ſup-
,, plito, e maneggiate tutte queſte parti, che parmi di poter dire quel *nihil melius*.
explicit ,, ed all' E. V. ſo humiliſſima riverenza.

16 *Giudizio ſopra l' Ariſtocrazia conſervata*, del Padre Sgualdi. Eſt Epiſtola
ad eundem Sgualdum data Ticini Regii 16. Aug. anno 1634. incipit. ,, Il P.
,, D. Hilario * noſtro mi ha mandato due de i libri compoſti da V. P. Rma per
,, eterna gloria del ſuo elevatiſſimo ingegno &c. explicit ,, Le rendo grazie del
,, favore, che mi ha fatto con parteciparmi, e farmi degno di così rara grazia &c.
,, che ſervirà per pegno dell' amor ſuo, così vorrei, che valeſſe a V. P. Revma
,, per ſtimolo al commandarmi.

* Is eſt Hilarius Bologna celebris Concionator, de quo in pr. par. L. H.

17 *Diſcorſo*, ſe ſi debbano ripigliare li tre Monaſterj della Marca: eſt ſermo
valde prolixus pagg. integr. num. 20. reſpondetque negativè, probatque ſen-
tentiam ſuam validiſſimis rationibus: incipit. ,, Dovendo io diſcorrere; per
,, compiacere a Prelato, che mi commanda, che lo faccia, ſe ſia bene, che la
,, Congr. Caſinen. debba procurare la riunione delli tre Monaſterj della Marca,
,, che l'anno paſſato furono per ordine del Sig. Cardinal Montalto, e di N. Signore
,, reſtituiti a quei Monaci, che prima li poſſedevano, metterò prima alcune ſup-
,, poſizioni, dalle quali poi tirarò la concluſione, che a me parerà ragionevole ,,
explicit ,, Conſideriſi tuttociò, che ſi è detto da chi tocca, che io pregarò Dio,
,, che iſpiri loro il meglio, e tanto baſti. ,,

18 *Diſcorſo* circa il Breve * *De exemptorum privilegiis*: incipit ,, Io credo, che
,, l' intenzione di N. S. nella publicazione del ſuo Breve, *De exemptorum privile-*
,, *giis &c.* explicit ,, Ne perderemo per coſa tanto lubrica i noſtri privilegj &c. ,,
Sunt ibidem tres alii ſermones, ſeu potius tractatus de rebus ad noſtræ Congr.
ſtatum, ac regimen peculiariter pertinentibus, quos ab omnibus noſtris Prælatis legi, & obſervari operæ pretium eſſet; quorum Synopſim videns in noſtris Analectis.

* Greg. XV.

Jam vero de Pio Mutio magna cum laude agunt, Plac. Pucc. in Chron. Glaſs. pag. 365. & in Nomenclat. Abbatum pag. 26. Hier. Ghil. in Theatr. Vir. Ill. par. prima pag. 199. fuſiſſime, ubi eum vocat, feliciſſimo, & admirabili præditum ingenio, ſingularis prudentiæ, omniumque virtutum exemplar; Opera vero ejus varia doctrinâ, & omnigenæ eruditionis copiâ referta. Reverſum demum in Patriam anno 1647. Lectioni, & præclariſſimis lucubrationibus impenſe vacaſſe narrat; ejuſque nomen famæ imortalitatem conſequutum &c. Donatus Calvi in Scena Literar. Script. Bergom. par. prima pag. 448. ubi eum *Naturæ portentum* appellat, atque inter ejus opera enumerat *Epiſtolarum libros* 6. in quos nimirum libros, volumen illud Epiſtolarum in fol. ſupra recenſitum dividitur. Hilarius *Bologna* in magna Panegyrica Orazione S. Benedicti, cui titulus *Il Sole, e il Mondo &c.* impreſſa Venetiis anno 1647. pag. 63. ,, Un

Pio

„ Pio Mutio, che dopo avere nell' Erario prezioſo delle Scienze, di ſcieltiſſime „ erudizioni, & eloquentiſſimi diſcorſi arrichito i ſuoi fogli, fa nell' età cadente „ riſorgere le buone lettere, fregio dell' Ordine, ornamento del Secolo, delizia „ della Patria, ove i generoſi coſtumi hanno per propria lode *Rapir i Cuori*, „ *e dominar gli Affetti*.

In libro, cui titulus, *Le Glorie degli Incogniti*, quorum Academiæ Venetiis inſtitutæ Mutius adſcriptus fuit, pagin. 384., & ſeqq., ubi ex inſtituto de eo agitur, diciturque pietate, & literis nominis immortalitatem aſſequutus, viſitur ejus effigies cum ſubjecto Diſticho

Impius eſt Tacitus, melior tamen incipit eſſe,
Fitque tua Muti dexteritate pius.

Item eum valde commendant, Hieronymus Borſieri in ſupplemento c. 12. Auguſtinus Terzagus in Carminibus pag. 239. & 248. Benedictus Soſſagus, qui Mutio ſecundum Epigrammaton librum dicavit. Leo Allatius in Ap. Urb. pag. 228. Philippus Piccinell. in Athenæo Mediolan. pag. 469. denique Bern. Pez in Epiſtolis Apologeticis pag. 253. Benedictus Sociadi in Epigrammatibus. ſic

Ardentes flammas anima imperterrita Muti
Negligit, obſeſſam liberet ut patriam;
Chriſtiadum populos, & res tueatur, ut alter
Mutius excubias irrequietus agit.
Et Tacitum obſcurà retegit caligine merſum,
Et rerum dominos imperitare docet.
Conſulit alterius felix audacia Romæ
Alterius felix conſulit ingenium.
Quæ major gemini cenſenda eſt dextera Muti?
Nobilis hæc ſcriptis, nobilis illa focis.

Parere dell' Emo Sig. Cardinal Bentivoglio ſopra il Giudizio di D. Pio Mutio delle di lui Relazioni. Illmo Signore „ Carlo Boſſo

„ Troppo eccede il noſtro P. D. Pio in lodar le mie *Relazioni*: forſe egli attribuiſce loro le qualità non che hanno, ma che dourebbero avere. Erudita „ lettera, ch' è la ſua; e che Cenſor appunto non delle mie debolezze, ma d' „ ogni più elaborata compoſizione hiſtorica; prego V. S. a ringraziarlo in mio „ nome più dell' amore, che mi porta, che delle lodi, con che l' accompagna, „ non potendo io in queſte ſe non riconoſcere un manifeſto eccello di quello: Me„ rita un Religioſo di tanta virtù, che V. S. l' ami, e lo ſtimi nel modo, che fa. „ Con lei mi congiungo ancor io nell' uno, e nell' altro affetto verſo di lui, e pro„ curerò di fargliene apparire ogni ſegno più vivo; ma quanto prima ſarò con „ V. S., e diremo a bocca mille altre coſe: intanto io reſto &c.

„ *Molto Rev. Padre*. Io non potrei eſprimere il guſto che ho ſentito della „ Scrittura inviatami da V. P. in riguardo particolarmente alla conſummata mae„ ſtria, che vi appariſce nelle materie hiſtoriche; poiche quanto a quelle perfez„ zioni, che ella attribuiſce a queſt' ultima parte, ſono ornamenti molto più da „ deſiderarſi, che da commendarſi in eſſa. Io però non pretendo in ciò di volere „ diminuir punto l' obligo, che riconoſco all' affetto di V. P. verſo le coſe mie, „ ed alla ſtima con ch' ella ſi compiace di accompagnare ſempre le mie fatiche; „ All' incontro io poſſo renderla certa della memoria parzialiſſima, che conſervo „ del merito de ſuoi talenti, e del ſolito deſiderio mio di poter ſervire alla ſua „ perſona &c Di V. P. di Roma li 30. di Luglio 1639. *manu Emi*. Padre mio „ giuro a V. S. che non ho veduto il più bello giudizio hiſtorico, e l' ho più volte „ con ſommo guſto letto, e riletto, benche io non poſſa in modo alcuno appro-

vare

„ vare quelle tante lodi, che V. P. attribuiſce alle mie fatiche. P. Abbate D. Pio „ Mutio. Affezionatiſſimo come Fratello. Il Cardinal Bentivoglio.

PLACIDUS CAPPARELLI Neapolitanus in Cœnobio S. Severini Monachus effectus eſt, anno 1696. die 30. Julii; Interiecto deinde tempore Decanus creatus fuit. Philoſophiam, ac Theologiam xxiv. annorum ſpatio docuit; In Monaſterio S. Benedicti agri Mantuani Tyronum Magiſtrum egit, quod munus etiam Neapoli in S. Severino exercuit anno 1727. anno denique 1731. in Comitiis minoribus Brixiæ celebratis in Monaſterio S. Euphemiæ renunciatus fuit Prior Clauſtralis Cœnobii S. M. de Plaga, vulgo *Chiaja* in Suburbio Neap. edidit

1 *Synopſim* ad Sacram Dogmaticam Theologiam, Hebraicam, Græco latinam Neapoli anno 1712. apud Felicem Moſcam.

2 *Ad primum* Gregorii IX. Decret. Epiſt. Librum, Synopſim. Mantuæ per Albertum Pazzonum anno 1727.

PLACIDVS CICADA nobilis Genuenſis Monaſterii S. Catharinæ in Patria alumnus, ibidemque noſtram Regulam profeſſus anno 1627. die 10. Febr. ac poſtea Abbas tam ejuſdem S. Catharinæ, quam plurium aliorum Monaſteriorum, vixit enim uſque ad decrepitam ſenectutem optimâ uſus valetudine; obiitque Genuæ Abbas S. Benigni ætatis annorum 91. Scripſit

Vita di S. Gertrude Monaca dell' Ordine di S. Benedetto, e Badeſſa del Monaſtero di Rodarda.

Aug. Oldoin. in Athenæo Liguſtico (ex Raphaele Soprano) laudat Placidum Cicadam ab Ingenii præſtantiâ, varietate doctrinæ, & Antiquitatis notitia.

PLACIDVS FALCONIVS ab Aſula agri Brixiani Oppido apud S. Euphemiam profeſſus eſt Monaſticum Inſtitutum anno 1549. die 28. Oct. Muſicam facultatem, eandemque omnino ſacram plurimum excoluit, nec exiguè in ea profecit; ut teſtantur, quæ ſub his titulis vulgavit Opera, nempe

1 *Miſſæ, ſive Introitus* per totum annum Venetiis 1575. in folio.

2 *Paſſio*, ſive voces Hebdomadæ Sanctæ. Venetiis anno 1580. in 4.

3 *Reſponſoria* in Hebdomada Sancta canenda. Venetiis anno 1580. in 4.

4 *Magnificat* octo Tonorum. Venetiis 1588. in 4.

Ejus meminit Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 75. pag. 453., ubi afferit eum in vivis egiſſe an. 1595. quo Arn. opus ſuum in lucem emiſit; & Petr. Ricord. Hiſt. Monaſt. Dial. 4. pag. 467. In noſtris Regeſtis vocatur *Muſicus excellentiſſ.*

PLACIDVS DE JUDICE Panormitanus frater D. Michaelis * de Judice in Cœnobio S. Martini de Scalis D. Benedicti Inſtitutis nomen dedit anno 1662. die 8. Nov. Ingenii præſtantiâ in ſcholaſticis ſcientiis, humanioribus literis, & ſacrâ eloquentiâ haud mediocriter oſtendit, in quibus dum eximios progreſſus polliceretur ob aſſiduum, ac fervidum in eaſdem ſtudium, immaturo fato præoccupatus eſt Panormi anno 1673. ætatis ſuæ 26., magno ſui deſiderio, unacum aliquot lucubrationibus relicto, videlicet. * De eo ſupra Lit. M.

1 *Quareſimale*. 2. *Panegirici*. 3. *Diſcorſi Accademici*. 4. *Poeſie*. Quæ omnia mss. extabant apud prælaudatum Michaelem de Judice Abbatem, qui ea aliquando publici juris facturus erat, ut ſperabat Ant. Mong. Bibl. Siculæ par. 2. pag. 185., ubi de eo cum laude agit, allegatis in ejus commendationem Jo: Evang. à Panormo in Anagram. pag. 169. & Jo: Baptiſta de Judice ejuſdem Placidi altero fratre, ſed Laico, in Carmin. par. 1. pag. 334.

PLACIDVS PETRVCCIVS patria Romanus inter Caſinates Monachos numeratus eſt an. 1571. die 16. Septemb. ætatis ſuæ an. 20. ſub Matthia de Lignaſco Caſinenſi Abbate, & Appollinari à Bauco viro eximiæ Sanctimoniæ Tyronum Magiſtro. Placidus itaque ut erat humanioribus literis probe excultus,

&

& in Hiſtoriarum cognitione apprime verſatus, Caſinenſem Hiſtoriam diligenter elucidavit, ac pro virili promovit, Sed dum majora adhuc in decus, & commodum ejuſdem Sacri Cœnobii calamo moliretur, immaturo, *ac dolendo nimis fato* ſublatus eſt circa annum 1587. ætatis ſuæ 37. ſcripſit.

Supplementum ad librum Petri Diaconi Caſinenſis Monachi, de Viris Illuſtribus Monaſterii Caſinenſis, quod perduxit uſque ad annum 1581. ab anno 1256. quibus tamen inſerit aliquot, qui minime fuerunt Monaſterii Caſinenſis alumni, ſed vel Abbates ejuſdem Sacri Cœnobii, quamvis aliorum Monaſteriorum ſodales, ut Ignatius Squarcialupus, Euſebius Mutinenſis, aliique, vel ex inſignioribus, ac celeberrimis totius Congregationis Viris aliquem, ut Gregorium Corteſium Mantuani Cœnobii Socium. Hic liber erat olim ms. apud Arnold. Wion, ipſomet teſte, alibi; ſed poſtea ex Bibliothecâ Barberinâ depromptus, inſigni præfatione, notiſque illuſtratus à Joanne Baptiſta Maro Romano S. Angeli in foro piſcium Canonico, typis conſignatus fuit Romæ anno 1655. in 8. ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ, & Pariſiis an. 1666. deinde impreſſus fuit Rothomagi anno 1672. & poſtea Lugduni apud Aniſſonios an. 1677. in fol. in Bibliotheca Max. Patrum tom. 21. pag. 345. & Hamburgi an. 1718. in Bibliot. Eccleſiaſtica Joannis Alberti Fabricii, & demum Mediolani typis Societ. Palatinæ in Regia Curia anno 1725. tom. 6. Scriptorum Rerum Italicarum &c. a pag. 63. uſque ad 83. 2 *Chronicon, ſive Hiſtoriam Caſinenſis Monaſterii*, ab ejus fundatione uſque ad annum 1587. unico tomo libris 9. diſtincto, in fol. comprehenſum, quod poſtea aliis duobus tomis proſequutus eſt Honoratus * Medices a Neapoli, uſque ad annum 1610. aſſervatur ms. in Archivio Caſinenſi.

Supplementum ad librum Antonii Fractenſis, quod inſcribitur: *Confinium bonorum Caſinenſis Cœnobii*, ms. 4. *Annotationes, & Additiones ad Chronicon Leonis* Hoſtienſis, & Petri Diaconi; mss. ibidem.

De eo agunt cum laude prædictus Arnold. Wion. Lign. Vit. par. 2. in Adjunctis pag. 910. & ex eo totidem verbis Ant. Poſs. Appar. Sacr. tom. 2. pag. 291. qui eum vocant *Virum in humanioribus literis exercitatum, & Hiſtoriarum cognitione divitem*; obiiſſe autem aſſerunt an. 1589. ſcripſiſſe Hiſtoriam Monaſt. Caſinen. tom. duobus; Sed revera eſt unicus Tomus libris 9. conſtans, Honoratus vero Medices, ut paulo ante diximus, eandem Hiſtoriam aliis duobus Tomis continuavit uſque ad an. 1610. Philip. Labbè *Bibl. Biblioth.* pag. 308. meminit lib. de Vir. Illuſtribus Caſ. Iſidorus Vgurg. *Pompe Seneſi* tom. 1. tit. 21. pag. 668. allegat Placidi lib. 9. Chron. Caſ. cap. 66. Ant. Teiſſer. in Catal. Auctorum, qui Librorum Catal. ſcripſerunt p. 1. pag. 278. meminit ejuſdem Supplementi de Vir. Illuſtr. Eques Proſper Mandoſius Biblioth. Rom. par. 1. Cent. 5. pag. 343. Julius Ambroſius Lucenti Ital. Sacr. reſtr. auct. &c. pag. 1001. ubi dicit eum Chronologiæ Caſinenſi inſerviſſe, ac permiſcuiſſe varias Mundi Hiſtorias; ſed nihilominus monet eum in nonnullis caute legendum, cum non ſemel anceps ſit, & curſum temporum invertat. Bern. Pez in Epiſtolis Apologet. pag. 253. in Regeſto ms. olim à me viſo in Bibliotheca Monaſterii S. Pauli de Vrbe ſcribitur in margine Placidus, *De Monaſterio Caſinenſi optime meritus &c.*

PLACIDVS PVCCINELLVS ex Ætruriæ Oppido *Peſcia* dicto, Sanctæ Mariæ de Florentia alumnus evaſit an. 1626. die 17. Januarii, & poſtmodum Abbas *Titularis Noſtræ Congregationis*, Antiquarius, & ſacrarum Cæremoniarum Magiſter in eadem Abbatia Florentina. Hic flagranti ſtudio majorum memorias, præcipue, quæ ad Hiſtoriam Monaſticam conferunt, avide conſectatus, oblivioni, in quam vergebant, eripuit, utque temporis edacitatem deinceps eluderent, varios in libros digeſtas, typis conſignavit, magnam proinde

ob

ob tot egregios labores in iiſdem ex latebris eruendis, exantlatos, & haud parvam utilitatem Antiquitatis ſtudioſis inde partam, commendationem, & laudem promeritus; Quamquam majorem adhuc obtinuiſſet, ſi æque omnia, quæ ſcripſit diligentiori trutina, ac ſeveriori criterio, ut nunc moris eſt, diſcuſſiſſet: Cæterum Mediolani plures annos commoratus, Principiſque Trivultii amicitiâ, ac familiaritate uſus, & inter Academicos *Faticoſos*, ſub nomine, *Infaticabilis* admiſſus, multa compoſuit, typiſque tradidit: Florentiam reverſus, jamque Abbatis titulo inſignitus, Curam Sacrarii, & Eccleſiæ ſuſcepit, eamque ad obitum uſque magnâ totius Vrbis approbatione, ac Spirituali ædificatione, ingentique Eccleſiæ ejuſdem emolumento diù adminiſtravit, plurimâ, ac pretioſâ ſuppellectili utriuſque generis (nam pii quique certatim donaria illi offerebant) eam exornans, Erat enim vitæ innocentiâ, & morum candore conſpicuus, ac eximiâ in D. Maurum religione præditus, cujus honorē Florentiæ, alibique mirifice propagavit; erecto proinde ibidem ſub ejus invocatione celebri ſodalitio centum quinquaginta Nobilium utriuſque ſexus, qui variis pietatis operibus, præcipue *Confratrum* defunctorum ſuffragio, laudabiliter vacant; quod poſtea aliis etiam in Vrbibus fuit inſtitutum; inde utique occaſione deſumpta, quod nuper *Mediolani* inventum, & reſtitutum fuerat à Ioanne Jacobo Porro, ut ipſe Puccinellus teſtatur in Vita S. Mauri cap. 41. pag. 155. mirabile, & antiquiſſimum Sanctiſſimæ Crucis fragmentum ex tribus, quæ una cum aliis inſignibus Sanctorum Reliquiis, Divus Maurus à Beatiſſimo Patre Benedicto, cum in Gallias mandato proficiſceretur, dono acceperat, (ut Fauſtus in ejus Vita) quibus ægrotos quoſque in itinere ſibi oblatos ſanabat, Mediolani, uti narrat Puccinellus ab eodem S. Mauro relictum; * Quamobrem, Mediolani primum, mox per totam Italiam in S. Maurum brevi auctâ veneratione, innumeri infirmi, Iſchiade præſertim laborantes, aliqua Sanctiſſimæ Crucis particula, vel ejuſdem Crucis Imagine ſignati, recitatiſque ſuper eos conſuetis precibus, miras ubique ſanitates recipiunt. At Placidus annum 75. ſupergreſſus, Florentiæ in ſenectute bona deceſſit anno 1685. toti Vrbi, quæ ejus obitum, eo magis doluit, quò illum impenſius amabat, ac venerabatur, magnum ſui deſiderium, poſteritati vero hæc laborum ſuorum relinquens monumenta.

* Qua de re vide noſtra Analecta in eodem Placido.

1 *Iſtoria di Ugo Principe della Toſcana*, Duca di Spoleto, Conte di Camerino &c. In Venetia l'anno 1643. preſſo Matteo Leoni, e Giovanni Vecellio in 4. Alla Republica di Lucca. 2. *Iſtoria della Gran Dama Willa* Madre del ſudetto Prencipe Vgo Fondatore dell' Abbadia di Firenze. In Venetia l' an. 1643. in 4. & rurſus Neapoli eodem anno ex Typographia Franciſci Savii.

3 *Origo, ſeu Proceſſus Hiſtoricus* * ſive Apparatus de Illuſtribus Abbatiæ Florentinæ Viris in 13. capita compendioſe diſtributus, quorum 12. eſt de Sarcophagis Abbatiæ Florentinæ, Mediolani anno 1645. Typis Joannis Petri Ramellati in 4. Hunc librum refert Author *du Catalogue des principaux Hiſtoriens &c.* impreſs. Pariſiis 1712. Claſſe x1. pag. 44.

* Progreſſus.

4 *Vita del Beato Gometio Portugheſe* diſcepolo di Ludovico Barbo Abbate di Badia Fondatore dell' inſigne *Monaſterio* delle Murate di Firenze, colla Cronica di detto Monaſterio, e colla ſerie, & azzioni di tutte le Badeſſe del medeſimo: In Milano per Pietro Ramellati anno 1645.

5 *Nomenclatura omnium Abbatum Congregationis Unitatis S. Juſtinæ Patavii*, nunc Caſinenſis, una cum Serie Prælatorum Sanctorum Petri, & Pauli de Glaxiate *Mediolani*. Mediolani typis Caroli Camagni apud Roſam anno 1647.

6 *Chronologia Præſidum* Generalium Congregat. Caſinenſis *Mediolani* an. 1647.

7 *Chronologia, ſeu Epitome Prælatorum* Sacri *Monaſterii* Caſinenſis, nec non

& in Hiſtoriarum cognitione apprime verſatus, Caſinenſem Hiſtoriam diligenter elucidavit, ac pro virili promovit. Sed dum majora adhuc in decus, & commodum ejuſdem Sacri Cœnobii calamo moliretur, immaturo, *ac dolendo nimis fato* ſublatus eſt circa annum 1587. ætatis ſuæ 37. ſcripſit.

Supplementum ad librum Petri Diaconi Caſinenſis Monachi, de Viris Illuſtribus Monaſterii Caſinenſis, quod perduxit uſque ad annum 1581. ab anno 1256. quibus tamen inſerit aliquot, qui minime fuerunt Monaſterii Caſinenſis alumni, ſed vel Abbates ejuſdem Sacri Cœnobii, quamvis aliorum Monaſteriorum ſodales, ut Ignatius Squarcialupus, Euſebius Mutinenſis, aliique, vel ex inſignioribus, ac celeberrimis totius Congregationis Viris aliquem, ut Gregorium Corteſium Mantuani Cœnobii Socium. Hic liber erat olim ms. apud Arnold. Wion, ipſomet teſte, alibiq; ſed poſtea ex Bibliothecâ Barberinâ depromptus, inſigni præfatione, notiſque illuſtratus à Joanne Baptiſta Maro Romano S. Angeli in foro piſcium Canonico, typis conſignatus fuit Romæ anno 1655. in 8. ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ, & Pariſiis an. 1666. deinde impreſſus fuit Rothomagi anno 1672. & poſtea Lugduni apud Aniſſonios an. 1677. in fol. in Bibliotheca Max. Patrum tom. 21. pag. 345. & Hamburgi an. 1718. in Bibliot. Eccleſiaſtica Joannis Alberti Fabricii, & demum Mediolani typis Societ. Palatinæ in Regia Curia anno 1725. tom. 6. Scriptorum Rerum Italicarum &c. a pag. 63. uſque ad 83. 2 *Chronicon, ſive Hiſtoriam Caſinenſis Monaſterii*, ab ejus fundatione uſque ad annum 1587. unico tomo libris 9. diſtincto, in fol. comprehenſum, quod poſtea aliis duobus tomis proſequutus eſt Honoratus * Medices a Neapoli, uſque ad annum 1610. aſſervatur ms. in Archivio Caſinenſi.

Supplementum ad librum Antonii Fractenſis, quod inſcribitur, *Confinium bonorum Caſinenſis Cœnobii*, ms. 4. *Annotationes, & Additiones ad Chronicon Leonis* Hoſtienſis, & Petri Diaconi; mss. ibidem.

De eo agunt cum laude prædictus Arnold. Wion. Lign. Vit. par. 2. in Adjunctis pag. 910. & ex eo totidem verbis Ant. Poſſ. Appar. Sacr. tom. 2. pag. 291. qui eum vocant *Virum in humanioribus literis exercitatum, & Hiſtoriarum cognitione divitem*; obiiſſe autem aſſerunt an. 1589. ſcripſiſſe Hiſtoriam Monaſt. Caſinen. tom. duobus; Sed revera eſt unicus Tomus libris 9. conſtans, Honoratus vero Medices, ut paulo ante diximus, eandem Hiſtoriam aliis duobus Tomis continuavit uſque ad an. 1610. Philip. Labbè *Bibl. Biblioth.* pag. 308. meminit lib. de Vir. Illuſtribus Caſ. Iſidorus Vgurg. *Pompe Seneſi* tom. 1. tit. 21. pag. 668. allegat Placidi lib. 9. Chron. Caſ. cap. 66. Ant. Teiſſer. in Catal. Auctorum, qui Librorum Catal. ſcripſerunt p. 1. pag. 278. meminit ejuſdem Supplementi de Vir. Illuſtr. Eques Proſper Mandoſius Biblioth. Rom. par. 1. Cent. 5. pag. 343. Julius Ambroſius Lucenti Ital. Sacr. reſtr. auct. &c. pag. 1001. ubi dicit eum Chronologiæ Caſinenſi inſerviſſe, ac permiſcuiſſe varias Mundi Hiſtorias; ſed nihilominus monet eum in nonnullis caute legendum, cum non ſemel anceps ſit, & curſum temporum invertat. Bern. Pez in Epiſtolis Apologet. pag. 253. in Regeſto ms. olim à me viſo in Bibliotheca Monaſterii S. Pauli de Vrbe ſcribitur in margine Placidus, *De Monaſterio Caſinenſi optime meritus &c.*

PLACIDVS PVCCINELLVS ex Ætruriæ Oppido *Peſcia* dicto, Sanctæ Mariæ de Florentia alumnus evaſit an. 1626. die 17. Januarii, & poſtmodum Abbas *Titularis Noſtræ Congregationis*, Antiquarius, & ſacrarum Cæremoniarum Magiſter in eadem Abbatia Florentina. Hic flagranti ſtudio majorum memorias, præcipuè, quæ ad Hiſtoriam Monaſticam conferunt, avide conſectatus, oblivioni, in quam vergebant, eripuit, utque temporis edacitatem deinceps eluderent, varios in libros digeſtas, typis conſignavit, magnam proinde

ob

ob tot egregios labores in iiſdem ex latebris eruendis, exantlatos, & haud parvam utilitatem Antiquitatis ſtudioſis inde partam, commendationem, & laudem promeritus: Quamquam majorem adhuc obtinuiſſet, ſi æque omnia, quæ ſcripſit diligentiori trutina, ac ſeveriori criterio, ut nunc moris eſt, diſcuſſiſſet: Cæterum Mediolani plures annos commoratus, Principiſque Trivultii amicitiâ, ac familiaritate uſus, & inter Academicos *Faticoſos*, ſub nomine, *Infaticabilis* admiſſus, multa compoſuit, typiſque tradidit: Florentiam reverſus, jamque Abbatis titulo inſignitus, Curam Sacrarii, & Eccleſiæ ſuſcepit, eamque ad obitum uſque magnâ totius Vrbis approbatione, ac Spirituali ædificatione, ingentique Eccleſiæ ejuſdem emolumento diù adminiſtravit, plurimâ, ac pretioſâ ſuppellectili utriuſque generis (nam pii quique certatim donaria illi offerebant) eam exornans, Erat enim vitæ innocentiâ, & morum candore conſpicuus, ac eximiâ in D. Maurum religione præditus, cujus honorē Florentiæ, alibique mirifice propagavit; erecto proinde ibidem ſub ejus invocatione celebri ſodalitio centum quinquaginta Nobilium utriuſque ſexus, qui variis pietatis operibus, præcipue *Confratrum* defunctorum ſuffragio, laudabiliter vacant; quod poſtea aliis etiam in Vrbibus fuit inſtitutum; inde utique occaſione deſumpta, quod nuper *Mediolani* inventum, & reſtitutum fuerat à Ioanne Jacobo Porro, ut ipſe Puccinellus teſtatur in Vita S. Mauri cap. 41, pag. 155. mirabile, & antiquiſſimum Sanctiſſimæ Crucis fragmentum ex tribus, quæ una cum aliis inſignibus Sanctorum Reliquiis, Divus Maurus à Beatiſſimo Patre Benedicto, cum in Gallias mandato proficiſceretur, dono acceperat, (ut Fauſtus in ejus Vita) quibus ægrotos quoſque in itinere ſibi oblatos ſanabat, Mediolani, uti narrat Puccinellus ab eodem S. Mauro relictum; * Quamobrem, Mediolani primum, mox per totam Italiam in S. Maurum brevi auctâ veneratione, innumeri infirmi, Iſchiade præſertim laborantes, aliqua Sanctiſſimæ Crucis particula, vel ejuſdem Crucis Imagine ſignati, recitatiſque ſuper eos conſuetis precibus, miras ubique ſanitates recipiunt. At Placidus annum 75. ſupergreſſus, Florentiæ in ſenectute bona deceſſit anno 1685. toti Vrbi, quæ ejus obitum, eo magis doluit, quò illum impenſius amabat, ac venerabatur, magnum ſui deſiderium, poſteritati vero hæc laborum ſuorum relinquens monumenta.

* Qua de re vide nostra Analecta in eodem Placido.

1 *Iſtoria di Vgo Principe della Toſcana*, Duca di Spoleto, Conte di Camerino &c. In Venetia l'anno 1643. preſſo Matteo Leoni, e Giovanni Vecellio in 4. Alla Republica di Lucca. 2. *Iſtoria della Gran Dama Willa* Madre del ſudetto Prencipe Vgo Fondatore dell' Abbadia di Firenze. In Venetia l'an. 1643. in 4. & rurſus Neapoli eodem anno ex Typographia Franciſci Savii.

3 *Origo, ſeu Proceſſus Hiſtoricus* * ſive Apparatus de Illuſtribus Abbatiæ Florentinæ Viris in 13. capita compendioſe diſtributus, quorum 12. eſt de Sarcophagis Abbatiæ Florentinæ, Mediolani anno 1645. Typis Joannis Petri Ramellati in 4. Hunc librum refert Author *du Catalogue des principaux Hiſtoriens &c.* impreſs. Pariſiis 1712. Claſſe xi. pag. 44.

* Progreſſus;

4 *Vita del Beato Gometio Portogheſe* diſcepolo di Ludovico Barbo Abbate di Badia Fondatore dell' inſigne *Monaſterio* delle Murate di Firenze, colla Cronica di detto Monaſterio, e colla ſerie, & azzioni di tutte le Badeſſe del medeſimo: In Milano per Pietro Ramellati anno 1645.

5 *Nomenclatura omnium Abbatum Congregationis Unitatis S. Juſtinæ Patavii*, nunc Caſinenſis, una cum Serie Prælatorum Sanctorum Petri, & Pauli de Glaxiate *Mediolani*, Mediolani typis Caroli Camagni apud Roſam anno 1647.

6 *Chronologia Præſidum* Generalium Congregat. Caſinenſis *Mediolani* an. 1647.

7 *Chronologia, ſeu Epitome Prælatorum* Sacri *Monaſterii* Caſinenſis, nec non

Aretii, Florentiæ, Mantuæ, Patavii, Peruſii, Sanctorum Petri, & Pauli de Glaxiate, San. Simpliciani Mediolani, San. Salvatoris, & Sanctorum Spiritus, & Galli Papiæ. *Mediolani* apud Ioannem Petrum Ramellati 1647. Tres modo recenſitos *Puccinelli* libros, magna cura, ac ſtudio à me tunc Florentiæ degente, id eſt circa an. 1689. requiſivit eruditiſſimus, ac celeberrimus Godefridus Guilielmus Leibnitius Sereniſſimi Electoris Hannoveræ * Georgii olim Conſiliarius, & Bibliothecarius, qui per id temporis Italię Urbes luſtrabat.

* Poſtea Regis Angliæ nuncupati.

8 *Vita di S. Barnaba Apoſtolo*, primo Paſtore di Milano. Impreſs. Mediolani anno 1684. in cujus fine edidit etiam Epiſtolam ejuſdem S. Barnabæ, Voſſianam editionem Epiſtolæ ejuſdem ſequutus, ut Cl. Ittigius (cujus verba inferius referemus) ex actis Sanctorum Junii tom. 11. pag. 458., animadvertit. 9. *Il Zodiaco della Chieſa Milaneſe*, continente le Vite dei primi dodici Santi Arciveſcovi ſuoi Paſtori, diſtinto in tre parti. In Milano per il Malateſta l'anno 1650. in 4. pagg. 409. Hic quoque, in fine Vitæ S. Barnabæ, quæ ordine prima eſt in eodem Zodiaco, Epiſtola ejuſdem S. Barnabæ impreſſa legitur. In fine vero vitæ S. Ambroſii adſertur Oratio, ſeu Epiſtola Symmachi ad Arcadium, & Theodoſium *pro Ara Victoriæ*, & ejuſdem S. Ambroſii Reſponſio in Italicam linguam tranſlatæ. 10. *Vita di S. Simpliciano* decimoterzo Paſtore di Milano. In Milano l'anno 1650 in 4. pagg. 112. 11. *Vita di S. Senatore Settala* vigeſimoſecondo Paſtore di Milano. Ibidem eodem anno in 4. pagg. 36. 12. *Memorie antiche di Milano, e ſuo Stato*. In Milano per il Malateſta l'anno 1650. pagg. 126. 13. *Della Fede, e Nobiltà del Notajo*, coll'origine, e prerogative de' Principali Collegii de Notari d'Italia, colla ſerie di molti Sogetti inſigni per ſangue, dignità, lettere, ed armi &c. In Milano per il Malateſta l'anno 1650. Hujus libri meminit Franciſcus Ariſius in opuſculo prænotato *Spectabiles Cauſarum Patroni ex inclyto Cremonenſi Collegio* pag. 7. 14. *Collegio de Notari di Milano*; ibidem anno....

15 *Chronicum inſignis Monaſterii SS. Petri, & Pauli de Glaxiate*, continens Abbatum omnium regimina, Diplomata, Privilegia, Decreta Pontificum, Cæſarum, Regum, Ducumque, & Principum; item & Sacrarum Reliquiarum nomina, Tribunarum, nec non Sepulchrorum erectionum tempora, una cum Inſcriptionibus, & omnium Monachor., qui hoc in Monaſt. habitu Monachali fuere exornati nominibus, & Profeſs. anno; Mediol. apud Malateſ. an. 1655.

16 *Trionfo Benedettino* per il ſontuoſo apparato, e feſta di S. Mauro Abbate, celebrata in Milano per nove giorni. Ibidem apud eundem anno 1658.

17 *Iſtoria del Principe Ugo* Fondatore di ſette Abbadie, corretta, ed accreſciuta con varie curioſe aggiunte, colla Cronica del Monaſtero di S. Maria di Firenze, ſuoi Privilegj Pontificii, e Ceſarei, col trattato di mille Inſcrizioni ſepolcrali, e colle loro armi gentilizie. La Galleria ſepolcrale, e l'introduzione della feſta di S. Mauro, e colle memorie di Peſcia Terra conſpicua, e principaliſſima di Toſcana. In *Milano* preſſo il Malateſta anno 1664. in 4. in quo opere plura Diplomata, & antiqua documenta è tenebris eruta exhibentur.

18 *Vita di S. Mauro Abbate Levita*, Diſcepolo di S. Benedetto, il Taumaturgo della Francia, l'Eſculapio ſacro degl'Infermi, coll'introduzione del ſuo ſegno per ſanare gli oppreſſi da catarri, e ſciatiche, ed altri malori, con curioſiſſime pellegrine notizie dell'Ordine Monaſtico. In *Milano* nella Regia Ducal Corte per Giulio Ceſare *Malateſta* l'anno 1655., e in Firenze l'anno 1670., e di nuovo pur in Firenze preſſo Franceſco Onofri coll'aggiunta dell'introduzione della ſolenne feſta, e nobiliſſima Congreg. eretta nella Chieſa della Badia di Firenze, e con alcuni affettuoſi deſiderj verſo il Santo, per tutti i giorni della ſettimana.

19 *Vita*

19 *Vita del B. Teuzzone Monaco Sacerdote, e Romito* del Monaſtero di S. *Maria* di Firenze. In Milano per Pietro Ramellati l' anno 1645.; & iterum ibidem correctior, & auctior an. 1679. 20. *Vita di S. Gottardo* Abbate di Altaich, e Veſcovo d' Ildeſia, Avvocato de *Podagroſi*. In Milano preſſo il Malateſta l'anno 1679. 21. *Vita di Sant' Andrea di Scotia* Archidiacono di S. Donato di Fieſole, Fondatore di S. Martino a Menſola preſſo Firenze. In Firenze per Franceſco Onofri l' an. 1670., & iterum ibidem an. 1681. Manu exarata

1 *Cæremoniale Eccleſiaſticum*, & præcipue pro Abbatibus; extat in S. Simpliciano Mediolani 2. *Compendium*, ſive *Brevis Hiſtoria Imperialis* Abbatiæ S. Ambroſii M. Mediolani, cum annaliſtica Serie omnium Abbatum ejuſdem Monaſterii ab anno 791., uſque ad præſentem annum 1650., ibidem 3. *Memorie, & Iſcrizioni* antiche, e moderne dei Ponteſici, Imperadori, Regi, Cardinali, Principi, e Prelati, e ſpecialmente dell' Abbadia di Monte Caſino, Subiaco, Pomposa, Fiorenza, Mantua &c. ibidem. 4. *Indrizzo alle Spirituali delizie nella Città di Milano*, per facile aditamento di viſitare le Chieſe, e ricevere il teſoro delle Indulgenze. 5. *Iſtoria dell' origine, e depreſſione della Religione Umiliata*, gia eſtinta.

Placidum Puccinellum plures Authores allegant, plures laudant; Iſidorus Vgurg. Pompe Seneſi tit. 21. pagin. 668. citat *Placidi Puccinelli Originem, & Progreſſum Hiſtoricum &c.* Phil. Labbe Bibl. Bibliot. pag. 182., & pag. 308., ubi recenſet *Placidi Putricelli* (pro Puccinelli) eundem Apparatum hiſtoricum. Jo: Mabill. in Catal. Selectiorum Auctorum, ad Eccleſiaſticam Bibl. comparandam, qui eſt ad calcem Libri *de Studiis Monaſticis* cap. 22. adfert *Chronicon Abbatiæ SS. Petri, & Pauli de Glaxiate* auctore D. Placido Puricello, *Mediolani an. 1645., & alia Opera hiſtorica ejuſdem Authoris*; Sed hic quoque cognomen ejus immutatur, & confunditur cum Puricello (Jo: Petro) Laurentianæ * Mediolani Baſilicæ Archipresbytero, cujus legitur Epiſtola ad Placidum Puccinellum in principio *Apparatus hiſtorici &c.* Ant. Teiſſer in Catal. Auctorum, qui libr. Catal. ſcripſerunt par. 1. pag. 278., quamvis ipſe etiam *Putricellum* dicat. Carolus Du Cange in Gloſſario, ubi refert ejus *Zodiacum Eccleſiæ Mediolanen.* & in Indice Diplomatum, & veterum Tabellarum ex Scriptoribus editis. Gregorius Lætus in Italia Regnante par. 3. pag. 505., ubi ejus Opera enumerat. Prælaudatus Thomas Ittigius in libro de Bibliothecis, & Catenis Patrum, variiſque veterum Scriptorum Eccleſiaſticorum Collectionibus &c. Lipſiæ 1707. In præfatione ad Lectorem pag. 11. ubi loquens de variis editionibus Epiſtolæ S. Barnabæ „Quemadmodum, inquit, & Placidus Puccinellus an. 1649. Voſſianam

„ editionem, omiſſo tamen Græco textu, ſecutus eſt, quod ex actis Sanctorum

„ Junii Tom. 11. p. 458. didici, cum alias, qui noſtra ætate ex inſtituto de Scri-

„ ptoribus Eccleſiaſticis egerunt, nullam hujus editionis mentionem faciant, &

„ Gregorius quoque Lætus, dum in *Italia ſub Regnante* par. 3. p. 505. Puccinel-

„ li ſcripta recenſet, Barnabæ Epiſtolam ab eo editam non referat, ſed tantum

„ Vitam Barnabæ Italicè à Puccinello ſcriptam memoret, niſi forte huic Barnabæ

„ Vitæ ejus Epiſtola Latinæ adjuncta fuerit. Lazarus Auguſtinus Cotta in *Muſæo Novarienſi* pag. 315. citat Puccinelli Chronicon Abbatiæ Florentinæ pag. 78. Vincentius Coppi in libro, *degli Uomini Illuſtri nelle arti*. Jo: Cinellus Bibliot. volantis pluteo XI. pag. 144. & ſeq. Comes Majolinus Biſaccioni in judicio de Hiſtoria Hugonis a Puccinello deſcripta, præfixo eidem Hiſtoriæ. Gabr. Bucc. in Epiſtolis ad ipſum Placidum Puccinellum, datis Veltkirchii anno 1661. die 4. Maii, & die 13. Septemb. Mediolani in Bibliothecæ Ambroſianæ veſtibulo inter Virorum literis Illuſtrium imagines viſitur etiam effigies *Placidi Puccinelli*

* S. Lorenzo Maggiore.

nelli cum hac Epigraphe „ *Placidus Puccinellus Piſcienſis*, *&* *Abbas Caſinenſis* „ *ætatis annorum* 50. „ Ejus item mentionem faciunt Franciſcus Bocchi in lib. *Bellezze di Firenze ampliate dal Cinelli* pag. 384. & Bern. Pez in Epiſtolis Apologet: pag. 253. D. Bernardini à Verulis Decani Caſinenſis in laudem Placidi Puccinelli Principis Hugonis Hiſtoriam ſcribentis.

Hetruſcas Princeps noſtris majoribus olim
Regali impenſa condidit Hugo Domum.
Stirps ejus exciderat, nomen reparatur utrumque
Fortia dum docto carmine geſta canis.
Heroi, ò Placide *quantum meliora rependis?*
Æquali ſuperas fœnore dona Ducis
Ille prius nobis conſtruxit mænia, Sed tu
Reſtituis magnum nobilitate genus.

PLACIDVS à SALERNO familia Puglieſi in Cœnobio Ssmæ Trinitatis Cavæ Monachi vitam profeſſus an. 1564. die 28. Maji ſcripſit

Tractatum de nova reformatione Caſinenſis Congr. deque ejuſdem Congr. Conſtitutionibus, qui ms. aſſervatur Caſin. in Archivo, Capſula 46. In Regeſto ms. pag. 190. in marg. „ *Scripſit ſuper Conſtitutiones Caſinenſes.*

PLACIDVS TURCHI à S. Joanne in Mariniano, quod Caſtrum eſt ab Arimino 15. millia paſſuum diſtans, profeſſus fuit noſtrum Inſtitutum Ravennæ in Cœnobio S. Vitalis an. 1592. die 15. Auguſti, cujus etiam Cœnobii Decanus, & Æconomus, ſeu, ut nos dicimus, Cellerarius fuit. Admodum delectatus eſt Etruſca Poeſi, in qua etiam varia carmina compoſuit, nam in libro cui titulus, *Giubilo della Romagna per la Confermazione del quarto triennio dell' Illmo., e Rmo Sig. Cardinal Rivarola nella Legazione d' eſſa Provincia*; impreſſo Ravennę in 4. apud Petrum de Paulis, & Jo: Baptiſta Giovanelli 1620. tria ejus Italica Epigrammata in laudem ejuſdem Cardinalis reperiuntur pag. 22. 23. Itemque in alio Libro prænotato, *Raccolta di Sonetti d' Autori diverſi, & Eccellenti dell' Età noſtra*, di Giacomo Guaccimani da Ravenna; ibidem apud eoſdem 1623. in 12. tria alia ejuſdem Placidi Italica Epigrammata leguntur: pag. 154. & ſeq. In laudem ejuſdem Card. Rivarolæ cujus Stemma *Leo*: *&* *Aquila*.

Signor veniſti, ov' erge il Pò la chioma
A queſt' antica, e per gli Eſſarchi ſui
Real Città, guerriera un tempo, a cui
Duci talor cedero eſtrani, e Roma.
E' giuſto, e pio ne ſupponeſti à ſoma
Lieve in guiſa co ſaggi imperi tui
Che ſtupido, e feſtoſo, à regger Nui
Te Succeſſore il Tebro anche à Te noma
D' alma auguſta però, d' eccelſo ingegno
Picciol merto è l' Emilia, ò quanto il Trono
In Vaticano onoreresti, e 'l Regno?
Tutt' anch' io d' Amor Argo à Te mi dono
Servo di valor tanto, e d' huom ſi degno
Al reo proprio Leone, Aquila *al buono.*

Item in Libro *Il Pomo d' Oro Propoſte, e Riſpoſte* d' Antonio Bruni impreſſo Romæ in 12. apud Jacobum Maſcardum invenitur aliud D. Placidi Turchi Abbatis Caſinenſis Italicum Epigramma ad eundem Antonium Bruni 1463. quod ſic incipit. *Qual' hor fra tuoi poetici teſori &c.* cui Brunus alio ſimili Epigrammate reſpondit *Nobil Ghirlanda di Caſtalii fiori &c.* Fuit autem Placidus Abbas, Ra-

Ravennæ, ex Puccinell. *in Abb. Caſinen.* & etiam Ceſenæ ex Regeſto ejuſdem Monaſt. Sed tandem abdicata Abbatia, obiit Abbas Titularis.

PROSDOCIMVS PIGNOLATVS Patavii ortus, ibidem in Cœnobio S. Juſtinæ Monaſticis legibus ſeſe ſubdidit an. 1509. die 8. Oct. Fuit quidem nobili genere natus, ſed ingenio, ac virtutibus multo nobilior, ut aſſerit Bernardinus Scardeonius. & humanis, ſacriſque literis apprime imbutus, quarum ſtudio acriter incenſus, Italiam, & Siciliam eruditionis gratiâ peragravit, ibique biennio commoratus, de rebus Siculis quædam ſcripſit; Redux in Patriam haud ita multo poſt piiſſime ibidem obiit an. 1552. die 19. Oct. ætatis ſuæ an. 60. & in exhedra * Monachorum tumulatus fuit, compoſuit. * Capitulum dicimus.

1 *Vitas quorumdam Monach. Ord. Noſtri.* 2. *De Vita, & Moribus Siculorum.*
3 *Varia opuſcula aſcetica*, Sed an omnes hæ lucubrationes, vel earum aliqua typis ſint conſignatę, vel tantum mss. remaneant, habeo hactenus incompertum.

De eo Arnold. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 75. Laudatus Scardeonius *de Antiquit. Urbis Patavinæ* lib. 2. claſſe 6. pag. 138. ubi, fuit (inquit) ingenio perſpicaci, & diſciplinis literarum multum eruditus; delectatus autem ſacrarum literarum ſtudiis, multa collegit, quæ ad animæ ſalutem pertinere videbantur „ Antonius Teiſſer in Catalogo Scriptorum, qui librorum Catalogos Scripſerunt par 1. pag. 312. * Hieronimus a Potentia Hiſt. Monaſt. ms. par. 1. Necrologium Monachorum S. Iuſtinæ ms. in fol. exiſtens ibidem in Archivo Sign. num. 480. In regeſt. ms. pag. 10. à tergo in margine, *multa ſcripſit*. * De eo ſupra Lit. H.

PROSPER MARTINENGVS, qui etiam *Titus Proſper* dicitur prænobili familiâ è Comitibus de Barco, Venetæ Nobilitatis albo adſcriptâ, Brixiæ natus, ibidem in Monaſterio S. Euphemiæ inter noſtros admiſſus eſt anno 1542. die 20. Martii; Qui quamvis optimis diſciplinis probe inſtructus, divinarum præſertim Scripturarum intelligentiâ, SS. PP. eruditione, linguarum tum Grecæ, tum Latinæ, tum etiam Hebraicæ intima notitia excelleret, in Græcâ tamen Poeſi ſummum gloriæ verticem attigit; Nemini enim ſuo ævo in ea facultate concedebat, imo nec ullus ei inveniebatur equalis, Authore Petro Ricordato; Quamobrem à doctiſſimis ejus temporis, Pindarus alter, alterque Homerus paſſim audiebat, ob præſtantiam ſcilicet, incredibilemque in pangendis Græcis Carminibus facilitatem; quod etiã Petrus Victorius variis in locis ſuorum operum luculenter teſtatur, & multo etiam clarius egregia, quæ compoſuit volumina hodieque oſtendunt; Nec in moralibus minus, quam in intellectualibus virtutibus Proſper eminuit. In Deiparam ſiquidem Virginem ſingulari præditus veneratione, ejus nomini, ac gloriæ ingenii ſui fætus pene omnes ſacravit; humilitatem vero, animique voluntariam demiſſionem, (quæ magnorum eſt virtus) adeo arcte amplexatus eſt, ut dignitates quaſcumque tum intra, tum extra Congregationem non ſolum nunquam ambierit, ſed fugerit quoque, ac averſatus fuerit ſæpius oblatas, quin imo, ut ad eaſdem obtinendas viam ſibi perpetuo obſtrueret, Decanatu abdicato, qui graduum apud nos omnium janua eſt, ac principium, nuda Prioris Titularis nuncupatione contentus vixit; Sacris nempe Muſis, ac pietatis exercitationibus penitus addictus, ab omni regiminis cura, ac mentis vagatione ſibi abſtinendum recte putavit. Solitudinis propterea amantiſſimus, in Cœnobio B. Mariæ de Monte paulo ſupra Bononiam, (quod Monaſterio S. Proculi unitum eſt) libentiſſime degebat, nova ſemper, eaque elegantiſſima carmina meditans, ac ſcribens. Sed raræ adeo doctrinæ, & virtutis fama inter latebras illas minime includi potuit, ſed ex eodem Monte longe, lateque diffuſa, ipſam quoque Vrbem Vrbium, ſacramque aulam implevit. Statim igitur a ſacro Cardinalium Collegio ſub Pio IV. Pontifice

Ro-

Romam accerſitus, Opera omnia S. Hieronymi eorum juſſu corrigenda ſuſcepit, quæ poſtea à Paulo Manutio diligenter, & accuratè fuerunt impreſſa, idemque in emendandis D. Jo: Chryſoſtomi, & Theophilacti libris, Græciſque Bibliis ſuadente Cardinali Antonio Carafa, egregie præſtitit. Cum igitur SS. Pius V., qui IV. ſucceſſerat, Martinengum ad dignitates ejus meritis pares, promovere jam deſtinaret, vix id præſenſit Proſper, cum illico valetudinem cauſatus ob aeris inſalubritatem, in Patriam rediit, adeo intime ejus animo inſederat mundi, ſuique contemptus; Ibiq. uti perfectum Monachum decebat, in veræ Sapientiæ ſtudio, in ſui nempe cognitione, divinarumque rerum contemplatione ad obitum uſque perſeverans, anno tandem 1595. die 6. Octb. in Monaſterio S. Euphemiæ feliciter ex hac vita migravit, immortalem nominis celebritatem infraſcriptis Operibus conſequutus, quorum iſti ſunt tituli.

1. *Theotocodia, ſive Parthenodia*, id eſt, quinque millia Latinorum Carminum in laudem Deiparæ Mariæ Auguſtiſſimæ, atque Generoſiſſimæ Virginis. Romę an. 1583. apud Franciſcum Zannettum, & iterum apud eundem anno 1598. in 4. tom. 1. opus eximium, tot hymnos complectens, quot annis ipſa Divina Parens, ſidereaque Virgo in hoc Sæculo vixiſſe perhibetur; quilibet autem hymnus habet pro argumento nomen aliquod myſticum ipſi B. Virgini in Scripturis Sanctis attributum, deque eo in toto hymno agitur pulcherrime, ac piiſſimè.
,, Incipit ,, *Hæc Dei præclara mater Chriſtianos Soſpitat.* ,, deſinit; ,, *quod mihi*
,, *ſi tempus hujus, Alma, Vitæ proroges. (Nam potes Gnato adnuente) mul-*
,, *ta adhuc præconia concinam tibi, nec unquam Te ſonare deſinam*; Carmina omnia ſunt Trochaica, Tetrametra, Catalectica. Eſtque hic Proſperi primus labor, ut ipſemet indicat in libro diverſorum *Poematum* pag. 273. hoc carmine,
,, *Theotocodiam, cui elaboravi prius inclytam.* 2. *Titi Proſperi Martinenghi Brixiani Monachi Caſinenſis Poemata diverſa tum Græca, cum Latina, quæ quidem magna ex parte divina ſunt, & Sacra.* Romæ anno 1583., & iterum ibidem 1590. apud Franciſcum Zannettum in 4. tom. 2.

3. *Pia quædam Poemata*, ac Theologica, Odæque Sacræ diverſo carminum genere conſcriptæ; quibus etiam acceſſerunt nonnulli aliorum quorundam Illuſtrium Monachorum Caſinenſium hymni, non indocti illi quidem, nec invenuſti, collecti ex exemplaribus partim Latinis literis, partim Longobardicis exaratis. Romæ apud eundem Zanettum anno 1590. tom. 3. Opus egregium, in quo ipſius Proſperi, hæc ſunt. 1. *De Theophania* l. 1. carmine elego, 2. *Plurima Carmina* diverſi Generis in Deiparam Virginem. 3. *Martyrium S. Virginis Febroniæ Aſcetriæ*; carmine anapeſtico, 4. *Martyrium S. Virginis Barbaræ*, carmine Sapphico, 5. *Quædam in Salvatorem.*
Plura in Petrum, & Paulum Apoſtolos, & in alios Sanctos, & Angelos; Hæc ſunt Martinenghi, reliqua aliorum Illuſtrium Caſinenſium videlicet* 1. Alphani Archiepiſcopi Salernitani, prius Monachi Caſinenſis, 2. Gregorii Corteſii Cardinalis, 3. Joannis Mariæ Cardarivæ. 4. Euſebii Valentini. 5. Joannis Evangeliſtæ Mormilii. 6. Conſtantii Paſolini, De quibus ſingulis, ſuis locis in 1. parte nos egimus.

* Hic Floruit ante Congreg. noſtr. Reliqui poſt eius unionem.

4. *Ad Xiſtum V. Pontificem Max. Carmen heroicum* Encomiaſticum impreſſum Romæ anno 1587 in 4. eſt parvum opuſculum. Poſt reditum autem in Patriam ſcripſit lingua Italica aliud opus, cui titulum dedit.

5. *Le Bellezze dell' Huomo conoſcitor di ſe ſteſſo*, diſcorſi cavati dalle Lezioni di Platone. Arnol. Wion loco mox citando affirmat, ſe habuiſſe ,, ejuſdem Proſperi alium. 6. *Hymnum Græcolatinum* ms. de Sancta Barbara in gratiam Sereniſſ. Gulielmi Ducis Mantuæ compoſitum.

In Bibliot. Monaſterii S. Euphemiæ inter cætera Græca mss. aſſervatur volumen in fol. hujuſce tituli.

Caſtigationes in Theophilacti verſionem Latinam, congeſtæ ex Græci Eſemplaris collatione, per Proſperum Brixianum Monachum *Caſinenſem*; in hoc opere Proſper corrigit Latinam Theophilacti verſionem, indicans loca, in quibus Interpres vel Græcæ lingue ignoratione, vel ſuapte ſponte à Græco textu recedit. Incipit ab Evangelio S. Matthæi, & proſequitur uſque ad Evangelium S. Joan: docens qua ratione Latina verſio ad fidem Græci textus reſtitui debeat, addens etiam cauſas, & momenta, (idque reconditâ ſemper, profundâque doctrinâ,) cur ita potius legi debeat, quam quod ab illo Interprete editum fuit.

In eadem S. Euphemiæ Bibliotec: extant ejuſdem Martinenghi mss. Odæ tres Pindaricæ Græcâ Linguâ, admodum pulchræ & elegantes, quarum prima eſt in laudem Hieronymi Columnæ; 2. Cardin. Commendoni; 3. Io: Delphini Epiſcopi Torcellani: quæ quidem inter ejus Poemata tum Græca, tum Latina impreſſa Romæ 1590. apud Zannettum minime reperiuntur; an vero alibi impreſſæ ſint, incompertum habeo. In Bibliotheca Ambroſiana Mediolani inter Græca mss. extant *Proſperi Martinenghi* aliquot opuſcula. In lib. cui titulus *Farrago Carminum* Davidis Podavinii Brixien: in Sanctiſſimā Sindonem Auguſtæ Taurinorum aſſervatam, impreſſo Brixiæ apud Vincentium de Sabbio 1584. leguntur tria Epigrammata Proſperi Martinenghi, duo nempe Latina, tertium Græcum in Latinum translatum. In Catalogo Librorum Bibliothecæ Collegii Gregoriani de Vrbe à Coſtantino Cajetano olim excitati, qui Catalogus extat in Archivo Procurat. General. Caſinenſ. in ædibus Sancti Caliſti, ſic legitur, *Carmina Proſperi Martinenghi* R: 2. 24.

Quod autem paulo ante diximus, à Proſpero Martinengho Romam accerſito, correctionem, & emendationem Operum Sanctorum Hieronymi, Chryſoſtomi, & Theophilacti, Græcorumque Bibliorum veteris, ac novi Teſtamenti fuiſſe adornatam, ita eſt intelligendum, ut non à ſolo Martinengho ea facta fuerit, ſed à pluribus etiam aliis ſelectis Congregationis noſtræ Monachis, liberalibus diſciplinis, linguarumque peritia inſtructiſſimis (collatis in unum ſtudiis) idē egregium opus perfectum ſit, ut fuſe dictum eſt par. 1. pag. 215. & ſeq. in Io: Baptiſta Folengo; At vero Proſpero veluti omnium, in linguâ præſertim Græcâ doctiſſimo, primas illius Operis dandas nemo negaverit.

Laudatur Martinenghus impenſe ab Arnol. Wione Lig. Vit. l. 2. cap. 75. pag. 453. ubi eum vocat alterum ſui temporis Homerum, & in Latina, Greca, Hebreaque lingua exercitatiſſimum, piiſſimum quoque in Beatā Virginē; à cujus tamen laudibus ſe abſtinere conſultò dicit, ne adulari rebus propriis videatur: & lib. 3. pag. 21. ad 15. Ian: Poetam appellat ſui temporis, & noſtri Ordinis clariſſimum: Ex eodem vero Arnold. cognoſcimus Proſperum *antea*, ideſt in ſæculo, Titum vocatum fuiſſe. A Petro Ricord. Hiſt. Monaſ. Dial. 4. pag. 461. à tergo, ubi aſſerit, eum virtutibus ornatiſſimum, ac celeberrimum orbi Literario admirationi fuiſſe, atque ob egregias, ac ſingulares dotes plurimum decoris, & ornamenti Monaſtico Ordini attuliſſe, ejuſque lucubrationes à Petro Victorio maximi fuiſſe factas; &c. A Hieron. Ghilino in Theatr. Virorum Literatorum tom. 1. pag. 215. ubi celebrat ejus mirabile ingenium, in Græcis, Hebraicis, Latiniſque literis, ac in omnibus Scientiis profundam, vaſtamque doctrinam, ab eruditis omnibus plurimum commendatā; accerſitumque eum Romam narrat ob cauſam ſupra relatam: obiiſſe denique in ultima ſenectute &c. Ab Anton. Poſſ. in App. Sacro pag. 513. col. 2. Ab Hilario * *Bologna* in magna Panegyrica oratione D. Benedicti, & ejus Ordinis, Impreſſa Venetiis anno 1656. ubi vocatur

* De eo ſupra Lit. H.

* De eo ſupra Lit. D.

catur *Inſubriæ Homerus*, A Caſimiro Oudin' in *Supplemento de Scriptoribus Eccleſiaſticis* à Bellarmino omiſſis edito Pariſiis anno 1686. A Dioniſio * Faucherio præclara Ode, quæ legitur in principio Theotocodiæ, & ſic incipit.
„ *Sunt qui Te titulis Patrum Superbis* „ &c, iterumque pereleganti Ecloga, quam ad eum ſcripſit, *de deſolatione Monaſterii Lirinenſis, & de extruſione Monachorum*, quæ incipit „ *Dic rogo cur ſolito mihi triſtior eſſe videris*. „ Legitur in 2. parte Chronol. Lirinenſis Vincentii Barralis pagin. 458. & ſeqq. Ab Angelo * Sangrino celebri Elegia in laudem ejuſdem Theotocodiæ, quę incipit. „ *Proſper ave te felicem cano vere Poetam* „ *Virginis* &c. Hanc autem Elegiam Sangrinus nuncupavit *Sylvam ad R. P. Proſperum Martinenghum* „

* De eo ſupra Lit. A.

Ab Andrea Cato Bergomate, Lyrico carmine, & à Domitio Legivio Veneto, Carmine heroico, quæ Carmina leguntur in principio Theotocodiæ. Initio vero libri *diverſorum Poematum* leguntur varia Epigrammata, aliaque Græca Carmina aliquot recentiorum Græcorum in laudem Martinenghi; Qui adhuc laudatur à Laur. Craſſo in *Hiſt. Poetarum Græcorum* pag. 522., ubi eadem, quæ Ghiſinus, aliique de eo dicunt, diſerte confirmat, addens acceptiſſimum eum fuiſſe Xiſto V., quem laudavit &c. Ab Equite Proſpero Mandoſio in libro mſ. apud ipſum, cui titulum dedit. *Homonyma Proſperiana*, ſeu Virorum Illuſtriũ, qui *Proſperi nominantur*, Liber ſingularis. Ab Hipp. Marrac. in Bibl. Mariana par. 2. pag. 310. & ſeqq. ubi ſingula opera Martinenghi in laudem Deiparæ diligenter enumerat, inter eaque Hymnum in honorem ejuſdem magna ex parte ex Græco expreſſum, carmine heroico. *In laudem Montis* Deiparæ Virgini dicati; Epicedium carmine elego, Hic ille eſt mons ſupra Bononiam, ubi Proſperum aliquandiu habitaſſe ſupra retulimus. *In laudem ejuſdem*, Ode carmine Gliconio. *Monile diverſorum* Epigrammatum eidem Reginæ Virgini dicatum. *Salutationem Angelicam* ad prædictam carmine heroico &c. Ab Octavio de Rubeis in lib. *Memorie Breſciane* edito anno 1626. pag. 17. his verbis, Tito Martinengo, dopo che ſi veſtì Monaco in S. Euſemia fu nominato *Proſpero* Novo
„ nome proprio delle ſue proſpere virtù, Io poſſo di lui teſtificare per buona pra-
„ tica molte opere Sue, perche appena ero uſcito dalla fanciulezza, ch' egli
„ humanamente ſi compiacque d' eſſermi Maeſtro nelle lettere Greche; ed ho an-
„ cor fiſſa nella mente una chiara ſentenza, ch' egli volſe, ch' io imparaſſi a
„ mente il primo giorno, ch' io fui da lui, la quale è queſta *Altior gradus in Cælis,*
„ *culmenque ſublimius datur iis, qui majori virtute pollent, cæteriſque qui integritate*
„ *vitæ, ac pietate præſtant, & antecellunt*. Cavava infiniti concetti il buon Vec-
„ chio da tali parole, & con ſentimenti divini mi ſi faceva ritratto eſemplare di
„ dottiſſima virtù Chriſtiana. Era d' animo gioviale, ed adornato di certe honeſti-
„ ſſime argutie, che gratioſamente condivano i ſuoi proprii coſtumi, e quelle di
„ que' pochi huomini da bene, che praticavano con lui, Oſſervai bene ſpeſſo,
„ che mentre egli uſciva dal Coro, portava certi Splendori nella fronte, che mi
„ accreſcevano in infinito la riverenza, e la divozione verſo di lui. I ſuoi libri,
„ doppo i Sacri erano Seneca, e Platone, e nell' opere Platoniche egli haveva fat-
„ ti diverſi belliſſimi diſcorſi, intitolandoli, *Le bellezze dell' Huomo conoſcitor di*
„ *di ſe ſteſſo*. Non era alcuno, che ſe gli poteſſe di gran lunga agguagliare nella
„ perfetta cognitione de libri Greci, e perciò nel Ponteficato di Pio IV. fù chia-
„ mato à Roma dal' Collegio de Cardinali, e gli diedero cura di rivedere, e di
„ correggere tutte l' opere di S. Girolamo, che poſcia, da lui corrette, furono
„ ſtampate da Pavolo Manutio, d' indi correſſe ancora i libri di S. Gio: Criſoſtomo
„ e di Teofilatto, & à richieſta del Card. Antonio Caraffa, la Bibbia Greca di
„ Roma; tutte queſte furono fatiche quaſi incredibili, e nondimeno coſa alcuna.

gia-

„ giamai non richieſe; anzi havendo una volta preſentito, che Pio V. voleva
„ conferirgli alcune utiliſſime dignità per tirarlo à gradi ſupremi, egli da per ſe
„ ſteſſo ſuggerì, vehemente à ſe ſteſſo, che ſotto preteſto d' infirmita, doveſſe
„ ſuggirlene dalla liberalità del Pontefice; e venne a Breſcia non con altro premio,
„ che con quello della Pontificia beneditione. La Poeſia ſacra comprendeva tut-
„ to il ſuo genio, ſi leggono perciò i ſuoi Inni, che in un giuſto volume intitolato
„ *Teotocodia* ſono tanti, quanti furono gli anni, che viſſe in terra la Vergine Ma-
„ dre. Et oltre di ciò habbiamo due altri volumi di altre maniere di verſi, che tut-
„ ti ridondano di armonioſiſſima divinita. Chiuſe gli occhi in pace in età decrepi-
„ ta in Breſcia nel ſuo Monaſterio l'an. 1594. a 6. d' Ottobre ſuavemente ſpirando
„ l' ultimo fiato in grembo a Lucillo Martinengo de Conti di Bareo Monaco dell'
„ iſteſs' Ordine, e Poeta Italiano, che fece ſtampare diverſi Poemi, & in parti-
„ colare la Vita di Noſtra Signora, è quella di S. Pelagia. „ Ab Octavio Ferrari in lib. cui titulus, *Origo, & Stemma Gentis Martinenghæ* Patavii 1671 apud Frambottum pag. 37. ad an. 1560. A Leonardo Cozzando Biblioth. Brixianæ par. 1. ſecundæ Editionis, Brixiæ 1694. pag. 196. qui duo Scriptores eadem fe-re, quæ Rubeus, repetunt. A Ludovico Moreri, *Grand' Dictionaire Hiſtori-que* tom. 3. editionis Amſtelodami anno 1698. pag. 461. Nuperrime à Felice Egger in Idea Ord. Hier. Ben. lib. 2. par. 3. diſſert. 8. num. 2. pag. 523. ubi vo-catur *Noſtri temporis Homerus*; In Regeſto ms. pag. 160 à tergo dicitur, *Alter Homerus ſui temporis. eximius in literis Græcis, & Hebraicis, multa com-poſuit, obiit* 1594.

Julii Roſcii Hortini ad Proſperum Martinengum

Græcia docta ſuum poſcit Te colle Quirini
Proſper, *te repetit Martia Roma ſuum.*
Utraque conclamat, Grajæ Facundia linguæ
Hinc fluit, hinc Latium dulcius eloquium;
Cedite Pallas ait, par ſit victoria; Roma
Vindicat hunc merito, Græcia & ipſa ſibi.

Ad eundem in ipſa Tyberis exundatione III. Id. Nov. 1589.

Nos premit exundans Tyberinus vallibus imis
Et replet effuſo limina noſtra lacu
His Te naufragiis Proſper, *domus alta Quirini*
Eripit eterna nobilitata manu.
Sic tibi conceſſum Pindi requieſcere in umbra,
Et ſacrum Aonio vertice ferre pedem
Unde ſonas plectro, quæ nec dat Pindarus aureo,
Mæonius docto, nec Pater ore canit.

Leguntur in principio prædictorum Operum Martinenghi.

PROSPER MAZZI Mutinenſis Prior Titularis dedit operam humanis lite-ris, & Sacræ Poeſi circa an. 1680. ejus legitur ſatis longa, & valde elegans *Ode Italica* quarto Rithmo, cum hoc titulo *Maria coronata dalla gratitudine del Mondo redento*, incipit

Mentre ſucchiò gia pargoletto il Mondo
Dalle poppe innocenti il puro latte
Girare aſtri benigni; è a voglie intatte
Sciolſe di Grazia il Ciel nembo fecondo &c.

Eſt impreſſa Regii * Lepidi apud Proſperum Vedrottum anno 1674. in libro in-ſcripto, *Corona di Fiori Poetici à gloria della Vergine Trionfante*; quem librum vidi Romæ in Miſcellaneis variarum Poeſeon ab Equite Proſpero Mandoſio col-lectis tom. 3. opuſc. 19.

* Regio di Modena.

PROSPER PHANELLUS Calaber à Rocca Bertranda, Neapoli in S. Severino aſceticam vitam auſpicatus eſt an. 1542. die 8. Decemb. Edituit ſacra non minus doctrinâ, quam ſingulari pietate, quâ ductus ſcripſit

1 *Colloquium Chriſti, Moyſis, & Eliæ* habitum in monte Thabor l. 1. cujus colloquii Proſper *Conjectorem* ſe appellat. Et 2. *Hymnum in honorem B. Virginis* excerptum ex nonnullis Scripturæ locis, & luculentis Scholiis illuſtratum l. 1. Quæ unico clauſa volumine impreſſa ſunt Neapoli apud Horatium Salvianum, & Cæſarem Cæſaris an. 1585. in 8. 3. *Centrum Spiritualis Fabricæ* l. 1. qui nondum excuſus fuerat tempore Arnoldi Wionis, ſed conſervabatur apud Authorem, teſte eodem. 4. *Epiſtolam in qua tractat* controverſiam, An Chriſtus Dominus in Cæna Emauntina benedicens panem uſus ſit ſigno Crucis, quam negando reſolvit. Eam mſ. vidit olim Romæ in Bibliotheca Barberina Jo: Mabillonius, cum Romam, Italiamque perluſtraret, ut ipſe mihi retulit, literiſque poſtea conſignavit in ſuo Muſæo Italico tom. 1. par. 1. pag. 133. extat etiam mſ. in Biblioth. Romanę Sapientię in 2. tomo Miſcellaneorum Sacrorum Conſtant. Cajet. pag. 360. item 5. *Dialogos* xix. de Locis Propheticis in Evangelio citatis, quorum prima pars inſcribitur, *Vindemiæ Puteolanę*. Secunda verò, *Vindemiæ Surrentinæ*, quorum Interlocutores eſſe voluit R. P. D. Joan: Evangeliſtã * ab Averſã Abbatẽ, D. Andream à Cilento, & D. Bernardum Ferrajolum à Neapoli. Sed prima pars eſt deperdita. Secunda extat. mſ. in Biblioth. S. Severini Neapolis.

* De eo par. 1. Lit. I.

De eo prælaudatus Arnold. Lign. Vit. l. 2. c. 75. pag. 454. Leonardus Nicodemus in Addition. ad Biblioth. Neap. Nicolai Toppii pag. 215. col. 1. In Regeſto mſ. pag. 110. à tergo in margine, *Vir doctus, & pius multa ſcripſit*.

PROSPER QUARAGNA Neapolitanus, Profeſſus eſt Regulam noſtram in Monaſterio S. Laurenti de Averſa anno 1609. die 2. Julii, ubi poſtea Decanus, & Tyronum Magiſter fuit, In Cœnobio autem Caſtrovillarum in Calabria, & Cajetæ in Campania OEconomum, ſeu ut dicimus, Cellerarium egit. Creatus dein' Prior S. Mariæ Miraculorum Andriæ in Apulia, haud ita multo poſt quietis ſtudio, ac perfectioris vitæ amore ei muneri nuncium remiſit, Abbatis titulo in poſterum contentus, ſcripſit

1 *Faſti Benedettini*; overo lo Splendore del nome Monaſtico; Opus tribus tomis in fol. diſtinctum; in quo vita alicujus Sancti ex Ordine D. Benedicti pro quolibet anni die Italico Sermone deſcribitur; quod licet ſimplici quidem ſermone, ac ſtylo fiat, magnam tamen Authoris Pietatem, ac Religionem oſtendit.

2 *Sylvam variorum conceptuum*, & rerum notabilium ex SS. Patribus, & aliis Authoribus tam ſacris, quam profanis excerptorum, Latino æque, ac Italico ſermone deſcriptam; in fol. pagg. 332. Opus magni laboris, ſed ad limam minime perductum. Extant omnia mſſ. in Tabulario prædicti Cœnobii S. Laurentii Averſæ.

PROSPER VALLISNIERI Regii Lepidi nobili familia natus, Romæ apud S. Paulum vota Monaſtica emiſit an. 1515. die 3. Junii. Celebris fuit non ſolum Philoſophicâ Scientiâ, ſed etiam Theologicâ facultate, ſacrarumque Literarum peritiâ. Merito igitur ad Abbatis dignitatem evectus, præcipua Congregationis Monaſteria laudabiliter gubernavit, Sancti Pauli nempe de Urbe, S. Benedicti Ferrariæ, biſque S. Proſperi Regienſis, anno ſcilicet 1543. & 1550. ut monumenta ejuſdem Cœnobii oſtendunt; Cum enim Congregationis noſtræ leges, ne Abbates ultra ſexennium uni, eidemque Monaſterio præſint, diſerte prohibeant, conſtat Proſperum ſecundâ vice, purgata nimirum mora S. Petri Regienſis Abbatem fuiſſe. Inter ejus lucubrationes inſigniores hæ ſunt.

1 Tra-

1 *Tractatus de immortalitate* animæ, Romæ compoſitus. l. 1. ad Auguſtinum quendam: incipit „ Aurelius Auguſtinus.

2 *Commentaria in Lib: ſuum* l. 1. extabant olim hi duo libri mss. apud Conſtantinum Cajetanum teſte Arnoldo.

3 *Digreſſio ex Tractatu* de Immortalitate animæ; in qua Deus, contra Ariſtotelem, omnium rerum Conditor oſtenditur, & Creator; deinde contra eundem diſputatur, quod Cœlum nullas admittit dimenſiones ſui reſpectu, præterquam ſphericas, & naturales, quodque Cœlum nullo modo ſit *Animal*, aut animatum, ſed magis *Animalia* ſint, & Bruta, & ratione carentia, quicunque hæc portenta in natura, præter omnes ejus leges, & ordines, comminiſcantur, & fingant; Eſt liber in 4. ms. eleganti ſermone, ac pulcherrimo charactere conſcriptus, Paulo IV. Pontifici Max. dicatus cum hac inſcriptione.
„ Divo *Paulo* IV. Chriſtianorum Pontificum Maximo, Summoque in omni vir-
„ tutum, & diſciplinarum liberalium genere Principi; Proſper Regienſis Ab-
„ bas poſt debitam ſervitutem, & beatorum pedum ſacra oſcula S. P. D. In
„ Epiſtola autem inter cætera hæc habet: Vt tranſeam, quod tuam Beatitu-
„ dinem à noſtris non abhorrere lucubrationibus, ſint indicio ab ea olim quæ-
„ ſiti noſtri. 4. *In * Cajetanum de Evæ conditione*, tractatus; & ut traden-
„ ti mihi dixit, chare habiti, & ut hinc coniicio, non inhoneſtum locum
„ in tua Bibliotheca ſortiti. „ Extat liber hic, nempe, *Digreſſio &c.* in Archivo S. Petri Regienſis à me viſus, & lectus ibidem anno 1709. Ubi autem nunc reperiantur Tractatus iſti in Cajetanum, mihi eſt incompertum. Venetiis quidem in Bibliotheca S. Georgii Majoris extat *Proſperi Abbatis S. Pauli de Urbe*. 5. *De Juſtificatione* tom. 1. in 4. quem vidi ibidem anno 1718.

* Thomam ſcilicet de Vio Cardinalem.

De eo Arn. Wion Lign. Vit. lib. 2. c. 75. pag. 453. ubi dicit *Tractatum de immortalitate animæ, & Commentaria in librum ſuum* extitiſſe mss. apud Conſtantinum Cajetanum. Ant. Poſs. Appar. Sacr. tom. 2. In noſtris Regeſtis pag. 47. *Abbas doctè ſcripſit de immortalitate animæ*.

R

RAPHAEL CASTRUCCIUS à Sancto * Caſſiano, quod Oppidum eſt octo millia paſſuum à Florentina Vrbe diſtans Senas verſus, in qua apud Cœnobium S. Mariæ Monachus effectus eſt anno 1524. die 15. Auguſti; indeque Prior Caſini, Aretii, itemque Florentiæ, mox ſponte dignitate ſe abdicans, Abbas Titularis S. Juliani *de Alepria* renunciatus fuit anno 1557. Floruit non tantum ſacris, humaniſque literis, ac Juris utriuſque ſcientia, ob quam Doctoris lauream obtinuit, ſed etiam ſtudio, ac zelo ſalutis animarum, in qua aſſidue verbo, & exemplo procuranda, cum ad ultimum uſque vitæ ſpiritum plurimam impendiſſet operam, meritis, ac virtutibus plenus, ad æterna præmia percipienda, (ut ſperare æquum eſt) feliciter migravit Florentiæ anno 1574. die 11. Aprilis a monaſtica Profeſſione anno 51. haud parvo Florentinæ Civitatis mærore, ac luctu. relictis Poſteritati variis ingenii ſui monumentis, quæ hiſce titulis diſtinguuntur.

*S. Caſciano olim ad *Caſas Cæſarianas*.

1. *Harmonia del vecchio, e novo Teſtamento*, In Venetia appreſſo Bolognini, & Altieri an. 1570. in 4. 2. *Della verità del Corpo di Giesù Chriſto* nell' Eucharistia. 3. *Molti Sermoni di varii Santi* tradotti in lingua Toſcana; libri duo.
4. *Il doppio Martirio di S. Cipriano* tradotto in lingua Toſcana; item Latine.
5. *Vita Benedicti Bonſignorii Abbatis*, de quo * ſupra lit. B. pag. 80. & alia quædam mss.

Agunt de eo Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 76. pag. 455. Michael Pocc. in Catal. Script. Florent. pag. 155. ubi eum ſummis laudibus extollit „ Virum religione devotum, ingenio clarum, affectu ſincerum, moribus gravem, eloquio dulcem, converſatione affabilem, exemplo fulgidum, & in humanis, & ſacris literis plurimum exercitatum, pium, & Catholicum ſcriptorem „ appellans. „ Petrus Ricord. Hiſt. Monaſt. Dial. 4. pag. 458. à tergo, ubi narrat Caſtruccium nulli amplius rei, multo ante obitum tempore, præterquam pietatis operibus, & Fidelium Confeſſionibus audiendis vacare voluiſſe, inſigni Pænitentium utilitate, & animarum fructu, ac lucro. Placid. Pucc. in Chron. Abb. Florent. pag. 138. ubi J. V. Doctorem, Poetam, Oratorem, & etiam optimum Juventutis educatorem eum fuiſſe teſtatur. iterumque in App. Hiſtorico de Illuſtribus Abb. Florent. Viris pag. 38. ubi fere eadem repetit; multis etiam commendatur in Necrol. Monach. Abb. Florent. pag. 37.

RAPHAEL PLACENTINVS inter D. Benedicti de Mantua regulares alumnos receptus anno 1477. die 29. Junii, poeticâ arte haud mediocriter præſtitis, uti teſtatur.

1. *Armenidorum Libri decem*, in quibus heroico carmine deſcribit Vitam, ac Geſta S. Symeonis Armeni, in eodem S. Benedicti Mantuani Cœnobio quieſcientis, qui ex *Armenia* in Italiam veniens, & ex Monacho S. Baſilii, in Monaſterio Mantuano D. Benedicti Inſtituti ſectator factus, ibidem ad obitum uſque dulciſſime vixit. incipiunt

Non ego Dardonios, ſtatui cantare labores
Callida non Ithaci facta referre Ducis. Deſinunt.
Fata monent ſuprema Sago, vix pauca refeci
Hæc Symeon mecum, dic precor. Euge veni.

im-

Impreſſi ſunt Cremonæ an. 1518. in 8. per Franciſcum Richardum de Luere, una cum aliis ejuſdem Opuſculis vario carminis genere exaratis nempe; 2. *Scenis quatuor*, Interloquutoribus *Raphaele*, *& Philodemo*. 3. *Poliſtitorum* * l. 1. * Multitudinis Carminum.
4. *Epigrammatum* lib. 3. ubi notatu digna ſunt duo, primum, & ſecundum, ex quibus apparet *Armenidorum* lib. x. incendio fuiſſe primùm conſumptos, ac deinde iterum à Raphaele compoſitos. En primum

Ad Cipicum Famæ-*Auguſtę*-Pontificem.

Devoveat totis, quis non modo viribus ignem?
Qua mea, clam Dominum, diſperit Armenias.
Armenias labor annorum mihi quatuor: heu quam
Impia mens hominis, quam ſcelerata manus;
Ocia ſed melior neſcit manus, alta licet non
Audeat; hanc frugi ſic monefecit Apis.

Secundum, *Ad* librum perditum.

Quidquid ago, quidquidque loquor; quocumque movet ſe
Pes, heu cara tui ſum memor Armenias
Quod faciat nil pejus habet Cocytia peſtis
Huc quoque livor edax, ſi redit, eſuriet.
Livor edax, qui mille adſux quater urere verſus
Ex tanta medicos reddere te cineres.
Eſt illi Phlegeton repetendas, ab aere noſtro
In diram faciet Cipicus ire Crucem.
Hæc ſancta modo pauca ſinit ſervanda reponat
Cui potiora tamen dona repente dabo.
Lex licet ad nos ſit nihil ex Styge poſſe reverti
Quid melior poſſit mens tamen experiar
Chriſtus adeſt, animuſque, Fides movet aſtra; Mens jam
Fertile Rus Symeon vult; Epigramma vale.

Eadem opera extāt etiam mss. in Bibliotheca S. Benedicti Mantuani in 4. optimo charactere, additis ad marginem pluribus Scholiis, quæ in impreſſis deſiderantur; quare in fine primæ paginę ſic legitur „ *In hoc volumine multa ſunt, non ut poſtea in impreſſis* „

Fabiani Publii Mantuani in Raphaelis Placentini Armeniadem; Endecaſyllabum, quod legitur in principio ejuſdem Armeniadis ms.

Plauſu Candido digna, Lector, Ætas
Eutandem, Roſa, quæ decore multo
Pæſtanas ſuperat, Tymamque odore
Mentam, Lilia, & omne Apis libenter
Quod per Teſſala mel datura libat
Tempe; quam manibus puer tenellis
Illęſus, probuloque carpuſ ungue.
Non quippe eſt truce ſepta ſenticeto
Laſciva neque poſſe ſub papyro
Caſtam credito deltere vitam
Hæc cum ſit probitatis orta Verę
Probatique viri ſacris viretis
Cæleſtes ſapit, unde venit, hortos.

Meminerunt Raphaelis Placentini Merlinus Coccajus, id eſt Theophilus Folengus, in Maccharonea 25., & ultima, prope ſinem, ubi celebriores ſui ævi Poetas commemorans, unico verſiculo dę Raphaele Placentino, *edidit* (inquit) *Armenidem, nec qui ſub veſte cuculli &c.* Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap.
76. pag. 455. Symeon Baſchiera, (de quo mox *) in vita ejuſdem S. Symeonis, quam imprimendam curavit Mantuæ his verbis „ *Agit de eo* (Symeone) * De eo ſupra Lit. S.
Raphael Placentinus de Familia ejuſdem Cœnobii, per totum volumen Armenidorum. Angelicus Aproſius in libro cui titulum fecit *La Grillaja* pag. 473. Grillo 41, ubi dicit, aſſervari in Biblioth. *Aproſiana* unum ex Poematibus *Raphaelis*
Pla-

Placentini, ex quo tranſcribit lepidiſſimum, & curioſiſſimum Epigramma in quendam Cauſidicum nomine *Umbra*.

RODULPHUS CAVENSIS Scriptor. Vide Alexander Rodulphus.

ROMANUS SINCERUS natione Siculus de Politio, *S.* Martini de Scalis prope Panormum Aſceta evaſit anno 1559. die 2. Februarii, qui deinde ob præſtantem doctrinam, ac ſpectabilem probitatem creatus Prior Cœnobii Montis Regalis, mox Abbas ejuſdem Sancti *Martini*, Sancti Laurentii de *Averſa*, aliorumque Monaſteriorum, tum intra, tum extra Siciliam, ubique, ut pietas æquè, ac literæ florerent, effecit; demumque Averſæ anno 1590. Menſe Octobri naturæ debitum ſolvit ibidem tumulatus. *Ad* illuſtranda vero Cœnobia, quæ moderatus eſt, magno labore, ac diligentia eorumdem Hiſtorias accurate conſcripſit; ſunt autem numero tres, videlicet.

1 *Hiſtoria Monaſterii S. Martini de Panormo*; cujus Hiſtoriæ meminit Vincentius Coronellus in Bibliotheca Univerſali tit. 1. num. 862. pag. 179.

2 *Hiſtoria Monaſterii S. Nicolai de Arenis Catanenſis*. 3. *Hiſtoria Monaſterii Sanctæ Mariæ de Monte Regali*. Quæ omnia mss. aſſervari in iiſdem Cœnobiis auctor eſt Arn. Wion. Lign. Vit. par. 1. l. 2. cap. 16. pag. 458. ubi de eo agit. Sicut etiam de eo agunt Plac. Pucc. in *Nomencl. Abb.* pag. 38. Ant. Poſſ. *in App. Sacr.* tom. 2. pag. 164. Petrus Ant. Torn. *de Scriptoribus Marianis* pag. 133. Franciſcus Auguſtinus *in Hiſtoria Chronologica* S. R. E. Cardinalium pag. 27. Roccus Pyrrhus lin. 4. Siciliæ Sacræ pag. 199. Hippol. Marr. *Biblioth. Marian.* part. 2. pag. 342. Ant. Mong. *Bibliot. Siculæ* par 2. pag. 208. ubi *eum pietate, & doctrina æque illuſtrem appellat*; In noſtris Regeſt. pag. 250. in margine; *Vir magnæ pietatis, & doctrinæ aliqua ſcripſit*.

ROMUALDUS RIBERA à Neapoli familia tamen ex Hiſpania oriunda, in S. Severino ejuſdem Urbis Monaſtica vota emiſit anno 1666. die 18. Junii Vir probus, ac diligens primò egit Tyronum Magiſtrum, mox Priorem clauſtralem in eodem S. Severino, & poſtmodum Peruſiæ in Monaſterio S. Petri anno 1707. ubi tunc eum vidi cum illàc Foroſempronium verſus ad concionandum in Eccleſia Cathedrali Quadrageſimæ tempore pertranſirem, *At* in reditu, ibidem morientem comperi, & valde dolui; Erat enim Vir amabilis, & ſuavibus, honeſtiſque moribus ornatus; Cum Tyronum eſſet Magiſter, compoſuit, ſeu potius annotavit ea omnia, quæ ad abſolutam non modo Novitiorum, ſed Magiſtrorum etiam inſtitutionem neceſſaria ſunt, vel utilia, hac inſcriptione præfixa.

Annotationi fatte alla giornata dal P. D. Romualdo Ribera da Napoli Maeſtro de Novitij, per la buona direzzione de Novizii medemi con altri ricordi neceſſarii per il P. Maeſtro protempore, fatte l'an. 1681. eſt liber ms. in 4. apud. D. Auguſtinum Odoardi à Neapoli eiuſdem S. Severini Alumnum * nunc Epiſcopum *Capaccii* in Principatu citeriori Regni Neapolitani, quæ Civitas olim dicebatur *Caputaquaeum in Lucania*.

* An. 1724.

ROMUALDUS RICCOBALDI qui ſcripſit ſatis acriter

Apologia del Diario Italico del P. D. Bernardo Montfaucon Monaco della Congregatione di S. *Mauro*, contro le oſſervazioni del Sig. Franceſco Ficoroni, In Venetia per *A*ntonio Bortolo 1710. qui quidem liber quamvis valde eruditus, dignuſque *curioſitate, & attentione doctorum Virorum*, ut aſſerunt Authores Ephemeridum Literatorum Italiæ ejuſdem anni 1710. tom. 2. in fine, ob nimiam tamen in Ficoronum acrimoniam, & mordacitatem, prohibitus fuit.

Hic inquam Romualdus Riccobaldi, gratis omnino dicitur in fronte libri *Monachus Caſinenſis*, cum revera ejus Author fuerit Paulus Alexander Maffejus Vollaterranus, Eques S. Stephani, ob ſingularem eruditionem, ac Opera typis

typis vulgata ſatis celebris, qui obiit Romæ anno 1716. menſe Julio. Patri autem D. Guilielmo Gallo Monachorum S. Mauri in Vrbe Procuratori Generali, quorum impenſis editus fuit liber, viſum eſt, nomen conſictum Caſinenſis Monachi illi apponere, honoris, ut opinior, gratia. Pro qua re debitas licet grates ei referamus, veritatem tamen ingenue patefacere hic æquum duximus.

ROMVALDVS SERRA à Ceſena, ibidem in Monaſterio S. Mariæ de Monte noſtræ Regulæ jugum ſubiit an. 1704. die 30. *Maji*. ubi etiam nunc commoratur, Decani, & Procuratoris officio fungens, & Bibliothecæ Præfectus: Oſtendit autem eximium erga ſuum Cœnobium amorem, cum totus ſit in illuſtrandis ejuſdem tum antiquis, tum recentioribus monumentis, compoſito Opere admodum utili, cui hunc titulum præfixit.

Catalogus Chronologicus omnium Abbatum, ſimulque omnium Scripturarum, Privilegiorum, cæterorumque Inſtrumentorum, quæ in Archivo S. Mariæ de Monte Cæſenæ reperiuntur, quorum tranſumpta recto ordine diſponuntur; additis Notis Chronologicis, & Hiſtoricis, ad idem Monaſterium ſpectantibus.

Exorditur autem ſuum Opus ab anno 1059. quo Nicolaus Secundus Summus Pontifex ampliſſimo Diplomate Monaſterium illud ditavit; perduxitque hactenus uſque ad an. 1500. Præmittit Diſſertationem, qua probare nititur idem Cænobium anno 934. à S. Mauro ex Abbate Ordinis noſtri Epiſcopo Ceſenatenſi, Joannis XI. Papæ Sororis filio, ut S. Petrus Damianus tradit tom. 2. pag. 222. juxta edit: Romanam anni 1608. à Conſtantino Cajetano adornatam, In vita ejuſdem S. Mauri n. 3. l. E. conditum fuiſſe. Vtitur vero hac prorſus methodo: Primo loco Abbatis nomen, ſub quo Inſtrumentum illud confectum fuit, ponit; deinde Pontificis Maximi, & Imperatoris eo tempore viventium, nomina, & annos collocat; Compendium denique, vel Summarium ejuſdem Inſtrumenti texit. In margine autem Chriſti Domini annum, tum Indictionem, & diem, quo Inſtrumentum illud celebratum fuit, explicat: Notitias demum hiſtoricas, quas quidem invenire potuit, quæ rem prædicti Monaſterii concernunt, ſubjungit. Vide noſtra Analecta L. R.

Vtinam plures eſſent in noſtris Monaſteriis, qui hujuſmodi ſtudia pari diligentia proſequerentur, quæ quidem variis in Cœnobiis inchoata, in aliis perfecta jam ſunt, in aliis autem adhuc deſiderantur; his enim ſumma utilitas, & decus iiſdem Monaſteriis paratur, ſeù potius ſaltem ex parte, reſtituitur.

RVTILIVS VIGNOLA, vide in fine primæ partis Attilius Vignola.

SAL-

S

SALVATOR CREMONENSIS Monachus Congregationis noſtræ, floruit in ipſo noſtræ ejuſdem Congregationis principio; ſcripſit

Philoſophiam, mihi quidem nomine tenus, ſicut & Author notam: Franciſcus quidem Ariſius in ſua Cremona Literata tom. 3. pag. 221, meminit *Salvatoris Cremonenſis* Monachi Caſinenſis, quem aſſerit ſtudiis Philoſophicis illuxiſſe, ſcripſiſſe Philoſophica, & alia quædam in Ariſtotelem Commentaria; ſed mox ſubdit „ Hanc mihi tranſmiſit notitiam amicus meus ingenioſiſſimus D. „ Guido * Grandus Camaldulenſis degens in Urbe in ædibus S. Gregorii, ipſi qui„ dem communicatam ab eruditiſſimo viro, & undequaque ſpectatiſſimo Stefano „ * Ekenot, Gallorum Monachorum Romæ Procuratore Generali, qui ipſam „ extraxit ex ms. Codice ſuæ Bibliothecæ, in quo reperitur Catalogus Scriptorum „ Congregationis Caſinenſis. *

* Publicus nūc in Piſano Gymnaſio Matheſis Profeſſor.

* Mauro Ethienot id eſt Stephanotio.

SALVATOR Patria Cremenſis, quæ eſt Venetæ ditionis Civitas, profeſſus eſt Monaſticum inſtitutum Parmæ in Cœnobio Sancti Jo: Evang. an. 1560. die 25. Martii; ſcripſit librum cui titulum dedit

Totius Philoſophiæ Humanæ in Rationalem, Naturalem, & Moralem digeſtio, & earumdem partium luculentiſſima enucleatio; tribus libris conſummatam notitiam maximè complectens, D. Salvatore Cremenſi Monacho Ordin. S. Benedicti Congr. Caſinenſis, alias S. Juſtinæ de Patavio Authore, permiſſu adm. Rev. Patris Ambroſii de Brixia Abbatis S. Jo: Evang. Præſidiſque Monaſterii S. Alexandri Parmenſis. Regii apud Flavium, & Flaminium Bartholos an. 1602. in 4. Quod opus Moniales prædictæ S. Alexandri, ſibi, ut illæ aſſerunt in Epiſtola nuncupatoria, ab eodem D. Salvatore dono datum (quorum ipſe Procurator, ſive Oeconomus erat) imprimendum, & Cardinali Odoardo Farneſio dedicandum curarunt; Hunc librum vidi Bononiæ in Biblioth. S. Proculi an. 1717.

* Quem tamen Catalogum, tunc quidem ſatis brevem, ego ipſe olim Stephanotio conceſſeram.

SEBASTIANUS à PLACENTIA in Cœnobio S. Sixti ejuſdem Urbis Monachum profeſſus eſt anno 1592. die 15. Auguſti, ejus leguntur

Carmina nonnulla in laudem egregii Vatis Jo: Baptiſtæ Marini, in ejuſdem Marini Opere, cui titulus *la Lira* par. 3. edita Venetiis anno 1646. pag. 355. & ſeq.

SERAPHINUS CANTONUS Mediolani natus, ibidem inter S. Simpliciani Aſcetas receptus fuit anno 1580. die 21. Martii. Plurimum floruit Muſica arte, excelluitque tam in pulſandis mira dulcedine organis, quam in exprimendis ſuavi harmonia Cantionibus quibuslibet, præſertim ſacris, adeo ut Philippo Piccinello teſte loco infra citando, nemo illum in ea facultate æquare potuerit; quam nihilominus optimis vitæ exemplis, ac probatiſſimis moribus dulciorem, gratioremque reddebat; fuit Organicus præfatæ Eccleſiæ S. Simpliciani haud parvo tempore. Opera autem, quę in lucem protulit, hæc ſunt.

1 *Canzonette à tre voci* In Milano 1588. 2. *Madrigaliorum quatuor vocum pars* 1 Venetiis anno 1592. 3. *Mottetti à cinque voci l.* 1. In Venetia 1596.
4 *Canzonette à 4. voci*. In Milano 1598. 5. *Sacræ Cantiones octo vocibus* cum partitura; Mediolani 1599. 6. *Veſpri à verſetti, è Falſi Bordoni* à cinque voci, In Milano 1602.

7. *Paſſi*

7. *Paſſi, Lamentazioni*, & altre coſe per la Settimana Santa à 5. voci In Milano 1603. in 4. tom. 5. Apud Auguſtinum Iradatum. 8. *Fioretti à 5. voci l. 2.* con partitura. In Milano 1605. 9. *Baſſo continuo*, *Mottetti concertati l. 4. à 2. 3. 4. e 5. voci*. In Venezia 1625. per Bartolomeo Magni.

10 *Accademia Feſtevole* concertata a ſei voci col Baſſo continuo; opera di Spirituale ricreazione; ornata de migliori ritratti de più famoſi Muſici di Europa, coll' andata all' Inferno, è al Paradiſo, concerti di varii iſtrumenti &c. In Milano an. 1627. per Giorgio Rolla.

De eo agunt Arn. Wion Lign. Vit. par. 1. l. 2. c. 77. pag. 459. Angelus Gryllus in ſuis Epiſtolis Venetiis impreſſis an. 1612. apud Juntam, Ciottum, & Soc. pag. 710. ſcribit Epiſtolam ad Seraphinum Cantonum Mediolanum, eique Epiſtolam nuncupatoriã D. O. M. a ſe ejus rogata compoſitam, ejuſque ſacræ Muſicæ præfigendam, miſit. Laudatus Philip. Piccin. in Athenæo Litter. Mediol. pag. 489. his prorſus verbis „ Ama la Filomela le ſolitudini, ma fra queſte attende à formare dolciſſima armonia, e non altrimenti D. Serafino Cantoni „ portatoſi alle Monaſtiche ritiratezze di S. Benedetto, fece ſovente riſuonare il „ tempio di S. Simpliciano di quei dotti concerti, che fra i ſilentii della ſua Reli„ gioſa celletta haveva meditati, e diſpoſti. In tal guiſa non ſolamente gli occhi, „ che lo miravano, erano edificati da una bontà tutta eſemplare, e ſi puol dire „ Angelica, ma gli orecchi intenti alle ſue compoſitioni parova, che reſtaſſero ri„ creati da una Serafica armonia; Diede alle ſtampe in Milano 1602. I Paſſi, le „ Lamentationi, & altre opere per la Settimana ſanta à 5. coſi eccellenti, che in „ ſimil materia niſſuno ha potuto ugguagliarlo &c. „ Deindè alia ejus opera enumerat. In noſtris Regeſt. mss. pag. 290. in margine *Muſicus excellentiſſimus ſcripſit multa in eadem arte*.

SERAPHINUS CASULANUS, Pomponii filius, nobili genere Senis ortus, Florentiæ in Cœnobio Sanctæ Mariæ Monaſticæ militiæ rudimenta poſuit an. 1591. die 1. Septembris, expletoque Tyrocinio Patavium miſſus, ſub celeberrimo Magiſtro Cæſare Cremonino Philoſophiæ operam dedit, aliaſque ſcientias tùm ſacras, tum humanas, Mathematicas præſertim diſciplinas, egregie didicit, linguis etiam, præter Latinam, Grecã, & Hebraica haud leviter imbui voluit, & ex optimorum Authorum tam veterum, quam recentiorum aſſidua lectione, quæ illi in deliciis erat, eruditionis plurimum hauſit. Florentiam reverſus œconomicam curam ſibi demandatam ſuſcepit, eamque ingenti Cœnobii emolumento aliquot annis exercuit. In prædiis excolendis, & ædificiis inſtaurandis totus fuit; Novum prò Tyronibus domicilium extruxit, & per amplum Gymnaſium, ubi nunc nobilis Bibliotheca viſitur, ædificavit; quodque his omnibus præſtantius eſt, & laude dignius, Hugonis Hetruriæ Principis, & Cœnobii Conditoris Coloſſeã ſtatuam, media in area majoris Clauſtri erexit, inſculpto ſequenti elogio.

D. O. M.

HUGONI, Camertum, Spoletanorumque Duci, & Marchioni, Alberti Marchionis Filio, Abbatiæ Florentinæ Magnificentiſſimo, Pientiſſimoque Fundatori DCVI. à Morte anno Statuam erexit, Poſt honorarium monumentum Poſt quotidianas Inferias, grati animi epidoxis Anno Domini MDCXVIII.

Anno autem 1624. Seraphinus creatus Abbas ejuſdem Florentini Cœnobii nihil non egit, ut Templum, & Sacrarium pretioſa ſuppelectili omnis generis, variiſque ornamentis ditaret; Eccleſiam, & Villam *Camporearum, quo Monachi relaxandi animi gratia aliquando ex Urbe ſecedunt, inſtauravit. Sed omnium præclariſſimum opus fuit novum Templum Abbatiæ Florentinæ à funda- * Delle Campore

mentis per Seraphinum erectum, pulcherrimæ ſtructuræ, cum venuſtiſſima contignatione eſquiſitiſſimæ cęlaturæ, inter pręſtantiora Florentinæ Vrbis ædificia merito numeratum, quod tamen Templum in inferiori parte minime eſt abſolutum, ſed hactenus dimidiatum tantum conſpicitur. Præfuit Seraphinus Abbatiæ Florentinæ duabus vicibus, alterumque regimen an. 1636. auſpicatus eſt; Fuit quoque Abbas Aretii, & Senarum, ac totius Congregationis Præſes anno 1635. quo tempore mira Architectonices, qua pollebat peritia, oſtendit Architectis modum facillimum elevandi a terra ſupra altiſſimam publici palatii turrim, quam Senenſes *Del Mangia* dicunt, maximam æneam campanam, quæ diu in terra jacuerat, cum nullus anteà rationem eam ſublevandi, ſupraque turrim collocandi invenire potuiſſet. Anno vero 1639. curarum omnium, quas diuturna Monaſteriorum gubernatio in dies auget, omnino pertæſus, Dignitate ſeſe abdicavit, Deo dumtaxat, ſibique reliquum temporis vacaturus. Cæterum Regularium virtutum, ex quo Monachus effectus eſt, ad ultimum uſque vitæ terminum conſpicua præbuit exempla, præſertim rigidiſſimæ paupertatis, una tunica, more veterum Patrum, contentus, communi menſa uſus, nihilque, quod proprium, ac peculiare cenſeri poſſet, admittens in cella. Tandem anno 1645. meritis plenus ex caduca ad ęternam vitam migravit, immortalem, ob egregia facta, nominis famam conſecutus, ętatis ſuę an. 71. eique in eadem a ſe conſtructa Eccleſia eo honore, ac pompa, quæ tantum decuit Prȩſulem, a Florentinis Monachis parentatum fuit. Seraphinum Caſulanum Virum fuiſſe doctiſſimum, ac eruditiſſimum in confeſſo apud omnes eſt, ſed id prȩſertim teſtatur Apologia, quam prò Monachis Abbatię Florentinę ſcripſit, & plumbeo tubo incluſam ſub memoratâ Principis Hugonis ſtatuâ inter baſim, & epiſtylium deliteſcere voluit, cuis exmplar a Puccinello exhibitum, a pluribus Typographi expurgatum erroribus in noſtris Analectis referimus.

De eo multis agit Placidus Puccinellus tū in Apparatu hiſtorico de Illuſtribus Abbatię Florentinę Viris pag. 35. tum in Chronico eiusdem Abbatię Florentinæ pag. 67. & ſeq. & fuſius pag. 3., & ſeq. ubi inſuper Elogia duo in eius laudem compoſita exhibet, 1. à D. Gabriele Ricci Genuenſi, Monacho * Sylvarienſi, „ ubi trium linguarum, Latinę, Gręcę, & Hebraicę peritiâ celebris appellatur „ alterum à Monachis Florentinis, quotempore Seraphinus erat Abbas Senarum, & Congregationis Præſes, quod ejus geſta à nobis ſupra recenſita luculenter indicat, quod ſi cui libuerit, in eiſdem noſtri Anacletis, nedum in eodem Placido legere poterit.

* Della Cervara.

In Necrologio Monachorum Abbatiæ Florentinæ, quod *Ortus, & Interitus* appellatur, de Seraphino Caſulano fuſe diſſeritur, & fere omnia, quæ ſupra de eo diximus, enarrantur; narratio autem tali epilogo concluditur, „ Vir fuit „ ſolitudini deditus, parcus verbis, arcana mentis propriæ tantummodo conſcientiæ committens, divitiarum contemptor, virtutibus adhærens, Muſarum omnium ociis intentus, & bonarum literarum, ac Philoſophiæ, Mathematicæque ſcientiis locupletiſſimus.

* Montopoli.

SERAFINVS CERASOLI honeſta familia in Oppido Montis * Opuli ſub ditione Abbatiæ Farfenſis in Sabinis natus, in eodem Farfenſi Cœnobio Monaſticis inſtitutis ſe ſe addixit anno 1577. die prima Aprilis; Fuitque poſtea Abbas *Titularis*, ideſt ſine regimine, quo impenſius, ac liberius verę pietatis exercitationibus vacare poſſet; vacaſſe autem teſtatur in primis liber piiſſimus ab eo editus cum hoc titulo.

Pie Meditazioni ſopra la paſſione del Noſtro Signore Gięsu Chriſto cavate da diverſi Auttori, tradotte in brevità; & nella ſeconda impreſſione rivedute,

te, & accreſciute dal medemo di belliſſimi, e divoti concetti. In Foligno preſſo Agoſtino Altieri 1631.

Hieronymi Palumbi

Sitibi flere libet, meditando vulnera Chriſti
Atque ibi ſidereas, flendo aperire vias;
Hęc ſuc ſępè legas, pia quę tibi pagina narrat,
Flebis ni dura, durior es ſilice.
Quin etiam, at pectus ſibi muniat horrida cautes
Cera erit hoc molli mollior, & latice.

SERAPHINVS a FLORENTIA, ibidem in Monaſtero S. Marię Cęnobiticam vitam profeſſus anno 1529. die 14. Novemb. claruit ſacrorum Codicum, atque Canonum peritia, morumque honeſtate, ac ſuavitate, qua omnes in ſui amorem, & benevolentiam rapiebat. Regularis obſervantiæ cultor eximius, & animarum ſalutis valde ſtudioſus, Tyrones, quibus aliquot annis præfuit, Monaſticis diſciplinis optime, ſanctęque inſtituit, compluresque juvenes, alioſque nobiles viros, quorum Confeſſiones invicto labore aſſidue excipiebat, verbo, & exemplo ad Chriſtianam perfectionem perduxit; anno tandem, 1602. ab ingreſſu religionis 72, ætate, ac meritis cumulatus, ad æternam requiem migravit, in eodem Cænobio ſepultus; cujus literariæ lucubrationes præcipue in transferendis e Latino in Hetruſcum idioma Sanctorum Patrum Sermonibus verſatæ ſunt; tranſtulit igitur,

1 *I Sermoni di S. Gregorio* 2. *Di S. Epifania* 3. *Di S. Giovanni Criſoſtomo* 4. *Di S. Bernardo* 5. *Di S. Dioniſio* 6. *Di Gio; Caſſiano* *Di Dioniſio Cartuſiano*. Qui omnes 4. libris comprehenſi excuſi ſunt Florentiæ anno 1572.

De eo cum laude agunt Arnol. Wion Lign. Vit. par. 1. l. 2. c. 77. pag. 459. qui tamen eum obiiſſe ait an. 1594. idemque ex eodem Wione aſſerit Ant. Poſſ. in Appar. Sacr. tom. 3. pag. 108. editionis Venetæ anni 1606.

Placid. autem Pucc. qui de eo agit in Appar. Hiſtor. de Illuſtribus Abbat. Florent. Viris pag. 67. iterumque in Chron. Abbat. Florentinæ pag. 141. & ſeq. celebratque illũ ab eruditione ſacræ Scripturæ, & Canonum, affirmat, eum è vivis exceſſiſſe anno 1581. Sed revera omnes hi falluntur, cum anno 1602. diem clauſerit extremum, ut ex mox citando Necrolagio; Præterea eum laudant Petrus Ricor. in Hiſt. Monaſtica Dialogo 4. pag. 382. à tergo, & iterum pag. 458. item à tergo; Michael Pocc. in Catal. Scripr. Florent. pag. 162. *Patrem eum Venerabilem vocans, qui ſcite, & eleganter in Hetruſcum ſermonem ex Latino nonnullos Sanctorum Sermones convertit impreſſos Florentiæ &c.*

In laudato Necrologio Abbatiæ Florentinæ, Seraphinus Aloyſii à Florentia dicitur, inter cætera, optimis ornatus moribus, & regularibus diſciplinis apprime inſtructus, ac vitæ irreprehenſibilis, Tyronum Magiſter in Sicilia, & in ultima ſenectute intra cellulam Anachoritarum more voluntariè incluſus, ubi vigiliis, orationibus, ac jejuniis ad obitum uſque indeſinenter vacavit, qui ei contigit anno 1602.

SERAPHINUS de QVINTIANO Brixianæ Diœceſis, SS. Fauſtini, & Jovitæ Brixiæ Monachus evaſit anno 1592. die 12. *Martii*. compoſuit

Multa in Mathematicis, in quibus apprime erat doctus mss. ita nuper Vir eruditus Brixiâ adme ſcripſit, ſed quænam illę exaraverit peculiariter, & diſtinctè minime hactenus mihi indicavit; obiit circa ann. 1630.

SERAPHINVS TANSI a Mareola, vulgo * Matera Congregationem noſtram ingreſſus eſt in Monaſterio S. Michaelis Archangeli Montis * Caveoſi in eadem

* Urbs eſt Apuliæ Peucetię in Lucanię confinio, nunc in Provincia Hydruntina Regni Neapolitani.

dem Apulia anno 1683. die 15. Martii. Vir optimis literis æque, ac h[illegible] moribus ornatiſſimus, qui doctrinæ, ac probitatis tot ſpecimina ubique [illegible], ſive dum Parmæ, *Patavii*, ac Venetiis Philoſophiam, ac Theologiam Monachis tradidit, ſive dum Romæ ſacros Canones in noſtro S. Anſelmi Collegio plures annos explanavit, ſive denique dum Monaſterii ſui Cellerarium aliquandiu egit, ad cujus ſingularem laudem id quoque accedit; præclariſſimos, & quâ doctrinâ, quâ dignitate percelebres diſcipulos eum ſortitum fuiſſe, Patavii nempe Leandrum de Porzia nunc S. R. E. Cardinalem, Romæ vero Bonaventuram Finardi Cong. noſtrę poſtea Præſidem, Jo. Ant. Vrſain Abb. & in Patavino Gymnaſio publicum S. Paginæ Profeſſorem, & Auguſtinum Odoardi Epiſcopum modo Caput-Aquenſem, ut de ſingulorum ſcientiâ haud vulgari nihil hic repetam, nam de unoquoque ſuis locis loquuti ſumus. Ob hæc igitur, aliaque præclara merita Prior Clauſtralis primum *M*onaſterii S. Pauli de Vrbe, deinde Vice-Cancellarius Congregationis, ac paulo poſt creatus fuit Abbas Montis Caveoſi in Comitiis Generalibus Peruſiæ celebratis anno 1717. Denique ann. 1723. in aliis Comitiis Generalibus Mantuæ habitis, Generalis totius Congregationis in Romana Curia Procurator electus fuit. Magnam itaque ſpem omnes concepimus, eum, ſicuti hactenus cunctis muneribus tam literariis, quam regularibus egregie adeo eſt perfunctus, ita deinceps, & in ſupremo, & in quocumque alio regimine ingentem utilitatem, ac profectum cum rei familiaris, tum Monaſticæ obſervantiæ Cœnobiis omnibus, quibus eum præeſſe contigerit, Congregationique univerſæ ſemper allaturum. Præter autem

1 *Poſitiones Canonicas*, quas Romæ evulgavit à ſuis diſcipulis defendendas an. 1705. & ſeqq. ſcripſit etiam,

2 *Hiſtoriam Chronologicam* Monaſterii S. Michaelis Archangeli Montis Caveoſi Congreg. Caſinen. Ordin. S. Benedicti ab anno 1065. ad an. 1484. ſummâ fide, parique diligentiâ ex ejuſdem Cœnobii Tabulario depromptam, cui adjecta eſt *Series Genealogica* Benefactorum ejuſdem Monaſterii.

Scripſit hoc opus excitatus literis doctiſſimi Jo; Mabillonii, ſemper cum laude recolendę memorię, quibus Italiæ Monachis ſignificabat, gratiſſimum ſibi fore, Si Monaſteriorum Italię exquiſitiora *M*onumenta ſibi mitterentur ad ſuos Annales Benedictinos, quorum tunc editionem parabat, neceſſariis rerum geſtarum narrationibus locupletandos. Vt ergo plures doctos, ſibique familiares, tam voce, quam ſcripto, Seraphinus permovit ad extrahenda ex ſuorum Monaſteriorum Archivis antiqua Monumenta in Galliam per exemplaria mittenda, ita ipſe de ſuo Monaſterio ſollicitus, pręcipua ejuſdem Diplomata perluſtrans, brevem ex illis Synopſim adornavit, quam una cum erudita Epiſtola Mabillonio tranſmiſit. Verum perpendens neminem ex ſui Cœnobii Monachis animum hactenus applicuiſſe ad omnia ejuſdem Monaſterii Documenta colligenda, & ordinanda, neceſſarium duxit hanc ſibi provinciam eligere. Incępit ab anno 1065. quo primum Tabularii Diploma cuſum habetur, Opuſque ad annum 1484. proſequutus eſt, quo idem Caueoſanum Cęnobium Congregationi S. Iuſtinę, quę poſtmodum Caſinenſis dicta eſt, adjectum fuit. Reliqua, quę ad ſuam uſque ętatem contigere, in ſummarii tantum capita redegit, ut alicui prędicti Cęnobii Aſcetæ indicis loco eſſe poſſint, qui majus otium nactus, latius inde Chronicum, vel fuſiorem Hiſtoriam concinnare voluerit; Pro Appendice Arborem genealogicam plurium Magnatum exhibet, qui Monaſterium illud muneribus, & honoribus cumularunt, Seriemque ducit ab inclyta Altavillana Normannorum ſtirpe, ut ei pro tot eximiis beneficiis debitę grates referrentur; tum in Chronologia, tum in Appendice probatiſſimos Authores ſemper ſequutus. Opus eſt ms.

apud

apud ipſum, ſed modo impriniendum curatur in Germania à Cl: Bernardo Pez inter quædam ſua Collectanea, nempe in Codice Diplomatico Zizendorffiano, qui eſt collectio Monumentorum, præſertim rerum Monaſticarum, quæ dum in Gallia eſſet cum Comite Zizendoffio, Pezius ibidem invenit; & fortaſſe impreſſio celebrabitur Auguſtæ Vindelicorum apud Weithios, apud quos reliqua ejuſdem doctiſſimi Authoris Opera hactenus edita ſunt; qui præterea, ut ab eodem Tanſio nuper accepi, ſummopere optat, expectatque hujuſce meæ Bibliothecæ impreſſionem tandem abſolutam videre, ut univerſali ſuæ Benedictinæ Bibliothecæ, deſumptis ex mea, quæ ad Noſtrates Scriptores pertinent notitiis, Colophonem imponat; Item Tanſius effermandum curavit.

2 *Abſolutiſſimum Regeſtum, ſeu Matriculam* Monachorum omnium Congregationis noſtræ ab anno 1409 ad anno 1700, additâ ſerie Rmorum Præſidum, & Procuratorum Generalium; & pleriſque aliis ad Hiſt. ejuſdem Congr. ſpectantibus; an. 1701. in fol. majori ms, cujus unũ exemplar in ſuũ Caveoſanũ Cœnobium intulit, alterum Romæ in Archivo Procur. General. reliquit.

Ejus cum laude meminit Theodoricus Ruinart in Vita Jo: Mabillonii Gallice primum, deinde ab alio Latine edita Patavii apud Jo; Mantrè 1714. pag. 81. & 82. ubi Virum non vulgaris doctrinæ, ac modeſtiæ eum vocat, ab eoque non pauca locupletandis Ordinis Annalibus ſubſidia interdum accepiſſe Mabillonium teſtatur.

De Hiſtoria vero ejus Chronologica Joſeph Maria Sandi Vir doctus, & de Monaſterio Sanctæ Juſtinæ, præſertim de inſigni illa Bibliothecâ optime meritus, ſequentem epiſtolam ſcripſit Rmo P. D. Bonav. Finardi noſtræ Congreg. Preſidi; qui ei quoque recognoſcendam illam commiſerat.

„ Ritornato in Padova mi vedo favorito dalli ſuoi ſtimatiſſimi comandi col no-
„ ſtro Padre D. Alberto Mazzoleni, e di tale favore le ne rendo grazie umiliſſime,
„ ne hò mancato inſieme col medeſimo Padre di ſervirla pontualmente nella rivi-
„ ſta del Libro del P. Rmo Tanſi, quale in caſo ſi ſtampi mi avviſa colla ſua di je-
„ ri, che non vuole ſi metta il ſuo nome, volendo per ſomma ſua modeſtia paſſa-
„ re per Anonimo. Per altro l' Opera ſua è digniſſima, ed è una ſaggia, ed eru-
„ dita ſtoria ſteſa con molto giuditio, e ſcritta molto bene, e non ſolo da notitia
„ del ſuo Moniſterio di Monte Scaglioſo dalla ſua origine ſino a giorni della Riforma
„ di S. Giuſtina, ma in oltre l' argomento l' impegna a dare un ſaggio dell' antica
„ ſtoria d' una gran parte della Magna-Grecia, e delli Principi Benefattori del Mo-
„ niſtero con una ben inteſa Genealogia delli medeſimi. Nel tutto procede con
„ una giuditioſiſſima, e ben fondata Critica, e cava dal ſuo Archivio li Monumenti
„ antichi dal 1065. onde hebbe l' origine il Moniſtero, e tutta la ſtoria dipende,
„ e viene comprobata dalli Monumenti medeſimi, e queſti ancora vengono ven-
„ dicati, e difeſi ſe alcuno di eſſi ſembraſſe meno autentico. In ſomma tutto va
„ bene. Le includo l' atteſtato di Reviſione ſottoſcritto da tutti due, come tut-
„ ti due le facciamo unitamente riverenza.
„ Di V. P. Rma *Umilmo Oblgmo Servitore, e Figliuolo obbedientiſſimo*
D. Giuſeppe Maria Sandi Caſinenſe.

SEVERINUS BOCCIUS ab Aſculo in Apulia, Cavenſis Cœnobii Alumnus factus an. 1637. die 29. Septembr. ac deinde plurium Monaſteriorum Abbas, & Congregationis Viſitator, celebris admodum fuit nobiliorum ſcientiarum, ſive ſacras, ſive humanas ſpectes, profundiori notitia: Philoſophiâ præſertim ad Recentiorum placita, ſcholaſticâ, moralique Theologiâ per ſolidiora principia, plurimum claruit. Latinam item linguam æque, ac Hetruſcam excoluit, hancque præclaris Commentariis illuſtravit; nec Muſas utriuſque

idio-

idiomatis prætermiſit, quas haudquaquam invitas, ſed valde propitias, & faventes expertus eſt. At præ his omnibus religioſos, ac pios mores præſeferebat. Itaque in Regimine Monaſteriorum ita zelum diſciplinæ, benignitate, & charitate ubique temperavit, ut jucundiſſimam omnibus ſuam adminiſtrationem, atque exoptabilem redderet, ejuſque facilitatem, & modeſtiam ſelectæ doctrinæ conjunctam nemo cordatus non amaret, nemo ſapiens aulam ejus, veluti ſcientiarum, ac virtutum Lycæum, non avide frequentaret. Porrò cum adhuc juvenis in Monaſterio S. Benedicti agri Mantuani, Theologiam doceret, Gallicarum copiarũ, quæ ibidem hyberna habebant, tam Duces, quam milites comitate, ac patientia ita devixit, in ſuique amorem, & venerationem attraxit, ut non ſolum Cœnobii prædia, cæteraſque ſubſtantias ab incendiis, rapiniſque immunia ſervarent, verum etiam eorum aliquot Calvini aſſeclę, illius doctrinâ, ac optimis exemplis ad Catholicam fidem reducerentur; An. denique 1697. Neapoli in Monaſterio S. Severini feliciter mortalem vitam abſolvit die 14. Jan. in pervigilio S. Mauri Abbatis, ſicut ipſum antea prædixiſſe, teſtatus eſt Sacerdos ille, qui eidem tunc adſtitit; eo autem tempore Severinus erat Abbas S. Mariæ de Varra in ſuburbio Neapolis, quod vulgo *Chiaja dicitur*. Varia ingenii ſui reliquit monumenta partim impreſſa, partim manu exarata; impreſſa ſunt

1 *Prælatus Caſinenſis*, nempe, Moduli, ſive Formulæ ſupplicum Libellorum, Decretorum, Dimiſſoriarum, Diſpenſationum, Commiſſionum, Delegationum, Facultatum, Viſitationum, Teſtationum, Collationum, Literarum Commendatitiarum, Proceſſuum initiandorum, Sententiarum, Privationum, Pœnarum infligendarum, Aggregationum, aliarumque id generis Scriptionum, quæ tum PP. Deffinitoribus, ac Regimini Caſinenſis Congreg. tum Præſidi, Viſitatoribus, Prælatis, ac Monaſteriorum Superioribus in dies ut eveniunt; Auctore *Soſio* * *de Urbe Lucana*, ideſt *D. Severino ab Aſculo*; Regii Lepidi apud Proſperum Vedrottum anno 1676. 4. & iterum Parmæ anno 1721. Typis Joan. Baptiſtæ Peſcatori 4.

* Anagrammaticum nomen.

2 *Il Taſſo Piangente*, cioè i primi tre Cãti del Taſſo traſformati in pianti *da Sincero* * *Valdeſio*. In Napoli preſſo Michele Monaco l' anno 1682. 8. valde elegans eſt libellus, nec minus pietatem redolens, nam in 3. Cantu Hieroſolymorum amiſſionem amare, ſimulque dulciter deflet, Chriſtianoſque Principes ad earumdem recuperationem hortatur; Ea autem mente Severinus Catanæ in Sicilia tunc degens, hunc libellum conſcripſit, ut experimento demonſtraret, quocumque Italico Rhytmo, quamlibet vel oppoſitam animi affectionem, æque exprimi poſſe, id, quod Academicus quidam nimis fidenter negabat. At Severinus mira facilitate, ac celeritate promiſſum præſtitit; Sed ne hunc quidem libellum nomen ſuum præferre voluit, niſi prædicto Anagrammate velatum. De qua Severini lucubratione Jo: Marius Creſcimbenius in Hiſtoria Vulgaris Poeſeos lib. 5. pag. 34. tale fert judicium „ Ne di minor lode ſarebbe ſtato degno *Sincero Valdeſio*, ſe haveſſe condotto à fine la Traſformazione de Canti del Taſſo in pianti, e non ſi foſſe contentato de primi tre ſolamente, fatica non dimeno da non diſpiacere à qualunque più delicato guſto &c.

* Aliud ejuſdē nominis Anagramma.

3 *Elogia plurium Sanctorum, ac Virorum dignitate, & Doctrina illuſtrium* præcipue Summorum Pontificum, n. XL. ex Ordine D. Benedicti, quæ delineata leguntur ſub ſingulis eorumdem imaginibus depictis Romæ in inferioribus ædibus S. Caliſti, nunc alibi collocatis, & Peruſiæ in ſuperioribus ſecundi Clauſtri; quæ quidem Elogia à Georgio Rodulpho Ebmer Scriptore in Romana Curia noſtræ Congregationis hiſtoricè explicata, typis tradita ſunt in magno folio expanſo ſub hoc titulo, „ Deſcrizione dell' ornamento della parte inferiore,

che

che ſi oſſerva nell' Oſpizio, è palazzo di S. Caliſto in Traſtevere, Oſpizio, & habitazione de Monaci di S. Paolo. In Roma nella Stamparia di Paolo Moneta l' anno 1671. Manuſcripta

1 *Dizzionario, overo* Vocabolario Italiano; tomi 5. in Foglio. 2 *Grammatica Italiana* tomi 1. in 4. In his porro duobus Operibus plurimum temporis, ac ſtudii inſumpſit, ut quidquid ad Italicam linguam exornandam pertinet, ex probatiſſimis Authoribus fuſiſſime enuclearet. 3. *Philoſophia* ſecundum Recentiorum placita; quam cum Viro docto, ſibique amiciſſimo legendam tradidiſſet, iſque alteri neſcio cui communicaſſet, recuperare Severinus eam numquam deinceps potuit; neque ei tantum poſtea ſuperfuit otii, aut valetudinis, ut eam denuo calamo poſſet exprimere. 4. *Prælectiones in Geneſim* per quæſtiones incedendo. 5. *Elogia diverſa Sanctorum*, & Sanctarum Ordinis S. P. Benedicti.

6 *Proſodia*. Multaque alia Poetica, Moralia, Theologica, Academica, & Sacra conſcripſit, quorum pars, ſicut etiam alia Opera mss. nunc recenſita, Philoſophiâ tantum exceptâ, extant in Monaſterio Cavenſi, partim vero, nempe Poetica, quæ Muſa non adeo gravis in juventute dictaverat, diligenter undique conquiſita, *emendaturis ignibus ipſe dedit*; At Grammatices ejus Epitome a D. Felice Roma Abbate, & Procuratore Generali, qui juvenis dum eſſet, in Monaſterio Farfenſi, cui tunc Severinus præerat, eam excripſerat, mihi dono data, eſt apud me.

SIGISMUNDUS ZANNETTUS nobili Familia Brixiæ natus, & ibidem apud S. Euphemiam cucullo Monaſtico indutus anno 1540. die 13. Decembris, optimo, ac ſublimi ingenio præditus, ſacram Poeſim haud parva facilitate, ac venuſtate excoluit, ita tamen, ut Theologiam etiam, ac naturalem Philoſophiam egregie calleret, deque iiſdem profundas admodum prælectiones, ac diſputationes inſtitueret; Sed cum poſtea ſacris Muſis ſe penitus devoviſſet, quo liberius eis vacare poſſet, receſſit Sarnicum agri Bergomenſis Oppidum ſupra Iſæum lacum, ubi prædium eſt Monaſterii S. Pauli de Argon (nos Granciam dicimus) cujus per id temporis Sigiſmundus erat adminiſtrator, ſeu ut vocant *Rector*. Ibique eheu, ab impio, ac perfido famulo proditorie parricidiali ferro ſublatus fuit an. 1560. quo infortunio, ejus etiam lucubrationes perierunt, nempe.

1 *Poema de Vita B. Mariæ Virginis*. 2. *Pſalmi Davidis* tranſlati in Cantica Italica. ſuperſunt tantum 3. *Epigrammata duo Italica*, quæ leguntur apud Octaviũ de Rubeis in Elogiis hiſtoricis Illuſtrium Brixienſium pag. 340. ubi fuſe de eo agit, & ex eo Leonardus Cozzandus Brixian. p. 1. pag. 194. Proſper Martinengus in lib. *Diverſorum. Poematum* pag. 263. Græca Ode Zannettum celebrat. Libet autem particulas quaſdam Elogii Rubeani in medium afferre, quæ peculiares aliquot, nec ſcitu indignas Sigiſmundi Zannetti notitias continent.

„ Admirabile ingegno fu quello di Sigiſmondo Zanetti Monacho di S. Eufemia, percioche egli in un tempo iſteſſo componeva ſoaviſſimamente in lingua volgare verſi veramenti eroici, & Leitioni profondiſſime di Teologia con tanta facilità di dottrina, che pareva, che le belle lettere, & l' altre ſcienze ſcaturiſſero naturalmente da lui, quaſi due gran vene d' aqua puriſſima, & perenne: Mai non ſi trovò chi poteſſe vincerlo, e nella ſottigliezza delle diſpute, ò nella fecilità dell' invenzioni, nel diſcorrere di qualche materia gli foſſe propoſta. Si fece molto celebre nella Chimica, e tale, ch' egli traitando d' eſſa più per burla, che per profeſſione, tolſe ad impugnare un libro di un Alchimiſta dedicato à Coſimo Duca di Fiorenza; & ſi oppoſe in ciò con tanta gravità di ragioni, che fu mandato à chiamare da quel Prencipe, dal quale dopo all' eſſe-

re

„ re ſtato benignamente, & raccolto, & udito in contradittorio con l' Auttor di
„ quel libro, fù invitato à dover rimanere in Corte con groſſa proviſione. Ma
„ ſodisfacendoſi egli più d' haver felicemente corſo l' arringo della ſua gloria, che
„ delle carezze del Duca, che con liberale ſplendore eſercitava la ſua grandezza
„ nel beneficar i Virtuoſi, data ch' egli hebbe una viſta à Roma, ritornò a Breſcia
„ &c. Si perderono allora tutte le ſue fatiche, perche portate nel Monaſterio
„ di Santo Pavolo di Argono, capitarono alle mani d'un Monaco Siciliano,
„ che facendoſene Padrone le traſportò in Sicilia. Alcuni amici del Zanetto
„ ſerbarono appena certe ſue brevi compoſizioni, tra le quali ſono i ſeguenti So-
„ netti, uno de quali fu fatto, quando egli ſe ne andò a Roma la prima volta, &
„ nell' altro va chiedendo la ſolutione d' un dubbio à gl' Accademici *Occulti*, che
„ preſentato poſcia anche al Taſſo, dal quale, dicono, che nō ſe ne poteſſe havere
„ la conveniente riſpoſta, & l' uno, & l' altro di queſti Sonetti per eſſere ſingola-
„ ri, ho voluto riferirli, acciò ſi conoſca quanto il Zanetti ſii degno di perpe-
„ tuità memoranda.

Salve d' invitti, e glorioſi Eroi
Famoſa Altrice, à cui mille Reine
Con man ſerva, e tremante ornare il crine
Dolenti vidder tutti i Regni Eoi.
Al' alto tuo Sepolcro i vengo, poi
Che tu Donna poſſente havuto hai fine;
Per ammirar l' eccelſe tue rovine
E i gravi incendii de i gran Roghi tuoi;
Roma terror del Mondo; ò quale, e quanta
Eſſer dovevi tù viva, & intera
S' hoggi morta, è ſepolta ancor ſei tanta?
Qual cinta d' armi, e nel' tuo trono altera,
Se le ignude Oſſa Sol, che l' Cielo ammanta;
Dav' viſta così chiara, è così fiera?

Sel' divin fonte, ove ogni Ben riluce
Non hà d' intorno à ſe ſponda, ne lito,
Forza è che l' Ben s' allarghi non finito
Perche il Ben, ſe non Bene ancor produce.
Che ſe l' lume del Sol, che in terra luce,
O del fuoco il calor fuſſe infinito
(Spenta l' ombra, e l' rigor per ogni lito)
Tutto il Mondo ſarebbe ardore, e luce.
Due gran nemici in un medemo loco
Non puon regnar; nemico aſpro, e mortale
E' il Mal' del Ben', più che del giaccio il foco.
Se mai d' alti penſier vi calſe, ò cale
Canori Cigni, deh', cantate un poco
D' onde avvien, che ſi trovi il Bene, e Male?

SIMEON BASCHIERA Mantuanus Patria in Cœnobio S. Benedicti, quod decimo ab Vrbe Mantua lapide percelebre habetur, Monaſticam vitam amplexus eſt an. 1591. die 29. Julii, fuitque vir pietate inſignis, & ſacrarum literarum ſtudiis magnopere deditus, quamobrem juſſu Abbatis ſui diſpoſuit, atque edidit

Officium S. Simeonis Monachi, & Eremitæ Armeni, qui obiit in Domino anno 1016.

1016. in eodem Mantuano Monaſterio juxta regulas Breviarii nuper authoritate Pauli V. Pont. Max. reformati pro uſu Monachorum S. Benedicti de Padolyrone recognitum, Additis nonnullis R. P. D. Wilhelmi eiuſdem Cœnobis Abbatis piis Oratinibus, & alijs quibuſdam devotiſſimis precibus; Mantuę apud Aurelium, & Ludovicum Oſanna fratres, Ducales Typographos 1617. in 8. Poſt Officium ſubditur Vita eiuſdem S. Simeonis ab Hilarione * Monacho Ord. S. Benedicti conſcripta capibus XXVII. conſtans; deinde narratio miraculorum ab eodem Sancto poſt obitum patratorum, capitibus XIII. poſtea adduntur ſeptem Orationes prędicti Wilhelmi Abbatis, dehinc Meditationes numero XVI. ſuper *Salve Regina*, authore ipſomet Simeone Baſchiera; denique ſubnectūtur quinque alię piiſſimę precationes, nulli Authori attributę. In principio hujus libelli affert Simeon Authores omnes, quos ſcire potuit, de eodem S. Simeone agentes. in fine vero Epiſtolę nuncupatorię D. Gregorio de Caſtilione Abbati S. Benedicti Mantuę ſic loquitur Simeon „ Ceterum ſi hęc laborum meorum perpauca ſemina libenti animo ſuſcipere non dedignaberis, benignitate tua fretus, ad majora manus apponere non verebor. „

SIMPLICIUS ex illuſtri, & antiqua Romana Familia CAFFARELLA, Titi in Lucania natus, Caſini adhuc puer Monachus eſſe voluit anno 1591. die 13. Februarii; In ſtudio literarum Gregorium Sayrum pręceptorem ſortitus, brevi tanto Magiſtro in ſcholaſticis diſciplinis adeo profecit, ut admodum juvenis in pleriſque noſtris Monaſteriis eaſdem docere ſit juſſus. Abbas poſtea creatus, Sancti Severini Neapolis primum, mox Caſinenſe Monaſterium egregie admodum adminiſtravit; nam anno Jubilæo 1625. maximam liberalitatem, & charitatem in hoſpites, & peregrinos oſtendit, quorum toto ejuſdem anni decurſu non minus ſeptuaginta millia benigniſſime excepit; cæleſtem protinus beneficentiam viciſſim expertus, quadraginta fere aureorum millibus à Regia Curia mirabili ſane ratione recuperatis, qua pecuniæ vi fretus, plura, atque præclara opera perficere potuit: Sancti ſiquidem Germani Palatium ampliavit, multaque ſupellectili, ac variis ornamentis ditavit, Caſinenſem vero Baſilicam magnificentiſſime exornavit marmoribus, picturis, auro; Sacrarium duplici argentea Cruce, ſenis Candelabris, vaſiſque inſignis operis, ac magnitudinis (omnia hæc ſolido ex argento conflata) Sericis item veſtibus ſplendidiſſime locupletavit, longe interim pretioſiori theſauro à Deo ipſe donatus, Sacris nempe Sanctorum Coſtantini, Simplicii, Carolomanni, Guinizzonis, & Januarii pignoribus, quæ dum Sanctuarium effoderet, removeretque Altare, nobilius omnia inſtauraturus, ibidem inventa ſunt, non ſine ingenti miraculorum fulgore: Nec minor Templi non manufacti, ideſt Gregis ſui, cura, ac ſollicitudo; luſtrata enim bina viſitatione Caſinenſi Diœceſi, celebrataque Synodo, quam ſaluberrimis, ac ſapientiſſimis decretis inſtruxit, Clerum, populumque ad meliorem vivendi rationem revocavit; quo pariter tempore * Congregationem univerſam Præſidis authoritate moderatus, ſingulari prudentia, juſtitia, zelo, cæteriſque virtutibus optimi Præſulis argumenta omnibus præbuit. Demum Neapolim reverſus ad S. Severini iteratam adminiſtrationem, ibidem adverſâ valetudine oborta, diem clauſit extremum anno 1635., Caſinenſis à ſe habitę Synodi decreta in publicam lucem, dum viveret, emittenda curavit tali titulo decorata.

* De eo ſupra Lit. H.

* Anno ſcilicet 1630.

1 *Conſtitutiones Rmi in Chriſto Patris, & Domini D. Simplicii Caffarelli Sac. Mon. Caſinenſis Abbatis*, & ejuſdem Diœceſis, ac Juriſditionis Ordinarii in Synodo Diœcęſana promulgatę anno Dñi 1626. Urbano VIII. Pontifice Maximo, Romę Typis Ludovici Grignani. Præterea in Caſinenſi Biblioth. extat ejuſdem

Simplicii Caſſarelli. 2. *Tractatus de Angelis* manuſcriptus.

Agunt de eo Marcus Antonius Scipio in Elogiis Abbatum Caſinen. pag. 190. primæ impreſſ. Neapolit. an. 1630. quam eidem perelegantí Epiſtola nuncupavit, juxta vero 2. impreſſionem pag. 255. perhonorifice, ac fuſiſſime. Plac. Pocc. in Nomencl. Abb. pag. 39. ubi inter cætera, *Hic noſtro tempore fuit ſplendor omnium Caſinenſium*, & In Chronol. Præſidum pag. 14. demumq: in Epitome Abbat. Caſinen. pag. 53. Gabriel Buccellinus in Benedicto Redivivo ad annũ 1625. quamvis pro Caſſarello, *Cavarellum* nominet, laudatque maximã ejus hoſpitalitatem, quam Caſini reſtituit, & auxit; Quæ quidem hoſpitalitas Caſini, ut ſemper olim, nunc etiam plurimum floret, & omnimoda charitate erga quamlibet hominum conditionem exercetur, cujus merito ejuſdem Monaſterii ad hanc uſque diem florentiſſimus ſtatus attribui debet; Sicut etiam totius Congregationis conſervatio frequentibus eleemoſinis, quæ in noſtris Monaſteriis diebus ſingulis fiunt, refferri accepta, cum quotidiano experimento conſtet, ea Cœnobia, domuſque, in quibus erga pauperes eleemoſinæ vel ceſſaverunt, vel diminutæ ſunt, illico peſſum ire. Cæterum de Simplicio Caſſarello mentionem facit etiam Conſtantinus Cajetanus lib. de Relig. S. Ignat. per Patres Benedictinos Inſtitutione lib. 1. cap. 19. pag. 120. & ſeq. ubi eum vocat, *Virum pietate, doctrina, ac fide digniſſimum &c.* Cæſar Engennius Carzcciolus in *Neapoli ſacra* pag. 322. ubi ſic eum laudat „ D. Simplicio Caſſarelli Prelato di molta virtù, meriti, e valore, vero ornamento di ſua Religione, non che di ſua famiglia „. Denique Julius Ambroſius Lucenti in Ital. Sacr. reſtrict. aucta &c. pag. 1034. ubi aſſerit, eum plurima jura Caſinenſi Monaſterio aquiſiviſſe &c. Qua de re videndus prælaudatus Scipio loco citato.

SIMPLICIUS PARUTA Siculus, Panormitanus, inter Sancti *Martini* de Scalis ſodales recenſitus anno 1628. die 1. Octobr. ſcripſit carmine.

Il Trionfo di S. Roſalia Vergine Palermitana obiit circa annum 1670.

STEPHANUS de AMICO pariter Panormitanus anno 1572. vitalem lucem aſpexit; Congregationem vero noſtram ingreſſus eſt in Monaſterio S. Martini anno 1590. die 30. Octobris. Celebratur ab Anto. Mongit. Bibli. Sicolę parte 2. pag. 238. tamquam *vir præſtantiſſimus*; utpote qui ſcholaſticas ſcientias, & humaniores literas, quibus excelluit, inſigni morum candore, ac virtutum omnium exemplis mire exornavit. Creatus Abbas, Monaſterium S. Martini bina adminiſtratione prudenter, ac utiliter rexit, primum ſcilicet regimen anno 1625. ſecundum anno 1635. auſpicatus; Eccleſiam ſacra ſupellectili, Cęnobium laxioribus ędificiis, Bibliotecam, quam ex integro erexit, plurimis, optimiſque omnium ſcientiarum Codicibus, ingenti ſumptu, locupletavit. Novam inſuper Abbatiam in Vrbe Panormo Sanctis Benedicto,* & Aloyſio dicatam inſtituendam curavit, cui anno 1634. pręfuit, anno vero antecedenti 1633. dum Monaſterium Montis Regalis gubernaret, defuncto Archiepiſcopo, Vicarius Generalis illius Metropolitanę, ſimulque Monaſticę Eccleſię, Sede vacante, renunciatus fuit. Sed anno 1637. ſolitudinis, ac religioſę quietis flagrantiori amore irretitus, Præſulatui nuncium remiſit, Deo tantum, ſibique in poſterum liberius vacaturus, & ad felicem ex hac vita exitum tutius ſe comparaturus. In privato hoc ſtatu viginti quinque propemodum annos vixit, ſumma ab omnibus veneratione habitus, atque in arduis cauſis, implexiſque controverſiis tamquam oraculum undecomque conſultus. Anno tandem 1662. in ſenectute bona, natus annos non minus nonaginta, laborum, ac virtutum præmia percepturus, in cælum, ut ſperare fas eſt, emigravit die 2. Februarii, variis relictis ingenii ſui monumentis, inter quæ iſta numerantur.

* Alias S. Carlo

1. Sa-

1 *Sacro Lyra variorum Authorum* Cantionibus contexta in Latina Epigrammata converſis. Panormi apud Cyrillum anno 1650. in 12. ſub nomine *Phaneſti Muſici*. 2. *Epigrammata in Sanctorum laudes* mss. 3. *Anagrammata de Sanctis* l. 4. additis Epigrammatibus, & Elogiis: mss. 4. *Affetti Pii* tom. 4. mss. 5. *Raccolta di Segreti Medicinali* ms. 6. *Varii Componimenti di Givochi* ms.

Mentionem ejus faciunt Rocchus Pyrrhus inNotis Eccleſiaſticis Montis Regalis pag. 437. & l. 4. de Abbatiis Siciliæ pag. 192. & ſeqq. Petrus Ant. Torn. lib. de Origine, & Progreſſu Congregationis Caſinenſis tom. 2. lib. 3. pag. 454. & 554. Vincentius Coronellus in Biblioth. Univerſali pag. 233. n. 994. Michael de Judice in Hiſt. Montis Regalis par. 2. pag. 106. Ant. denique Mongit: in Bibliotheca Sicula loco citato.

STEPHANVS de AMORE, ut ſeſe ex materno cognomine libentius indigitari voluit, quam ex paterno, quod erat Mangiapira, *non Ripetta*, ut alicubi ſcribitur, Patria fuit Plateenſis * in Sicilia, primoque Alumnus Monaſterii Meſſanenſis anno 1663. die 6. Maji, deinde ejus Profeſſionis jure abdicato, in numerum Sodalium S. Flaviæ de Calatanixeta * transferri voluit: evaſitque celebris Orator, & inſignis Poeta, præſertim in genere Dramatico: Sed cum jam trigeſimum tertium ætatis annum attingeret, mortuis parentibus, impetrata à Supremo Siciliæ Eccleſiaſtico Tribunali ſententia, & facultate, Congregationem noſtram deſervit, paternam hæreditatem initurus. Vixit itaque aliquot annis tamquam Presbyter Sæcularis Mantuæ, & Venetiis ſub nomine D. Dominici de Amore. In utraque Vrbe, Mantuæ, præſertim varia Opera Dramatica edens, quæ ob venuſtatem, & lepores illius ætatis genio congruentes, Ferdinando Carolo Mantuæ Duci haud parum arridebant, tantoque plauſu ab omnibus audiebantur, ut ipſi *Paſtori Fido* * tunc quidem exæquarentur. Nobili proinde in Ducali Palatio domicilio, redditibuſque honorificis ab eodem donatus. At non poſt multos annos Sæcularis vitæ pænitentia eum cæpit; priſtinæque regularis conſuetudinis memor, ut in Congregationem noſtram iterum reciperetur, enixis precibus poſtulavit, quibus Patres S. Flaviæ Monaſterii olim ſui, ad quos id pertinebat, benigne annuentes, iteratæ admiſſionis placitum Mantuam uſque ei tranſmiſerunt. Verum antequam obtenti voti nuncius ad eum perveniret, in gravem morbum elephantiaco perſimilem incurrit; ſtatimque ad Monaſterium S. Benedicti de Padolyrone prope Mantuam deferri, Monaſticaque veſte denuo indui poſtulavit; ibique an. 1691. die 26. Decembris, ætatis quadrageſimo ſeptimo, non ſine veræ pietatis, & contritionis indiciis, mortem oppetiit. Plura Poemata, aliaque Carmina juvenis adhuc, & in Sicilia degens conſcripſit, quæ ibidem apud diverſos præcipue apud *D. Dominicum Bologna* Panormitanum ejuſdem Monaſterii S. Flaviæ Alumnum, atque Abbatem, adhuc exiſtunt. In Italia vero hæc potiſſimum in lucem emiſit

* Vulgo Piazza, vel ut Siculi pronunciant *Chiazza*.
* Caltaniſetta.
* Jo: Bapt. Guar.

1 *L' Auguſto, Drama*; in quo omnia alia opera à ſe compoſita enumerat; quæ tamen ego, ſicut & ipſum *Auguſtum* adhuc non vidi. 2. *Il Seſoſtri Drama*. 3. *Il Narciſo Favola Paſtorale* da rappreſentarſi in Muſica per commando di S. A. Ferdinando Carlo Duca di Mantova &c. & alla medema Altezza conſacrata da D. Domenico Ripetta „(fictum cognomen) 10. Maggio 1689. Ita prorſus invenitur ſcriptum Mantuæ in Ducali Tabulario. Hæc fabula impreſſa fuit Mantuæ apud Oſannas Typographos Ducales 1689. aliaque plura ſcripſit Stephanus in Mantuano, ac Venetis Theatris muſicis notis decantata. Unicum ejus Italicum Epigramma, quia non inelegans viſum, hic exhibere non gravabor, quod ego dictante ſupralaudato *D. Dominico Bologna*, qui illud me-

moria optime retinebat, meâ manu excepi Romæ anno 1715. die 12. Octobris quod eſt hujuſmodi.

Sopra Roma Antica, e Moderna.

Giunſi al Tebro famoſo, e le Superbe
Moli ammirai, ch' eran ſoſtegno al Polo
E dagli urti del tempo or ſcoſſe al ſuolo
Spirano maeſtade anche fra l' erbe.
A sì auguſte memorie, e inſieme acerbe,
Salì sù gli occhi ad innondarmi il duolo
Pianſi, che degli Eroi l' immenſo Stuolo
Di ſe altro che il nome hoggi non ſerbe.
Quindi per conſolar l' egro penſiero
Un gran deſio di contemplar mi nacque
Delle pompe moderne il faſto altiero.
Il vidi, il rimirai, ma non mi piacque
Ond' eſclamò mia Muſa, ah quanto è vero,
Ch' in Terra il tutto e nulla, e qui ſi tacque.

STEPHANUS CATANEUS *Patria* Novarienſis, Placentiæ apud S. Xiſtum, Monaſticum induit cucullum anno 1534. die 26. Maji; & optimis moribus, ac literis ſacris, linguarumque peritia cum emineret, Abbas effectus, plura, eaque inſigniora Congregationis Monaſteria adminiſtravit, Placentinum, Patavinum, Florentinum, Mantuanum, Venetum, Parmenſe, in quo celebrem excitavit Bibliothecam, non tantum ſelectioribus libris, ſed picturis etiam pulcherrimis ornatiſſimam, fuit etiam bis totius Congregationis Præſidens. Anno autem 1551. Abbas cum eſſet S. Mariæ Gratiarum, quod Monaſterium eſt in Ditione Ducis Parmenſis *Placentinæ* Diœceſis, inter noſtræ Congregationis Theologos, & conſpicuos doctrinâ Viros, miſſus fuit ad Tridentinum Concilium, in quo plures Orationes habuit, variaſque diſſertationes edidit. Vixit vero uſque ad annum 1580., quo Placentiæ diem clauſit extremum ætatis ſuæ 73. Inter ea, quæ in Concilio Tridentino ſcripſit hæc numerantur.

1 *Diſſertatio de celebratione Paſchatis*, ſeu de corrigendo Cyclo Paſchali.

2 *Vota pro formandis Decretis ſpectantibus ad Fidem, mores, & diſciplinam.* Reliqua, ſicut etiam titulum, numerumque Orationum, hactenus ſcire non potui, eſto olim ſignificatum mihi fuerit, in Biblioth. S. Mariæ de Ceſena in Capſula ſub imagine S. P. Benedicti, ad pluteum *Operum Sanctorum Patrum*, extare mss. ea omnia, quæ in Tridentino Concilio dixit, & diſcuſſit; itemque acceperim nuperrime, reperiri ſcilicet ejus mss. in Bibliotheca S. Jo: Evangeliſtæ Parmenſis; Sed utrobique licet diligentiſſime perquiſita, minime inveniri potuerunt; quod utique eſt argumento ex utraque Bibliotheca à plagiariis fuiſſe ſublata. Sed etiam inſigne ejus opus fuit. 3. *Emblemata Hieroglyphica, & Symbola*, Latina, Italica, Siriaca, Hebraica, & Arabica ab eo compoſita, quæ in prælaudata Bibliotheca Parmenſi adhuc leguntur, in cujus medio fornice duo depicti libri ſequentia verba exhibent oculis, primus *Rev. D. Stephanus de Novaria fecit F.* alter *A dì 17. Luglio 1574. P. D. Stephanus de Novaria.*

De eo cum laude agunt Petr. Ricor. in Hiſt. Monaſtica dial. 4. pag. 465. ubi eum vocat, *divinis, humaniſque ſcientiis doctiſſimum, & etiam negotiis agendis aptiſſimum*; qui eodem Ricordato teſte anno 1575. quo ejus Hiſtoria in lucem edita fuit, proſpere vitam ducebat, *continuo ſcribens, & juventutem in optimis*

ſtudiis

ſtudiis inſtruens, & exercens. Lazarus Auguſt. Cotta de Amæno in Muſæo Novar, Cella 2. pag. 269. plures de eo agentes Authores allegans, Plac. nempe Pucc. in Chron. Abb. Florent, pag. 82. Federicum Scottum in Carmin, pag. 347. Hieronymum Faleitum in *P*oemat. pag. 128. Venturinum Vaſollum in Viridario pag. 26. Joſephum Coſtaltam apud Michaelem Juſtinianum in Hiſt. Concil, pag. 440., ubi vocatur, *Vir doctus, prudenſque Præſul*; Præterea eum memorant Philiph. Labbe tom. 14. Concil. In Concil. Trident, col. 932. In noſtris Regeſt, pag. 54. à tergo in margine. *Obiit Abbas Placentiæ* 1380. *J. V. D. linguarum peritiſſimus, multa ſcripſit; fuit ad Concilium Tridentinum*, Arn, Wion Lign. Vit. par. 2, lib. 5, pag. 594. inter Præſidentes Annales. Jac. Cavaccius Hiſt, S. Juſtinæ lib. 6, pag. 275. „ Subrogarunt Patres D, Stephanum Novarienſem Abba-
„ tem S. Georgii, cujus auſpiciis publico ornamento, & Monachorum commodo
„ plura conficiuntur, „ Placidus verò Puccinellus laudatus loco ſupra allegato „ Doctorem illius ævi celeberrimum eum vocat, abſolutâque bonitate præditum, & ad Julium III, Pont. Max. Oratorem; Sed tam ipſe, quam Arnoldus falluntur, dum illum anno 1557, obiiſſe autumant, quod utique Profeſſionis ejus Monaſticæ, ac ætatis, qua deceſſit, tempora invicem conferenti liquido apparet; Denique Benedictus Luchinus in Chron, Comitiſſæ *M*athildis c. 46. & Marcus Antonius Maltempius Trattato di varie materie, in Orvieto 1585. l. 2. cap, 2. pag. 109. Romæ in Archivo Procuratoris Generalis noſtræ Congregationis apud S. Calliſtum extat Epiſtola ms. Stephani Catanei Sign, n. 111. A. 2. Scripta anno 1561. die 8. Decembris Tridento Romam D. Placido noſtræ Congregationis Generali Procuratori, cujus priorem partem quia rem continet haud levis momenti, ſcituque digniſſimam, hic exhibere operæ pretium duxi „ R. P.
„ Sal. Hieri riceveſſ. la voſtra di 29. del paſſato, hoggi ſi è fatta qui la proceſſione del
„ Giubileo publicato, & quanto al digiuno, cominciato à 3. di queſto *pro felici*
„ *Succeſſu Concilii*. Doppo li Veſcovi ſiamo andati, & ſeduti un Abbate Polono
„ Ciſtercienſe & Noi. Doppo Noi i Generali &c. Noi habbiamo corteſemente
„ fatto honore, & dato il luogo ſopra di Noi al Polono, per eſſere egli Abbate,
„ & Maggiore, & più antico di Noi, tanto di promotione della Abbatia, quanto
„ di profeſſione Monaſtica, & non ſolo Abbate Benedetto, & perpetuò, mà già
„ eletto Veſcovo, & fatto patrone, & poſſeſſor del Veſcovato, del quale d' hora
„ in hora aſpetta la conſermatione Apoſtolica, per conſecrarſi qui all' Epiphania
„ proſſima. Di più eſſendo egli mandato qua dal Re di Polonia ſolo fino hora,
„ queſti Signori tutti havevano già deliberato di fargli ogni poſſibile honore, per
„ lo favore di quel Regno, & per tante cauſe congiunte, Noi ſecondo il conſi-
„ glio de noſtri prudentiſſimi amici gli habiamo con gratia di tutti, & ſua corte-
„ ſemente, & con riputation noſtra donato, ciò che per ragione, per favore,
„ & per forza doveva eſſer ſuo, & non noſtro „ narrat quidem Cardinalis Sfortià Pallavicinus rem ſimillimam in Hiſt. Conc. Tridentini lib. 19. c. 2. n. 6. idque honoris à laudatis noſtris Abbatibus, Hieronymo Souchier Gallo Abbati Clarevallenſi præſtitum autumat, ſed ob aliam longe diverſam rationem; „ Sedè
„ il Souchier ſopra i Caſſineſi, perche queſti deliberarono d' onorare il Franceſe,
„ eſſendo finalmente figlivoli tutti d' un Padre, & havendo il Chiaravalle come ta-
„ le recate lettere di raccommandatione del ſuo Preſidente agli Abbati Caſſineſi,
„ i quali aſſai piu di riputazione aquiſtarono per ſi fatta ceſſione profitevole in quel
„ tempo al ben della Chieſa, che non haverebbero aquiſtato con una vittoria di
fumo „ Ita Emus Sfortia, qui an ipſe; vel Author, a quo ipſe deſumpſit Gallum Abbatem, pro Polono acceperit, tutò affirmare non auſim, quamvis in laudato Archivo, Polono quidem Abbati, non vero Gallo, ob prænarratas

rationes id honoris à noſtris exhibitum referatur, niſi forte alia vice id etiam Gallo contigerit.

STEPHANUS LENZIUS patriâ Romanus inſtitutum noſtrum amplexus eſt anno 1633. Peruſii in Monaſterio S. Petri, nomine tamen, ac jure Cænobii Farfenſis, ejus Profeſſis, ut dicimus, adnumeratus. Sed poſtea anno 1650. mutato, de conſenſu partium, Profeſſionis loco, inter ejuſdem S. Petri alumnos admiſſus fuit. Qui cum morum honeſtate polleret, & in bonarum literarum ſtudiis haud parum profeciſſet, brevi per omnes Religionis gradus ad ſupremas ejuſdem dignitates aſcendit; eique uni contingit, quod antea nemini, ut ſcilicet uno, eodemque tempore, & Romæ Abbas, & Generalis Procurator, & totius denique Congregationis Præſes, omnia ipſe dirigeret. Cum enim Monaſterio S. Pauli Abbas præeſſet, & primus Romanæ, ac Neapolitanæ Provinciæ eſſet Viſitator, defuncto Generali Procuratore, moxque etiam Congregationis Præſide, utrique ex vi noſtrarum Conſtitutionum ſucceſſit; Fuit etiam Abbas aliorum Monaſteriorum, inter quæ, Peruſino, quod ſe infilium adoptaverat, innumera commoda, & ornamenta attulit. Obiit demum prope Cæſenam in Prædio S. Vitalis Ravennatis, cujus tunc erat Abbas, vulgo dicto *Campo della Torre*, circa anno 1682. Habuit in noſtrâ Congregatione germanum Fratrem Jacobum nomine, ſacri Monaſterii Caſinenſis primum, deinde D. Pauli de Vrbe Profeſſum, qui ipſe quoque Procurator Generalis, & Abbas, poſtremo Compſanus, * in Calabriâ, Archiepiſcopus fuit. At Stephanus compoſuit Orationem funebrem pro inferiis nobilis viri Antonii Sperelli, cui hunc appoſuit titulum.

* De quo in Catal. Epiſ.

1 *Tributo di Lodi* conſegrato alla grand' Anima del *M*olt' Illuſtre, & Eccelmo Sig. Antonio Sperello di Aſſiſi; Oratione detta nelle ſue publiche Eſſequie nel ſagro Tempio del Serafico Padre S. Franceſco di Aſſiſi, da D. Stefano Romano Prior Clauſtrale Caſſineuſe in S. Pietro di detta Città adi 27. di Aprile del 1661. incipit „ L' Acerbità del dolore, da cui, tra la meſta pompa di queſto
„ lugubre apparato, ingombrar mi ſento il cuore &c. Finit „ riſuona in queſta Città, con chiariſſime note, l' eterna ſua ſalvezza: eſt pagg. 22. in fol. item.

2 *Panegirici per alcune ſolennità principali dell' anno.* 3. *Prediche diverſe.* 4. *Sermoni, ò diſcorſi familiari Monaſtici.* 5. *Una ſelva d' eruditioni, e penſieri ſacri per 46. Prediche*; pag. 216. in fol.; quæ omnia mss. extant apud D. Hippolytum Pugneitum Decanum Congregationis noſtræ, à me viſa Aſſiſii, ubi tunc degebat, anno 1730. ex quibus aliqua mihi dono dedit.

3 STEPHANUS PEROZZI Patria.......... Profeſſus Monaſticum inſtitutum in Cænobio S................, anno..... die....., compoſuit libellum huiuſce tituli.

Di publica allegrezza privato teſtimonio di un ſervitore divotiſſimo nell' eſaltatione della Santità di N. S. *P*apa Gregorio XV. In Ravenna appreſſo *P*ietro de *P*aoli, è Gio. Battiſta Giovannelli. 1621. in 4. pagg. 12. incipit „ Qual freno
„ può rattenere l' empito di queſt' animo? &c. dicavit hoc opuſculum D. *P*aulo Scotti Abbati S. *P*auli de Vrbe.

STEPHANUS PORRUS *M*eſſanæ in Sicilia natus, ibidem in Cœnobio S. Placidi Monachum Profeſſus anno 1589. die 2. Julii, fuit Poeta eruditus, & cultus, ſcripſit opus, cui titulum dedit.

Solzaniados, ſive Solzani laus; de familia Scaramuccia, & lacus Sebineſins deſcriptione, Poema editum Venetiis apud Jo: Antonium Rampazzettum anno 1606. in 8.

De eo Antoninus Mongitore Biblioth. *S*iculæ par. 2. pag. 239.

SYL-

SYLVIUS STELLA Nobilis Brixianus Frater Lactantii Stellæ, & Jo: Baptiſtæ Stellæ Fratris Filius, de quibus 1. par. litt. l. & L. apud S. Euphemiam in Patria Deo arctius ſeſe Monaſticis votis mancipavit anno 1584. die 28. Auguſti. Ingenio præditus ſublimi, humaniorum literarum, ac nobiliorum Scientiarum adyta, præſertim Mathematicarum intimè penetravit. Id oſtendit tum Brixiæ in Errantium Academia, cui fuit adſcriptus, tum Romæ, ubi Abbas S. Pauli cum eſſet, vetuſtiſſimam illam Baſilicam, in ſuperiori præſertim parte, non reparavit modo, ſed ſplendidiſſimis etiam marmoribus, prænobili Contignatione, Picturis, Statuis, aliiſque plaſticis deauratis operibus, mirifice exornavit; & Monachorum domicilium in Monte Quirinali extruxit, quod paulo poſt ob Pontificium Palatium in eodem Monte a Paulo V. erectum, ſolo æquatum fuit, Monachis ad Tranſtyberinas D. Calliſti ædes pro æſtivo hoſpitio migrantibus. Nec minori Architectonicæ artis peritia Monaſterium S. Euphemiæ, ubi regularem vitam auſpicatus fuerat, commodius, ac venuſtius reddidit. præfuit etiam Monaſterio S. Juſtinæ Patavinæ anno 1634. Singularem vero prudentiam, & eximiam ſapientiam maxime patefecit, cum Congregationem univerſam Viſitatoris primo, mox Præſidis munere adminiſtravit, ardua quæque negotia mira dexteritate conſiciens; biennio autem poſt, id eſt anno 1646. Abbas S. Euphemiæ mortalem vitam deſervit, totius Congregationis luctu, ac mœrore, cui funebri oratione, ſolemnibuſque inferiis parentatum eſt: ſcripſit vero Sylvius.

Oratione, è diſcorſo circa la ſeparazione, che tentavano fare dalla Congregatione Caſinenſe alcuni Abbati della Provincia Veneta; Extat ms. paſſim in noſtris Monaſteriis, & etiam apud me; eſtque ſermo valde eruditus, & prudentia Chriſtiana plenus in fol. pagg. 13. incipit.

„ Alli molti RR. Prelati della Provincia Veneta, Pace, e Concordia. La gia
„ quaſi eſtinta Congregation' Cluniacenſe, che per molti ſecoli, per Santità di Vi-
„ ta, per eccellente dottrina, fu molto illuſtre nella Chieſa di Dio &c.

De hac autem tentata diviſione hoc me legiſſe memini apud Leonellum Crocecalle in Hiſt. ms. Abb. S. Juſt. (ſi tamen rectè memini, nam librum illum Romæ reliqui, & nunc Aſſiſi degens hanc editionem adorno: certe alicubi id legi;) ſcilicet, D. Dominicum Colonienſem nobili familiâ Perozziâ ter Abbatem S. Juſtinæ, & ter Præſidem, virum alioquin egregium, & Oeconomum celeberrimum, eam ſeparationem molitum eſſe circa annum 1620. alioſque ejuſdem Provinciæ Abbates in ſuam ſententiam perducere conatum, eaque de cauſa in Comitiis generabilis depoſitum, & Abbatia in perpetuum exauctoratum fuiſſe.

De Sylvio Stella agunt Octavius ac Rubeis in Elogiis Illuſtrium Brixienſium pag. 420. & ſeq. his verbis.

„ Silvio Stella havendo precorſa l' età con gl' onori Monaſtici, eſercitò in
„ Roma il ſuo talento nella rinovatione della Chieſa di S. Pavolo, & nella fabrica
„ del Palazzo di Monte Cavallo, ch' hora è ſtato diſtrutto per l' ampliatione della
„ Reggia del Papa, hora abbellendo il Monaſterio di S. Euphemia, & ſcorrendo Vi-
„ ſitatore delle Provincie d' Italia, diſpenſando una intiera giuſtitia ſopra à i ſuoi
„ Monaci, ſi leva dal tenore di quella vita ordinaria, che rende gli huomini ſud-
„ diti all' oblivione. * Ambidue inſieme meritano per negotii d' opere graviſſi-
„ me, & appreſſo alla Sedia Apoſtolica, & appreſſo al noſtro Prencipe Sereniſſi-
„ mo... Tali raggi uſcirono dalla educatione di quella Stella, che fu un raggio del
„ Sole della vera Nobiltà. Ne vide egli ſolamente l' indole gratioſa di queſti due
„ ſuoi cari attinenti, ma hebbe cagione di perfettamente gloriarſi delle grandezze
„ della ſua Caſa Stella, conſiderandole nel Conte Giulio Ceſare, & in Monſignor
„ Gian. Battiſta ſuo Fratello ambidue nati in Roma, ambidue celebri nel mondo.

* Ipſe ſcilicet, & Jo: Baptiſta Stella ejus patruus.

Leo-

,, Leonellus Croceealle in Hiſt. Abbatum S. Juſtinæ lib. 9. pag. 282. & ſeqq. à ,, tergo ,, La più preggiata memoria del ſuo governo fù l' eſemplarità della ſua ,, vita il cui odore diffuſoſi, quaſi meſſe Sabea, per tutta la Città, gli conciliò l' ,, amore, e la venerazione univerſale ,, Plac. Pucc. in Nomencl. Abb. Congreg. Caſinenſis impreſs. Mediolani apud Ramellatum 1647. pag. 39. ,, Sylvius Stella, ,, Brixianus Patritius, Profeſſus, & Abbas S. Euphemiæ, obiit an. 1646 Hic fuit ,, omnium Scientiarum peritiſſimus, & reliquit poſt mortem ſingularem, & utilem Bibliothecam. ,, & in Chronolog. Abbatum Generalium pag. 15. In ejus laudem Elogium ſcripſit Leo Matina, quod vide in noſtris Analectis.

Sylvius Stella in Epiſtola ad Fratrem ſuum Lactantium (de quo prima parte lit. L.) quæ ms. una cum pluribus ejuſdem Lactantii, & aliorum ad eundem extat Brixiæ in Biblioth. S. Euphemiæ, hæc ſcribit, 1591. ex quibus ejus religioſi animi egregii ſenſus cognoſcuntur. ,, del reſto Noi attenderemo à Noi ſteſſi, ,, ricordevoli del noſtro debito religioſo, e di corriſpondere all' onorevolezze de ,, noſtri Antenati, e maſſime del Rmo P. Abbate D. Gio; Battiſta Stella il Vecchio, ,, che riduſſe il Monaſtero di S. Fauſtino alla bellezza di Fabriche, che di preſente ,, ſi godono, e di cui tiene il nome il Rmo P. Abbate noſtro (eorum ſcilicet patruus Jo: Baptiſta, de quo nos prima parte l. 1. qui tunc S. Pauli de Urbe erat ,, Abbas) che veramente ci ama da Figli, e dal quale potremo trarre eſempi di ,, vera virtù, e di deſterità, e prudenza in lui ſingolare.

T

THEOPHILUS BONA nobili familia Brixiæ ortus, ibidem in Monaſterio S. Euphemiæ D. Benedicti inſtitutum amplexus eſt anno 1492. die 8. Septembr. celebratur ab honeſtate, & ſuavitate morum, & ingenii præſtantia, qua fretus quædam ſcripſit Carmine elegiaco, quæ tum ob argumenti gravitatem, tum ob ſtyli dulcedinem plurimum fuerunt probata; Sed quominus alia ederet, infelix ejus mors interceſſit; nam cum Cœnobii ſui Oeconomum ageret, à Gallis, Brixiam, quam ſub Ludovico XII. vi cæperant, depopulantibus, diris tormentis cruciatus, ut Monaſterii theſaurum illis proderet, rotæque ob id impoſitus, eo in ſupplicio expiravit an. 1512. ejus autem lucubrationes iſtæ referuntur.

1 *La ritiratezza del viver Solitario*: carmine elegiaco. 2. *Del valor de Breſciani*. eodem carminis genere. 3. *Diſcorſo del vagare, e della certa ſede delle anime de morti*; Sermo eſt valde eruditus, & curioſus.

De eo Leon: Cozzandus Bibl. Brixian. par. 1. pag. 196. Secundæ editionis anni 1694. ubi eum nobili ingenio præditum vocat, ſacris, humaniſque literis quas enixe coluit, apprime imbutum &c. Octavius de Rubeis in Elogiis Hiſt. Illuſt. Brixien. pag. 215. ſic de Theophilo Bona. ,, Tanta fu la virtù nelle lettere di Teofilo Bona Monacho Profeſſo di S. Euphemia, che il Valgulio, Gio: ,, Taberio, & gli altri famoſi Letterati Breſciani, l' honoravano con ſtraordina-

rio

,, rio affetto di riverenza. Haveva in ſe ſteſſo una intiera ſecreta qualità coſi riſ-
,, plendente al di fuori di compitiſſimi coſtumi, che ſembrava una Magia occulta,
,, dalla quale dolcemente venivano ſforzati gli huomini à prender da lui un pieno
,, ſentimento di contentezza. Recitava i ſuoi verſi dolciſſimamente, e pareva,
,, che la ſua voce fuſſe l' armonia de loro accenti, di cui era iſtromento la bellezza
,, della ſua faccia, che aſperſa di gravità *M*onaſtica, pareva, che haveſſe ſcolpita
,, nella fronte il condimento della prattica, e della vita civile, della quale com-
,, poſe molti verſi elegiaci, accompagnandoli con altri, ne quali diffuſamente
,, deſcriſſe *La ritiratezza del vivere ſolitario*; Così egli compariva luce di molte
,, luci poſto fra due chiariſſimi lumi di due ſuoi nobiliſſimi conſanguinei, Franceſ-
,, co, & *P*ietro ... che diedero materia illuſtre à Teofilo di ſcrivere la nobiliſſima
,, Elegia. ch' egli compoſe *del valor de Breſciani*. Morì nell' infelice ſacco di Breſ-
,, cia, perche eſſendo Cellerario del ſuo Monaſterio, fù da un Hebreo Borgogno-
,, ne (à cui era ſtato indiziato per Monaco danaroſo) tormentato col fumo, e
,, e col fuoco, & poſcia con una ſpada infame ferito nell' anguinaglia ,, quod utique ſupra à nobis narratis de ejus morte nullatenus repugnat, nam Rotæ alligatus cum eſſet, a perfido illo Judæo fumo, ac igne afflictus, enſe denique peremptus fuit.

THEOPHILVS FOLENGVS loco nobili Mantuæ natus, ab ineunte ætate humanioribus literis impenſe deditus, Philoſophiæ ſub *P*etro Pomponatio celeberrimo ejus ævi Magiſtro, operam dedit; mox Joannis Baptiſtæ Fratris exemplo, Sæculo valedicens, Brixiæ in S. Euphemiæ Cœnobio cucullum induit an. 1509. die 24. Junii: quod extra omne dubium, patet tum ex noſtris Regeſtis, tum ex Chartulâ pergamenâ ejus Profeſſionis, in Archivo ejuſdem S. Euphemiæ adhuc aſſervatâ. Quamvis autem eſſet genio acerrimo, & ad quodlibet ſcientiarum genus propenſiſſimo (quas mira facultate, & perfectione diſcebat) naturali tamen inſtinctu ad Poeſim excolendam impetu quodam ferebatur. Plura igitur Poemata Italico ſermone compoſuit, quæ in publicum producta, veluti ejus ætatis gemmæ, ſummo in pretio ſunt habitæ; Sed Latino ſermone tunc refloreſcente, ad Latinas Muſas converſus, excellens, ac ingens Epicum *P*oema elucubravit, quo vel ipſum Virgilium ſuperare mens illi fuerat; Sed ea ſpe dejectus, vel invidorum ſuaſione, admirabile illud opus non, ut par erat ei laudantium, vel Epiſcopi Mantuani ſententia, cui utpote Viro docto, ac erudito, Opus ſuum legendum, ac judicandum cum tradidiſſet, reſponſum hoc ab eo tulit *æquaſti, ſed non ſuperaſti*, illico Opus flammis devovit, rurique degens, fœcundiſſimi ingenii inexhauſta vena, Opus aliud novo dicendi genere inſigne, animique ingenita feſtivitate, ac lepore jucundiſſimum condidit, in quo Latinis, ac Italicis vocibus, præcipue *Lombardis*, ut nunc dicimus, undique permixtis, ſervata Metri harmonia amæniſſimo Carmine, jocoſe, ac facete multorum ſui temporis vitia carpit, occulte tamen, & confictis eorum nominibus. Huic Poemati placuit Theophilo nomen imponere *La Maccaronea*, ducto etymo ex buccellis farina, ovis, & caſeo trito compoſitis, quas Itali vernaculo ſermone *Maccarones* appellant; Cui tamen operi Theophilus, quod Monaſticæ gravitati minime conſonum videretur, nomen ſubtraxit ſuum, fictumque *Merlini Cocai* * ſubſtituit. Opus utique doctiſſimum, quod communi omnium plauſu exceptum, Auctori nominis immortalitatem peperit; Nihil enim eo feſtivius, nihil celebrius hoc in genere hactenus prodiit, quamvis multi præſtantes ingenio, ac doctrina viri in eadem palæſtra poſtmodum deſudaverint. Jure igitur Theophilus Ingeniorum Phœnix, novi Styli, novæque *P*oeſeos Conditor feliciſſimus etiã nunc audit; Qui & antiquis haud imparẽ glori-

* Pagus eſt Cocai, agri Brixiani.

am ſit adeptus, & poſteris palmam, imo etiam victoriæ ſpem, eo in argumento eripuerit. Miſſus autem in Siciliam, toto decennio ibidem commoratus, Principi Ferranti Gonzagę in paucis charus, ejus rogatu opus aliud egregium, *La Palermita* dictum, compoſuit. Demum varias tota vita expertus fortunę viciſſitudines, cum Italiam repetiviſſet, in amęniſſimum S. Crucis Campeſij Cœnobium prope Baſſanum * ad Medoaci Ripam, ſe recipiens, magis magiſque *Muſis*, omnino tamen ſacris, unaque pietati vacans, aliquot annis quiete, ac dulci otio gaviſus eſt ad obitum uſque, qui ei proſpere contigit ſub Carolo V. Cęſare anno 1544. die x. Decembris, * ętatis ſuæ non amplius * quinqageſimo: quæ ſane mors pro tanti Vatis ingenio, immatura videri poteſt, nam ſi ejus vita diuturnior, nobiliores etiam ingenii fętus indies edidiſſet, præſertim, cum poſt *Maccaronicorum* editionem, quorũ eum poſtea magnopere pęnituit, ad graviora, eaque ſacra opera animum, & calamum adjeciſſet; eorum vero quæ reliquit hic eſt Elenchus.

* La Brenta:

* Aliis 9. Oct.

* Aliis 52.

1 *Maccaronicorum opus ſub nomine Merlini Cocai Poetę Mantuani*, in quatuor partes diviſum, quarum prima eſt *Zanitonella*, tredicim *Sonnolegiit*, ſeptem Eclogis, & una *Strambottolegia* conſtans, ubi de Amore Tonelli erga Zaninam. ſecunda, *Baldus*, ſeu *Phantaſię* Maccaronicorũ, in 25. Maccaronicos ſeu libros diviſa, in qua de Geſtis magnanimi, & prudentiſſimi Baldi. Tertia *Moſcheidos*, facetus liber in tres partes diviſus, cruentum Muſcarum, & Formicarum certamen deſcribens. Quarta, Libellus Epiſtolarum, & Epigrammaton ad diverſos. Impreſſum hoc opus primum fuit, quod hactenus viderim, Tuſculani ad Lacum * Benacum anno 1522. & poſtea Venetiis anno 1561. apud Joannem Variſcum, & Socios in 12. opera, & labore Vigaſi Cocai; quisquis hic demum fuit, eſtque editio cęteris auctior, & correctior; in cujus fronte hæc inter cætera habentur.

* Lago di Garda.

„ L' Author del Merlino Teofilo Monaco Caſin, accortoſi non haver poſſuto
„ giungere al vanto datoſi di ſuperar' Virgilio, traſmutò il ſuo Poema di Eroico in
„ Maccaronico; di qui è che ſpeſſo egli ſi duole.

Namque vetuſta nocet laus nobis ſępe modernis & in fine Moſcheidos
Illius heu fruſtra doctas captare ſorores
Speravi, ac multa laude tenere polos,
Nil fuit evigiles ſtudio concludere noctes
Poſtquam tot noctes abrogat una dies.

At Merlini *Maccaronicon* impreſ. tertio fuit Venetiis an. 1564. in 12. apud Bevilacquam, ſtudio, & induſtria Magiſtri Aquarii Lodolæ, (nomen ut arbitror etiam iſtud ſuppoſititium) qui à quodam Scardaffo Plagiario, ſurreptũ illud, ac labefactatum, ac penitus a prima ſui facie mutatum, mutilum, & mancum editum aſſerit, vel potius fingit, à ſe autem expurgatum, correctum, priſtinæque formæ, ac nitori reſtitutum. Quarto pariter Venetiis an. 1573. apud ſupramemoratum Jo: Variſcum, & Socios in 12. Quinto ibidem anno 1583. in 16. Sexto ibidem anno 1585. in 12. apud Dominicum de Imbertis, & pluries etiam ibidem: & noviſſime Amſtelodami an. 1692. apud Abrahamum à Semeren in 8. cum venuſtis figuris unicuique libro pręfixis. Occaſionem vero, ſeu cauſam Poematis hujus ſcribendi pandit Vigaſus Cocajus pag. 27. ante idem Poe-
„ ma „ La cagione, che induſſe il noſtro Poeta à poetare in queſta ſi degna Ope-
„ ra, fù la prodezza, il valore, la generoſità d' un Scolaro *Mantoano* della Fa-
„ miglia *Doneſmonda*, chiamato *Franceſco*, come il gran Cavalier Franceſco Gon-
„ zaga, ultimo Marcheſe di Mantoa, ordinò foſſe nominato del nome ſuo, te-
„ nendolo proprio deſſo al fonte del Batteſimo: Eſſendo egli pur in Studio di Bo-

longa

„ logna era un ſtupore della ſua valoroſità, gagliardezza, liberalità, bellezza,
„ leggiadria, animoſità, con un ingegno prontiſſimo, ad ogni quantunque diffi-
„ coltoſa impreſa. Pertanto tirandoſi come fina calamita tutti è buoni Compagni
„ dietro, diede con molti fatti materia, e ſogetto al noſtro *M*erlino di fingere
„ queſto volume, ſicome una ſcorza, ſotto la quale ſta occulta la verità di molte
„ e molte coſe. E così per la ſua baldanza chiamollo Baldo, e li Compagni, ſe-
„ condo il vario coſtume loro, nominolli chi Cingaro, chi Falchetto, & il reſto.

In calce autem unius exemplaris laudatæ editionis Venetæ anno 1561. per Vigaſum adornatę, viſi à me Ferrariæ in noſtra Biblioth. anno 1718. plura manu exarata de *M*erlini Macaronico Opere leguntur, deſumpta partim (imo potiſſimum) ex Dictionarii Moreriani ſupplemento tom. 3. pag. 399. editionis Amſtelodam: anni 1702. partim ex aliis Auctoribus, interquæ hæc

„ On dit, que Theophile Folengi, qui floriſſoit vers' an. 1520 à ete l' Aute-
„ ur de cette ſorte de Poeſie. Dans le Dialogue entre S. Ange, & Maſcurat,
„ compoſee par Naudee ſur le jugement de *P*ieces publiees contre le Cardinal Ma-
„ zarin, Maſcurat pretend, que ſi notre Theophile n' à point la gloire d' havoir in-
„ ventè cette eſpece de Poeſie, il à dù moins, ete le primier, qui' a cultivè, etquo
„ la Macoronee du Rimini qui fut publiee en ſixLiures l' an. 1526. par Guarino Ca-
„ pella contre Cabri Roi de Gogue e Magogue, n' a point dù paſſer pourla pri-
„ mier Piece en ce genre; puiſque la *M*acaronee de Folengi avoiet parù des
„ l' anno 1520. ſus le nom de Merlin Cocaje. Quoiqù il au ſoit., il eſt
„ certain, que cette Macaronee de Folengi à ete la plus eſtime, & qu' elle
„ à efface toutes les autres Macaronees de ſon tems; ſoit pour le ſtile, ſoit
„ pour l' invention, ſoit pour les riches Epiſodes, qui ſe rencontren dans l'
„ Hiſtoire de Baldus, qui eſt l' Heros du Poeme, è pour le melange artifi-
„ cieux du Plaiſent * avec l' Utile; En effet le Sieur Tomaſini eſtime, que c' eſt *Utile dulci.
„ una Piece de fort bon gout, remplie d' agremens, qui chachè des ſentimens,
„ & de maximes fort ſerieuſes, ſouſdes termes faceſieu. Il y tourna en ridicule les
„ titres vains des Grandes avec beaucoup d' adreſſe. Il y depeint les moeurs des
„ hommes ſours diverſes figures. Il attaque les vices, & particulierement la pa-
„ reſſe, la curioſitè frivole, l' una, & l' autre debauche, l' envie; Il y fait pa-
„ roitre une grande conoiſſance des choſes naturelles, des antiquitez, des arts,
„ des ſciences, des uſages, rits, & coutumes. En fin ſon ouurage eſt une Satyr-
„ re de nouvelle eſpece, mais qui eſt ſans fiel, & ſans venin. On dit, que Rabe-
„ lais à voulu imiter en partie cet ouurage. & qu' il en à tirè les plus beaux mor-
„ ceaux de ſon Pantagruel. Mais ceux, qui l' ont voulù traduire en noſtre langue
„ ont travaillè fort inutilment, & ils ſont a plaindre s' il ſont cru' pouvoir fair pa-
„ ſſer dans notre langue les graces d' un ouurage de cette nature. Les applaudi-
„ ſſimens, que Folengi reçut de ces Pieces purement macaroniques, lui enflerent
„ le coeur, & le porterent à tenter un autre genre d' ecrire &c. Ita ibi... At Jo-

annes Marius Creſcimbenius Comment. Vulgaris Poeſeos vol. 5. pag. 7. Merlinum Macaronici Carminis Authorem diſerte affirmat „ Avendo noi favellato
„ nel 1. volume di queſti Commentarii anche della Poeſia Macheronica, e ſi con-
„ viene, che non laſciamo di notar' qui, che ſopra i primi due verſi del poema di
„ Merlino *Auttore di queſta ſpecie di Poeſia*, fù una bella lezzione Jacopo Mancini
„ Poliziano, la quale fù impreſſa fra le altre ſue lezzioni in Genova 1591. pag.
„ Sed ad alia Theophili Opera pergamus.

2\. *Dell' Humanità di Criſto* in ottava rima lib. x. In Venetia preſſo Aurelio Pincio l' anno 1533. & iterum ibidem apud Mattheum Boſellum anno 1567. in 8. & tertio pariter Venetiis apud Dominicum, & Joannem Baptiſtam Guerram.

ſratres anno 1578. in 8. cum hoc titulo *Della Vita di Criſto* Lib. x. nei quali diſcorrendoſi intorno le Profetie dell' avvenimento di lui, ſi arriva alla ſalute dell' umana Generazione, la quale egli ricupero dalla morte con la ſua morte propria, Ornati di molte, & vaghe figure per abbellimento dell' Opera, e ſodisfazione di coloro, che ſi dilettano di coſì utile, e fruttuoſa fatica di Teofilo Folengo. Incipit

Dell' alma Sempiterna Trinitate
L' alto profondo, incomprenſibil ſenso, Explicit
Vccide morte, e uſcendo con gran voce
Laſciò vittorioſo il Corpo in Croce,

* Promotorii Minervę ex Carolo Stephano eſt juxta Surrentum, ubi extat Cęnobiolum unitum Monaſterio S. Severini Neapolis.

3 *Varium Poema, id eſt Miſcellaneum*, impreſſum an. 1533. In Promotorio * Minervę ardente Syrio in 8. una cum Dialogis Joannis Baptiſtæ Folengii ejus fratris ad Viros celeberrimos ſui temporis, quos Pomiliones vocavit. In quibus etiam ſunt variæ Epiſtolę noſtri Theophili ad eundem ſuum fratrem.

4 *Janus ſive de tempore*; impreſſus in eodem Promotorio eodem anno in 8.

5 *Chaos ſive Dialogus* de tribus ætatibus hominis, vulgo *Triperuno*, ubi proſa, ac metro Latine, & Italice, tribus ſylvis, id eſt libris agitur, de humana Vita; impreſſ. Venetiis Per Gio; Antonio, & Fratelli da Sabbio, ad inſtanza de Nicolò Garanta, adi 1. Zenero 1527. & iterum ibidem anno 1546. in 8. per Antonium, & Petrum Nicolini, & Sabbio: Opus ingenioſiſſimum, ſed valde obſcurum, ut aſſerit Petrus Ricordatus Hiſt. Monaſt. diar. 4. pag. 459. Incipit

Unus adeſt triplici mihi nomine vultus in orbe
Tres dixere, Chaos, numero Deus impare gaudet

Totius Operis argumentum ſic exprimit ipſe Merlinus pag. 4.

Tres ſumus unius tum animæ, tum corporis iſte
Naſcitur, ille cadit, tertius erigitur
Is legi paret naturæ, Schiſmatis ille
Rebus, evangelico poſterus imperio,
Nomine ſub ficto Triperuni cogimur iidem
Inſans, & juvenis, Virque, ſed unus ineſt,

De hoc opere ita narratur in prædicta pagina manuexarata exemplaris Ferrarienſis ad calcem Macaronices Vigaſianæ 1561. „ Les applaudiſſemens, qui Folengi reçut de ſes Pieces purement Macaroniques, lui enflerent le coeur, & le
„ porterent à tenter un outre genre d'ecrire, qui fut celui de prendre un milieu en-
„ tre le ſerieux, & le *Macaronique*; Il fit dans ce genre *Le Chaos des trois Ages* in
„ Italien; mais il y echoua; & le chagrin, qu' il eut du mauvais ſuccez de cet ovu-
„ rage, luis fit renoncer au ſtile Macaronique pour prendre le Berniesque, qù il
„ emploja dans ſon Orlandin.

* Anagram. Merlini.

6 *L' Orlandino* ſive de geſtis Orlandi parvuli; impreſſ. Venetiis an. 1550. apud Auguſtinum Bindonum in 8. ſub nomine * *Limerni Pitocchi Mantuani*. Opuſculum ludicrum, & curioſiſſimum, partim Latino, partim Italico ſermone compoſitum; quod tamen eſt caute legendum, nam multis erroribus Lutheranas hereſes ſapientibus, ſcatet, qui (ut ipſe Merlinus ad calcẽ libri in Apologia eiuſdem dicit) non quidem ſuo, ſed aliorum ſenſu ibi referuntur, ut patet inter alia ex his duobus verſiculis. *Tali parole piene d' hereſia*.

*Diceva * Berta, perche era Todeſca*. Item ſcripſit.

* Filia Caroli Magni Mater Orlandini.

7 *La Palermita*, overo *La Pinta* lib. 2. diviſa in Canti 55. ad imitazione di Dante, in terza Rima; Nel 1. lib. ſi narra la rapreſentazione della Creazione del Mondo, e caduta di Lucifero, colla prevaricatione d' Adamo. nel 2. libro ſi narra dal Preſepio di noſtro Signore fino al Cantico di Simeone Giuſto: Compoſta nel Monaſtero di S. Martino di Palermo ad' iſtanza di Ferrante Gonzaga Vi-

ce-Re-

ce-Re di Sicilia ; Opera non men dotta , che bella , e ripiena di Spirituale dolcezza . Primus liber conſtat Cantibus 30. incipit

Hor ch' io ſon poſto à fren di quell' etade
Ch' altrui diſtempra per molt' anni , e indura
Nel gia preſo coſtume , & qualitade &c.
Secundus liber habet cantus 18. incipit
Stanca la nave mia ſolear tant' onde
Per lo profondo mar' de ſagri inchioſtri
Hor ſiede à riſtorar le ſtacche ſponde &c.

Hujus Operis quædam exemplaria mss. extabant olim Panormi apud D. Conſtantinum Cajetanum , ut affirmat Arnoldus Wion loco mox citando . extat etiam Mediolani pariter ms. in Biblioth. S. Simpliciani , ibidem à me viſum an. 1687. & aliud exemplar optimo charactere ſcriptum extat Florentiæ in Biblioth. noſtri Monaſterii in 12. à me ibi viſum anno 1709. Aliud in S. Benedicto de Mantua ; & alia apud alios .

Anton. Mongitore Biblioth. Siculæ par. 2. pag. 63. col. 1. agens de Mauro * Chiaula , hæc de Folengi Palermita narrat „ circa annum 1581. * Theophilus
„ Folengus concinnavit ſcenicam actionem Creationis mundi , Italico , & Latino
„ Carmine in Monaſterio S. Martini de Scalis , ut obſequeretur Ferranti Conzagæ
„ Proregi Siciliæ , cui erat permaxime charus , cujus etiam nutu alias tragicas
„ actiones Italicè exaravit , nempe *S. Ceciliæ , S. Chriſtinæ , S. Chatarinæ &c.*
„ quas D. Maurus Chiaula Muſices peritiſſimus armonicis notis juſſu Marci Anto-
„ nii Columnæ Proregis , Gonzagæ Succeſſoris , conſignavit ſuaviſſimè , ac mira-
„ biliter , quæ actiones decantatæ fuerunt opera , & expenſis Senatus Panormita-
„ ni in Eccleſia S. Mariæ vulgo *della Pinta* , ab imagine B. M. V. ibidem depicta ,
„ à qua Opus etiam Folengii ſortitum eſt nomen *La Pinta* , quas ſacras actiones
„ apud ſe cuſtodit P. D. Michael de Judice Abbas Montis Regalis , publici juris
„ aliquando eaſdem facturus. „ hæc Mongitore , quod ipſum mihi quoque teſtatus eſt idem Abbas Michael de Judice Romæ an. 1714. à Comitiis Generalibus Patavio in Siciliā rediens; ex qua Mongitorii narratione intelligitur, cur hoc Panormitæ opus , quod Canticis 55. conſtare dicitur , nonniſi cantus 48. numeret , videlicet 30. primi & 18. poſterioris libri; nam addi his debent tragicæ illæ actiones Sanctorum paulo ante recenſitæ , quæ prænarratum numerum 55. conficient . Item

* De eo ſupra Lit. M.

* 1541. nam Theophilus obiit 1544.

8 · *Agiomachia , ſive de certamine Sanctorum* ; ubi *Martiria* 1855. Carmine heroico deſcribuntur , inter quę maximè excellit Martyrium S. Andreæ Apoſtoli , cum Hymnis aliquot pulcherrimis in laudem eorundem . extat ms. in Monaſterio S. Benedicti de Mantua . 9. *De Paſſione Domini* , Carmine heroico .

10 *De Partu Virginis* , Poema inſigne , quod , ut refert Iacobus Philippus Thomaſinus in Theophili Elogio , cum ipſe Theophilus legendum Sannazario obtuliſſet, arbitrati ſunt quidam , Sincerum , Theophilo hoc argumentum eripuiſſe , quod tamen falſum eſſe Theophilus oſtendit hiſce Carminibus , quæ in fine Operis Macaronici leguntur .

Exiet Arcadicus per Sdruzzola metra libellus
Nazari , quo Prata , Greges , Armenta , Capellas ,
Paſtoreſque canet , Sylvas , Magalia , Nymphas ;
Chriſtiadam poſt hæc cantabit , dignus Homeri
Laudibus , at cedet Vati , quem protulit Andes .

In Biblioth. S. Georgii ms. Ven. extant Theophil. Folengii .

Digitized by Google

* Anagramma Theophili. 11 *De Chriſti Domini Reſurrectione*, ſub nomine * Philothei, & 12. *De vita ſolitaria, & civili*; carmen ad Guidobaldum Urbini Ducem mss. ſig. n. 330. Item ſcripſit aliud opuſculum verſibus Macaronicis, cui titulus.

13. *Il Libro della Gatta*; item. 14. *Cavtone*; *quo Monachorum ſui temporis mores deſcribuntur*, cuius finis talis eſt.

Chi vuol provar dell' Inferno il ſupplicio
Vada ſotto il Villau' poſto in Officio.

Hæc duo opuſcula referuntur a laudato Thomaſſini qui affirmat nonnulla Folengii mss. extitiſſe in Bibliotheca Gabrielis Naudei ſibi amiciſſimi; & alia Ticini Regii apud D. Joannem Ebutium Protophiſicum, inter quæ erant.

15. *Satyræ carmine Macaronico*, quibus nomen dedit *Le Graticcie*; quod idem Thomaſinus ex literis, & alloquiis Conſtantini Cajetani ſe accepiſſe teſtatur; ex quo etiam Thomaſino habemus Theophilum ſcripſiſſe.

16 *Metaphiſicam adverſus Platonem*; item ex Arnoldo Wione conſtat eum ſcripſiſſe, 17, *Epiſtolarum librum ad diverſos*; qui ſuo * tempore *extare dicebatur*. Item reformavit, & in elegantiorem faciem redegit. (* Arnoldi.)

18 *L' Orlando Innamorato del Bojardo*, e la Riforma del medeſimo fatta dal Berni. De hac Theophili lucubratione, hæc tradit prælaudatus Vigaſus Cocajus in præfatione ad Lectorem „ Accadè, che Merlino vedendo le Rime del *Furioſo* eſſere in quell' altezza, che ponno ſalire, così di arte, come di elegantia „ caſtigatiſſima, gli venne deſio di riformare etiandio quelle del Bojardo, * eſſendone pur molte non reſpondenti alle norme limatiſſime d' hoggi; Ma venutogli detto, che un Gran * Poeta havea tolto tanto incarico, anzi di riducerle, „ come ſi preſumea, in quella leggiadria di quelle dell' Arioſto, non volſe più oltre ſeguire per ſua modeſtia, e per non parere, che voleſſe concorrere, abbaſſandoſi molto più forſe di quello dovea fare. Ma poi vedendo tal' opera tutta tramutata, volteggiata, e fatta lontana dalla prima, è che il titolo primo in fronte del libro totalmente levato era dal Bojardo, & impoſto ad altro Auttore, „ non puote non ſdegnarſi amaramente à tanto ardire; e quando il bel principio „ vidde tramutato, hebbe compaſſione dell' Auttor di quello, che più toſto ha reſo biaſmo à ſe ſteſſo, che laude, non ſapendo fors' egli che 'l Conte componendo la Opera ſua in quelli tempi, che erano ſmarrite le regole della Grammatica Toſcana, ogni giorno ne recitava un canto al Duca di Ferrara, alla Ducheſſa, è tutta la Corte dell' uno, & altro ſeſſo; Però cominciò il ſuo bel Poema *Signori, e Cavalier che v' adunate*. Per queſto dunque ſe miſe il noſtro Merlino a ſeguir' l' impreſa laſciata, è dove gli parea, ch' il detto Poeta limato, „ è racconciato haveſſe aſſai bene le coſe non così leggiadramente ſcritte, ha volato dar queſto honore à lui, molto più grande, che lo ſcorno contratio in volerſi far Auttore di quello, che giamai fatto non havea. Hor dunque habbiamo „ trovato queſt' altra fatica, e preſto col ſuo honorato titolo verrà in luce, non „ ſenza laude di quel Poeta, huomo in vero di molto ingegno.

(* Conte Matteo Maria Bojardo da Scandiano. * Il Berni.)

Joi item Marius Creſcimbenius Comment. Hiſt. Vulg. Poeſ. vol. 5. pag. 31. de hac ipſa Bojardi reformatione à Merlino adornata ita loquitur „ Tra i Riformatori dell' Orlando innamorato del Bojardo annoverati nell' Iſtoria V. P. pag. 319. debbe metterſi Merlino Cocajo, cioè Teofilo Folengo, il quale havendo „ veduta la Riforma fatta dal Berni, come ſi fece nella prima impreſſione ſeguita „ in Venezia l' an. 1541. colle ſtampe di Luc' Antonio Giunta, riformò egli non „ più la fatica del Bojardo, che quella del Berni; ma quantunque Vigaſo Cocajo nella Prefazione della Maccaronica di Merlino ſcriva, che in breve haverebbe „ data alla luce queſta Riforma, non dimeno nol' fece, ed' ella ſi rimane tuttavia inedita „

Jam

Jam vero de Theophilo Folengo, præſertim ſub nomine Merlini, innumeri cum laude aguntur, Nos præcipuos ſeligemus. Arn. Wion Lign. Vitæ tom. 1. lib. 2. cap. 78. pag. 463. & ſegg. ubi Poetam ſui temporis celebrem eū vocat. Petrus Ricord. Hiſt. Monaſt. dial. 4. pag. 459. juxta editionem Rom. an. 1575. *Virum valde doctum, & facetum* optimo ingenio, humanis, benignisque moribus præditum appellans Ant. Poſſ. in app. ſacr. tom. 3. pag. 293. edit. Venet. an. 1606. edit. vero Colon. anno 1608. tom. 2. pag. 474. varia ejus opera, ſed tamen ſeria commemorat. Alexander Taſſonus *ſecchia rapita* cant. 8. ubi de ejus ſepulchro ſic, *Sino al Catai*

Splende il Sepolcro di Merlin Cocai.

Et iterū in explicationibus Salviani pag. 236. Plac. Pucc. in App. Hiſtor. de Illuſtribus Abbatiæ Florentinæ viris cap. 10. pag. 18. Hip. Mar. Biblioth. Marian. par. 2. pag. 395. ubi mutuatis ex ejus Epitaphio verbis, eum vocat, *Spectatæ pietatis, & incorporabilis doctrinæ Virum*; & pro ſua Biblioth. Mariana refert ejus *De partu Virginis poema inſigne*. Georgius Matthias Conigius Biblioth. Vet. & Nov. impreſſ. Alſtorfii 1678. pag. 199. col. 1. ejus Macaronicum opus impreſſum dicit Venetiis an. 1513. quæ editio multo anterior eſſet ſuperius allatis niſi mendum ſit Typographi. Gaſpar Scioppius in ...., „ Ex eodem patriæ „ linguæ fonte haud pauca Poſſevinus in Hiſtoriam ſuam derivavit, ut ſuſpicionem „ moveat, ſe popularis ſui Theophili Folengii exemplo Macaronizare, & Merlinum Cocajum ſoluta oratione reddere voluiſſe. „ Jac. Phil. Thomaſinus Epiſcopus * Æmonienſis in Hiſtria, in Elogiis, ubi exemplo fratris (Jo: Baptiſtæ) divino ſpiritum afflatum è liberiori vitæ genere ad Monaſticam vitam repente tranſiſſe affirmat, ejusque exhibet effigiem cucullo Monaſtico indutam, procera ſtatura, fronte ſpatioſa, vivacibus oculis, ore blando, vultu decoro, naſo paululum adunco, quam effigiem expreſſerunt etiam, qui ejus Macaronicum opus nuper Amſtelodami * typis tradiderunt; Thomaſinus ergo de eodem Macaronico opere ſic diſſerit. „ Nimirum omnia hic ſalſe, opipare „ condita omnia, quibus nemo ſatis exſatiabitur, cognoſcet, qui vel ſemel ea„ deguſtaverit. Amæniora literarum ſtudia ſi quis deſiderat, nihil hic deſiderabit. „ Si ſevera, ſub jocoſis nominibus ea ſic latent, ut nihil calamo exciderit, unde „ non aliquid utile, jucundis facetiis inſinuetur. Quanto artificio ſuperbos titu„ los Heroum taxat? Quos non mores hominum ſub diverſis tegumentis depingit? „ Quam ſevere alienæ virtuti invidentes impetit? Virtutis oblectamenta quam di„ vine proſequitur? Quam docte ſua cuique Regioni, quæ mirantur naturæ im„ periti; reddit? Nulla certè artium documenta prætermiſit, quin omnium lu„ dorum, argutiarum, & certaminum apparatus, ritus, cæremonias, athletas, „ arma, currus, balnea, popinas, tabernas, miro ordine propoſuit. Sed quid „ exactius, quam vitia in medium proferre, & ſine offenſione? „

* Città Nuova

* Fictè, ſed vere Venetiis, vel Patavii.

Jac. Gaddius, de Scriptoribus non Eccleſiaſticis tom. 1. pag. 184. „ oſten„ dit Folengus, nominis celebritatem, ac vitam longe majorem parari ludicro, „ ac jocoſo volumine, quam multis feriis, ac doctrinæ pondere graviſſimis mo„ numentis. Siquidem Theophilus non vivit per ora volitans eruditorum, vel ele„ gantium hominum, quod nomini * conſona tractavit carmine diū Myſteria Chriſti „ Servatoris, *De Paſſione, deque Humanitate, & de Partu Deiparæ Virginis*, nec „ quod condiderit *Metaphiſicam adverſus divinum Philoſophum*, & alia Opera, ſed „ quod ediderit Macaronicum opus Poeticum ſub nomine Merlini Cocai; id vi„ vit fati neſcium, & minime timens mortalitatem, eamque peperit, exiſtimatio„ nem Authori, ut hic in ſuo genere ſummus numeretur ab æquiore judice, vel „ præcone cum *Principibus Epici Poematis*. „

* Theophilus amans Deum.

Ho-

Honorius Dominicus Caramella in Muſæo illuſtrium Poetarum Latinorum cum Notis Michaelis Foſcareni Nobilis Veneti 2. edit. Venet. 1652. typis Omnibenii Feretti pag. 276

Theophilus *Merlinus*,
Quæ vates gignunt jam longo tempore Muſa
Hasce novos potis eſt gignere Cocajus.

Theophilus à Mantua ex Ordine D. Benedicti ingenio lepidiſſimo Vir fuit, & „ eximius Latinus Poeta, qui videns primum in Epico Carmine locum à Virgilio „ jam occupatum eſſe, Carmine Macheronico ſuum compoſuit Poema, ubi Baldum „ Heroem celebrat, & ſe Merlinum Cocajum appellat; in quo Carminis genere primum ſibi locum comparavit. „ Brixiæ in ædibus Abbatis Cœnobii S. Euphemiæ extat antiqua tabula effigiem Folengii exprimens, hac Epigraphe adornata.

„ Theophilum hùc graphicè à Prototypo relatum è Patricia ſtirpe Folengia „ Mantuæ prodiiſſe, Brixiæ in S. Euphemiæ cucullum induiſſe, jocoſo ſchefsmate Macaronica Merlinum Cocajum proferentia, ſerioque alia multa poemata „ edidiſſe compertum eſto.

* Galler. Poet. Eques Io: Baptiſta Marinus in Muſæo * Poetico proſopeja uſus lepide, ſimulque eximie eum commendat: Ludovicus Moreri præter ea, quæ paulo ante ex ejus ſupplemento retulimus, plura alia de eo habet, quæ prætermittimus, his tantum, paucis quidem, ſed majoris momenti adductis verbis. „ Folengo fut „ l' *Antonius Arena* des Italiens... *Le* * *Pignoria* dit, qù il reuſſiſſoit egalemment

* Laurentius. „ dans le ſtile ſerieux, è dans le burleſque, que l' un, & l' autre genre le rendait „ comparable aux Anciens pour l' air naturel, etque pas un des Modernes ne de„ voit pretendre d' arriver aupoint de ſa perfection, non pas meme de le ſujure „ d' eſpreſſe. „

Sed nemo melius ipſo Merlino Macharonicum ſuum Poema deſcripſerit, in ipſo ejuſdem Proemio edit. Venet. anni 1564.

In te militiæ furor, aſtus, tela, moduſque
In te ventorum nomina, viſque maris;
In te cognitio diverſa arcana metalli;
In te tetius ſpherica forma poli;
In te Coſmographis, Magiſque ſcientia norma;
In te quam placeat Muſica diva Jovi.
In te ſub terræ Plutonis Regia centro
Non brevis hoc tantum pagina ferret onus &c.

In principio vero Moſcheidos cauſam indicat Macharonicæ ſcriptionis, eandem prorſus, quam nos ſupra indicavimus, quam nihilominus ex ejus ore audire longe gratius erit.

* Apolinis *Illius, heu fruſtra doctas captare ſorores*
Speravi, ac multà laude tenere polos
Nil fuit evigiles ſtudio concludere noctes,
Poſt quam tot menſes abrogat una dies. Et in fine
Protinus intumuit noſtro ſub pectore virus
Nec Phœbo, dixi, nec tibi ſubiicior
Inde furens plectrum rupi, ſtipulamque reſumpſi
Nos comenzavit piva ſonare modos.

Sed tandem ludicræ hujus ſcriptionis magna cum cæpit pænitentia, tempuſque ſeriis, ac ſacris deinceps lucubrationibus redimere conatus eſt; qua de re in principio poematis, *De Humanitate Chriſti* ſic plorans loquitur.

De

De Humanitate Chriſti. ſic plorans loquitur

Ver' è ch' un dolor grave ogn' or m' elice
Vento dal petto, e pioggia fuor degli occhi
D' haver ſeguita in van l' adulatrice
Mia voglia, è quella più d' alcuni ſciocchi.
Scriſſi gia ſotto nome, onde l' ultrice.
Fiamma del Ciel par ch' ora in me trabocchi
Nome di leggerezza, or me ne ſpoglio,
*E quelche ſona Amor di * Dio ritoglio. &c.* * Theophilus.

Et in quodam Epigrammate: nam

19 *Libellum etiam Epigrammatum compoſuit*, teſte Vigaſo Cocai, iterum levitatem ſuam deteſtatur.

Quæ prius ingenio docili mihi floruit ætas
Magnificæ poterat laudis adire jubar
Decipitur juvenum ſed mens impavida, quæ quo
Sæpe decus poſcit, dedecus inde refert.
Cum mihi præteritæ ſubeunt inſomnia Vitæ
Tam pudet, ut pudeat non puduiſſe ſatis &c.

Denique in lib. *de tribus etatibus*, ſylva tertia in fine ſic inter cætera Deum alloquitur

Quid faciam, tanto qui abſumpto tempore noctes
Produxi vigiles ea per figmenta volumen.
Nugarum ædificans? en culpæ cognitor omnis,
En quibus ingenium, quo nos decora alta ſubimus?
Turpiter implevi fabellis, quo per ineptos
Conſenuit luſus viridis ſquallore juventa.
Pars melior conſumpta mei, redituraque nunquam
Rapta eſt, unde animi ratio me conſcia torquet.
Eheu quid volui miſero mihi? ſordibus aurum
Perditas, & gemmas immiſi ſæcibus Indas.

Cæterum Theophilus poſt deteſtata ludrica omnia poemata, & reliquum tempus piis operibus, ſacriſque lucubrationibus inſumptum, cum religioſe admodum obiiſſet, in Eccleſia S. Crucis Campeſii tumulatus fuit ad lævam Altaris cum hoc ſimplici Epitaphio.

„ Hic Cineres Theophili Monachi, tantiſper dum reviviſcat, aſſervantur, &
„ in Domino quievit feliciſſime die 9. Decembris 1544. „

*S*ed hoc Epitaphio temporis diuturnitate fere deleto, duo Monachi noſtræ Congregationis, S. Benedicti de Mantua ſodales, Nicolaus nempe * Salodianus, & Columbanus Brixienſis, Poetæ illorum temporum haud poſtremi, alia diverſis linguis, Græcâ, videlicet, Hebraicâ, Latinâ, Italicâ, Hiſpanicâ ſubſtituere, quæ omnia propter eorum elegantiam, & venuſtatē (Hebraicis exceptis) diligenter excripſit, & in ſuum opus tranſtulit Arnoldus Wion tom. 1. l. 2. pag. 464. & ſeqq. ibi ſi cui placet videnda: nos diſtichon tantum, & unicam inſcriptionem inde excerptam hic afferimus. * Salò.

In introitu Sepulchri.

Mantua me genuit, Veneti rapuere, tenet nunc
Campeſium, cecini Ludicra, Sacra, ſales.

Ante faciem ingreſſus.

„ Spectatæ pietatis, & incomparabilis doctrinæ Viro Theophilo Folengo cogn.
„ Merl. Mon. Caſ. qui ut erat feſtiviſſimus, cum ab ineunte ætate lepidiſſ. Mach.
„ opus novo dicendi genere, animi gratia edidiſſet, multa item ſeria, atque

„ adeo ſacra cum Hetruſco, tum Latino ſermone elucubravit, quo exiguo atque
„ humili diu neglectus jacuit, id Monachi aliquatenus, ut cernis, monumentum
„ inſtaurari Viro doctiſſimo procurarunt deceſſit ſtudiis, ſenioque confectus 1544.
„ v. Idus Decembris.

Verum his quoque, aliiſque temporis injuria fere conſumptis, denuo an. 1609. Abbas Angelus Gryllus amæniſſimus Poeta, ea inſtauranda curavit, addito Laurentii Pignorii Patavini Philoſophi nobili hoc Elogio.

„ Theophilus Folengus Patricius Mantuanus Monachus Benedictinus hic ſitus
„ eſt, qui non modo in ſeriis, ſed & in ludicris pangendis carminibus ea eminuit,
„ tum meditandi, tum dicendi vi, ut in limine adoleſcentiæ conſtitutus, veteri-
„ bus quibuſcumque in utroque genere par, ademerit recentioribus omnibus ſpē
„ omnem ſive aſſequendi, ſive proſequendi. Obiit anno 1544. plane quinquage-
„ narius, cum in hoc amœniſſimo ſeceſſu, juſte ac religioſe de migratione in ve-
„ ram Patriam cogitaret, * Angelus Abbas S. Benedicti, inter Padum, & Lario-
„ nem, Muſarum, & artium ingenuarum acerrimus....... Ne ignobilis pauco-
„ rum incuria præſtantem clariſſimi Vatis memoriam penitus aboleret, tumulum
„ excultum, & celebrem olim, ſed negligentiâ ſuperiorum temporum collapſum,
„ & omnibus frequentem, ad virtutem etiam poſterorum augendam, in præſentem
„ faciem, ſplendoremque reſtituit an. 1609.

* Grillus.

Græcia quid Latio vix unum obtendis Homerum?
*Una * duos numerat Mantua Mæonidas.*

* Virgilium, & Theophilum.

Ita Theophilus etiam poſt fata ſapientum omnium ætatum encomia promeritus, immortali fama ſuper æthera volat; nam in hodiernam uſque diem quotquot eruditi viri ejus ſepulcrum, tantæ virtutis recolendæ gratia inviſunt, non niſi inſcripto in ejus laudem aliquo carmine, veluti lilia ſpargentes, diſcedunt. Vide noſtra Analecta, ubi plurima alia de eodem, & quidem ſcitu digniſſima, & per quam curioſa, ſi placet, legere poteris.

THEOPHILUS MARTIUS Senis in Tuſcia nobili familia prodiit, & in Caſinenſi Aſceterio ſub Angelo Sangrino Abbate in Monachum attonſus anno 1560. die 24 Junii, Patriæ, ſibique, ac ſuſceptæ religioni non parum attulit ſplendoris, & gloriæ. Nam cum perſpicaci polleret ingenio, adeo in optimis ſcientiis, Philoſophiâ præſertim, Theologiâ, ac Matheſi profecit, *ut ſuis temporibus in noſtra Congregatione mirabilis haberetur*, inquit Placidus * Petruccius: Juvenis admodum Theologiam plures annos Romæ publicè docuit, teſte Petro Ricordato; Ubi etiam anno Jubilæi 1575. à Gregorio XIII. Pontifice Maximo in Baſilica S. Pauli Pœnitentiarius, ut dicimus, amphori cum facultate conſtitutus fuit. Pervulgata deinde fama ſingularis, profundæque ejus doctrinæ in Mathematicis diſciplinis, idem Pontifex iterum eum acceſſivit, ut Reformationi Kalendarii, una cum aliis erudiriſſimis ex toto Orbe accitis Viris inſudaret, qui acerrimo judicio rem tractandam cum ſuſcepiſſet, non ſolum novam Kalendarii reformationem abſolutiſſime confecit, verum etiam omnia incommoda, quæ ex reformatione ab aliis pariter propoſita tractu temporis oriri poterant, indicavit, & validiſſimis rationibus oſtendit. Demum Caſinum reverſus, cū ibidem Cellerarii, ſive Oeconomi officium diligenter, & laudabiliter exerceret, inter mortales eſſe deſiit anno 1586. ejus ſuperſunt

* De eo ſupra Lit. P.

1 *Tractatus de nova reformatione Kalendarii*. Extat ms. Caſini, & Romæ in Biblioth. Romanæ Sapientiæ in tomo ms. *Variorum Conſtantini Cajetani*; ſed peſſime diſpoſitus, & colligatus, ordine ſcilicet inverſo, cum poſtrema medietas poſita ſit ante primam, & inter utramque plures tractatus aliorum Authorum de rebus minime ad eam rem pertinentibus ſint aſſuti, magnâ Librarii incuria,

&

& oſcitantiâ : extabat pariter mſ. apud Jo: Baptiſtam Marum, qui Annotationes ſcripſit ad librum Petri Diaconi, & Placidi Romani, de Viris Illuſtribus Caſinenſibus : incipit, *Magno quidem aggredi laudabile eſt &c.*

2 *Conſultationes ſuper eadem reformatione*, ac ejus difficultatibus : extant mſſ. in Bibliotheca Vaticana.

In Bibliotheca vero Ambroſiana Mediolanenſi extat Bomb. lit. S. n. 577. in 4. cum hoc titulo; *Theophili Monachi Caſinenſis de Controverſiis ſuper Kalendario narratio*. In qua impugnatis quorundam hypotheſibus, ſuam pluribus rationibus firmat, aſſerens non eſſe recedendum ab antiquo uſu aurei numeri, cum errores, qui emerſerunt, non ſint tribuendi aureo numero, vel ejus Authoribus, ſed originem duxerint ex omiſſione debitæ æquationis circa aureum numerum; proponitque Ordines principales aureorum numerorum, & totidem ſecundarios, qui pro temporum diverſitate, ſibi invicem ſuccedentes, vera Novilunia perpetuo demonſtrare poterunt.

3 *Cenſuræ in libros quoſdam Suſpectos de Hæreſi*; in quibus inquit Ugurgerius, profundæ ſuæ doctrinæ pignus poſteris reliquit.

De eo inſigni cum laude agunt Ant. Poſſ. in App. Sacr. tom. 3. pag. 292. edit. Ven. an. 1606. editionis vero Colon. ann. 1608. pag. 474. affirmans (ex Arnoldo nempe mox citando,) eum ſcripſiſſe, & *edidiſſe de nova reſtitutione Kalendarii*; ſed ubi nam gentium hunc tractatum ediderit, minime indicat; quamvis autem Vir eruditiſſimus Jo: Baptiſta * de Miro olim mihi aſſerverit, ſe tractatum hunc Theophili Martii vidiſſe impreſſum, ni fallor, Senis; Ego tamen hactenus eum nullibi videre potui. Sed nec Vir doctiſſimus, mihique amiciſſimus Franciſcus Valeſius, præcipuas quamvis Bibliothecas luſtraverit, impreſſum illum invenire alicubi valuit, ut ex humaniſſima ejus Epiſtola nuperrime ad me data, cuilibet perſpicuum erit. * De eo ſupra Lit. L.

„ Per quante diligenze ebbia fatte non hò avuta la ſorte di ritrovare l' Opera *de*
„ *Reformatione Calendarii* di Teofilo Marzio; altre queſte publiche Librerie
„ hò voluto vedere i Cataloghi delle librerie Imperiali, Barberina, Bodlejana, e
„ Telleriana, ma ne pure ve le hò ritrovato, onde dubito che l' Opera non ſia
„ ſtampata, ma che aveudola egli in realtà compoſta, ed eſſendo ciò noto al Poſ-
„ ſevino Autore contemporaneo, uſcì a queſto dalla penna inavertentemente l'
„ *edidit*. ò pure vedeſſe che la ſtampa ne foſſe imminente, tralaſciata poi per
„ qualche accidente, come ogni dì veggiamo accadere, ma à V. Paternità Reve-
„ rendiſſima baſterà in ogni caſo di citare il Poſſevino e aggiungervi le diligenze
„ fatte per rinvenirla. Che è quanto occorre in riſpoſta alla ſua ſtimatiſſima, e
„ pregando V. Paternità Rm̃a a continuarmi l' onore de ſuoi commandi reſto con
„ farle umiliſſima reverenza.

Di V. P. Rm̃a

Roma 11. Novembrè 1724.
Umiliſſ. Serv. Obligatiſſ.
Franceſco Valleſio.

Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 78. pag. 467. vbi dicit, eum & alia multa ſcripſiſſe, ſibi tamen incognita, vocatque illum Virum ingenio perſpicacem, & in ſcientiis, Philoſophiâ, Theologia, & Mathematica valde diſertum, bis à Romano Pontifice vocatum, ut ejus Opera in quibuſdã Eccleſiaſticis negotiis uteretur &c. -- Petrus Ricord. Hiſt. Monaſt. dial. 4. pag. 466. à tergo Arcam, & Fontem ſcientiarum, magnum Theologum, rarum Mathematicum, & in omnibus ſeptem liberalibus artibus exercitatiſſimum, qui adhuc juvenis publicè in

Romano ſtudio docuerit, verè Catholicum, & S. Fidei eximium, non ſemel factis ipſis oſtendit &c. -- Iſid. Ugurg. *Pompe Seneſ.* par. 1. tit. 21. pag. 667. Scientia, ac eruditione immortalem nominis famam aſſequutum aſſerit, additque eum ſemel, iterumque à Gregorio XIII. Romam acceſitum ad Kalendarium reformandum, pluries coram eodem Pontifice, ea de re cum eruditiſſimis Viris diſputationem habuiſſe, ac ſententiam ſuam validiſſimis rationibus, conſtanter confirmaſſe .... magna ſui laude, nec minori Pontificis approbatione. In alio Regeſto Cœnobii S. Euphem. Brixien: aſſervato ſic de eo dicitur „ Bis a „ Rom. Pont. vocatus eſt, ut ejus operâ in quibuſdam Eccleſiaſticis negotiis uteretur, Plac. Petruccius in Supplemento ad Petrum Diaconum de Viris Illuſtribus Caſinenſibus cap. 24. & in Annalibus Caſin: l. 9. cap. 66. ejuſque Continuator Honoratus *Medicæus* Neapolitanus parte 3. pag. 3. Jo: Baptiſta Marus in annotionibus ad eundem Plac. Petruccium de Vir Illuſtribus Caſin: Plac. Pucc. in App. Hiſt. de Illuſtribus Abb. Florent. Viris cap. 18. pag. 79. in qua Theophilus, Vir vitæ integerrimæ, & in ſacris literis, maxime vero in Mathematicis, peritiſſimus appellatur, compoſuiſſe autem dicitur Kalendarii reformationem Florentiæ in villa * Camporearum ejuſdem Abbatiæ Florentinæ. Julius Ambr. Luc. in Italia ſacra reſtr. aucta &c. pag. 1000. ubi aſſerit Theophilum ſcripſiſſe eandem reformationem ad nutum Angeli Sangrini *Magiſtri* olim ſui. In noſtris Regeſt. mss. pag. 244. à tergo in margine, vocatur Theophilus *Vir in omnibus ſcientiis inſignis præſertim* in Mathematicis celeberrimus. Senis in Tabulario magni Xenodochii Sanctæ Mariæ de Scala *Libr. Macchi Sign.* n. 565. compoſito à Hieronymo Macchi ejuſdem hoſpitalis Domus Rationatore, Antiqnitatis ſtudioſiſſimo, & optimo ſene, qui vivebat an. 1727. ubi de familiis Senenſibus, adverbum *Marzi* 1575. de Theophilo Martio ſuperius à nobis dicta repetuntur, citanturque de eo agentes, præter Ugurgierium, *Pompe Seneſi*, etiam *Raccolte mss. degli Autori Seneſi, e dell' opere trovate che hanno dato in luce fatta l' anno* 1690. *eſiſtenti appreſſo il Sig. Dottore Pirro Gabrielli*. (nunc vero in Biblioth. nobilis Viri Antonii Amerighi Canonici S. Mariæ de Provenzano nuncupatæ in eadem Vrbe Senenſi) ubi L. T. Theophill *Cenſuræ in libros de Hæreſi ſuſpectos, & de Reformatione Kalendarii*, aliaq. opera, (ut ibi dicitur) indicantur: Denique Carolus Chartari Vrbevetanus, Advocatus Romæ Conciſtorialis celeberrimus, in opere egregio ms. in fol. quod extat Romæ apud nobilem, & eruditum Virum Julium Mandoſium, Equitis Proſperi Mandoſii filium, mihi, ſicut olim ejus Pater, amicitia cōjunctum; cui operi Carolus titulum præfixit *Profeſſorum * Romani Athenæi Series literis elementaribus exarata pag.* 682., ubi Ricordati, & Vgurgerii verba ipſa de Theophilo, ut illi in aliis omnibus Authoribus ſolemne eſt, in medium aſſert.

* Alle Campore.

* Le Sapienza.

THEOPHILUS VENETIIS ex per illuſtri familia Michaelia ortus eſt; inſtitutum vero noſtrum amplexus Patavii ſub Ludovico Barbo, an. 1414. die 27. Jan: cujus diſcipulus obſequentiſſimus fuit, ejuſque virtutum, ac eximiæ probitatis ſtrenuus imitator, celebratus proinde, ut peculiaris, ac magnus Dei ſervus: Primus Prior Sancti Benedicti in agro *Mantuano* conſtitutus, mox ob ſingularem prudentiam, vitæque Sanctimoniam, ſecundus Præſidens totius Congregationis eligitur an. 1425. ſtatim poſt laudatum Lodovicum Barbo, iterumque an. 1427. in eadem dignitate eidem Ludovico ſucceſſit, cum adhuc Prioris tantum nomine inſigniretur, tertio demum cum jam Abbas creatus eſſet Monaſterii Mantuani an. 1430. ſupremum Magiſtratū tenuit; Crediderim igitur Priorem tantummodo antea vocatū fuiſſe Cœnobis Benedicti Padolyronenſis, non autem, Abbatem, quia adhuc in vivis ageret Paret Abbas Commendatarios

* Ita prorſus fuit, ut noſtra antiqua Regeſta indicant.

Guido

Guido ex familia Gonzaga, qui odore Sanctitatis Ludovici, Sociorumque allectus, ſponte eos è Divę Juſtinæ Cœnobio in ſuum Monaſterium accivit, & regularem obſervantiam ibidem per eoſdem reſtituendam curavit, retento Abbatis nomine, & parte redditũum: Scripſit autem Theophilus ſatis prolixam Epiſtolam ſeptem nempe paginarum, cui hunc titulum appoſuit.

Epiſtola ſuper obitu, & mirandis Virtutibus Patris, & Domini Bartholomæi Presbyteri, in multis Italiæ Civitatibus, maxime Venetiis, & Paduæ de ſingulari Sanctitate præcogniti. Extat ms. Romæ in Biblioth. Sapientiæ in tertio tomo Miſcell. Sacr. Conſt. Cajet. pag. 81. Ille autem Bartholomæus fuit Canonicus Romanus ex familia Columna; quod liquet non tantum ex Epiſtola ejuſdem Conſtantini, quæ prædictæ Epiſtolæ Theophili ſubnectitur pag. 83. ad Cardinalem Hieronymum Columnam, cui illam vitam, quam in publicum emittere animo deſtinaverat, nuncupabat, ſed multo etiam magis ex Epitaphio inſculto ejuſdem Bartholomæi Sepulchro ex candido marmore in Eccleſia S. Benedicti Mantuani, ubi ejus corpus requieſcit, a me ibidem lecto an. 1718. menſe Sept.

Stirpe Columnenſem Romanum Bartholomęum
Marmoris hęc nivei continet arca Patrem
Qui ſacras quondam Benedicti hac venit ad ędes,
Vir pius, & verus pacis amator erat
Presbyter hic laicus ſignis, dum vita manebat,
Claruit, & ſenio denique ſanctus obit,
Mille quadringentis Domini currentibus annis
Atque tribus decies regna beata ſubit.

THEOPHILVS PATAVINVS *Patria*, Monachi vitam profeſſus eſt in Cœnobio S. Juſtinæ anno 1500. die 16. Aprilis; floruit pietate, religione, ac doctrina, nam toto vitæ decurſu ſacrarum literarum ſtudiis, ſanctorumque Patrum Lectioni aſſidue deditus, ex iiſdem varia opuſcula in ſui, aliorumque uſum, ac utilitatem compoſuit, quæ eximium virtutum amorem, veramque Sanctorum Sapientiam redolent; videlicet

1 *De arte bene morendi*: incipit, *Cum de præſentis exilii miſeria &c.* 2. *Extracta quędam ex collationibus Patrum*, Jo: Caſſiani. Incipiunt; *Omnes artes, & diſciplinæ &c.* 3. *De inſtructione Confeſſarii Monachi*. incipit *Declaraturus breviter &c.* 4. *De Formatione abſolutionis plenariæ*, Incipit *Per aſperſionem Sacratiſſimi Sanguinis &c.* item Italice 5. *De lo modo di confeſſare li ſecolari*. De modo excipiendi Secularium perſonarum confeſſiones, eoſque interrogandi

6 *De Indulgentiis conceſſis Congregationi S. Juſtinę ab Innocentio* VIII. *Semel in vita*, & in mortis articulo. incipit, *Inprimis ſciendum eſt quod Eugenius* IV. &c. Hęc ſex opuſcula unico volumine comprehenſa in 16. & in pergam; optimo charactere ab ipſo auctore exarata extant in Bibliotheca ejuſdem S. Iuſtinę. In Bibli. vero S. Giorgii M. Venet. extat ms. Theophili Monachi *Summa de variis Caſibus* tom. 1. in 8. n. 329.

De eo Arnol. Wion. Lign. Vit. tom. lib. 2. cap. 78. pag. 461. his prorſus verbis. „ Theophilus Monachus noſtræ Congregationis ſcripſit *Tractatum de Caſibus*, qui ſic incipit *Concluſio* 1. extat ms. apud me „ & Ant. Poſſ. ex eodem Arnoldo appar. Sacr. tom. 2. pag. 474. Cęterum in eadem D. Giorgii Bibliotheca ex tant etiam mss.

THEOPHILI MONACHI Caſinenſis Sommamoralis tom. 1. in fol. Sign. num. 318. &

THEOPHILI BRIXIANI Monachi Caſinenſis Opuſcola, & Epiſtolę ad Wilhelmum Priorem Lugel. tom. 1. in fol. ſed de his duobus poſtremis The-

Theophilis omni prorſus alia cognitione deſtituor, & fortaſſe primus idem eſt cum Theophilo Patavino.

THOMAS CÆSARANVS Neapoli in lucē editus, ibidem apud S. Severinū tutiorem viam æternæ ſalutis ingreſſus eſt an. 1624. die 7. Jan. Eluxitque in eo Sacræ doctrinæ peritia, ac perfectioris vitæ ſtudium tum in ſe ipſo, tum in aliis jugiter promovendæ. Scholaſticam Theologiam annis non minus viginti mira perſpicuitate, ac facilitate docuit, juventutem, ſcientiis æque, ac Dei timore diligentiſſime imbuens, pluresque diſcipulos eruditione, ac pietate conſpicuos inſtituens. Abbas deinde S. Severini creatus inſigni prudentia, & egregia virtute Monaſterium adminiſtravit, divini honoris zelator, proximi charitate fervens, paupertatis eximius cultor, ſibi admodum parcus, Monachis, quæcunque neceſſaria erant, abunde ſuppeditabat, illiſque in regulari obſervantia, verbo & exemplo præibat: eo expleto regimine, Cœnobium Caſtrovillarum in Calabria gubernandum ſuſcepit, ubi Evangelii prædicatione, aliiſque ſpiritualibus exercitationibus rudem populum aſſiduè inſtruere ſatagebat; quo in pietatis officio poſt menſes aliquot, optimi Præſulis relictâ famâ, premia laborum in cœlo percepturus, à ſeculo migravit anno 1667. ſcripſit Opus, cui titulum dedit.

Benedictinus Orbis, ſive de S. Patriarcha Benedicto militante, & triunphante libri 4.; qui mſs. aſſervantur Neapoli in Bibl. S. Severini in 4. teſte * Benedicto Laudati in Brevi Chronico mſ. eiuſdem S. Severini pagina 350., ubi de eo agit.

* De quo prima par. lit. B.

THOMAS ab * EBULO in Caſineſi Monaſterio ſub Angelo Sangrino Abbate D. Benedicto nomen dedit anno 1566. die 15. Auguſti; Philoſophiæ vero, divinisque literis haud levem navavit operam. *Vicarius* itaque *Generalis* totius Caſinenſis Diæceſis conſtitutus, Clerum, ac Populum, lucubrationibus valde utilibus pro virili parte juvandum curavit. illarum tituli ii ſunt

* Evoli

1 *Synodalium actionum* l. 1. 2. *Examinis Confeſſariorum*, & *Promovendorum* ad Sacros Ordines, & eorum, qui mittendi ſunt ad Parochiales Eccleſias l. 1. item Italice. 3. *Prediche cinquanta al popolo*. Obiit Caſini poſt annum 1574. teſte Arn. Wione Lign. Vit. par. 1. l. 2. pag. 467. Præterea de eo agunt Plac. Rom. *in Supplem.* ad Petrum Diac. de Viris Illuſtribus Caſinenſibus cap. 27. ubi vocatur, *Vir prudentia, ac ingenio inſignis, in Philoſophia autem, ac divinis ſcripturis doctiſſimus*. Jul. Ambr. Lucenti in Ital. ſacr. reſtric. auct. pag. 1000. In Regeſt. mſ. pag. 234. à tergo, in margine ſic. *Vir doctus aliqua ſcripſit*.

THOMAS MANNARINVS Siculus, Patria Panormitanus ab ineunte ætate Scholaſticas Scientias conſtanter ſectatus, admodum juvenis J. V. Lauream obtinuit: In S. Petri Sacello, quod eſt Regii Palatii, *Conrrandati*, ut vocant, beneficio donatus, cum fortuna ei maxime arrideret, ac majora promitteret, ſpretis omnibus, in Cœnobio Sancti Martini inſtitutum noſtrum delegit anno 1609. die 14. Sept. in quo pietati, ac ſacris literis ferventius incumbens, egregii Monachi famam circumquaque diffudit. In Italiam deinde veniens à Friderico Cardinali Borromeo Archiepiſcopo Mediolanenſi S. Officii Conſultor, ac Cenſor electus fuit, & in Gebenneſium Provinciam miſſus, ſtrenuo labore Hæreticos ibi degentes partim profligavit, partim ad Catholicam fidem reduxit, ut Author eſt Mongitorius loco infra citando. Poſtea Bononiæ, & Patavii Scholaſticas diſciplinas publicè docuit, ea nominis celebritate, ut à Ferdinando II. Imperatore novam Saliſburgi Academiam inſtituente, Prælector, & publicus, ibidem S. Theologiæ Profeſſor ſit in Germaniam accitus, ubi cum diu docuiſſet, & Catholicam fidem invicte propugnaſſet, Fundi in Latio, Epiſcopus ejuſdem

Ima

Imperatoris operâ declaratur; Sed quominus eam dignitatem iniret, graviores inſequuti morbi intercellere; quamobrem in Siciliam, ſuumque Monaſterium remeavit, ibique cum ſe ad æternitatis iter, quo ſupervixit tempore, comparaſſet, anno 1636. naturæ debitum ſolvit, plura egregia volumina typis parata poſteris relinquens, quorum hi ſunt tituli.

1 *Commentari in ſummâ D. Thomæ*. 2. *Commentaria in duodecim Prophetas minores*. 3. *In Regulam S. P. Benedicti Commentarium*. 4. *De Privilegiis Cong. Caſinen. liber*. 5. *De Religionis nobilitate liber*. 6. *Concordia Juris Canonici, & Civilis* in tres tomos digeſta. 7. *Sermonum, Orationum funebrium, & diſcurſuum Hiſtoricorum* libri plures. Quorum Operum nonnulla in Biblioth. S. Martini aſſervantur mss. alia quæ Salisburgi edenda ipſe Thomas reliquerat, Imperatoris juſſu in Biblioth. Salisburgenſi repoſita ſunt, teſte Ant. Mong. in Biblioth. Sicula p. 2. pag. 261. ubi de eo agit, ac inter cætera iſta narrat. „ Cum Ferdinandus Imperator novam Salisburgenſem Academiam
„ fundare meditaretur, ut eandem Hæreticorum inſaniis obiiceret, in Germani-
„ am ab Imperatore accitus eſt, ac in novo Gymnaſio annos ſexdecim omnes
„ ſcientias docuit ſumma cum doctrinæ laude. Publica diſputatione inſtituta, Im-
„ peratoris juſſu coram eodem Imperatore, ejuſque ſupremo Conſilio, ac Sapien-
„ tioribus Imperii Viris, poſtquam noſter Thomas oppugnationes omnium reli-
„ gioſorum, ac doctiſſimorum hominum ad magiſterii dignitatem anhelantium re-
„ jeciſſet, Magnus Cancellarius, & Comes Palatinus electus eſt, ipſeque ſolus è Be-
„ nedictinis, Lectoris titulo inſignitus fuit. Poſtquam diu Imperii Academiis præ-
„ fuiſſet, ac eaſdem doctrinæ ſplendore illuſtraſſet, Fundi Epiſcopus in Latio con-
„ ſtituitur. At honores, quos non immerito obtinuit, odium, invidiam, ra-
„ biemque ſuccendere hæreticorum, quos nefarios ſui, & fidei hoſtes ſemper ha-
„ buit; Ideoque cum in ejus perniciem conſpiraſſent, ad magicas artes confugere,
„ quibus virum undique egregium, ſtupidum, paralyticum, ac manibus, pedi-
„ buſque trementem effecere. Hinc onoribus omnibus, quibus in Germania mi-
„ rifice effulſerat, in Monachorum ſuorum, Salisburgenſium videlicet, benefici-
„ um renunciatis, Panormum remeavit, & in Cœnobium S. Martini ſeceſſit, ubi
„ aliquandiù vixit, ac demum magno Literatorum, & Amicorum dolore an. 1636.
„ extrema clauſit „. Ita Mangitore ex Roccho Pyrrho Sicil. Sacr. l. 4. pag. 200. & ex relationibus Patrum ejuſdem Monaſterii.

THOMAS à NEAPOLI Monachus noſtræ Congregationis in Monaſterio S. Angeli de Cajeta, ſcripſit.

1 *Manuale Prælatorum*, item Italice 2. *Manuale di Monache*, ut patet ex epiſtola ejuſdem Thomæ ſcripta ex eodem Cajetano Cænobio an. 16. die 27. Sept. D. Franciſco ab Vrbe Caſinenſis Tabularii Præfecto, qui vixit circa ann. 1650. in qua ſic loquitur „ La tanta commodità di ſtudiare che godo in queſto
„ mio Monaſtero mi ha moſſo à pulizzare due operette, che molto tempo fà hò
„ compoſte, cioè *Manuale Prælatorum*, e l' altro l' hò intitolata *Manuale di*
„ *Monache*; e perche mi fondo principalmente ne noſtri Privilegi, li quali non
„ vengono tutti riferiti dagli Auttori, ma ogn' uno procura porre in campo li
„ privileggi delle loro religioni, per tanto hò intenzione di far conoſcere al mon-
„ do, come ne habbiamo tanti particolari, che non teniamo biſogno di haverli
„ *per communicationem* degli altri, come anco per ſargli paleſi à noſtri Prelati,
„ acciò li pongano in uſo &c. Però ne hò ſcritto à diverſi noſtri *Monaſterii* per l'
„ infinita diligenza, come ne priego più degl' altri V. P. M. R. che ſarà piacere an-
„ co particolare al mio Reverendiſſimo &c. „ Quæ Epiſtola extat in Tabulario Caſinenſi.

* Ydleſtonus. THOMAS PRÆSTONUS familia inter Anglos in primis nobili, ex toto diviſa Orbe Britannia, Caſinum veluti Religionis portum bonis avibus appulit, ſub Monachi habitu Deo militaturus an. 1592. die 16. Junii. Poſtquam vero virtutibus, ac ſcientiis animum abunde ditaſſet, zelo animarum accenſus, Catholicæ fidei prædicandæ gratia in Angliam regreſſus eſt, ubi ab impiis obturantibus ſicut aſpides aures ſuas tentus, atque in carcerem detruſus, mortique adjudicatus fuit; ſed capitis ſententia in perpetuam carceris cuſtodiam commutata, ibidem invicta conſtantia diutiſſimum, adeoque illuſtrius martyrium ſuſtinens, glorioſam mortem oppetiit. Viri hujus ex Chriſti Confeſſione perceleberris, in Theologica etiam facultate celebre fuit nomen, ejus enim aſſervantur Caſini mss.

Tractatus in univerſam Theologiam.

De eo Gabr. Bucc. in Bened. Rediv. ad annum .... ubi aſſerit aſcriptum eum etiam fuiſſe Anglicanæ Monachorum noſtrorum Congregationi cujus *inſignem Heroem* illum appellat * Angelus de Nuce in Notis Chronici Caſinenſis libro 4. capitulo 108. §. cc. numero marg. 2013., ubi Thomam * Præſtonum doctiſſimum imprimis Theologum nuncupat, & pro tuenda fide in patrio ſolo per annos quinquaginta conſtantiſſimum athletam; cujus Theologicos Commentarios manu exaratos ſe vidiſſe (Caſini) affirmat; Jul. Ambr. Lucenti in Ital. ſacra reſtricta, aucta &c. pag. 1041. narrat, Thomam miſſum cum ſocio pariter Anglo, Viro docto ab Urbano VIII. eorum virtutibus permoto, in Angliam ad prædicandam veram Chriſti fidem, carcerique mancipatum per annos 30. longum martyrium duxiſſe, ejuſque in univerſam Thologiam ſubtiliſſima Commentaria Caſini aſſervari. In noſtris Regeſtis, pag. 255. in margine „ Obiit *Londini* 1647. *carceratus pro Fide Catholica* per 40. annos „ & in alio Reg. p. 200. *obiit Londini* 1647. *pro Fide Catholica multa perpeſſus*; ſed cum Lucenti dicat in Angliam eum miſſum ab Urbano VIII., qui regnare cœpit anno 1623., obiitque anno 1644. Preſtonus vero in laudatis Regeſtis dicatur mortuus anno 1647., vel error eſt Cronologicus in prædictis Regeſtis, vel * Præſtonus non amplius an. 24. carceris pœnam ad obitum uſque ſuſtinuit.

* De eo 1. par.

Cæterum ego olim accepi Thomam Præſtonum ſuſcepiſſe defendendum tamquam licitum juramentum, quod Jacobus primus Magnæ Britanniæ Rex ſuis ſubditis Catholicis propoſuerat; Ita enim ille exiſtimabat. Sane in Indice Librorum prohibitorum Lit. A. ſic habetur.

„ Appellatio Thomæ Præſtoni, & Thomæ Greenæi Anglorum ab Illuſtriſs. „ Cardinalibus ad Indicem deputatis, ad Papam „ Forte illa defenſio interdicta fuerat; & iſti appellarunt ab ea ſententia ad Pontificem Maximum.

TIMOTHEUS JOANNINI Filius Familia de Ricciis Florentinus Patria, in qua apud Cœnobium S. Mariæ D. Benedicti aſſecla fieri voluit anno 1433. die 6. Decembris, cum Monaſticæ diſciplinæ zelo, ac Regularium virtutum fama apprime floreret, a Summo Pontifice, procurante Dominico Cardinali Capranica, Abbas S. Salvatoris in loco, qui dicitur *Septimus*, quinto à Florentia lapide, ordinis Ciſtercienſis eligitur, ut idem Monaſterium, totamque Ciſtercienſium per Hetruriam Congregationem reformaret, qui aſſumptis ſecum octo aliis ejuſdem Abbatiæ Florentinæ Monachis, ſingulari prudentia, in primiſque optimis vitæ exemplis, priſtinum inſtitutum feliciter redintegravit; Qua provincia confecta, cum jam ad extremum Senium vergeret regimen illud dimiſit, privatuſque aliquot annis ſibi tantum, Deoque vivens, eidem piiſſime Spiritum reddidit anno 1450. juxta Petrum

Ri-

Ricord. Hiſt. Monaſt. Dial. 4. pag. 451. ubi plurimum eum laudat, & etiam juxta Necrologium Abbatiæ Florentinæ pag. 3. juxta vero Plac. Puccin. in Chron. ejuſdē Abbat. Floren. pag. 124. ubi de eo agit, anno 1484. quod vero ſimilius videtur, cum ſenio confectus obiiſſe dicatur. ejus leguntur.

Plures latinæ Epiſtolæ ad Gomentium Abbatiæ Florentinæ venerabilem, ac celeberrimum Præſulem, in tomis mss. Tabularii ejuſdem Abbatiæ Florentinæ. Verba autem prædicti Necrologii, hæc ſunt De eo pri ma par. lit. G.

„ Dominus Timotheus Joannini, Monachus undequaque perfectus. Hic vitæ merito, morumque Sanctimonia à Summo Pontifice, *Septimi* Ciſtercienſis Ordinis Monaſterio Abbas præficitur; Quod & ſumma prudentia diutiſſimè rexit, & Sanctis exemplis magnifice decoravit, Demum ſenio confectus Prælatura ſe abdicat ibidemque annis nonnullis Monachus vivens, Deo, & hominibus gratus obiit VIII. Idus Aprilis.

Ad L. V. pag. 34. lin. 39.

VRBANVS CARRARA Patria Sulmonenſis, Cavæ in Cœnobio Sanctiſſimæ Trinitatis Monaſticum inſtitutum profeſſus an. 1624. die 6. Octob. Prior deinde, & Abbas titul. noſtræ Congr. floruit humanioribus literis circa an. 1674. Ei Prioris munus Genuæ exercenti, Jo: Canale nuncupavit Oden in laudem Academiæ *Occultorum* à Joſepho Lomellino Abbate in Monaſterio Cavenſi inſtitutæ, ut conſtat ex libro Poematum ejuſdem Jo: Canale impreſſo Neapoli an. 1694. pag. 309. & pag. 413. ei nuncupavit aliam Odem in laudem Antonii de Gatta, & Vrbis Genuenſis; Pag. autem 705. legitur Vrbani Italicum Epigramma in laudem ipſius Io. Canale, quod eſt hujuſmodi.

Luminoſa dal Ciel' credo diſceſa
Del tuo Canal' l' inſegna hoche fra Cigni
Tu nuovo Apollo ad avvivar t' accigni
De Sagri faſti la ſepolta impreſa.
Quindi all' oblio recando ingiuria, è offeſa
Vinci, è opprimi la morte, onde dipigni
Con la penna immortal' gl' Eroi benigni
Ch' han' vinto il Ciel, l' eternità conteſa
Fia pur' non' grave al tuo valor gentile
Ch' ei ſteſſo in Campo azurro in ogni lido
Beba co' Gigli d' or perpetuo Aprile.
Or di ratterre al tuo corteſe nido
Informi parti del mio dire humile
Bear gli accenti, ed eternare il grido.

Cui idem Canale inter cætera hæc reſpondit

Vrbano, il dolce Vmor, che dal tuo ſtile
Sgorga del mio Canal nel baſſo nido
Reca à ſuoi Gigli un ſempiterno Aprile &c.
Alzar di nuovo al Ciel per te mi affido
Con la tua penna, alla mia penna humile
E' aquiſtar col' tuo nome, e nome, e grido.

Nec plura hactenus de eo comperi.

Addenda Lit. T. pag. 191. in principio.

Uigaſus Coccai in præfatione laudatæ editionis Venet. 1561. præter ſuperius allegata, hæc inſuper habet ſcitu digniſſima, ſi tamen omnia vera eſſent & non potius aliqua de ejus vitæ caſibus poetico more conficta. non enim cùm rebus ſuperjus à me, veriſque allatis hæc omnia concordant.

„ Girolamo Folengo Mantoano, & a me diſcepolo nella Profeſſione Gramma-
„ ticale, fu dà ſuo Padre mandato a Bologna in iſtudio per udire il grande Ariſto-
„ telico Pereto* Pomponazio, ma volſe, ch' io parimente andaſſi con eſſo lui, ſo-
„ lamente per guardarlo, che non perdeſſe il tempo, & i denari: Ma eſſendo
„ gia creſciuto, e fatto tale, che piu non mi haveſſe a temere, come vivace,
„ molto, faceto, e compagnone, ſi diede in preda alla ſviata giovanezza, e poſ-
„ ponendo li termini logicali; tutto ſi congiunſe alle Muſe Latine, Volgari, e
„ Maçaroniche. Io aſſai feci per ogni modo riducerlo alla volontà del Padre, ma
„ ſempre indarno m' affaticai. Compoſe egli dunque ſotto il nome d' un forfante
„ detto *Limerno* in ottava rima *La fanciulezza di Orlando Paladino*, opera inge-
„ gnoſa, & aſſai mordace. Poi ſotto nome di Merlino Cocajo diede principio
„ à i gran fatti di Baldo in verſo Heroico, e Macaroneſco, e fecene un volume
„ di venticinque libri; Quattro libri poſcia della Moſchea, pur ſotto il medeſimo
„ nome gli uſcirono dalle mani in verſo Pentametro, e Macaronico. Succeſſe a
„ lei la Zanitonella con altre coſette facete. Al fine come bizzarro, è fantaſtico
„ che era, mandò fuori ſotto nome di Triperuno il Chaos in ſtile hora Latino,
„ hora volgare, hora de Macaroni, fatto tutto queſto per un gran diſordine, e
„ pericolo della vita ſummo coſtretti tornarſene alla patria con la Zucca piena più
„ di laſagne, che di philoſophia; Laonde hebbe egli dal Padre tal rimbrotto, e ri-
„ prenſione, che in guiſa di diſperato andò errando per lo mondo, fatto in pri-
„ ma Cortiggiano, poi Soldato, poi Romito, al fine con ſuo fratello più di lui
„ dotto ſi chiuſe in una ſolitudine a darſi totalmente a i Sacri libri, ove ſotto
„ nome di Teophilo Folengo compoſe in ottava rima la Humanità di Criſto fi-
„ glivol di Dio, ove nel principio ſi duole aſſai aver perduto gl' anni ſotto il Ti-
„ tolo di Merlino, quando dice

*Ver è ch' un * penſier grave &c.* Ipſe Merlinus Baldi lib. 22. pag. 247. à tergo

* Pietro

* Dolor

Traditur in de Viro ſavio, doctoque Pedanti,
Merlinus Puer, & verſu, proſaque peritus
Cum ſociis multis ivit ſtudiare Bolognam
Et Philoſophaſtri bujas ſentire Peretti
Unde comenzavit ſuper illas torcere naſum
Inque Petri Hiſpani chartis Salzizia coxit
Ad Macaronæas potius ſe tradidit artes,
In quibus à teneris unguis fuit ille Cocajo
Præceptore datus, pinguiſque Poeta dicatus.
Dum Pomponazzus legit ergo Perettus, & omnes
Voltat Ariſtotelis magnos ſotoſora Librazzos;
Carmina Merlinus ſecum Macaronica penſat,
Et giurat nihil hoc feſtivius arte trovari

VALE-

VALERIANUS ex nobili, ac perantiqua familia Caſtillionea, natus eſt Mediolani anno 1593. die 3. Jan., Patre Franciſco viro doctiſſimo, ac Protophiſico Exercituum Regis Catholici, ex ſtirpe celeberrimi Balthaſſaris Caſtillionei, qui Clementis VII. Pont. Max. ad Carolum V. Cæſarem in Hiſpaniam Nuntius extitit; noſter autem Valerianus ingenuè admodum educatus, Religionem deinde noſtram apud S. Simplicianum in Patria profeſſus anno 1610. die prima Novembris, divinis, humaniſque literis ſe penitus devovit, in eiſque haud mediocritèr profecit; nam elegans Orator, ingenioſus Poeta, excellens Politicus, inſignis Hiſtoricus, profundus Philoſophus, & eminens Theologus evaſit, his enim titulis decoratur ab Authore Libri, *Le glorie degl' Incogniti*, ideſt Virorum Illuſtrium Academiæ Venetæ *Incognitorum* [cui Valerianus adſcriptus fuerat] impreſſ. Venetiis anno 1647. apud Valvaſenſem, pag. 221. Imò celebriores per Italiam Academiæ certatim eum in ſocium cooptarunt; eas inter Brixienſium *Errantium* Academia, cū primùm aperiretur, literariam palæſtram omnium primum erudita Oratione decurrentem cum ſuſpexit; in eaque ab Angelo Gryllo, de Literis, ac Literatis optimè ſemper merito, qui eum, quocum Bergomi aliquandiù vixerat, unicè diligebat, impulſus, plures panegirycas Orationes valdè elegantes in laudem quorundam Nobilium Venetorum, qui publico defungebantur officio, affluenti eloquentia recitavit; Ingentem itaque doctrinæ, ac prudentiæ famam apud Principes, & Viros doctos adeptus, a pleriſque quà humaniſſimis Epiſtolis, quà Elogiis præclariſſimis honeſtatus fuit; Nam Urbanus VIII. Pontifex, ſicut dignitate, ſic etiam ſapientia ſummus, Valerianum nobili encomio dignatus eſt: Innocentius verò X. Abbatem *Titularem* eum creavit; Et Ludovicus XIII. Galliarum Rex opera Cardinalium Armandi Richelii, ac Theodori Trivultii, qui Valerianum in Galliam vocaverat, ubi ejuſdem Cardinalis vitam ſcripſit, ſuum Hiſtoriographum eum elegit; quod etiam munus a Carolo Emanuele Sabaudiæ Duce, notæ virtutis, ac acerrimi judicii Principe ſibi demandatum, tàm ſub ipſo, & Victore Amadeo, quàm ſub Chriſtina Duciſſa ad obitum uſque egregiè adimplevit. Sed rogatus a Cardinali Burgheſio, & a Petro Toletano Neapolis Prorege, ut Pauli V. Pontificatum, & bella a Rege Catholico in Italia geſta deſcriberet, utramque provinciam juſtis de cauſis recuſavit: In Monaſtica interim Hiſtoria concinnanda ſtrenuè deſudans, illam primarium ſuum Opus eſſe voluit, erat enim utraq; literatura Sæculari ſcilicet, & Eccleſiaſtica inſtructiſſimus. Poſtremò Taurino, ubi plures annos in Cœnobio Fratrum Auguſtinenſium, optimi Religioſi fama vixerat, haud equidem mendaci, in Patriam reverſus, non adeò multò poſt oborta valetudine, terras relinquere coactus fuit ſeptuagenariùs, plurimis relictis fecundiſſimi ingenii monumentis, ex quibus per typos publicæ luci tradita ſunt ſequentia.

1. Celeſtino IV. Papa Caſtiglione, Milaneſe, Nipote di Papa Urbano III., Crivello. Milaneſe, conſervato alla Famiglia, & alla Patria; Apologia compoſta l'anno 1661. impreſſa tomis duobus, ſed locus, & annus impreſſionis a me hactenus ignoratur. Vidi equidem Mediolani in Bibliotheca S. Simpliciani Autographum hujus Operis, & ferè omnes alias ejus lucubrationes, quà impreſſas, quà mss. anno 1687. ſine tamen loco, & anno prædictis.

Digitized by Google

2. Clio; Poemata in laudem Federici Cardinalis Borromæi. Mediolani anno 1616. apud Marcum Tullium Paganellum.

3. Panegyrys, Illmo, ac Rmo D. S.R.E. Cardinali, D. Ludovico Ludoviſio, Gregorii XV. Pont. Opt. Max. ex Fratre Nepoti Auguſtiſs. Ravennæ ex Typographia Petri de Paulis, & Joannis Baptiſtæ Joannelli 1621. Excellentiſſimo Principi Paulo Jordano Urſino dicata. Eſt pagg. 16. In Epiſtola ad Lectorem Author aſſerit, *ſe a decimo ſexto ætatis anno typis concedere, (quæcumque ſint) ſcripta cepiſſe*.

4. Panegirico agl'Illmi, ed Eccmi Signori D. Gio. Giorgio Aldobrandino Principe di Meldola, e D. Ippolita Ludoviſia Spoſi feliciſſimi. In Ravenna appreſſo Pietro de Paoli, e Gio. Battiſta Giovannelli 1621. in 4.

5. La Roſa, Panegirico in congratulazione all'Illmo, e Rmo Signore, il Sig. Cardinale Aleſſandro Orſino Legato della Romagna. Ibidem apud eoſdem, eodem anno 1621. in 4.

6. Il Vino, Diſcorſo agli Signori Academici Filarmonici di Verona. Mediolani anno 1624. in 4. Opuſculum dicatum D. Pio * Mutio, cujus *Conſiderationes in Tacitum* laudat, & allegat pag. 18.

* De eo ſupra L. P.

7. Elogium de Geſtis heroicis Caroli Emanuelis I. Ducis Sabaudiæ. Veronæ anno 1626.

8. Panegirico per la feſteggiata ſua natività. Taurini anno 1627.

9. Relazione dell'Origine del Fiume Pò a compiacimento della medeſima Altezza. Cunei 1627.

10. Statiſta Regnante, applicato al governo della medeſima Altezzà. Cunei an. 1628. apud Hæredes Tarini. Accreſciuto in queſta terza * impreſſione di una lettera diſcorſiva a' Politici. Hoc eſt Opus illud egregium veræ politiæ documentis undique refertum, quod tamen Fr. Angelicus Aproſius in libello, cui titulum dedit, *La Viſiera Alzata Hecatoſte*, ſub nomine tamen Jo. Petri Jacobi Villani Senenſis, Parmæ impreſſ. an. 1689. apud Hæred. del Vigna, imò etiam in Pentecoſte, ſeu in additione Hecatoſte, pag. 134., quæ eſt ultima, dicit ex relatione Andreæ * Roſſotti Ciſtercien. Reform., omnia eſſe Axiomata ipſiuſmet Caroli Emanuelis. Sed utrumque egregiè falli ex eo liquet, quod ipſe Valerianus jam ſenex, cum triginta ſeptem annos Hiſtoriographum Sabaudicæ Domus, magna cum laude egiſſet, idem Opus *Statiſta Regnante* inter ſua Opera recenſuit in Elencho omnium Operum, quæ pro illa Sereniſſima Domo, vel impreſſa, vel mss. compoſuit; quem Elenchum typis conſignavit Taurini apud Bartholomæum Zavattam anno 1662. in fol., imò in præfatione ejuſdem Libri, tertio Taurini impreſſi, ità de eo Valerianus loquitur. „ Il mio Statiſta Regnante, benche „ mancante di dottrina, e povero di bellezza, ha tuttavia penetrate con lode „ le Corti Regie, le Ceſaree, le Papali, e dalle politiche Academie ha riporta„ to l'onore di non mediocre applauſo &c. queſta è fortuna del Cielo &c. „ Neque verò Vir ingenuus in illa Aula, non ſolum ob eruditionem, & eloquentiam, verùm etiam ob morum candorem percelebris, auſus eſſet per typos id tàm liquidè affirmare, ſi Opus illud ſui ipſius partus non eſſet.

* Locus, & annus primæ, & ſecundæ impreſſionis a me deſideratur.

* Auctor is eſt Biblioth. Pedemont., ſeù Sillabi Scriptorum Pedemontii.

11. *Annotazioni al Regno d' Italia di Emanuel Teſauro*; impreſs. in eod. *Regno Italiæ* Taurini apud Zappatam 1653. cùm æneis figuris. Iterumque Venetiis 1672. apud Jac. Hertzium in 12. Has etiam Annotationes laudatus Aproſius loco paulò ante citato, & etiam ſupradicta pag. 103. ejuſdem Roſſotti teſtimonio, oretenus tamen habito, ut ipſe aſſerit, Valeriano noſtro abjudicat, & ejuſdem Emanuelis Theſauri fœtum eſſe autumat. *Regnum verò Italiæ* non *Theſauri*, ut apud omnes hactenus inconfeſſo fuit, ſed Comitis Philippi Sanmartini d' Agliè,

idque

idque non Roſſotti tantum, ſed & Franciſci Amadei Ormea Congregationis Oratorii * Presbyteri, auctoritate; in quam Aproſii ſententiam pedibus it etiam Clar. Eques Michael Angelus Georgii * Vicentinus in Vita Comitis Galeatii Gualdi edita Venetiis apud Chriſtophorum Zane 1728. *inter Opuſcula Scientifica, & Philologica Variorum* tom. 1. pag. 348.; & etiam in ſuis Epiſtolis eruditis impreſſ. Patavii apud Conzattum 1726. pag. 298. Epiſtola ad Nicolaum Coſleti. Sed quidquid ſit de *Regno Italiæ* (neque enim mea intereſt, pro *Theſauro* Apologiam texere) id verè affirmare poſſum, ipſum *Theſaurum*, ut a Viro docto, ac fide digniſſimo accepi, ingenuè fateri ſolitum, multa in illis Annotationibus, a Valeriano dici, quæ numquam ſibi ſuccurrerint, plurimam proinde lucem Valerianum ſuo *Italiæ Regno* attuliſſe: nec verò credibile eſt *Theſaurum* id umquam diſſimulaturum fuiſſe, ſi neque ipſe Author Libri, neque Valerianus Annotationum eſſet: Cæterum extra dubium eſt Aproſium in expungendis fictis Auctoribus, veriſque vindicandis interdum toto Cœlo aberrare, ut ſunt omnes homines errori obnoxii, celeberrimum enim Opus *Aſtrum inextinctum*, Romano Hay Monacho Okſenhauſano vero Authori ſurripit, & *Incerto* neſcio cui attribuit; At ego admodum juvenis hiſcemet oculis vidi Romæ, concedente Rmo P. D. Alphonſo Myer Congregationis Valliſoletanæ Ordinis S. Benedicti Generali Procuratore, Viro doctiſſimo, idem *Aſtrum inextinctum*, perperam ſub nomine Gaſparis Scioppii, a quodam, qui illud ſuratus fuerat, typis evulgatum; multiſque ſcatens mendis, ab eodem Romano Hay correctum, ac pluribus pagellis ſua manu ſcriptis hinc inde auctum, & emendatum, qui Liber a fronte muniebatur ſigillo in cera rubra Hiſpanica Rmi D. Abbatis Okſenhauſi, qui fidem faciebat a ſe conceſſam prædicto P. Romano Hay Monacho ſuo facultatem illum imprimendi: Sed ad alia Valeriani Opera pergamus.

* Orat. funebr. in tunc Comitem Sanmartinum.

* Zorzi.

* Vagliadolid

12\. Lettera Elogiale all' Altezza Reale di Carlo Emanuele per la Pace di Suſa. In Torino l'anno 1629.

13\. Lettera Elogiale all' Altezza Reale di Vittorio Amadeo per la pace di Cheraſco. In Moncanglieri l'anno 1631.

14\. Il Principe Bambino per la naſcita di Franceſco Giacinto: Opera virtuoſa ad iſtruzzione di un buon Principe felice, fortunato dal Cielo. In Torino per Gio. Zavatta, e Domenico Gagliardi l'anno 1633.

15\. Diſcorſo della Caccia alla ſudetta Altezza Reale. In Torino 1634.

16\. Elogio funebre nella morte della medeſima Reale Altezza, In Torino l'anno 1637.

17\. Lettere ſu l' Opere dell' Illmo Sig. Franceſco Loredano Nobil Veneto. In Torino l' anno 1642. preſſo Gio. Ambroſio Niella in 12., e di nuovo in Venezia l' anno 1643. ad iſtanza dell' Academia; qui quidem Lauredanus non dubitavit appellare Valerianum, *Principem Literatorum ſui Seculi*.

18\. Lettere di ringraziamento, e di lode. In Torino l' anno 1642. preſſo gli Eredi del Tarini in 12.

19\. Panegirico a Luigi XIII. Rè di Francia; ſed deeſt locus, & annus impreſſionis.

20\. Iſtoria delle rivoluzioni del Piemonte; ſtampata in piu libri in fol. ſed pariter locus, & annus impreſſionis in prænarrato Elencho ejus Operum deſideratur.

21\. Lettera Panegirica a Madama Reale Ducheſſa di Savoja per la pace di Piemonte. In Torino 1643.

22\. Altra alla medeſima per l' Ingreſſo feſtivo del Duca Figlio in Torino. Ibidem anno 1645.

23. Parte dell' Iſtoria della Reggenza di Madama Reale. In Torino preſſo il Gianelli l' anno 1656. Cum pars multò amplior extet ms. duobus tomis Mediolani in Bibliotheca S. Simpliciani, ut infra dicetur in ejus Mss.

24. Applauſi Natalizj per la medeſima; cioè: 1. L' Eternità al Tempo. 2. La Primavera al Verno. 3. L' Egizzia Saggia. 4. La Fortuna. 5. L' Orologio. 6. Lo Specchio. 7. Giunone Lucina. 8. Il Tempo. 9. Il Genio. 10. Le Giuocatrici. 11. L' Urania. 12. La Parca. 13. Diſcorſo intorno al naſcere. 14. Il Pò feſtoſo a i Genetliaci. 15. L' Uomo armato. 16. Cartello per la Gioſtra; omnia hæc in unum librum collecta, impreſſa ſunt Taurini apud Hæredes Caroli Gianelli 1662.

25. Pompe funebri di Madama Reale Criſtina di Francia &c.; Orazione; impreſſa; ſed ubi, non exprimitur. Incipit: *Quanto è breve il trapaſſo dalla Vita alla Morte &c.*

26. Le Pompe Torineſi nel ricevimento di Carlo Emanuele II. ritornato da Savoja a Torino. In Torino 1645.

27. Li Reali Imenei nelle feſte nuzziali per la Principeſſa Sorella Ducheſſa Eletrice di Baviera. In Torino preſſo Aleſſandro Federici anno 1651.

28. Ricevimenti fatti alla Reina Sveca. In Torino l' anno 1656.

29. Lettera panegirica all' Altezza Reale di Carlo Emanuele II. per Trino ricuperato. In Torino anno 1659.

30. Feſte per la naſcita del Delfino di Francia. In Torino anno 1661.

31. Alla Maeſtà del Rè Criſtianiſſimo Luigi XIII. per la pace generale dell' anno 1659. In Milano per Gio. Pietro Cardi in fol.

32. Alla Maeſtà del Rè Cattolico Filippo IV. per le nozze dell' Infanta D. Maria Tereſa, celebrate l' anno 1661. In Milano preſſo Gio. Pietro Cardi.

33. Feſte per lo natale dell' Infanta Reale di Spagna. In Torino per il Gianelli l' anno 1661. in 4.

34. Applauſo natalizio all' Altezza Reale. In Torino 1662.

35. Orazione fatta alla Città di Savigliano, quando fu creato Cittadino della medeſima l' anno 1627. Cunei apud Chriſtophorum Strubellam in 4.

36. Sacre Pompe Saviglianeſi nella traslazione de' Santi Martiri, Benedetto, Giuſto, e Tadea Vergine in 4.

37. Scritture giuſtificative dell' Abbate Caſtiglione, impreſſæ quidem, ſed locus impreſſionis in prænarrato Blenchò deeſt.

Manu exarata.

1. Annali Caſinenſi tomi due in fol., in quorum primo agit de Vita S. P. Benedicti ampliſſimè, & eruditiſſimè, allatis ad ſingula loca infinitis propemodum hiſtoricis monumentis, & omnigenis eruditionibus ad rem pertinentibus, itaut quidquid vel obiter, vel ex profeſſo reliqui Auctores, ut Antonius Vepes, Arnoldus Wion, Benedictus Hæphtenus, Angelus de Nuce, aliique tùm antiqui, tùm recentiores, ad ſua uſque tempora de D. Patre Benedicto ſcripſere, in hoc Valeriani Opere pulcherrimè congeſtum reperiatur. Stylus adinodum elegans eſt, elocutio perſpicua, & blanda, methodus optime ordinata, Baronianam methodum referens. Titulus hujus primi tomi jam impreſſus (licet Opus ineditum adhuc remaneat) talis eſt: *Vita del Sño Patriarca de' Monaci Occidentali Benedetto Anicio di Norcia*, ſcritta, e diſtinta per anni 73., Opera miſta di antica erudizione, di Riti Monaſtici, di Commentarj ſu la Regola, di curioſi queſiti, di Elogj ſagri, utile, dilettevole &c.; compoſta l' anno 1630. Pre-

Præmittit Apparatum, de *Gloria Ordinis Monaſtici*, per quam eruditum, ad calcem addit quaſi epithomem primi tomi, compendiariam Vitam ejuſdem S. P. Benedicti Latina lingua, & ſupplementum iſtius primi tomi Italica lingua. In ſecundo tomo agit de rebus Monaſticis uſque ad annum Domini 680. Diſſerit poſtea de Monaſteriis noſtræ hujus Caſinenſis Congregationis, aliiſque de rebus ad Monachos Benedictinos Caſinenſes, & Juſtinianos attinentibus. Sed hunc ſecundum tomum minimè abſolvit. Pro Sabaudica autem Domo, præter impreſſas, quas nuper memoravimus, has etiam mss. lucubrationes compoſuit. 2. Iſtoria della Vita del Duca Carlo Emanuele I. tom. 2. 3. Iſtoria della Vita del Duca Vittorio Amadeo, tom. 1. 4. Iſtoria della Regenza di Madama Reale Ducheſſa Criſtina di Francia, tom. 2. 5. Iſtoria della Vita della medeſima tom. 1. 6. Ritorno trionſale della medeſima dalla Savoja a Torino del 1642. 7. Ingreſſo trionſale della medeſima in Cuneo del 1645. 8. La Lega ſolleñizzata in Torino del 1651. con li Signori Cantoni Svizzeri. 9. Relazione del viaggio della Principeſſa Sorella Ducheſſa Eletrice di Baviera, a Baviera. 10. Relazione della Guerra fatta da Sua Altezza Reale agli Eretici Ribelli Valdeſi nell' anno 1655. 11. Per la riconſegnata Cittadella di Torino all' Altezza Reale nel 1657. 12. Ingreſſo della medema in Vercelli reſtituito per la pace del 1659. 13. Viaggio della medeſima all' Alpe altiſſima di Roccamelone nel 1659. 14. Ricevimento fatto dal Rè di Francia alla medeſima, & a Madama Reale in Lione. 15. Feſte Nuzziali per la Principeſſa Sorella Ducheſſa di Parma nel 1660. 16. Deſcrizione del Palagio Reale di Torino, & altra della Venaria Reale. 17. Apologia per la Real Caſa di Savoja contro il Mercurio dell' Abbate Siri. 18. Relazione della rinunzia fatta del Capello a Papa Urbano VIII. dal Sereniſſimo Principe Maurizio per mano del Conte Righino Roero. 19. Lettera Panegirica a Guido Reni Pittor famoſo per li ritratti delle due Reine Sorelle Criſtina, & Enrichetta. Præter hæc omnia mss. hæc alia inſuper extant in eadem Bibliotheca S. Simpliciani pariter mss. 20. La Prattica del Mondo; Opera Morale, Politica, & Economica, cavata, e diſcorſa ſu le favole di Eſopo Frigio in fol. Præfatio incipit: *Seprai, che anche la natura, non che l' arte &c.* Opus incipit: *Coſì oro arſi per avventura dal calore del meriggio eſtivo &c.* 21. Carmina, Elogia, Epitaphia &c. lib. in fol. Italicè. 22. Elogia compoſita anno 1641. Latinè, lib. in 4. incipit: *Divis Martyribus &c.* 23. Breves Notæ ad Comicorum libros, Apollonii, & Commentariorum Eutocii Aſcalonitę. Latinè, in fol. 24. Delle Virtù de' Principi, in fol. Opuſculum compoſitum anno 1637. quinque menſium ſpatio. 25. Iſtoria de Caſtiglioni in fol., e 26. Scritture per la Caſa Caſtiglioni, & intereſſi dell' Abbate D. Valeriano, in fol.

In ſupra allegato libro, *Le Glorie degl' Incogniti*, dicitur Valerianus paraviſſe imprimendas, *Hiſtorias ſuorum temporum*; quas tamen non memini me vidiſſe Mediolani in prænarrato Elencho ſuorum Operum exiſtente in Bibliotheca S. Simpliciani, in qua nihilominus extant varii libri mss. in fol. Epiſtolarum, quas ad Valerianum ſcripſerunt, Epiſcopi, Prælati, Principes, Nobiles, Viri docti, ac celeberrimi, Abbates, aliique; ex quibus Epiſtolis licet arguere, quanta eum veneratione, & exiſtimatione omnes proſequerentur. Pag. 104.

De eo magna cum laude agunt Philipp. Piccinell. in Athen. Literator. Mediolanenſ. pag. 508., ubi eum vocat, *ſolertem Politicum, egregium Poetam, Hiſtoricum acclamatum, profundum Philoſophum, & doctiſſimum Theologum*; & de Annotationibus ad Regnum Italiæ ab eo elucubratis teſtimonium profert, ſicut etiam Author præfati libri *Le Glorie degl' Incogniti*, Hier. Borſerius in ſupplemento cap. 12. Angelicus Aproſ. in *Grillaja* pag. 483., ubi eum nuncupat *Gryllum* 43.

Bene-

Benedictus Sanbenedetti in Annal. Capuccin. in Italicum ſermonem traductis to. 2. p. 2. pag. 741., ubi Valerianus laudatur tamquam unus e celebrioribus ejus ævi Scriptoribus. Franciſcus Lauredanus in libris Epiſtolarum prim. p. pag. 51. & 107., & p. 2. pag. 41., ubi leguntur aliquot ejus Epiſtolæ ad Valerianum datæ amoris pleniſſimæ. Placid. Puccinell. in Chronico Glaſſiaten. pag. 269. Marchio Julius a Puteo de Geſtis Comitiſſæ Mathildis, & de ejuſdem Genealogia pluribus in locis, in quibus eum allegat, præſertim narratione 4. Bernard. Pez Monachus Mellicenſis Epiſtola x. Apologetica pag. 247. & ſeq; ubi plura ejus Opera tum impreſſa, tum mss. refert. Felix Egger. Idea Ord. Hjerarchico-Benedictini lib. 2. p. 3. diſſert. 8. pag. 575. inter Viros ſcientia illuſtriores eum enumerat, & varia ejus Opera impreſſa recenſet. In Regeſt. ms. pag. 209. a tergo in margine; *Vir doctus, in politicis verſatus, Abbas Titularis; obiit Sabaudiæ Hiſtoricus, Regalis Domus*. Legitur etiam Epiſtola Julii Cardinalis Mazzarini ad Valerianum, Caſtillionæum in Volumine Epiſtolarum ejuſdem Cardinalis anni 1649. die 25. Maii, quod aſſervabatur Romæ cum aliis Epiſtolis laudati Cardinalis apud Equitem Proſperum Mandoſium amicum meum eruditiſſimum, editis libris ſatis notum; qui magno meo, aliorumque mærore nuper obiit, anno ſcilicet 1724. menſe Sept. ætatis ſuæ anno 81., nunc autem omnia ejus mss. maximi pretii ab eo undique collecta, aſſervantur apud ejus Filium, paternæ humanitatis, & eruditionis hæredem, Julium Mandoſium æque mihi amiciſſimum.

Cæterum Valerianum præter Savilianenſem, ipſa etiam Taurinorum Civitas honoris ergo Civibus ſuis adſcripſit; Et Carolus Emanuel Dux, qui Valeriano tria millia librar. argenti annuatim aſſignavit, in diplomate ad eum dato, talis inter cætera encomio eum proſequitur. „ In eſpreſſione della molta ſtima, che „ facciamo di Sogetto, che ha coll' eccellenza del ſuo ſtile, e con la moltipli„ cità de' perfettiſſimi ſuoi componimenti publicati a gloria di queſta Real Caſa, occupati i primi luoghi tra gli Scrittori del noſtro Secolo &c. „ Victorius Amadeus in ſuo diplomate. „ L' Abbate Caſtiglione &c. Colla felicità del ſuo ingegno tra gli Scrittori di queſta età, e dal giudizio de' più intendenti avendo riportate le prime lodi &c. „ Chriſtina Duciſſa Soror Ludovici XIII. Mater Caroli Emanuelis in ſuo diplomate. „ La certezza avuta della fama, ch' egli ottiene in Ita„ lia di primo Scrittore de' noſtri tempi, oltre la notizia della ſua bontà, inte„ grità, & eſemplarità de' coſtumi in ogni tempo dimoſtrata, & anche del ſuo „ nobile naſcimento &c. „

3000. Lire monete.

Aloyſius Juglaris e Soc. Jeſu in 2. parte Elogiorum Genuæ edita anno 1653. pag. 220. nobile Valeriano Elogium ſcribit ad illius temporis genium, quod ibi legi poteſt, vel etiam in noſtris Analectis.

Legitur in fronte primi tomi Annal. Caſin.

Joannis Bona Abbatis, & Cardinalis ad Valerianum D. Benedicti Vitam ſcribentem Epigramma.

Grandia dum referas Venerandi geſta Parentis,
Vincis, & Auſonii verba diſerta Senii;
Exprimis eloquio Benedicto, & moribus æquis,
Et tua Sermoni cedere vita negat.
Degener haud Patri ſic es; tua Scripta legenti
Obvia perpetuæ norma ſalutis erit.

In ſupramemorato libro; *Le Glorie degl' Incogniti*, viſitur ejus effigies cum ſubiecto Diſticho.

Ut Populos quicumque regit, ſit Jupiter alter
Artibus incumbat Caſtilione tuis.

VA-

VALERIANUS DEGANUS patria Mediolanenſis apud S. Simplicianum in eadem ſua Patria Monaſtica vota emiſit ann. 1579. die 25. Martii. Juvenis adhuc ſcholaſticas diſciplinas Caſenæ docuit anno 1594.; ſed præcipuam, ſtrenuamque operam Mathematicis, & Arithmeticis demonſtrationibus impendit, ut teſtantur ingentia volumina, quæ his de rebus conſcripſit, a me viſa Mediolani in Bibliotheca ejuſdem S. Simpliciani anno 1688. Fuit Abbas, ut diximus, Regiminis, a quo demum ſe ipſum abdicans, ſoloque Abbatis titulo retento, reliquum vitæ quieti, ac literis impenſius vacavit. Ejus Opera his titulis diſtinguuntur.

1. *Centum mille Tariffæ* difficilioribus numerorum ſupputationibus per quam accomodatæ; Eſt maximum volumen ms. in fol. compoſitum anno 1625. ætatis ſuæ 63. 2. *Tariffarum pars altera*: ingens volumen in fol. ms. eodem anno 1625. conſcriptum. 3. *Tabula Pythagorica* in ampliſſimum Canonem propagata, qua quorumcumque licèt ingentium numerorum Supputationes mira facilitate, & celeritate expediuntur. Maximum volumen ms. in fol. eodem anno 1625. exaratum. 4. *Tabulæ Pythagoricæ* pars altera ms in fol. 5. Praxes, Annotationeſque nonnullæ in loca quædam ſubobſcura Epitomes Joannis a Monteregio in Almageſtum ms. in fol. 6. *Logica* tradita Caſenæ in Monaſterio Sanctæ Mariæ de Monte anno 1594. ms. in fol. Extat etiam aliud ejuſdem Logicæ exemplar in eodem Cœnobio S. Mariæ Cæſenatis. 7. *Commentaria in Ariſtotelis Prædicamenta*, in fol. ms. Ejus meminit Bernard. Pez in Epiſtola x. Apologetica pag. 254. Regeſtum ms. pag. 296. (quamvis *Aganus*, pro *Deganus* ibi ſcribatur) ubi in margine, ſic: *Abbas titularis ex regimine, Mathematicus, & Arithmeticus celeberrimus*.

VALERIANUS de FRANCHIS natione Siculus, patria Catanenſis, S Nicolai de Arenis Alumnis adnumeratus eſt anno 1565. die 18. Aprilis; Floruitque ſacrâ, profanâque eruditione, in primiſque Mathematicæ facultatis excellenti peritia, quod ſatis oſtendebat ſtructura ejuſdem Catanenſis Cœnobii, & Eccleſiæ, per totam nedum Siciliam, ſed Italiam quoque celeberrima, & ab omnibus plurimum commendata, & non ſine admiratione conſpecta, quam Valerianus ad exactiſſimæ, ac pulcherrimæ Architectonices leges diſpoſuit, & ordinavit; quæ tamen anno 1693. die 11. Jan. maximo, ac tremendo per totam Inſulam terræmotu penitus corruit, una cum aliis ferè omnibus ejuſdem Civitatis ædificiis, miſerando utique caſu, nam præter Opus adeò inſigne ſolo æquatum, etiam 39. Monachi, dum divinas laudes canerent, illis in ruinis mortem, ac ſepulchrum eodem temporis momento invenere; Sed quid hoc cum Civium ſtrage, quæ in Urbis excidio contigit? Nunc autem, tàm Cœnobium, quàm Civitas maxima ex parte eſt reſtituta, in priſtinum illum ſplendorem, ac magnificentiam ſi fieri poterit aliquando ſurrectura. At Valerianus, cum præter doctrinam, morum etiam integritate, ac vitæ innocentia præſtaret, Prior S. Salvatoris Cærami conſtitutus fuit, & anno 1600. Eccleſiam S. Agathæ de Carcere, ubi hæc Sancta Virgo ſpiritum Deo reddidit, variis ornamentis piiſſimè illuſtravit. Demum anno 1635. in ſenectute bona obdormivit, his relictis lucubrationibus.

1. *Iſtoria delle coſe inſigni, e famoſi ſucceſſi di Catania* chiariſſima Città di Sicilia, e del Monte Etna, e degl' Incendj ſuoi, di Ottavio Arcangelo Gentiluomo Cataneſe, e doppo la ſua morte riconoſciuta, & ordinata per lo Rev. P. D. Valeriano Franchi Cataneſe Monaco di S. Nicolò d' Arena dell' Ordine di S. Benedetto nella Congregazione Caſinenſe, e Priore del Smo Salvatore di Cerami, diviſa in due tomi, il primo della *Cataneide* l' antica, e il ſecondo della moderna; Opera utiliſſima dedicata al Senato di Catania da detto Padre l' anno 1633. Extat ms. in Monaſterio Catanenſi, ex quo libro Petrus Carrera nobilis Scriptor,

Scriptor; qui Hiſtoriam Urbis Catanæ digeſſit, plurima, imò fere omnia deſumpſit, ſuæque Hiſtoriæ inſervit.

2. Corona Benedettina della Sſña Trinità, e della Bña Vergine. Eſt liber aſceticus, in quo nova methodo, ac piiſſima fidelem animam ad contemplanda Fidei noſtræ myſteria, indeque ad Dei amorem erigere, & excitare Valerianus nititur, Sacræ Scripturæ teſtimoniis, ac Sanctorum Patrum Sententiis omnia communicans, & corroborans. Eſt ingens volumen jam editioni paratum, proeaque a Rmo Patre D. Stephano a Panormo juſſu Supremi noſtri Regiminis, ſeù *Deffinitorii* reviſum, & approbatum eodem anno 1633. die 7. Maii, & die 8. Novembris, quod tamen ideo impreſſum poſtea non fuit, quia haud multo poſt inſequuti morbi, ac deinde mors Authoris, anno ſcilicet 1635. impedimento fuere.

De eo Jo. Baptiſta de Groſſis in Decacordo Catanenſi Corda 2. Modulo 3. fol. 48., ubi eum vocat, *in divinis, humaniſque literis, ſed mathematicis in primis ruditum, vitæq; puritate conſpicuū*, Opus verò ejus *Corona Benedictina* nimis pium, nimiſque devotum, & perſpicax appellat. Ant. Mongit. Bibliothecæ Siculæ p. 2. pag. 27. idem repetit; Sed Typographi errore anno 1625. pro 35. obiiſſe, ibidem dicitur. Franciſcus Privitera in anno Catanenſi pag. 217., ubi affirmat Autographum Hiſtoriæ, ſive Chronici Catanenſis extare apud Innocentium Roccaſortem Panormitanum, Canonicum Catanenſem.

VENANTIUS GALVAGNI Monachus noſtræ Congregationis edidit Italicè carmine heroico

Pianto di Rachele, Poema, 64. octavis, ſeu octonis verſibus conſtans, impreſſum Mediolani apud Pandulphum Malateſtam anno 1615. in 12., quod laudatur ab Auguſtino * Lamognano his verſibus:

* De eo ſupra L. A.

Come dall' onde amare
Dolce licor ſi coglie,
Così dall' aſpro pianto,
Onde piange Rachele i Figli ſpenti,
Tu dolce elici il canto,
E'l Mondo, che l' accoglie,
Ammira il nobil vanto;
E chiama al ſuon de tuoi ſoavi accenti,
Soavi anche Rachele i ſuoi lamenti. Nec de eo plura hactenus.

VICTORINUS AURELLUS, vel AUCELLUS, Patria Meſſanenſis, in Monaſterio Sancti Martini de Scalis prope Panormum arctiùs ſe Deo mancipavit anno 1590. die 27. Julii, quo in vitæ genere ità ſe geſſit, ut morales virtutes iis potiſſimum ſcientiis ſemper exornare ſtuduerit, quæ regularem Virum in paucis egregium, & conſpicuum efficiunt; quod ut facilius aſſequeretur, Italiam univerſam luſtravit, quid ubique optimū eſſet diligentiſſimè obſervans & veluti ſolers Apis prudenter ſeligens in ſui, aliorumque utilitatem. Reverſus in Siciliam, Tyronum Magiſtrum pluries, ac deinde Priorem Clauſtralem in ſuo Monaſterio laudabiliter egit, actuum ſanctimonia, & Regulæ obſervantia cunctis prælucens; Sed cum majoris quietis, ac ſecretioris ſolitudinis deſiderio teneretur, quo cœleſtium rerum contemplationi, ſacriſque ſtudiis unicè vacare poſſet, Prioratui ſeſe abdicavit, reliquum temporis ſpatium, quod non minus viginti annorum fuit, piis exercitationibus, ad mortem ſanctè obeundam quotidiè impendens, quam tandem feliciſſimam ſortitus eſt Panormi anno 1642. ætatis 80. Fuiſſe autem eum Theologum, Poetam, Oratorem, ſequentia, quæ reliquit Opera ſatis oſtendunt, videlicet:

V

1. *De educatione Tyronum* lib. 1. 2. Hymni Sacri. 3. Tragœdia Sanctæ Flaviæ Virginis, & Martyris. 4. Martyrium S. Placidi, & ejus Fratrum. 5. De Partu Virginis, ſeu de Nativitate Domini, Dialogi. 6. De Judicio Uuiverſali, Tragœdia. 7. Tragœdia admodum pia, & delectabilis coram D. Margarita ab Auſtria diligentiſſimè relata. 8. Tragedia Martyrii Sanctæ Catharinæ. 9. De Sanctiſſimo Eucharistiæ Sacramento libri duo. 10. Sermonum volumina quatuor. Item Italicè 11. Sonetti Sacri. 12. Itinerario d' Italia; in quo memorabilia hujus Regionis, præcipuè verò Monaſteria ferè omnia noſtræ Congregationis accuratiſſimè deſcribuntur anno 1616. Opera hæc omnia mss. extant in prælaudato Monaſterio S. Martini.

Agunt de eo Rocchus Pyrrhus in Sicil. Sacr. p. 2. lib. 4. pag. 199., ubi eum vocat *Virum vitæ candore, & morum probitate inſignem &c.* Petrus Ant. Torn. in *Scriptoribus Marianis* Ord. S. Benedicti pag. 144., & in *Origine, & progreſſu Congregationis Caſinenſis*, ejus Itinerarium Italicum ſæpiſſimè allegat, Monaſteriorum noſtrorum notitias, ac Urbium, in quibus, vel prope quas ſita ſunt, deſcriptiones, ipſis Aurelii verbis in medium proferens; teſtaturque authographum ejuſdem Itinerarii extare ms. in eadem Bibliotheca Sancti Martini. Antoninus Mongitor. Bibliothecæ Siculæ p. 2. pag. 272.

VICTORINUS MANSO ab Averſa Campaniæ Civitate, in Cavenſi Cœnobio Monaſticum Inſtitutum profeſſus eſt anno 1561. die 5. Octob.; cumque nobili ingenio, & non ad humanas tantum, ſed etiam ad ſacras literas mirè propenſo præditus eſſet, eo doctrinæ pervenit, ut ab eruditiſſimo quoque, qui eum, ejuſque Opera noverit, *Vir doctiſſimus, ſummus Theologus, & Philoſophus celeberrimus* paſſim audiat. Viginti ſiquidem annos in noſtris Cœnobiis, Caſinenſi nimirum, Cavenſi, Mantuano, Perufino, Sacram Theologiam maximo plauſu cum docuiſſet, egregium Opus, *Harmoniam Theologicam Patrum, & Scholaſticorum* concinnavit, Literatorum conſenſu eximiis laudibus digniſſimam, præter alia *plenaitem doctrinæ, eruditionis, ac ingenii volumina*, ut inquit Marcus Antonius Scipio in ejus Elogio. Acceſſit morum integritas, ac Monaſticæ diſciplinæ zelus ſingulari cum prudentia conjunctus, quo Monachorum Melitenſium * in Mari Adriatico Ordinis D. Benedicti, & Monachorum S. Baſilii in Urbe Neapoli reformationem a Summo Pontifice ſibi demandatam feliciſſimè abſolvit. Mox Abbas creatus, bis Cavenſe Cœnobium adminiſtravit, deinde Caſinenſe, quo tempore S. Germani Seminarium pro Clericis inſtituendis a Hieronymo Perufino inchoatum, ad culmen perduxit; Nec multò poſt Neapolim ad S. Severini Cœnobium regendum migravit, aliiſque publicis, ſupremiſque Congreg. muneribus, ut puta Deffinitoris, annos plures integrè, ſapienterque eſt perfunctus. Sed virtutum ejus fama longius diffuſa, Clementem VIII. Pontificem Maximum permovit, ut eum Stabienſium primò, ideſt Caſtrimaris * & poſt aliquot annos Arianenſium ex Regia poſtulatione Epiſcopum renunciaret. Paulus verò V. egregiis ejus dotibus, multiplici literatura, ac religioſiſſimis moribus captus, inter Aſſiſtentes Epiſcopos perhonorificè eum cooptavit. Ferturque prælaudatus Clemens, dum Victorinus Epiſcopatus examen ſubiret, admiratus ejus ſapientiſſimas reſponſiones, & reconditam doctrinam, ad circumſtantes converſus dixiſſe: *Iſte magis docet, quàm reſpondet*; tum ſubjunxiſſe, *Cathedræ quidem a ſe ſatis conſultum. Antiſtiti verò non item*; Quæ cauſa fuit eidem Clementi, Victorinum ad Arianenſem Epiſcopatum libentius transferendi. Demum cum Epiſcopatum annos 17. admodum laudabiliter tenuiſſet, Neapoli in S. Severino inter Monachorum manus caducam vitam æternâ commutavit anno 1611. natus ipſe annos 67., mortaleſque exuvias in Eccleſia ejuſdem S. Severini cuſtodiendas reliquit ibi-

* Vulgò Meleda.

Ann. 1598.

* Caſtelamare.

ibique ad ingreſſum Chori uſque in præſens viſitur ejus Sepulchrum hac ornatum inſcriptione:

„ Victorino Manſo Averſano J. U. D. Abbati Caſin. Epiſcopo, & Regiæ Latere „ Conſiliario, Doctrina percelebri, moribus incorruptis, ità probato, ut mere„ retur a Clemente VIII. prius Stabienſiũ, deinde Arianenſium Epiſcopus renun„ ciari, demum a Paulo V. inter Aſſiſtentes Epiſcopos meritò cooptari, qui obiit „ tertia Aprilis die Reſurectionis Domini anno 1611.

„ D. Antonius Toſonus Neapolitanus Caſinenſis Monachus, & ſui Vicarius, „ grati, ac obſervantis animi M. P. ann. Dom. 1612.

Opera Victorini Manſi hæc ſunt.

1. *De vanitate Mundi, deque ſolida Hominis felicitate*, explicatio Eccleſiaſtes Salomonis. Florentiæ ex Bibliotheca Sermartelliana, anno 1580. in 4., & iterum Coloniæ Agrippinæ eodem anno apud Cholinum in 12.; Opus ab eo Florentiæ compoſitum, dum ibidem apud S. Mariam Prioris officio fungeretur, dicatum Antonio Carafæ S. R. E. Cardinali ampliſſimo, traditum autem a ſe in lucem ſuaſione doctiſſimi Cardinalis Stanislai Oſii Epiſcopi Warmienſis.

2. *Harmonia Theologica Patrum, & Scholaſticorum*, in qua ſingula quæque Theologiæ Sacræ capita tùm eruditè, tùm eleganter tractantur, Doctoreſque ad conſenſionem aptiſſimè revocantur. Tomus primus ſcholaſtica inſtitutus methodo, & exactiſſimè diſpoſitus, in libros 25. diſtinctus. Neapoli ex officina Horatii Salviani anno 1594. in 4., & rurſus ibidem eodem anno apud Jacobum Carlinum, & Antonium Pacem, Excellentiſſimo Comiti de Miranda Neapolitano Proregi, ab Authore dicatus, erat enim tunc Victorinus Abbas S. Severini; An autem alios tomos publici juris fecerit, mihi quidem eſt incompertum. Arn. enim Wion, & ex ipſo Poſſevin., affirma nt, Victorinum *de Harmonia Theologica* aliquot tomos ſcripſiſſe, at impreſſionem tantum primi tomi uterque enunciat.

Audiatur modò ipſe Victorinus ſui hujuſce Operis rationem reddens in ejuſdem præfatione. „ Ego nunc ad ejus illuſtrationem acceſſi, eamque ſequutus fui rationem, ut controverſias non tam tractare, & explicare, quàm componere, „ ac ſedare voluerim &c. Decrevi pleraque novæ Theologiæ capita, ex omni „ fermè Schola, ac potiſſimum ex præcipuis Sanctorum placitis, ita mihi tractanda ſumere, ut temperatum, quietumque dicendi genus, ac Latinum „ adhibeam &c. Arbitratus ſum, benè prorſus de hominibus mereri eum, qui „ & quieta diſputandi ratione, & Latinis rerum vocabulis veſtita Theologiæ „ ſenſa declararet &c. Singula quoque delibo, nullum ſtomachor, Sancti Doctoris potiſſimum fructus colligo, & tamen ut non recentia, ac nova, at novo quodam, & recenti genere divina pertracto, Illud autem affirmare non vereor, me non ineptè præſtitiſſe, ut noſtrarum ſcholarum dogmata, non „ Platonicis, atque Ariſtotelicis tantum ſententiis aucta, & illuſtrata, ſed Patrum, ac Theologorum, Græcorum præſertim teſtimoniis probata magis, ac „ communita prodirent &c. Itaque neque audax negotium, neque impudens „ exiſtimari debet; quod concentum quendam eorum facere ſuſceperimus, qui „ varia, non contraria attulerunt &c. Eruditiſſimorum Virorum ſuaſione, atque adeo contentione, ac potiſſimum Stanislai * Reski Poloni, undequaque „ præſtantiſſimi, in hanc deliberationem adductus ſum, liberè teſtantium, me „ numquam ſuſcepti laboris futurum, ut pœniteat, cujus fructum ad bonos omnes perventurum eſſe re ipſa comprobabitur &c. „ De Cardinali verò Oſio Harmoniam Theologicam aduc ms. legente, ſic teſtatur Victorinus. „ Quas „ lucubrationes, nullo tempore interiecto cum legiſſet, cepit a me contendere, „ quippe qui meum hujuſmodi Opus mirificè probarat, ut communis utilitatis „ cauſa imprimendum curarem. „

* Stanislaus Reſki fuit a Secretis prælaudati Cardinal. Stanislai Oſii Epiſcopi Warmienſis; fuitque Canonicus Warmienſis, & Vir doctiſſimus.

Præ-

3. *Præclara Inſtitutio modi procedendi in cauſis Regularium omnium*, multis & allegationibus, & exemplis aucta, & illuſtrata per D. Thimotheum meum Monachum S. * Severini. Venetiis anno reparatæ humanæ ſalutis 1595. apud Franciſcum de Franciſcis Senenſem. Venetiis in Bibliotheca S. Georgii Majoris extat ms. in 4. Victorini Manſi ab Averſa *Practica Criminalis Canonica* tom. 1. a me viſa ibidem anno 1718.

* Cujus Cœnobii Victorinus etiam tunc erat Abbas.

4. *De Eccleſiaſticis Magiſtratibus*, eorumque antiquitate, dignitate, officiis, cæteriſque ad eos pertinentibus, ex Harmonia Theologica D. Victorini Manſi Averſani Monachi Caſinenſis, & Epiſcopi Arianenſis l. 7. Romæ apud Carolum Vulliettum anno 1608. in 4.

5. *De Sacramentis in genere*; teſte Ferdinando Ughellio Ital. Sacr. tom. 6. col. 183. Sed an impreſſum, vel ms. ſit Opus, Ughellius non explicat.

6. *Chronicon Cavenſe*, ad inſtar Chronici Caſinenſis, ex plurimis antiquis monumentis ejuſdem Monaſterii Cavenſis, ms. quod poſtea Alexander Rodulphus, & Auguſtinus Venerius Cavenſes Monachi perfecerunt, ut ſuperius in eiſdem dictum eſt.

De Victorino Manſo ſingulari cum laude agunt Arnold. Wion Lign. Vitæ, p. 1. l. 2. cap. 79. pag. 468., ubi de Scriptoribus Ord. S. Benedicti, at ſupra in Epiſcopis de eo nihil dicit, quia anno 1595., quo Opus Arnoldi prodiit, nondum Victorinus erat Epiſcopus, ſed adhuc Abbas S. Severini, *continuè ſcribens*. Et libro primo ejuſdem partis ſecundæ pag. 128. ejus teſtimonium in medium affert his verbis: „ Alterum, quo probatur, Monachos Cavenſes fuiſſe horum Militum „ Inſtitutores, eſt teſtimonium R. P. D. Victorini Manſi ab Averſa Abbatis nunc „ S. Severini Neapolis, tunc verò Monaſterii Cavenſis, qui in Catalogo Sanctorum ſui Monaſterii ad me tranſmiſſo, ſic de S. Petro Abbate Tertio loquitur: *S. Petrus Salernitanus Abbas III. dicti Monaſterii, Urbani II. Pont. Max. Inſtructor, & Militum Hjeroſolymitanorum Inſtitutor primus &c.* „ Et p. 2. lib. 3. pag. 134. ad diem 12. Aprilis agens de S. Alpherio, iterum Victorini Manſo teſtimonio utitur: „ Dubitat Surius de Canonizatione hujus S. Alpherii, & aliorum trium Abbatum Cavenſium, Petri videlicet, Leonis, & Conſtabilis. At in numerum Sanctorum relatos eſſe didicimus ex epiſtola R. P. D. „ Victorini Manſo ab Averſa, tunc temporis Abbatis Cavenſis, qui anno 1589. „ ad Comitia Generalia Ordinis acceſſurus, declarationem Canonizationis eorumdem ab Illmis, & Rmis S. R. E. Cardinalibus ſuper interpretatione, & „ executione Sac. Œcum. Concilii Tridentini deputatis, viſis eorum actibus, impetravit &c. „ Ant. Poſſevin. in App. Sacr. tom. 2. pag. 145. edit. Venetæ anni 1603., ubi poſt enumerata ejus Opera, ſubdit, *Vivebat his annis Abbas S. Severini Neapolis, ſedulus in ſcribendo*, M. Ant. Scipio in Elogiis Abbatum Caſinenſium pag. 181. primæ editionis Neapol. ann. 1630., ſecundæ verò editionis ibidem anno 1645. pag. 246., ubi eum a multiplici literatura, moribus religioſiſſimis, ac integerrimis, prudentiâ, & charitate in Epiſcopali Præfectura commendat. Ferdin. Ughell. Ital. Sacr. tom. 3. col. 813. in Epiſcopis Stabien., ſivè Caſtrimaris, ubi eum vocat *Virum doctiſſimum, & Antiſtitem Romano Senatu dignum*. Et tom. 7. col. 526., ubi dicit eum floruiſſe anno 1588. uſque ad annum dormitionis ſuæ 1611.; denique tom. 8. col. 313. in Epiſcopis Arianenſibus, ubi iterum eum appellat *Virum doctiſſimum, ſummumque Theologum, Scriptiſque percelebrem*. Petr. Ricord. Hiſtor. Monaſt. dial. 4. pag. 466. a tergo (quamvis ibi pro *Victorino*, *Victorius* dicatur, qui tamen Typographi error in fine libri corrigitur) ubi eum *egregium Philoſophum, Logicum, & Theologum* nuncupat, eſto juvenis adhuc tunc eſſet Victorinus, anno 1575., natus nempe non am-

S. Joann-Hieroſolymitani.

amplius 30. annos. Plac. Puccinell. in Nomencl. Abbatum pag. 4. „ Victorinus „ Manſus Averſanus Monachus, & Abbas Cavenſis J. U. D. reformator Mona„ chorum Melitenſium, Deffinitor noſtræ Congregationis ab anno 1590. uſque „ ad ann. 1598., intimus Clementis VIII., & Pauli V. Pontificum Maxx. Con„ ſiliarius Comitum Mirandæ, & Montis-Rei Vicegg. Neap. Obiit Epiſcopus „ 1611. „ Et in App. Hiſt. de Illuſtribus Abbatiæ Florentinæ Viris cap. x. pag. 76. vocat eum Virum doctiſsimum, diſciplinæ Monaſticæ obſervantiſsimum, qui libros ſingularem doctrinam redolentes poſteris reliquit; citatque Chronicon Cherubini * Myrtii, Conſtantinum Cajetanum, & Fortunatum Scholam; denique in Chronico Abbatiæ Florentinæ pag. 94. multis iterum eum laudat, licèt hic erret. in loco ejus Monaſticæ Profeſsionis, S. Laurentii de Averſa, pro Smæ Trinitatis Cavæ Alumnum dicens, Literis, ac vitæ integritate inſignem vocans, addenſque a Florentina Nobilitate dum Florentiæ Prior eſſet, magna habitum veneratione; Sublaci verò, dum eodem Prioris officio ibidem fungeretur, elegantiſsimam, doctiſsimamque Orationem habuiſſe in translatione Corporis Sanctæ Chelidoniæ, ibique excepiſſe D. Laudiciam Maragli in *Abbatiſſam*; D. Agatham Perinelli in *Prioriſſam*, D. Deodatam Gregorii in *Novitiarum Magiſtram*; D. Annam Gregorii in *Celerariam*, Moniales Cœnobii Peruſini, vulgò *Sperandio*, illuc miſſas, ut obſervantiam Monaſticæ Regulæ inſtituerent, ac firmarent in novo Monaſterio S. Joannis Baptiſtæ a Cardinali Marco Antonio Columna Commendatario Sublacenſi ibidem a fundamentis erecto, ut Abbati S. Scholaſticæ Sublacenſis pleno jure ſubiectum eſſet. Reformaſſe Monachos D. Baſilii Neapolis; reſtauraſſe Eccleſiam Monaſterii ſui; Dormitorium ampliaſſe; Bibliothecam optimis libris, Sacrarium pretioſa ſuppellectili, Archivum meliori ordine ditaſſe; jura, ac bona Monaſterii recuperaſſe &c. Nicol. Topp. in Biblioth. Neapolit. pag. 311., ubi Philoſophum, & Theologum celeberrimum eum appellat, qui magna cum laude ſui nominis, & ornamento, ac gloria ſui Ordinis edidit &c. Leonardus * autem Nicodemus in Additionibus ad eumdem Toppium pag. 249. hæc inter cetera ſubjungit: „ E' gloria dell' Autore, che „ l'altrettanto dotto, quanto pio Cardinale Otio quaſi lo coſtringeſſe a dare in luce „ il detto libro [*Harmonia &c.*] „ Julius Cæſar Capaccius in libro, cui titulus: *Il Segretario* pag. 223. a tergo, Epiſtola ad Victorinum data ſic eum laudat. „ Quell' andar vagando, che fà V. S. nei fioriti prati della Theologia, e quel „ ſugghiar tanto guſtoſo della Dottrina de' Padri, e degli Scolaſtici, la fà ſcor„ gere per un Ape induſtrioſa, che brami di fabricare negli Alveari di una buona „ volontà di giovare agli ſtudioſi, un nettare, che paſchi la mente in quella ma„ niera affettuoſa Platonica, di cui è imagine appunto la ſua Harmonia, che ora „ ha data alle ſtampe. Mi par ella talhora un Marſilio, quando filoſoficamente „ e' teologa; mi pare un ingegnoſo Pico, quando teologicamente và filoſo„ fando; ma mentre inſino alla divinità vola, la ſcorgo un Paolo; che ſi laſcia „ rapire a quegli indicibili ſegreti, & a quelle grandezze, che non ſi laſciano ca„ pire da baſſi ingegni, quale è il mio, che accoſtandoſi alla fecondità del ſuo, „ vorrebbe attingerne qualche particella; Pure non ſono più, e per quelche „ poſſo, aggradiſco, lodo, & ammiro le ſue fatiche, e vorrei eſſer tutto lingua „ per celebrarle; ma mi accorgo, che val più un regiſtro della ſua fama armoni„ ca, che non valerebbero tutti i calami, e tutte le avene ruſtiche di un povero „ Paſtorello. Di quel, che ſcrive nelle materie Canoniche, ſia tromba la ſua „ Religon Caſinenſe, e della materia ſpirituale *della Vanità del Mondo*, faccia „ anco ſede il Mondo &c. „ Et pag. 224. a tergo in Epiſtola ad D. Clementem a Neapoli Generalem in Curia Romana Congregationis noſtræ Procuratorem,

* De eo ſupra L. C.

* Seù potiùs Antonius Magliabecchius, qui notitias ferè omnes ad Toppianã Bibliothecã corrigendam, & augendam eidem Nicodemo, uti ego accepi, tranſmiſit.

ite;

V.

iterum de Victorino Manſo idem Capaccius loquitur. „ Mi obligò V. P. M. R.
„ con debito di parentela; fu certo obligo grande, bramato da me, per poterle
„ far dimoſtrazioni della ſervitù mia; ma fu egli maggiore, e crebbe in buona
„ ſomma, quando mi diede per ſervitore al P. Abbate D. Vittorino Manſo, a
„ cui brama tutta queſta Città di ſervire, avendola egli fatta ligia con la bontà
„ della vita, col valor delle belle lettere, con quella faccia veneranda, lieta,
„ allettatrice di tutti gli animi virtuoſi. Mantenghimi V. P. la grazia di coteſto
„ Padre di tanto merito, acciocchè mi ami conforme all' oſſervanza, che le
„ porto &c. „

Præterea Victorini mentionem faciunt Jacobus Geſnerus in Bibliotheca Univerſali fol. 814. Alexander Rodulphus prælaudatus in Chron. Caven. Gabr. Buccel. in Benedicto Rediv. & in Annalibus Benedictinis parte 2. pag. 150., & ſeq. Georgius Matthias Conigius in Bibliotheca vet. & nov. pag. 503. col. 2. Jul. Ambroſ. Luc. in Ital. ſacr. reſtr. auct. pag. 1019. Joan. Anton. Summonte in Hiſtoria Neapolitana. tom. 1. circa finem. Bern. Pez Epiſt. x. apologetica pag. 254. Felix Egger in Idea Ordinis Hier. Bened. lib. 2. parte 2. diſſert. 4. decade 4. pag. 282. ubi tamen duos Victorinos ponit, unum ab Averſa Epiſcopum Caſtrimaris, & Arianii, alterum è Monte Caſini Epiſcopum Stabienſem, & Arienſem, cum unus & idem ſit Victorinus Manſo ab Averſa Stabienſis, ſive Caſtrimaris, ac deinde Arianenſis Epiſc., ut ſepius dictum eſt. Item de eo Conſt. Cajet. & Maurus Marcheſius. In Regeſtis mss. pag. 227. a tergo in margine; *Vir doctiſſimus multa ſcripſit*.

VICTORINUS a MESSANA Prior Monaſterij S. Placidi ejuſdem Urbis, ac deinde S. Mariæ Montis Regalis in Sicilia, ſcripſit anno 1610. Italice opuſculum hiſtoricum hujuſce tituli.

Viginti quatuor miracula meritis Fr. Antonini Commiſſi Congreg. Caſin. in Monaſt. Montis Regalis in Sicilia defuncti, patrata:. Extat ms. Romæ in Bibl. Sapientiæ, in 3. tomo Miſcell. Sacr. Conſtant. Cajet. pag. 48. num. 76.

VICTORINUS a PARMA alumnus, ut puto, S. Joan. Evang. ejuſdem Urbis, Vir Mathematicarum facultatum peritus, diſcipulus D. Alphonſi de Iſè Mathematici percelebris edidit opuſculum cum hoc titulo.

Problemata, & Theoremata Geometrica, & Mechanica, publice demonſtranda. Bononiæ anno 1633. typis Clementis Ferronij in 4.

VICTORIUS, SIVE VICTORINUS Siri Parmæ ſimiliter natus, ibidemque in Cœnobio S. Joannis Evangeliſtæ Monaſticam Religionem profeſſus anno 1625. die 8. Decembris ab ipſa Juventute hiſtoriarum lectione admodum delectatus, ſenſim hiſtoriæ ſcribendæ cupiditate incenſus fuit, quam ſedulo, ac diligenter, nec improſpero eventu pertractavit. Nam cum nobilis, præſtantiſque Scriptoris fama frueretur, a Xhpño Galliarum Rege Ludovico XIV. Regius Hiſtoriographus, ab Eleemoſinis, & a Conſiliis Status electus fuit; Pariſios itaque Superiorum noſtrorum permiſſu profectus, in eaque Urbe otium nactus, quale res, quam animo conceperat, poſtulabat, inſignis quoque, ac pinguis Abbatiæ ex regia Munificentia auctus redditibus, Univerſales ſui temporis hiſtorias plurimos in libros copioſiſſime, ac fuſiſſime Italica lingua digeſſit, ingenti quidem labore, non tamen hiſtorica methodo ſtricte ſervata, ſed laxiore quodam ſtyli genere, nam præter ipſam rem hiſtoricam, & politicas animadverſiones, plura identidem in medium affert documenta, Epiſtolas nempe, Conſultationes, Conſilia, Tractationes, Reſcripta, Juſſiones &c. aliaque id genus, deſumpta fere omnia ab ipſis authographis undique conquiſitis; eaque de causa opus hoc ſuum *Mercurium* nuncupavit; Ut enim Mercurius Deorum fingitur Nuncius, ita Author Principum mandata, conſilia, &, ut ita dicam, ipſas abditiſſimas coram cogitationes, omni-

omnibus manifeſtat; quod ſane Opus ſicuti multæ eſt curioſitatis, & Politicis omnibus, nedum Principibus, ac eorum Miniſtris ad prudentiam comparandam, uſumque rerum addiſcendum perutile, ſic pro hiſtorica narratione ſatis prolixum videri poteſt; adeo tamen avide exceptum, & caute ab omnibus ſervatum, ut jam admodum rarum evaſerit. Deceſſit Victorius Pariſijs anno 1685. ætatis ſuæ 78. Librorum autem, quos in publicam lucem emiſit, ſequentem dumtaxat numerum hactenus ſum aſſequutus.

1 *Mercurio, overo Hiſtoria*, de correnti tempi, tomo primo in Geneura l'anno 1646. in 4. 2. Tomo ſecondo in Caſale l'anno 1647. è parimente in Geneura l'iſteſſo anno 1647. 3. Tomo terzo in Lione l'anno 1652. 4. Tomo 4. in Caſale l'anno 1655. 5. Tomo 5. in Caſale l'anno 1655. 6. Tomo ſeſto in Caſale l'anno 1655. 7. Tomo ſettimo in Caſale l'anno 1667. 8. Tomo ottavo in Caſale l'anno 1667. 9. Tomo nono in Caſale l'anno 1667. 10. Tomo decimo in Caſale l'anno 1667. 11. Tomo undecimo in Caſale l'anno 1667. 12. Tomo duodecimo in Parigi l'anno 1670. 13. Tomo terzodecimo in Parigi l'anno 1672. 14. Tomo quartodecimo in Parigi l'anno 1674. 15. Tomo quintodecimo in Firenze l'anno 1682. 16. Tomo ſeſtodecimo in Firenze l'anno 1682. 17 Tomo decimoſettimo in Firenze l'anno 1682. Anno autem 1716. legi Romæ in Catalogo Librorum Jo. Croſſier Galli celebris Bibliopolæ duos alios tomos Mercurij Siriani nempe 18., & 19., impreſſos illos quidem; Sed quia jam pridem eos in Galliam miſerat, ideo locum, & annum impreſſionis ſcire non potui. Item Victorius edidit.

20. *Memorie recondite* Tomo primo in Parigi l'anno 1677. 21. Tomo ſecondo in Parigi l'anno 1677. 22. Tomo terzo in Parigi l'anno 1677. 23. Tomo quarto in Parigi l'anno 1677. 24. Tomo quinto in Lione l'anno 1679. 25. Tomo ſeſto in Lione l'anno 1679. 26. Tomo ſettimo in Lione l'anno 1679. 27. Tomo ottavo in Lione l'anno 1679. Octo iſti tomi memoriarum reconditarum, qui continent monumenta hiſtorica ab anno 1601. uſque ad ann. 1640. impreſſi pariter ſunt *in Ronco* 1677. ut ego ipſe vidi Romæ in celeberrima, ampliſsimaque Bibliotheca Caſanattenſi in Conventu FFr. Ordin. Prædicatorum S. Mariæ ſupra Minervam. Item.

28. *Il Politico Soldato Monferrino*, overo, diſcorſo Politico ſopra gli affari di Caſale, *del Capitano Latino Verità Monferrino*. Con la relatione del Soccorſo introdotto in Caſale dal Generale Arcurt. In Caſale di Monferrato 1649. per Antonio Pineto 4. Liber eſt admodum eruditus, de quo Angelicus in *Viſiera alzata, Hecatoſte di Scrittori &c.* Parmę 1689. pag. 71. ſic loquitur „ Queſto libro fù ſtampato in Venezia da Gio: Antonio Giuliani, e l'Autore fù *D. Vittorio Siri* Scrittore de Mercurij, e dell' iſteſſo purè, benche ſotto altro nome.

29. *Lo Scudo è l'Aſta del Soldato Monferrino* impegnati alla difeſa del ſuo Politico Siſtema; contro l'Hiſtorico * Politico Indifferente da Collennuccio Nicodeonte; Con un diſcorſo Politico ſopra i correnti affari d'Italia. In Ceſalù appreſſo Attabaliſſa Leontino 1641. è queſto pure hebbe il Natale in Venezia, Stampato da uno da Fivizzano &c. Ita Aproſius.

* Id eſt Cæſarem Gotho, ut prim. parte in eodem dictum eſt.

30. *Bollo del Mercurio veridico del Birago* Venetijs, ſed annus, & impreſſor deſideratur.

Parmæ in Bibl. S. Jo. Evang. vidi anno 1709. Victorij Siri Tomos 18. mss. in fol. qui potius Collectanea erant Scripturarum, Narrationum, Sermonumq. politicorum, ad ſuam Mercurialem hiſtoriam pertinentium. inter eos unus tomus talem præferebat titulum.

31 *Mitridato di D. Vittorio Siri* per l'Iſtoria di Portogallo, e Mercurio Veridico del Dottor Birago. De

De Siri operibus, Mercurio ſcilicet, & Memorijs reconditis,ita loquitur Author Catalogi præcipuorum Hiſtoricorum &c. impreſsi Pariſijs anno 1713. Claſſe 23. „ pag. 136. „ Ces memoires ſont aſſez curieux, & aſſez eſtimez, on voit bien „ en les liſant, què l'Abbè Siri etoit Hiſtoriographe penſionnè de Gaſton „ de France Duc d' Orleans. Cet ouurage eſt plus rare, que le *Mercure* „ du Meme Autheur, dont nous parlons plus baſ. „ Id eſt pag. 145. & ſequent; „ ubi ſic habet. „ Cet ouurage, qui s'etand depuis 1640. juſque en 1648. eſt „ tres curieux pour les pieces originales, qu' il contien; Il eſt aſſez rare de le „ trouver complet: Ces ſont des memoires fort utiles pour travailler a l' Hiſtoi- „ re: Mai il faut, come dans beaucoup d' autres ouurages d hiſtoire, y appor- „ ter du diſcernement. Il etè paye pour ecrire, & l' on s' apperçoit en plus d' un „ en droit. Nous avons parlè plus haut d' un autre ouurage de l' Abbè Siri, dont „ celui ci n' eſt que la ſuite, quoiqu' il ſoit fuit ouparavant. „ præmiſerat autem, hunc Siri Mercurium dividi in 13. volumina colligata in 15. , & aliquoties in plura.

Cæterum Victorius Siri laudatur ab Hilario * Bologna in magna panegyrica Oratione de S.P. Benedicto, ejuſque Ordine pag. 63., ubi vocatur, *Vir celeberrimus*. Ab Andrea * Raynerio in Hiſtoria panegyrica S. Anſelmi tom. 1. in præfatione, ubi aſſerit, eum fuiſſe Laureatum in Sacra Theologia, admodum verſatum in Hiſtoriis, & in Mathematicis diſciplinis eruditum, ſublimi ingenio præditum, in rebus politicis inſignem, in dicendo egregium, in ſcribendo ſenſatum; Abbatem *Benedictum* [ut dicunt] id eſt abſolutum a Religione Monaſtica Regulari, & in titulum alicujus Abbatiæ, extra Congreg., creatum; Conſiliarium Status, & Hiſtoriographum Regium, magno in honore ab Italiç Principibus habitum &c. A Julio Cardinali Mazzarino in Epiſtola ad Cardinalem Grimaldum data anno 1647. die 1. Decembris, ex qua apparet defenſum eum fuiſſe a Mazzarino contra Ducem * Vindocinenſem, qui in illum perſecutionem moverat; Quæ Epiſtola una cum aliis ejuſdem Cardinalis extat Romæ apud Julium Mandoſium eruditiſſimi Equitis Proſperi Mandoſii nuper defuncti digniſſimum filium, paternæ virtutis, & eruditionis hæredem. A Benedicto Bacchini in ſua ipſius vita a ſemetipſo ſcripta impreſſa Venetiis 1723. in 34. tomo Ephemer. Literat. Italiæ. art. 11. pag. 304. n. 9. „ Acceſſerant tunc temporis (Cœnobii Parmenſis Bibliothecę) libri, „ & ſanè optimi Abbatis Victorii Siri, ejus Monaſterii Alumni, qui Xpmi Regis „ Hiſtoriographus Pariſiis tunc deceſſerat. „

* De eo ſupra L. H.

* De eo ſupra L. A.

* Vendome.

VILLIELMUS CAPISACCHI Patria Narnienſis in Umbria, apud D. Scholaſticæ Sublacenſis Proto-Cœnobium Monaſticam vitam profeſſus eſt anno 1525. die 24. Auguſti, cujus Smi Aſceterii amore flagrans, nec labori, nec diligentiæ pepercit, ut ejus Chronicon pro virili parte concinnaret, cui ipſe Villielmus hunc titulum præfixit.

1. *Chronicon Sublacenſe Villielmi Capiſacchi* Narnienſis Sanctorum Benedicti, & Scholaſticæ Cœnobii Sublacenſis Monachi ſtabiliti, ſub Congregatione Caſinenſi, aliàs S. Juſtinæ Patavinæ; ad Reverendiſs., & Illuſtriſs. Dominum Marcum Antonium Cardinalem Columnam ipſius Cœnobii Commendatarium; & ad ejus Sac. Monaſterii Monachos, nec non ad omnes ejuſdem Abbatiæ Indigenas. Scriptum anno 1573.

Conſtat hoc Opus libris x., paginis integris 220., ejuſque hypotheſim ipſemet Capiſacchius in præfatione his verbis explicat. „ In hoc volumine aliqua de Smo „ Patre Benedicto a Nurſia, Occidentis Monachorum cum almifico Patre, tùm „ etiam origine, ac fonte totius Monaſticæ converſationis, quæ a D. Papa Gre- „ gorio hujus nominis primo, ac Magno, conſulto relicta fuerunt, continentur.

& quæ

„ & quæ ſubſequuntur hactenus poſt Beatiſſimum Patrem Benedictum in Sacro „ Sublacenſi Cœnobio geſta fuerunt, & ad noſtra pervenerunt tempora, quoad „ fieri potuit, vita comite, Deoque opitulante ſedulò deſcribentur. „ Extat in eodem Monaſterio Sublacenſi; quod Opus Cherubinus Myrtius proſequutus eſt a prædicto anno 1573. uſque ad annum 1629.; ut prima parte dictum eſt in eodem Cherubino pag. 116., item ſcripſit Vilhelmus.

2. *Vitam Sanctæ Cleridoniæ Virginis*, ejuſque translationem ad Monaſterium Sublacenſe Sanctę Scholaſticæ; aſſervatur ms. in Sacrario, exemplar autem in Biblioth. omnia latino, elegantique ſermone exarata.

* Nizza di Provenza.

VINCENTIUS BARRALIS SALERNA ortus eſt Niceę * in Provincia, olim Galliæ Narbonenſis; Inſtitutum verò noſtrum Lirini, quæ Inſula eſt Mediterranei Gallici Maris, parva quidem, ſed amęnitate, & religioſa diſciplina, quæ in ea diù viguit, celeberrima, amplexus eſt ann. 1577. die 12. Martii. Sacræ Theologiæ lauream adeptus, Eccleſiaſticæ Antiquitatis ſtudiis penitus ſeſe addixit, præſertim quæ ad Religionis noſtræ decus conferre videbantur; nam cum in Monaſterio Montisregalis in Sicilia degeret anno 1609., inſigne ibi excitavit Carthophilacium, in quo veluti in arce tutiſſima omnes mss. Membranæ, Chartulæ, Codices, Libri, omniaque Jura, & Tabulę Regii, ampliſſimique illius Cœnobii aſſervarentur, quod laudabile Opus ſemeſtri dumtaxat labore feliciter confecit: Ad Sacram deinde Inſulam Lirinenſem converſus, multo majore ſtudio, eam illuſtravit, compoſita, editâque in lucem inſigni, ac utiliſſima ejuſdem Cœnobii Chronologia. Ad *titularem* Abbatiam demum evectus, in eadem Sicilia ad obitum uſque permanſit, qui ei contigit Panormi in Monaſterio SS. Benedicti, & Aloyſii. Chronologiæ verò ſuæ hunc titulum appoſuit.

Chronologia Sanctorum, & aliorum Virorum Illuſtrium, ac Abbatum Sacræ Inſulæ Lirinenſis in unum compilata, multis additis Annotationibus per D. Vincentium Barralem Salerna Monachum Lirinenſem. Lugduni anno 1613. apud Thomam Soubron in 4. ſumptibus Rigaud in Vico Mercatorio ſub ſigno Fortunæ. Ita Andres Roſſottus. Sed in Codicibus a me viſis deeſt *apud Thomam Soubron*, ſed tantum adeſt, *Sumptibus Petri Rigaud &c.*

In hac Chronologia præter memorias, ac geſta SS., ac Virorum Illuſtr. Lirinenſ. inſtaurata, eorum quoque Scripta doctiſſima in publicam utilitatem quàm emendatiſſimè evulgantur. Itaque poſt deſcriptionem Inſulæ Lirinenſis per eundem Barralem adornatam, hæc pariter exhibentur.

1. Vita S. Honorati Abbatis Fundatoris Lirinenſis Cœnobii, & Archiepiſc. Arelatenſis, per S. Hilarium item Archiep. Arelatenſ. 2. Vita S. Odilonis per S. Petrum Damianum, itemque de Fauſto Regienſi Epiſcopo. 3. Vita S. Attalæ Abbatis Lirinenſis. 4. Vita S. Hilarii Epiſcopi Arelatenſis. 5. De Sancto Vincentio Lirinenſi, ejuſque libro adverſus Hæreſes. 6. Vita Sanctorum Lamberti, Capraſii, Arnulphi, Lupi, Porcarii, Cæſarii Arelatenſis Epiſcopi, & ejus Sermones ad Monachos. 7. Paſſio S. Aytulphi, & Sociorum. 8. S. Eucherii Lugdunenſis Epiſcopi Opera. 9. Vita S. Columbani Abbatis, & ejus Opuſcula, & Epiſtolæ. 10. Vita SS. Maximi Epiſcopi Regienſis; Siffredi Epiſcopi * Carpentoractenſis, Thuriani Epiſcopi Dolenſis, & Leufredi Abbatis. 11. Vita, & Opera Dionyſii * Faucherii Monachi Lirinenſis doctiſs., ac præſtantiſs., ſub Congreg. Caſin.; omnia opportunis ejuſdem Barralis Annotationibus illuſtrata.

* Carpentras.

* De eo prim. p. L. D.

De eo agunt prædictus Andr. Roſſott. in Syllabo Scriptorum Pedem. pag. 554. Franc. Auguſt. della Chieſa, in Catalogo Scriptor. Pedem. pag. 226. Philippus Labbè Biblioth. Biblioth. pag. 349. Gabriel Buccell. in Bened. Rediv. ad ann. 1515.

James

James in Appendice ad Bibliothecam Bodleianam. Ant. Teiſſer in Catal. Author. qui librorum Catal. ſcripſerunt parte 1. pag. 312. Author Catalogi præcipuor. Hiſtoricorum impreſs. Pariſijs Gallicè anno 1713. Claſſe xı. pag. 45. Bern. Pez Epiſtola x. Apol. pag. 254. In Regeſt. ms. pag. 286. a tergo, ubi tamen dicitur fuiſſe a *Lucmano*, quod fortaſſe eſt Oppidum, aut Caſtellum Territorij Nicienſis, & in margine: *Abbas titularis Vir pietate inſignis &c.*

VINCENTIUS BORGHINUS genere apud Florentinos nobili natus, Monaſticam Profeſſionem in Patria apud inſigne Cœnobium S. Mariæ [vulgo Badia] ſacramento firmavit anno 1532. die 24. Junij, & poſt aliquot annos ejuſdem Monaſterij Prior fuit. Floruit magna doctrinæ opinione, præſertim in Romana, Græcaque literatura, ac Hetruſcis Muſis, cui rara prudentia, ac mirabilis in rebus agendis induſtria ornamenti plurimum afferebant; Ea propter Magni Hetruriæ Duces ſingularem benevolentiam, ſimulque beneficentiam in eum oſtenderunt. Coſmus namque primus celeberrimæ Academiæ * Graphicæ, vice ſui illum præpoſuit, ſuumq; *Locumtenentem* declaravit, qui tanto honore cumulatus, ut expectationi de ſe conceptæ reſponderet, & nobilium juxta, ac utilium Artium ſtudioſis provirili conſuleret; & prodeſſet, innumeras penè formas, ſive graphicas deſcriptiones celebriorum utriuſque facultatis, pingendi, ſcalpendique Profeſſorum, ingenti volumine comprehenſas illis imitandas propoſuit. Quinimò præclaris proprij ingenij fœtibus tum metro, tum ſoluta oratione conſcriptis, univerſæ Reipublicæ literariæ commodum, ſplendoremque haud modicum attulit; jure a Georgio * Vaſario, nobilitate, probitate, ac doctrinâ clariſſimus, atque omnium bonarum Artium, & amator, & peritus nuncupatus, ac dignus, quem omnes ferè Authores tam coævi, quam poſteriores ob eximiam eruditionem, & allegent, & commendent. Franciſcus item primus Coſmi Filius, & Succeſſor cognita Borghini integritate, charitate, cęteriſque egregijs virtutibus, Priorem, ſive * *Hoſpitalarium* magnæ Domus Innocentium eum conſtituit, quod munus Florentiæ præcipuum eſt, ac perhonorificum, in quo ità Borghinus ſe geſſit, ut eam Domum ære alieno, quo gravatam reperit, liberaverit, redditus auxerit, vetera ædificia reſtauraverit, nova extruxerit, ſummaque frugalitate cum reliquis Miniſtris communi victu, menſaque publica ſemper uſus fuerit. Fama eſt apud Puccinellum, Archiepiſcopatum Piſanum ab eodem Serm̃o Magno Duce Franciſco ſibi oblatum, pro ea, qua præditus erat, humilitate, invicta conſtantia recuſaſſe. Quod ipſum affirmatur etiam in Regeſt. ms. pag. 104. a tergo: *Reſpuit Inſulas Piſanas oblatas; plura ſcripſit*. Itaque in eodem charitatis officio ad obitum uſque perſeverans, anno 1580. die 15. Auguſti ad Superos, uti ſperare fas eſt, feliciter evolavit, magno totius Civitatis luctu, quæ eum mirificè venerabatur, ingentique honore in ejuſdem Hoſpitalis Eccleſia tumulatus. Ejus effigies ex marmore anaglypta adhuc conſpicitur in proſpectu Domus de Valoribus in Via Albitiorum, ubi plurium præſtantiſſimorum Virorum Urbis Florentinæ imagines eodem modo ſculptæ * viſuntur. Opera, quæ reliquit, his titulis decorantur.

* Luogotenente di Sua Altezza nell'Accademia del Diſegno.

* In Vitis Pictorum &c.

* Spedalingo.

* Ab Andrea Ferruccio, Valerio, & Simone Ciolis.

1. *Diſcorſi di Monſignor D. Vincenzo Borghini*; Al Serm̃o FRANCESCO MEDICI Gran Duca di Toſcana: Parte prima; Recati a luce da' Deputati per ſuo teſtamento; Con la Tavola delle coſe più notabili. In Fiorenza nella Stamperia di Filippo, e Iacopo Giunti, e Fratelli 1584. in 4. In queſta prima parte ſi tratta: Dell' Origine della Città di Firenze. Diſcorſo I. Della Città di Fieſole. II. Della Toſcana, e ſue Città. III. De' Municipj, e Colonie Romane. IV. Delle Colonie Latine. V. Delle Colonie Militari. VI. De' Faſti Romani, e del modo di contar gli anni. VII.

C 2. *Diſ-*

2. *Diſcorſi di Monſignor D. Vincenzo Borghini*. Al Sermo FRANCESCO MEDICI Gran Duca di Toſcana. Parte ſeconda. Recati a luce da' Deputati per ſuo teſtamento; colla Tavola delle coſe più notabili. In Fiorenza, nella Stamperia di Filippo, e Jacopo Giunti, e Fratelli 1585. in 4. In queſta ſeconda parte ſi tratta: Dell' Arme delle Famiglie Fiorentine. I. Della Moneta Fiorentina. II. Se Firenze fu ſpianata da Attila, e reedificata da Carlo Magno. III. Se Firenze ricomperò la libertà da Ridolfo Imperatore. IV. Della Chieſa, e Veſcovi Fiorentini. V. Qui tamen Tractatus titulo tenus in hac ſecunda parte reperitur, cum ſeorſim impreſſus ſit, ut ſequitur:

Trattato della Chieſa; e Veſcovi Fiorentini, di D. Vincenzo Borghini: All' Illmo, e Rmo Monſig. il Sig. Aleſſandro Medici Cardinale, e Arciveſcovo di Fiorenza. In Fiorenza nella Stamperia del Giunti 1585.

3. *Continuazione delle Vite de' Pittori, Scultori, & Architetti* ſcritte già da Giorgio Vaſari. Ità Jo. Marius Creſcimb. Comment. in Hiſt. ſuam vulgaris Poeſeos, qui inſuper in iiſdem Comment. vol. 5. pag. 6. „ Dal Baldinucci [inquit] „ *notiz. de Profeſſ. del Diſſegno*, Secolo 1. pag. 11. 12. 15. fu veduto ms. appreſſo „ *Vincenzo Borghini* Priore degl' Innocenti di Firenze, un' Commentario Anonimo ſopra la Comedia di Dante circa il 1334. „

4. *Annotazioni, e Diſcorſi* ſopra alcuni luoghi del Decamerone di Gio. Boccaccio fatte da' Deputati delle loro Altezze Sereniſſime ſopra la correzzione di eſſo *Boccaccio* ſtampato l' anno 1573. In Firenze l' anno 1574. preſſo i Giunti in 4. Ità doctiſſimus Juſtus Fontanini nunc Archiepiſcopus Anciranus, in Catal. Selectiorum Authorum, qui Italica Lingua de præcipuis Artibus, & Facultatibus ſcripſerunt pag. 91. a tergo, ubi ſic: „ I Deputati furono *Vincenzo Borghini*, Baſtiano Antinori, e Pier Franceſco Cambi; „ & pag. 111. in Claſſe 10. Criticorum, & Antiquariorum, refert primo loco: *Diſcorſo con i Precetti di Vincenzo Borghini*, del modo di far gli Alberi delle Famiglie Nobili Fiorentine. In Firenze l' anno 1602. preſſo i Giunti in 4.

Romæ in Bibliotheca Sapientiæ in 3. tomo Miſcell. profan. Conſt. Cajet. extat liber ms. cum hoc titulo: 5. *Lettere del P. D. Vincenzo Borghini Fiorentino*, Caſinenſe, e Spedalingo degl' Innocenti di Firenze; pagg. 180. Sunt quamplurimæ, & admodum eruditæ, & ferè omnes verſantur circa Antiquitatis hiſtoricæ monumenta. In Catalogo verò mss. Biblioth. Collegii Gregoriani de Urbe excitatæ a laudato Conſtantino Cajetano, cujus mss. nunc extant in eadem Biblioth. Romanæ Sapientiæ; in ſerie Scriptorum, qui res Italicas literis conſignarunt, ſic legitur: *Romanorum Familiæ Vincentii Borghini* R. S. 20. Et in ſerie Scriptorum Epiſtolarum: *Lettere del P. D. Vincenzo Borghini* R. S. 45. Qui Catalogus aſſervatur Romæ in noſtris ædibus S. Caliſti in Archivo Procuratoris Generalis, Libri verò impreſſi ejuſdem Bibliothecæ Gregorianæ ceſſerunt Bibliothecæ inſignis Domus de Propaganda Fide.

6. Florentiæ apud nobilem Virum Jo. Gualbertum Guicciardini aſſervantur plurima mss. Vincentii Borghini, ab impreſſis ejus Operibus plane diverſa; Sed, quod vehementer dolendum eſt, omnibus nunc impervia, ut Vir Cl. Virginius * Valſechius, mihi ipſi ſcripſit Florentia anno 1721. die 20. Auguſti his prorſus verbis: „ Quanto a' Mss. di Monſig. Borghini, io feci parlare a queſto Signore „ Gio. Gualberto Guicciardini poſſeſſore de' medeſimi, ſe ſi foſſe compiaciuto, „ che io andaſſi a vederli, e ſcorrerli, per vedere, che coſa contenevano, ma „ per mia mala fortuna, fu riſpoſto di nò, per averlo prima negato anche a degli „ altri, onde ci converrà contentarci delle notizie, che già in altra mia le communicai, cioè, che di varj ſuoi Trattati imperfetti, e Studj, ci ſono da in circa

* De eo paulo poſt.

150. Li-

„ 150. Libri, o tomi legati, e dacirca 60. cartoni, con dentro una quantità di
„ fogli volanti, e lettere ſiſſue, come di altri a lui ſcritte. I ſudetti Studj, e
„ Spogli erano tutti ordinati a fare come una compiuta Storia, o Trattato delle
„ coſe Fiorentine, conforme l'idea, che i Deputati, o Editori delle ſue Opere
„ impreſſe ci rappreſentano nella Prefazione *Alla Nobiltà Fiorentina*, dove ci
„ accennano, che *l'Auttore pensò di dividere l'intrapreſa Opera da intitolarſi,*
„ *dell'Origine, e Nobiltà di Firenze, in tre parti; la prima aſſegnò all'Origine*
„ *della Città; la ſeconda a' ſuoi primi avvenimenti; la terza alla Lingua &c.*
„ Queſti Mss. ſono gli ſteſſi ſuoi Originali, de i quali parlano li detti Deputati
„ nella medeſima Prefazione, *Che tra le ſue note abbiamo trovato quello, di che*
„ *egli diſſegnava ſcrivere, concetti tutti belliſſimi, non trattati da altri, e degniſſi-*
„ *mi di ogni dotto Amadore delle notizie antiche, e della noſtra favella*. Le occu-
„ pazioni, che furono cagione, che non poteſſe compire le ſue Opere, furono
„ le cure dello Spedale degli Innocenti, di cui fu fatto Priore dal Sermo Franceſco
„ de Medici Gran Duca di Toſcana, che ha il titolo di Monſignore, ed ha una
„ groſſa amminiſtrazione congionta con un governo aſſai faſtidioſo di quelli, che
„ vivono in quello Spedale, che ſono Baſtardi, e Baſtarde; e fu a quel luogo il
„ noſtro Borghini di molto profitto, sì nell' economico, come anco nello ſpiri-
„ tuale, come può vederſi preſſo il Puccinelli. Ità Valſecchius.

Cæterum Burghinum impenſe laudant, Arnold. Wion Lign. Vitæ p. prim. l. 2. cap. 79. pag. 468. Ant. Poſſev. in App. Sacro tom. 2. pag. 527. edition. Col. 1608. ubi vocat eum *Vincentium Burginum*, aliàs *Burghinum*; & in Appar. ad Hiſtorias in poſtremis editionibus; iterumque in Bibliotheca Selecta tom. 2. pag. 293. quibus in locis aſſerit Burghinum *ſcripſiſſe eleganter, & ſine fuco, & ejus Opuſcula digna certè eſſe, quæ perlegantur*. Et Julius Negri infra allegandus, citat Poſſevinum Bibl. Select. ſect. 3. lib. 16. ſic de Burghino dicentem: „ Quamobrem non „ mentiar, opinor, ſi eum inter primos rerum Hetruſcarum Scriptores adnu- „ merem. „ Petr. Ricord. Hiſt. Monaſt. Dial. 4. pag. 458., & ſeq;, ubi vocat eum Grecè, & Latinè doctiſsimum, optimi in ſcientijs, & in rebus agendis judicii, quem Benedictus Varchi, & Petrus Victorius Literatorum ejus temporis facilè Principes, tanti fecerunt, ut ſæpiſsimè in ſuis Operibus perhonorificè ejus meminerint; & primus quidem in *Dialogo Linguarum* Borghinum Interloquutorem conſtituerit: Laudatque Ricordatus Borghini prudentiam, & induſtriam in gubernanda Innocentium Domo, ejuſque morum dulcedinem, & comitatem, qua veluti magnetica quadam vi omnium corda in ſui amorem alliciebat, & compellebat. Michael Pocc. in Catal. Scriptorum Florent. pag. 168., & ſeq; Virum incomparabili ingenii, & conſilii felicitate præditum, omnibus tum humanis, tum divinis ſcientiis excellentem, ac morum probitate illuſtrem eum appellat, ità ab ipſa natura ad exercendas eloquentiæ vires progenitum, ut eloquentiſsimus Petrus Victorius, & Benedictus Varchi eum in ſuis ipſorum ſcriptis colloquentem, & differentem interponere non dubitarint. Plac. Puccinell. in Chron. Abbatiæ Florentinæ pag. 142. celebrioribus totius Hetruriæ Viris, linguæ, ac literarum peritia eum aſcribit. Et in App. Hiſt. de' Illuſtr. Abbatiæ Florent. Viris cap. 9. pag. 67., & ſeq; In omnibus ſcientiis eruditum vocat, Hetruriæ Doctorum facile Principem &c. Jac. Gaddius de Scriptoribus non Eccleſiaſticis. V. Sydonius. Horatius Lombardelli in Faſtis Hetruſcis. Franciſcus Bocchi in Elogiis claror. Viror. Florentinor., ubi ejus Elogium, quod vide. Georgius Vaſarius Borghini Synchronos in Vitis Pictorum, Sculptorum &c. pluries Borghinum eximiè laudat; Prima enim parte pag. 5. in Vita Cimabuè, loquens de ſupramemorato Commentario in Dantem Poetam: „ Il qual Commento (inquit) è

„ oggi appreſſo il Molto Rev. D. Vincenzo Borghini Priore degl' Innocenti, Uo-
„ mo non ſolo per la nobiltà, bontà, e dottrina chiariſſimo, ma ancora così
„ amatore, & intendente di tutte le arti migliori, che ha meritato eſſere giudizio-
„ ſamente eletto dal Sig. Duca Coſimo in ſuo Luogotenente nella noſtra Accade-
„ mia del Diſſegno. „ Et part. 2. pag. 244. in Vita Donati, aliàs Donatelli.
„ Non tacerò, (pergit Vaſarius) che avendo il dottiſſimo, e Molto Rev. D.
„ Vincenzo Borghini (del quale ſi è di ſopra ad altro propoſito ragionato) meſſo
„ inſieme in un gran libro infiniti diſſegni di eccellenti Pittori, e Scultori, così
„ antichi, come moderni, egli in due carte, dirimpetto l'una all'altra, dove ſono
„ i diſſegni di mano di *Donato*, *e di Michele Angiolo Buonaroti*, ha fatto nell'or-
„ namento con molto giudizio queſti due motti Greci, *ἢ Donatos Bonaro-*
„ *tizzi*, *ἢ Bonarotos Donatizzi*, che in latino ſuonano, aut Donatus Bonar-
„ rotum exprimit, & refert, aut Bonarrotus Donatum, e nella noſtra lingua,
„ o lo ſpirito di Donato opera nel Buonaroti, o quello del Buonaroti anticipò di
„ operare in Donato. „ Et parte 3. l. 2. pag. 197. in Vita Michaelis Angeli Bo-
narota. „ Ma inanzi, che il corpo veniſſe, inteſa la nuova della morte, ragu-
„ natiſi inſieme a richieſta del Luogotenente della loro Accademia, i principali
„ Pittori, Scultori, & Architetti, fu ricordato loro da eſſo Luogotenente, che
„ era allora il Rev. *D. Vincenzo Borghini*, che erano obligati &c. „ & pag. 198.
„ Queſto fatto, e licenziati che furono gli Accademici, il detto Luogotenente
„ ſcriſſe al Sig. Duca una lettera di queſto preciſo tenore.

„ Avendo l' Accademia, e Compagnia de Pittori, e Scultori conſultato fra
„ loro, quando ſia con ſodisfazione di Voſtra Eccellenza Illma, di onorare in
„ qualche parte la memoria di Michel Angiolo Buonaruoti, sì per il debito ge-
„ nerale di tanta virtù nella loro profeſſione, del maggiore Artefice, che forſe
„ ſia ſtato mai, e loro particolare, per l' intereſſe della commune Patria, sì an-
„ cora per il gran giovamento, che queſte Profeſſioni hanno ricevuto della per-
„ fezione dell'opere, & invenzioni ſue, talche pare, che ſia loro obligo mo-
„ ſtrarſi amorevoli in quel modo, che ei poſſono alla ſua virtù; Hanno per una
„ loro eſpoſto a V. Ecc. Illma queſto loro deſiderio, e ricercatola, come loro
„ proprio refugio, di certo ajuto. Io pregato da loro, e [come giudico] obli-
„ gato, per eſſerſi contentata V. Ecc. Illma, che io ſia ancora queſt' anno con
„ nome di ſuo Luogotenente in loro compagnia; & aggiunto, che la coſa mi
„ pare piena di corteſia, e d' animi virtuoſi, e grati, ma molto più conoſcen-
„ do, quanto V. Ecc. Illma è favoritore della virtù, è come un Porto, & un
„ unico Protettore in queſta età delle perſone ingegnoſe, avanzando in queſto
„ i ſuoi Antenati, i quali agli Eccellenti di queſte Profeſſioni fecions favori ſtraor-
„ dinarj, avendo per ordine del Magnifico Lorenzo, Giotto, tanto tempo in-
„ nanzi morto, ricevuto una Statua nel principal Tempio, e Fra Filippo un Se-
„ polcro belliſſimo di Marmo a ſue ſpeſe proprie, e molti altri in diverſe occaſio-
„ ni, utili, ed onori grandiſsimi: Moſſo da tutte queſte cagioni, ho preſo ani-
„ mo di raccomandare a V. Ecc. Illma la petizione di queſta Accademia, di poter
„ onorare la virtù di *Michel Angiolo* allevo, e creatura particolare della Scuola
„ del magnifico Lorenzo, che ſarà a loro contento ſtraordinario, grandiſsima
„ ſodisfazione dell' Univerſale, invitamento non piccolo a i Profeſſori di queſte
„ Arti, a tutta Italia ſaggio del bell' animo, e pieno di bontà di V. Ecc. Illma, la
„ quale Iddio conſervi lungamente felice, a beneficio de' Popoli, e ſoſtenta-
„ mento della Virtù. „ Alla qual lettera detto Sig. Duca così riſpoſe.

„ Rev. noſtro Cariſsimo: La prontezza, che ha dimoſtrato, e dimoſtra co-
„ teſta Accademia per onorar la memoria di Michel Agnolo Buonaroti paſſato di

que-

„ queſta a miglior vita, ci ha dato, doppo la perdita di un Uomo così ſingolare,
„ molta conſolazione, e non ſolo volemo contentarla di quanto ci ha domandato nel ſuo memoriale, ma procurare ancora, che l' oſſa di lui ſiano portate
„ a Firenze, ſecondo, che fu la ſua volontà, per quanto ſiamo avviſati; il che
„ ſcriviamo all' Accademia prefata, acciocchè ſi animi tanto più a celebrare in
„ tutti i modi la virtù di tant' Uomo; e Dio vi contenti.

Præterea Borghini meminerunt Ferdinandus del Migliore, in libro, cui titulus, *Firenze Illuſtrata* pag. 311. Author Catalogi præcipuorum Hiſtoricor. impreſſ. Pariſiis anno 1713. Claſſe 45. pag. 268., ubi ejus Opera refert &c. Authores Vocabularii *della Cruſca*, qui ferè omnibus ejus Operibus utuntur

Sed operæ pretium ſit audire, quæ Curatores editionis Operum Borghini ex ejuſdem teſtamento, in Epiſtola nuncupatoria primæ partis ad Sereniſsimum M. Ducem, de Authore, deque ejus Operibus loquuntur. „ Ma onde ſia nato,
„ e continuato ne noſtri queſto affetto di raſſomigliarſi a' Romani, lo dimoſtra
„ particolarmente queſt' Opera, che ora viene a luce ſotto il glorioſo nome dell'
„ A. V., e l' altra ancora del medeſimo Auttore, che fra breve tempo ſi vedrà,
„ perciochè ſe i noſtri Progenitori furono non ſolo Romani, ma Romani generoſi, e di valore, come in queſto primo diſcorſo ſi pruova, e ſe per quantunque fieri accidenti, a diverſe mutazioni di Popoli ſeguite in Italia, queſta Città
„ non è ſtata mai, come molte altre, tutta rivolta, e ripiena di nuovi, e barbari abitatori, ma le Famiglie diſceſe di que' primi Romani, ci ſi ſono ſempre,
„ almeno in qualche parte mantenute, il che nel ſecondo Volume apparirà,
„ niuno dovrà maravigliarſi di queſta, qualunque ella ſi ſia, ſimiglianza noſtra
„ con le coſe Romane. Diede a queſta ſua fatica principio l' Auttore di commandamento del Gran Duca Coſimo, il che ci aſſicura, ch' ella ſarà grata a V. A.
„ Così aveſſe egli potuto porle l' ultima mano, e tirare al fine determinato l' altra parte, ma le molte ſue occupazioni gli tolſero troppo di quell' ozio, di cui
„ hanno biſogno gli Scrittori; e la morte, come ſpeſſo incontra, interroppe
„ i ſuoi diſegni, con danno non piccolo di queſta Patria, la quale ha più da lui,
„ che da qualſivoglia altro ſuo Cittadino da gran tempo in quà, riceuto lume de
„ più antichi fatti ſuoi. Noi, a i quali egli confidò, e raccomandò con l' ultime
„ parole tutto l' avere dell' ingegno ſuo, abbiamo fatto, e faremo ogni opera
„ [così ci obligò egli con la ſua bontà, e con la ſua dottrina] di ſcemare, quanto ſarà in noi, il danno della ſua morte, e con tal fine baciandole con ogni
„ riverenza le Reali mani, le preghiamo da Iddio ogni felicità. Di Firenze il dì
„ 16. d' Agoſto 1584. Di V. A. Serma. Umiliſsimi Servitori. I Deputati.

Alla Nobiltà Fiorentina.

„ Il Duca Coſimo di glorioſa memoria nell' occaſione delle nozze del Principe,
„ fece dipingere la Sala maggiore del Palagio, e nell' una facciata rappreſentare
„ la Guerra di Piſa, nell' altra quella di Siena, nel palco varj accidenti della
„ Città, e principalmente l' origine di lei, e come ella fu Colonia de Triumviri,
„ e principalmente d' Auguſto, ſecondo che già dall' Accademia del Magnifico
„ Lorenzo de Medici era ſtato provato. Uſcì in que' dì un libretto d' una nuova
„ oppinione, che la Città noſtra fuſſe edificata ne' tempi più baſſi dell' Imperio
„ de' Longobardi; la quale con tutto che da più intendenti non foſſe approvata,
„ diede nondimeno molto da ragionare, & al noſtro D. Vincenzo Borghini, *che aveva d' ordine del Duca diviſato tutta la Pittura*, impoſe neceſſità di difenderla:
„ Oltreche il Duca glie lo commandò; ond' egli ſi miſe a ſcrivere ſopra ciò, e nel
„ trattar dell' origine della Città, molte altre coſe gli ſovvennero alla nobiltà, e
„ grandezza di lei pertinenti, e pensò di dividere l' intrapreſa Opera da intitolarſi,

,, larſi, *Dell' Origine, e Nobiltà di Firenze*, in tre parti: La prima aſſegnò all'
,, origine della Città, la ſeconda a' ſuoi primi avvenimenti, mentre ſtette l' Im-
,, perio Romano, e diſpoi ſoggetta alle tante mutazioni d' Italia ſino all' anno
,, 1200., dal qual tempo in quà l' aſſari di lei gli parvero per le Storie, manifeſti;
,, la terza alla noſtra Lingua, del cui naſcimento, natura, e bellezza intende-
,, va aſſai ragionare, ſtimando l' acquiſto, e poſſeſſione di Lei aver non poco
,, onore alla Città noſtra arrecato. La prima parte fu da lui compiuta, ma non
,, limata, la quale noi di preſente mandiamo alla luce, per ſodisfare alla ſua
,, volontà, & al carico, ch' egli confidando in noi, ci laſciò, dietro alla quale
,, abbiamo poſti alcuni diſcorſi ſuoi con titoli particolari, ma utiliſſimi all' intelli-
,, genza dell' Origine della Città, e del ſuo primo ſtato. Della ſeconda parte
,, furono fatti ſolamente alcuni Trattati, ch' eſſer dovevano parte di tutta l'Ope-
,, ra, e queſti ancora in breve ſi vedranno non inſieme congionti, ma ſeparati,
,, e ſaranno queſti. *Della Chieſa &c.* All' ultima parte, ch' era della Lingua non
,, poſe egli mano; vero è, che avendo avuto cura inſieme con alcuni altri Let-
,, terati Uomini di ricorreggere il Decamerone di Meſſer Giovanni Boccaccio,
,, in quelle dotte Annotazioni, che ſopra quel Libro ſi fecero allora, furon meſſi
,, molti di quelli avvertimenti, ch' egli avea deſtinati per queſt' Opera, il che in
,, parte ſcema la perdita noſtra, la quale quanto ſia grande, niuno sà meglio di
,, noi, che tra le ſue Note abbiamo trovato quello, di che egli diſſegnava ſcri-
,, vere, concetti tutti belliſſimi non trattati da altri, e degniſſimi di ogni dotto
,, Amadore delle notizie antiche, e della noſtra ſavella. Di queſta perdita ci fu-
,, rono cagione l' occupazioni ſue lontane dalli ſtudj delle lettere, che non ſi
,, poſſono inſieme, come diceva egli, accoppiare, ma ſi nojano, e quindi pro-
,, cede parimente, che ſcrivendo egli interrottamente, e quando gli era dalle
,, cure dell' offizio ſuo conceduto, il filo dell' Opera forſe apparirà interrotto al-
,, cuna volta, e replicato, e la trattazione lunga, e minuta, ma quì è da ricor-
,, darſi, che gli fu di biſogno riſpondere all' opinioni contrarie, e quaſi litigar
,, de' confini, del ſito primo della Città, e ponderare, & eſaminare i teſtimonj
,, di Tacito, Frontino, e Plinio, quaſi allegati a ſoſpetto, e ſcrivendo a Voi
,, Nobili Fiorentini, penſava le particolarità della voſtra cara Patria, quantun-
,, que minutamente trattate, non potervi noja arrecare.,,

In alia verò Epiſtola nuncupatoria ad eundem Sereniſſimum Franciſcum M. Ducem ab iiſdem Curatoribus editioni ſecundæ partis præfixa, ſic iterum ipſi loquuntur.

,, Al Sereniſſimo Franceſco Medici Gran Duca di Toſcana noſtro Signore.
,, Ogni noſtro officio verſo la memoria di D. Vincenzo Borghini è fornito col pu-
,, blicare queſti ſuoi ultimi Diſcorſi, nè potrà l' indugio, nè la fatica durata pa-
,, rerci grave, ſe piaceranno a V. A. Serma. E certamente ſe noi conſideriamo,
,, con quanta agevolezza, e chiarezza egli abbia trattate queſtioni difficiliſſime,
,, & oſcure, e ritrovate notizie belliſſime intorno all'affari di queſta voſtra Città,
,, noi poſſiamo credere a ragione, che, e V. A., ſe mai le ſarà conceduto dal
,, ſuo reale gravoſo incarico, e tutti i Nobili Fiorentini ſentiranno ſingolar piace-
,, re di leggere queſti Scritti. Sono ſtati molti, che moſſi da una naturale tenerez-
,, za d' onorare queſta Patria da molti anni in quà, molti fatti, e antichità di lei
,, hanno ſcritto, ma i più con lieve fatica, e dottrina hanno traſportato ne libri loro
,, coſe ſcritte negl' altri, ſimili a' lavoratori de campi, come diceva queſto noſtro
,, Autore, che maneggiando continuamente ſaſſi, niente altro ſanno, che tra-
,, mutargli. Non ha così egli fatto, non ha dal Maleſpini, o dal Villani, o da
,, altri copiato i ſuoi concetti, ma con fatica eſtrema trattoli da Scritture anti-

chiſſi-

Digitized by Google

,, chiſſime, da Stromenti publici, da Privilegj de Principi, e finalmente da
,, Scrittori ſtranieri antichi, e riposti, che hanno a qualche propoſito favellato
,, di coſe noſtre, anzi giunto tal volta a que' tempi, de quali il Villani, o altri
,, hanno trattato a lungo, e compiutamente, gli ha trapaſſati con molta brevi-
,, tà; come è avvenuto de Veſcovi noſtri da 200. anni in quà, de quali ha fatto
,, ſolamente ſemplice Catalogo, ma de più antichi rinvenuto quello, che pare
,, impoſſibile in tanta oſcurità. Così potremmo dire di molte altre notizie, che
,, apportano queſti ſuoi Scritti, ſe gli ſteſſi no'l dimoſtraſſono; la qual coſa
,, ciaſſicura (rallegrandoſi ciaſcuno, che ſi narrino le laudi ſue, della Patria,
,, e degli Amici, e gli abbacinati ſplendori ſi riſchiarino, e ſi rinnovellino) che
,, queſto libro, come pur' ora ſi diceva, doverà eſſer cariſſimo a molti, il che
,, avverrà più facilmente ſe *V. A.* lo riceverà con quella benignità, ch' ella ricevè
,, per mani noſtre l' altro libro. Noi per non mancar anche di queſto, a chi tanto
,, confidò in noi, ne la ſupplichiamo con ogni affetto, e baciandole umilmente
,, la mano, le preghiamo dal Signore Iddio ogni felicità. Di Firenze il dì 3.
,, di Ottobre 1589.

Julius Negri Soc. Jeſu in Hiſtor. Scriptor. Florentinor. impreſſâ Ferrariæ 1722. pag. 525. & ſeq; hoc etiam peculiare de eo dicit, lucubraſſe nimirum aliud Opuſculum ms. nempe: *Trattato de Priori, e Confalonieri della Republica Fiorentina*; Et pariter compoſuiſſe, *alcune delle Vite de Pittori, ſtampate da Giorgio Vaſari ſuo famigliariſſimo*.

In Libro * anonymo cui titulus: *Notizie della vera libertà Fiorentina conſiderata ne i ſuoi giuſti limiti, per ordine de' Secoli.* Parte prim. 1724. §. 15. pag. 131 e ſeguenti. ,, Sopra tutti ſi è ſegnalato in queſto genere Monſig. Vincenzo Bor-
,, ghini, il quale non ſi è contentato di favellare in paſſando magnificamente, e
,, con termini Greci, e Romani della libertà della ſua Città, e Nazione, che ciò
,, agevoliſſimamente ſi condonerebbe all' abbondanza della penna, e dell' amor
,, della Patria, ma ſi è arriſchiato il primo a formare con magiſtero, e con pre-
,, cetti nuovi, ed inuditi un ſiſtema deſtinato a provare libero non già il ſolo
,, Fiorentino, ma qualunque Popolo dipendente dal Sacro Romano Impero,
,, onde è che tutti i moderni impugnatori dei Dritti Imperiali ricorrono a queſto
,, magazzino, per provederſi d' Armi, e Spade in queſto genere di combatto,
,, come che di legni, e ſenza punte eſſer quelle ſperimentino. Per la qual coſa
,, eſſo ſolo ha meritato una diſertatazione intera, che chiude la prima parte dell'
,, Opera; Offeſe egli in sì fatta maniera ogni regola di naturale equità, o razio-
,, cinio, che gli ſi conveniva forſe più ſevera cenſura, che queſta, che ſi può
,, dire un flagellarlo colle Roſe, e ſenza ſpine: poiche l' Autore, che a ragione
,, poteva eſſere aſſaiſsferzante, ha amato meglio di parer languente, ad effetto
,, di ſparagnare la memoria di un cotanto, e in ogni altro riguardevoliſſimo
,, Scrittore, e perciò aſcrive l' invenzione di lui in queſta parte a un mero ſcherzo
,, di troppo, dirò così, rigoglioſo, e luſſureggiante ingegno, ma queſto me-
,, todo di confutare, ancora baſtò al fine principale, cioè di additare il vero, e
,, di ſvelare il falſo. ,,

* Author eſt Philipp. Spannagel Germanus Mediolani tunc degens, nunc vero Viennæ in Auſtria Sacr. Cæſ. Maj. Caroli VI. Bibliothecarius.

At in Necrologio Monachor. Abbat. Florent. pag. 41. plura, eaque ſingularia de eo narrantur, quæ non videntur prætermittanda, a Mauro ſcilicet Pandulphino in cœtum Monachorum introductum, in Regulari verò diſciplina ab Iſidoro Montacuto, in Græcis literis a Chiriaco Strozza, & Franciſco Zefirio, in Philoſophia a Joanne Franciſco Verrino, in ſacris deniq; Literis a celeberrimis in Theologia Magiſtris inſtitutum. Anno 1544. in Decanum, & Cellerarium laudati Cœnobii electum, juſſu M. Ducis exiccandum curaſſe Lacum Urbi proximum in Monaſte-

naſterii prædio, Ducalis Arcis Militibus exitioſum; Cardinali Farneſio per id temporis Florentiæ degenti, ac poſtea Congregationis noſtræ Protectori, opera Petri Victorii cognitum, & plurimi factum; Priorem Clauſtralem Florent. Cœnobii anno 1550. creatum, eodemque anno, die 21. Januarii Domui SS. Innocentium à M. Duce Præfectum, ſuadentibus quibuſque ejus Urbis Viris doctiſſimis, (ut nimirum Borghinus perpetuo Florentiæ permaneret) veritis ne ſi Abbas, ut præſentiebant, eligeretur, illique identidem ad Monaſteria regenda, ut nobis moris eſt, aliò migrandum foret, ejus ſapientiſſima, dulciſſimaque conſuetudine carere oporteret; Abbatis proinde ſolo titulo a noſtra Congregatione decoratum, ab eodem M. Duce aliquot Cœnobiis Monialium Præpoſitum, nonnullis Ædificiis in ea Urbe extruendis modulos miniſtraſſe, Teſtudini Metropolitica Eccleſiæ Picturarum inventionem, & ordinem digeſſiſſe, demum vita functum an. 1580. à Monaſtica Profeſſione 49., a ſuſcepto Hoſpitalarii munere 28.

* Vel à Flumine. VINCENTIUS CAMPANUS de * Flumano, Monachus S. Severini Neapolis factus ann. 1508. die 6. Febr. Sacris, humaniſque literis haud mediocriter doctus, ſcripſit aliquot pia Opuſcula, quibus ſequentes titulos dedit.

1. *Collyrium mentis, ſeu Commentaria de Nominibus Chriſti*, quotquot in ſacra Scriptura inveniuntur ſecundum ordinem Alphabeticum, lib. 2. Neapoli apud Joann. Mariam Scottum anno 1562. in 8. pagg. 146.

2. *Ad Deiparam Virginem Salutationes pulcherrimæ*, ex Sacra Scriptura delectæ. Ibidem apud eundem, eodem anno.

3. *Faſciculus Myrrhæ* l. 1. incertum an excuſus, ut inquit Arnold. Wion Lign. Vitæ, p. 1. l. 2. cap. 79. pag. 469. ex quo totidem verbis Ant. Poſſev. in Appl. Sacr. tom. 2. pag. 527. edit. Col. anno 1608. Venetæ verò ann. 1603. tom. 3. pag. 350., & alterius Venetæ ann. 1506. pag. 345., ubi eum exceſſiſſe dicit ann. 1571. Sed ex monumentis S. Severini ad me tranſmiſſis ann. 1727. habetur hujus libelli impreſſio Neapoli 1521. Kalendis Junii in 4. pagg. 114., quem Ven. P. D. Jo. Evangeliſtæ Priori S. Severini Vincentius nuncupavit, in eoque de Vita Chriſti agi, ibidem dicitur.

De eo etiam agunt Petr. Ricord. Hiſt. Mon. Dial. 4. pag. 461., ubi vocat eum valde pium, & in ſacris Literis exercitatum, ejuſque Opera pulchra, & præclara. Hipp. Marc. Biblioth. Marian. p. 2. pag. 434., & ſeq; pietate inclytum, & omnibus tàm divinis, quàm humanis literis nobiliter eruditum appellans. Nicol. Topp. Biblioth. Neap. pag. 306., licetcum Mauritio Monacho eum confundit, ut ſupra Lit. M. pag. 413. notavimus; Affert autem fol. 577. in ejus laudem Epigramma Tetraſtichon Bernardini Rota.

Educat ars alios, & tellus Dædala flores,
At Cœli tantum ros alit ipſe tuos.
Ne ceſſes igitur cæleſtes ponere plantas,
O felix ſancti ſeminis Agricola.

VINCENTIUS de TUCCIIS a Gravina in Monaſterio Cavenſi noſtris adſcriptus anno 1609. die 22. Auguſti, in Reg. pag. 191. a tergo in margine dicitur *Aliqua compoſuiſſe*, verum quænam illa ſint, non indicatur.

VINCENTIUS a MEDIOLANO Monachus in Cœnobio S. Salvatoris Papiæ factus ann. 1524. die 11. Septembris, ac poſtea Prior, floruit pietate, ac ſacris literis circa ann. 1570. Extat enim in Biblioth. ejuſdem S. Salvatoris a me viſus anno 1687. liber mſ. vere aureus, ac ſpirituali pinguedine refertus, ab eo compoſitus ſermone Italico, ſed adhuc antiquitatem ejuſdem linguæ redolente, cum hoc titulo:

1. *Opuſculo domandato* Spoglio d' oro *dell' Anima peccatrice*, lib. 1. ubi agit:

1. De

1. De Peccato. 2. De Pœnitentia agendâ. 3. De Mundi contemptu. 4. De inani gloria Mundi. 5. De timenda, expectandaque morte. 6. De Paradiſi gaudiis, & inferorum pœnis. Item alius libellus præcedenti adnexus, qui pro titulo hunc textum præfert.

2. *Quæcumque ſcripta ſunt, ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt, ut per patientiam, & conſolationem Scripturarum ſpem habeamus*. Ad Rom. xv. In eo agitur. 1. De Detractione. 2. De Contentione, & Lite. 3. De aliorum contemptu, & Irriſione. 4. De Invidia, & Æmulatione. 5. De Odio in Proximum. Item alius Libellus inſcriptus:

3. *Chi non sà coſa ſia tentazione, non sà nulla*. Alius, 4. *Come la Fede è neceſſaria*. Alius. 5. *Della perfetta Mortificazione*. Alius. 6. *Che quelli, che ſi emendano nella tribulazione, debbono ſperare la ſalute*. Denique alius. 7. *Che i Mondani ſono amati; Gli Spirituali odiati*. Explicit. In S. Salvatore di Pavia per me D. Vincentio da Milano. Adì 8. de Agoſto 1569.

VINCENTIUS SQUALDUS Placentiæ natus, ibidem apud S. Xiſtum Monachum profeſſus anno 1593., die prima Novembris. Floruit ſelecta eruditione, & politiori literatura circa medium Sæculi XVII. proximè elapſi; Patavii in Monaſterio S. Juſtinæ degens, Cæſarem Cremoninum Philoſophum, & ..... Mordanum Theologum, ſummi nominis Prælectores, audivit; Mediolani poſtmodum Philoſophiam ipſe docuit; Deinde Abbas creatus, nullum adminiſtravit Monaſterium, in quo Monaſticæ diſciplinæ rigor, & bonarum literarum ſtudium, ſi quid nihil elanguiſſent, ſtatim non refloreſcerent, vel ſi adhuc florerent, uberiores in dies fructus, ipſo irrigante, non ederent, nam regularem obſervantiam, & meliorem ſcientiarum cultum, proprio præeunte exemplo, facilè a Subditis exigebat. In dicendo, ſcribendoque rara, ac recondita eruditio, & ſuavis facundia, omnium animos, præſertim nobilium Virorum in ſui amorem, & admirationem alliciebat: Uſus eſt Laconico, & eleganti ſtylo, gratoque artificio lucubrationes ſuas concinnavit. Cum aliquando Venetiis in Senatu coram Principe pro noſtræ Congregationis publicis negotiis peroraſſet, ſapientiores aliquot ex ampliſſimo illo Cœtu, inſueta eloquentia, & prædiviti eruditione *Squaldi* valde oblectati, exemplar eorum, quæ in Curia dixerat, oculis luſtrandum avidè petierunt. Ranutius autem Farneſius Parmæ Dux, aliique Principes, & Eccleſiaſtici Purpurati, intima cum dilectione, magnoque honore ſunt proſequuti. Præclari ejus ingenii fœtus, qui circumferuntur, adeò ſunt antiqua doctrina, aurea prudentia, ac politicis documentis referti, ut Author Anonymus libri, *Le glorie degli Incogniti di Venezia*, quorum Academiæ *Squaldus* erat adſcriptus, eundem Juſto Lipſio ob ingenii acumen, & doctrinæ præſtantiam comparare non dubitaverit, pag. 432. his prorſus verbis: „ Gli Scritti, che vanno attorno di „ queſt' Uomo, ſono così pieni d' antica erudizione, e di dottrina, che fanno „ ravvedere la Belgia, che millanta ſopra gl'Ingegni d'Italia il ſuo Giuſto Lipſio. „ Scripta autem, quæ *Squaldus* publici juris fecit, hæc ſunt.

1. *L' Ariſtrocazia conſervata*, overo del Decemvirato di Lesbo lib. 4. In Venezia appreſſo il Sarſina 1634. in 4. juſſu Dominici Molini impreſſa, & Serm̃æ Venetorum Reipublicæ dicata, quæ Opus hoc adeo gratum habuit, ut Authorem inter Venetos Cives publico decreto, ultrò adſcripſerit.

2. *Republica di Lesbo*, overo della Ragion di Stato in un Dominio Ariſtocratico lib. 10. alla medeſima Serm̃a Republica. In Venezia appreſſo il Sarſina 1634. in 4., & Bononiæ per Nicolaum Thebaldinum anno 1640., & iterum ibidem anno 1643. in 8. apud Jo. Baptiſtam Ferronium, ab Andrea Taurello Burgundo J. C. humaniorum literarum in Gymnaſio Bononienſi Profeſſore in Latinum

ſermonem converſa; & tertio pariter Bononiæ apud Hæredem Benaccii anno 1646. in 8. Opus inſigne.

3. *L' Uticenſe Ariſtocratico*, overo, Vita di Marco Catone; Alla medeſima Serma Republica di Venezia. In Bologna appreſſo gli Eredi del Benacci, l' anno 1645., &iterum, ac tertio Venetiis anno 1648. apud Juntas, & Babba; Quod Opus prædictus Anonymus ita laudat. „ Queſto Libro è tutto florido, tut-
„ to pieno di brio, e di vivezze; Stile grave, ma diſinvolto. L' erudizione
„ non toglie la chiarezza, nè la dottrina confonde i ſenſi: artificio, ſenza arti-
„ ficio. Il tutto pellegrino: che per finirlo ricusò *Vincenzo* il Generalato, o ſia
„ Preſidenza della ſua Religione: Sicchè ſcrivendo egli di uno Stoico, divenne
„ egli perfettamente Stoico. „ Teſtatur inſuper Anonymus, Venetorum Rempublicam ſanxiſſe, ut omnes Magiſtratuum Candidati *Squaldi* Opera legerent, ac præ manibus haberent; utpotè quæ ad intelligendam regiminis eorum rationem, & quid magis è Republica ſit, plurimum conducant.

4. *Il Campidoglio della Spada*, overo, le glorie de i due Fratelli Gionata, e Simone Maccabei, p. prim. lib. 3. Al Sermo Principe, & Eccmo Senato di Venezia. Eſt Paraphraſtica expoſitio in lib. 2. Machabeorum, ſive Hiſtoria ornata &c. Extat ms. in Biblioth. S. Xiſti Placentiæ in fol, incipit; „ Morì il Grande,
„ quegli, a cui l' adulazione avea dato per Padre un Giove, per Patria il Cielo,
„ e per Patrimonio la Terra; e sotto il cui imperio ebbe a ſoſpirarſi in eſiglio la
„ verità, non d' altro fatta colpevole, che d' aver publicato &c. Explicit. Re-
„ gnò 10. anni col Padre, tre meſi, e dieci giorni ſenza.. „ Secundam verò partem defectu temporis non compoſuit.

5. *Elogj di varj Santi dell' Ordine Monaſtico*; de quibus idem Anonymus pag. 432. ſic diſſerit. „ Ha in pronto alla luce certi Elogietti di alcuni Santi del
„ ſuo Ordine, che a relazione di chi ne ha veduto qualcheduno, ſanno divenir
„ roſſo il più purgato inchioſtro, che ſi vegga in queſto genere; Il Secolo gli aſ-
„ petta con deſiderio; ma l' Accademia con impazienza. „ Deinde ad ipſum *Squaldum* converſus. „ Tu chiudi il Libro per ragion d' Alfabeto, che dovevi
„ per ragion di merito principiarlo, anzi finirlo, che il fine non è l' ultimo delle
„ coſe, ma il meglio delle coſe. „

Mediolani in Bibliotheca S. Simpliciani extat Ms. Vincentii Squaldi: *Elogium Beatæ Catharinæ de Ricciis*. Placentiæ verò in laudata Biblioth. S. Xiſti extat Ms. *Prælatus Caſinenſis*, ſive *Vita D. Vincentii Squaldi* duodecim Elogiis deſcripta à D. Joſepho * Coſtalta, in funere ejuſdem ibidem celebrato.

* De eo p. 1. l. I.

Laudatur ab Hilario * Bologna in Magna Panegyrica Oratione S. P. Benedicti, ejuſque Ordinis pag. 63. „ Un *Vincenzo Squaldi*, la cui Penna glorioſa
„ dalle idee del più ſublime ſtile volò a prender gli eſempj. „ A Plac. Puccinell. in *Nomencl. Abbat.* pag. 42. A D. Præſidio Romano Vallumbroſ. in *Italicæ Nobilitatis Corona*, A Petro Maria Campi in Hiſt. Eccleſiaſt. Placent. p. prim. lib. 8. pag. 250. A Franc. Laured. in prima parte Epiſtolar. pagg. 79. 119. 260. 327. 361., & in Append. Hiſtor. cap. x., ubi eum vocat, *Virum in Scientiis eruditiſſimum &c.* In noſtris Regeſtis pag. 55. de eo dicitur, *Abbas, in Politicis ſcripſit elegantiſſimè*. Iſidori * Morattini in Muſis Miſcellaneis pag. 606.

* De eo p. 1. l. II.

* De eo p. 1. l. I.

QUod lethale habuit Squaldus, ſub caute reliquit,
Cætera ſunt nullo contumulanda loco.
Nam mens aſtra petit, virtutum fama per Orbem
Æternâ volitans evehit acta tubâ.
Ingenii retegit Reſpublica Lesbia acumen,
Et doctum, regerens geſta Catonis, Opus.

Jam

Digitized by Google

V

Jam meritis madidus, magnis, & honoribus auctus,
Oppreſſus Senio, non moriturus obit.

Prælaudatus Anonymus pag. 429. ſub Imagine *Vincentii Squaldi* hoc Diſtichon ſcripſit.

Lesbia, quæ turpis fuerat Reſpublica quondam,
Sub calamo ſancti jam ſit honeſta Viri.

„ Franciſcus * Ericio, Dei Gratia, Dux Venetiarum &c. Univerſis, & ſingulis Rectoribus, & Repræſentantibus noſtris quibuſcumque, nec non Magiſtratibus hujus Urbis noſtræ Venetiarum, eorumque Miniſtris præſentibus, & futuris, ad quos hæ noſtræ pervenerint, & earum executio ſpectat, vel ſpectare poterit, ſignificamus hodie in Conſilio noſtro Rogatorum captam fuiſſe partem tenoris infraſcripti, videlicet: Che al Rmo P. D. Vincenzo Squaldi Piacentino Abbate Caſinenſe, ch' ha fatti li ſuoi ſtudj, e lodevolmente molti anni è ſtato di abitazione nel noſtro dominio; dimoſtrando con vivi effetti la ſua vera divozione, e ſpecialmente nel Libro intitolato *Ariſtocrazia conſervata*, dedicato alla Republica noſtra; ſia, per ſpontaneo degno teſtimonio della grazia publica, concesſa la figliuolanza del noſtro Stato, ſicchè poſſa godere in eſſo, & eſſere capace di tutti quei titoli, e carichi, che vengono dalla Religione diſpenſati alli Padri più graduati, degni, benemeriti: Quare auctoritate ſupradicti Conſilii mandamus vobis, ut ſupradictam partem obſervetis, & ab omnibus inviolabiliter obſervari faciatis. Data in noſtro Ducali Palatio, die 6. Julii, Indictione ſecunda.

* Erizzo.

Marc' Antonio Buſonello Secr.

„ Franciſcus Ericio, Dei Gratia, Dux Venetiarum &c. Univerſis, & ſingulis, ad quos hæ noſtræ pervenerint, ſignificamus, cum Senatu: Ha il P. D. Vincenzo Squaldi da Piacenza, Abbate de' Monaci Caſinenſi con molti ſegni di divozione comprobato alla Signoria noſtra, la riverenza del ſuo animo, e con prove di virtù ſingolari, dato ſaggio di molta erudizione colla ſtampa di più libri, dedicati al Publico, che ponno valere di molto documento a quei, che s' incaminano nel governo, e nel ſervizio delle coſe noſtre, onde ſi è meritato di longo tempo il carattere, che ſe gli è dato, di Suddito della Republica, capace delle prerogative, & onori tutti della Religione ſua nello Stato; Come parimente ſe gli deve per la virtù, e merito, in che ſempre s' avanza, e per la compoſizione, e dedicazione ultimamente fatta, di nuovo libro utiliſſimo, intitolato, *La Vita di Catone Uticenſe*, qualche nuova dimoſtrazione ancora di ſtima, e di affetto, però l' anderà parte, che chiamato eſſo Abbate Squaldi nel Collegio, gli ſia dal Sermo Principe, atteſtato il gradimento publico dell' affetto, e divozione ſua, la ſtima del ſuo merito, e virtù, e la memoria, che ſe ne terrà, per poterſi valere, alle occaſioni, dello ſteſſo valore, e merito. Data in noſtro Ducali Palatio die 8. Nov. Indictione 14. 1645.

Pietro Antonio IM. Secr.

Authopraphum horum Diplomatum extat in Tabulario S. Xiſti Placentiæ.

Author Magni Theatri Hiſt. Theutonicè ſcripti, deinde in Gallicum, mox in Italicum ſermonem tranſlati, impreſſique Venetiis anno 1722. per Jo. Baptiſtam Albritium, in Præfatione circa finem primi tomi: „ E giacchè ſi veggono nel Mondo infinite perſone, che impiegano il loro ozio in leggere de' Romanzi, per eſempio *l' Utopia* di Tommaſo Moro, *l' Argenide*, e *l' Euformione* del Barclajo, *la Città del Sole* di Tommaſo Campanella, *la Republica di Lesbo* di Vincenzo Squaldi, e molti altri di queſta natura, che vengono ſtimati dai dotti, e che hanno il pregio &c.

VIRGINIUS ALUISET BISONTINUS, Monachus primum in Superiori * Burgundia, ſed ob bellorum incommoda inde exturbatus, in Italiam venit, & inter Sublacenſis Monaſterii Alumnos admiſſus eſt, ut noſtra Regeſta habent. Verum in Sacra Inſula Lirinenſi aliquot annos tranſegit, ut in amæno illo, ac religioſo receſſu, Sacrorum Canonum, & Juris Pontificii ſtudiis impenſius vacare poſſet; quorum fructum, celebre illud Opus in lucem edidit, tali ab eo inſignitum titulo.

* Franca Contea.

Murenulæ Sacræ Veſtis Sponſæ Regis æterni vermiculatæ: Opus de Privilegiis Ordinis Regularium, quadruplici ſectione partitum, ad Tridentini, & Conciliorum antiquorum ſenſum expolitum, Summor. Pontificum Conſtitutionibus, & Eminentiſs. Cardinalium Declarationibus illuſtratum; antiquorum, & modernorum Theologorum, & Juriſtarum placitis aſſertum, ac ad temporis præſentis ſtatum accomodatum. *Venetiis anno 1661.* apud Franciſcum Scorti; Alla Fortezza. Quod Opus, ſi aliquem demas errorem, ob quem a Sacra Indicis Congregatione, *donec expurgetur*, ſuſpenſum fuit, merita laude non fraudabitur. Eum inter Scriptores Ordinis noſtri, qui ab anno 1600. floruerunt, enumerat Bernardus Pex Epiſtola x. Apologetica pag. 254., ubi tamen eum G. Gallum ſcilicet tantum fuiſſe indicat, non vocabolo C. C. ſcilicet Congregationis Caſinenſis, ut in aliis noſtræ Congregationis Scriptoribus aſſolet, quia nimirum hoc ignoravit; quod idem ob eandem cauſam fecit in Vincentio Barrali, eum G. Gallum tantummodo indigitando. Felix Egger Idea Ord. Hier. Benedict. lib. 1. p. 5. diſſert. 4. n. 3. pag. 213. & ſeqq., & lib. 2. p. 3. diſſert. 8. pag. 563. Aluiſetum allegat &c., ejus verba depromens ex fol. 201., poſt quæ ſubdit, *Hactenus Aluiſetus perquam erudite &c.*

VIRGILIUS VALSECHIUS Patria Brixianus, Florentiæ in Monaſt. S. Mariæ regularibus Votis ſeſe obſtrinxit anno 1698., die 7. Maii, ubi ſtrenuè emenſo ſcholaſticarum facultatum curriculo, eaſdem poſtea plures annos Monachos docuit; nec tamen intra hos limites ejus ingenii præſtantia, ac ſapientiæ amor contineri voluit; ſed ad omnigenam eruditionem ſacram, profanamque, linguarum quoque, Græcæ præſertim, Latinæque intimam peritiam velociter progreſſus eſt; Quo etiam tempore in eodem Cœnobio Angelus Maria * Quirini, Monachus uſquequaque doctiſſimus Sacræ Theologiæ, Sacrorumque Canonum Prælector, Philologiæ fama, haud equidem mendaci pariter florebat; Ambo itaque conſertis animis doctrinæ ſuæ copiam in alios liberaliter diffundentes, pluresque egregios juvenes optimis diſciplinis diligentiſſime inſtituentes, antiquum nedum Monachorum Florentinorum, ſed totius etiam Congregationis noſtræ bonarum literarum decus ibidem feliciter reſtituerunt. Id ut cognovit COSMUS III. Magnus Hetruriæ Dux, Literatorum Mecænas munificentiſſimus, Quirinum quidem pro Gymnaſio Piſano Profeſſorem popoſcit; ſed cum variis de cauſis honorificum munus ille detrectaſſet, non adeò multo poſt Valſechium in eodem Lyceo Sacræ Scripturæ interpretem Coſmus edixit anno 1711.; Quam Provinciam hactenus egregiè admodum adminiſtrat, novis identidem, iiſque præclaris, ingenii ſui fœtibus literariam Rempublicam locupletans. En eorum tituli.

* Nunc S.R.E. Card. de eo p. 1. l. A.

1. *Theologico-Canonica de Sponſalium ad inſtantiam Parentum* a Filio familias, contra eorum voluntatem cum imparis conditionis puella initorum, ſolubilitate, Reſolutio. Accedunt ſingulorum almæ Florentinæ Univerſitatis Patrum, aliorumque Theologorum ſuffragia, excellentiſſimorum DD. tum in Piſano Lyceo, tum in Studio Florentino, Sacram Scripturam, Theologiam, Controverſias, & Sacros Canones profitentium ſubſcriptiones; Ipſius almæ Florentinæ Univerſitatis ſententia; Illmorum Equitum ſuper deſponſatorum

impa-

V

impar.itate judicia, ac demum Illmi Viri, civilis de eadem re conſultatio. Florentiæ anno 1710. apud Cæſarem de Bindis ſub ſigno S. Bernardi in fol. pagg. 50.

2. *De Marci Aurelii Antonini Elagabali Tribun. c.a poteſtate V.* Diſſertatio Hiſtorico-Cronologica. Florentiæ apud Jacobum de Guiduccis, & Sanctem Franchi anno 1711. in 4. pagg. 120. præter Epiſtolam nuncupatoriam, & Indices. Difficillimo nodo Chronologico expediendo, qui celeberrimos Scriptores in diverſa traxit, hanc Valſechius diſſertationem compoſuit. Cum enim aliqui nummi Elagabali Tribunitia poteſtate quinta ſignati, probare videantur, eum Imperatorem V. Imperii ſui annum iniiſſe, quod repugnat Dioni Authori Synchrono, aliiſque antiquis monumentis, eos nummos explicare, & cum Dione conciliare opportuna conjectura ſtuduit: quia verò ea occaſione aliam ſuper eadem re doctiſſimi Viri Philippi a Turre Adriæ Epiſcopi conjecturam rejecit, ac numiſma quoddam Anniæ Fauſtinæ in Muſæo R. P. Chamillardi Soc. Jeſ. aſſervatum, adulterinum eſſe narravit; hinc tum ipſe Philippus a Turre, tum R. P. Jo. Harduinus, & RR. Ephemer. Trevoltianarum Scriptores pro nummo P. Chamilliardi, nec non V. Cl. Jo. Vignolius Biblioth. Vaticanæ. Cuſtos non abſimile argumentum pertractans, in Valſechium ſcriptis inſurrexerunt; modeſtè tamen & ſine jactura obſequii, & venerationis, quæ Viris merito, ac virtute conſpicuis debetur: Quibus omnibus paſſibus æquis, modeſtiſſimè ſcilicet, ac perhumaniter, omiſſo etiam quolibet Apologiæ titulo, doctè tamen, & nervosè reſpondit Valſechius, vulgata alia multo longiore diſſertatione.

3. *De Initio Imperii Severi Alexandri Auguſti*. Florentiæ anno 1715. Typis Regiæ Celſitudinis apud Jacobum de Guiduccis, & Sanctem Franchi.

4. *Giovanni Gerſen Abbate dell' Ordine di S. Benedetto* ſoſtenuto Autore de' Libri dell' Imitazione di Gesù Criſto, contro il ſentimento dell' Autore della diſſertazione premeſſa alla nuova Italiana traduzione de' medeſimi Libri, pubblicata in Lucca l' anno 1723. Diſſertazione dedicata all' Emo, e Rmo Principe D. Bernardo Maria Cardinale Conti, dell' iſteſſo Ordine, e della Congregazione Caſinenſe, Protettore della medeſima, e Maggior Penitenziere della Santità di Noſtro Signore. In Firenze 1724. nella Stamp. di S. A. R. con licenza de' Superiori in 8.

Nec putes Valſechium in hoc Opere, actum agere, & crambes coctas recoquere, cum jam Conſtantinus Cajetanus, Valgravius, Quadremarius, Delfavius, Mabillonius, aliique Viri doctiſſimi id abundè præſtiterint. Nova occaſio, novuſque Impugnator, novum Propugnatorem popoſcit. Lambertus Cajetanus Ponſampieri Nobilis, & Sacerdos Lucenſis ex quodam exemplari Gallico hujus aurei Libelli, Gothicis, ut ipſe aſſerit, characteribus impreſſo, in quo Monachi nomen, quod in vulgatis editionibus multis in locis legitur, ſemper tacetur, & Chriſtiani nomen ei ſubſtituitur, anſam arripuit evulgandi, non a Monacho pro Monachis, ſed a quopiam alio pro Sæcularibus, illum fuiſſe conſcriptum; Id ſatis fortitèr, ac eruditè reiicit, & confutat Valſechius, oppoſitumque evidentèr demonſtrat, noviterque legitimo Parenti Joanni Gerſenio Abbati Vercellenſi divinum hunc fœtum vindicat.

5. *De Veteribus Piſanæ Civitatis Conſtitutis*, D. Virginii Valſechii Caſinenſis in Academia Piſana Sacr. Liter., & Hiſt. Eccl. Profeſſoris Epiſtola ad Clariſs., & Reverendiſs. P. D. Guidonem Grandi Camaldolenſem Abbatem, & in eadem Academia Matheſeos Profeſſorem præſtantiſſimum. Florentiæ Typis Regiæ Celſitudinis anno 1727. in 4. pagg. 52., in qua Epiſtola Valſechius contra Cl. Henricum Brenemannum demonſtrat, uſum Pandectarum in Piſano Foro Sæculo XI I. viguiſſe. Oſtenderat id ipſum haud ita pridem laudatus Guido Grandi

Epi-

Epiſtola *de Pandectis* ad Cl. Virum Joſephum Averanum; quapropter Valſechius in hac ſua Epiſtola, paulo poſt initium, ita Guidonem alloquitur: „ Loca „ aliquot eorumdem Conſtitutorum, ac alia nonnulla ad ea ſpectantia collegi. „ quæ tecum communicare duxi, ratus, non injucundum tibi futurum, ſi ibi præ- „ claras tuas animadverſiones aliis quoque monumentis adſtrui videas, quibus „ detegendis, cum ſemitam tutè etiam mihi præmonſtraveris, hæc non ſolum „ nihil laudi tuæ detractura eſſe intelliges, ſed ad majorem fortaſſis illius cu- „ mulum acceſſura. „ Hanc autem Valſechii Epiſtolarem Lucubrationem, harum rerum periti, ut Cl. Ubertus Benvoglienti Nobilis Senenſis cum in omni, tum verò in medii ævi Antiquitate verſatiſſimus, valde commendant. Scripſit item Valſechius alia bene multa, quæ tamen nondum publica luce donavit; nimirum.

6. *Plures Diſſertationes Hiſtorico-Criticas* variis de rebus, præſertim Eccleſiaſticis, ac de aliquot vetuſtis Inſcriptionibus, & Nummis; quarum unam nuperrime, dum Senis ſub me Prior Clauſtralis anno 1725. eſſet: *De Nummo argenteo exiſtente Senis apud laudatum nobilem, & eruditiſſimum Virum Ubertum Benvoglienti, in quo Monogramma Lotharii I. Imperatoris ex una, & Joannis Papæ ex altera parte conſpicitur*; In qua diſſertatione, quæ eſt Epiſtola ad Illmum & Cl. Virum Philippum Bonarotam, fabula quoque, alioquin ſatis jam cognita Joannæ Papiſſæ ex eodem nummo validè exploditur, & quis is Joannes PP. fuerit, explicatur.

7. *Magnum Volumen Caſuum Conſcientiæ* in Abbatia Florentina, cum ibi per octo integros annos Philoſophiam, & Sac. Theologiam doceret, ſecundum Legum noſtrarum præſcripta coram Monachis explicatorum, in quibus ex SS. Patribus, Conciliorum, & Summorum Pontificum decretis, ac probatiorum Theologorum placitis, univerſa propemodum Moralis Theologiæ capita expenduntur.

8. *Magnum item Volumen Prælectionum* in Sac. Scripturam, præſertim in Veteris Teſtamenti Hiſtoriam, quas in Academia Piſana, ubi ab anno 1712. uſque in præſens eo munere maxima cum laude fungitur, recitavit.

Anno 1729. Romam perrexit, ubi plures menſes manſit, & ibidem compoſuit

9. *Vitam B. Catharinæ de Ricciis Florentinæ*.

De eo, ejuſque Operibus cum laude agunt Ephemer. Literatorum Italiæ Venetiis impreſſæ anno 1710. tom. 4. art. 18., & tom. 5. anno 1711. pag. 39., & tom. 7. ejuſdem anni 1711., ubi fuſiſſimè ejus diſſertationem de *Marci Aurelii Antonini Elagabali Tribunitia poteſtate V.* referunt a pag. 57. uſque ad pag. 113., & tom. 13. anni 1717. pag. 493., & tom. 36. art. xv. pag. 346., & ſeq; „ Dalla „ medeſima Stamperia (de Tartini, e Franchi) in un Volume in 8. ſenza le „ prefazioni col ritratto in rame del Gerſen, è uſcita l' Opera, che ſegue, *Gio.* „ *Gerſen &c.* Autore di queſt' Opera molto erudita, è il P. D. Virginio Valſechi „ Benedettino, che per la publicazione di altre ſue Opere è già in poſſeſſo dell' „ eſtimazione commune &c. „ Acta Eruditorum Lipſiæ anni 1712. menſe Septembri pag. 408., & ſeq; referunt honorificè Virginii Valſechii *Diſſertationem de Marci Aurelii Antonini Elagabali Tribunitia Poteſtate V.*, eumque doctiſſimum paſſim appellant, ipſamque relationem his verbis claudunt. „ Referta eſt hæc „ Diſſertatio multis aliis ad nummorum, & marmorum dilucidationem facienti- „ bus argumentis, & quod difficillimum eſt in materia Chronologicis tenebris „ involuta, perſpicue ſcripta, quas laudes æqui rerum æſtimatores quicumque „ Valſechio noſtro non invidebunt. „ Paulus Galeardus, in præfatione in Epiſtolam Adelmanni Brixienſis Epiſcopi, *de veritate Corporis, & Sanguinis Domini, ad Berengarium*, Brixiæ 1720. excuſam una cum Operibus S. Gaudentii

Bri-

Brixienſis item Epiſcopi . „ Adii deinde per literas Cl. Virum Conterraneum
„ meum Virginium Valſechium, ab eoque enixè petii, ut ſi quid poſſet, Flo-
„ rentinos forulos diligenter excuteret, iſque perhumaniter reſpondit, Lau-
„ rentianis, & S. Marci, & Strozzianis Codicibus pervolutatis, nihil ſe omninò
„ offendiſſe, quod Adelmanni noſtri nomen præferret. „

Alexander Politus a S. Sigiſmundo Scholarum Piarum Theologus eruditiſſimus
Lib. *De Patria in Teſtamentis condendis Poteſtate*, edito Florentiæ anno 1712.
pag. 257. „ His ſi qualeſcumque labores meos ſentiam non multum diſplicuiſſe,
„ nec improbatos etiam eſſe præclaro Benedictini Ordinis Theologo, atque in
„ Piſano Lyceo publico Divinarum Literarum Interpreti, amico meo Virginio
„ Valſechio Brixienſi, erit, cur mihi gratuler, animuſque mihi ad ea, quæ præ
„ manibus, multa habeo, citius abſolvenda, addatur. „ Angelus Maria Qui-
rini (nunc S. R. E. Cardinalis meritiſſimus) in Diſſert. *De Monaſtica Italiæ Hi-
ſtoria conſcribenda* impreſſa Romę anno 1717. not. ad pag. 55. pag. 95. „ Recen-
„ ſebit ſingulos (*Caſinenſis Congregationis doctrina in præſens florentes Viros*) di-
„ ligens, & eruditus Marianus Armellinus in ſua Bibliotheca Benedictino-Ca-
„ ſinenſi, primaſque ibi habebunt *Bacchinius* ...... *Valſechius &c.* „

Joannes Antonius * Urſatus publicus in Patavino Gymnaſ. divinæ Scripturę
Profeſſor in *Annotationibus ad Marmora erudita* Sertorii Urſati Patrui ſui editis
Patavii anno 17 pagg. 131. 161. 164. 356., in quibus, quæ ibi affert, ab
illo (Valſechio) ſe accepiſſe ingenuè profitetur. Anſelmus Bandurius *Biblio-
theca Nummaria* num. CLXXXIX. Philippus Bonarota Senator Florentinus Vir
Cl. *Obſervat. in quædam fragmenta Vaſorum Antiquorum &c.* pag. 219. „ In
„ quanto al tempo preciſo, che ſi facevano queſti giuochi Capitolini di Domi-
„ ziano, è molto controverſo fra i Letterati, e nell' erudita Diſſertazione del
„ P. D. Virginio Valſechi Lettore di Sacra Scrittura nella Univerſità di Piſa ſopra
„ la quinta Tribunizia Poteſtà di Eliogabalo, e nell' altra del principio dell' Im-
„ perio di Severo Aleſſandro ſi poſſono vedere l' opinioni diverſe, che ne han-
„ no tenuto gli eruditi in occaſione ſpecialmente dello ſcrivere, che fà Erodia-
„ no, che Maſſimo, e Pupieno furono ammazzati nel tempo de Capitolini &c.

Joannes Albertus Fabricius in fronte Operum S. Hippolythi Epiſcopi, & M.
a ſe Hamburgi editorum anno 1716. in fol. „ Accedunt ...... ex Virginii Val-
„ ſechii, & Philippi a Turre ſcriptis excerpta S. Hippolytum ſpectantia. „ In
Epiſtola verò ad Lectorem diviſione 5. „ Non potui pulchrius huic Volumini de-
„ cus afferre, quàm ſi hiſce adjungerem, .. eruditas diſceptationes, quibus ſuper
„ an. primo Imperii Severi Alexandri Auguſti, in Cathedra Marmorea Hippolyti
„ memorato, amicè inter ſe contenderunt, & adhuc contendunt, Principes ho-
„ die Italiæ Ingeniorum, Virginius Valſechius, Philippus a Turre, & Jo. Vi-
„ gnolius; quorum lucubrationes Blanchinianæ ſubiectas, libenter, ut confi-
„ do, evolves. Nam licet de Argumento videri poſſint tractare ſterili, ac mi-
„ nuto, tamen cum voluptate, & fructu non minore videbis in illis copiam
„ elegantis, accuratæ, & exquiſitę eruditionis certare cum perſpicuitate, &
„ acumine, atque quod his omnibus magis etiam mihi placet, & tam belle decet
„ eruditos homines, condiri uſquequaque omnem hanc controverſiam non con-
„ vitiis, atque maledicis latratibus, ut ſolent ſeſe excipere e trivio Canes, ſed
„ lepore comis, & honeſtæ humanitatis. „ & pag. 162. & ſeq. „ Ex Viri Cla-
„ riſſimi Virginii Valſechii a Brixia Monachi Benedictini Congregat. Caſinenſis
„ Diſſertatione Hiſtorico-Chronologica de Marci Aurelii Antonini Elagabali Tri-
„ bunitia poteſtate V. edita Florentiæ anno 1711. cap. 1. pag. 5. ...... cap. 3.
„ pag. 30. cap. 4. pag. 25. „ Bernardus Pez Epiſtola x. Apolog. in Catal. Script.

Ord.

* Et nunc Abbas etiam S. Juſtinæ Patavinæ, de quo 1. p. L. I

Ord. S. Benedicti ab anno 1600. pag. 248. Felix Egger Idea Ordinis Hier. Benedictini l. 2. p. 3. diſſert. 8. pag. 563.

VITALIS MATTARELLUS Ravennas Patria, itemque Monaſtica Profeſſione, quam in Monaſterio S. Vitalis anno 1650. die 28. Decembris auſpicatus eſt, & poſtea noſtræ Congr. Decanus; dum Romæ Monaſterii ſui Procurator eſſet, ad maximam Litem, de confiniis Bonorum ejuſdem Monaſterii, quam, tùm naturali facundia, tùm ſingulari diligentia, victoria obtenta, feliciter abſolvit, ſcripſit eruditum libellum, cui titulus

Dell' Antichità della Foce, e Porto di Primaro, e del Terreno a man deſtra di eſſo, che coſtituiſce l' Iſola di Palazzolo appartenente all' Abbadia di S. Vitale di Ravenna, in occaſione delle pretenſioni del Sig. Pandolfo Fantucci. In Roma appreſſo Franceſco Tizzoni l'anno 1627.

De eo, ejuſque Opuſculo mentionem faciunt Carolus Chartari in libro, cui nomen fecit: *Pallade Bambina* pag. 120., & Seraphinus Paſolinus de Viris Illuſtribus Ravenn. l. 3. c. 3. pag. 64.

VITALIS TERRARUBRA natus eſt Parmæ nobili genere anno 1623.; anno verò 1639., die 5. Junii Monaſticæ militiæ prælusit in Cœnobio S. Joann. Evangeliſtæ ejuſdem Urbis. Ab ineunte ætate humanis, & ſcholaſticis literis animum affatim imbuit, ſuſceptamq; ſtudiorum rationem ad ſenectam uſque, extremumque vitæ diem conſtanter perduxit, numquam intermiſſo aut docendi, aut ſcribendi labore. Doctoris laurea inſignitus, in præcipuis Congregationis noſtræ Monaſteriis viginti quinque annorum ſpatio Philoſophiam, & Theologiam Monachos docuit; Genuinam Ariſtotelis mentem aſſequi, aliiſque explicare tanta vi, ac energia eſt conatus, ut ab omnibus ſummus Philoſophus audiret, eaque propter Bononienſis Lycei Moderatores, publicam Philoſopiæ Cathedram ei contulerint, quam annis 18. multa cum laude conſcendit; non enim rudem, nudamque, ut plerique, ſed aliarum quoque ſcientiarum ornamentis, ac multiplici doctrinarum varietate illuſtratam Philoſophiam tradebat, itaut voluptatem utilitati conjungens, omnibus arrideret, Id luculenter teſtatum eſt ipſum Bononienſe Gymnaſium inſigni Elogio marmoreis tabulis in ejus laudem inſculpto, quod infra leges. Cum verò Cardinalis Eſtenſis Rinaldo Fratris ſui Filio, qui poſtea S. R. E. Cardinalis fuit, & nunc dimiſſo jam pridem rubro Galero, Mutinæ eſt Dux, egregium Præceptorem optaret, Vitalem Terrarubram a Senatu Bononienſi efflagitavit; Conceſſere illum quidem Bononienſes, ſed in ejus Cathedram, quamdiu Mutinæ fuit, neminem alium ingredi umquam ſunt paſſi, in publicis etiam faſtis de eo ſic annotantes, *Abſens cum reſervatione Lecturæ*. At Vitalis quinquennio Principem illum in utraque Philoſophia Naturali, & Morali cum diligentiſſimè inſtituiſſet, a Franciſco Cardinali Barberino Theologus electus, Urbem adiit, ubi tamen haud diu permanſit, nam Venetorum Republica invitante ad ordinariam Philoſophiæ Cathedram, relicta Roma, Patavium conceſſit, eoque in Athenæo plures annos doctrinæ fama reſplenduit, omnibus aliis Magiſtris, Nobilibus, ac Principibus Viris ob eruditionem æque, ac modeſtiam, morumque comitatem percharus. Nec in noſtra Congregatione ſupremi ei defuerunt honores; Creatus Abbas, Monaſterium Parmenſe adminiſtravit, quo expleto regimine, Patavium rediit, ibique haud multo poſt in Monaſterio Sanctæ Juſtinæ admodum piè diem clauſit extremum anno 1692. ætatis ſuæ 71., cui Fr. Thomas Maria Minorelli, ex Ordine Prædicatorum Magiſter, Vir doctrina conſpicuus, qui nunc Romæ Biblioth. Caſanatenſi præeſt, funebri, eaque facunda Oratione parentavit. Sed & Parmenſes Monachi grati animi ergo ejus exequias inſigni pompa celebrarunt, in qua eruditiſſimam Orationem D. Odoardus Vicen-

* Vicentinus recitavit, impreſſam Parmæ eodem anno apud Albertum Pazzonum, & Paulum Monti; In ea Oratione illud inter cætera aſſeritur pag. 15., *Vitalem oſtendiſſe, quàm neceſſario Philoſophia ſolida Encyclopedia exornata, cum reliquis Scientiis conjungi debeat*. Quod ad hujus Opera ſpectat, multiplicia ſunt, & varia, quorum Vitalis ipſe, dum in vivis ageret, a me rogatus, talem elenchum Romam mihi tranſmiſit. * De eo ſupra … b. …

Impreſſa.

1. *Venetus Leo alatus optimi regiminis e Spheris delapſum exemplar*, Proluſio Venetiis habita in Templo D. Georgii die 20. Aprilis 1679. in Caſinenſium Comitiorum proſcenio. Patavii 1675. apud Cadorinum in 12.

2. *Delle lodi del P. Giuſeppe della Madre di Dio* Fondatore de Padri delle Scuole Pie: Orazione funebre recitata in Firenze, & ivi ſtampata, ſed annus impreſſionis, & impreſſoris nomen deſideratur.

3. *Riſleſſioni Geografiche circa le Terre incognite*, diſteſo in oſſequio perpetuo della Nobiltà Veneziana, nelle quali ſi prova, che i Patrizj di Venezia prima di ogn'altro hanno all' Italia, & all' Europa tutta diſcoperte tutte le Terre incognite, anco l' America, e la Terra Auſtrale. In Padova preſſo il Cadorini 1686. Hunc librum refert Benedictus Bacchinus in ſuo Diario anni 1686. pag. 71. & ſeq.

Manuſcripta.

1. *Clavis Aurea Ariſtotelis*, ſive Prodromus Concordiæ omnium Philoſophorum. 2. *Logica methodo ſanioris Lycei*, una cum quæſtionibus abſoluta. 3. *Phiſicæ primus Curſus* ad methodum antiquioris Lycei in tractatus ſex diviſus. 4. *Phiſicæ ſecundus, & tertius Curſus*, ſinguli in ſex tractatus diſtributi; in quibus ex Ariſtotile primum ſparguntur ſemina Concordiæ Lycei Democriti, & Chymicorum; tum abſoluto, & expanſo Philoſophorum fœdere, ex D. Thoma Aquinate, Sanctis Patribus, & ipſo Peripatu ſtabilitur Veteres inter, & Recentiores pax, & concordia in omnibus rebus phiſicis. 5. *In Libros Metaphiſicorum exactæ quæſtiones*. 6. *Meditationes in Ariſtotelis Theologiam*, ſeù Philoſophiam myſticam ſecundum Egyptios, & alia multa philoſophica &c. 7. *Diſputationum Sacræ, & Speculativæ Theologiæ curſus duplex*, quorum prior in 10., poſterior in 6. tractatus diſtribuuntur. 8. *Diſputationum Sacræ Theologiæ Moralis Scholaſticæ* Tractatus 9. 9. *Epitome Aſcanii Tamburini de jure Abbatiſſarum, & Monialium* variis cum additionibus. 10. *Epitome Theologiæ Myſticæ Balthaſſaris a S. Catharina* Carmelitæ Diſcalceati, ad uſum Patrum Spiritualium, & *Directorium Animarum Contemplationi vacantium*. 11. *Della Geografia naturale, e politica* parte prima. 12. *Entuſiaſmi Morali*. 13. *Vita intiera del P. S. Benedetto* Fondatore, & Apoſtolo del Caſino. 14. *Brevi Inſtruzioni per riſanarſi da mali corporali* in virtù di Fede, dalla Sacra Scrittura, da Santi Padri, e da una lunga prattica ricavate. 15. *Inſtruzione Teologico-Politica* circa potere i Principi regnanti obligare le loro Figliuole a maritarſi ne caſi gravi, e di publica utilità &c. 16. *Il vivo Ritratto morale del Redentore Iddio*. Panegirico in lode del P. S. Benedetto recitato in Venezia, indi accreſciuto di molti fatti antichi Benedettini, del Roſario della Vergine, e di S. Tomaſo d' Aquino, con Apologia in loro difeſa. 17. *Catalogo di molti Santi, che furono Benedettini*, e ſi ſtimano d' altre Religioni. 18. *Lexicon Rhetoricum*, utriuſque Orationis tum ſolutæ, tum metricæ regulas complectens. 19. *Frammenti Letterarj*, cioè Panegirici, Prediche, e Diſcorſi detti in varie occaſioni. 20. *Selva Alfabetica* di molte erudizioni hiſtoriche, e politiche. 21. *Selva Alfabetica Spirituale* di varie materie, e penſieri predicabili. 22. *Album nigerrimum*, ſive Lexicon Hæreticorum, & alia &c. Ex his Mſs. quædam in Bibliotheca S. Juſtinæ aſſervantur, nempe *Curſus Theologicus* in 4. variis voluminibus, Philoſophia

quædam in uſum Scholæ: De Fide operatrice in 4. Italicè. Reliqua, ut opinor, Parmæ in Monaſterio, ubi Profeſſus, & Abbas fuit, exiſtunt.

De eo Carolus Patinus in *Lyceo Patavino* p. prim. pag. 111., ubi ejus effigiem exhibet, laudatque eum multis, præſertim, quod ætatis ann. 20. Philoſophiam conſodalibus prælegerit, pauloque poſt Sacræ Theologiæ Doctor renunciatus fuerit. „ Terrarubra (ſubdit Patinus) cum in nullius Magiſtri verba juraverit, „ præcipuos è priſcis Philoſophis diligentiſſimè conſuluit, de ſingulis eorum ſen- „ tentiis non tamquam honorarius arbiter, ſed & peritiſſimus Judex dijudicans: „ Ariſtotilem præceteris ſcrutatus, Theorematis pluribus diſceptationi publicæ „ expoſitis, in tenebris palpatum coram Purpuratis Patribus, & Principibus ex- „ perientia ſæpius patefecit, tanto equidem plauſu, ut eum ſummum Philoſo- „ phum omnes acclamaverint. Meditabatur Concordiam Philoſophicam, Hi- „ ſtoriam Sacram antiquam, aliaque Theologica, & Philoſophica maximæ ex- „ pectationis &c. „ Nicolaus Comnenus Papadopoli in Hiſt. Gymnaſ. Patavini tom. 1. l. 2. ſect. 2. 2. 31. n. 4.

D. O. M.

Vitali Terrærubeæ Patritio Parmenſi, S. Theologiæ Doct. in Patria Colleg. inter Caſinenſes Priori, Felſineæ Inquiſit. Conſultori; Cui annis v. ſupra xx. Parma, Placentia, Florentia, Venetiæ privatim apud Monachos Theolog. Bononiæ publicæ Philoſoph. docenti: Mundus Literarius Democriti, & Ariſtotelis Concordiam primum in hoc Athenæo publicanti, in D. Proculi Cœnobio propugnanti, debent, & laudant; Utraque Univerſitas, indeſeſſo, benemerito, & adhuc benemerenti Lectori hunc Lapidem candidum in obſequii candidioris argumentum P. anno MDCLXVIII. annuente Illmo Artiſtarum Priore Laurentio Bazzano Vincolenſe.

VITUS de AMICO Patriâ Catanenſis, S. Nicolai de Arenis Alumnus factus ann. 1713. 16. Febr. Vir reconditæ eruditionis, & antiquitatis, præſertim Archivorum ſtudiis deditus, & Philoſophiæ Lector, & non mediocris in Philologia expectationis; collegit varias notitias pro Appendice, vel ſupplemento ad *Siciliam Sacram* Rocchi Pyrrhi, quę nunc Venetiis iterum imprimitur typis Sebaſtiani Coleti, una cum eiſdem *Viti* ſupplementis, quæ ad illuſtrandam Monaſticam Siciliæ Hiſtoriam haud parum conferunt, & hiſce titulis diſtinguuntur.

1. *Supplementum ad notitiam S. Martini de Scalis* Panormi ab anno 1630. ad 1730. 2. *Supplementum ad notitiam S. Placidi de Colonero* Meſſanæ ab anno 1630. ad 1730. 3. *De reliquis Abbatiis Ord. S. Benedicti* notitiæ 28. 4. *De Abbatiis Ord. Ciſtercienſis* notitiæ 8. 5. *De Abbatiis, & Prioratibus Ord. Canonicorum S. Auguſtini* notitiæ 4. 6. *De Capellania Majori Regni Siciliæ* notitiæ 7. 7. *De Abbatiis Ord. Olivetani* notitia unica.

URBANUS a MEDIOLANO Abbas S. Xiſti Placentiæ floruit circa annum 1500. ſcripſit

Defenſorium Monachorum adverſus Euſebium Canonicum Regularem; qui inter alia contra Nos ſcripta, aſſerebat, B. P. Benedictum Sacerdotio minime fuiſſe initiatum, ut inde conficeret (ſed adhuc perperam) Monachos Benedictinos a Canonicis regularibus ſecundos debere eſſe.

Citatur hoc Urbani *Defenſorium*, ab Auctore Dialogi, *De Presbyteratu S. Benedicti*, Interlocutoribus Michaele & Hieronymo noſtræ Congregationis Monachis, qui Dialogus ſubnectitur Conſiliis Cardinalis Franciſci Zabarellæ Patavini impreſſis Venetiis anno 1581. apud Joannem Baptiſtam a Porta in ſol. pag. 189. & ſeqq. ubi Michael Interlocutor ſic inter cætera loquitur „ Extat Tractatus „ D. Urbani de Mediolano Abbatis S. Xiſti, qui *Defenſorium Monachorum* intitulatur

„ latur, in quo omnia in illo libello (Euſebii) impreſſa diſcolorantur, de quo
„ *Defenſorio* D. Jo. Baptiſta de Caccialupis a S. Severino in ſuo Conſilio ſæpe facit
„ mentionem.„ Is fuit Doctor Juris utriuſque percelebris, qui ſcripſit Conſilium in favorem Monachorum contra Canonicos Regulares, quod legitur ad ſinem ante laudatum Dialogum Michaelis, & Hieronymi, ubi etiam leguntur Conſilia Monachis faventia Gymnaſii tum Bononienſis, & Ferrarienſis, tum etiam Patavini.

Meminit Urbani, ejuſque *Defenſorii* Benedictus Haphtenus Prologom. 13. in Vitam S. P. Benedicti §. 2. in medio. Cæterum de *Præcedentiæ* titulo Benedictinos inter, & Canonicos Regulares, præter hanc Urbani defenſionem, videri etiam poſſunt Virginius Aluiſet in *Murenulis Vermiculatis &c.* pag. 201. Jo. Mabillonius in *Gemina Reſponſione* ad Canonicorum Regularium Proteſtationes. Jo. Gaſpar Beretta in *Lychno &c.* Felix Egger in *Idea Ordinis Hierarchico-Benedictini* parte prima, & ſecunda, aliique.

Z

ZACHARIAS de ALOYSIIS a Peruſio, ibidem in Cœnobio S. Petri Monaſticum Inſtitutum profeſſus anno 1605. die 13. Aprilis, ac deinde Abbas ejuſdem S. Petri, Vir humanis literis ſatis excultus, edidit Italicè

1. *Narrazione delle dotte funzioni literarie* de Monaci Caſinenſi nel Capitolo Generale celebrato in Perugia l'anno 1646. All' Eñ̃o Sig. Cardinale Gio. Giacomo Panzirolo. Item Latinè; 2. *Elogium in laudem Cardinalis Panciroli*; Eſt ſatis prolixum, legiturque impreſſum in 4. tomo Vitarum Pontificum, & Cardinalium, quas Auguſtinus Oldoinus adornavit anno 1677. col. 618. Obiit anno 1647.

ZACHARIAS de BASTARDIS a Mutina inter alumnos S. Petri in eadem Urbe admiſſus anno 1621. die 21. Novembris, ſacrorum ſtudiorum, quæ diligenter excoluit, ſequentes fructus in lucem protulit,

1. *Cæremoniale Monaſticum Caſinenſe*, libri 3., in quo omnes Prælati Ordinis S. Benedicti, & Monachi Breviario Pauli V. authoritate recognito utentes, in Pontificalibus, & ſacris functionibus inſtruuntur. Venetiis ex Typographia Ducali Pinelliana anno 1639. in 4.

2. *Il Prencipe Benedetto*: In Padova l'anno 1644. in 4. In quo Vitam D. P. Benedicti politicis, ac moralibus documentis, hiſtoricisque exemplis Eſtenſium præſertim Principum, quos ex Anicia ejuſdem S. P. Benedicti familia prognatos dicit, illuſtratam exhibet, quo optimi Principis ideam ex geſtis Sm̃i noſtri Legiſlatoris efformet.

ZACHARIAS FIRMATURA a Panormo in Cœnobio S. Martini Monachum profeſſus eſt anno 1645. 14. Septembris. De eo in Regeſt. ms. pag. 222. ſic habetur: *Abbas, & Viſitator, obiit Algerii, in reditu a Comitiis, Poeta, aliqua ſcripſit*; ſed quæ non exprimitur.

ZACHARIAS SERSALIUS a Surrento, nobili familia prodiit, & in Cœnobio S. Laurentii de Averſa Monaſticæ diſciplinæ ſe ſubdidit anno 1658. die 18. Julii. Poetica arte, præſertim Lyrica, haud parum valuit, a novitious ſui tem-

poris Poetis eo nomine celebratus, & inter Academicos *Concordes* Ravennates receptus; Ejus ingenii fœtus ſunt

Poeſie Liriche lib. 2. impreſſ. Neapoli, & iterum Venetiis anno 1670. in 12. apud Zachariam Conzatti.

De eo Nicol. Toppius in ſua Biblioth. Neapolit. pag. 313. Jo. Baptiſta Canale in ſuis Carminibus pag. 488. ubi ei nuncupat Odem 44 in funere *Joſephi Baptiſtæ* Poetæ Neapolitani percelebris, & Serſalii amiciſſimi: pagina autem 486. in Epiſtola nuncupatoria ad eumdem Serſalium data anno 1675. die 14. Septembris, ita loquitur: „ Che il ſuo fecondiſſimo ingegno riflettà al Mondo nuovi, e viva- „ ciſſimi lumi di Poeſia, e gli doni ozio ſtudioſo nel comporre la vita di * lui: „ & infra: „ El degniſſimo d' eterna, e d' onorata memoria, e d' eſſer ſogetto „ della ſua erudita, e nobiliſſima penna, che ſe ſteſſa, & altri rende immortale „ collo ſcrivere &c. „ Jo. Franciſcus Bonomi in Opere cui titulus: *Il Seneca, con altre Proſe, e Poeſie*, impreſſo Bononiæ anno 1681. pag. 209. hoc Italico Epigrammate Serſalium laudat.

* Joſephi ſcilicet Baptiſtæ prælaudati.

Con Toſche melodie Serſale imiti
Lo ſtil Dirceo, che in pochi Vati onoro,
Se lungo l' onde Ippocrenee mariti
Alla Cetra d' argento il Pletro d' oro.
L' udito a ber dolcezza d Aſcra inviti,
Mentre in ſeno ti bolle eſtro canoro;
Et io ſul crine ti rimiro orditi
Per man del biondo Dio ſerti d' alloro.
Or frema dell' oblio livida l' ira,
Che le tue glorie a rimirare abſorte
Tra gli abiſſi di Lete indarno aſpira;
Che affin che il nome tuo fauſta la ſorte
Renda immortal, tu puoi della tua Lira
Con le fila annodar lacci alla morte.

ZENOBIUS Patria Florentinus cognomine PROLOGUS apud inſignem S. Mariæ Cœnobium in eadem Patria Monaſticam Regulam profeſſus eſt anno 1534. die prima Novembris. Zelo Religionis, ſacra doctrina, atque Hetruſcæ Linguæ venuſtate plurimum excelluit circa ann. 1570., ob quæ merita Abbas creatus, idem Florentinum Monaſterium ab anno 1567. uſque ad annum 1569. ac deinde S. Petri Peruſini, ac S. Scholaſticæ Sublacenſis, aliaque Cœnobia laudabiliter adminiſtravit. Eum a S. Pio V. Viſitatorem Apoſtolicum, & Reformatorem Monachorum Ciſtercienſium, una cum Benedicto * Bonſignorio, conſtitutum fuiſſe Author eſt Plac. Puccinell. locis infra citandis. At ille de migratione in Cœlum ſerio cogitans, quo expeditius ſe ad eam compararet, Abbatis dignitate, aliiſque curis relictis, privatus ſe Florentiam recepit, ibique in ſacris lectionibus, aliiſq; piis exercitationibus ad obitum uſque permanſit, qui ei feliciter, nec ſine ſanctitatis odore, contigit anno 1579. Scripſit Hetruſco eloquio Opus egregium, cui titulum dedit:

* De eo p. 1. L. B.

Lettere, e Trattati familiari all' Illmo, e Rmo Ferdinando de Medici. Sermoni fatti a' Monaci l. 1., qui hos potiſſimum continet tractatus: 1. *Del Governo de Monaci*. 2. *De loro Sudditi*. 3. *Delle Vergini*. 4. *Dello Stato Vedovile*. 5. *De Congiugati*. 6. *Del Reſtauramento interiore, ed eſteriore del Griſtiano*. 7. *Della Vita Civile*. 8. *Della Vita ſoggetta all' infermità, e miſerie*. 9. *Di Dio*. 10. *Della Vita Criſtiana*. 11. *De Remedj contro la diſperazione*. 12. *Dell' imporre i nomi a' Figliuoli*. 13. *De Monaci*. 14. *Della*

Fede

Fide. 15. *De Frutti della Terra.* 16. *Delle cinque Pietre, contro Golia.* 17. *Lettere mandate a diverſe Perſone* l. 1. Item Latinè. 18. *Oratio funebris* in morte D. Jo. Baptiſtæ Stellæ Nobilis Brixienſis Abbatis SS. Fauſtini, & Jovitæ. Omnia unico volumine impreſſa Florentiæ anno 1571., iterumque ibidem 1573. in 4.

Agant de eo magna cum laude Arnold. Wion Lign. Vitæ p. 1. lib. 2. cap. 80. in fine. Ant. Poſſev. Appar. Sacr. tom. 3. Petr. Ricord. Hiſt. Monaſticæ Dial. 4. pag. 458. a tergo, *nobilem linguæ Hetruſcæ Scriptorem vocans*, ejuſque Librum *magnum Opus*, & Orationem funebrem *elegantem* appellans. Michael Pocciant. in Catal. Scriptor Florentin. pag. 771., ubi ſic. „ Zenobius Prologus Caſinenſis „ Congregationis Pater Venerabilis, Abbatiæ Florentinæ Abbas pientiſſimus, „ materno eloquio Volumen ſanè egregium, ſummaque laude dignum evigila„ vit, in quo ſeſe Dialecticam, Phiſicam, Theologiam, cæteraſque altiſſimas „ ſcientias optime callere demonſtrat, cui titulus: *Lettere, e Trattati &c.* Hu„ jus verò laudatiſſimi Operis primò Florentiæ excuſi anno 1571. exordium eſt: „ *Quantunque la chiarezza &c.* „ Placid. Puccinell. in Chron. Abbatiæ Florent. pag. 89., ubi narrat eum cum Abbas eſſet Florentiæ, donaſſe Eccleſiæ, & Sacrario argenteum Calicem pulcherrimæ cælaturæ, & Picturam opere phrygio auro contextam. Iterumque in Appar. Hiſtor. de Viris Illuſtribus Abbatiæ Florent. pag. 29. Citatque de eo agentem (præter Wionem, & Ricordatum) etiam Fortunatum Scholam. Noviſſimè Julius Negri Soc. Jeſu in Hiſt. Scriptorum Florent. impreſſa Ferrar. 1722. pag. 536. col. 1. In Necrologio Monachorum Abbatiæ Florentinæ de Zenobio Prologo admodum honorificè mentio fit.

Felici autem omini haberi poterit, *Zenobium Prologum* Bibliothecam noſtram abſolvere, cum potius videatur *Epilogum* eum dici opportuiſſe: Verum rectè quidem id accidit. Quamquam enim Opera omnia tum impreſſa, tum manu exarata Caſinenſis Congregationis Patrum hùc congerere, ſumma diligentia, nec minori labore conatus fuerim; exploratum mihi tamen eſt, plurima adhuc deſiderari, præſertim Mss., quæ in Bibliothecis, vel Archivis noſtris, aliiſque in [illegible]is adhuc latitant. Eveniet igitur quam facillime, ut alius quiſpiam vel diligen[illegible], vel felicior, ea, quæ deſunt, longe eleganriori ſtylo, meliorique ordine in lucem proferat, quorum comparatione noſter hic qualiſcumque Liber, ac la[illegible]r, & mole, & numero *Prologus* videatur. Orate pro me maximo Peccatore.

F I N I S.

In laboribus a juventute.
Pſalm. 87. v. 16.

ADDENDA

SECUNDÆ PARTI

Pag. 88. lin. 30.

LUDOVICUS MORINI Mutinæ Vitæ uſuram adeptus, ibidem in Monaſterio S. Petri Cœnobiticæ Regulæ ſeſe addixit anno 1681. die 22. Junii. Sublime a Natura ſortitus ingenium, in qualibet Scientiâ, ad quam animum applicuit adeo profecit, ut Cl. Benedictus Bacchinus, qui aliquandiu cum eo vixit, tum de ſe, tum de illo id ingenue identidem fateretur; Se quidem, prout ingenii vires ſuppeterent, in re literaria aliquid aſſequi; Morinum verò tanta præditum mentis claritate, & perſpicacia, tanto intellectus acumine, ut nullo negotio quidquid vellet efficeret; obſtruſiora nempe ſcientiarum ſolo intuitu penetrans, implicatiora doctrinarum primo ictu diſſolvens, remotiora diſciplinarum unico greſſu aſſequens. Oſtendit id Morinus vel cum Parmæ in noſtro D. Jo. Evangeliſtæ Cœnobio ſcholaſticas facultates docuit, vel dum Arimini eaſdem publicè profeſſus eſt, vel dum pluries variis in ſuggeſtis panegiricas Orationes magno Auditorum plauſu, ac frequentiâ recitavit; vel denique dum Raguſii (cujus Reipublicæ aliquandiù Theologus, & Conſultor extitit) quadrageſimales Conciones haud ſemel habuit, ubique ſelectæ, ac multijugis eruditionis, profundæque ſapientiæ famam promeritus: Sed præcipue eam laudem retulit, cum Arimini coram Emo Epiſcopo Cardinali DEVIA cum heterodoxo Pſeudominiſtro Baſileenſi publicam de Chriſtianâ Religione diſputationem inſtituit, eo ſucceſſu continuatam, ut Catholica veritas magnificè triumpharet, & Hæreſis propugnator manum ori imponere cogeretur, & confuſus abſcedere. Opera etiam ſuam laudato Bacchino in componendis Ephemeridibus Literatorum contulit, quod Opus tanti non ſolum in Italia, ſed extra etiam, præcipue apud eruditos Germanos ſemper eſt habitum.

Obiit Morinus Mantuæ in Monaſterio S. Benedicti anno 1731. die 29. Septembris ætatis ſuæ ann. 68. ſingularis doctrinæ, & reconditæ eruditionis famam relinquens, ſicut etiam

Philoſophiam ad Carteſii placita, Mathematicis demonſtrationibus, noviſque Aſtronomicis cognitionibus refertiſſimam; tom. 1. in fol., quæ extat ms. apud D. Petrum Paulum Ginanni Monachum Ravennatem. Continet Logicam, & Metaphiſicam digeſtas paginis 104., & Phiſicam explicatam paginis 168. Incipit *Impudentiſſimæ temeritatis reus eſſet, qui Naturæ Arcana penitius examinanda ſuſciperet, Logicæ præſidio deſtitutus &c.*

In Nicolao Maria Tedeſchi

Pag. 116. lin. 27.

HOc etiam ejus encomiis addi jure, ac meritò debet, quod a Smo quoque D. N. Clemente XII. ſingularem commendationem obtinuit hoc ipſo anno 1732. in Brevi hac de re dato Romæ die 7. Febr. 1732. Pontificatus ſui anno ſecundo, elargitum ſcilicet fuiſſe Nicolaum Mariam *inſigni liberalitate* non ita pridem Monaſterio Sacri Specus, ubi S. P. Benedictus pœnitentiæ cauſa triennio delituit, ac prima Ordinis noſtri fundamenta jecit, *conſpicuam quatuordecim millium ſcutorum ſummam* (præter alia plura maximi momenti beneficia, & donaria in idem collata) ut ex ejuſdem ſummæ fructibus *quatuor alii Monachi, aliuſque Converſus* (ſeu ut dicimus Commiſſus) ibidem ali debeant, qui divinam Sinaxim quotidiè, aliaque regularia exercitia obire teneantur, & Peregrinorum, aliorumque adventantium Confeſſiones ampliſſima cum facultate excipere valeant, eâdem nempe, quâ Pœnitentiarii Apoſtolici S. Petri de Urbe, & Sacræ Domus Lauretanæ potiuntur; quo etiam fiet, ut ſacratiſſimo loco priſtina veneratio, quâ a tot retroactis Sæculis floruit, non maneat ſolum, ſed magis, magiſque augeatur; Igitur pro tam egregio opere Nicolao Mariæ *gratiam, & gloriam dabit Dominus*, SS. utique P. Benedicto, quem ille præclarè adeò demeruit, interveniente, & apud poſteros, *uſque in ſæculum ejus memoria in benedictione erit*.

ADDENDA LIT. P.

Pag.

PLACIDUS ADRIANI Patria Lucenſis, Peruſiæ in Monaſterio S. Petri noſtris adſcriptus anno 1707. die 24. Februarii, in quo poſtea Decanus effectus fuit, plures annos Neapoli in S. Severino commoratus, idem Cœnobium accuratè deſcripſit, agens primò;

1. *De Erectione Regii Monaſterii SS. Severini, & Soſii*. 2. De Veteri Eccleſia, ejuſque Epitaphiis, & Inſcriptionibus, quas adducit. 3. De nova Eccleſia, ejus pariter Inſcriptiones, & Epitaphia referens. 4. De Sacrario, ejuſque Suppellectili. 5. Deinde ad Cœnobium ipſum rediens, ejus omnes Officinas, Clauſtra, Dormitoria, Cœnacula, Valetudinarium, Bibliothecam, Rmi Abbatis habitaculum, aliaque ſcitu, aut notatu digna calamo exprimit. 6. Denique Viros omnes ejuſdem Monaſterii ſanctimonia, dignitate, aut doctrina Illuſtres, eoſque, qui aliquem ingenii fœtum literis tradiderunt, una cum eorum Operibus, ſingillatim recenſet; omnia Italica lingua exarata, contenta capitibus 39., & paginis integris 188. in fol. mss. apud ipſum Authorem, a me viſa hoc ipſo anno 1732. Aſſiſii, ubi ad œconomicam curam exercendam a me electus, non ita pridem fuerat.

AD-

ADDENDA LIT. T.

Pag. 184. lin. 1.

THADDÆUS GRASSI Monachus Congregationis noſtræ Caſinenſis ſcripſit *Panegyrim Italica Lingua* in laudem Antonii Mariæ Terzi ex Comitibus Siſſæ, & Belvederii Adoleſcentis Parmenſis decem, & octo annorum, Philoſophicas Theſes defendentis, impreſſam Parmæ Typis Seth, & Eraſmi de Viothis anno 1639. in lib. in 4., cui titulus: *Diverſe Compoſizioni Latine, e Volgari nell' Eroiche Diſeſe di Filoſofia dell' Illmo Sig. Conte Antonio Maria Terzi &c.* pag. 31.

ADDENDA APPENDICI

In Benedicto Arrigoni

Pag 5.

POſt impreſſionem plura de eo accepi, quæ hic ſaltem exhibere ſtatui. Profeſſionem Monaſticam iniit in Cœnobio S. Vitalis anno 1541. die 5. Junii. De ipſo honorificè mentionem facit *Thomas Thomai in Hiſt. Ravenn.* par. 4. c. 4. pag. 191. edit. 2. In Bibliotheca autem ejuſdem S. Vitalis Ravennæ extant plures libri Græcorum Authorum, nomine ipſius Arrigonii ſignati, ſicut etiam plurimi alii optimæ notæ tum Latina, tum Italica Lingua conſcripti, ex quo coṅoſcimus eum Græca pariter Lingua fuiſſe doctum. Extat etiam ibidem Liber ms. in 8. hujuſce tituli.

1. *Tractatus de Miſſa, & de Peccatis*; ubi aliena manu ſic ſcribitur: *Opera D. Benedicti Arrigonii Monachi Caſinenſis Ravennæ*: incipit, *In nomine &c. In hoc Opuſculo 1. agitur de Miſſa in generali. 2. De Peccato, quid ſit. 3. De Pœnis temporalibus. 4. De Pœnis Purgatorii. 5. De Pœnis Inferni. 6. De Pœnitentia. 7. & ultimo: De Paſſione Domini.* Tractatus incipit: *Circa Miſſam in generali conſideranda ſunt tria &c.* & continetur pagg. 236. in eodem libro eſt alius

2. *Tractatus de Regularibus, & Tranſeuntibus ad Religionem. 1.* Secundum Theologos. 2. Secundum Canoniſtas. Poſtremò, *De Statu Monachorum*: incipit: *Circa Religionem quatuor ſunt notanda*. Extenditur a pag. 237. uſque ad pag. 400. Finit, *Et hæc dicta ſufficiant, ad laudem Omnipotentis Dei, totiuſque Curiæ cœleſtis.*

Quæ cum ita ſint, Benedictus Arrigonius in noſtra Bibliotheca, inter Caſinenſes Scriptores collocandus meritò erat, ſi hæc antea ſciviſſem.

M. 29. 834